
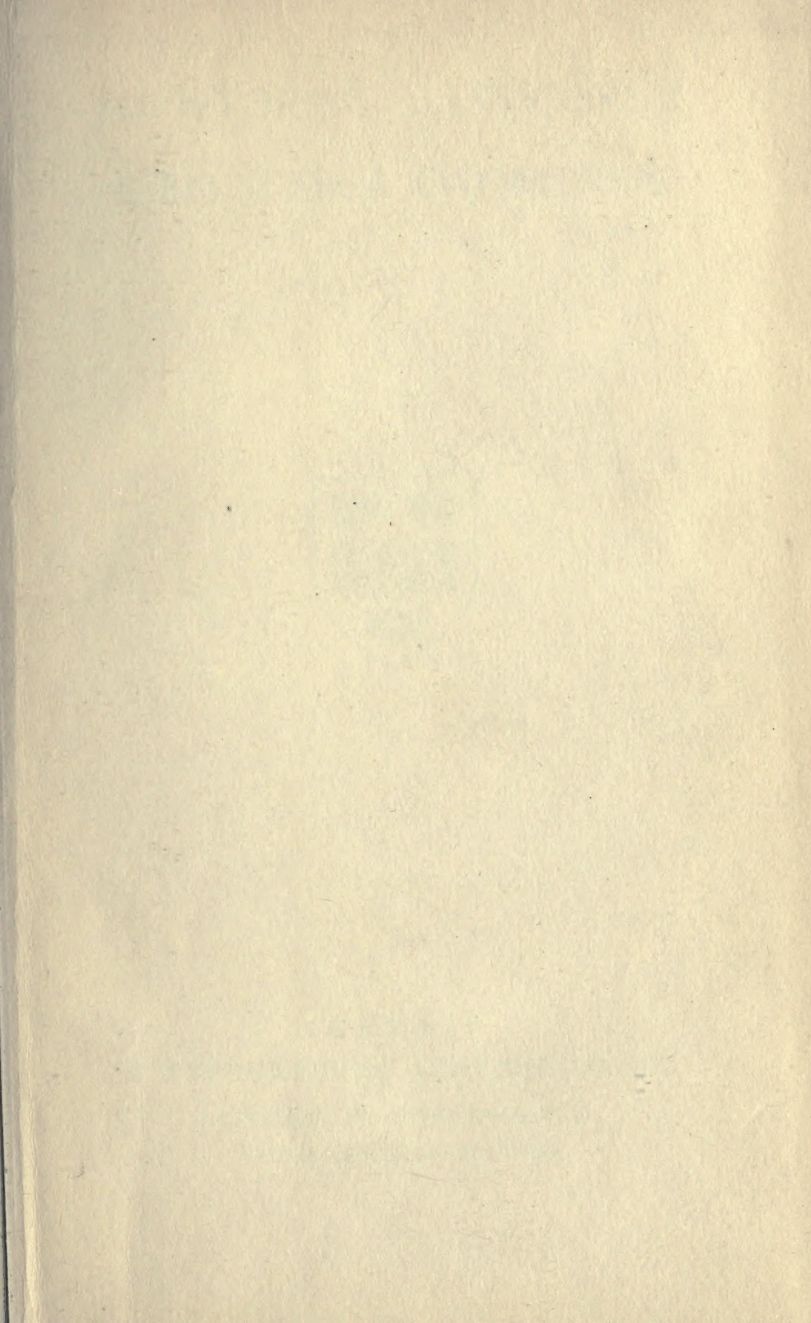

3 1761 04015 3041

Digitized by the Internet Archive
in 2007 with funding from
Microsoft Corporation

A

SCRIPTORUM CLASSICORUM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

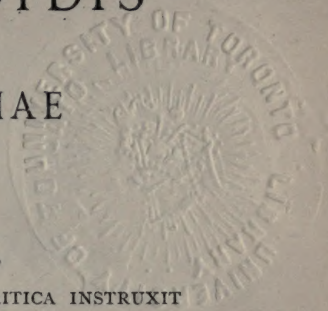

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO
LONDINI ET NOVI EBORACI
APUD HENRICUM FROWDE

~~153250~~

THUCYDIDIS

HISTORIAE

RECOGNOVIT
BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

HENRICUS STUART JONES

COLLEGII SANCTAE ET INDIVIDUAE TRINITATIS APUD OXONIENSES
SOCIUS ET TUTOR

TOMUS PRIOR

11895-6
5/10/11

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

OXONII

Excudebat Horatius Hart

Typographus academicus

PA

4452

A2

1910

t.1

PRAEFATIO

CUM editoris partes bifariam distribui viri docti ita consentiant, ut aliam recensendi, emendandi aliam esse rationem statuant, prius de subsidiis, quae in Thucydidis historiis recognoscendis habui, dicendum est, quam emendandi rationes exponam.

Duo igitur viros necesse est imprimis honoris causa nominem, I. BEKKERUM, qui ex turba codicum sex libros vetustate et praestantia insignes selegit, et C. HUDIUM, qui et hos et codicem Britannicum summa diligentia denuo excussit. Ex huius igitur copiis varias codicum lectiones desumpsi, eo proposito ut neglectis singulorum librariorum erroribus antiquam scripturae varietatem, quoad potui, exhiberem; codicem autem Britannicum (M) excepto primo libro totum ipse contuli, Laurentiani autem (C) libros iii, iv, v, utrumque codicem in nonnullis praeterea locis inspexi. Quamobrem si quid in his libris laudandis ab Hudii apparatu critico visus sim discrepare, fidem meam interponi collegeris.

Inter hos septem libros quaenam intercedat ratio imprimis quaerendum. Constat igitur duas codicum

PRAEFATIO

familias discerni posse, quarum alteri Laurentianus (C) et Monacensis (G), alteri Vaticanus (B), Italus sive Cisalpinus (A), Palatinus (E), Augustanus (F), Britannicus (M) adsignantur. Hos sinceriorem textum exhibere credidit Bekkerus, illos propius ad antiqua exemplaria accedere statuit Hudius. Cuius opinioni, cum et Laurentianus vetustissimus sit omnium ac praestantissimus et in Thucydide laudando saepius ex hac parte stet Dionysius Halicarnassensis, ni fallor, adstipulandum est, quamquam compluribus locis nimium tribuit Laurentiano vir doctissimus. Sed quaeri debet utrum inter duas illas familias ea intercedat ratio, ut ex libro quodam archetypo per rivulos diversos diductae sint, an ad recensiones quasdam a grammaticis antiquitus factas referenda sit scripturae discrepantia. Qua in re illud mihi maximi momenti videtur, in libris primo et secundo longe plures exstare locos, ubi inter se pugnant codicum familiae, quam in ceteris; nam in utroque horum amplius ducentis locis, ceterorum in singulis quinquaginta ferme locis scripturae varietas invenitur. Praeterea notandum est in libris primo et secundo saepius inter lectiones diversas vix certe posse diiudicari, plerumque articulum vel copulam ($\tau\epsilon$) in alterutra tantum familia deesse, in rebus denique orthographicis cum aliis, tum praesertim in vocalibus elidendis ($\delta\acute{\epsilon}$ — δ' , etc.), codicum necessitudines videri. Illud igitur mihi deprehendisse videor, in libris i et ii recensiones diversas sequi Laurentianum et Vaticanum cum asseclis suis, in libris posterioribus ita a communi fonte defluxisse, ut plerumque alterutra familia manifesta librariorum culpa depravata sit. Non tamen affirmare ausim recensiones illas admodum

PRAEFATIO

antiquas fuisse, nedum ad ipsius Thucydidis aetatem propius accedere.

Multa deinde communia habent AB EF; cum tamen lectio codicum CGM fere semper praestet, patet ex libro archetypo codicum AB EFM exemplar quoddam esse factum, incuria librarii nonnunquam depravatum, unde postea originem traxisse codices AB EF. Neque alia est condicio eorum, in quibus conspirant vel AB F vel soli AB; quamquam in uno alterove loco veram lectionem in his libris inveniri haud infitias ibo.

Recensendi igitur ratio ea est adhibenda, ut sicubi CG ab AB EFM discrepent, accuratius perpendendae sint lectiones diversae, ita tamen ut in dubiis codicis Laurentiani auctoritas maior habeatur, sin autem cum CG vel E vel M faciat, non sine gravissimis indiciis deserantur. Illud quoque mentione dignum, nonnullis in locis lectionem unice veram in libris GM exstare, quorum, utpote a diversis fontibus originem repetentium, consensus haud temere est spernendus. Codex denique Palatinus est ubi ceteris accuratius exaratus sit, praesertim in nominibus propriis.

Sed inde a libri sexti capite nonagesimo secundo vexatior fit quaestio. Nam in hac parte operis Thucydidei codex Vaticanus textum prorsus a ceteris libris manuscriptis discrepantem exhibet, nec dubium est quin librarius codicem quendam diversae recensionis exscripserit. Fuit qui exemplar illud τῆς κατὰ τὴν ἐκδόσεως fuisse coniecerit, cuius et meminit Marcellinus et indicia in Scholiastae notulis exstant. Qua coniectura in medio relicta, statuendum est permultis in locis veras lectiones servasse Vaticanum, neque eas tantum,

PRAEFATIO

quae librarii vel grammatici sagacitati tribuendae sint ; interdum enim—ut cetera neglegam—verba in ceteris codicibus propter homoeoteleuton quod vocant ommissa in Vaticano traduntur, velut in libri septimi capite sexagesimo septimo τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ μεγίστη ἐλπίς ; quorum nemo est qui dubitet Thucydidem esse auctorem. Nec tamen infitiandum est aliquando ea addi, quae ad coniecturam grammatici cuiusdam iure sint referenda. Sed nec ceteri libri prorsus ab hoc vitio immunes, neque idcirco credendum codicem Vaticanum ‘diasceuastae’ acumini plurima debere. Immo cum recensio, quam secutus est librarius, alteri auctoritate vix cedat, lectiones codicis illius exacta semper trutina pensare debemus.

Haec fere habui quae de libris manuscriptis dicerem ; de ceteris subsidiis brevius disserendum. Nam testimonia scriptorum antiquorum, et praecipue Dionysii Halicarnassensis, ut in codicum varietate aliquantum ponderis habent, ita raro contra codicum auctoritatem valent ; scholia neque admodum vetusta nec praestantia insignia paucis tantum locis ad verba scriptoris emendanda aliquid conferunt ; interpretatio denique Latina, quam a. 1452 Nicolai V pontificis iussu fecit LAURENTIUS VALLA, nullo modo codicis instar haberi debet, nec nisi quibusdam in locis, ubi suo Marte codicum mendas feliciter sustulisse videtur, vir doctus laudandus est.

De recensione dixi : emendandi rationes paucis absolvam. Cum enim id mihi in hac editione curanda proponendum censerem, ut ea quae antiquitus tradita erant potius quam ea quae Thucydides scribere potuit assequerem, tum mihi persuasum habui, codices

PRAEFATIO

Thucydideos nec mendis gravioribus omnino liberos neque admodum esse depravatos. Ad mendas autem tollendas nihil magis prodesse visum est quam examinatio eorum locorum, in quibus vel codicum familiae vel Vaticanus ceterique libri ita discrepent, ut altera lectio sine dubio depravata sit; unde colligitur cum librorum errores ad certa quaedam genera referri, tum perraro a scriptura tradita longius esse discedendum. Quod autem quidam affirmant, codices Thucydideos maxima emblematum copia esse foedatos, id nullo modo factum arbitror, nec multa eorum, quae in contextu leguntur, uncis seclusi, nisi forte ex scholiastae interpretatione apparet eum ista non legisse. Neque aliter rem se habere, ni fallor, documento est papyrus ille nobilissimus e rudibus Oxyrhynchi nuper in lucem prolatus, cuius testimonio evincitur singula verba, velut ὄτι, οἱ, τις, facile et excidere et intrudi posse, longiora emblemata nihil esse cur in contextu latere credamus. Quod tamen fragmentum accuratius perpendenti fides haud magna codicibus tribuenda videbitur in iis, quae ad sententiam aut non multum aut nihil omnino faciunt, sicut pro εἰ βούλοιντο in papyro εἰ βούλονται legitur; nam credibile est in exemplaribus, quae antiquitus circumferebantur, multa illius generis, ut cuique concinnius esse videbatur, varie esse exarata. Nos si codices recognoscendo ad recensionem a grammatico quodam et diligenti et scienti factam pervenerimus, satis habebimus.

Restat ut pauca de orthographia dicam. In qua postquam non sine fructu operam navaverunt Stahlius, Meisterhansius, alii viri docti, quos nominatim recensere piget, Thucydidis editori via optime munita est.

PRAEFATIO

Dialecto Attica vetustiore usum esse Thucydidem testis est Marcellinus, qui et *αλεί* illum scripsisse et *ξύν* et *πράσσειν* tradit; quamobrem ad normam titulorum Atticorum quinti a. C. saeculi exigendum esse sermonem Thucydideum minime est dubium. Quorum cum haud ea copia exstet, ut de omnibus rebus certiores fiamus, grammaticorum veterum, praesertim Herodiani, testimonia adhibenda sunt; quae tamen ab omni suspitione libera esse vix quisquam affirmaverit. Quibus in rebus praeterea haud una fuit *τῆς ἀρχαίας Ἀτθίδος* consuetudo, velut in vocalibus diphthongisque inter se permutatis, analogia quadam ita usi sumus, ut, cum *αλεί* scripsisse Thucydidem constet, participium perfecti feminini generis in *-vîa* terminasse eum statueremus; quamquam fatendum est in codice Laurentiano ubique *-vâ* scriptum inveniri. Illud denique moneo, ex subscriptionibus codicum Laurentiani et Britannici testimoniisque scriptorum antiquorum Hudium demonstrasse, opus Thucydideum apud veteres *Θουκυδίδου ἱστορίας* appellatum esse; quem titulum ubique reponendum curavi.

H. S. J.

Scribebam Oxonii,

Kal. Decemb. A.S. M.DCCC.XCVIII.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ἐκ τῶν εἰς Θουκυδίδην σχολίων

περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ Θουκυδίδου καὶ τῆς
τοῦ λόγου ιδέας

Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων τε καὶ ἀγώνων, 1
συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων μεστοὺς γενομένους καὶ
ικανῶς ἐμφορηθέντας, ὧρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς
καταστήναι· πολὺς γὰρ <ὁ> ἀνὴρ τέχναις καὶ κάλλει λόγων καὶ ἀκριβεῖα
5 πραγμάτων καὶ στρατηγικαῖς συμβουλαῖς καὶ πανηγυρिकाῖς ὑποθέσεσιν.
ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος καὶ τὸν βίον· πρὸ
γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξεταστέον τοῖς φρονουῦσι καλῶς.

Θουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου μὲν προῆλθε πατρός, τὴν 2
ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν βασιλέως, καὶ μητρὸς
10 Ἠγησιπύλης, ἀπόγονος δὲ τῶν εὐδοκιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν
περὶ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα. ᾧκείωτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς
Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν, τῷ δὲ Μιλτιάδῃ πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός. οὕτως
αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἄνωθεν. καὶ τούτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ, 3
Φερεκύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν φάσκων οὕτως λέγειν· 'Φιλαῖος
15 δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν Ἀθήναις. ἐκ τούτου δὲ γίγνεται Δάικλος, τοῦ δὲ
'Ἐπίλυκος, τοῦ δὲ Ἀκέστωρ, τοῦ δὲ Ἀγῆμωρ, τοῦ δὲ Ὀλῖος, τοῦ δὲ ἰ

Codd. = Codex Palatinus Thucydidis (E), qui solus inter codices veteres Marcellini et Anonymi vitas exhibet, et Codex Gu(elferbytanus) Gud. Gr. 35 saec. XIII in usum Westermanni ab L. Kaysero collatus

4 ὁ add. Casaubon 5 στρατηγικαῖς Grauert: στρατηγίαις καὶ
codd. 6 τὸν om. E 14 Φιλαῖος Stephanus (in marg. ed. alterius):
φιλαίας codd. 16 Ἐπίλυκος Gøller: Ἐπίδυκος codd.

πρὸς γάμον ἔξ οὗ καὶ αὐτῆς γίγνεται παιδίον. κατελθόντων δὲ εἰς τὴν 12
 Ἑλλάδα Περσῶν συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει καὶ
 τὰ πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναὺς ἀλίσκεται, ἐν ἧ καὶ οἱ
 παῖδες αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρακικῆς· ἀφίενται δ' ὑπὸ
 5 βασιλέως, εἴ γε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν
 ἐκ Θράκης διαφυγὼν σφύζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ καὶ τὴν τῶν <ἐχθρῶν> 13
 συκοφαντίαν· ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ <ἐπέφερον> διεξιόντες τὴν τυραννίδα.
 ἀποφεύγει δὲ <καὶ τούτους καὶ> στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους
 πολέμου γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν <Δίδυμος> κατάγεσθαί φησι τὸ 14
 10 Θουκυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περι-
 ουσίαν καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης κτήματα καὶ <ἐν Σκαπτη> σύλη μέταλλα
 χρυσᾶ. δοκεῖ οὖν τισὶν <ἰδιοῦς> εἶναι τοῦ Μιλτιάδου ἢ θυγατριδοῦς. 15
 παρέσχε δ' ἡμῖν τὴν ἄλλως αὐτὸς ζήτησιν, μηδεμίαν μνήμην περὶ τοῦ
 γένους πεποιημένον. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο ὅτι Ὀλορος, οὐκ Ὀρολος ὁ 16
 15 πατὴρ αὐτῷ ἐστὶ, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ῥ ἔχούσης, τῆς δὲ δευτέρας
 τὸ λ' αὐτῆ γὰρ ἡ γραφή, ὡς καὶ Διδύμω δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ
 Ὀλορός ἐστίν, ἡ στήλη δηλοῖ ἢ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα
 κεχάραται Ἐουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσιος. πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτίσι 17
 πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνια μνήματα,
 20 ἔνθα δείκνυται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος. εὐρίσκεται δὴλον ὅτι
 τοῦ Μιλτιάδου γένους ὦν· ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων
 δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως τούτοις μαρτυρεῖ· ἔνθα καὶ <Τιμό>θεον υἱὸν
 αὐτῷ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ. ὁ δὲ Ἑρμιππος καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρα- 18
 τιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυράνων ἔλκειν τὸ γένος, διὸ καὶ διαφθονεῖν
 25 αὐτὸν φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα,
 λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι· οὐ γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον,
 ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἰππαρχον. ἡγάγετο δὲ γυναῖκα ἀπὸ 19
 Σκαπτησύλης τῆς Θράκης πλουσίαν σφόδρα καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν
 τῇ Θράκῃ. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων οὐκ εἰς τρυφὴν ἀνήλισκεν, 20
 30 ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸν πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι
 μέλλοντα, προελόμενος συγγράψαι αὐτὸν παρέιχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων
 στρατιώταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίων καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα ἀπαγ-

6, 7, 8 quae in codd. desunt spatiis relictis suppl. ex Suida Casaubon
 8 στρατηγὸς Casaubon : κατήγορος E : κατήγορος Gu. 9 Δίδυ-
 μος suppl. Ritter 11 ἐν Σκαπτη suppl. Porpo 12 ἰδιοῦς suppl.
 Pierson 14 οὐκ Ὀρολος add. Grauert 17, 18 Ὀρολος (Ὀρ.)
 et Ὀρόλου codd. : corr. Grauert 18 Μελιτίσι Casaubon : Μελιρίσι
 codd. 21 ὦν Porpo : ὄντος codd. 22 suppl. ex Suida
 Casaubon

- γέλλοιεν αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γιγνόμενα κατὰ καιρὸν καί,
 21 λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ. ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακεδαιμονίοις
 παρείχε καὶ ἄλλοις, ἐξὸν Ἀθηναίοις διδόναι μόνοις καὶ παρ' ἐκείνων
 μαθάνειν. καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις παρείχεν
 σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων συγγράφαι, εἰκὸς δὲ 5
 ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἑαυτῶν ἀπαγγέλλοντας ψεύδεσθαι, καὶ
 λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνίκησαμεν, οὐ νικήσαντας. διὸ πᾶσι παρείχεν,
 ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν
 τὸ γὰρ ἀσαφὲς ἐξελέγχεται τῇ τῶν πλειόνων συναδούσῃ συμφωνίᾳ.
- 22 Ἦκουσε δὲ διδασκάλων Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις, ὅθεν, φησὶν 10
 ὁ Ἄντυλλος, καὶ ἄθεος ἡρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθεῖς,
 Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρός, οὐ καὶ μέμνηται
 ἐν τῇ ὀγδόῃ ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς τῶν
 τετρακοσίων καταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν
 Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἕξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν 15
 ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. [λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ
 23 Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας.] οὐκ ἐπολιτεύσατο
 ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ οὐδὲ προσήλθε τῷ βήματι, ἐστρα-
 τήγησε δ' ἀρχέκακον ἀρχὴν παραλαβὼν ἀπὸ γὰρ ταύτης φύγαδεύεται.
 πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν Βρασιίδου φθάσαντος καὶ προλαβόντος 20
 αὐτὴν ἔσχεν αἰτίαν, καίτοι μὴ πάντα καταστὰς ἀνόνητος Ἀθηναίος· τῆς
 μὲν γὰρ ἀμαρτάνει, Ἡΐονα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει. ἀλλὰ καὶ
 οὕτως τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἀμάρτημα μεταλαβόντες φρυγαδεύουσιν
 24 αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν φυγὴν ὡς ἂν πλουτῶν ἐδάνασε
 25 τὰ πλείεστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κακεῖθεν μετῆλθε καὶ διατρίβων ἐν
 Σκαπτῇ ὕλῃ ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφεν· μὴ γὰρ δὴ πειθώμεθα Τιμαίῳ
 26 λέγοντι ὡς φυγὼν ᾤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτως μνησικακῶν
 τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὧν καὶ τὰ ἦθη μέτριος, εἴ γε οὔτε
 Κλέων παρ' αὐτῷ οὔτε Βρασιίδας ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος ἀπέλαυσε
 27 λοιδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς 30
 ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἦκιστα μελῆσαν αὐτοῖς τῆς
 ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων ἀποδρᾶναί
 φησιν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης
 Τιμολέοντα ὑπερεπήνεσε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ
 πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας· Φίλιππος δὲ τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς 35

Ι γενόμενα Ε 10 ἤκουσε . . . φιλοσόφοις post ἐμφορηθεῖς legun-
 tur in codd.: transponenda esse docuit Casaubon 16, 17 seclusa
 del. Ruhnken

Πινδάρου δὲ εἰς τὸ μεγαλοφυῆς καὶ ὑψηλὸν τοῦ χαρακτήρου, ἀσαφῶς δὲ
 λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ πᾶσιν εἶη βατὸς μηδὲ εὐτελὴς φαίνηται
 παντὶ τῷ βουλομένῳ νοούμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμα-
 ζόμενος παρὰ τούτοις θαυμάζεται· ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος καὶ
 κεκριμένην δόξαν λαβὼν ἀνάγραφτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν 5
 36 τιμὴν, οὐ κινδυνεύουσιν ἐξαιλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐξήλωσε δὲ
 ἐπ' ὀλίγον, ὥς φησιν Ἀντυλλος, καὶ τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίνου παρι-
 σώσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν ὀνομάτων, εὐδοκιμούσας κατ' ἐκείνο
 37 τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων, ὅπερ εἵπομεν, 10
 ἐξήλωσεν Ὀμηρον καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς καὶ τῆς περὶ τὴν
 σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τε ἰσχύος τῆς κατὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ τοῦ
 38 κάλλους καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ ἱστο-
 ρικῶν ὥσπερ ἀψύχους εἰσαγαγόντων τὰς συγγραφὰς καὶ ψιλῆ μόνῃ
 χρησαμένων διὰ παντὸς διηγῆσαι, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους 15
 τινὰς οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος,
 οὐ μὴν ἐξισχύσαντος (δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγων ὡς προσωποποιίας
 μᾶλλον ἢ περὶ δημηγορίας), μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξευρῆ τε δημηγορίας
 καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ κεφαλαίων καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει
 39 ὑποπίπτειν τὰς δημηγορίας· ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκὼν. τριῶν δὲ 20
 ὄντων χαρακτήρων φραστικῶν, ὑψηλοῦ ἰσχυροῦ μέσου, παρὲς τοὺς
 ἄλλους ἐξήλωσε τὸν ὑψηλὸν ὡς ὄντα τῇ φύσει πρόσφορον τῇ οἰκείᾳ
 καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσοῦτου πολέμου· ὧν γὰρ αἱ πράξεις
 40 μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπρεπε λόγον εἰκέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα
 δὲ μηδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῆς χαρακτήρας, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος 25
 41 ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλὸς ἐστὶν οὔτε ἰσχυρὸς, ἰσχυρῶ δὲ ὁ Ξενοφῶν. διὰ
 γ' οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλὰκις ἐχρήσατο λέξεσι
 καὶ μεταφοραῖς τισίν. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες
 ἀποφῆναισθαι ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς οὐκ ἔστι ῥητορικῆς ἀλλὰ
 ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει 30
 μέτρῳ τινί. εἰ δὲ τις ἡμῶν ἀντίποι ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς λόγος
 ῥητορικῆς ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα οὐδὲ τὰ
 ἱατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφή κεφαλαίοις διαιρεῖται καὶ ἐπὶ
 42 εἶδος ἀνάγεται ῥητορικῆς, κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφή ἐπὶ τὸ συμβουλευ-
 τικόν (ἄλλοι δὲ καὶ ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες ὅτι ἐγκω- 35

14 ἀψύχους ὥσπερ Gu., transp. Krüger εἰσαγαγόντων Porpo :
 εἰσαγόντων Gu. 31 ἀντίποι vulgo : ἀντίπη Gu. 35 τὸ
 vulgo additum

ΒΙΟΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

μάξει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους), ἔξαιρέτως δὲ ἡ
 Θουκυδίδου [ἐν] τοῖς τρισὶν εἵδεσιν ὑποπίπτει, τῷ μὲν συμβουλευτικῷ
 διὰ τῶν ὄλων δημηγοριῶν πλὴν τῆς Πλαταιέων καὶ Θηβαίων ἐν τῇ τρίτῃ,
 τῷ δὲ πανηγυρικῷ διὰ τοῦ ἐπιταφίου, τῷ δὲ δικανικῷ διὰ τῆς δημηγορίας
 5 Πλαταιέων καὶ Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξειλόμεθα. ὅπου
 γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι καὶ κρίνεται πρὸς
 τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς καὶ ἀπολογεῖται περὶ ὧν ἐρωτᾶται διὰ πλειόνων
 τοὺς λόγους ποιούμενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος εἰς ὄργην τὸν
 Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος, ἡ τοῦ λόγου τάξις καὶ μέθοδος καὶ τὸ
 10 σχῆμα δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος.

Λέγουσι δὲ τινες νοθεύεσθαι τὴν ὀγδόην ἱστορίαν· οὐ γὰρ εἶναι Θου- 43
 κυδίδου, ἀλλ' οἱ μὲν φασὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ εἶναι, οἱ δὲ Ξενοφῶντος.
 πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι δῆλον· οὐ γὰρ
 γυναικείας ἦν φύσεως τοιαύτην ἀρετὴν τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι·
 15 ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαθεῖν, οὐδ' ἂν τὴν ὀγδόην
 ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἄν, τὴν οἰκείαν ἐκφαί-
 νουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφώντος ἔστιν, ὁ χαρακτήρ μόνον οὐχὶ
 βῶα· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχυρὸν χαρακτήρος καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ
 Θεοπόμπου, καθά τινες ἠξίωσαν. τισὶ δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις, 44
 20 Θουκυδίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων
 γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι
 καὶ λαβεῖν ἔκτασιν δυναμένων. ἔνθεν καὶ λέγομεν ὡς ἀσθενέστερον
 πέφρασται ὀλίγον, καθότι ἄρρωστών αὐτὴν φαίνεται συντεθεικῶς.
 ἀσθενοῦντος δὲ σώματος βραχὺ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι
 25 φιλεῖ· μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὃ τε λογισμὸς καὶ τὸ
 σῶμα.

Ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν τῇ Θράκῃ, 45
 συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώτου ἐνιαυτοῦ· εἴκοσι
 γὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχευεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐξ ἐτῶν πράγματα
 30 ἀναπληροῖ ὃ τε Θεόπομπος καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν
 ἱστορίαν.

Ἴστέον δὲ ὅτι στρατηγήσας ἐν Ἀμφιπόλει ὁ Θουκυδίδης καὶ δόξας 46
 ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρασίδου ἐφυγα-
 δεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπ-
 35 εχθάνεται τῷ Κλέωνι καὶ ὡς μεμνηότα αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ καὶ κούφον.
 καὶ ἀπελθὼν, ὡς φασιν, ἐν τῇ Θράκῃ τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς
 συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειούτο τὰ λεγόμενα 47

2 ἐν secl. Porro

37 ἀφ' vulgo : ἐφ' Gu.

THUC.

b

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

πάντα καὶ τὰ πραττόμενα, οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ
 τοῦ μόνον σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν
 ἐξορίαν ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράκης χωρίῳ διαιτώμενος συνέταξε μετὰ
 48 κάλλους ἃ ἐξ ἀρχῆς μόνον ἐσημειούτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς
 μύθοις ἐναντίος διὰ τὸ χαίρειν ταῖς ἀληθείαις. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς 5
 ἄλλοις ταυτὸν συγγραφεῦσιν οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἱ μύθους ἐγκατέμειξαν
 ταῖς ἐαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιούμενοι.
 ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτως, τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν
 ἀκουόντων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μανθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ
 ὠνόμασεν ἀγώνισμα τὴν ἐαυτοῦ συγγραφὴν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς 10
 ἡδονὴν ἀπέφυγε, τὰς παρενθήκας ἅς εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες ἀπο-
 49 κλίνας, ὅπου γε καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ δελφίς ἐστίν ὁ φιλήκοος καὶ
 Ἀρίων ὁ κυβερνώμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν
 ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἂν ἀναμνησθῆτινὸς περιτ-
 τοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνώσιν τῶν 15
 ἀκουόντων ἀφικνούμενος· ὃ τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ λόγος πέφρασαι
 μόνον περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἧ τε Κυκλώπων ἱστορία τῶν τόπων
 ἐμνημονεύθη χάριν, καὶ ὁ Ἀλκμαίων ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται,
 ἔνθα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ νήσους ποιεῖ,[†] τὰ δ' ἄλλα οὐκ
 50 ἀκριβοῖ. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος, δεινὸς δὲ ἠθογραφῆσαι, 20
 καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι σαφής, ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν ἐνίοτε διὰ τὸ
 ἐπιτεῖνον τῆς ἐρμηνείας ἄδηλος εἶναι δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρ-
 σεμνον καὶ μέγαν. τὸ δὲ τῆς συνθέσεως τραχύτητος [δὴ] μεστὸν καὶ
 ἐμβριθὲς καὶ ὑπερβατικόν, ἐνίοτε δὲ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαν-
 51 μασταί, καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ 25
 πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατός, ναυμαχίας
 ἡμῖν καὶ πολιορκίας νόσους τε καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδὴς δ'
 ἐν τοῖς σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίου μιμούμενος,
 ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἠθῶν μιμητῆς
 καὶ ἄριστος διαγραφεὺς· ὅψει γοῦν παρ' αὐτῷ φρόνημα Περικλέους καὶ 30
 Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅτι ἂν εἴποι τις, Ἀλκιβιάδου νεότητα, Θεμιστοκλέους
[†] πάντα, Νικίου χρηστότητα δεισιδαιμονίαν εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας,
 52 καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιδεῖν πειρασόμεθα. ὡς ἐπὶ πλείστον
 δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ἀτθίδι [τῇ παλαιᾷ], ἧ τὸ ξ̄ ἀντὶ τοῦ σ̄ παρείληφεν,

1 ἀλλὰ Westermann: ἧ Gu.

3 ἐξορίαν vulgo: ἱστορίαν Gu.

9 post γὰρ add. κτῆμα ἐς αἰετὸν μάλλον et post ὠνόμασεν add. ἧ Aem.

Portus docente Casaubon

19 ἔνθα τὰ] ἐνταῦθα Porpo νήσους

ποιεῖ] μνήσιν ποιεῖται Hude

21 ὑπὸ] περὶ Bekker

23 ἢν

secl. Krüger

34 τῇ παλαιᾷ secl. Porpo

ὅταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχία λέγη, καὶ τὴν δίφθογγον τὴν αἰ ἀντὶ τοῦ
 α γράφῃ, αἰεὶ λέγων. καὶ ὅλως εὐρετής ἐστὶ καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν
 γάρ ἐστὶν ἀρχαιότερα τῶν καθ' αὐτὸν χρόνων, τὸ αὐτοβοεῖ καὶ τὸ
 πολεμῆσιοντες καὶ παγχάλεπον καὶ ἀμαρτάδα καὶ ὕλης φακέλους· τὰ
 5 δὲ ποιηταῖς μέλει, οἷον τὸ ἑπιλύγξαι καὶ τὸ ἐπηλύται καὶ τὸ ἀνακῶς
 καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δ' ἴδια, οἷον ἀποσίμωσις καὶ κωλύμη καὶ ἀποτειχίσις,
 καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ λέλεκται, παρὰ τούτῳ δὲ κείται.
 μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων 53
 καί, ὥσπερ φθάσαντες εἶπομεν, βραχύτητος συντάξεως· τὰ γὰρ πολλὰ
 10 τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. τέθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθη
 καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δέ τι καὶ τοῦ
 πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλας εἰρωνείας εἰσφέρων
 καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος καὶ φιλοσόφοις εἶδеси δημηγορῶν· ἐν οἷς γὰρ
 ἀμοιβαίως ἐστὶ φιλοσοφεί. τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ
 15 τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ πλείονες, ὧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρ-
 νασσεύς· μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ
 δυναμένῳ, οὐκ εἰδὼς ὅτι δυνάμεός ἐστι ταῦτα πάντα περιττῆς καὶ ἕξεως
 πλεονεξίας.

Φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἴ γε ὁ μὲν 54
 20 Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων εἰσβολῆς εἰς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς
 ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτο, ὅτι ποτὲ
 τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρὰ τῇ ἀκροάσει
 Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν· ἔπειτά φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο
 θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ὀλορον· ὦ Ὀλορε, ὄργᾳ
 25 ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα· ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ 55
 καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη, ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς
 Ἀθήναις ἠνέχθη αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ οὕτως
 ἐτάφη· οὐ γὰρ ἐξῆν φανερῶς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ
 φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς
 30 Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά φησιν Ἀντολλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ
 μαρτυρῆσαι καὶ ἱστορίαν γινῶναι καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δέ,
 φησὶν, ἔστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, Ἐουκυδίδης (Ὀλόρου) Ἀλιμούσιος ἔχουσα
 ἐπίγραμμα. τινὲς δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ ἐνθάδε κείται· ἀλλὰ λέγομεν
 ὅτι νοούμενον ἐστὶ τοῦτο καὶ προσυπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ
 35 ἐπιγράμματι.

Ἔστι δὲ τὴν ἰδέαν καὶ τὸν χαρακτήρα μεγαλοπρεπῆς, ὡς μὴδὲ ἐν 56

- τοῖς οἴκτοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐμβριθῆς τὴν φράσιν, ἀσαφῆς τὴν διάνοιαν διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν, ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πρᾶγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν τὸναντίον ἀσχημάτιστος· οὔτε γὰρ εἰρωνεῖαι οὔτε ἐπιτιμήσεων οὔτε ταῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεις οὔτε ἄλλαις τισὶ 5
- 57 τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ οὐκ ἀγνοῖα σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρῆναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας καὶ ἀρμόζοντας συντιθέντα τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασίδᾳ, 10 ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις καὶ ἥρωικῆν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνεῖαι καὶ πανουργίας περιτιθέναι, ὡς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερώς ἐλέγχειν καὶ ἀντικρυσ μέμφεσθαι καὶ ὅτι οὖν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἄπλαστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σφῶν κἂν τούτοις τὸ προσῆκον καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξει τοῖς 15 προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν καὶ τοῖς πρᾶγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον.
- 58 Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον εἰς δέκα τρεῖς ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως. ὅμως δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτῶ διηρηῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ 20 Ἀσκληπιάδης.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΣ

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος Ὀλόρου ἦν παῖς, Θράκιον δὲ αὐτῷ τὸ γένος· I
καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὀλορος ἐκ Θράκης εἶχε τοῦνομα. γέγονε δὲ τῶν
Μιλτιάδου συγγενῆς· αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης περὶ Κοίλην τέθαιπται,
ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέθαιπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἔγημε τοῦ Θρακῶν
5 βασιλέως θυγατέρα Ἠγησιπύλην. γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμ- 2
νουσίου μαθητῆς, δεινοῦ λέγειν καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις.
καὶ διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν οὐκ ἠνεῖχοντο αὐτοῦ, γράφειν δὲ ἐπεχείρησε
τοὺς λόγους, καὶ ἐξέδωκε τοῖς δεομένοις. ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ
Θουκυδίδης ὁ μαθητῆς ὅτι ἂν ᾧ σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκείνους
10 ἀπῆλλαττεν εἰς τὰς δίκας. ἀλλ' ὁ μὲν ἔδοξε πονηρὸς [Ἀντιφῶν] εἶναι,
καὶ περὶ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεῖς προδοσίας, ὡς
Λακεδαιμονίους μὲν τὰ ἄριστα κατὰ πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίους δὲ
ἄλυσιτελέστατα, ἐάλω. καὶ σὺν αὐτῷ διεφθάρησαν Ἀρχεπτόλεμος καὶ
Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ γένος τὸ μὲν
15 διεφθάρη, τὸ δὲ ἄτιμον ἐγένετο. στρατηγικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης 3
γενόμενος καὶ τὰ περὶ Θάσον πιστευθεῖς μέταλλα πλούσιος μὲν ἦν καὶ
μέγα ἐδύνατο, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ αἰτίαν ἔσχε προδοσίας
ἐκ βραδυτήτός τε καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασιδάς τὰς ἐπὶ
Θράκης καταλαβῶν πόλεις Ἀθηναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακε-
20 δαιμονίοις δὲ προστιθεῖς· κἀνταῦθα δέον ταχέως ἀναπλεῦσαι καὶ
σῶσαι μὲν τὴν Ἠϊόνα ἐγγὺς κειμένην, περιποιῆσαι δὲ τὴν Ἀμφίπολιν,
μέγα κτῆμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἠϊόνα ἐδυνήθη φθάσας σῶσαι, τὴν
δὲ Ἀμφίπολιν ἀπώλεσεν. καίτοι Κλέων βοηθῶν ταῖς ἐπὶ Θράκης
πόλεσι κατέπλευσε μὲν εἰς Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ὅμως μάχης γενομένης
25 Βρασιδάς μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἐνίκησεν αὐτόν, Κλέων δὲ ἀπέθανεν ὑπὸ
Μυρκινίου πελταστοῦ βληθείς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ Βρασιδάς τῆς νίκης

αἰσθόμενος ἀπέθανε, καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο· ἔνθα καὶ τὰ Ἀγνώμεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολίται Βρασίδεια ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν Ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ καὶ τούτῳ καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς Λακεδαίμονα.

4 Γενόμενος δὲ φυγὰς ὁ Θουκυδίδης ἐσχόλαζε τῇ συγγραφῇ τοῦ Πελο- 5
ποννησιακοῦ πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν
Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα καὶ πλεονεξίαν·
οὗ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατεπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο, Κορινθίων κατηγο-
ρούντων ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων,
πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς Ἀττικοῖς ἐρρῦν, καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς 10
Λακωνικὰς ἐξῆρε τῷ λόγῳ, τὰς δὲ ξυμφορὰς ἠΐξεσε τὰς Ἀττικὰς, ὅπου
5 καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπανται δὲ τὸ τῆς συγγραφῆς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ
περὶ Κυνὸς σῆμα, τουτέστι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι καὶ
νεκικηκέναι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἑτέροις γράφειν κατέλιπε,
Ξενοφῶντι καὶ Θεόπομπῳ· εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἐφεξῆς μάχαι· οὔτε γὰρ τὴν 15
δευτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε
τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκα Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης καὶ Ἀλκιβιάδης,
οὔτε τὴν ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακεδαι-
μοίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν Ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς
ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι καὶ τὰς 20
ἐξῆς ἐλπίδας· καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθρέθη καὶ ἡ τῶν τριάκοντα
τυραννὶς κατέστη καὶ πολλαῖς συμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς
ἠκρίβωσθε Θεόπομπος.

6 Ἦν δὲ τῶν πάντων κατὰ γένος Ἀθήνησι δοξαζομένων ὁ Θουκυδίδης.
δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν 25
πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποίησατο
τὴν ἐπίδειξιν· Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα φίλον καὶ
ἐρώμενον ἴδιον διὰ τινα ζηλοτυπήσας ἐφόνευσέ, ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν
Ἀρείῳ πάγῳ κρινομένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν
ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος 30
ἐνίκα. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἐλομένων Ἀθηναίων ἄρχων προέστη
7 τοῦ δήμου. μεγαλόφρων δὲ ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, ἅτε φιλοχρη-
ματῶν, οὐκ εἶατο πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν
γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανήλθεν εἰς
Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου φεύγων ἐάλω· ὕστερον δὲ ἐξοστρα- 35
κίζεται ἔτη δέκα. φεύγων δὲ ἐν Αἰγίῳ διέτριβε, κακεῖ λέγεται τὰς

14 κατέλειπεν E 29 κρινομένης Bekker: κινουμένης codd.
33 εἶατο Bekker: εἶατὸν vel εἶα τὸν codd.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΣ

ἱστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα φανερὰν γενέσθαι· ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατατοκίζων ἀναστάτους ἐποίησεν.

Μετὰ <δὲ> τὴν ἱστορίαν φασὶ συντετάχθαι τῷ συγγραφεῖ τὸ προοίμιον, 8
 5 ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὥσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ ἔβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γεγενησθαι φασιν. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς λέγων ‘ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου.’ ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ φησὶ ‘κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων,
 10 ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων.’ πληρώσας δὲ τὴν ὀγδόην 9 ἱστορίαν ἀπέθανε νόσῳ· σφάλλονται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι τὴν ὀγδόην, ἀλλ’ ἐτέρου συγγραφέως. τελευτήσας δ’ ἐν Ἀθήνησιν 10 ἐτάφη πλησίον τῶν Μελιτίδων πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ προσ-
 15 ὀρισθέντος χρόνου πληρωθέντος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἶτε μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὀστέων ἀπὸ Θράκης, ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον· λέγεται γὰρ ἐπ’ ἀμφότερα. καὶ στήλη τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα ‘Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμουσίος ἐνθάδε κείται.’

4 δὲ add. Stephanus

13 Μελιτίδων rec. : Μελιτιάδων codd.

SIGLA

A = cod. Parisinus suppl. Gr. 255

B = cod. Vaticanus 126

C = cod. Laurentianus LXIX. 2

E = cod. Palatinus 252

F = cod. Monacensis 430

G = cod. Monacensis 228

M = cod. Britannicus 11, 727

A¹B¹ etc. = scriptura a prima manu correcta

a b etc. = scriptura a manu recentiore substituta vel
adscripta

[A] [B] etc. = verba in codice olim exarata hodie vel
evanida vel exesa

γρ. = scriptura signo γρ(*ἀφεται*) addito adscripta

codd. = consensus codicum A B C E F G M

recc. = unus vel plures e codicibus recentioris aevi

vulgo = scriptura in editionibus vulgata

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελο- 1
ποννησίων καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους,
ἀρξάμενος εὐθύς καθισταμένου καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι
καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι
5 ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ
καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρων ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους,
τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον. κίνησις γὰρ αὕτη 2
μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρ-
βάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ 3
10 πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα σαφῶς μὲν εὐρεῖν διὰ
χρόνου πλήθος ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὧν ἐπὶ μακρό-
τατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει οὐ μεγάλα νομίζω
γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα. φαί- 2
νεται γὰρ ἢ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη οὐ πάλαι βεβαίως
15 οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὔσαι τὰ πρότερα καὶ
ῥαδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες βιαζόμενοι ὑπό-
τινων αἰεὶ πλειόνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' 2
ἐπιμιγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θα-
λάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν καὶ

c. 1. 1—c. 15. 1 κατεστρέφοντο suppl. c foll. ii-vii

c. 1. 1—c. 3. 2 τοῦτο suppl. m fol. i

5 ἦσαν F g Schol. Plat. Rep. 449 A Suid. Phot. : ἦσαν cett. 8 δὴ

μεγίστη F Dion. Hal. 11 ἀδύνατον F¹ G Dion. Hal. 19 ἑαυτῶν Schol.

THUC.

1

- περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες οὐδὲ γῆν φυτεύοντες,
 ἄδηλον ὃν ὅποτε τις ἐπελθὼν καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων
 ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς
 πανταχοῦ ἂν ἠγοούμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο,
 καὶ δι' αὐτὸ οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ 5
 3 παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μετα-
 βολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν, ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη
 καὶ Βοιωτία Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ πλὴν Ἀρκαδίας,
 4 τῆς τε ἄλλης ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς αἶ τε
 δυνάμεις τισὶ μείζους ἐγγιγνόμεναι στάσεις ἐνεποιοῦν ἐξ ὧν 10
 ἐφθείροντο, καὶ ἅμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο.
 5 τὴν γοῦν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον διὰ τὸ λεπτόγεων,
 6 ἀστασίαστον οὔσαν ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ. καὶ
 παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι διὰ τὰς
 μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι. ἐκ γὰρ τῆς 15
 ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες παρ'
 Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι ὡς βέβαιοι ὃν ἀνεχώρουν, καὶ
 πολῖται γιγνόμενοι εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ μείζω ἔτι ἐποίησαν
 πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον
 ὡς οὐχ ἱκανῆς οὔσης τῆς Ἀττικῆς ἀποικίας ἐξέπεμψαν. 20
 3 Δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα·
 πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κωμῆ ἔργα-
 2 σαμένη ἢ Ἑλλάς· δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τοῦνομα τοῦτο ξύμψασά
 πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἑλληνός τοῦ Δευκαλίωνος) καὶ
 πάνν οὐδὲ εἶναι ἢ ἐπὶ κλησις αὕτη, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε 25
 καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπὶ πλείστον ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν
 παρέχεσθαι, Ἑλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώ-
 τιδι ἰσχυσάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς
 ἄλλας πόλεις, καθ' ἐκάστους μὲν ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον
 καλεῖσθαι Ἑλληνας, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου [ἐδύνατο] 30
 3 καὶ ἀπασιν ἐκνικήσαι. τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος· πολλῶ

15 μετοικίας ἐς] μετοικήσεις Ullrich
cett. 30 ἐδύνατο om. M

27 Φθιώτιδι Ef: Φθιωτία

γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν Τρωικῶν γενόμενος οὐδαμοῦ τοὺς
 ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ
 τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν, Δαναοὺς
 δὲ ἐν τοῖς ἔπεισι καὶ Ἀργεῖους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν
 5 οὐδὲ βαρβάρους εἶρηκε διὰ τὸ μηδὲ Ἕλληνας πω, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, (ἀντίπαλον ἐς ἐν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὡς 4
 ἕκαστοι Ἕλληνες κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν
 καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες οὐδὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν
 δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμειξίαν ἀλλήλων ἀθροοὶ ἔπραξαν. ἀλλὰ
 10 καὶ ταύτην τὴν στρατείαν θαλάσση ἤδη πλείω χρώμενοι
 ξυνεξήλθον.

Μίνως γὰρ παλαίτατος ὦν ἀκοῇ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτίησάτο 4
 καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλείστον ἐκράτησε
 καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἠρξέ τε καὶ οἰκιστῆς πρῶτος τῶν
 15 πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας
 ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας· τό τε ληστικόν, ὡς εἰκός, καθήρει
 ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον
 ἰέναι αὐτῷ. οἱ γὰρ Ἕλληνες τὸ πάλαι καὶ τῶν βαρβάρων 5
 οἱ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον,
 20 ἐπειδὴ ἠρξάντο μᾶλλον περαιοῦσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλους,
 ἐτράποντο πρὸς ληστείαν, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνα-
 τωτάτων κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα καὶ τοῖς ἀσθενέσι
 τροφῆς, καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίστοις καὶ κατὰ
 κώμας οἰκουμέναις ἤρπαζον καὶ τὸν πλείστον τοῦ βίου ἐν-
 25 τεῦθεν ἐποιοῦντο, οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνῃν τούτου τοῦ ἔργου,
 φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον· δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἠπειρω- 2
 τῶν τινὲς ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ
 παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων παντα-
 χοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λησταὶ εἰσιν, ὡς οὔτε ὦν πυνθά-
 30 νονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἶη εἰδέναί
 οὐκ ὄνειδιζόντων. ἐλήζοντο δὲ καὶ κατ' ἠπειρον ἀλλήλους. 3

I ὕστερος γρ. Schol. II ξυνεξήλθον Cobet: ξυνήλθον codd.:
 exierant Valla I6 καταστήσας G (corr. G') M ληστρικὸν G M
 καθήρει] ἐκάθηρε Schol. Aristid. 87, 9 D 24 τὸν] τὸ A? G 1*

- καὶ μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ
 νέμεται περί τε Λοκρούς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ
 Ἀκαρνανάνας καὶ τὴν ταύτην ἠπειρον. τό τε σιδηροφορεῖσθαι
 τούτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμέ-
 6 νηκεν· πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφάρκτους 5
 τε οἰκῆσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους, καὶ
 ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὄπλων ἐποίησαντο ὥσπερ οἱ βάρ-
 2 βαροι. σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω
 νεμόμενα τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων.
 3 Ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν τε σίδηρον κατέθεοντο 10
 καὶ ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων διὰ τὸ ἀβροδίατον οὐ
 πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοὺς ἐπαύσαντο φοροῦντες
 καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν
 τῇ κεφαλῇ τριχῶν· ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους 15
 4 κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αἴτη ἢ σκευὴ κατέσχευ. μετρία
 δ' αὖ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι
 ἐχρήσαντο καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω
 5 κεκτημένοι ἰσοδίατοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν
 τε πρῶτοι καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ 20
 γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο· τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ
 ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνί-
 ζοντο, καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπανται. ἔτι δὲ καὶ ἐν
 τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσιανοῖς,
 πυγμῆς καὶ πάλης ἄθλα τίθεται, καὶ διεζωμένοι τοῦτο δρῶσιν. 25
 6 πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν
 ὁμοίότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον.
 7 Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ἠκίσθησαν καὶ ἤδη πλω-
 μωτέρων ὄντων, περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημάτων ἐπ'
 αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο καὶ τοὺς ἰσθμούς 30
 ἀπελάμβανον ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους

14 ἐν ἔρσει (vel ἔρσει) E G Schol. 16 κατασκευὴ A B F 23 πέ-
 πανται Reiske 25 διεζωμένοι Phot. Suid. : διεζωσμένοι codd.
 30 ἐκτίζοντο καὶ τείχεσι Herwerden

ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν ληστείαν ἐπὶ πολὺ
 ἀντίσχουσαν ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ῥέκισθησαν, αἱ τε ἐν
 ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε
 καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ῥέκουν), καὶ
 5 μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνωκισμένοι εἰσίν. καὶ οὐχ ἦσσαν λησταὶ 8
 ἦσαν οἱ νησιῶται, Κάρεις τε ὄντες καὶ Φοίνικες· οὗτοι γὰρ
 δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ῥέκισαν. μαρτύριον δέ· Δήλον
 γὰρ καθαίρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ καὶ
 τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ
 10 νήσῳ, ὑπὲρ ἡμισυ Κάρεις ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ
 τῶν ὄπλων ζυυτεθαμμένη καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσι.
 καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλωιμώτερα ἐγένετο 2
 παρ' ἀλλήλους (οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν
 ὑπ' αὐτοῦ, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῳκίζε), καὶ 3
 15 οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κτήσιω τῶν
 χρημάτων ποιούμενοι βεβαιότερον ῥέκουν, καὶ τινες καὶ τεῖχη
 περιεβάλλοντο ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέ-
 μενοι γὰρ τῶν κερδῶν οἳ τε ἦσσαν ὑπέμενον τὴν τῶν
 κρεισσόνων δουλείαν, οἳ τε δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες
 20 προσεποιοῦντο ὑπηκόους τὰς ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν 4
 τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ
 Τροίαν ἐστράτευσαν.

Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προύχων καὶ 9
 οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὄρκους κατειλημμένους τοὺς
 25 Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων, τὸν στόλον ἀγεῖραι. λέγουσι δὲ 2
 καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων μνήμη παρὰ τῶν
 πρότερον δεδεγμένοι, Πέλοπά τε πρῶτον πλήθει χρημάτων,
 ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους, δύναμιν
 περιποιησάμενον τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας ἐπῆλυν ὄντα ὁμως
 30 σχεῖν, καὶ ὕστερον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ζυυνεχθῆναι,

2 ἀντίσχουσαν Poppo: ἀντισχοῦσαν EG: ἀντισχοῦσαι cett. 7 ῥέκισαν B 17 ὡς . . . γιγνόμενοι add. G in marg., om. M 29 ἐπῆλυν Stahl: ἐπῆλύτην codd. 30 post ἐκγόνοις add. οἶον Ἀτρεΐ Ἀγαμέμνωνι ABEF

Εὐρυσθέως μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος,
 Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιτρέψαντος
 Εὐρυσθέως, ὅτ' ἐστράτευε, Μυκήνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ
 τὸ οἰκίον Ἀτρεί (τυγχάνειν δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πατέρα
 διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον), καὶ ὡς οὐκέτι ἀνεχώρησεν 5
 Εὐρυσθεὺς, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων φόβῳ τῶν
 Ἡρακλειδῶν καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι καὶ τὸ πλῆ-
 θος τεθεραπευκότα τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς
 ἦρχε) τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν, καὶ τῶν Περσειδῶν
 3 τοὺς Πελοπίδας μείζους καταστήναι. ἅ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμ- 10
 νων παραλαβῶν καὶ ναυτικῷ [τε] ἅμα ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων
 ἰσχύσας, τὴν στρατείαν οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ ξυ-
 4 αγωγῶν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ νασι τε πλείσταις αὐτὸς
 ἀφικόμενος καὶ Ἀρκάσι προσπαρασχών, ὡς Ὀμηρος τοῦτο
 δεδήλωκεν, εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου 15
 ἅμα τῇ παραδόσει εἶρηκεν αὐτὸν πολλῆσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ
 παντὶ ἀνάσσειν· οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν περιοικίδων
 (αὐταὶ δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἶεν) ἡπειρώτης ὧν ἐκράτει, εἰ μὴ τι
 καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάσειν δὲ χρῆ καὶ ταύτῃ τῇ στρατείᾳ
 οἷα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς. 20

10 Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα
 νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ ἂν τις σημείῳ
 χρώμενος ἀπιστοίῃ μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον ὅσον
 2 οἷ τε ποιηταὶ εἰρήκασι καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαιμονίων
 γὰρ εἰ ἢ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τὰ τε ἱερὰ καὶ τῆς 25
 κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνά-
 μεως προελθόντος πολλοῦ χρόνου τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος
 αὐτῶν εἶναι (καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας
 νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων
 πολλῶν· ὅμως δὲ οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως οὔτε ἱεροῖς 30
 καὶ κατασκευαῖς πολυτελεσί χρησαμένης, κατὰ κόμας δὲ τῷ

11 τε secl. Krüger: δὲ Stahl 12 στρατείαν Aem. Portus:
 στρατιάν codd. 19 στρατεία Aem. Portus: στρατιᾶ codd. 30 post
 ξυνοικισθείσης add. τῆς Stephanus

παλαιῶ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνοιτ' ἂν ὑπο-
 δεεστέρα), Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων διπλασίαν
 ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανεράς ὄψεως τῆς
 πόλεως ἢ ἔστιν. οὐκ οὖν ἀπιστεῖν εἰκός, οὐδὲ τὰς ὄψεις 3
 5 τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ
 τὴν στρατείαν ἐκείνην μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ
 αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὅμηρου αὖ ποιήσει εἴ
 τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεύειν, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μείζον μὲν
 ποιητὴν ὄντα κοσμήσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεε-
 10 στέρα. πεποιήκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν, τὰς μὲν 4
 Βοιωτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτῆτου
 πεντήκοντα, δηλῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλα-
 χίστας· ἄλλων γοῦν μεγέθους πέρι ἐν νεῶν καταλόγῳ οὐκ
 ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάντες, ἐν
 15 ταῖς Φιλοκτῆτου ναυσὶ δεδήλωκεν· τοξότας γὰρ πάντας
 πεποιήκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δὲ οὐκ εἰκὸς πολλοὺς
 ξυμπλεῖν ἔξω τῶν βασιλέων καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει,
 ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν
 πολεμικῶν, οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατάφαρκα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ
 20 παλαιῶ τρόπῳ ληστικώτερον παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς 5
 μεγίστας δ' οὖν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι
 οὐ πολλοὶ φαίνονται ἐλθόντες, ὡς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος
 κωμῆ πεμπόμενοι.

Αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρη- II
 25 ματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἐλάσσω
 ἤγαγον καὶ ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν,
 ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ· τὸ γὰρ
 ἔρμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο), φαίνονται δ'
 οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς
 30 γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ ληστείαν τῆς
 τροφῆς ἀπορία. ἢ καὶ μᾶλλον οἱ Τρῶες αὐτῶν διεσπαρ-

6 στρατείαν c f g: στρατιάν codd.
cett.

21 δ' οὖν Bekker: οὖν M: γοῦν

22 ξυνελθόντες G

- μένων τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον βία, τοῖς αἰεὶ ὑπολειπομένοις
 2 ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθον ἔχοντες τροφῆς
 καὶ ὄντες ἀθρόοι ἀνευ ληστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν
 πόλεμον διέφερον, ῥαδίως ἂν μάχῃ κρατοῦντες εἶλον, (οἳ
 γε καὶ οὐχ ἀθρόοι, ἀλλὰ μέρει τῷ αἰεὶ παρόντι ἀντείχον) 5
 πολιορκία δ' ἂν προσκαθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ
 ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν τὰ τε
 πρὸ τούτων ἀσθενῆ ἦν καὶ αὐτὰ γε δὴ ταῦτα, ὀνομαστότατα
 τῶν πρὶν γενόμενα, δηλοῦνται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὄντα
 τῆς φήμης καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου 10
 12 κατεσχηκότος· ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ ἢ Ἑλλὰς ἔτι μετ-
 ἀνίστατό τε καὶ κατφκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασαν αὐξηθῆναι.
 2 ἢ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου χρονία γενο-
 μένη πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσι ὡς
 ἐπὶ πολὺ ἐγίνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἔκτιζον. 15
 3 Βοιωτοὶ τε γὰρ οἳ νῦν ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν ἐξ
 Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν,
 πρότερον δὲ Καδμηίδα γῆν καλουμένην ᾤκισαν (ἦν δὲ αὐτῶν
 καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς
 Ἰλιον ἐστράτευσαν), Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει ξὺν Ἡρα- 20
 4 κλείδαις Πελοπόννησον ἔσχον. μόλις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ
 ἡσυχάσασα ἢ Ἑλλὰς βεβαίως καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη ἀποικίας
 ἐξέπεμψε, καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς
 πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλείστον Πελο-
 ποννήσιοι τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἂ χωρία. πάντα δὲ 25
 ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.
- 13 Δυνατωτέρας δὲ γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν χρη-
 μάτων τὴν κτῆσιω ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιουμένης τὰ
 πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, τῶν προσόδων
 μειζόνων γιγνομένων (πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥῆτοῖς γέρασι 30

4 εἶλον secl. Krüger 6 δ' secl. Krüger 8 -νῆ ἦν . . .
 c. 20. 2 ὅτι Ἰπ. suppl. f foll. iv, v 12 ἡσυχάσασα cf 18 ᾤκισαν
 c : ᾤκησαν cett. 19 ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρότερον cf 21 μόλις cf G
 23 ἐξέπεμπε cf G 27 γενομένης G M

πατρικαὶ βασιλείαι), ναυτικά τε ἐξηρτύετο ἢ Ἑλλάς, καὶ
 τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι 2
 λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ
 τὰς ναῦς, καὶ τριήρεις ἐν Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος
 5 ναυπηγηθῆναι. [φαίνεται δὲ καὶ Σαμίσις Ἀμεινοκλῆς Κορίν- 3
 θιος ναυπηγὸς ναῦς ποιήσας τέσσαρας· ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα
 τριακόσια ἐς τὴν τελευταίαν τοῦδε τοῦ πολέμου ὅτε Ἀμεινοκλῆς
 Σαμίσις ἦλθεν.] ναυμαχία τε παλαιάτη ὧν ἴσμεν γίνεται 4
 Κορινθίων πρὸς Κερκυραίων· ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτη
 10 ἐξήκοντα καὶ διακόσια ἐστὶ μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἰ- 5
 κούντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ αἰεὶ δὴ
 ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ
 πλείω ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ
 τῶν ἔξω, διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων,
 15 χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς
 δεδήλωται· ἀφνειὸν γὰρ ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδὴ
 τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἐπλωζον, τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ
 ληστικὸν καθήρουν, καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέρα δυνα-
 τὴν ἔσχον χρημάτων προσδόψ τὴν πόλιν. καὶ Ἰωσὶν ὕστερον 6
 20 πολὺ γίνεται ναυτικὸν ἐπὶ Κύρου Περσῶν πρώτου βασιλεύ-
 οντος καὶ Καμβύσου τοῦ υἱέος αὐτοῦ, τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς
 θαλάσσης Κύρῳ πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ
 Πολυκράτης Σάμου τυραννῶν ἐπὶ Καμβύσου ναυτικῶ ἰσχύων
 ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηκόους ἐποίησατο καὶ Ῥήνειαν ἐλὼν
 25 ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαῆς τε Μασσαλίαν
 οἰκίζοντες Καρχηδονίους ἐνίκων ναυμαχοῦντες· δυνατώτατα 14
 γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλαῖς
 γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν Τρωικῶν τριήρεσι μὲν ὀλίγαις
 χρώμενα, πεντηκοντόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυ-
 30 μένα ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ 2
 Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε,

4 πρῶτον ἐν Κορίνθῳ B c E f
9 καὶ ταύτη cf: om. codd., add. G¹

5 ἐνναυπηγηθῆναι cf suprascr. G¹

- τρήρεις περί τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο
 καὶ Κερκυραίοις· ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς Ξέρξου στρα-
 3 τείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγινήται
 γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, βραχέα ἐκέκτηντο, καὶ
 τούτων τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους· ὀψέ τε ἀφ' οὗ Ἀθηναίους 5
 Θεμιστοκλῆς ἐπεισεν Αἰγινήταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ
 βαρβάρου προσδοκίμου ὄντος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι αἰσπερ
 καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὐταὶ οὐπω εἶχον διὰ πάσης κατα-
 στρώματα.
- 15 Τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν, τὰ τε 10
 παλαιὰ καὶ τὰ ὕστερον γεγόμενα. ἰσχὺν δὲ περιεποιήσαντο
 ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς χρημάτων τε
 προσόδῳ καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ τὰς νήσους
 κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν·
- 2 κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, 15
 οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς
 ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἐκάστοις, καὶ ἐκδήμους στρατείας
 πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῆσαν
 οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ξυνειστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας
 πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ' αὖ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κωὰς στρατείας 20
 ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὡς ἕκαστοι οἱ ἀστυγεί-
- 3 τες ἐπολέμουν. μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γεγόμενον
 πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριῶν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς
- 16 ξυμμαχίαν ἐκατέρων διέστη. ἐπεγένετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοθι
 κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἰωσι προχωρησάντων ἐπὶ μέγα 25
 τῶν πραγμάτων Κῦρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία Κροῖσον
 καθελούσα καὶ ὅσα ἐντὸς Ἄλως ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν
 ἐπεστράτευσεν καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπειρῷ πόλεις ἐδούλωσεν,
 Δαρειός τε ὕστερον τῷ Φοιῖκων ναυτικῷ κρατῶν καὶ τὰς
- 17 νήσους. τύρανοί τε ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, 30

4 εἴ τινες] ὀτίτινες cf [G] 11 γεγόμενα c f g: γιγνόμενα codd.
 12 προσσχόντες A: προσέχοντες E: προσχόντες celt. 20 αὐ om.
 A B E G M 26 βασιλεία] ἐξουσία f 29 τε] δὲ A B G M
 30 τε] δὲ A B E G M

τὸ ἐφ' ἑαυτῶν μόνον προορώμενοι ἔς τε τὸ σῶμα καὶ ἔς τὸ
 τὸν ἴδιον οἶκον αὖξεν δι' ἀσφαλείας ὅσον ἐδύνατο μάλιστα
 τὰς πόλεις ᾠκουν, ἐπράχθη δὲ οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν ἔργον ἀξιό-
 5 γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλείστον ἐχώρησαν δυνάμεως. οὕτω
 πανταχόθεν ἢ Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο μήτε κοινῇ
 φανερόν μηδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε ἀτολμοτέρα
 εἶναι.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης 18
 10 Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλείστοι καὶ
 τελευταῖοι πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύ-
 θησαν (ἢ γὰρ Λακεδαιμῶν μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων
 αὐτὴν Δωριῶν ἐπὶ πλείστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα
 ὅμως ἐκ παλαιάτου καὶ ἡννομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν·
 15 ἔτη γὰρ ἔστι μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῃ πλείω ἔς τὴν
 τελευταίην τοῦδε τοῦ πολέμου ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ
 πολιτείᾳ χρώνται, καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς
 ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν), μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων
 κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον καὶ
 20 ἢ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο.
 δεκάτῃ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν αὖθις ὁ βάρβαρος τῷ μεγάλῳ 2
 στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθεν. καὶ μεγάλου
 κινδύνου ἐπικρεμασθέντος οἱ τε Λακεδαιμόνιοι τῶν ξυμπολε-
 μησάντων Ἑλλήνων ἠγήσαντο δυνάμει προύχοντες, καὶ οἱ
 25 Ἀθηναῖοι ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν
 πόλιν καὶ ἀνασκευασάμενοι ἔς τὰς ναῦς ἐσβάντες ναυτικοὶ
 ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον, ὕστερον οὐ
 πολλῶ διεκρίθησαν πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους
 οἱ τε ἀποστάντες βασιλέως Ἑλληνες καὶ οἱ ξυμπολεμήσαν-
 30 τες. δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη· ἴσχυον γὰρ οἱ
 μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσίν. καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυν- 3

3 δὲ] τε ABEGM ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ABEGM 4 εἴ om.
 ABEGM 12 κτήσιν ABCfGM 16 ἀφ' οὗ] & M Hermogenes :
 & ἀφ' οὗ AB[G] 26 ἐμβάντες ABEGM 30 δὴ ἐφάνη Stephanus

ἔμεινεν ἡ ὁμαιχιμία, ἔπειτα διένεχθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ
 Ἰθνηαῖοι ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους·
 καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινές που διασταίεν, πρὸς τού-
 τους ἤδη ἐχώρουν. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τόνδε αἰεὶ 5
 τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἡ
 ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφισταμένοις εὖ παρε-
 σκευάσαντο τὰ πολέμια καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ
 19 κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι
 οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμμάχους ἠγοῦντο, κατ'
 ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολι- 10
 τεύσουσι θεραπεύοντες, Ἰθνηαῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων
 τῷ χρόνῳ παραλαβόντες πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ
 χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέριω. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς
 ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἡ ἰδία παρασκευὴ μείζων ἢ ὡς τὰ
 κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραιφνοῦς τῆς ξυμμαχίας ἦνθησαν. 15
 20 Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ἦνρον, χαλεπὰ ὄντα παντὶ
 ἐξῆς τεκμηρίῳ πιστεύσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν
 προγεγενημένων, καὶ ἣν ἐπιχώρια σφίσιν ἦ, ὁμοίως ἀβασα-
 2 νίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἰθνηαίων γοῦν τὸ πλήθος
 Ἰππαρχον οἶονται ὑφ' Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον 20
 ὄντα ἀποθανεῖν, καὶ οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἰππίας μὲν πρεσβύτατος
 ὢν ἦρχε τῶν Πεισιστράτου υἱέων, Ἰππαρχος δὲ καὶ Θεσσαλὸς
 ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ, ὑποτοπήσαντες δέ τι ἐκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ
 καὶ παραχρήμα Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῶν ξυνει-
 δότων σφίσιν Ἰππία μεμνηῦσθαι τοῦ μὲν ἀπέσχοντο ὡς 25
 προειδότες, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι δράσαντές τι
 καὶ κινδυνεύσαι, τῷ Ἰππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ Λεωκό-
 3 ρειον καλούμενον τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι
 ἀπέκτειναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα καὶ οὐ
 χρόνῳ ἀμνηστούμενα καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς 30
 οἶονται, ὥσπερ τοὺς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μῆ

1 post ἔπειτα add. δὲ A B E G M post καὶ add. οἱ A E M Suid.
 10 πολιτεύσωσι A B E G M 27 περὶ] παρὰ Arist. Ἀθ. Πολ. 18. 3
 (nisi-ad vi. 57. 3 spectat)

ψήφῳ προστίθεσθαι ἐκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν, καὶ τὸν Πιτανάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' ἐγένετο πώποτε. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἢ ζήτησις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὰ ἐτοῖμα μᾶλλον τρέπονται. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμη- 21
 5 ρίων ὅμως τοιαῦτα ἂν τις νομίζων μάλιστα ἢ διήλθον οὐχ ἁμαρτάνοι, καὶ οὔτε ὡς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ μείζον κοσμοῦντες μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέστερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν
 10 ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνευικηκότα, ἠρύησθαι δὲ ἠγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων ὡς παλαιὰ εἶναι ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων 2
 ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι τὸν παρόντα αἰεὶ μέγιστον κρινόντων, παυσασμένων δὲ τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμαζόντων, ἀπ' αὐτῶν
 15 τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει ὅμως μείζων γεγενημένος αὐτῶν.

Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι ἢ μέλλοντες πολεμή- 22
 σειν ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτῆν τῶν λεχθέντων διαμνημονεύσαι ἦν ἐμοί τε ὦν αὐτὸς ἤκουσα
 20 καὶ τοῖς ἄλλοθεν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν· ὡς δ' ἂν ἐδόκουν ἐμοὶ ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστ' εἰπεῖν, ἐχομένῳ (ὅτι ἐγγύτατα) τῆς ξυμπάσης γνώμης τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τὰ δ' ἔργα τῶν 2
 πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθα-
 25 νόμενος ἠξίωσα γράφειν, οὐδ' ὡς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ' οἷς τε αὐτὸς παρῆν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβεῖα περὶ ἐκάστου ἐπεξελεθῶν. ἐπιπόνως δὲ ἠύρισκετο, διότι οἱ 3
 παρόντες τοῖς ἔργοις ἐκάστοις οὐ ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον, ἀλλ' ὡς ἐκατέρων τις εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ 4
 30 ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανείται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς

21 μοι CG Dion. Hal.

25 ἐδόκει CG : δοκεῖ cett. Dion. Hal.

29 ἐκατέρων CG M Dion. Hal. : ἐκατέρῳ cett.

σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὔθις κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ ἀρκούντως ἔξει. (κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειω ζύγκεται.)

- 23 Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν, 5
καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαι καὶ πεζομαχίαι ταχείαν
τὴν κρίσιν ἔσχεν. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκός τε μέγα
πρόυβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι
2 οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. οὔτε γὰρ πόλεις τοσαύδε λη-
φθεῖσαι ἠρῆμώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν 10
αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δ' αἱ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον
ἄλισκόμεναι), οὔτε φυγαὶ τοσαύδε ἀνθρώπων καὶ φόνος, ὁ
3 μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν. τά τε
πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βεβαιού-
μενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἱ ἐπὶ πλείστον 15
ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε
ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνη-
μονευόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοὶ τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ
ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάβασα καὶ μέρος
τι φθείρασα ἢ λοιμώδης νόσος· ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε 20
4 τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι
καὶ Πελοποννήσιοι λύσαντες τὰς τριακοντούεις σπονδὰς αἱ
5 αὐτοῖς ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἄλωσιν. διότι δ' ἔλυσαν,
τὰς αἰτίας προύγραψα πρῶτον καὶ τὰς διαφοράς, τοῦ μή
τινα ζητῆσαί ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἑλλησι 25
6 κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην
δὲ λόγῳ, τοὺς Ἀθηναίους ἡγοῦμαι μεγάλους γιγνομένους
καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀναγκάσαι ἐς τὸ
πολεμεῖν· αἱ δ' ἐς τὸ φανερόν λεγόμεναι αἰτίαι αἰδ' ἦσαν
ἐκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον 30
κατέστησαν.

1 ἀνθρώπειον AB EFM Dion. Hal. 19 ἢ om. AB EF
24 ἔγραψα CG 25 τινος CG m Dion. Hal. (altero loco)

Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι ἐς τὸν Ἴόνιον 24
 κόλπον· προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἴλλυ-
 ρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπόκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστῆς δ' 2
 ἐγένετο Φαλῖος Ἐρατοκλείδου, Κορίνθιος γένος τῶν ἀφ'
 5 Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον, ἐκ τῆς μητροπόλεως
 κατακληθείς. ξυνόκισαν δὲ καὶ Κορινθίων τιwὲς καὶ τοῦ
 ἄλλου Δωρικῶ γένους. προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο 3
 ἢ τῶν Ἐπιδαμνίων δύναμις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος·
 στασιάσαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλά, ὡς λέγεται, ἀπὸ 4
 10 πολέμου τιwὲς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν καὶ τῆς
 δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ 5
 τοῦδε τοῦ πολέμου ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδιόωξε τοὺς δυνατοὺς,
 οἱ δὲ ἐπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλήζοντο τοὺς ἐν τῇ
 πόλει κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει 6
 15 ὄντες Ἐπιδαμνιοὶ ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κέρ-
 κυραν πρέσβεις ὡς μητρόπολιν οὔσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς
 περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι
 σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα 7
 δὲ ἰκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραϊον ἐδέοντο. οἱ δὲ Κερκυ-
 20 ραῖοι τὴν ἰκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν.

Γινόντες δὲ οἱ Ἐπιδαμνιοὶ οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας 25
 τιμωρίαν οὔσαν, ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ
 πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήρουντο εἰ παραδοῖεν
 Κορινθίοις τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τιwὰ πει-
 25 ρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνείλε παραδοῦναι
 καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδαμνιοὶ ἐς τὴν 2
 Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε
 οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρη-
 στήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους,
 30 ἀλλ' ἐπαμῦναι. Κορίνθιοι δὲ κατὰ τε τὸ δίκαιον ὑπεδέξαντο 3

1 ἐς add. Demetrius: om. codd. 8 δύναμις CG: δύναμις πόλις
 EM: πόλις ABF γρ. c 13 ἐπελθόντες Haase: ἀπελθόντες codd.
 23 ἐπρωτων C [G] 25 αὐτοῖς] αὐτὴν C γρ. G 29 διαφθειρο-
 μένους AB EF

τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἦσσαν ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποι-
 κίαν ἢ Κερκυραίων, ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν Κερκυραίων, ὅτι
 4 αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἀποικοὶ· οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι
 ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα οὔτε Κοριθίῳ
 ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν ὡσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι,
 * 5 περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ'
 ἐκείνον τὸν χρόνον ὁμοῖα τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις καὶ
 τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι, ναυτικῶ δὲ καὶ πολὺ
 προύχειν ἔστιν ὅτε ἐπαιρόμενοι καὶ κατὰ τὴν Φαιάκων προ-
 ενοίκησιν τῆς Κερκύρας κλέος ἐχόντων τὰ περὶ τὰς ναῦς (ἢ 10
 καὶ μᾶλλον ἐξηρτύοντο τὸ ναυτικὸν καὶ ἦσαν οὐκ ἀδύνατοι·
 τριῆρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον αὐτοῖς ὅτε ἦρχοντο
 26 πολεμεῖν), πάντων οὖν τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ Κορίνθιοι
 ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφελίαν, οἰκήτορά
 τε τὸν βουλόμενον ἰέναι κελεύοντες καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ 15
 2 Λευκαδίων καὶ ἑαυτῶν φρουροὺς. ἐπορεύθησαν δὲ περὶ τὴν
 Ἄπολλωνίαν, Κοριθίων οὔσαν ἀποικίαν, δέει τῶν Κερκυραίων
 μὴ κωλύονται ὑπ' αὐτῶν κατὰ θάλασσαν περαιούμενοι.
 3 Κερκυραῖοι δὲ ἐπειδὴ ἦσθοντο τοὺς τε οἰκήτορας καὶ φρου-
 ροὺς ἦκουτας ἐς τὴν Ἐπίδαμνον τὴν τε ἀποικίαν Κοριθίοις 20
 δεδομένην, ἐχαλέπαινον· καὶ πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ
 εἴκοσι ναυσὶ καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ τοὺς τε φεύγοντας
 ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτοὺς (ἦλθον γὰρ ἐς τὴν
 Κέρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων φυγάδες, τάφους τε ἀποδεικ- 25
 νύντες καὶ ξυγγένειαν, ἣν προῖσχόμενοι ἐδέοντο σφᾶς κατ-
 4 οἰκήτορας ἀποπέμπειν· οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπ-
 ἤκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι
 τεσσαράκοντα ναυσὶ μετὰ τῶν φυγάδων ὡς κατάξοντες,
 5 καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ 30
 τὴν πόλιν προείπον Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον καὶ

3 γὰρ secl. Reiske 7 ὁμοῖα AB (1 om. A, adscr. B) 9 post
 τὴν add. τῶν AB EFM 11 τὰ ναυτικὰ EGM 24 ἐπιδεικνύντες B
 25 post ἐδέοντο add. τε AB EFM

* περιφρονοῦντες αὐτοὺς (A) καὶ χρημάτων δυνάμει
 ὄντες ἐκείνον τὸν χρόνον ὁμοῖα τοῖς
 Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις (A) τῇ ἐς

τοὺς ξένους ἀπαθείς ἀπιέναι· εἰ δὲ μή, ὡς πολεμίοις χρή-
 σεσθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπέιθοντο, οἱ μὲν Κερκυραῖοι (ἔστι δ'
 ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν, Κορίνθιοι δ', ὡς 27
 αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἦλθον ἄγγελοι ὅτι πολιορκοῦνται,
 5 παρεσκευάζοντο στρατείαν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπί-
 δαμνον ἐκήρυσσον ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον
 ἰέναι· εἰ δέ τις τὸ παραντίκα μὲν μὴ ἐθέλει ξυμπλεῖν, μετ-
 ἔχει δὲ βούλεται τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς κατα-
 θέντα Κοριωθίας μένειν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ πλείοντες πολλοὶ
 10 καὶ οἱ τὰργύριον καταβάλλοντες. ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν 2
 Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοιτο ὑπὸ
 Κερκυραίων πλεῖν· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο αὐτοῖς ὀκτώ ναυσὶ
 ξυμπλεῖν, καὶ Παλῆς Κεφαλλήνων τέσσαρσιν. καὶ Ἐπι-
 δαυρίων ἐδεήθησαν, οἱ παρέσχον πέντε, Ἐρμιονῆς δὲ μίαν
 15 καὶ Τροιζήνιοι δύο, Λευκάδιοι δὲ δέκα καὶ Ἀμπρακιῶται
 ὀκτώ. Θηβαίους δὲ χρήματα ἤτησαν καὶ Φλειασίους, Ἡλείους
 δὲ ναῦς τε κενὰς καὶ χρήματα. αὐτῶν δὲ Κοριωθίων νῆες
 παρεσκευάζοντο τριάκοντα καὶ τρισχίλιοι ὀπλίται.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευήν, 28
 20 ἐλθόντες ἐς Κόρινθον μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Σικυωνίων
 πρέσβειων, οὓς παρέλαβον, ἐκέλευον Κοριωθίους τοὺς ἐν
 Ἐπιδάμνῳ φρουροὺς τε καὶ οἰκήτορας ἀπάγειν, ὡς οὐ μετὸν
 αὐτοῖς Ἐπιδάμνον. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον 2
 δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς ἂν ἀμφότεροι
 25 ξυμβῶσιν· ὀποτέρων δ' ἂν δικασθῆ εἶναι τὴν ἀποικίαν,
 τούτους κρατεῖν. ἤθελον δὲ καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς μαντεῖῳ
 ἐπιτρέψαι. πόλεμον δὲ οὐκ εἶπον ποιεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ 3
 αὐτοὶ ἀναγκασθήσεσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, φί-
 λους ποιεῖσθαι οὓς οὐ βούλονται ἐτέρους τῶν νῦν ὄντων
 30 μᾶλλον ὠφελίας ἔνεκα. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀπεκρίναντο αὐτοῖς, 4
 ἦν τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπὸ Ἐπιδάμνου ἀπαγά-

Ι χρήσεσθαι C : χρήσασθαι cett. 5 στρατιάν ABE 7 ἐθέλει C :
 ἐθέλοι cett. Phot. II ξυμπροπέμψειν ABEFM 17 δέ]
 τε CG 19 ἐπεὶ CG 31 ἀπάγωσι ABEFM γρ. G

THUC.

2

2. (ω) ναυτικῶν δὲ καὶ πάλιν πράξειν ἔστιν ὅτι
 Κερκυραῖοι (ω) καὶ κατὰ τῶν ---

γωσι, βουλευέσθαι· πρότερον δ' οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς μὲν
 5 πολιορκεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ δικάζεσθαι. Κερκυραῖοι δὲ ἀν-
 ἔλεγον, ἦν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν Ἐπιδάμῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσῃν
 ταῦτα· ἐτοιμοὶ δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέροισι μένειν κατὰ
 χώραν, σπονδὰς δὲ ποιήσασθαι ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται. 5
 29 Κορινθιοὶ δὲ οὐδὲν τούτων ὑπήκουον, ἀλλ' ἐπειδὴ πλήρεις
 αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες καὶ οἱ ξύμμαχοι παρήσαν, προπέμφσαντες
 κήρυκα πρότερον πόλεμον προερούντα Κερκυραίοις, ἄραντες
 ἐβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε δισχιλίοις τε ὀπλίταις ἔπλεον
 ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον Κερκυραίοις ἐναντία πολεμήσοντας· 10
 2 ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν Ἄριστέυς ὁ Πελλίχου καὶ
 Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους, τοῦ δὲ
 πεζοῦ Ἀρχέτιμος τε ὁ Εὐρυτίμου καὶ Ἰσαρχίδας ὁ Ἰσάρχου.
 3 ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀκτίῳ τῆς Ἀνακτορίας γῆς, οὐ τὸ
 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ 15
 κόλπου, οἱ Κερκυραῖοι κήρυκὰ τε προὔπεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀκα-
 τίῳ ἀπερούντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν,
 ζεύξαντές τε τὰς παλαιὰς ὥστε πλωίμους εἶναι καὶ τὰς ἄλλας
 4 ἐπισκευάσαντες, ὥς δὲ ὁ κῆρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρη-
 ναῖον παρὰ τῶν Κορινθίων καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο 20
 οὔσαι ὀγδοήκοντα (τεσσαράκοντα γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρ-
 5 κουν), ἀνταναγαγόμενοι καὶ παραταξάμενοι ἐνανμάχησαν· καὶ
 ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολὺ καὶ ναῦς πέντε καὶ δέκα
 διέφθειραν τῶν Κορινθίων. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη
 καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορκούντας παραστήσασθαι ὁμο- 25
 λογία ὥστε τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἀποδόσθαι, Κορινθίους δὲ
 30 δῆσαντας ἔχειν ἕως ἂν ἄλλο τι δόξη. μετὰ δὲ τὴν ναυμα-
 χίαν οἱ Κερκυραῖοι τροπαίου στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ
 τῆς Κερκυραίας ἀκρωτηρίῳ τοὺς μὲν ἄλλους οὓς ἔλαβον
 αἰχμαλώτους ἀπέκτεωαν, Κορινθίους δὲ δῆσαντες εἶχον. 30

1 βουλευέσθαι CG 2 ἐαυτοὺς C [G] 3 ἀπάγωσι CG 5 δὲ
 secl. Porpo 14 ἐπεὶ CG (corr. G') 22 ἀνταναγαγόμενοι Classen :
 ἀνταναγόμενοι codd. 23 post ναῦς add. τε CG 28 Λευκίμμῃ
 CG (et sic semper) 29 Κερκύρας ABEFM

ἕστερον δέ, ἐπειδὴ οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσημένοι 2
 ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, τῆς θαλάσσης ἀπάσης
 ἐκράτουν τῆς κατ' ἐκείνα τὰ χωρία οἱ Κερκυραῖοι, καὶ πλεύ-
 σαντες ἐς Λευκάδα τὴν Κοριθίων ἀποικίαν τῆς γῆς ἔτεμον
 5 καὶ Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίγειον ἐνέπρησαν, ὅτι ναῦς καὶ
 χρήματα παρέσχον Κοριθίοις. τοῦ τε χρόνου τὸν πλείστον 3
 μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς θαλάσσης καὶ τοὺς τῶν
 Κοριθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες ἔφθειρον, μέχρι οὗ Κορίν-
 θιοι περιούντι τῷ θέρει πέμψαντες ναῦς καὶ στρατιάν, ἐπεὶ
 10 σφῶν οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρατοπεδεύοντο ἐπὶ Ἀκτίῳ
 καὶ περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος φυλακῆς ἕνεκα τῆς
 τε Λευκάδος καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅσαι σφίσι φίλιαί ἦσαν.
 ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ 4
 ναυσὶ τε καὶ πεζῶ. ἐπέπλεον δὲ οὐδέτεροι ἀλλήλοις, ἀλλὰ
 15 τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν
 ἐπ' οἴκου ἐκάτεροι.

Τὸν δ' ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν 31
 ἕστερον οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς Κερκυραῖους
 πόλεμον ἐνανηγοῦντο καὶ παρεσκευάζοντο τὰ κράτιστα νεῶν
 20 στόλον, ἐκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες καὶ τῆς ἄλλης
 Ἑλλάδος ἐρέτας, μισθῶ πείθοντες. πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερ- 2
 κυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ (ἦσαν γὰρ
 οὐδενὸς Ἑλλήνων ἐνσπονδοὶ οὐδὲ ἐσεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτε
 ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) ἔδοξεν
 25 αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι καὶ
 ὠφελίαν τιὰ πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεσθαι. οἱ δὲ 3
 Κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς τὰς Ἀθήνας
 πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυ-
 τικῷ καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον ἐμπόδιον γένηται θέσθαι
 30 τὸν πόλεμον ἢ βούλονται. καταστάσης δὲ ἐκκλησίας ἐς 4
 ἀντιλογίαν ἦλθον, καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ἔλεξαν τοιάδε.

6 τὸν] τὸ B C M [G] 7 ἐπεκράτουν C : ἐκράτουν cett. [G] 8 ἔ-
 φθειραν C [G] 9 περιούντι Reiske : περιόντι codd. 14 τε A B E F M
 supraser. G 29 καὶ τὸ αὐτῶν c (in litura) G : τὸ Ἀττικὸν cett. γρ. G

- 32 ' Δίκαιον, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς μήτε εὐεργεσίας μεγάλης μήτε
 ξυμμαχίας προυφειλομένης ἤκουτας παρὰ τοὺς πέλας ἐπι-
 κουρίας, ὡσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν, δεησομένους, ἀναδιδάξαι πρῶ-
 του, μάλιστα μὲν ὡς καὶ ξύμφορα δέονται, εἰ δὲ μή, ὅτι γε
 οὐκ ἐπιζήμια, ἔπειτα δὲ ὡς καὶ τὴν χάριω βέβαιον ἔξουσιν· 5
 εἰ δὲ τούτων μηδὲν σαφὲς καταστήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι ἦν
 2 ἀτυχῶσιν. Κερκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας τῆς αἰτήσεως
 καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἔχυρὰ ὑμῖν παρέξεσθαι ἀπέστειλαν
 3 ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρὸς τε ὑμᾶς ἐς τὴν
 χρείαν ἡμῶν ἄλογον καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι 10
 4 ἀξύμφορον. ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ πρὸ τοῦ
 χρόνῳ ἐκούσιοι γενόμενοι· νῦν ἄλλων τοῦτο δεησόμενοι ἤκο-
 μεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν παρόντα πόλεμον Κοριθίων ἐρήμοι δι'
 αὐτὸ καθέσταμεν. καὶ περιέστηκεν ἡ δοκοῦσα ἡμῶν πρότερον
 σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας 15
 γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια φαινομένη.
 5 τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ κατὰ μόνας ἀπεω-
 σάμεθα Κοριθίους· ἐπειδὴ δὲ μείζονι παρασκευῇ ἀπὸ Πελο-
 ποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὤρμηται καὶ
 ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ὄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περι- 20
 γενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος· εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς,
 ἀνάγκη καὶ ὑμῶν καὶ ἄλλου παντὸς ἐπικουρίας δεῖσθαι, καὶ
 ξυγγνώμῃ εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἀμαρτία τῇ
 πρότερον ἀπραγμοσύνῃ ἐναντία τολμῶμεν.
- 33 ' Γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἢ ξυτυχία κατὰ 25
 πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας, πρῶτον μὲν ὅτι ἀδικουμένοι
 καὶ οὐχ ἑτέροισι βλάπτουσι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε,
 ἔπειτα περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι ὡς ἂν
 μάλιστα μετ' αἰεμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριω καταθήσεσθε·
 2 ναυτικόν τε κεκτήμεθα πλὴν τοῦ παρ' ὑμῶν πλείστον. καὶ 30
 σκέψασθε τίς εὐπραξία σπανιωτέρα ἢ τίς τοῖς πολεμίοις

12 χρόνῳ C : om. cett.
 viii

28 ἔπειτα—c. 37. 2 οὐδένα suppl. m fol.
 29 καταθήσεσθε Krüger : καταθήσθε vel κατάθησθε codd.

λυπηροτέρα, εἰ ἦν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ
 χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πά-
 ρεστιν αὐτεπάγγελτος ἄνευ κινδύνων καὶ δαπάνης διδοῦσα
 5 οἷς δὲ ἐπαμνεῖτε χάριν, ὑμῖν δ' αὐτοῖς ἰσχύν· ἃ ἐν τῷ
 παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη, καὶ ὀλίγοι ξυμ-
 μαχίας δεόμενοι οἷς ἐπικαλοῦνται ἀσφάλειαν καὶ κόσμον
 οὐχ ἦσσαν διδόντες ἢ ληψόμενοι παραγίγνονται. τὸν δὲ 3
 πόλεμον, δι' ὄνπερ χρήσιμοι ἂν εἴμεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἶεται
 10 ἔσεσθαι, γνώμης ἀμαρτάνει καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς Λακε-
 δαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησίοντας καὶ τοὺς
 Κορωθίους δυναμένους παρ' αὐτοῖς καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας
 καὶ προκαταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμέτεραν ἐπι-
 χείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κωφῷ ἔχθει κατ' αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων
 15 στῶμεν μηδὲ δυοῖν φθάσαι ἀμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς ἢ
 σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ἡμέτερον δὲ γ' αὐτῷ ἔργον προ- 4
 τερῆσαι, τῶν μὲν διδόντων, ὑμῶν δὲ δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν,
 καὶ προεπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν.

Ἦν δὲ λέγων ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους 34
 20 ὑμᾶς δέχεσθαι, μαθόντων ὡς πᾶσα ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα
 τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δὲ ἀλλοτριοῦται· οὐ γὰρ
 ἐπὶ τῷ δούλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ τοῖς λειπομένοις εἶναι
 ἐκπέμπονται. ὡς δὲ ἠδίκουν σαφές ἐστιν· προκληθέντες 2
 γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ
 25 ἐβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τι 3
 τεκμήριον ἃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ξυγγενεῖς δρῶσιν, ὥστε
 ἀπάτη τε μὴ παράγεσθαι, ὑπ' αὐτῶν δεομένοις τε ἐκ τοῦ
 εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν· ὁ γὰρ ἐλαχίστας τὰς μεταμελείας ἐκ
 τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐναντίοις λαμβάνων ἀσφαλέστατος ἂν
 30 διατελοῖ. λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς 35
 δεχόμενοι ἡμᾶς μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους· εἴρηται γὰρ 2
 ἐν αὐταῖς, τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἦτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ,

- 3 ἐξείναι παρ' ὁποτέρους ἂν ἀρέσκηται ἐλθεῖν. καὶ δευρὸν εἰ τοῖσδε μὲν ἀπὸ τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος καὶ οὐχ ἥκιστα ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑπηκόων, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τῆς προκειμένης τε ξυμμαχίας εἶρξουσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθεν ποθεν ὠφελίας, 5 εἴτα ἐν ἀδικήματι θήσονται πεισθέντων ὑμῶν ἃ δεόμεθα.
- 4 πολὺ δὲ ἐν πλέονι αἰτία ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς ἔξομεν· ἡμᾶς μὲν γὰρ κινδυνεύοντας καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας ἀπόσεσθε, τῶνδε δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων καὶ ἐπιόντων γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσ- 10 λαβεῖν περιόψεσθε· ἦν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κακείνων κωλύει τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν καθ' ὅτι ἂν πεισθῆτε ὠφελίαν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς
- 5 δεξαμένους βοηθεῖν. πολλὰ δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπέπομεν, τὰ συμφέροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον ὅτι οἱ τε αὐτοὶ 15 πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν, ὅπερ σαφεστάτη πίστις, καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάβαι· καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ ἡπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης οὐχ ὁμοία ἢ ἀλλοτρίωσις, ἀλλὰ μάλιστα μὲν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἔαν κεκτῆσθαι ναῦς, εἰ δὲ μὴ, ὅστις ἐχυρώτατος, 20 τοῦτον φίλον ἔχει.
- 36 * Καὶ ὅτῳ τάδε συμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φοβεῖται δὲ μὴ δι' αὐτὰ πειθόμενος τὰς σπονδὰς λύσῃ, γινώτω τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ ἰσχύειν ἔχον τοὺς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσον, τὸ δὲ θαρσοῦν μὴ δεξαμένον ἀσθενὲς ὄν πρὸς ἰσχύοντας τοὺς 25 ἐχθροὺς ἀδεέστερον ἐσόμενον, καὶ ἅμα οὐ περὶ τῆς Κερκύρας νῦν τὸ πλεόν ἢ καὶ τῶν Ἀθηνῶν βουλευόμενος, καὶ οὐ τὰ κράτιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον τὸ αὐτίκα περισκοπῶν ἐνδοιάξῃ χωρίον προσλαβεῖν ἢ μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειοῦταί τε καὶ πολε- 30
- 2 μούται. τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου

6 εἴτα] εἴτε Krüger
σθοφορίας G
Sitzler

7 δὲ] δὴ Krüger
16 ἦσαν secl. Herwerden

12 τὰς . . . μι-
19 post μὲν add. δεῖ

γινώτω ὅτι ἐν μὲν ἰσχύειν ἔχει παρ' ἑαυτοῦ
δεδιὸς τὰς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσθαι, ἐν δὲ
μὴ δεξαμένον ἀσθενὲς ἢ πρὸς ἰσχύοντας

κείται, ὥστε μήτε ἐκείθεν ναυτικὸν εἶσαι Πελοποννησίοις ἐπελθεῖν τό τε ἐνθένδε πρὸς τὰκεῖ παραπέμψαι, καὶ ἐς τὰλλα 3
 ξυμφορώτατόν ἐστιν. βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ, τοῖς τε 3
 ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον, τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς 5
 μάθοιτε· τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἑλλησι ναυτικά, τὸ 5
 παρ' ὑμῶν καὶ τὸ ἡμέτερον καὶ τὸ Κορινθίων· τούτων δὲ εἰ 5
 περιόψεσθε τὰ δύο ἐς ταῦτόν ἐλθεῖν καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς 5
 προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ Πελοποννησίοις ἅμα 5
 ναυμαχήσετε, δεξάμενοι δὲ ἡμᾶς ἔξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι 4
 ναυσὶ ταῖς ἡμέτεραις ἀγωνίζεσθαι.' τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυ- 4
 ραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

Ἐνανγκαῖον Κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περὶ τοῦ δέξασθαι 37
 σφᾶς τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὡς καὶ ἡμεῖς τε ἀδικού-
 μεν καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται, μνησθέντας πρῶτον 15
 καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων οὕτω καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον 15
 ἰέναι, ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφαλέστερον προειδιῆτε 15
 καὶ τὴν τῶνδε χρεῖαν μὴ ἀλογίστως ἀπόσῃσθε.

ἘΦασὶ δὲ ξυμμαχίαν διὰ τὸ σῶφρον οὐδενός πω δέξασθαι 2
 τὸ δ' ἐπὶ κακουργία καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετίθενσαν, ξύμμαχόν 20
 τε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τὰδικήματα οὐδὲ μάρτυρα ἔχειν 20
 οὔτε παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα 3
 αὐτάρκη θέσιν κειμένη παρέχει αὐτοὺς δικαστὰς ὧν βλά- 3
 πτουσί τινα μᾶλλον ἢ κατὰ ξυνηθήκας γίνεσθαι, διὰ τὸ 3
 ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας, μάλιστα τοὺς ἄλλους 25
 ἀνάγκη καταίροντας δέχεσθαι. καὶ τοῦτο τὸ εὐπρεπὲς 4
 ἀσπονδον οὐχ ἵνα μὴ ξυναδικῶσιν ἐτέροις προβέβληνται, 4
 ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι καὶ ὅπως ἐν ᾧ μὲν ἂν κρα- 4
 τῶσι βιάζωνται, οὗ δ' ἂν λάθωσι πλέον ἔχωσιν, ἢν δέ πού 4
 τι προσλάβωσιν ἀναισχυντῶσιν· καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες, 5

2 ἐνθένδε] ἐντεῦθεν CG 6 alterum τὸ] τῶν ABEF ~ 7 τὸ
 αὐτὸ CG 10 ἡμετέραις CG (corr. G¹) 18 δὲ] δὴ Krüger
 25 κὰν τούτῳ ABEFM[G] 26 ξυναδικήσωσιν ABEFM 27 κρα-
 τηθῶσι C[G] βιάζονται BEFM[G] 28 ἔχουσιν BEFM
 29 προλάβωσιν C ἀναισχυντοῦσι(ν) BCEFM

- ὥσπερ φασίν, ἀγαθοί, ὅσφ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τὸσφ δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι καὶ
- 38 δεχομένοις τὰ δίκαια δεικνύναι. ἀλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους οὔτε ἐς ἡμᾶς τοιοῖδε εἰσίν, ἀποικοὶ δ' ὄντες ἀφε-
στασί τε διὰ παντὸς καὶ νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες ὡς οὐκ 5
- 2 ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθεῖεν. ἡμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοὶ φάμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ
- 3 τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι καὶ τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ἄλλαι ἀποικίαι τιμῶσι ἡμᾶς, καὶ μάλιστα ὑπὸ ἀποίκων
- 4 στεργόμεθα· καὶ δῆλον ὅτι, εἰ τοῖς πλέοσι ἀρέσκοντές 10
ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ἐπιστρατεύομεν ἐκπρεπῶς μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικού-
5 μενοι. καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, τοῖσδε μὲν εἶξαι τῇ ἡμετέρα ὀργῇ, ἡμῖν δὲ αἰσχροὺς βιάσασθαι τὴν τούτων μετριότητα· ὕβρει δὲ καὶ ἐξουσίᾳ πλοῦτου πολλὰ ἐς ἡμᾶς 15
ἄλλα τε ἡμαρτήκασι καὶ Ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὔσαν κακου-
μένην μὲν οὐ προσεποιῶντο, ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ ἐλόντες βία ἔχουσι.
- 39 'Καὶ φασὶ δὴ δίκη πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι, ἦν γε οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον 20
λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τά τε ἔργα ὁμοίως
2 καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγωνίζεσθαι καθιστάντα. οὔτοι δὲ οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρ-
έσχοντο. καὶ δεῦρο ἤκουσω οὐ τὰκεῖ μόνον αὐτοὶ ἁμαρ- 25
τόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιούντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ
3 ξυναδικεῖν καὶ διαφόρους ὄντας ἡμῖν δέχεσθαι σφᾶς· οὐδ' ἂν χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἠδικήμεθα, οὔτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες, τῆς ὠφελίας 30
νῦν μεταδώσετε καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι τῆς

2 τὸσφ δὲ Hertlein : τὸσφδε codd. 12 ἐπεστρατεύομεν, ut videtur, legit Schol., bellum intulimus Valla 31 ἀπο (ο ε ω ε) γενόμενοι C E [G]

ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἔχετε, πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν.

Ὡς μὲν οὖν αὐτοὶ τε μετὰ προσηκόντων ἐγκλημάτων 40
 ἐρχόμεθα καὶ οἷδε βίαιοι καὶ πλεονέκται εἰσὶ δεδηλωται.
 5 ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ 2
 εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς ἐξεῖναι παρ' ὀποτέρους τις βού-
 λεται τῶν ἀγράφων πόλεων ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ ἐτέ-
 ρων ἰούσιν ἢ ξυνηθήκη ἐστίν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλου ἑαυτὸν
 ἀποστερῶν ἀσφαλείας δεῖται καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις,
 10 εἰ σωφρονοῦσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει· ὁ νῦν ὑμεῖς
 μὴ πειθόμενοι ἡμῶν πάθοιτε ἄν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπί- 3
 κουροι ἂν γένοισθε, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ἀντι ἐνσπόνδων πολέμιοι
 ἀνάγκη γάρ, εἰ ἴτε μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ ὑμῶν
 τούτους. καίτοι δίκαιοί γ' ἐστὲ μάλιστα μὲν ἐκποδῶν στήναι 4
 15 ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μὴ, τὸνναντίον ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν ἰέναι
 (Κορινθίοις μὲν γε ἐνσπονδοὶ ἐστε, Κερκυραίοις δὲ οὐδὲ δι'
 ἀνοκωχῆς πώποτ' ἐγένεσθε), καὶ τὸν νόμον μὴ καθιστάναι
 ὥστε τοὺς ἐτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς 5
 Σαμίων ἀποστάντων ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῶν, τῶν
 20 ἄλλων Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων εἰ χρή αὐτοῖς ἀμύ-
 νειν, φανερώς δὲ ἀντεῖπόμεν τοὺς προσήκουτας ξυμμάχους
 αὐτὸν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς κακόν τι δρῶντας δεχό- 6
 μνοι τιμωρήσετε, φανέεται καὶ ἂ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω
 ἡμῶν πρόσεισι, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῶν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἐφ'
 25 ἡμῶν θήσετε.

Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἰκανὰ κατὰ 41
 τοὺς Ἑλλήνων νόμους, παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος
 τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες ὥστε βλάπτειν οὐδ' αὐ φίλοι
 ὥστ' ἐπιχρησθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι φαιμέν

1 κοινωήσαντας ABEF (corr. F¹) [G] 2 post ἔχειν add.
 ἐγκλημάτων C, ἐγκλημάτων δὲ μόνον ἀμετόχους οὕτως τῶν μετὰ τὰς
 πράξεις τούτων μὴ κοινωεῖν c G 3 ἐγκλημάτων] om. C: τοῦ
 δικαίου κεφαλαίων πρὸς ὑμᾶς vel similia c G m 6, 7 τῶν ἀγράφων
 πόλεων βούλεται ABEFM 8 ἄλλων c G αὐτὸν B: αὐτὸν AEM
 11 πάθοιτε c F¹ g: πάθητε cett. 14 γ' om. CG

- 2 χρῆναι. [νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντες ποτε πρὸς τὸν Αἰγυπτῶν ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον παρὰ Κοριθίων εἴκοσι ναῦς ἐλάβετε· καὶ ἡ εὐεργεσία αὕτη τε καὶ ἡ ἐς Σαμίους, τὸ δι' ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρέσχεν ὑμῖν Αἰγυπτῶν μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν] καὶ ἐν 5
 3 καιροῖς τοιούτοις ἐγένετο οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς σφετέρους ἰόντες τῶν ἀπάντων ἀπερίοπτοί εἰσι παρὰ
 τὸ νικᾶν· φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, ἦν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ἦ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἦν καὶ τύχη φίλος ὢν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τίθενται φιλονικίας ἕνεκα 10
 τῆς αὐτίκα.
- 42 Ὡν ἐνθυμηθέντες καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι, καὶ μὴ νομίση δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ξύμφορα δέ, εἰ πολεμήσει, 2
 2 ἄλλα εἶναι. τό τε γὰρ ξυμφέρον ἐν ᾧ ἂν τις ἐλάχιστα 15
 ἀμαρτάνῃ μάλιστα ἐπέται, καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου ᾧ φοβοῦντες ὑμᾶς Κερκυραῖοι κελεύουσιν ἀδικεῖν ἐν ἀφανεί ἔτι κείται, καὶ οὐκ ἄξιον ἐπαρθέντας αὐτῷ φανεράν ἐχθραν ἤδη καὶ οὐ μέλλουσιν πρὸς Κοριθίους κτήσασθαι, τῆς δὲ ὑπαρχούσης πρότερον διὰ Μεγαρέας ὑποψίας σῶφρον ὑφ- 20
 3 ελεῖν μᾶλλον (ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, κἂν
 4 ἐλάσσων ἦ, δύναται μείζον ἐγκλημα λῦσαι), μὴδ' ὅτι ναυτικοῦ ξυμμαχίαν μεγάλην διδόασιν, τούτῳ ἐφέλκεσθαι· τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους ἐχυρωτέρα δύναμις ἢ τῷ αὐτίκα φανερῷ
 43 ἐπαρθέντας διὰ κινδύνων τὸ πλεον ἔχει. ἡμεῖς δὲ περι- 25
 πεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ προείπομεν, τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν, νῦν παρ' ὑμῶν τὸ αὐτὸ ἀξιούμεν κομίζεσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ
 2 ὠφέληθέντας τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. τὸ δὲ ἴσον ἀν-
 3 ὑπουργῶν φίλος μάλιστα καὶ ὁ ἀντιστὰς ἐχθρὸς. καὶ Κερ-

ἡ ἀπάντων C Schol.: πάντων cett. [G] 13 ἀμύνεσθαι] ἀμεί-
 βεσθαι γρ. Schol. 23 ἐφέλκεσθε AFM

κυραλους τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βία ἡμῶν μήτε
ἀμύνετε αὐτοῖς ἀδικούσιν. καὶ τάδε ποιούντες τὰ προσ- 4
ῆκοντά τε δράσετε καὶ τὰ ἄριστα βουλευέσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς.'

Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εἶπον. Ἐπιμαχίαν δὲ ἀκού- 44
5 σαυτες ἀμφοτέρων, γενομένης καὶ δις ἐκκλησίας, τῇ μὲν
προτέρα οὐχ ἦσσαν τῶν Κοριθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους,
ἐν δὲ τῇ ὑστεραία μετέγνωσαν Κερκυραίους, ξυμμαχίαν μὲν
μὴ ποιήσασθαι ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομί-
ζω (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόριθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κερκυραῖοι
10 ξυμπλεῖν, ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς Πελοποννησίους σπον-
δαί), ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, εἴαν τις
ἐπὶ Κέρκυραν ἦν ἢ Ἀθήνας ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους. ἐδόκει 2
γὰρ ὁ πρὸς Πελοποννησίους πόλεμος καὶ ὡς ἔσσεσθαι αὐτοῖς,
καὶ τὴν Κέρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς Κοριθίοις
15 ναυτικὸν ἔχουσαν τοσοῦτον, ξυγκρούειν δὲ ὅτι μάλιστα αὐτοὺς
ἀλλήλοις, ἵνα ἀσθενεστέροις οὖσιν, ἦν τι δέη, Κοριθίοις τε
καὶ τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχουσιν ἐς πόλεμον καθιστῶνται.
ἅμα δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς 3
ἡ νῆσος ἐν παράπλῳ κείσθαι.

20 Τοιαύτη μὲν γνώμη οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Κερκυραίους προσ- 45
εδέξαντο, καὶ τῶν Κοριθίων ἀπελθόντων οὐ πολὺ ὕστερον
δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν 2
Λακεδαιμόνιος τε ὁ Κίμωνος καὶ Διότιμος ὁ Στρομβίχου καὶ
Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν 3
25 Κοριθίοις, ἦν μὴ ἐπὶ Κέρκυραν πλέωσι καὶ μέλλωσιν ἀπο-
βαίνειν ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων· οὕτω δὲ κωλύειν κατὰ
δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα τοῦ μὴ λύειν ἕνεκα τὰς σπον-
δάς. αἱ μὲν δὴ νῆες ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Κέρκυραν, οἱ δὲ 46
30 Κόρινθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν
Κέρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦσαν δὲ Ἡλείων
μὲν δέκα, Μεγαρέων δὲ δώδεκα καὶ Λευκαδίων δέκα, Ἀμ-

1 post Κερκυραλους add. τε CG: δὲ F: γε Hude δέχθησε c G
2 ἀμύνετε c G 14 τοῖς om. A B E F M 17 post ἄλλοις add.
τοῖς Bekker

- πρακιωτῶν δὲ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ Ἀνακτορίων μίᾳ, αὐτῶν
 2 δὲ Κοριθίων ἐνενήκοντα· στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν μὲν
 καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, Κοριθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυ-
 3 κλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμειξαν τῇ κατὰ
 Κέρκυραν ἠπείρῳ ἀπὸ Λευκάδος πλέοντες, ὀρμίζονται ἐς 5
 4 Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμὴν, καὶ πόλις
 ὑπὲρ αὐτοῦ κείται ἀπὸ θαλάσσης ἐν τῇ Ἐλαιάτιδι τῆς Θεσ-
 πρωτίδος Ἐφύρη. ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν Ἀχερουσία λίμνη
 ἐς θάλασσαν· διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος Ἀχέρων ποταμὸς
 ῥέων ἐσβάλλει ἐς αὐτήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. 10
 ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμός, ὀρίζων τὴν Θεσπρωτίδα καὶ
 5 Κεστρίνην, ὧν ἐντὸς ἡ ἄκρα ἀνέχει τὸ Χειμέριον. οἱ μὲν
 οὖν Κορίνθιοι τῆς ἠπείρου ἐνταῦθα ὀρμίζονται τε καὶ στρατό-
 47 πεδὸν ἐποίησαντο. οἱ δὲ Κερκυραῖοι ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς
 προσπλέοντας, πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἦρχε 15
 Μικιάδης καὶ Αἰσιμίδης καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο
 ἐν μιᾷ τῶν νήσων αἱ καλοῦνται Σύβοτα· καὶ αἱ Ἀττικάι
 2 δέκα παρήσαν. ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμμῃ αὐτοῖς τῷ ἀκρωτηρίῳ
 ὁ πεζὸς ἦν καὶ Ζακυνθίων χίλιοι ὀπλίται βεβοηθηκότες.
 3 ἦσαν δὲ καὶ τοῖς Κοριθίοις ἐν τῇ ἠπείρῳ πολλοὶ τῶν βαρ- 20
 βάρων παραβεβοηθηκότες· οἱ γὰρ ταύτῃ ἠπειρώται αἰεὶ ποτε
 αὐτοῖς φίλοι εἰσίν.
- 48 Ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο τοῖς Κοριθίοις, λαβόντες τριῶν
 ἡμερῶν σιτία ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀπὸ τοῦ Χειμερίου
 2 νυκτός, καὶ ἅμα ἕξ πλέοντες καθορώσι τὰς τῶν Κερκυραίων 25
 3 ναῦς μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεούσας. ὡς δὲ κατεῖδον
 ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας Κερ-
 κυραίων αἱ Ἀττικάι νῆες, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοὶ ἐπέιχον τρία
 τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε (τῶν) τριῶν στρατηγῶν
 4 ἐκάστου εἰς. οὕτω μὲν Κερκυραῖοι ἐτάξαντο, Κοριθίοις 30
 δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας αἱ Μεγαρίδες νῆες εἶχον καὶ αἱ

6 γῆς secl. Herwerden
 αὐτοῖς C [G]

24 ναυμαχία C [G]

8 ἕξεισι A B E F M

29 τῶν add. Poppo

22 φίλοι

Ἄμπρακιώτιδες, κατὰ δὲ τὸ μέσον οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ὡς
 ἕκαστοι· εὐώνυμον δὲ κέρας αὐτοὶ οἱ Κορίνθιοι ταῖς ἄριστα
 τῶν νεῶν πλεούσαις κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸ δεξιὸν
 τῶν Κερκυραίων εἶχον. ξυμμίξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα 49
 5 ἑκατέροις ἦρθη, ἐναυμάχουν, πολλοὺς μὲν ὀπλίτας ἔχοντες
 ἀμφότεροι ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας τε
 καὶ ἀκοντιστάς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρε-
 σκευασμένοι. ἦν τε ἡ ναυμαχία καρτερά, τῇ μὲν τέχνῃ 2
 οὐχ ὁμοίως, πεζομαχία δὲ τὸ πλεόν προσφερῆς οὔσα. ἐπειδὴ 3
 10 γὰρ προσβάλλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ῥαδίως ἀπελύοντο ὑπὸ τε
 τοῦ πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν, καὶ μᾶλλον τι πιστεύοντες
 τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἱ κατα-
 στάντες ἐμάχοντο ἡσυχάζουσῶν τῶν νεῶν· διέκπλοι δ' οὐκ
 ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τὸ πλεόν ἐναυμάχουν ἢ ἐπιστήμη.
 15 πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος καὶ ταραχώδης ἦν ἡ ναυ- 4
 μαχία, ἐν ἧ αἱ Ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς Κερκυραίοις,
 εἴ πη πιέζοντο, φόβον μὲν παρείχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης ✓
 δὲ οὐκ ἦρχον δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιω τῶν
 Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Κορινθίων 5
 20 ἐπόνει· οἱ γὰρ Κερκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι
 καὶ καταδιώξαντες σποράδας ἐς τὴν ἠπειρον καὶ μέχρι τοῦ
 στρατοπέδου πλεύσαντες αὐτῶν καὶ ἐπεκβάντες ἐνέπρησάν
 τε τὰς σκηρὰς ἐρήμους καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτη 6
 μὲν οὖν οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἠσσῶντό [τε] καὶ οἱ
 25 Κερκυραῖοι ἐπεκράτουν· ἦ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ Κορίνθιοι, ἐπὶ
 τῷ εὐωνύμῳ, πολὺ ἐνίκων, τοῖς Κερκυραίοις τῶν εἴκοσι νεῶν
 ἀπὸ ἐλάσσοнос πλήθους ἐκ τῆς διώξεως οὐ παρουσῶν. οἱ δὲ 7
 Ἀθηναῖοι ὀρώντες τοὺς Κερκυραίους πιεζομένους μᾶλλον ἤδη
 ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεχόμενοι ὥστε
 30 μὴ ἐμβάλλειν τι· ἐπειδὴ δὲ ἡ τροπὴ ἐγένετο λαμπρῶς

10 προσβάλλοιεν recs. : προσβάλλοιεν codd. 11 τοῦ om. A B E F M
 15 οὖν om. C E G 21 καὶ om. A B E F M 24 οὖν om. C G (add. G¹)
 τε secl. Krüger 30 ἐπειδὴ C : ἐπεὶ cett. [G] ἐγένετο C : ἐγένετο
 cett. [G]

καὶ ἐνέκειντο οἱ Κορίνθιοι, τότε δὴ ἔργου πᾶς εἶχετο ἤδη
καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι, ἀλλὰ ξυνέπεσεν ἐς τοῦτο ἀνάγκης
ὥστε ἐπιχειρήσαι ἀλλήλοις τοὺς Κορινθίους καὶ Ἀθηναίους.

50 Τῆς δὲ τροπῆς γενομένης οἱ Κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐχ
εἰλκον ἀναδούμενοι τῶν νεῶν ἄς καταδύσειαν, πρὸς δὲ τοὺς 5
ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ ζω-
γρεῖν, τοὺς τε αὐτῶν φίλους, οὐκ ἠσθημένοι ὅτι ἦσσηντο οἱ
2 ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα, ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. πολλῶν γὰρ νεῶν
οὐσῶν ἀμφοτέρων καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης ἐπεχουσῶν,
ἐπειδὴ ξυνέμειξαν ἀλλήλοις, οὐ ῥαδίως τὴν διάγνωσιν 10
ἐποιοῦντο ὅποιοι ἐκράτουν ἢ ἐκρατοῦντο· ναυμαχία γὰρ
αὕτη Ἑλλησι πρὸς Ἑλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν
3 πρὸ αὐτῆς γεγένηται. ἐπειδὴ δὲ κατεδίωξαν τοὺς Κερκυ-
ραίους οἱ Κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ ναύαγια καὶ τοὺς
νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο, καὶ τῶν πλείστων ἐκρά- 15
τησαν ὥστε προσκομίσαι πρὸς τὰ Σύβοτα, οἱ αὐτοῖς ὁ κατὰ
γῆν στρατὸς τῶν βαρβάρων προσεβεβοηθήκει· ἔστι δὲ τὰ
Σύβοτα τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρήμος. τοῦτο δὲ ποιή-
4 σαντες αὐθις ἀθροισθέντες ἐπέπλεον τοῖς Κερκυραίοις. οἱ
δὲ ταῖς πλωίμοις καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν Ἀττικῶν 20
νεῶν καὶ αὐτοὶ ἀντεπέπλεον, δεισαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν
5 πειρῶσιν ἀποβαίνειν. ἤδη δὲ ἦν ὄψε· καὶ ἐπεπαιάνιστο
αὐτοῖς ὡς ἐς ἐπίπλουν, καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρύμναν
ἐκρούοντο κατιδόντες εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων προσπλεούσας,
ἄς ὕστερον τῶν δέκα βοηθούς ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, 25
δεισαντες, ὅπερ ἐγένετο, μὴ νικηθῶσιν οἱ Κερκυραῖοι καὶ αἱ
51 σφέτεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ὧσιν. ταύτας οὖν προϊ-
δόντες οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑποτοπήσαντες ἀπ' Ἀθηνῶν εἶναι
2 οὐχ ὅσας ἑώρων ἀλλὰ πλείους ὑπανεχώρουν. τοῖς δὲ
Κερκυραίοις (ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς) οὐχ 30
ἑώρωντο, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς Κορινθίους πρύμναν κρουομέ-

1 ἐπέκειντο M 7 αἰσθόμενοι A B E F M 13 αὐτῆς G: ἐαντῆς
cett. 16 οὐ C G 21 ἀντεπέπλεον C: ἀντέπλεον cett. 22 ἐπε-
παιάνιστο. c f: ἐπεπαιώνιστο codd.

ἔστι κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυραν ἢ ἄλλοσε εἴ ποι βουλό-
 μεθα πλείν καὶ τὰς σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρώτους
 3 λαβόντες χρῆσασθε ὡς πολεμίους.' οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα
 εἶπον· τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὄσον ἐπήκου-
 σεν ἀνεβόησεν εὐθὺς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι, οἱ 5
 4 δὲ Ἀθηναῖοι τοιάδε ἀπεκρίναντο. 'οὔτε ἄρχομεν πολέμου,
 ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν, Κερκυ-
 ραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὔσι βοηθοὶ ἦλθομεν. εἰ μὲν
 οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλείν, οὐ κωλύομεν· εἰ δὲ ἐπὶ
 Κέρκυραν πλευσείσθε ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων, οὐ 10
 περιορισόμεθα κατὰ τὸ δυνατόν.'

54 Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριωμένων οἱ μὲν Κορίνθιοι
 τὸν τε πλοῦν τὸν ἐπ' οἶκον παρεσκευάζοντο καὶ τροπαῖον
 ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ Συβότοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τά
 τε νανάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλυντο τὰ κατὰ σφᾶς ἐξενεχθέντα 15
 ὑπὸ τε τοῦ ῥοῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτὸς διεσκέ-
 δασεν αὐτὰ πανταχῆ, καὶ τροπαῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ
 2 ἠῆσφ Συβότοις ὡς νενικηκότες. γνώμη δὲ τοιαῦδε ἑκάτεροι
 τὴν νίκην προσεποιήσαντο· Κορίνθιοι μὲν κρατήσαντες τῇ
 ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτὸς, ὥστε καὶ νανάγια πλείστα καὶ νεκροὺς 20
 προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσ-
 σους χιλίων ναῦς τε καταδύσαντες περὶ ἑβδομήκοντα ἔστησαν
 τροπαῖον· Κερκυραῖοι δὲ τριάκοντα ναῦς μάλιστα διαφθεί-
 ραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ
 σφᾶς αὐτοὺς νανάγια καὶ νεκρούς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε 25
 προτεραίᾳ πρύμναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν· οἱ Κορίνθιοι
 ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι,
 οὐκ ἀντεπέπλεον ἐκ τῶν Συβότων, διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστη-
 55 σαν. οὕτω μὲν ἑκάτεροι νικᾶν ἠξίουν· οἱ δὲ Κορίνθιοι
 ἀποπλέοντες ἐπ' οἴκου Ἀνακτόριον, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῷ στόματι 30

1 πη CG Lex. Vind. 2 λαβόντες πρώτων A B E F M 15 post
 καὶ add. τοὺς Schol. ἐξενεχθέντων C γρ. Schol. [G] 16 τε om.
 A B F 18 ἑκάτεροι τοιαῦδε A B E F M 28 οὐκ ἀντέπλεον E G :
 οὐ κατέπλεον A B F M

τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἶλον ἀπάτη (ἦν δὲ κοινὸν Κερκυραίων καὶ ἐκείνων) καὶ καταστήσαντες ἐν αὐτῷ Κοριθίους οἰκήτορας ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίους μὲν οἱ ἦσαν δούλοι ἀπέδοντο, πεντήκοντα δὲ καὶ 5 διακοσίους δῆσαντες ἐφύλασσον καὶ ἐν θεραπείᾳ εἶχον πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς τὴν Κέρκυραν ἀναχωρήσαντες προσποιήσειαν· ἐτύγχανον δὲ καὶ δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως. ἡ μὲν οὖν Κέρκυρα οὕτω περιγίγ- 2 νεται τῷ πολέμῳ τῶν Κοριθίων, καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀθηναίων 70 ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς· αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου τοῖς Κοριθίοις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν ἐν σπονδαῖς μετὰ Κερκυραίων ἐναυμάχουν.

Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τὰδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς 56 Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν. 15 τῶν γὰρ Κοριθίων πρασόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς, 2 ὑποτοπήσαντες τὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι Ποτειδεάτας, οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, Κοριθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν καὶ ὀμήρους δοῦναι, τοὺς τε 20 ἐπιδημιουργοὺς ἐκπέμπειν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ δέχεσθαι οὓς κατὰ ἔτος ἕκαστον Κορίνθιοι ἔπεμπον, δέισαντες μὴ ἀποστῶσι ὑπὸ τε Περδίκκου πειθόμενοι καὶ Κοριθίων, τοὺς τε 25 ἄλλους τοὺς ἐπὶ Θράκης ξυναποστήσωσι ξυμμάχους. ταῦτα 57 δὲ περὶ τοὺς Ποτειδεάτας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο 25 εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Κερκύρα ναυμαχίαν· οἳ τε γὰρ Κορίνθιοι 2 φανερώς ἤδη διάφοροι ἦσαν, Περδίκκας τε ὁ Ἀλεξάνδρου Μακεδόνων βασιλεὺς ἐπεπολέμωτο ξύμμαχος πρότερον καὶ φίλος ὢν. ἐπολεμώθη δὲ ὅτι Φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ 3 καὶ Δέρδᾳ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιουμένοις οἱ Ἀθηναῖοι 30 ξυμμαχίαν ἐποίησαντο. δεδιώς τε ἔπρασεν ἐς τε τὴν 4

13 τοῖς om. A B E F M 15 τιμωρήσονται A E F G M 23 τοὺς om. A B E F M ξυναποστήσωσι A B E F M [G] 24 περὶ] πρὸς G : παρὰ M 26 ἤδη om. C G (add. G')

- Λακεδαίμονα πέμπων ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς
 Πελοποννησίους, καὶ τοὺς Κοριθίους προσεποιεῖτο τῆς
 5 Ποτειδαίας ἕνεκα ἀποστάσεως· προσέφερε δὲ λόγους καὶ
 τοῖς ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστήναι,
 νομίζων, εἰ ξύμμαχα ταῦτα ἔχοι ὄμορα ὄντα τὰ χωρία, βᾶον 5
 6 ἂν τὸν πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιῆσθαι. ὧν οἱ Ἀθηναῖοι
 αἰσθόμενοι καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων
 τὰς ἀποστάσεις (ἔτυχον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες
 καὶ χιλίους ὀπίτας ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, Ἀρχεστράτου τοῦ
 Λυκομήδους μετ' ἄλλων † δέκα † στρατηγούντος) ἐπιστέλ- 10
 λουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν Ποτειδεατῶν τε ὁμήρουσ λαβεῖν
 καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν τε πλησίον πόλεων φυλακὴν
 ἔχειν ὅπως μὴ ἀποστήσονται.
- 58 Ποτειδεᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέ-
 σβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλ- 15
 θόντες δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κοριθίων, [ἔπρασσον]
 ὅπως ἐτοιμάσασαυτο τιμωρίαν, ἣν δέη, ἐπειδὴ ἔκ τε Ἀθηνῶν
 ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν ἠῦροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ
 νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ
 τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἣν ἐπὶ Ποτεί- 20
 δαιαν ἴωσιw Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ
 κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων καὶ
 2 Βοττιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. καὶ Περδίκκας πείθει Χαλ-
 κιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσῃ πόλεις ἐκλιπόντας καὶ καταβαλόντας
 ἀνοικίσασθαι ἐς Ὀλυθον μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν 25
 ποιήσασθαι· τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς
 Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως
 ἂν ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ᾗ. καὶ οἱ μὲν ἀνφκίζοντό
 τε καθαιραῖντες τὰς πόλεις καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο·
- 59 αἱ δὲ τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ 30
 Θράκης, καὶ καταλαμβάνουσι τὴν τε Ποτειδαίαν καὶ τᾶλλα

5 τὰ om. A B E F M 10 δέκα] τεσσάρων Krüger 13 ἀποστήσονται
 C: ἀποστήσονται cett. 16 ἔπρασσον secl. Porpo 17 Ἀθηνῶν C:
 Ἀθηναίων cett. 20 ὑπέσχοτο C? (corr. c) G 31 τε om. A B E F M

ἀφεστηκότα. νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι 2
 πρὸς τε Περδίκκαν πολεμεῖν τῇ παρούσῃ δυνάμει καὶ τὰ
 ξυναφεστῶτα χωρία τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ
 καὶ τὸ πρῶτον ἐξεπέμποντο, καὶ καταστάντες ἐπολέμουν μετὰ
 5 Φιλίππου καὶ τῶν Δέρδου ἀδελφῶν ἄνωθεν στρατιᾷ ἐσ-
 βεβληκότων. καὶ ἐν τούτῳ οἱ Κορίνθιοι, τῆς Ποτειδαίας 60
 ἀφεστηκυίας καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν περὶ Μακεδονίαν οὐσῶν,
 δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ καὶ οἰκείον τὸν κίνδυνον ἡγούμενοι
 πέμπουσιν ἑαυτῶν τε ἐθελοντὰς καὶ τῶν ἄλλων Πελοπον-
 10 νησίων μισθῷ πείσαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας
 ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν 2
 Ἄριστεὺς ὁ Ἀδειμάντου, κατὰ φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἦκιστα
 οἱ πλείστοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐθελονταὶ ξυνέσποντο·
 ἦν γὰρ τοῖς Ποτειδεάταις αἰεὶ ποτε ἐπιτήδειος. καὶ ἀφ- 3
 15 κινοῦνται τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θράκης ἢ Ποτει-
 δαία ἀπέστη.

Ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις εὐθὺς ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων 61
 ὅτι ἀφεστᾶσι, καὶ πέμπουσιν, ὡς ἦσθοντο καὶ τοὺς μετ'
 Ἄριστέως ἐπιπαριόντας, δισχιλίους ἑαυτῶν ὀπλίτας καὶ
 20 τεσσαράκοντα ναῦς πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλιᾶν τὸν
 Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν, οἱ ἀφικόμενοι ἐς 2
 Μακεδονίαν πρῶτον καταλαμβάνουσι τοὺς προτέρους χιλίους
 Θέρμην ἄρτι ἡρηκότας καὶ Πύδναν πολιορκούντας. προσ- 3
 καθεζόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν μὲν,
 25 ἔπειτα δὲ ξύμβασιν ποιησάμενοι καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν
 πρὸς τὸν Περδίκκαν, ὡς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτειδαία καὶ
 ὁ Ἄριστεὺς παρεληλυθώς, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μακεδονίας,
 καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βέροϊαν κάκειθεν ἐπὶ Στρέψαν καὶ πειρά- 4
 30 σαντες πρῶτον τοῦ χωρίου καὶ οὐχ ἐλόντες ἐπορεύοντο κατὰ
 γῆν πρὸς τὴν Ποτειδαίαν, τρισχιλίους μὲν ὀπλίταις ἑαυτῶν,
 χωρὶς δὲ τῶν ξυμμάχων πολλοῖς, ἰππεῦσι δὲ ἑξακοσίους

4 πρῶτον] πρότερον A B E F M Suid. 15 ἢ f: ἢ cett.: ἢ ἦ Herwerden
 19 ἐπιπαριόντας Ullrich: ἐπιπαρόντας codd. 28 ἐπὶ Στρέψαν Pluy-
 gers: ἐπιστρέψαντες codd.

- Μακεδόνων τοῖς μετὰ Φιλίππου καὶ Πανσανίον· ἅμα δὲ
 5 νῆες παρέπλεον ἐβδομήκοντα. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες
 τριταῖοι ἀφίκοντο ἐς Γίγωνα καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο.
- 62 Ποτειδεᾶται δὲ καὶ οἱ μετὰ Ἀριστέως Πελοποννήσιοι
 προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς 5
 Ὀλύνθου ἐν τῷ ἰσθμῷ, καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπε-
 2 ποίηντο. στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ παντὸς οἱ ξύμ-
 μαχοὶ ἤρηντο Ἀριστέα, τῆς δὲ ἵππου Περδίκκαν· ἀπέστη
 γὰρ εὐθὺς πάλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτει-
 3 δεάταις, Ἰόλαον ἀνθ' αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δὲ 10
 ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστέως τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον
 ἔχοντι ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἦν ἐπίωσι,
 Χαλκιδέας δὲ καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους καὶ τὴν παρὰ
 Περδίκκου διακοσίαν ἵππων ἐν Ὀλύνθῳ μένειν, καὶ ὅταν
 Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφᾶς χωρῶσι, κατὰ νότον βοηθοῦντας ἐν 15
 4 μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν
 Ἀθηναίων στρατηγὸς καὶ οἱ ξυνάρχοντες τοὺς μὲν Μακε-
 δόνας ἱππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους ἐπὶ Ὀλύνθου ἀπο-
 πέμπουσι, ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκείθεν ἐπιβοηθεῖν, αὐτοὶ δὲ
 ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον ἐχώρουν ἐπὶ τὴν Ποτειδαίαν. 20
 5 καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ ἐγένοντο καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους
 παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην, ἀντικαθίσταντο καὶ αὐτοί,
 6 καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ξυνέμισγον. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ
 Ἀριστέως κέρας καὶ ὅσοι περὶ ἐκείνου ἦσαν Κοριθίων τε
 καὶ τῶν ἄλλων λογάδες ἔτρεψαν τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐπεξήλ- 25
 θον διώκοντες ἐπὶ πολὺ· τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον Ποτει-
 δεατῶν καὶ Πελοποννησίων ἦσσαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ
 ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν.
- 63 Ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὡς ὄρᾳ
 τὸ ἄλλο στράτευμα ἠσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὀποτέρωσσε 30
 διακινδυνεύση χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου ἢ ἐς τὴν Ποτει-

5' πρὸς G 6 Ὀλύνθῳ A B E F 7 οὖν c G: om. cett. 12 ἔχοντα
 E G 16 αὐτῶν g: αὐτῶν codd. 26 post στρατόπεδον add. τῶν τε
 A B E F, τῶν M 27 post καὶ add. τῶν A B E F M 29 ἑώρα c G

δαιαν· ἔδοξε δ' οὖν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' αὐτοῦ ὡς ἐς
 ἐλάχιστον χωρίον· δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτειδαίαν, καὶ
 παρήλθε παρὰ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θαλάσσης· βαλλόμενός τε
 καὶ χαλεπῶς, ὀλίγους μὲν τινὰς ἀποβαλὼν, τοὺς δὲ πλείους
 5 σώσας· οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ὀλύμπου τοῖς Ποτειδεαταῖς βοηθοὶ 2
 (ἀπέχει δὲ ἐξήκοντα μάλιστα σταδίου καὶ ἔστι καταφανές),
 ὡς ἡ μάχη ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα ἦρθη, βραχὺ μὲν τι
 προῆλθον ὡς βοηθήσοντας, καὶ οἱ Μακεδόνες ἱππῆς ἀντι-
 παρετάξαντο ὡς κωλύσοντας· ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη
 10 τῶν Ἀθηναίων ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάσθη, πάλιν
 ἐπανεχώρουν ἐς τὸ τεῖχος καὶ οἱ Μακεδόνες παρὰ τοὺς
 Ἀθηναίους· ἱππῆς δ' οὐδετέροις παρεγένοντο· μετὰ δὲ τὴν 3
 μάχην τροπαῖον ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς νεκροὺς ὑπο-
 σπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Ποτειδεαταῖς· ἀπέθανον δὲ Ποτει-
 15 δεατῶν μὲν καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων,
 Ἀθηναίων δὲ αὐτῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ Καλλίας ὁ
 στρατηγός· τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ [τεῖχος] εὐθὺς οἱ Ἀθηναῖοι 64
 ἀποτειχίσαντες ἐφρούρουν· τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτεί-
 χιστον ἦν· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐνόμιζον εἶναι ἐν τε τῷ ἰσθμῷ
 20 φρουρεῖν καὶ ἐς τὴν Παλλήνην διαβάντες τειχίζειν, δεδιότες
 μὴ σφίσιν οἱ Ποτειδεαταὶ καὶ οἱ ξύμμαχοι γενομένοις δίχα
 ἐπίθωνται· καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι 2
 τὴν Παλλήνην ἀτειχιστον οὔσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν
 ἑξακοσίους καὶ χιλίους ὀπλίτας ἑαυτῶν καὶ Φορμίωνα τὸν
 25 Ἀσωπίου στρατηγόν· ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην καὶ
 ἐξ Ἀφύτιος ὀρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτειδαίᾳ τὸν στρατὸν
 κατὰ βραχὺ προΐων καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν, ὡς δὲ οὐδεὶς
 ἐπέξῃει ἐς μάχην, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης [τεῖχος].
 3 καὶ οὕτως ἤδη κατὰ κράτος ἡ Ποτειδαία ἀμφοτέρωθεν ἐπολι- 3
 30 ορκεῖτο καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορμούσαις· Ἀρι- 65
 στεὺς δὲ ἀποτειχισθείσης αὐτῆς καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχων

1 δ' οὖν Poppo: γοῦν codd. [G] ἑαυτοῦ A B E F M [G] eis (sic)
 a f M: om. cett. [G] 6 ἀπέειχε A B E F M [G] 17 τεῖχος secl. Classen
 21 γενομένοις G: γιγνομένοις cett. 28 τεῖχος secl. Herwerden

σωτηρίας, ἣν μή τι ἀπὸ Πελοποννήσου ἢ ἄλλο παρὰ λόγον γίγνηται, ξυμβούλευε μὲν πλὴν πεντακοσίων ἄνεμον τηρήσασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλεόν ὁ σίτος ἀντίσχη, καὶ αὐτὸς ἠθελε τῶν μενόντων εἶναι· ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν 5 ἔξει ὡς ἄριστα, ἐκπλουν ποιεῖται λαθὼν τὴν φυλακὴν τῶν

2 Ἀθηναίων. καὶ παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι τὰ τε ἄλλα ξυνεπολέμει καὶ Σερμυλιῶν λοχῆσας πρὸς τῇ πόλει πολλοὺς διέφθειρεν, ἔς τε τὴν Πελοπόννησον ἔπρασεν ὅπη ὠφελίαι τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς Ποτειδαίας τὴν ἀποτείχισιν 10 Φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους τὴν Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν ἐδήου καὶ ἔστιν ἂ καὶ πολίσματα εἶλεν.

66 Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν αὐταὶ προυγεγέννητο ἐς ἀλλήλους, τοῖς μὲν Κορινθίοις ὅτι τὴν 15 Ποτειδαίαν ἑαυτῶν οὖσαν ἀποικίαν καὶ ἄνδρας Κορινθίων τε καὶ Πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας ἐπολιόρκουν, τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐς τοὺς Πελοποννησίους ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν ξυμμαχίδα καὶ φόρου ὑποτελῆ ἀπέστησαν, καὶ ἐλθόντες σφίσιν ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο μετὰ Ποτειδαεατῶν. 20 οὐ μέντοι ὁ γε πόλεμος πω ξυνερρώγει, ἀλλ' ἔτι ἀνοκωχῆ

67 ἦν· ἴδια γὰρ ταῦτα οἱ Κορινθιοὶ ἔπραξαν. πολιορκουμένης δὲ τῆς Ποτειδαίας οὐχ ἠσύχαζον, ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνότων καὶ ἅμα περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες· παρεκάλουν τε εὐθὺς ἐς τὴν Λακεδαίμονα τοὺς ξυμμαχοὺς καὶ κατεβῶν ἐλθόντες 25 τῶν Ἀθηναίων ὅτι σπονδὰς τε λευκότες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν

2 τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινήται τε φανερώς μὲν οὐ πρεσβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα δὲ οὐχ ἠκιστα μετ' αὐτῶν ἐνήγον τὸν πόλεμον, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι

3 κατὰ τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσπαρακαλέ- 30 σαντες τῶν ξυμμάχων τε καὶ εἴ τίς τι ἄλλο ἔφη ἠδικῆσθαι

1 παρὰ λόγον Krüger: παράλογον codd.

Ἐρμυλιῶν AB

31 τε om. AB EFM

8 ἐπολέμει CG

ἄλλος Reiske

ὑπὸ Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες τὸν εἰω-
 θότα λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα 4
 ἐποιοῦντο ὡς ἕκαστοι καὶ Μεγαρήs, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα
 οὐκ ὀλίγα διάφορα, μάλιστα δὲ λιμένων τε εἶργεσθαι τῶν
 5 ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ καὶ τῆs Ἀττικῆs ἀγοράs παρὰ τὰs
 σπουδάs. παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι καὶ τοὺs 5
 ἄλλοιs ἐάσαντες πρῶτον παροξύναι τοὺs Λακεδαιμονίους
 ἐπέειπον τοιάδε.

‘Τὸ πιστὸν ὑμᾶs, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τῆs καθ’ ὑμᾶs αὐτοὺs 68
 10 πολιτείας καὶ ὁμιλίας ἀπιστοτέρους ἐs τοὺs ἄλλοιs, ἦν τι
 λέγωμεν, καθίστησι· καὶ ἀπ’ αὐτοῦ σωφροσύνην μὲν ἔχετε,
 ἀμαθία δὲ πλέονι πρὸs τὰ ἔξω πράγματα χρῆσθε. πολλάκιs 2
 γὰρ προαγορευόντων ἡμῶν ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων
 βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἐκάστοτε τὴν μάθησιν
 15 ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε ὡs ἔνεκα
 τῶν αὐτοῖs ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσιν· καὶ δι’ αὐτὸ οὐ πρὶν
 πάσχειν, ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺs ξυμμάχοιs
 τούσδε παρεκαλέσατε, ἐν οἷs προσήκει ἡμᾶs οὐχ ἦκιστα
 εἰπεῖν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν ὑπὸ μὲν Ἀθη-
 20 ναίων ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν ἀμελούμενοι.

‘Καὶ εἰ μὲν ἀφανεῖs πονοῦντες ἠδίκουσι τὴν Ἑλλάδα, 3
 διδασκαλίας ἂν ὡs οὐκ εἰδόσι προσέδει· νῦν δὲ τί δεῖ
 μακρηγορεῖν, ὧν τοὺs μὲν δεδουλωμένους ὀράτε, τοῖs δὲ
 ἐπιβουλεύοντας αὐτοὺs, καὶ οὐχ ἦκιστα τοῖs ἡμετέροιs ξυμ-
 25 μάχοιs, καὶ ἐκ πολλοῦ προπαρασκευασμένους, εἴ ποτε ἄρα
 πολεμήσονται; οὐ γὰρ ἂν Κέρκυραν τε ὑπολαβόντες βία 4
 ἡμῶν εἶχον καὶ Ποτείδαιαν ἐπολιόρκουν, ὧν τὸ μὲν ἐπι-
 καιρότατον χωρίον πρὸs τὰ ἐπὶ Θράκηs ἀποχρῆσθαι, ἢ δὲ
 ναυτικὸν ἂν μέγιστον παρέσχε Πελοποννησίοιs. καὶ τῶνδε 69
 30 ὑμεῖs αἴτιοι, τό τε πρῶτον ἐάσαντες αὐτοὺs τὴν πόλιν μετὰ
 τὰ Μηδικὰ κρατῦναι καὶ ὕστερον τὰ μακρὰ στήσαι τείχη,

2 ἄλλα τε CG : ἄλλοτε ABF 25 ἄρα fM Schol. : om. cett.
 28 ἐπιχρῆσθαι M Schol. 29 post παρέσχε add. τοῖs BCG

ἐς τὸδε τε αἰεὶ ἀποστεροῦντες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων
 δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέροισι ἤδη
 ξυμμάχοις· οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν
 παῦσαι περιορῶν δὲ ἀληθέστερον αὐτὸ δρᾶ, εἴπερ καὶ τὴν
 ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. 5
 2 μόλις δὲ νῦν γε ξυνήλθομεν καὶ οὐδὲ νῦν ἐπὶ φανεροῖσι.
 χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ καθ' ὅτι
 ἀμννούμεθα· οἱ γὰρ δρῶντες βεβουλευμένοι πρὸς οὐ διεγνω-
 3 κότας ἤδη καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπιστάμεθα
 οἷα ὀδῶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς 10
 πέλας. καὶ λανθάνειν μὲν οἰόμενοι διὰ τὸ ἀνάσθητον ὑμῶν
 ἦσσαν θαρσοῦσι, γνόντες δὲ εἰδότας περιορᾶν ἰσχυρῶς ἐγκεί-
 4 σονται. ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι Ἑλλήνων, ὧ Λακεδαιμόνιοι,
 οὐ τῇ δυνάμει τινά, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμννόμενοι, καὶ μόνοι
 οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξισιν τῶν ἐχθρῶν διπλασιουμένην δὲ 15
 5 καταλύοντες. καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ
 λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τόν τε γὰρ Μῆδον αὐτοὶ ἴσμεν
 ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλθόντα ἢ
 τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντήσαι, καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους
 οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκείνους, ἀλλ' ἐγγὺς ὄντας περιορᾶτε, καὶ 20
 ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπι-
 όντας, καὶ ἐς τύχας πρὸς πολλῶν δυνατωτέρους ἀγωνιζόμενοι
 καταστῆναι, ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὐτῶ
 τὰ πλείω σφαλέντα, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους πολλὰ
 ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἀμαρτήμασι αὐτῶν μᾶλλον ἢ τῇ ἀφ' ὑμῶν 25
 τιμωρία περιγεγενημένους, ἐπεὶ αἴ γε ὑμέτεραι ἐλπίδες ἤδη
 τινὰς που καὶ ἀπαρασκευοῦσι διὰ τὸ πιστεῦσαι ἐφθειραν.
 6 καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἐχθρὰ τὸ πλέον ἢ αἰτία νομίση τάδε
 λέγεσθαι· αἰτία μὲν γὰρ φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἀμαρτανόντων,
 κατηγορία δὲ ἐχθρῶν ἀδικησάντων. 30

70 Καὶ ἅμα, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, ἄξιοι νομίζομεν εἶναι

2 ἡμετέροισι C G
 Stephanus: τε codd.
 A B E F M [G]

5 φέρεται] φαίνεται A B E F γρ. M
 15 ἀξίωσιν] δύναμιν C G
 31 νομίζομεν ἄξιοι C G

6 γε
 26 γε] τε

τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκέω, ἄλλως τε καὶ μεγάλων τῶν
 διαφερόντων καθεστῶτων, περὶ ὧν οὐκ αἰσθάνεσθαι ἡμῖν γε
 δοκεῖτε, οὐδ' ἐκλογίσασθαι πώποτε πρὸς οἴους ὑμῶν Ἀθη-
 ναίους ὄντας καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πᾶν διαφέρουτας ὁ
 5 ἀγὼν ἔσται. οἱ μὲν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὄξεις 2
 καὶ ἐπιτελέσαι ἔργω ἃ ἂν γνώσιν· ὑμεῖς δὲ τὰ ὑπάρχοντά
 τε σφύζω καὶ ἐπιγνώναι μηδὲν καὶ ἔργω οὐδὲ τὰναγκαῖα
 ἐξικέσθαι. αὐθις δὲ οἱ μὲν καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταὶ καὶ 3
 παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ
 10 δὲ ὑμέτερον τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πράξει τῆς τε γνώμης 2
 μηδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι, τῶν τε δεινῶν μηδέποτε οἶεσθαι
 ἀπολυθήσεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελλήτας 4
 καὶ ἀποδημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους· οἴονται γὰρ οἱ μὲν τῇ
 ἀπουσίᾳ ἂν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ τῷ ἐπελθεῖν καὶ τὰ ἐτοῖμα
 15 ἂν βλάψαι. κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πλείστον ἐξέρ- 5
 χονται καὶ νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν. ἔτι δὲ 6
 τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται,
 τῇ δὲ γνώμῃ οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ 7
 ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθωσιν, οἰκείων στέρεσθαι
 20 ἡγοῦνται, ἃ δ' ἂν ἐπελθόντες κτήσωνται, ὀλίγα πρὸς τὰ 2
 μέλλοντα τυχεῖν πράξαντες. ἦν δ' ἄρα του καὶ πείρα σφα-
 λῶσιν, ἀντελπίσαντες ἄλλα, ἐπλήρωσαν τὴν χρείαν· μόνοι
 γὰρ ἔχουσι τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι διὰ
 τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖσθαι ὧν ἂν γνώσιν. καὶ 8
 25 ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων δι' ὄλου τοῦ αἰῶνος
 μοχθοῦσι, καὶ ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόντων διὰ
 τὸ αἰεὶ κτᾶσθαι καὶ μήτε ἐορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθαι ἢ τὸ τὰ
 δέοντα πράξαι. ξυμφορὰν τε οὐχ ἦσσαν ἡσυχίαν ἀπράγμονα
 ἢ ἀσχολίαν ἐπίπουν· ὥστε εἴ τις αὐτοὺς ξυνελῶν φαίη 9
 30 πεφυκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν μήτε τοὺς
 ἄλλους ἀνθρώπους ἔαν, ὀρθῶς ἂν εἶποι.

6 ἃ Anon. ad Hermogenem : δ codd. 9 ἐν] ἐπὶ A B F 14 ἐξελ-
 θεῖν Ullrich 18 γνώμη δὲ A B E F M 19 ἐξέλθωσιν A B F
 οικεία A B E F

- 71 'Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὧ Λακε-
 δαιμόνιοι, διαμέλλετε καὶ οἶεσθε τὴν ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν
 ἀνθρώπων ἐπὶ πλείστον ἀρκεῖν οἳ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια
 πρᾶσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἣν ἀδικῶνται, δῆλοι ὧσι μὴ ἐπι-
 τρέφοντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὶ 5
 2 ἀμννόμενοι μὴ βλάπτεσθαι τὸ ἴσον νέμετε. μόλις δ' ἂν
 πόλει ὁμοίᾳ παροικοῦντες ἐτυγχάνετε τούτου· νῦν δ', ὅπερ
 καὶ ἄρτι ἐδηλώσαμεν, ἀρχαιοτρόπα ὑμῶν τὰ ἐπιτηδεύματα
 3 πρὸς αὐτούς ἐστιν. ἀνάγκη δὲ ὥσπερ τέχνης αἰεὶ τὰ ἐπι-
 γιγνόμενα κρατεῖν· καὶ ἡσυχασούσῃ μὲν πόλει τὰ ἀκίνητα 10
 νόμιμα ἄριστα, πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκαζομένοις ἴεναι πολλῆς
 καὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖ. δι' ὅπερ καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων
 4 ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπὶ πλεόν ὑμῶν κεκαίωται. μέχρι
 μὲν οὖν τοῦδε ὠρίσθω ὑμῶν ἢ βραδυτῆς· νῦν δὲ τοῖς τε
 ἄλλοις καὶ Ποτειδεάταις, ὥσπερ ὑπεδέξασθε, βοηθήσατε 15
 κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἵνα μὴ ἄνδρας τε
 φίλους καὶ ξυγγενεῖς τοῖς ἐχθίστοις προῆσθε καὶ ἡμᾶς τοὺς
 5 ἄλλους ἀθυμία πρὸς ἑτέραν τινα ξυμμαχίαν τρέψῃτε. δρῶμεν
 δ' ἂν ἀδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὀρκίων οὔτε πρὸς
 ἀνθρώπων τῶν αἰσθανομένων· λύουσι γὰρ σπονδάς οὐχ οἳ 20
 δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἳ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν
 6 ξυνομόσωσιν. βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι μενοῦμεν·
 οὔτε γὰρ ὅσια ἂν ποιοῦμεν μεταβαλλόμενοι οὔτε ξυνηθεστέ-
 7 ρους ἂν ἄλλους εὔροισιν. πρὸς τάδε βουλευέσθε εὖ καὶ τὴν
 Πελοπόννησον πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι ἢ οἳ πατέρες 25
 ὑμῶν παρέδοσαν.'
- 72 Τοιαῦτα μὲν οἳ Κορίνθιοι εἶπον. τῶν δὲ Ἀθηναίων
 ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ Λακεδαιμόνι περὶ ἄλ-
 λων παρούσα, καὶ ὡς ἦσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς
 παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλη- 30
 μάτων περὶ μηδὲν ἀπολογησομένους ὧν αἱ πόλεις ἐνεκάλου,

δηλώσαι δὲ περὶ τοῦ παντὸς ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον
 εἶη, ἀλλ' ἐν πλέονι σκεπτέον. καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν
 ἐβούλοντο σημήναι ὅση εἶη δύναμις, καὶ ὑπόμνησιν ποιή-
 σασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις ὧν ἤδεσαν καὶ τοῖς νεωτέροις
 5 ἐξήγησιν ὧν ἄπειροι ἦσαν, νομίζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ
 τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι ἢ πρὸς τὸ πολε-
 μεῖν. προσελθόντες οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφασαν βού- 2
 λεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ πλῆθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴ τι μὴ
 ἀποκωλύει. οἱ δὲ ἐκέλευόν τε παριέναι, καὶ παρελθόντες
 10 οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιαῦδε.

Ἐμὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαὶν τοῖς ὑμετέ- 73
 ροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἔπεμψεν·
 αἰσθανόμενοι δὲ καταβοῆν οὐκ ὀλίγην οὔσαν ἡμῶν παρήλ-
 θομεν οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν πόλεων ἀντεροῦντες (οὐ γὰρ
 15 παρὰ δικασταῖς ὑμῖν οὔτε ἡμῶν οὔτε τούτων οἱ λόγοι ἂν
 γίνοντο), ἀλλ' ὅπως μὴ ῥαδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων
 τοῖς ξυμμάχοις πειθόμενοι χεῖρον βουλευθήσθε, καὶ ἅμα
 βουλόμενοι περὶ τοῦ παντὸς λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος
 δηλώσαι ὡς οὔτε ἀπεικότης ἔχομεν ἢ κεκτήμεθα, ἢ τε πόλις
 20 ἡμῶν ἀξία λόγου ἐστίν.

Καὶ τὰ μὲν πάντῃ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον 2
 λόγων μάρτυρες ἢ ὄψις τῶν ἀκουσομένων; τὰ δὲ Μηδικὰ
 καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνιστε, εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσται αἰεὶ
 προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν· καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν, ἐπ'
 25 ὠφελίᾳ ἐκινδυνεύετο, ἧς τοῦ μὲν ἔργου μέρος μετέσχετε, τοῦ
 δὲ λόγου μὴ παντός, εἴ τι ὠφελεί, στερισκώμεθα. ῥηθή- 3
 σεται δὲ οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα ἢ μαρτυρίου καὶ
 δηλώσεως πρὸς οἶαν ὑμῖν πόλιν μὴ εὖ βουλευομένοις ὁ ἀγὼν
 καταστήσεται. φημὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνον προκινδυνεύ- 4
 30 σαι τῷ βαρβάρῳ καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἦλθεν, οὐχ ἱκανοὶ ὄντες
 κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς πανδημεὶ ἐν

3 ποιήσασθαι Cg: ποιήσεσθαι cett. (-σθε M)
 ἀποκωλύει ABEM [G] ἐπιέναι ABEFM γρ. G
 ABEFM 26 ὠφελεί E

9 ἀποκωλύει F:
 13 αἰσθόμενοι

Σαλαμῖνι ξυμμαχῆσαι, ὅπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν
 ἐπιπλέοντα τὴν Πελοπόννησον πορθεῖν, ἀδυνάτων ἂν οὖτων
 5 πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν. τεκμήριον δὲ
 μέγιστον αὐτὸς ἐποίησεν· νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν ὡς οὐκέτι
 αὐτῷ ὁμοίας οὔσης τῆς δυνάμεως κατὰ τάχος τῷ πλέονι τοῦ 5
 74 στρατοῦ ἀνεχώρησεν. τοιοῦτου μέντοι τούτου ξυμβάντος,
 καὶ σαφῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ
 πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχό-
 μεθα, ἀριθμὸν τε νεῶν πλείστον καὶ ἄνδρα στρατηγὸν
 ξυνετώτατον καὶ προθυμίαν ἀοκινότατην· ναῦς μὲν γε ἐς τὰς 10
 τετρακοσίας ὀλίγῳ ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν, Θεμιστοκλέα
 δὲ ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο,
 ὅπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα, καὶ αὐτὸν διὰ τοῦτο
 ὑμεῖς ἐτιμήσατε μάλιστα δὴ ἄνδρα ξένου τῶν ὡς ὑμᾶς
 2 ἐλθόντων· προθυμίαν δὲ καὶ πολὺν τολμηροτάτην ἐδείξαμεν, 15
 οἳ γε, ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη
 μέχρι ἡμῶν δουλεύοντων ἠξιώσαμεν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν
 καὶ τὰ οἰκεία διαφθειραίνετες μὴδ' ὡς τὸ τῶν περιλοιπῶν
 ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν, μὴδὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐ-
 τοῖς γενέσθαι, ἀλλ' ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς κινδυνεύσαι καὶ 20
 3 μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προτιμωρήσατε. ὥστε φαμὲν
 οὐχ ἦσσαν αὐτοὶ ὠφελῆσαι ὑμᾶς ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς
 μὲν γὰρ ἀπὸ τε οἰκουμένων τῶν πόλεων καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν
 νέμεσθαι, ἐπειδὴ ἐδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ οὐχ ἡμῶν τὸ πλεόν,
 ἐβοηθήσατε (ὅτε γοῦν ἡμεν ἔτι σώοι, οὐ παρεγένεσθε)· ἡμεῖς 25
 δὲ ἀπὸ τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὀρμώμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν
 βραχείᾳ ἐλπιδὶ οὔσης κινδυνεύοντες ξυνεσώσαμεν ὑμᾶς τε
 4 τὸ μέρος καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς. εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν πρότερον
 τῷ Μήδῳ δεισαντες, ὥσπερ καὶ ἄλλοι, περὶ τῆς χώρας, ἢ μὴ
 ἔτολμήσαμεν ὕστερον ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς ὡς διεφθαρμένοι, 30
 οὐδὲν ἂν ἔδει ἔτι ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς ἱκανὰς ναυμαχεῖν,

6 ξυμβάντος τούτου ABEFM II τῶν G: om. cett. 13 αὐτοὶ
 ABEFM 14 ὑμεῖς om. ABEFM[G] δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε ABE
 FM[G] 25 σφ in Lexicis nonnullis scribitur 31 ἔτι ἔδει ABEFM

ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἂν αὐτῷ προухώρησε τὰ πράγματα ἢ ἐβούλετο.

Ἄρ' ἄξιοί ἐσμεν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἔνεκα 75
 τῆς τότε καὶ γνώμης ξυνέσεως ἀρχῆς γε ἧς ἔχομεν τοῖς
 5 Ἑλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι; καὶ γὰρ 2
 αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν οὐ βιασάμενοι, ἀλλ' ὑμῶν μὲν οὐκ
 ἐθελησάντων παραμεῖναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου,
 ἡμῶν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων καὶ αὐτῶν δεηθέντων
 ἡγεμόνας καταστήναι· ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἔργου κατηναγκάσθη- 3
 10 μεν τὸ πρῶτον προαγαγεῖν αὐτὴν ἐς τόδε, μάλιστα μὲν ὑπὸ
 δέους, ἔπειτα καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ὠφελίας. καὶ οὐκ 4
 ἀσφαλὲς ἔτι ἐδόκει εἶναι τοῖς πολλοῖς ἀπήχθημένους, καὶ
 τῶν καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμένων, ὑμῶν τε ἡμῶν
 οὐκέτι ὁμοίως φίλων, ἀλλ' ὑπόπτων καὶ διαφόρων ὄντων,
 15 ἀνέντας κωδυνεύειν· καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς
 ἐγίγνωτο. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὰ συμφέροντα τῶν μεγίσ- 5
 των πὲρι κωδύνων εἶναι τίθεσθαι. ὑμεῖς γοῦν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, 76
 τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῶν ὠφέλιμον
 καταστήσάμενοι ἐξηγεῖσθε· καὶ εἰ τότε ὑπομειναντες διὰ
 20 παντὸς ἀπήχθησθε ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εἶ ἴσμεν μὴ
 ἂν ἦσσαν ὑμᾶς λυπηροῦς γενομένους τοῖς ξυμμάχοις καὶ
 ἀναγκασθέντας ἂν ἢ ἀρχῆν ἐγκρατῶς ἢ αὐτοὺς κωδυνεύειν.
 οὕτως οὐδ' ἡμεῖς θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδ' ἀπὸ τοῦ 2
 ἀνθρωπέλου τρόπου, εἰ ἀρχὴν τε διδομένην ἐδεξάμεθα καὶ
 25 ταύτην μὴ ἀνεῖμεν ὑπὸ <τριῶν> τῶν μεγίστων νικηθέντες,
 τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελίας, οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιοῦτου
 ὑπάρξαντες, ἀλλ' αἰεὶ καθεστῶτος τὸν ἦσσω ὑπὸ τοῦ δυνατω-
 τέρου κατείργεσθαι, ἄξιοί τε ἅμα νομίζοντες εἶναι καὶ ὑμῶν
 δοκοῦντες μέχρι οὗ τὰ συμφέροντα λογιζόμενοι, τῷ δικαίῳ
 30 λόγῳ νῦν χρῆσθε, ὃν οὐδεὶς πω παρατυχὸν ἰσχύι τι κτήσασθαι

I προσεχώρησε B Schol.

ἔπειτα add. δὲ ABEFM
 C Schol.: ἀπήχθησθε cett. [G]

4 γε recc.: τε codd.

18 ὑμῶν C [G]

24 διαδιδόμενην fortasse legit

Schol.

25 τριῶν add. Herwerden

II post

20 ἀπήχθησθε

- 3 προθεῖς τοῦ μὴ πλέον ἔχειν ἀπετράπετο. ἐπαινείσθαι τε
 ἄξιοι οἵτινες χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπιᾷ φύσει ὥστε ἐτέρων
 ἄρχειω δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γίνονται.
- 4 ἄλλους γ' ἂν οὖν οἴομεθα τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι ἂν
 μάλιστα εἴ τι μετριάζομεν· ἡμῖν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπικικοῦς 5
 ἀδοξία τὸ πλέον ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη.
- 77 'Καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαίαις πρὸς τοὺς
 ξυμμάχους δίκαια καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις
 2 ποιήσαντες τὰς κρίσεις φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. καὶ οὐδεὶς
 σκοπεῖ αὐτῶν τοῖς καὶ ἄλλοθι που ἀρχὴν ἔχουσι καὶ ἦσσαν 10
 ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις οὐσι διότι τοῦτο οὐκ
 ὀνειδίζεται· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῆ, δικάζεσθαι οὐδὲν
 3 προσδέονται. οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου
 ὀμιλεῖν, ἦν τι παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι ἢ γνώμη ἢ δυνάμει
 τῇ διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ὄπωσθαι ἐλασσωθῶσω, οὐ τοῦ πλέονος 15
 μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσι, ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς χαλεπώ-
 τερον φέρουσι ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀποθέμενοι τὸν νόμον
 φανερώς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δὲ οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον
 4 ὡς οὐ χρεῶν τὸν ἦσσω τῷ κρατοῦντι ὑποχωρεῖν. ἄδικού-
 μενοί τε, ὡς ἔοικεν, οἱ ἀνθρώποι μᾶλλον ὀργίζονται ἢ βιάζο- 20
 μενοι· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἴσου δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι, τὸ δ'
 5 ἀπὸ τοῦ κρείσσονος καταναγκάζεσθαι. ὑπὸ γοῦν τοῦ Μῆδου
 δεινότερα τούτων πάσχοντες ἠνείχοντο, ἢ δὲ ἡμετέρα ἀρχὴ
 χαλεπὴ δοκεῖ εἶναι, εἰκότως· τὸ παρὸν γὰρ αἰεὶ βαρὺ τοῖς
 6 ὑπηκόοις. ὑμεῖς γ' ἂν οὖν εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχα 25
 ἂν τὴν εὐνοίαν ἦν διὰ τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε μεταβά-
 λουτε, εἴπερ οἶα καὶ τότε πρὸς τὸν Μῆδου δι' ὀλίγον ἡγησά-
 μενοι ὑπεδείξατε, ὁμοῖα καὶ νῦν γνώσεσθε. ἄμεικτα γὰρ τά
 τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε καὶ προσέτι
 εἰς ἕκαστος ἐξῶν οὔτε τούτοις χρῆται οὐθ' οἷς ἢ ἄλλη 30
 'Ελλὰς νομίζει.]

3 γίνονται CG γρ. ABF: γεγένηται cett. γρ. G 7 ξυμβολιμαίαις
 Hesych. 10 post που add. τὴν M ἔχουσι ἀρχὴν CG 25 ἄρξαιτε
 CG

'Βουλευέσθε οὖν βραδέως ὡς οὐ περὶ βραχέων, καὶ μὴ 78
 ἀλλοτρίαις γνώμαις καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες οἰκείου πόνου
 πρόσθησθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν παράλογον, ὅσος ἐστί, πρὶν
 ἐν αὐτῷ γενέσθαι προδιάγνωτε· μηκυνόμενος γὰρ φιλεῖ ἐς 2
 5 τύχας τὰ πολλὰ περιστασθαι, ὧν ἴσον τε ἀπέχομεν καὶ
 ὀποτέρως ἐστὶ ἐν ἀδῆλῳ κινδυνεύεται. ἴοντες τε οἱ ἄνθρω- 3
 ποι ἐς τοὺς πολέμους τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ἂ χρῆν
 ὕστερον δρᾶν, κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη τῶν λόγων ἄπτονται.
 ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πῶ τοιαύτη ἁμαρτία ὄντες οὐτ' αὐτοὶ οὐθ' 4
 10 ὑμᾶς ὀρώντες λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφοτέροις
 ἢ εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὄρκους,
 τὰ δὲ διάφορα δίκη λύεσθαι κατὰ τὴν ξυνθήκην. εἰ δὲ μή,
 θεοὺς τοὺς ὄρκίους μάρτυρας ποιούμενοι πειρασόμεθα ἀμύ-
 νεσθαι πολέμου ἄρχοντας ταύτη ἣ ἂν ὑφηγήσθε.'

15 Τοιαῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν τε ξυμ- 79
 μάχων ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ ἐς τοὺς
 Ἀθηναίους καὶ τῶν Ἀθηναίων ἂ ἔλεξαν, μεταστησάμενοι
 πάντας ἐβουλεύοντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς περὶ τῶν παρόντων.
 καὶ τῶν μὲν πλεόνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰ γνώμαι ἔφερον, ἀδικεῖν 2
 20 τε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη καὶ πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει
 παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς
 δοκῶν εἶναι καὶ σώφρων, ἔλεξε τοιάδε.

'Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἐμπειρὸς εἰμι, ὧ Λακε- 80
 δαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὀρώ, ὥστε μήτε
 25 ἀπειρία ἐπιθυμήσαι τινα τοῦ ἔργου, ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ
 πάθοιεν, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίσαντα. εὖροιτε δ' 2
 ἂν τόνδε περὶ οὗ νῦν βουλευέσθε οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενό-
 μενον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο. πρὸς μὲν γὰρ 3
 Πελοποννησίου καὶ τοὺς ἀστυγείτονας παρόμοιος ἡμῶν ἢ
 30 ἀλκή, καὶ διὰ ταχέων οἶόν τε ἐφ' ἕκαστα ἐλθεῖν· πρὸς δὲ
 ἄνδρας οἱ γῆν τε ἐκὰς ἔχουσι καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπειρό-

7 δ Classen

12 εἰ δὲ μή] om. C: ἢ c G

15 prius δὲ] μὲν

c G M 27 post τόνδε add. τὸν πόλεμον C G

28 post γὰρ add.

τοὺς A B E F G M

- τατοί εἰσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ
 τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ ὕπλοις καὶ
 ὄχλῳ ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἐνὶ γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστίν, ἔτι
 δὲ καὶ ξυμμάχους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι, πῶς χρῆ
 πρὸς τούτους ῥαδίως πόλεμον ἄρασθαι καὶ τίνοι πιστεύσαν- 5
 4 τας ἀπαρασκευοὺς ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσίν; ἀλλ'
 ἦσσοις ἐσμέν· εἰ δὲ μελετήσομεν καὶ ἀντιπαρασκευασόμεθα,
 χρόνος ἐνέσται. ἀλλὰ τοῖς χρήμασι; ἀλλὰ πολλῶ πλέον
 ἔτι τούτου ἐλλείπομεν καὶ οὔτε ἐν κωφῷ ἔχομεν οὔτε ἐτοιμῶς
 81 ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. τάχ' ἂν τις θαρσοίῃ ὅτι τοῖς ὄπλοις 10
 αὐτῶν καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρομεν, ὥστε τὴν γῆν δηοῦν
 2 ἐπιφοιτῶντες. τοῖς δὲ ἄλλη γῆ ἐστὶ πολλὴ ἧς ἄρχουσι,
 3 καὶ ἐκ θαλάσσης ὧν δέονται ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμ-
 μάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ
 4 βοηθεῖν τὸ πλέον οὔσι νησιώταις. τίς οὖν ἔσται ἡμῶν ὁ 15
 πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ ναυσὶ κρατήσομεν ἢ τὰς προσόδους
 ἀφαιρήσομεν ἀφ' ὧν τὸ ναυτικὸν τρέφουσι, βλαψόμεθα τὰ
 5 πλείω. κὰν τούτῳ οὐδὲ καταλύεσθαι ἔτι καλόν, ἄλλως τε
 6 καὶ εἰ δόξομεν ἄρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ
 ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα ὡς ταχὺ παυσθήσεται ὁ 20
 πόλεμος, ἦν τὴν γῆν αὐτῶν τέμωμεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ
 καὶ τοῖς παισὶν αὐτὸν ὑπολίπωμεν· οὕτως εἰκὸς Ἀθηναίους
 φρονήματι μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι μήτε ὥσπερ ἀπείρους
 καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ.
- 82 'Οὐ μὴν οὐδὲ ἀναισθήτως αὐτοὺς κελεύω τοὺς τε ξυμμά- 25
 χους ἡμῶν ἔαν βλάβπειν καὶ ἐπιβουλεύοντας μὴ καταφωρᾶν,
 ἀλλὰ ὄπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ αἰτιᾶσθαι μήτε
 πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας μήθ' ὡς ἐπιτρέψομεν, κὰν τούτῳ
 καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι ξυμμάχων τε προσαγωγῇ
 καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, εἴ ποθέν τινα ἢ ναυτικοῦ ἢ 30
 χρημάτων δύναμιν προσληψόμεθα (ἀνεπίφθορον δέ, ὅσοι
 ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ Ἑλλήνας

μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβόντας διασωθῆναι), καὶ
 τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. καὶ ἦν μὲν ἑσακούσῃ τι 2
 πρεσβευομένων ἡμῶν, ταῦτα ἄριστα· ἦν δὲ μή, διελθόντων
 ἐτῶν δύο καὶ τριῶν ἄμεινον ἤδη, ἦν δοκῆ, πεφραγμένοι ἴμεν
 5 ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως ὀρώντες ἡμῶν ἤδη τὴν τε παρασκευὴν 3
 καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὁμοῖα ὑποσημαίνοντας μᾶλλον ἂν
 εἴκοιεν, καὶ γῆν ἔτι ἄτμητον ἔχοντες καὶ περὶ παρόντων
 ἀγαθῶν καὶ οὐπω ἐφθαρμένων βουλευόμενοι. μὴ γὰρ ἄλλο 4
 τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν ἢ ὄμηρον ἔχειν καὶ οὐχ ἦσσαν
 10 ὄσφ ἄμεινον ἐξείργασται· ἧς φείδεσθαι χρὴ ὡς ἐπὶ πλεῖ-
 στον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας αὐτοὺς ἀλη-
 πτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων 5
 ἐγκλήμασις ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν, ὀράτε ὅπως μὴ
 αἴσχιον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξομεν. ἐγ- 6
 15 κλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν οἶόν τε κατα-
 λῦσαι· πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀραμένους ἔνεκα τῶν ἰδίων, ὃν
 οὐχ ὑπάρχει εἰδέναί καθ' ὅτι χωρήσει, οὐ ῥήδιον εὐπρεπῶς
 θέσθαι.

Ἐκείνη δὲ ἀνανδρία μὴδενὶ πολλοὺς μὴ πόλει μὴ ταχὺ ἐπελ- 83
 20 θεῖν δοκεῖτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκείνοις οὐκ ἐλάσσους 2
 χρήματα φέροντες ξύμμαχοι, καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὄπλων
 τὸ πλεόν ἀλλὰ δαπάνης, δι' ἣν τὰ ὄπλα ὠφελεῖ, ἄλλως τε
 καὶ ἡπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πορισώμεθα οὖν πρῶτον 3
 αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις πρότερον ἐπαιρώ-
 25 μεθα, οἷπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαώντων τὸ πλεόν ἐπ' ἀμφοτέρα
 τῆς αἰτίας ἔξομεν, οὗτοι καὶ καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν προῖδω-
 μεν. καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, 84
 μὴ αἰσχύνεσθε. σπεύδοντές τε γὰρ σχολαίτερον ἂν παύ-
 σαισθε διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν, καὶ ἅμα ἐλευθέραν
 30 καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ δύναται 2

2 αὐτῶν F? : αὐτῶν cett. ἑσακούσῃ A E : ἐπακούσῃ G 4 post
 ἐτῶν add. καὶ A B E M 14 πράξομεν C E suprascr. M An. Bekk. :
 πράξωμεν cett. [G] 28 παύσαισθε C G M : παύσησθε cett.

μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι· μόνοι γὰρ δι'
 αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν καὶ ξυμφοραῖς ἤσσοι
 ἐτέρων εἴκομεν· τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐξοτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ
 τὰ δεινὰ παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν οὐκ ἐπαιρόμεθα ἠδονῆ, καὶ ἦν
 τις ἄρα ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχθε- 5
 3 σθέντες ἀνεπίσθημεν. πολεμικοὶ τε καὶ εὐβουλοὶ διὰ τὸ
 εὐκοσμον γιγνόμεθα, τὸ μὲν ὅτι αἰδῶς σωφροσύνης πλείστον
 μετέχει, αἰσχύνῃς δὲ εὐψυχία, εὐβουλοὶ δὲ ἀμαθέστερον τῶν
 νόμων τῆς ὑπεροψίας παιδευόμενοι καὶ ξὺν χαλεπότητι σω-
 φρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστῆν, καὶ μὴ τὰ ἀχρεΐα 10
 ξυνητοὶ ἄγαν ὄντες τὰς τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ
 καλῶς μεμφόμενοι ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξίεναι, νομίζειν δὲ
 τὰς τε διανοίας τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι καὶ τὰς
 4 προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. αἰεὶ δὲ ὡς πρὸς
 εὐβουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα 15
 καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνων ὡς ἀμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλ-
 πίδας, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων. πολὺ
 τε διαφέρει οὐ δεῖ νομίζειν ἀνθρώπου ἀνθρώπου, κράτιστον
 δὲ εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.

85 'Ταύτας οὖν ἂς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδωσαν μελέτας 20
 καὶ αὐτοὶ διὰ παντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν μὴ παρῶμεν,
 μὴδὲ ἐπειχθέντες ἐν βραχεὶ μορῷ ἡμέρας περὶ πολλῶν
 σωμαίων καὶ χρημάτων καὶ πόλεων καὶ δόξης βουλευόμε-
 μεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἐτέρων
 2 διὰ ἰσχύν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ 25
 τῆς Ποτειδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοί φασι
 ἀδικεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐτοίμων ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι·
 ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα οὐ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικούντα
 ἰέναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ
 καὶ κράτιστα βουλευσέσθε καὶ τοῖς ἐναντίοις φοβερῶτατα.' 30
 3 καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπεν· παρελθὼν δὲ Σθενε-

3 ἐποτρυνόντων G M

5 δὴ c G: δὲ C: om. cett.

8 ἀμα-

θέστεροι C G

15 παρασκευαζόμεθα A B E F M

30 prius καὶ om.

A B E F M [G]

λαΐδας τελευταῖος, εἰς τῶν ἐφόρων τότε ὢν, ἔλεξεν [τοῖς Λακεδαιμονίοις] ὧδε.

‘Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γι- 86
 γνώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ξαυτοὺς οὐδαμοῦ ἀντεῖπον
 5 ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους καὶ τὴν Πελο-
 πόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε,
 πρὸς δ’ ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι
 αὐτ’ ἀγαθῶν κακοὶ γεγέννηται. ἡμεῖς δὲ ὁμοιοὶ καὶ τότε 2
 καὶ νῦν ἐσμέν, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἣν σωφρονῶμεν, οὐ
 10 περιοψόμεθα ἀδικουμένους οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν· οἱ δ’
 οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά 3
 ἔστι πολλὰ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί,
 οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν, οὐδὲ δίκαις καὶ
 λόγους διακριτέα, μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ
 15 τιμωρητέα ἐν τάχει καὶ παντὶ σθένει. καὶ ὡς ἡμᾶς πρέπει 4
 βουλευέσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω, ἀλλὰ τοὺς μέλ-
 λοντας ἀδικεῖν μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλευέσθαι.
 ψηφίζεσθε οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν 5
 πόλεμον, καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἔατε μείζους γίνεσθαι
 20 μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς
 ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικούντας.’

Τοιαῦτα λέξας ἐπειψήφιζεν αὐτὸς ἔφορος ὢν ἐς τὴν ἐκ- 87
 κλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ (κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ 2
 οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοῆν ὀποτέρα μείζων,
 25 ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερώς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώ-
 μην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμήσαι ἔλεξεν ‘ὅτῳ μὲν ὑμῶν,
 ὦ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκείνο τὸ χωρίον,’ δείξας τι
 χωρίον αὐτοῖς, ‘ὅτῳ δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα.’
 30 ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶ πλείους ἐγένοντο οἷς 3
 ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς 4

1 post ἔλεξεν add. ἐν AB EFM τοῖς Λακεδαιμονίοις secl. Krüger
 12 πολλὰ om. CG 21 ἐπὶ] πρὸς AB EFM 22 post τοιαῦτα
 add. δὲ AB EFM 24 ποτέρα CG

ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι,
 βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες
 ψῆφον ἐπαγαγεῖν, ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον
 5 ποιῶνται, ἣν δοκῆ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου δια-
 πραξάμενοι ταῦτα, καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον, ἐφ' 5
 6 ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες· ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλη-
 σίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ
 καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν τριακοντουτῖδων σπονδῶν προκεχω-
 88 ρηκυῶν, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά. ἐψηφίσαντο δὲ
 οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς λελύσθαι καὶ πολεμητέα 10
 εἶναι οὐ τοσοῦτον τῶν ξυμμάχων πεισθέντες τοῖς λόγοις
 ὅσον φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἐπὶ μείζον δυνη-
 θῶσιν, ὀρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς Ἑλλάδος ὑποχείρια
 ἤδη ὄντα.

89 Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῷδε ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα 15
 2 ἐν οἷς ἠξήθησαν. ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐ-
 ρώπης νικηθέντες καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ οἱ
 καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλῃν διεφθάρησαν,
 Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἠγέιτο
 τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου ἔχων τοὺς 20
 ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἀπὸ
 Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι ἤδη ἀφεστηκότες ἀπὸ
 βασιλέως ὑπομείναντες Σηστὸν ἐπολιόρκουν Μήδων ἐχόντων,
 καὶ ἐπιχειμάσαντες εἶλον αὐτὴν ἐκλιπόντων τῶν βαρβάρων,
 καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὡς ἕκαστοι 25
 3 κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ
 βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπήλθον, διεκομίζοντο εὐθύς, ὅθεν
 ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν περιούσαν κατα-
 σκευήν, καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο καὶ τὰ
 τεῖχῃ· τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἰστήκει καὶ οἰκίαι αἱ 30
 μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ
 ἐσκήνωσαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν.

Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸ μέλλον ἦλθον πρεσβεία, 90
 τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἦδιον ἂν ὀρώντες μὴτ' ἐκείνους μὴτ' ἄλλον
 μηδένα τείχος ἔχοντα, τὸ δὲ πλεόν τῶν ξυμμάχων ἐξοτρυ-
 νόντων καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ. αὐτῶν τὸ πλήθος,
 5 ὃ πρὶν οὐχ ὑπήρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλεμον τόλμαν
 γενομένην. ἤξιουν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζεω, ἀλλὰ καὶ τῶν 2
 ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον ὅσοις εἰστήκει ξυγκαθελεῖν μετὰ
 σφῶν τοὺς περιβόλους, τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὑποπτον τῆς
 γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὡς δὲ τοῦ βαρβά-
 10 ρου, εἰ αὐθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπὸ ἐχυροῦ ποθέν,
 ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν, ὀρμᾶσθαι· τὴν τε Πελοπόννησον
 πᾶσιν ἔφασαν ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν ἰκανὴν εἶναι. οἱ 3
 δ' Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους γνώμῃ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους
 ταῦτ' εἰπόντας ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὺς 2
 15 πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν εὐθὺς ἀπήλλαξαν· ἑαυτὸν δ'
 ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν
 Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἐλομένους πρέσβεις μὴ
 εὐθὺς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσοῦτου ἕως ἂν τὸ
 20 τείχος ἰκανὸν ἄρωσιν ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαιο-
 τάτου ἕψους· τειχίζεω δὲ πάντας πανδημεῖ τοὺς ἐν τῇ πόλει
 [καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας], φειδομένους μὴτε ἰδίου
 μὴτε δημοσίου οἰκοδομήματος ὅθεν τις ὠφελία ἔσται ἐς τὸ
 4 ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας
 5 καὶ ὑπειπὼν τᾶλλα ὅτι αὐτὸς τάκει πράξει ὄχετο. καὶ ἐς
 25 τὴν Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐ προσήει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ
 διῆγε καὶ προφασίζετο. καὶ ὅποτε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν
 ἐν τέλει ὄντων ὅτι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη τοὺς
 ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δὲ τινος οὐσης αὐτοὺς ὑπο-
 λειφθῆναι, προσδέχεσθαι μέντοι ἐν τάχει ἦξεω καὶ θαυμάζεω
 30 ὡς οὐπω πάρεσις. οἱ δὲ ἀκούοντες τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ 91

1 πρεσβείαν AC : ἐς πρεσβείαν cG Schol.

7 εἰστήκει C : ξυν-

(συν-)εἰστήκει cett.

12 post ἔφασαν habent ἰκανὴν εἶναι AB EF :

εἶναι ἰκανὴν M [G]

19 ἄρωσιν Bekker : αἴρωσιν codd.

21 καὶ

αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας non legit Schol.

ἐπέθοντο διὰ φιλίαν αὐτοῦ, τῶν δὲ ἄλλων ἀφικνουμένων
 καὶ σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεται τε καὶ ἤδη ὕψος
 2 λαμβάνει, οὐκ εἶχον ὅπως χρῆ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δὲ ἐκεῖνος
 κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι ἢ πέμψαι
 σφῶν αὐτῶν ἄνδρας οἵτινες χρηστοὶ καὶ πιστῶς ἀναγγε- 5
 3 λούσι σκεψάμενοι. ἀποστέλλουσιν οὖν, καὶ περὶ αὐτῶν ὁ
 Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει κελεύων ὡς
 ἤκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν καὶ μὴ ἀφείναι πρὶν ἂν αὐτοὶ
 πάλιν κομισθῶσιν (ἤδη γὰρ καὶ ἤκουσεν αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις,
 Ἀβρώνιχος τε ὁ Λυσικλέους καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, 10
 ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος) ἐφοβείτο γὰρ μὴ οἱ
 Λακεδαιμόνιοι σφᾶς, ὅποτε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀφῶσιν. *Justus*
 4 οἱ τε οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις, ὥσπερ ἐπεστάλη, κατεῖχον,
 καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ
 φανερώς εἶπεν ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη ὥστε 15
 ἱκανῆ εἶναι σφῆξιν τοὺς ἐνοικοῦντας, εἰ δέ τι βούλονται
 Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ σφᾶς, ὡς
 πρὸς διαγιγνώσκοντας τὸ λοιπὸν ἰέναι τὰ τε σφίσι αὐτοῖς
 5 ξύμφορα καὶ τὰ κοινά. τὴν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐδόκει ἐκλι-
 πεῖν ἄμεινον εἶναι καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι, ἄνευ ἐκείνων 20
 ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι, καὶ ὅσα αὐτῶν μετ' ἐκείνων βουλευ-
 6 εσθαι, οὐδενὸς ὕστεροί γε γνῶμῃ φανῆναι. δοκεῖν οὖν σφίσι
 καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι τὴν ἐαυτῶν πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ
 ἰδίᾳ (τοῖς πολίταις καὶ ἐς τοὺς πάντας ξυμμάχους) ὠφελιμώ-
 7 τερον ἔσεσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τ' εἶναι μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου 25
 παρασκευῆς ὁμοῖόν τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλευέσθαι.
 ἢ πάντας οὖν ἀτειχίστους ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν ἢ καὶ
 92 τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες
 ὀργὴν μὲν φανεράν οὐκ ἐποιούντο τοῖς Ἀθηναίοις (οὐδὲ γὰρ
 ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρε- 30
 σβεύσαντο, ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ

5 ἀπαγγελοῦσι A B E F M Suid. 14 ὁ om. A B E F M 15 σφῶν]
 αὐτῶν C G 16 post ἐνοικοῦντας add. ἐν αὐτῇ C G 18 προδια-
 γιν(γιν-)ώσκοντας B G M 22 ὕστεροί f g : ὕστερον codd.

τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν τὰ μάλιστ' αὐτοῖς ἐτύγχανον), τῆς μέντοι βουλήσεως ἀμαρτάνοντες ἀδήλως ἤχθοντο. οἱ τε πρέσβεις ἐκατέρων ἀπήλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως.

Τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν 93
 5 ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ὅτι 2
 κατὰ σπουδὴν ἐγένετο· οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων
 ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν ἦ, ἀλλ' ὡς ἕκαστόν
 ποτε προσέφερον, πολλαὶ τε στῆλαι ἀπὸ σημάτων καὶ λίθοι
 εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβολος παν-
 10 ταχῆ ἐξήχθη τῆς πόλεως, καὶ διὰ τοῦτο πάντα ὁμοίως
 κινουῦντες ἠπειγόντο. ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ λοιπὰ 3
 ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν (ὑπῆρκετο δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ
 τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἢς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναῖοις ἤρξε) νομίζων
 τό τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς,
 15 καὶ αὐτοὺς ναυτικούς γεγενημένους μέγα προφέρειν ἐς τὸ
 κτήσασθαι δύναμιν (τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν 4
 εἰπεῖν ὡς ἀνθεκτέα ἐστὶ), καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθύς ξυγκατε-
 σκεύαζεν. καὶ ᾠκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ 5
 τείχους ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ· δύο γὰρ
 20 ἄμαξαι ἐναντία ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπήγον. ἐντὸς δὲ
 οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυμφκοδομημένοι μεγάλοι
 λίθοι καὶ ἐντόμῃ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν
 καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δὲ ὕψος ἡμισυ μάλιστα ἐτε-
 λέσθη οὐ διενοεῖτο. ἐβούλετό γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει 6
 25 ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς, ἀνθρώπων τε ἐνό-
 μιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειωτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακὴν,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι. ταῖς γὰρ ναυσὶ 7
 μάλιστα προσέκειτο, ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασιλέως
 στρατιᾶς τὴν κατὰ θάλασσαν ἐφοδὸν εὐπορωτέραν τῆς κατὰ
 30 γῆν οὔσαν· τὸν τε Πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς ἄνω
 πόλεως, καὶ πολλάκις τοῖς Ἀθηναῖοις παρήνει, ἣν ἄρα ποτὲ

7 ἕκαστον C: ἕκαστοι cett.
 βολὰς Herwerden (ἐπιθέσεις interpretatur Schol.)

22 ἐν τομῇ AFGM

25 ἐπι-

κατὰ γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν ταῖς ναυσὶ πρὸς
8 ἅπαντας ἀνθίστασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτείχι-
σθησαν καὶ τᾶλλα κατεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν Μήδων
ἀναχώρησιν.

- 94 Πανσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς 5
τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοπον-
νήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ τῶν
2 ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος. καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον καὶ
αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο, καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον
Μήδων ἐχόντων, καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ. 10
- 95 ἤδη δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἳ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο
καὶ οὐχ ἤκιστα οἳ Ἴωνες καὶ ὄσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ
ἠλευθέρωντο· φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἠξίουσαν
αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γιγνέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ
2 Πανσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν, ἣν που βιάζεται. οἳ δὲ Ἀθηναῖοι 15
ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὡς οὐ
περιοψόμενοι τᾶλλά τε καταστησόμενοι ἢ φαίνοιτο ἄριστα
3 αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἳ Λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Παν-
σανίαν ἀνακρινούσας ὧν πέρι ἐπυνθάνοντο· καὶ γὰρ ἀδικία
πολλὴ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀφικνου- 20
μένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἢ στρατηγία.
4 ξυνέβη τε αὐτῷ καλεῖσθαι τε ἅμα καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ
ἐκείνου ἔχθει παρ' Ἀθηναίους μετατάξασθαι πλὴν τῶν ἀπὸ
5 Πελοποννήσου στρατιωτῶν. ἐλθὼν δὲ ἐς Λακεδαίμονα τῶν
μὲν ἰδίᾳ πρὸς τινα ἀδικημάτων ἠθύνθη, τὰ δὲ μέγιστα 25
ἀπολύεται μὴ ἀδικεῖν· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ οὐχ ἤκιστα
6 μηδισμὸς καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκείνον μὲν
οὐκ ἐτί ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα, Δόρκιν δὲ καὶ ἄλλους τινας
μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλήν· οἷς οὐκ ἐτί ἐψέισαν
7 οἳ ξύμμαχοι τὴν ἡγεμονίαν. οἳ δὲ αἰσθόμενοι ἀπῆλθον, καὶ 30

10 verba ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ cum sequentibus coniungit Stephanus,
quī dē seclisit δὲ post τῇδε transp. Hude (tentavit Poppo)

14 γενέσθαι A B E F M [G]

17 καταστησόμενοι Stephani codices :

καταστησάμενοι codd. [G]

25 τινας Classen

ἄλλους οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ἐξιόντες χεῖρους γίνωνται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Πανσανίᾳ ἐνεῖδον, ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου καὶ τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες ἱκανοὺς ἐξηγεῖσθαι 5 καὶ σφίσιν ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδεύουσιν.

Παραλαβόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ 96 τρόπῳ ἐκόντων τῶν ξυμμάχων διὰ τὸ Πανσανίου μῖσος, ἔταξαν ἄς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον καὶ ἄς ναῦς· πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν 10 ἔπαθον δηοῦντας τὴν βασιλέως χώραν. καὶ Ἑλληνόταμίαι 2 τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστη ἀρχή, οἱ ἐδέχοντο τὸν φόρον· οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δ' ὁ πρῶτος φόρος ταχθεῖς τετρακόσια τάλαντα καὶ ἐξήκοντα. ταμιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ αἱ ξύνοδοι ἐς τὸ 15 ἱερὸν ἐγίνοντο. ἡγούμενοι δὲ αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν 97 ξυμμάχων καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων τοσαύτε ἐπῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικοῦ, ἃ ἐγένετο πρὸς τε τὸν βάρβαρον αὐτοῖς καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ξυμμάχους 20 νεωτερίζοντας καὶ Πελοποννησίων τοὺς αἰεὶ προστυγχάνοντας ἐν ἐκάστῳ. ἔγραψα δὲ αὐτὰ καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ 2 λόγου ἐποιησάμην διὰ τὸδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἄπασιν ἐκλιπὲς τοῦτο ἦν τὸ χωρίον καὶ ἡ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν Ἑλληνικὰ ξυνετίθεσαν ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά· τούτων δὲ ὅσπερ 25 καὶ ἦψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ἑλλάνικος, βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν Ἀθηναίων ἐν οἷῳ τρόπῳ κατέστη.

Πρῶτον μὲν Ἡΐονα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι Μήδων ἐχόντων 98 30 πολιορκία εἶλον καὶ ἠνδραπόδισαν, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος. ἔπειτα Σκύρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νῆσον, 2 ἦν ὄκουν Δόλοπες, ἠνδραπόδισαν καὶ ὄκισαν αὐτοί. πρὸς 3

- δὲ Καρυστίους αὐτοῖς ἄνευ τῶν ἄλλων Εὐβοέων πόλεμος
 4 ἐγένετο, καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. Ναξίους δὲ
 ἀποστᾶσι μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν καὶ πολιορκίᾳ παρεστή-
 σαντο, πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμαχίς παρὰ τὸ καθεστηκὸς
 ἐδουλώθη, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἐκάστη ξυνέβη. 5
 99 αἰτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων καὶ μέγιστα αἱ
 τῶν φόρων καὶ νεῶν ἔκδοιαι καὶ λιποστράτιον εἴ τῳ ἐγένετο·
 οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον καὶ λυπηροὶ ἦσαν οὐκ
 εἰθώσω οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσάγοντες τὰς
 2 ἀνάγκας. ἦσαν δὲ πῶς καὶ ἄλλως οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι 10
 ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες, καὶ οὔτε ξυνεστράτεον ἀπὸ τοῦ
 ἴσου ῥάδιόν τε προσάγεσθαι ἦν αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους.
 3 ὧν αὐτοὶ αἰτίοι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι· [διὰ γὰρ τὴν ἀπόκη-
 σιν ταύτην τῶν στρατειῶν οἱ πλείους αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀπ'
 οἴκου ὦσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἱκνούμενον 15
 ἀνάλωμα φέρειν, καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἠΰξετο τὸ ναυ-
 τικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης ἢν ἐκεῖνοι ξυμφέροειν,] αὐτοὶ δέ,
 ὅποτε ἀποσταίεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι ἐς τὸν πόλεμον
 καθίσταντο.
- 100 Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ 20
 ἐν Παμφυλίᾳ πεζομαχία καὶ ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ τῶν
 ξυμμάχων πρὸς Μήδους, καὶ ἐνίκων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφό-
 τερα Ἀθηναῖοι Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος, καὶ
 εἶλον τριήρεις Φοινίκων καὶ διέφθειραν τὰς πάσας ἐς δια-
 2 κοσίας. χρόνῳ δὲ ὕστερον ξυνέβη Θασίους αὐτῶν ἀποστήναι, 25
 διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θράκῃ ἐμπορίων καὶ
 τοῦ μετάλλου ἃ ἐνέμοντο. καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ Θάσον πλεύ-
 σαντες οἱ Ἀθηναῖοι ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν καὶ ἐς τὴν γῆν
 3 ἀπέβησαν, ἐπὶ δὲ Στρυμόνα πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας
 αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὡς 30
 οἰκιοῦντες τὰς τότε καλουμένας Ἐννέα ὁδοὺς, νῦν δὲ Ἀμφί-

5 ἐκάστη A: ἐκάστη cett. [G] ξυνέβη secl. Krüger 9 προσ-
 αγαρόντες ABEF [G] 21 ἐν Παμφυλίᾳ om. M, secl. Stahl
 25 τε ABEFM suprascr. G

πολιω, τῶν μὲν Ἐννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ἃς εἶχον
 Ἴδωνοί, προελθόντες δὲ τῆς Θράκης εἰς μεσόγειαν διε-
 φθάρησαν ἐν Δραβησκῶ τῇ Ἰδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρακῶν
 ξυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον [αἱ Ἐννέα ὁδοὶ]
 5 κτιζόμενον. Θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχῃ καὶ πολιορκού- 101
 μνοι Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐπαμύνειν ἐκέλευον
 ἐσβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικὴν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο μὲν κρύφα 2
 τῶν Ἀθηναίων καὶ ἔμελλον, διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενο-
 μένου σεισμοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ Εἰλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιούκων
 10 Θουριάται τε καὶ Αἰθαιῆς εἰς Ἰθώμην ἀπέστησαν. πλείστοι
 δὲ τῶν Εἰλώτων ἐγένοντο οἱ τῶν παλαιῶν Μεσσηνίων τότε
 δουλωθέντων ἀπόγονοι· ἢ καὶ Μεσσήνιοι ἐκλήθησαν οἱ
 πάντες. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν Ἰθώμῃ πόλεμος καθειστήκει 3
 Λακεδαιμονίους, Θάσιοι δὲ τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι ὤμο-
 15 λόγησαν Ἀθηναίοις τεύχος τε καθελόντες καὶ ναῦς παρα-
 δόντες, χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι καὶ
 τὸ λοιπὸν φέρειν, τὴν τε ἡπειρον καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες.
 Λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν Ἰθώμῃ ἐμηκύ- 102
 νετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο ξυμμάχους καὶ
 20 Ἀθηναίους· οἱ δ' ἦλθον Κίμωνος στρατηγοῦντος πλήθει οὐκ
 ὀλίγῳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπεκαλέσαντο ὅτι τειχομαχεῖν 2
 ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι, τοῖς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθε-
 στηκυίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο· βία γὰρ ἂν εἶλον τὸ χωρίον.
 καὶ διαφορὰ ἐκ ταύτης τῆς στρατείας πρῶτον Λακεδαιμονίους 3
 25 καὶ Ἀθηναίοις φανερὰ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι,
 ἐπειδὴ τὸ χωρίον βία οὐχ ἠλίσκετο, δείσαντες τῶν Ἀθηναίων
 τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτεροποιίαν, καὶ ἄλλοφύλους ἅμα
 ἡγησάμενοι, μὴ τι, ἦν παραμείνωσι, ὑπὸ τῶν ἐν Ἰθώμῃ
 πεισθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ξυμμάχων ἀπέπεμψαν,
 30 τὴν μὲν ὑποψίαν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δὲ ὅτι οὐδὲν προσ-

4 ξυμπάντων] omnes Valla: ξύμπαντες Porpo αἱ Ἐννέα ὁδοὶ secl.
 Cobet 5 μάχαις A B E F M 6 ἐπαμύναι A B E F M γρ. G
 10 Αἰθαιεῖς Steph. Byz.: Αἰθεεῖς vel Αἰθνεεῖς codd. 13 οὖν C: om.
 cett. (add. G¹) 22 τοῖς] τῆς recc. et Schol. 29 νεωτεροποιήσωσι C G

- 4 δέονται αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἔγνωσαν οὐκ ἐπὶ τῷ
 βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ τινος ὑπόπτου γενο-
 μένου, καὶ δευδὸν ποιησάμενοι καὶ οὐκ ἀξιόσαντες ὑπὸ
 Λακεδαιμονίων τοῦτο παθεῖν, εὐθύς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν,
 ἀφέντες τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς 5
 αὐτοὺς Ἀργείοις τοῖς ἐκεῖνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο,
 καὶ πρὸς Θεσσαλοὺς ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὄρκοι καὶ
 ξυμμαχία κατέστη.
- 103 Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύνατο ἀντέχειν,
 ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἐξίσαιν ἐκ 10
 Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς·
 2 ἦν δέ τις ἀλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δοῦλον. ἦν δέ τι
 καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθικὸν πρὸ τοῦ, τὸν
 3 ἰκέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφίεναι. ἐξήλθον δὲ αὐτοὶ
 καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι δεξάμενοι 15
 κατ' ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων ἐς Ναύπακτον κατόκισαν,
 ἦν ἔτυχον ἡρηκότες νεωστὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐχόντων.
 4 προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναῖοις ἐς ξυμμαχίαν
 Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κορίνθιοι περὶ γῆς
 ὄρων πολέμῳ κατεῖχον· καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα καὶ 20
 Πηγάς, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι τὰ ἀπὸ
 τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν καὶ ἐφρούρουν αὐτοί. καὶ Κορι-
 θίοις μὲν οὐχ ἦκιστα ἀπὸ τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρξατο
 πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι.
- 104 Ἰνάρωσ δὲ ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν 25
 πρὸς Αἰγύπτῳ, ὀρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς ὑπὲρ Φάρου
 πόλεως ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλείω ἀπὸ βασιλέως Ἀρτα-
 ξέρξου, καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος Ἀθηναίους ἐπηγάγετο.
 2 οἱ δέ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατευόμενοι νανσι διακοσίας
 αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων) ἦλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον, 30
 καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸν Νεῖλον τοῦ τε

9 δεκάτῳ] τετάρτῳ Krüger
 15 οἱ C : om. cett.

10 post ᾧ add. τε ABEFM

ποταμοῦ κρατοῦντες καὶ τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν πρὸς τὸ τρίτον μέρος ὃ καλεῖται Λευκὸν τεῖχος ἐπολέμου· ἐνήσαν δὲ αὐτόθι Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταφυγόντες καὶ Αἰγυπτίων οἱ μὴ ξυναποστάντες.

- 5 Ἴθηναίους δὲ ναυσὶν ἀποβάσιν εἰς Ἀλίας πρὸς Κοριθίους 105
καὶ Ἐπιδαυρίους μάχη ἐγένετο, καὶ ἐνίκων Κορίνθιοι. καὶ ὕστερον Ἴθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κεκρυφαλείᾳ Πελοπον-
νησίῳν ναυσί, καὶ ἐνίκων Ἴθηναῖοι. πολέμιον δὲ κατα- 2
στάντος πρὸς Αἰγυπίας Ἴθηναίους μετὰ ταῦτα ναυμαχία
10 γίνεταί ἐπ' Αἰγίῃ μεγάλη Ἴθηναίων καὶ Αἰγυπτῶν, καὶ οἱ ζύμμαχοι ἑκατέρους παρήσαν, καὶ ἐνίκων Ἴθηναῖοι καὶ ναῦς ἐβδομήκοντα λαβόντες αὐτῶν εἰς τὴν γῆν ἀπέβησαν καὶ ἐπολιόρκου, Λεωκράτους τοῦ Στροίβου στρατηγούντος. ἔπειτα Πελοποννήσιοι ἀμύνειν βουλόμενοι Αἰγυπταῖς εἰς μὲν 3
15 τὴν Αἰγῶν τριακοσίους ὀπλίτας πρότερον Κοριθίων καὶ Ἐπιδαυρίων ἐπικούρους διεβίβασαν, τὰ δὲ ἄκρα τῆς Γεραλείας κατέλαβον καὶ εἰς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν Κορίνθιοι μετὰ τῶν ζυμμάχων, νομίζοντες ἀδυνάτους εἶσεσθαι Ἴθηναίους βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν ἐν τε Αἰγίῃ ἀπούσης στρατιᾶς
20 πολλῆς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ· ἦν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ' Αἰγίης ἀναστήσεσθαι αὐτοῦς. [οἱ δὲ Ἴθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς Αἰγίῃ 4
στράτευμα οὐκ ἐκίνησαν, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοίπων οἳ τε πρεσβύτατοι καὶ οἱ νεώτατοι ἀφικνοῦνται εἰς τὰ Μέγαρα Μυρωνίδου στρατηγούντος.] καὶ μάχης γενομένης ἰσορρόπου 5
25 πρὸς Κοριθίους διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐνόμισαν αὐτοὶ ἑκάτεροι οὐκ ἔλασσον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ οἱ μὲν 6
Ἴθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) ἀπελθόντων τῶν Κοριθίων τροπαῖον ἔστησαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων καὶ παρασκευασάμενοι,
30 ἡμέραις ὕστερον δώδεκα μάλιστα ἐλθόντες ἀνθίστασαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ὡς νικήσαντες. καὶ οἱ Ἴθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες ἐκ τῶν Μεγάρων τοὺς τε τὸ τροπαῖον ἰστάντας

- 106 διαφθείρουσι καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβalόντες ἐκράτησαν. οἱ δὲ νικώμενοι ὑπεχώρουν, καὶ τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσβιασθὲν καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ ἐσέπεσεν ἔς του χωρίου ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον καὶ οὐκ ἦν ἕξοδος.
- 2 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γρόντες κατὰ πρόσωπόν τε εἶργον τοῖς 5 ὀπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλούς κατέλευσαν πάντας τοὺς ἐσελθόντας, καὶ πάθος μέγα τοῦτο Κορινθίοις ἐγένετο. τὸ δὲ πλήθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατίας ἐπ' οἴκου.
- 107 Ἦρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ μακρὰ 10 τεῖχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδομεῖν, τό τε Φαληρόνδε 2 καὶ τὸ ἐς Πειραιᾶ. καὶ Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοιὸν καὶ Κυτίνιον καὶ Ἐρινεόν, καὶ ἐλόντων ἐν τῶν πολισμάτων τούτων, οἱ Λακεδαιμόνιοι Νικομήδους τοῦ Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος 15 τοῦ Πανσανίου βασιλέως νέου ὄντος ἔτι ἡγουμένου ἐβοήθησαν τοῖς Δωριεῦσιν ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίοις, καὶ τοὺς Φωκέας ὁμολογῶν ἀναγκάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν ἀπεχώρουν 3 πάλιν. καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτοὺς, διὰ τοῦ Κρισαίου 20 κόλπου εἰ βούλουτο περαιῶσθαι, Ἀθηναῖοι ναυσὶ περιπλεύσαντες ἐμελλον κωλύσειν· διὰ δὲ τῆς Γερανείας οὐκ ἀσφαλὲς αὐτοῖς ἐφαίνετο Ἀθηναίων ἐχόντων Μέγαρα καὶ Πηγὰς πορεύεσθαι. δύσοδός τε γὰρ ἡ Γερανεία καὶ ἐφρουρεῖτο αἰεὶ ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ τότε ἤσθάνοντο αὐτοὺς 25 4 μέλλοντας καὶ ταύτῃ κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς ἐν Βοιωτοῖς περιμένεσθαι σκέψασθαι ὅτῃ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύσονται. τὸ δὲ τι καὶ ἄνδρες τῶν Ἀθηναίων ἐπήγον αὐτοὺς κρύφα, ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν καὶ τὰ μακρὰ 5 τεῖχη οἰκοδομούμενα. ἐβόηθησαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι 30 πανδημεὶ καὶ Ἀργείων χίλιοι καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων ὡς

11 ἐς θάλασσαν Ἀθηναῖοι A B E F M 22 κωλύειν A B E F M
 23 ἐφαίνετο αὐτοῖς A B E F M [G] 24 πορεύεσθαι, ut videtur, non legit Schol., secl. Hude 28 ἐπήγον αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων C

ἕκαστοι· ξύμπαυτες δὲ ἐγένοντο τετρακισχίλιοι καὶ μύριοι.
 νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν ὄπη διέλθωσι ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς, 6
 καὶ τι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία. ἦλθον δὲ καὶ 7
 Θεσσαλῶν ἱππῆς τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, οἱ
 5 μετέστησαν ἐν τῷ ἔργῳ παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. † γενο- 108
 μένης δὲ μάχης ἐν Τανάγρα τῆς Βοιωτίας ἐνίκων Λακεδαι-
 μόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων πολὺς.
 καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν Μεγαρίδα ἐλθόντες καὶ 2
 δεινδροτομήσαντες πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου διὰ Γερανείας
 10 καὶ Ἴσθμου· Ἀθηναῖοι δὲ δευτέρα καὶ ἐξηκοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ
 τὴν μάχην ἐστράτευσαν ἐς Βοιωτοὺς Μυρωνίδου στρατη-
 γοῦντος, καὶ μάχη ἐν Οἰνοφύτοις τοὺς Βοιωτοὺς νικήσαντες 3
 τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς Βοιωτίας καὶ Φωκίδος καὶ
 Ταυαγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπου-
 15 τίων ἑκατὸν ἀνδρας ὁμήρους τοὺς πλουσιωτάτους ἔλαβον,
 τὰ τε τεῖχη ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν. ὠμολόγησαν 4
 δὲ καὶ οἱ Αἰγυῖται μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, τεῖχη τε
 περιελόντες καὶ ναῦς παραδόντες φόρον τε ταξάμενοι ἐς τὸν
 ἔπειτα χρόνον, καὶ Πελοπόννησον περιέπλευσαν Ἀθηναῖοι 5
 20 Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγοῦντος, καὶ τὸ νεώριον τῶν
 Λακεδαιμονίων ἐνέπηρσαν καὶ Χαλκίδα Κοριθίων πόλιν
 εἶλον καὶ Σικυωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν.

Οἱ δ' ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπέμενον, 109
 καὶ αὐτοῖς πολλαὶ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. τὸ μὲν γὰρ 2
 25 πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βασιλεὺς
 πέμπει ἐς Λακεδαίμονα Μεγάβαζον ἀνδρα Πέρσῃν χρήματα
 ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πεισθέντων τῶν
 Πελοποννησίων ἀπ' Αἰγύπτου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους. ὥς δὲ 3
 αὐτῷ οὐ προυχώρει καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀνηλούτο, ὁ μὲν
 30 Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς τὴν Ἀσίαν

6 post δὲ add. τῆς C 12 τοὺς om. C G 16 post τεῖχη add.
 τὰ ABEF ἐπετέλεσαν AB EFM 17 οἱ om. ABEFM
 20 τῶν] τὸ AB EFM 21 πόλιν om. C 23 ἔτι ἔμενον C : ἔτι
 ἐπέμενον G 25 οἱ C : om. cett. 27 τῶν om. C [G]

- ἀνεκομίσθη, Μεγάβυζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει ἄνδρα Πέρ-
 4 σην μετὰ στρατιάς πολλῆς· ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν τούς
 τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησε καὶ ἐκ
 τῆς Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἕλληνας καὶ τέλος ἐς Προσ-
 ωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλησε καὶ ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ 5
 ἐνιαυτὸν καὶ ἐξ ἡμερῶν, μέχρι οὗ ξηράνας τὴν διώρυχα καὶ
 παρατρέψας ἄλλη τὸ ὕδωρ τὰς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐποίησε
 καὶ τῆς νῆσον τὰ πολλὰ ἠπείρου, καὶ διαβὰς εἶλε τὴν νῆσον
IIO περὶ. οὕτω μὲν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη ἐξ
 ἔτη πολεμήσαντα· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν πορευόμενοι διὰ 10
 τῆς Λιβύης ἐς Κυρήνην ἐσώθησαν, οἱ δὲ πλείστοι ἀπόλοντο.
 2 Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλείᾳ ἐγένετο πλὴν Ἀμυρταίου
 τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ
 ἔλους οὐκ ἐδύνατο ἐλεῦν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν
 3 Αἰγυπτίων οἱ ἔλειοι. Ἰνάρως δὲ ὁ Λιβύων βασιλεύς, ὃς 15
 τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς Αἰγύπτου, προδοσίᾳ ληφθεὶς
 4 ἀνεσταυρώθη. ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἄλλης ξυμμαχί-
 δος πεντήκοντα τριήρεις διάδοχοι πλέουσai ἐς Αἴγυπτον
 ἔσχον κατὰ τὸ Μενδήσιον κέρας, οὐκ εἰδότες τῶν γεγονότων
 οὐδέν· καὶ αὐτοῖς ἐκ τε γῆς ἐπιπεσόντες περὶ καὶ ἐκ 20
 θαλάσσης Φοινίκων ναυτικὸν διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν
 νεῶν, αἱ δ' ἐλάσσους διέφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν
 μεγάλην στρατείαν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς Αἴγυπ-
 τον οὕτως ἐτελεύτησεν.
- III** Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς τοῦ 25
 Θεσσαλῶν βασιλέως φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν
 κατάγειν· καὶ παραλαβόντες Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας ὄντας
 ξυμμάχους οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ
 Φάρσαλον. καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν ὅσα μὴ προϊόντες
 πολὺ ἐκ τῶν ὄπλων (οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Θεσσαλῶν εἶργον), 30
 τὴν δὲ πόλιν οὐχ εἶλον, οὐδ' ἄλλο προухώρει αὐτοῖς οὐδὲν

1 ἐκομίσθη AB EFM 3 τε om. AB EFM [G] 8 ἠπείρου
 C suprascr. G 17 Ἀθηνῶν Schol. Townl. Π 280: Ἀθηναίων codd.
 19 γεγεννημένων AB EFM 28 οἱ om. AB EFM

ὧν ἕνεκα ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώρησαν πάλιν. Ὁρέστην
 ἔχοντες ἄπρακτοι. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον χίλιοι 2
 Ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ναῦς τὰς ἐν Πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ'
 αὐτοὶ τὰς Πηγάς) παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα Περικλέους τοῦ
 5 Ξανθίππου στρατηγούντος, καὶ ἀποβάντες Σικυωνίων τοὺς
 προσμελζαντας μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ εὐθὺς παραλαβόντες 3
 Ἀχαιοὺς καὶ διαπλεύσαντες πέραν τῆς Ἀκαρνανίας ἐς Οἰνιά-
 δας ἐστράτευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μέντοι εἰλὸν γε, ἀλλ'
 ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου.
 10 Ὅστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ γίγνονται 112
 Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις πεντέτεσι. καὶ Ἑλληνικοῦ 2
 μὲν πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐς δὲ Κύπρον ἐστρατεύοντο
 ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων Κίμωνος
 στρατηγούντος. καὶ ἐξήκοντα μὲν νῆες ἐς Αἴγυπτον ἀπ' 3
 15 αὐτῶν ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμπουτος τοῦ ἐν τοῖς
 ἔλεσι βασιλέως, αἱ δὲ ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος 4
 δὲ ἀποθανόντος καὶ λιμοῦ γενομένου ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κιτίου,
 καὶ πλεύσαντες ὑπὲρ Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ Φοίνιξι καὶ
 Κυπρίοις καὶ Κίλιξι ἐναυμάχησαν καὶ ἐπεξομάχησαν ἅμα,
 20 καὶ νικήσαντες ἀμφοτέρω ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ αἱ ἐξ
 Αἰγύπτου νῆες πάλιν [αἱ] ἐλθοῦσαι μετ' αὐτῶν. Λακεδαι- 5
 μόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστρά-
 τευσαν, καὶ κρατήσαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ παρέδωκαν
 Δελφοῖς· καὶ αὖθις ὕστερον Ἀθηναῖοι ἀποχωρησάντων αὐτῶν
 25 στρατεύσαντες καὶ κρατήσαντες παρέδωκαν Φωκεῦσιν.

Καὶ χρόνου ἐγγενομένου μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι, Βοιωτῶν 113
 τῶν φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομενὸν καὶ Χαιρώνειαν καὶ ἄλλ'
 ἄττα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν ἑαυτῶν μὲν χιλίοις
 ὀπλίταις, τῶν δὲ ξυμμάχων ὡς ἐκάστοις ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα
 30 πολέμια ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγούντος. καὶ
 Χαιρώνειαν ἐλόντες καὶ ἀνδραποδίσαντες ἀπεχώρου φυλακῆν

18 καὶ Κυπρίοις om. A B E F M 21 αἱ secl. Classen 31 καὶ
 ἀνδραποδίσαντες om. A B E F M

- 2 καταστήσαντες. πορευομένοις δ' αὐτοῖς ἐν Κορωνείᾳ ἐπι-
τίθενται οἱ τε ἐκ τῆς Ὀρχομενοῦ φυγάδες Βοιωτῶν καὶ
Λοκροὶ μετ' αὐτῶν καὶ Εὐβοέων φυγάδες καὶ ὅσοι τῆς
αὐτῆς γνώμης ἦσαν, καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς μὲν δι-
3 ἐφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν 5
Βοιωτίαν ἐξέλιπον Ἀθηναῖοι πάσαν, σπονδὰς ποιησάμενοι
4 ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. καὶ οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν
κατελθόντες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο.
- 114 Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον Εὐβοία ἀπέστη ἀπὸ
Ἀθηναίων, καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρα- 10
τιᾷ Ἀθηναίων ἠγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε καὶ
Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ
φρουροὶ Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν
ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον· ἐπαγαγόμενοι δὲ Κοριθίους καὶ
Σικωνίους καὶ Ἐπιδαυρίους ἀπέστησαν οἱ Μεγαρήσ. ὁ δὲ 15
Περικλῆς πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς
2 Εὐβοίας. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι τῆς Ἀττικῆς
ἐς Ἐλευσίνα καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες ἐδήωσαν Πλειστο-
νάκτος τοῦ Πανσανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἠγουμένου,
3 καὶ τὸ πλεον οὐκέτι προελθόντες ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ 20
Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὐβοίαν διαβάντες Περικλέους στρατη-
γούντος κατεστρέψαντο πάσαν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογίᾳ
κατεστήσαντο, Ἐστιαίας δὲ ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.
- 115 ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπ' Εὐβοίας οὐ πολλῶ ὕστερον σπονδὰς
ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τρια- 25
κοντούτεις, ἀποδόντες Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζῆνα καὶ
Ἀχαΐαν· ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων.
- 2 Ἐκτῷ δὲ ἔτει Σαμίσις καὶ Μιλησίοις πόλεμος ἐγένετο
περὶ Πριήνης, καὶ οἱ Μιλήσιοι ἐλασσούμενοι τῷ πολέμῳ
παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες κατεβῶν τῶν Σαμίων. ξυν- 30
επελάβοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιώται

1 ἐγκαταστήσαντες Herwerden 12 ἐσβάλλειν C G
αγόμενοι C G 30 ξυνεπελαμβάνοντο A B E F M γρ. G

14 ἐπ-

νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν. πλεύσαντες οὖν 3
 Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατ-
 ἔστησαν, καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πεντήκοντα μὲν
 παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθευτο ἐς Λῆμνον, καὶ
 5 φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν 4
 γάρ τινες οἳ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἠπειρον,
 ξυυθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισ-
 σοῦθνη τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε,
 ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ
 10 νύκτα ἐς τὴν Σάμον, καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν 5
 καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέ-
 ψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φρουροὺς
 τοὺς Ἀθηναίων καὶ τοὺς ἄρχοντας οἳ ἦσαν παρὰ σφίσι
 ἐξέδοσαν Πισσοῦθνη, ἐπὶ τε Μίλητον εὐθὺς παρεσκευάζοντο
 15 στρατεύειν. ξυναπέστησαν δ' αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι.

Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἦσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν ἐξήκοντα ἐπὶ 116
 Σάμου ταῖς μὲν ἑκατάδεκα τῶν νεῶν οὐκ ἐχρήσαντο (ἔτυχον γὰρ
 αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν Φοινισσῶν νεῶν οἰχό-
 μεναι, αἱ δὲ ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου περιαγγέλλουσαι βοηθεῖν),
 20 τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι Περικλέους δεκάτου
 αὐτοῦ στρατηγούντος ἐναυμάχησαν πρὸς Τραγίᾳ τῇ νήσῳ
 Σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν ἦσαν αἱ εἴκοσι στρατιώ-
 τιδες (ἔτυχον δὲ αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου πλέουσαι), καὶ
 ἐνίκων Ἀθηναῖοι. ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῶν 2
 25 Ἀθηνῶν νῆες τεσσαράκοντα καὶ Χίων καὶ Λεσβίων πέντε
 καὶ εἴκοσι, καὶ ἀποβάντες καὶ κρατοῦντες τῷ πεζῷ ἐπο-
 λιόρκουν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν καὶ ἐκ θαλάσσης ἄμα.
 Περικλῆς δὲ λαβὼν ἐξήκοντα ναῦς ἀπὸ τῶν ἐφορμουσῶν 3
 30 ὄτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν· ὄχετο γὰρ καὶ
 ἐκ τῆς Σάμου πέντε ναυσὶ Στησαγόρας καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς

6 ὑπέμενον A B E F M

11 κλέψαντες A B E F M

14 post

παρεσκευάζοντο add. μετ' αὐτοὺς C, μετ' αὐτοῦ G

26 post ἀπο-

βάντες add. ἐς τὴν γῆν C G (del. G')

- 117 Φωϊσσας. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Σάμιοι ἑξαπιναίως ἔκπλουν ποιησάμενοι ἀφάρκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες τὰς τε προφυλακίδας ναῦς διέφθειραν καὶ ναυμαχοῦντες τὰς ἀνταναγομένας ἐνίκησαν, καὶ τῆς θαλάσσης τῆς καθ' ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τέσσαρας καὶ δέκα, καὶ ἐσεκομίσαντο 5
 2 καὶ ἐξεκομίσαντο ἂ ἐβούλουντο. ἐλθόντος δὲ Περικλέους πάλιν ταῖς ναυσὶ κατεκλήσθησαν. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὕστερον προσεβोधήθησαν τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θουκυδίδου καὶ Ἄγνωτος καὶ Φορμίλωνος νῆες, εἴκοσι δὲ αἱ μετὰ Τληπολέμου καὶ Ἀντικλέους, ἐκ δὲ Χίου καὶ Λέσβου τριά- 10
 3 κοντα. καὶ ναυμαχίαν μὲν τινα βραχείαν ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι, ἀδύνατοι δὲ ὄντες ἀντίσχειν ἐξεπολιορκήθησαν ἐνάτῳ μηνὶ καὶ προσεχώρησαν ὁμολογία, τείχός τε κατελόντες καὶ ὁμήρους δόντες καὶ ναῦς παραδόντες καὶ χρήματα τὰ ἀναλωθέντα ταξάμενοι κατὰ χρόνους ἀποδοῦναι. ξυν- 15
 ἐβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι.
- 118 Μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη γίγνεται οὐ πολλοῖς ἔτεσι ὕστερον τὰ προειρημένα, τὰ τε Κερκυραϊκὰ καὶ τὰ Ποτειδεατικὰ καὶ 2
 ὅσα πρόφασις τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη. ταῦτα δὲ ξύμπαντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληες πρὸς τε ἀλλήλους καὶ τὸν 20
 βάρβαρον ἐγένετο ἐν ἔτεσι πεντήκοντα μάλιστα μεταξὺ τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου· ἐν οἷς οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τε ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν κατεστήσαντο καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι οὔτε ἐκώλουν εἰ μὴ ἐπὶ βραχύ, 25
 ἡσύχαζόν τε τὸ πλεον τοῦ χρόνου, ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς λέναι ἐς τοὺς πολέμους, ἦν μὴ ἀναγκάζωνται, τὸ δέ τι καὶ πολέμοις οἰκειοῖς ἐξειργόμενοι, πρὶν δὴ ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἦρετο καὶ τῆς ξυμμαχίας αὐτῶν

9 αἱ om. A C G 12 ἀντίσχειν Krüger : ἀντισχεῖν codd. 15 κατὰ
 χρόνους ταξάμενοι A B E F M 22 τε om. A B E F M 23 οἱ om.
 A B E F M 27 ἦν μὴ ἀναγκάζωνται C Dion. Hal. : εἰ μὴ ἀναγκά-
 ζωνται G : εἰ μὴ ἀναγκάζοιτο cett. τὸ δέ τι] τότε δέ τι Dion. Hal. :
 τότε δ' ἔτι Reiske

ἤπτοντο. τότε δὲ οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιούντο, ἀλλ' ἐπι-
 χειρητέα ἐδόκει εἶναι πάση προθυμίᾳ καὶ καθαιρετέα ἢ
 ἰσχύς, ἣν δύνωνται, ἀραμένοις τόνδε τὸν πόλεμον. αὐτοῖς 3
 μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς
 15 σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμψαντες δὲ ἐς
 Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται·
 ὁ δὲ ἀνείλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι
 νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλού-
 μενος καὶ ἄκλητος. αὐθις δὲ τοὺς ξυμμαχοὺς παρακαλέ- 119
 10 σαντες ψήφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. καὶ
 ἐλθόντων τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου
 γενομένης οἱ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ
 πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γίνεσθαι,
 καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον
 15 ἐκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ
 τῆ Ποτειδαία μὴ προδιαφθαρῆ, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ
 τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

‘Τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, οὐκ ἂν 120
 ἐτι αἰτιασαίμεθα ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν
 20 εἰσι καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον. χρὴ γὰρ τοὺς
 ἡγεμόνας τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας τὰ κοινὰ προσκοπεῖν,
 ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται. ἡμῶν δὲ 2
 ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν οὐχὶ διδαχῆς δέονται
 ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μάλλον
 25 καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατωκημένους εἰδέναι χρὴ ὅτι, τοῖς κάτω
 ἦν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἔξουσι τὴν κατακομιδὴν τῶν
 ὠραίων καὶ πάλιν ἀντίληψιν ὧν ἡ θάλασσα τῆ ἠπείρῳ
 δίδωσι, καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κακοὺς κριτὰς ὡς μὴ
 προσηκόντων εἶναι, προσδέχεσθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω
 30 πρόοιτο, κὰν μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ
 αὐτῶν οὐχ ἦσσαν νῦν βουλευέσθαι. δι’ ὅπερ καὶ μὴ ὀκνεῖν 3

13 γενέσθαι A B E F M
 (sic) Dion. Hal.

20 ὑμᾶς C G
 31 αὐτῶν F : αὐτῶν cett.

23 συνηλλάγησαν

δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν. ἀνδρῶν
 γὰρ σωφρόνων μὲν ἔστιν, εἰ μὴ ἀδικοῦντο, ἡσυχάζειν, ἀγα-
 θῶν δὲ ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχὸν
 ἐκ πολέμου πάλιν ζυμβῆναι, καὶ μήτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐ-
 τυχία ἐπαίρεσθαι μήτε τῷ ἡσυχίᾳ τῆς εἰρήνης ἠδόμενον 5
 4 ἀδικεῖσθαι. ὃ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἀν-
 ἀφαιρεθεῖν τῆς βραστῶν τὸ τερπνὸν δι' ὅπερ ὀκνεῖ, εἰ
 ἡσυχάζοι, ὃ τε ἐν πολέμῳ εὐτυχία πλεονάζων οὐκ ἐντε-
 5 θύμηται θράσει ἀπίστῳ ἐπαιρόμενος. ~ πολλὰ γὰρ κακῶς
 γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα κατωρθώθη, 10
 καὶ ἔτι πλείω καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι ἐς τοῦναντίον
 αἰσχροῦς περιέστη· ἐνθυμεῖται γὰρ οὐδεὶς ὁμοῖα τῇ πίστει
 καὶ ἔργῳ ἐπεξέρχεται, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν,
 μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἑλλείπομεν.

121 Ἐμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν 15
 καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα, καὶ ὅταν ἀμυνόμεθα Ἄθη-
 2 ναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς
 εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν πλήθει προύχοντα καὶ ἐμ-
 3 πειρία πολεμικῇ, ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελόμενα
 3 ἰόντας, ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε 20
 ἐκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ
 Ὀλυμπίᾳ χρημάτων· δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι ὑπολαβεῖν
 οἰοί τ' ἔσμεν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν ναυβάτας.
 ὤνητῇ γὰρ ἢ Ἀθηναίων δύναμις μᾶλλον ἢ οἰκεία· ἢ δὲ
 ἡμετέρα ἦσσαν ἀν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι τὸ πλεόν 25
 4 ἰσχύουσα ἢ τοῖς χρήμασι. μᾶ τε νίκη ναυμαχίας κατὰ
 τὸ εἰκὸς ἀλίσκονται· εἰ δ' ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν καὶ
 ἡμεῖς ἐν πλέονι χρόνῳ τὰ ναυτικά, καὶ ὅταν τὴν ἐπιστήμην
 ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῇ γε εὐψυχία δῆπου περισσό-
 μεθα. ὃ γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ ἀν 30

5 ἡσυχίᾳ C Stobaeus: ἡσυχίᾳ cett.

Stobaeus

ABEFM

10 τυχόντα CG Sto-

baeus: τυχόντων cett.

11 post πλείω add. & AB EFM γρ. G, τὰ

21 ἐξαρτυσόμεθα AB EFM [G]

24 Ἀθηναίων ἢ

γένοιτο διδαχῆ· ὃ δ' ἐκείνοι ἐπιστήμη προύχουσι, καθαιρετὸν
 ἡμῖν ἐστὶ μελέτη. χρήματα δὲ ὥστε ἔχειν ἐς αὐτά, οἴσομεν· 5
 ἢ δειμὸν ἂν εἶη εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι ἐπὶ δουλείᾳ τῇ
 αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῷ τιμωρού-
 5 μνοι τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σφύζεσθαι οὐκ ἄρα
 δαπανήσομεν καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρεθέντες
 αὐτοῖς ^{τούτοις} κακῶς πάσχειν. ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι 122
 ὁδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῖν, ξυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα
 παραίσεις οὔσα τῶν προσόδων αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτει- not done
tell me
 10 χισμὸς τῇ χώρᾳ, ἄλλα τε ὅσα οὐκ ἂν τις νῦν προΐδοι.
 ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ ῥήτοῖς χωρεῖ, αὐτὸς δὲ ἀφ' αὐτοῦ
 τὰ πολλὰ τεχνᾶται πρὸς τὸ παρατυγχάνον· ἐν ᾧ ὁ μὲν
 εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας βεβαιότερος, ὁ δ' ὀργισθεὶς
 περὶ αὐτὸν οὐκ ἐλάσσω πταίει.
 15 'Ενθύμωμεθα δὲ καὶ ὅτι εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἐκάστοις 2
 πρὸς ἀντιπάλους περὶ γῆς ὄρων αἱ διαφοραί, οἰστὸν ἂν ἦν·
 νῦν δὲ πρὸς ξύμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἱκανοὶ καὶ κατὰ
 πόλιν ἔτι δυνατώτεροι, ὥστε εἰ μὴ καὶ ἄθροοι καὶ κατὰ ἔθνη
 καὶ ἕκαστον ἄστν μιᾷ γνώμῃ ἀμννούμεθα αὐτούς, δίχα γε
 20 ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται. καὶ τὴν ἦσαν, εἰ καὶ
 δεινὸν τῷ ἀκῶσαι, ἴστω οὐκ ἄλλο τι φέρουσαν ἢ ἀντικρυς
 δουλείαν· ὃ καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι αἰσχρὸν τῇ Πελοπον- 3
 νήσῳ καὶ ^{πόλιν} πολεὺς τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπαθεῖν. ἐν ᾧ ἢ
 δικαίως δοκοῖμεν ἂν πάσχειν ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι καὶ
 25 τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι, οἱ τὴν Ἑλλάδα ἠλευθέρω-
 σαν· ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιούμεν αὐτό, τύραννον
 δὲ ἐώμεν ἐγκαθεστάναι πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους
 ἀξιοῦμεν καταλύειν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν 4
 30 ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες αὐτὰ ἐπὶ τὴν πλείστους
 δὴ βλάβασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε, ἢ ἐκ τοῦ πολλοῦς

I καθαιρετὸν C : καθαιρετέον cett. (corr. G¹)
 ἡμῶν ABEFM 16 αἱ om. ABEFM

15 καὶ om. CG ἦσαν
 30 ταῦτα ABEFM [G]

123 σφάλλειν τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται. ⁵ τὰ μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφέρει αἰτιῶσθαι; περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων τοῖς παροῦσι βοηθοῦντας χρῆ ἐπιταλαιπωρεῖν (πάτριον γὰρ ὑμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι), καὶ μὴ μεταβάλλειν 5 τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρετε (οὐ γὰρ δίκαιον ἂ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτῆθῃ τῇ περιουσίᾳ ἀπολέσθαι), ἀλλὰ θαρσοῦντας ἵεναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον, τοῦ τε θεοῦ χρήσαντος καὶ αὐτοῦ ὑποσχομένου ξυλληψέσθαι καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀπάσης ξυναγωνιουμένης, τὰ μὲν φόβῳ, 10

2 τὰ δὲ ὠφελίᾳ. σπονδὰς τε οὐ λύσετε πρότεροι, ἄς γε καὶ ὁ θεὸς κελεύων πολεμεῖν νομίζει παραβεβάσθαι, ἡδίκημέναις δὲ μᾶλλον βοηθήσετε· λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ' οἱ πρότεροι ἐπιόντες.

124 "Ὡστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολεμεῖν καὶ 15 ἡμῶν κοινῇ τάδε παραινούτων, εἴπερ βεβαιότατον τὸ ταυτὰ ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ιδιώταις εἶναι, μὴ μέλλετε Ποτειδεάταις τε ποιεῖσθαι τιμωρίαν οὔσι Δωριεῦσι καὶ ὑπὸ Ἰώνων πολιορκουμένοις, οὐ πρότερον ἢν τούναντίον, καὶ τῶν ἄλλων μετελθεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ὡς οὐκέτι ἐνδέχεται περιμένοντας 20 τοὺς μὲν ἤδη βλάπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθησόμεθα ξυνελθόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δὲ οὐ τολμῶντες, μὴ πολὺ ὕστερον τὸ

2 αὐτὸ πάσχειν· ἀλλὰ νομίσαντες ἐς ἀνάγκην ἀφίχθαι, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινόν, τῆς 25 δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες· ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνην μᾶλλον βεβαιοῦται, ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ

3 πολεμήσαι οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ τὴν καθεστηκυῖαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον ἡγησάμενοι ἐπὶ πᾶσι ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ διανοεῖσθαι, 30

5 ἡμῖν C [G] 8 θαρσοῦντας f G M: θαρσοῦντες cett. 10 πάσης
 A B E F M 16 τάδε κοινῇ A B E F M 22 οὐ τολμῶντες]
 ἀτολμῶντες C E G: ἀτολμοῦντες suprascr. F γρ. G 23 ἐπ'
 C G

παραστησώμεθα ἐπελθόντες, καὶ αὐτοὶ τε ἀκινδύνως τὸ λοιπὸν οἰκῶμεν καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἑλληνας ἐλευθερώσωμεν.' τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἀπάντων ἤκουσαν γνώ- 125
 5 μην, ψήφου ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις ἅπασιν ὅσοι παρήσαν ἐξῆς, καὶ μείζονι καὶ ἐλάσσονι πόλει· καὶ τὸ πλήθος ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δὲ αὐτοῖς εὐθύς μὲν 2
 ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκευοῖς οὖσιν, ἐκπορίζεσθαι δὲ ἐδόκει ἐκάστοις ἂ πρόσφορα ἦν καὶ μὴ εἶναι μέλλησιν.
 10 ὅμως δὲ καθισταμένοις ὧν ἔδει ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη, ἔλασσον δέ, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸν πόλεμον ἄρασθαι φανερώς. ἐν τούτῳ δὲ ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ 126
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἦν μὴ τι ἐσακούωσιν.
 15 Καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι 2
 ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ· τὸ δὲ ἄγος ἦν τοιοῦδε. Κύλων ἦν Ἀθηναῖος ἀνὴρ Ὀλυμ- 3
 πιονίκης τῶν πάλαι εὐγενῆς τε καὶ δυνατός, ἐγεγαμῆκει δὲ θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέως ἀνδρός, ὃς κατ' ἐκείνον τὸν
 20 χρόνον ἐτυράννει Μεγάρων. χρωμένῳ δὲ τῷ Κύλωνι ἐν 4
 Δελφοῖς ἀνεῖλεν ὁ θεὸς ἐν τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ παρά τε τοῦ 5
 Θεαγένους δύναμιν λαβὼν καὶ τοὺς φίλους ἀναπέισας, ἐπειδὴ ἐπήλθεν Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ, κατέλαβε
 25 τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορτὴν τε τοῦ Διὸς μεγίστην εἶναι καὶ ἐαυτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια νενικηκότι. εἰ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ ἄλλοθί που ἢ μεγίστη 6
 ἑορτὴ εἴρητο, οὐτε ἐκείνος ἔτι κατενόησε τό τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου (ἔστι γὰρ καὶ Ἀθηναίους Διάσια ἂ καλεῖται Διὸς
 30 ἑορτὴ Μειλιχίου μεγίστη ἔξω τῆς πόλεως, ἐν ᾗ πανδημεῖ

1 παραστησώμεθα BCG τε om. ABEFM 3 μὲν om. ABEFM
 9 ἐκάστους Nattmann 14 ἐσακούωσι F (vel f)
 GM 17 Ὀλυμπιονίκης ἀνὴρ Ἀθηναῖος ABEFM 21 post ἐν add. τῇ ABEFM 24 ἐπήλθον ABEFM

θύουσι πολλὰ οὐχ ἱερεΐα, ἀλλ' (ἀγνὰ) θύματα ἐπιχώρια),
 7 δοκῶν δὲ ὀρθῶς γινώσκειν ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι ἐβοήθησάν τε πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν
 8 ἐπ' αὐτοὺς καὶ προσκαθεζόμενοι ἐπολιόρκουν. χρόνου δὲ
 ἐγγιγνομένου οἱ Ἀθηναῖοι τρυχόμενοι τῇ προσεδρία, ἀπήλθον 5
 οἱ πολλοί, ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐννέα ἄρχουσι τὴν τε φυλακὴν
 καὶ τὸ πᾶν αὐτοκράτορσι διαθεῖναι ἢ ἂν ἄριστα διαγιγνώ-
 σκωσιν· τότε δὲ τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα ἄρχοντες
 9 ἔπρασον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κύλωνος πολιορκούμενοι φλαύρως
 10 εἶχον σίτου τε καὶ ὕδατος ἀπορία. ὁ μὲν οὖν Κύλων καὶ 10
 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐκδιδράσκουσιν· οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἐπιέζαντο
 καὶ τινας καὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καθίζουσιν ἐπὶ
 11 τὸν βωμὸν ἰκέται τὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει. ἀναστήσαντες δὲ
 αὐτοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν, ὡς
 ἐῶρων ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιή- 15
 σουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν· καθεζομένους δὲ τινας
 καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν τοῖς βωμοῖς ἐν τῇ παρόδῳ ἀπεχρή-
 σαντο. καὶ ἀπὸ τούτου ἐναγεῖς καὶ ἀλιτήριοι τῆς θεοῦ
 12 ἐκεῖνοί τε ἐκαλοῦντο καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. ἤλασαν
 μὲν οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγεῖς τούτους, ἤλασε δὲ 20
 καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος ὕστερον μετὰ Ἀθηναίων
 στασιαζόντων, τοὺς τε ζῶντας ἐλαύνοντες καὶ τῶν τεθνεώτων
 τὰ ὀστᾶ ἀνελόντες ἐξέβαλον· κατήλθον μέντοι ὕστερον,
 127 καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔστιν ἔτι ἐν τῇ πόλει. τοῦτο δὲ τὸ
 ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον ἐλαύνειν δῆθεν τοῖς θεοῖς 25
 πρῶτον τιμωροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου
 προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν μητέρα καὶ νομίζοντες ἐκπε-
 σόντος αὐτοῦ ῥᾶον (ἂν) σφίσι προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν
 2 Ἀθηναίων. οὐ μέντοι τοσοῦτον ἤλαπιζον παθεῖν ἂν αὐτὸν

1 πολλὰ C. F. Hermann: πολλοὶ codd. ἀγνὰ ex Polluce add.
 Hemsterhuis 2 τῷ ἔργῳ . . . ii. 13. 7 τείχους suppl. m foll.
 xxv-xxxiii 5 ἐπιγιγνομένου AB EF γρ. G 6 τε om.
 AB EF 11 αὐτοῦ om. CG 17 post θεῶν add. ἐν AB EF
 ἀπεχρήσαντο C: διεχρήσαντο cett.: ἀνεχρήσαντο Lexx. 24 ἔτι
 ἔστιν C [G] 28 ἂν add. Stahl

τούτο ὅσον διαβολὴν οἴσει αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ὡς καὶ
 διὰ τὴν ἐκείνου ξυμφορὰν τὸ μέρος ἔσται ὁ πόλεμος. ὦν 3
 γὰρ δυνατώτατος τῶν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν
 ἠναντιοῦτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ οὐκ εἶα ὑπέικειν,
 5 ἄλλ' ἐς τὸν πόλεμον ὄρμα τοὺς Ἀθηναίους.

Ἄντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους 128
 τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι
 ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος [ἀπὸ
 Ταινάρου] τῶν Εἰλώτων ἰκέτας ἀπαγαγόντες διέφθειραν, δι' ὃ
 10 δὴ καὶ σφίσιν αὐτοῖς νομίζουσι τὸν μέγαν σεισμὸν γενέσθαι
 ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ τῆς Ἰαλκιόκου ἄγος 2
 ἐλαύνειν αὐτούς· ἐγένετο δὲ τοιούδε. ἐπειδὴ Πausanias ὁ 3
 Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν
 15 ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ
 αὐτὸς τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφ-
 ικνεῖται ἐς Ἑλλησπόντον, τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν
 πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ τὰ πρὸς βασιλείᾳ πράγματα πράσσειν,
 ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλλη-
 20 νικῆς ἀρχῆς. εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλείᾳ 4
 κατέθετο καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο·
 Βυζάντιον γὰρ ἐλὼν τῇ προτέρα παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ 5
 Κύπρου ἀναχώρησιν (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ καὶ βασιλέως
 προσήκουτές τινας καὶ ξυγγενεῖς οἱ ἐάλωσαν ἐν αὐτῷ) τότε
 25 τούτους οὖς ἔλαβεν ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων
 ξυμμάχων, τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ 6
 ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἑρετριῶς, ᾧ περ ἐπέτρεψε τό τε
 Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ἐπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν
 τὸν Γογγύλου φέροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ,
 30 ὡς ὕστερον ἀνηρέθη· Ἐπειδὴ Πausanias ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης 7
 τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει δορὶ ἐλὼν,

8 ἀπὸ Ταινάρου secl. Herwerden

17 Ἑλληνικὸν] Μηδικὸν Geb-

hardt 18 post ἔργῳ add. βουλόμενος CG

19 ἐνεχείρησεν

ABEF 27 ᾧ περ] ᾧ ABEF

καὶ γνώμην ποιῶμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν
 σὴν γῆμαι καὶ σοὶ Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα
 ὑποχείριον ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα πρᾶξιαι
 μετὰ σοῦ βουλευόμενος. εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει,
 πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς 5
129 λόγους ποιησόμεθα.' τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου, Ξέρξης
 δὲ ἦσθη τε τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν
 Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν καὶ κελεύει αὐτὸν τὴν τε Δασκυλίτιν
 σατραπείαν παραλαβεῖν Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρό-
 τερον ἦρχε, καὶ παρὰ Πανσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν 10
 ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι καὶ τὴν σφραγίδα
 ἀποδειῖξαι, καὶ ἦν τι αὐτῷ Πανσανίας παραγγέλλη περὶ τῶν
2 ἑαυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. ὁ
 δὲ ἀφικόμενος τά τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο καὶ τὴν
3 ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντενεγέγραπτο δὲ τάδε· ὧδε λέγει 15
 βασιλεὺς Ξέρξης Πανσανία. καὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς μοι πέραν
 θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας κείσεται σοὶ εὐεργεσία ἐν
 τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐς αἰεὶ ἀνάγραπτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς
 ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι. καὶ σε μήτε νύξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω
 ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχυῆ, μηδὲ χρυσοῦ 20
 καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθω μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἴ
 ποι δεῖ παραγίγνεσθαι, ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς
 ἀγαθοῦ, ὃν σοὶ ἔπεμψα, πρᾶσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ τὰ
130 σὰ ὅπη κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔξει ἀμφοτέροις.' ταῦτα
 λαβὼν ὁ Πανσανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερον ἐν 25
 μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιαῖσιν ἡγε-
 μονίαν, πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ
 καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεῦναι, ἀλλὰ σκευὰς τε Μηδικὰς ἐνδύο-
 μενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῆι καὶ διὰ τῆς Θράκης πορευό-
 μενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν, τράπεζαν τε 30
 Περσικὴν παρετίθετο καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἐδύνατο,

1 τὴν om. C G 2 τε om. C G 15 ἀντενεγέγραπτο Herwerden :
 ἀντεπεγέγραπτο C G : ἀντεγέγραπτο cett. 17 κείται A B 25 πρό-
 τερον] πρῶτον C G 28 καθεστηκότι A B E F

ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προυδήλον ἂ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐς
 ἔπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν παρέιχε 2
 καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρήτο ἐς πάντας ὁμοίως ὥστε
 μηδένα δύνασθαι προσιέναι· δι' ὅπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 5 οὐχ ἥκιστα ἢ ξυμμαχία μετέστη.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι τό τε πρῶτον δι' αὐτὰ 131
 ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηὶ τὸ
 δεύτερον ἐκπλεύσας οὐ κελευσάντων αὐτῶν τοιαῦτα ἐφαίνετο
 ποιῶν, καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βία ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκη-
 10 θεῖς ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ Κολωνὰς
 τὰς Τρφάδας ἰδρυθεὶς πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς
 τοὺς βαρβάρους καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιούμενος,
 οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ ἔφοροι
 καὶ σκυτάλην εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι, εἰ δὲ μή,
 15 πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δὲ βουλόμενος 2
 ὡς ἥκιστα ὑποπτος εἶναι καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν
 τὴν διαβολὴν ἀνεχώρει τὸ δεύτερον ἐς Σπάρτην. καὶ ἐς
 μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐφόρων (ἔξεστι
 δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο), ἔπειτα δια-
 20 πραξάμενος ὕστερον ἐξῆλθε καὶ καθίστησι αὐτὸν ἐς κρίσιν
 τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέγχειν. καὶ φανερόν μὲν 132
 εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιάται σημείον, οὔτε οἱ ἐχθροὶ οὔτε ἢ
 πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο
 ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν
 25 ἔχοντα (Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου ὄντα βασιλέα καὶ
 νέον ἔτι ἀνεψιὸς ὧν ἐπετρόπευεν), ὑποψίας δὲ πολλὰς παρέιχε 2
 τῇ τε παρανομίᾳ καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων μὴ ἴσος βού-
 λεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι, τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν,
 εἴ τί που ἐξεδεδηγήτητο τῶν καθεστῶτων νομίμων, καὶ ὅτι
 30 ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν Δελφοῖς, ᾧ ἀνέθεσαν οἱ
 Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι,
 αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγείον τόδε·

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,

Πανσανίας Φοίβῳ μῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

3 τὸ μὲν οὖν ἐλεγείῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλασαν εὐθὺς τότε
 ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ τὰς πόλεις
 ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα 5
 τοῦ μέντοι Πανσανίου ἀδίκημα καὶ τότ' ἐδόκει εἶναι, καὶ
 ἐπεὶ γε δὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει, πολλῶ μᾶλλον παρόμοιον
 4 πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρουσίᾳ διανοίᾳ. ἐπυνθάνοντο δὲ
 καὶ ἐς τοὺς Εἰλωτας πρᾶσσειν τι αὐτόν, καὶ ἦν δὲ οὕτως·
 ἐλευθέρωσίν τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείας, ἦν 10
 5 ξυνεπαναστῶσι καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ'
 ὡς οὐδὲ τῶν Εἰλώτων μηνυταῖς τισὶ πιστεύσαντες ἠξίωσαν
 νεώτερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ
 εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς
 Σπαρτιάτου ἀνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων βουλευσαί τι 15
 ἀνήκεστον, πρὶν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς
 τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ
 Ἀργίλιος, παιδικὰ ποτε ὦν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ,
 μηνυτῆς γίγνεται, δείσας κατὰ ἐνθύμησίν τινα ὅτι οὐδεὶς πω
 τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο, καὶ παρασημηνά- 20
 μενος σφραγίδα, ἵνα, ἦν ψευσθῆ τῆς δόξης ἢ καὶ ἐκείνός τι
 μεταγράψαι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῶ, λύει τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς
 ὑπονοήσας τι τοιοῦτον προσεπεστάλθαι καὶ αὐτὸν ἠῦρεν
 133 ἐγγεγραμμένον κτείνειν. τότε δὴ οἱ ἔφοροι δείξαντος αὐτοῦ
 τὰ γράμματα μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουλη- 25
 θέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Πανσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ
 παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἰκέτου οἰχομένου
 καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν
 [τε] ἐφόρων ἐντὸς τῶν ἐκρυψε, καὶ Πανσανίου ὡς αὐτὸν
 ἐλθόντος καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἰκετείας ἦσθοντο 30

6 τότ' Struve: τοῦτ' codd. 7 ἐπεὶ γε δὴ C: ἐπειδὴ cett.
 20 παρασημηνάμενος Pollux: παραποιησάμενος codd. 23 αὐτὸν
 Stephanus: αὐτὸν codd. 24 δὲ A E F 29 τε secl. Poppo

πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τά τε περὶ αὐτοῦ
 γραφέντα καὶ τὰλλ' ἀποφαίνοντος καθ' ἕκαστον, ὡς οὐδὲν
 πώποτε αὐτὸν ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβάλοιτο,
 προτιμηθεῖη δ' ἐν ἰσῶ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν,
 5 κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογούντος καὶ περὶ τοῦ
 παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 διδόντος τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀξιούντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι
 καὶ μὴ τὰ πρᾶσσόμενα διακωλύειν. ἀκούσαστες δὲ ἀκριβῶς 134
 τότε μὲν ἀπήλθον οἱ ἔφοροι, βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες ἐν τῇ
 10 πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιούντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα
 ξυλληφθῆσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσ-
 ωπον προσιόντος ὡς εἶδε, γνῶναι ἐφ' ᾧ ἐχώρει, ἄλλου δὲ
 νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος εὐνοία πρὸς τὸ
 ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν·
 15 ἦν δ' ἐγγὺς τὸ τέμενος. καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα δ' ἦν τοῦ
 ἱεροῦ ἐσελθών, ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροῖη, ἠσύχαζεν.
 οἱ δὲ τὸ παραντίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει, μετὰ δὲ τοῦτο 2
 τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφείλον καὶ τὰς θύρας ἔνδον
 ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν καὶ ἀπολαβόντες εἴσω ἀπφκοδόμησαν,
 20 προσκαθεζόμενοί τε ἐξεπολιόρησαν λιμῷ. καὶ μέλλοντος 3
 αὐτοῦ ἀποψύχειν ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι
 ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα, καὶ ἐξαχθεὶς
 ἀπέθανε παραχρήμα. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν 4
 Καϊάδαν, [οὐπὲρ τοὺς κακούργους,] ἐσβάλλειν· ἔπειτα ἔδοξε
 25 πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς τὸν τε
 τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν
 οὐπὲρ ἀπέθανε (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ
 γραφῆ στήλαι δηλοῦσι) καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὄν τὸ πεπραγ-
 μένον· δύο σώματα ἀνθ' ἐνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι. οἱ
 30 δὲ ποιησάμενοι χαλκοὺς ἀνδριάντας δύο ὡς ἀντὶ Πανσανίου

5 τε om. ABEF

8 τὰ om. CG

21 post αἰσθόμενοι add.

τε ABEF

24 [οὐπὲρ τοὺς κακούργους] ut videtur, non legit

Schol., seclusi

εἰώθασιν (C) vel εἰώθησαν (-εἰσαν) vel ante vel post

ἐσβάλλειν add. C FG suprascr. AB: ἐμβάλλειν ABF: ἐμβαλεῖν E

135 ἀνέθεσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρίναντος, ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό.

2 Τοῦ δὲ μηδισμού τοῦ Πανσανίου οἱ Λακεδαιμόνιοι πρόσβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ξυνητηῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς ἠύρισκον ἐκ τῶν περὶ Πανσανίαν ἐλέγχων, 5

3 ἤξιον τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. οἱ δὲ πεισθέντες (ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος καὶ ἔχων δίαιταν μὲν ἐν Ἀργεῖ, ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπονσι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐτοιμῶν ὄντων ξυνδιώκειν ἄνδρας

136 οἷς εἶρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσι. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς 10 προαισθόμενος φεύγει ἐκ Πελοποννήσου ἐς Κέρκυραν, ὧν αὐτῶν εὐεργέτης. δεδιέναι δὲ φασκόντων Κερκυραίων ἔχειν αὐτὸν ὥστε Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἀπεχθέσθαι, δια-

2 κομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἠπειρον τὴν καταντικρῦ. καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ φύσιν ἢ χωροῖ, 15 ἀναγκάζεται κατὰ τι ἄπορον παρὰ Ἀδμήτῳ τὸν Μολοσσῶν

3 βασιλέα ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον καταλύσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς ἰκέτης γενόμενος διδάσκειται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν καθέζεσθαι ἐπὶ

4 τὴν ἐστίαν. καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου 20 δημοῖ τε ὅς ἐστι καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι καὶ γὰρ ἂν ὑπ' ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν, γενναῖον δὲ εἶναι τοὺς ὁμοίους ἀπὸ τοῦ ἴσου τιμωρεῖσθαι. καὶ ἅμα αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρεῖας τινὸς καὶ οὐκ 25

ἐς τὸ σῶμα σφύζεσθαι ἐναντιωθῆναι, ἐκείνου δ' ἂν, εἰ ἐκδοίη αὐτόν (εἰπὼν ὑφ' ὧν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται), σωτηρίας ἂν τῆς

137 ψυχῆς ἀποστερήσαι. ὁ δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ νιέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ

3 οἱ om. A B E F 5 περὶ Πανσανίαν] Πανσανίου C 13 ἀπε-
χθέσθαι fort. legit Schol. : ἀπέχθεσθαι codd. 19 καθέζεσθαι recc. :
καθίζεσθαι codd. 23 ἀσθενέστερος recc. : se . . . multo imbecilliozem
ab illo laedi Valla 25 post καὶ add. Θεμιστοκλῆς A B F : ὁ Θεμιστο-
κλῆς E

μέγιστον ἦν ἰκέτευμα τοῦτο, καὶ ὕστερον οὐ πολλῶ τοῖς τε
 Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦσιν
 οὐκ ἐκδίδωσιν, ἀλλ' ἀποστέλλει βουλόμενον ὡς βασιλέα
 πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν περὶ εἰς Πύδναν τὴν
 5 Ἀλεξάνδρου. ἐν ἣ ὀλκάδος τυχῶν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας 2
 καὶ ἐπιβάς καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ Ἀθηναίων στρατό-
 πεδον, ὃ ἐπολιόρκει Νάξον. καὶ (ἦν γὰρ ἀγνῶς τοῖς ἐν τῇ
 νηί) δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' ἃ φεύγει,
 καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτόν, ἔφη ἔρειν ὅτι χρήμασι πεισθεὶς
 10 αὐτὸν ἄγει· τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἶναι μηδένα ἐκβῆναι ἐκ
 τῆς νεὸς μέχρι πλοῦς γένηται· πειθομένῳ δ' αὐτῷ χάρι
 ἀπομνήσεσθαι ἄξιον. ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖ τε ταῦτα καὶ
 ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου ὕστε-
 ρον ἄφικνεῖται εἰς Ἔφεσον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν 3
 15 τε ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει (ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον
 ἐκ τε Ἀθηνῶν παρὰ τῶν φίλων καὶ ἐξ Ἀργεῶν ἃ ὑπέξ-
 ἔκειτο) καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινὸς πορευθεὶς ἄνω
 ἐσπέμπει γράμματα πρὸς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου
 νεωστὶ βασιλεύοντα. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ ὅτι Ἐμιστοκλῆς 4
 20 ἦκω παρὰ σέ, ὃς κακὰ μὲν πλείστα Ἑλλήνων εἴργασμαι
 τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα
 ἐμοὶ ἀνάγκη ἡμνύομην, πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἢ ἀπο-
 κομιδῇ ἐγένετο. καὶ μοι εὐεργεσία ὀφείλεται (γράφας τὴν
 25 τε ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν
 τῶν γεφυρῶν, ἦν ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ
 διάλυσιν), καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρεμι
 διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. βούλο-
 μαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχῶν αὐτὸς σοι περὶ ὧν ἦκω δηλώσαι.
 30 βασιλεὺς δέ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν 138

I τε C : om. cett. 12 ἀπομνησθήσεσθαι L. Dindorf post ἀπο-
 μνήσεσθαι add. καὶ C, κατ' Hude 18 πρὸς] εἰς A B E F 25 τε
 om. A B E F

καὶ ἐκέλευε ποιεῖν οὕτω. ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπέσχε τῆς
 τε Περσίδος γλώσσης ὅσα ἐδύνατο κατενόησε καὶ τῶν
 2 ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας· ἀφικόμενος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν
 γίνεταί παρ' αὐτῷ μέγας καὶ ὅσος οὐδεὶς πω Ἑλλήνων διὰ
 τε τὴν προϋπάρχουσαν ἀξίωσιν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα, 5
 ἦν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πείραν
 διδοῦς ξυνετὸς φαίνεσθαι.

3 Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιοτάτα δὴ φύσεως ἰσχὺν
 δηλώσας καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἐτέρου ἄξιος
 θαυμάσαι· οἰκεία γὰρ ξυνέσει καὶ οὔτε προμαθῶν ἐς αὐτὴν 10
 οὐδὲν οὐτ' ἐπιμαθῶν, τῶν τε παραχρήμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς
 κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλείστον τοῦ
 γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἂ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι,
 καὶ ἐξηγήσασθαι οἶός τε, ὦν δ' ἄπειρος εἴη, κρίναι ἱκανῶς
 οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεί ἔτι 15
 προεώρα μάλιστα. καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν φύσεως μὲν
 δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχε-

4 διάξει τὰ δέοντα ἐγένετο. νοσήσας δὲ τελευτᾶ τὸν βίον·
 λέγουσι δέ τινες καὶ ἐκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν,
 ἀδύνατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἂ ὑπέσχετο. 20

5 μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ
 Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἢ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα
 τοῦ ἐνιαυτοῦ, Λάμψακον δὲ οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυωιότατον

6 τῶν τότε εἶναι), Μυῦντα δὲ ὄψον. τὰ δὲ ὅστ' αὐτῷ φασὶ 25
 κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴκαδε κελεύσαντος ἐκεῖνου
 καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ· οὐ γὰρ ἐξῆν
 θάπτειν ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντος. τὰ μὲν κατὰ Πανσα-
 νίαν τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον,
 λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων, οὕτως 30
 ἐτελεύτησεν.

139 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσβείας τοιαῦτα

ἐπέταξάν τε καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐναγῶν τῆς ἐλάσεως· ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους Ποτειδαίας τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον καὶ Αἴγωνα αὐτόνομον ἀφιέναι, καὶ μάλιστα γὰρ πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλεγον τὸ περὶ 5 Μεγαρέων ψήφισμα καθελούσι μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον, ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ μηδὲ τῇ Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὔτε 2 τᾶλλα ὑπήκουον οὔτε τὸ ψήφισμα καθήρουν, ἐπικαλοῦντες ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς ἀορίστου 10 καὶ ἀνδραπόδων ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων. τέλος δὲ 3 ἀφικομένων τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαιμόνος, Ῥαμφίου τε καὶ Μελησίππου καὶ Ἀγησάνδρου, καὶ λεγόντων ἄλλο μὲν οὐδὲν ὦν πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τάδε ὅτι Ἰακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' ἂν 15 εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφεῖτε, ποιήσαντες ἐκκλησίαν οἱ Ἀθηναῖοι γνώμας σφίσιω αὐτοῖς προτίθεσαν, καὶ ἐδόκει ἀπαξ περὶ ἀπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνασθαι. καὶ 4 παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον ἐπ' ἀμφότερα γιγνόμενοι ταῖς γνώμας καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν καὶ ὡς μὴ ἐμπόδιον εἶναι 20 τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν, καὶ παρελθὼν Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναίων, λέγειν τε καὶ πράσσειν δυνατώτατος, παρήγει τοιαύδε. 140 Ἐτῆς μὲν γνώμης, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, μὴ εἴκειν Πελοποννησίοις, καίπερ εἰδῶς τοὺς ἀνθρώπους οὐ 25 τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ζυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρεπομένους. ὄρω δὲ καὶ νῦν ὁμοία καὶ παραπλήσια ζυμβουλευτέα μοι ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειθομένους ὑμῶν δικαίῳ τοῖς κοινῇ δόξασιν, ἣν ἄρα τι καὶ σφαλλώμεθα, βοηθεῖν, ἢ μηδὲ κατορ- 30 θοῦντας τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ζυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἡσσον ἀμαθῶς χωρῆσαι ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου δι' ὅπερ καὶ τὴν τύχην, ὅσα ἂν παρὰ λόγον ζυμβῆῃ, εἰώθαμεν αἰτιάσθαι.

- 2 Ἰακκινοὶ δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλεύοντες
 ἡμῖν καὶ νῦν οὐχ ἤκιστα. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν
 διαφορῶν ἀλλήλοισι δίδόναι καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δὲ ἑκατέρους
 ἂ ἔχομεν, οὔτε αὐτοὶ δίκας πω ἤτησαν οὔτε ἡμῶν διδόντων
 δέχονται, βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις τὰ ἐγκλή- 5
 3 πάρισω. Ποτειδαίας τε γὰρ ἀπανίστασθαι κελεύουσι καὶ
 Αἴγων αὐτόνομον ἀφιέναι καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα
 καθαιρεῖν· οἱ δὲ τελευταῖοι οἷδε ἦκοντες καὶ τοὺς Ἑλληνας
 4 προαγορεύουσιν αὐτονόμους ἀφιέναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίση 10
 περὶ βραχέως ἂν πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ
 καθέλοιμεν, ὅπερ μάλιστα προύχονται, εἰ καθαιρεθείη, μὴ
 ἂν γίνεσθαι τὸν πόλεμον, μηδὲ ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν
 5 ὑπολίπησθε ὡς διὰ μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχύ
 τι τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πείραν τῆς 15
 γνώμης. οἷς εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μείζον εὐθὺς
 ἐπιταχθήσεσθε ὡς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες· ἀπι-
 σχυρισάμενοι δὲ σαφὲς ἂν καταστήσασθε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ
 141 ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι. αὐτόθεν δὲ διανοήθητε
 ἢ ὑπακούειν πρὶν τι βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, ὥσπερ 20
 ἔμοιγε ἄμεινον δοκεῖ εἶναι, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ
 ὁμοίως προφάσει μὴ εἴζοντες μηδὲ ξὺν φόβῳ ἔξοντες ἂ
 κεκτήμεθα· τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἢ τε μεγίστη
 καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ἀπὸ τῶν ὁμοίων πρὸ δίκης τοῖς πέλας
 ἐπιτασσομένη. 25
- 2 Ἐὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέροις ὑπαρχόντων ὡς
 οὐκ ἀσθενέστερα ἔξομεν γνῶτε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες.
 3 αὐτουργοὶ τε γάρ εἰσι Πελοποννήσιοι καὶ οὔτε ἰδία οὔτ' ἐν
 κοινῷ χρήματά ἐστιν αὐτοῖς, ἔπειτα χρονίων πολέμων καὶ
 διαποντίων ἄπειροι διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ 30
 4 πενίας ἐπιφέρειν. καὶ οἱ τοιοῦτοι οὔτε ναὺς πληροῦντες

18 καταστήσετε A E F: καταστήσασθαι C (corr. c) [G] 20 ὥσπερ]
 ὡς A B E F 24 post καὶ add. ἢ C G 31 πληροῦν Herwerden

οὔτε πεζῶς στρατιᾶς πολλάκις ἐκπέμπειν δύνανται, ἀπὸ τῶν
 ἰδίων τε ἅμα ἀπόντες καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν δαπανῶντες καὶ
 προσέτι καὶ θαλάσσης εἰργόμενοι· αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς 5
 πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι ἐσφοραὶ ἀνέχουσιν. σώμασι
 5 τε ἐτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀνθρώπων ἢ χρήμασι πολε-
 μεῖν, τὸ μὲν πιστὸν ἔχοντες ἐκ τῶν κινδύνων κἂν περιγενέσθαι,
 τὸ δὲ οὐ βέβαιον μὴ οὐ προαναλώσειν, ἄλλως τε κἂν παρὰ
 δόξαν, ὅπερ εἰκός, ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηκύνηται. μάχη μὲν 6
 γὰρ μιᾷ πρὸς ἅπαντας Ἕλληνας δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ
 10 οἱ ξύμμαχοι ἀντισχεῖν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν ἀντι-
 παρασκευὴν ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βουλευτήριφ ἐνὶ χρώμενοι
 παραχρημά τι ὀξέως ἐπιτελώσῃ πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες
 καὶ οὐχ ὁμόφυλοι τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύδῃ· ἐξ ὧν
 φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελὲς γίνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ μὲν ὡς μάλιστα 7
 15 τιμωρήσασθαι τινα βούλονται, οἱ δὲ ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεία
 φθειραί. χρόνιοί τε ξυνιόντες ἐν βραχεῖ μὲν μορίφ σκο-
 ποῦσί τι τῶν κοινῶν, τῷ δὲ πλέονι τὰ οἰκεία πράσσουσι,
 καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶεται βλάψειν,
 μέλειν δὲ τινι καὶ ἄλλφ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι προῖδεῖν, ὥστε τῷ
 20 αὐτῷ ὑπὸ ἀπάντων ἰδίᾳ δοξάσματι λαυθάνειν τὸ κοινὸν ἀθροῦν
 φθειρόμενον.

Ἐμέγιστον δὲ, τῇ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύονται, ὅταν 142
 σχολῇ αὐτὰ ποριζόμενοι διαμέλλωσιν· τοῦ δὲ πολέμου οἱ
 καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις οὐδὲ τὸ 2
 25 ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον φοβηθῆναι. τὴν μὲν γὰρ χαλεπὸν 3
 καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον κατασκευάσασθαι, ἢ που δὴ
 ἐν πολεμῳ τε καὶ οὐχ ἦσσαν ἐκείνοις ἡμῶν ἀντεπιτετει-
 χισμένων· φρούριον δ' εἰ ποιήσονται, τῆς μὲν γῆς βλάπτειν 4
 ἂν τι μέρος καταδρομαῖς καὶ αὐτομολαῖς, οὐ μέντοι ἱκανόν
 30 γε ἔσται ἐπιτείχιζειν τε κωλύειν ἡμᾶς πλεύσαντας ἐς τὴν
 ἐκείνων καί, ἥπερ ἰσχύομεν, ταῖς ναυσὶν ἀμύνεσθαι· πλέον 5

2 αὐτῶν Stephanus : αὐτῶν codd. 10 ἀντίσχειν Krüger 26 παρα-
 σκευάσασθαι A B E F 30 ἐς τὴν] ἐν τῇ C

γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίας
 6 ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' ἠπειρον ἐς τὰ ναυτικά. τὸ δὲ τῆς
 θαλάσσης ἐπιστήμονας γενέσθαι, οὐ ραδίως αὐτοῖς προσ-
 7 γενήσεται. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς μελετῶντες αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τῶν
 Μηδικῶν ἐξείργασθέ πω· πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ 5
 θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι διὰ τὸ
 ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν αἰεὶ ἐφορμείσθαι, ἄξιον ἂν τι
 8 δρῶεν; πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ἐφορμούσας κἂν διακωδυνεύ-
 σειαν πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες, πολλαῖς δὲ εἰργό-
 μενοι ἡσυχάσουσι καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι ἀξυνετώτεροι 10
 9 ἔσονται καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης
 ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχη, ἐκ
 παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρεργον
 ἄλλο γίγνεσθαι.

143 ✓ 'Εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπίασιν ἢ Δελφοῖς χρη- 15
 μάτων μισθῷ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους
 τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν ἀντιπάλων, ἐσβάντων αὐτῶν
 τε καὶ τῶν μετοίκων δευδὼν ἂν ἦν· νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει,
 καί, ὅπερ κράτιστον, κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας καὶ τὴν
 ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους ἢ ἅπανα ἢ ἄλλη 20
 2 Ἑλλάς. καὶ ἐπὶ τῷ κινδύνῳ οὐδεὶς ἂν δέξαιτο τῶν ξένων
 τὴν τε αὐτοῦ φεύγειν καὶ μετὰ τῆς ἡσσοнос ἅμα ἐλπίδος
 ὀλίγων ἡμερῶν ἔνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως ἐκείνοις ξυν-
 αγωνίζεσθαι.

3 'Καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίῳ ἐμοίγε τοιαῦτα καὶ παρα- 25
 πλήσια δοκεῖ εἶναι, τὰ δὲ ἡμέτερα τούτων τε ὧν περ ἐκείνοις
 ἐμεμψάμην ἀπηλλάχθαι καὶ ἄλλα οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου μεγάλα
 4 ἔχειν. ἦν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν περὶ Ἰωσῶν, ἡμεῖς ἐπὶ
 τὴν ἐκείνων πλευσοῦμεθα, καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται
 Πελοποννήσου τε μέρος τι τμηθῆναι καὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπα- 30
 σαν· οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἔξουσιω ἄλλην ἀντιλαβεῖν ἀμαχεί,

I post γὰρ add. ὅμως C [G]
 ὀλίγας add. ναῦς CG (del. G¹)
 A B E F

5 πω om. A B E F [G]
 20 πᾶσα A B E F

8 post
 30 τε om.

ἡμῶν δ' ἐστὶ γῆ πολλή καὶ ἐν νήσοις καὶ κατ' ἤπειρον· μέγα 5
 γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. σκέψασθε δέ· εἰ γὰρ ἡμεν
 νησιῶται, τίνες ἂν ἀληπτότεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρὴ ὅτι
 ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας, τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας
 5 ἀφείναι, τῆς δὲ θαλάσσης καὶ πόλεως φυλακὴν ἔχειν, καὶ
 Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας πολλῶ πλέοσι μὴ
 διαμάχεσθαι (κρατήσαντές τε γὰρ αὐθις οὐκ ἐλάσσοσι μα-
 χούμεθα καὶ ἦν σφαλῶμεν, τὰ τῶν ξυμμάχων, ὅθεν ἰσχύομεν,
 προσαπόλλυται· οὐ γὰρ ἠσυχάσουσι μὴ ἰκανῶν ἡμῶν ὄντων
 10 ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν), τὴν τε ὀλόφουρσι μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς
 ποιέσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας,
 ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα κτῶνται. καὶ εἰ ὄμην πείσειν ὑμᾶς,
 αὐτοὺς ἂν ἐξελθόντας ἐκέλευον αὐτὰ δηῶσαι καὶ δεῖξαι Πελο-
 ποννησίοις ὅτι τούτων γε ἔνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε.
 15 ' Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, 144
 ἦν ἐθέλητε ἀρχὴν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμοῦντες καὶ
 κινδύνους ἀθαιρέτους μὴ προστίθεσθαι· μᾶλλον γὰρ πεφό-
 βῆμαι τὰς οἰκίας ἡμῶν ἀμαρτίας ἢ τὰς τῶν ἐναντίων
 διανοίας· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν καὶ ἐν ἄλλῃ λόγῳ ἅμα τοῖς 2
 20 ἔργοις δηλωθήσεται· νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι ἀπο-
 πέμφωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾶ καὶ λιμέσι
 χρῆσθαι, ἦν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξεινηλασίας μὴ ποιῶσι μήτε
 ἡμῶν μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμμάχων (οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει
 ἐν ταῖς σπονδαῖς οὔτε τόδε), τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὐτονόμους
 25 ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα, καὶ ὅταν
 κάκεινοι ταῖς ξαντῶν ἀποδώσι πόλεσι μὴ σφίσι [τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις] ἐπιτηδεῖως αὐτονομεῖσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκάστοις
 ὡς βούλονται ἑδίκας τε ὅτι ἐθέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς ξυ-
 30 ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῆδε τῇ πόλει ἀποκρί-
 νασθαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν (ἦν δὲ ἐκούσιοι 3

6 Πελοποννησίοις (sic) C : Πελοποννησίουσ cett. 24 ἐν om. Dion.
 Hal. τε A B E F 26 αὐτῶν vel αὐτῶν A B E F τοῖς Λακεδαιμονίοις
 secl. Schol. 28 τε Hude : δὲ codd.

this
 Schyphid
 ...

μᾶλλον δεχόμεθα, ἦσσαν ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἕξο-
 μεν), ἕκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ
 4 μέγιστα τιμαὶ περιγίγνονται. οἱ γοῦν πατέρες ἡμῶν ὑπο-
 στάντες Μήδους καὶ οὐκ ἀπὸ τοσῶνδε ὀρμώμενοι, ἀλλὰ καὶ
 τὰ ὑπάρχοντα ἐκλιπόντες, γνώμῃ τε πλεονίῃ ἢ τύχῃ καὶ τόλμῃ 5
 μείζονι ἢ δυνάμει τὸν τε βάρβαρον ἀπέωσαντο καὶ ἐς τάδε
 προήγαγον αὐτά. ὦν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τοὺς τε
 ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις
 πειρᾶσθαι αὐτὰ μὴ ἐλάσσω παραδοῦναι.'

- 145 Ὁ μὲν Περικλῆς τοιαῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νομί- 10
 σαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε,
 καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου γνώμῃ, καθ'
 ἕκαστά τε ὡς ἔφρασε καὶ τὸ ξύμπαν, οὐδὲν κελευόμενοι
 ποιήσῃν, δίκη δὲ κατὰ τὰς ξυνηθήκας ἐτοῖμοι εἶναι διαλύεσθαι
 περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. καὶ οἱ μὲν ἀπε- 15
 146 χώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο· αἰτίαι
 δὲ αὐταὶ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις πρὸ τοῦ πολέμου,
 ἀρξάμεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ καὶ Κερκύρα· ἐπε-
 μείγνυντο δὲ ὅμως ἐν αὐταῖς καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων
 ἀκηρύκτως μὲν, ἀνυπόπτως δὲ οὐ· σπονδῶν γὰρ ξύγχυσις 20
 τὰ γιγνόμενα ἦν καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν.

12 post τοῖς add. τε A B E F

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

*Αρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη Ἀθηναίων καὶ Πελο- **Ι**
 ποννησίων καὶ τῶν ἐκατέροις ζυμμάχων, ἐν ᾧ οὔτε ἐπεμεί-
 γνυντο ἔτι ἀκηρυκτεῖ παρ' ἀλλήλους καταστάντες τε ζυνεχῶς
 ἐπολέμουν· γέγραπται δὲ ἐξῆς ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ
 5 θέρος καὶ χειμῶνα.

Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ τριακον- **2**
 τούτεις σπονδαὶ αἱ ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας ἄλωσιν· τῷ δὲ
 πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἀργεῖ τότε πεν-
 τήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης καὶ Αἰλησίου ἐφόρου
 10 ἐν Σπάρτῃ καὶ Πυθοδώρου ἔτι δύο μῆνας ἄρχοντος Ἀθη-
 ναίοις, [μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαίᾳ μάχην μηνὶ ἕκτῳ] καὶ ἅμα
 ἦρι ἀρχομένῳ Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων
 (ἠγοῦντο δὲ αὐτῶν βιοιωταρχοῦντες Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου
 καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορίδου) ἐσήλθον περὶ πρῶτον ὕπνου
 15 ξὺν ὄπλοις ἐς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας οὔσαν Ἀθηναίων
 ζυμμαχίδα. ἐπηγάγοντο δὲ καὶ ἀνέφξαν τὰς πύλας Πλα- **2**
 ταιῶν ἄνδρες, Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, βουλόμενοι
 ἰδίας ἔνεκα δυνάμεως ἄνδρας τε τῶν πολιτῶν τοὺς σφίσιν
 ὑπεναντίους διαφθεῖραι καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προσποιῆσαι.
 20 ἔπραξαν δὲ ταῦτα δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιάδου, ἀνδρὸς **3**
 Θηβαίων δυνατωτάτου. προῖδόντες γὰρ οἱ Θηβαῖοι ὅτι
 ἔσοιτο ὁ πόλεμος ἐβούλουντο τὴν Πλάταιαν αἰεὶ σφίσι
 διάφορον οὔσαν ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε καὶ τοῦ πολέμου μήπω

4 γέγραπται δὲ] καὶ γέγραπται C [G] 6 τέσσαρα γὰρ καὶ δέκα
 μὲν C (γὰρ in litura c) [G] 10 δύο] τέσσαρας Krüger 11 post
 καὶ add. δεκάτῳ καὶ Lipsius, δεκάτῳ Hude

φανεροῦ καθεστῶτος προκαταλαβεῖν. ἥ καὶ ῥᾶον ἔλαθον
 4 ἐσελθόντες, φυλακῆς οὐ προκαθεστηκυίας. θέμενοι δὲ ἐς
 τὴν ἀγορὰν τὰ ὄπλα τοῖς μὲν ἐπαγαγομένοις οὐκ ἐπέιθοντο
 ὥστε εὐθὺς ἔργου ἔχεσθαι καὶ ἵεναι ἐπὶ τὰς οἰκίας τῶν
 ἐχθρῶν, γνώμην δ' ἐποιοῦντο κηρύγμασί τε χρήσασθαι 5
 ἐπιτηδείοις καὶ ἐς ξύμβασιν μᾶλλον καὶ φιλίαν τὴν πόλιν
 ἀγαγεῖν (καὶ ἀνεῖπεν ὁ κῆρυξ, εἴ τις βούλεται κατὰ τὰ
 πάτρια τῶν πάντων Βοιωτῶν ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς
 τὰ ὄπλα), νομίζοντες σφίσι ῥαδίως τούτῳ τῷ τρόπῳ προσ-
 3 χωρήσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Πλαταιῆς ὡς ἦσθοντο ἔνδον 10
 τε ὄντας τοὺς Θηβαίους καὶ ἑξαπιναιῶς κατειλημμένην τὴν
 πόλιν, καταδείσαντες καὶ νομίσαντες πολλῶ πλείους ἐσελη-
 λυθέναι (οὐ γὰρ ἐώρων ἐν τῇ νυκτί) πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν
 καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι ἡσύχαζον, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 2 ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. πράσσοντες δέ πως ταῦτα 15
 κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας καὶ ἐνόμισαν
 ἐπιθέμενοι ῥαδίως κρατήσειν· τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν
 3 οὐ βουλομένῃ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. ὕδῳ οὖν
 ἐπιχειρητέα εἶναι, καὶ ξυνελέγοντο διορῦσσοντες τοὺς κοινούς
 τοίχους παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ᾧσιν 20
 ἴοντες, ἀμάξας τε ἀνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστα-
 σαν, ἵνα ἀντὶ τείχους ἦ, καὶ τᾶλλα ἐξήρτυον ἢ ἕκαστον
 4 ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὡς
 ἐκ τῶν δυνατῶν ἐτοῖμα ἦν, φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ
 τὸ περίορθρον ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς, ὅπως μὴ 25
 κατὰ φῶς θαρσαλεωτέροις οὖσι προσφέροντο καὶ σφίσιν ἐκ
 τοῦ ἴσου γίνωνται, ἀλλ' ἐν νυκτὶ φοβερώτεροι ὄντες ἦσσαν
 ᾧσι τῆς σφετέρας ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν πόλιν. προσ-
 4 ἐβαλόν τε εὐθὺς καὶ ἐς χεῖρας ἦσαν κατὰ τάχος. οἱ δ' ὡς
 ἔγνωσαν ἐξηπατημένοι, ξυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς 30

3 ἐπαγαγομένοις Cf: ἐπαγομένοις cett. 4 ἐπὶ] ἐς ABEF
 14 τοὺς om. CG 17 κρατήσειν Aeneas Tacticus: κρατήσαι codd.
 26 προσφέρωνται ABEF [G] 28 προσέβαλόν AE Schol.: προσ-
 ἐβαλόν cett. 30 ἐξηπατημένοι C Schol.: ἡπατημένοι cett.

καὶ τὰς προσβολὰς ἢ προσπίπτοιεν ἀπεωθοῦντο. καὶ δις 2
 μὲν ἢ τρις ἀπεκρούσαντο, ἔπειτα πολλῶ θοροῦσιν αὐτῶν τε
 προσβαλόντων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα ἀπὸ
 τῶν οἰκιῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων λίθοις τε καὶ
 5 κεράμφ βαλλόντων, καὶ ὑετοῦ ἅμα διὰ νυκτὸς πολλοῦ ἐπι-
 γενομένου, ἐφοβήθησαν καὶ τραπόμενοι ἔφευγον διὰ τῆς
 πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους ἐν σκοτῶ καὶ πηλῶ
 τῶν διόδων ἢ χρηὶ σωθῆναι (καὶ γὰρ τελευτῶντος τοῦ μηνὸς
 τὰ γιγνόμενα ἦν), ἐμπείρους δὲ ἔχοντες τοὺς διώκοντας τοῦ
 10 μὴ ἐκφεύγειν, ὥστε διεφθείροντο οἱ πολλοί. τῶν δὲ 3
 Πλαταιῶν τις τὰς πύλας ἢ ἐσήλθον καὶ αἴπερ ἦσαν μόναι
 ἀνεωγμένοι ἐκλήσθη στυρακίῳ ἀκουτίῳ ἀντὶ βαλάνου χρησά-
 μενος ἐς τὸν μοχλόν, ὥστε μηδὲ ταύτη ἔξοδον ἔτι εἶναι.
 διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν πόλιν οἱ μὲν τινες αὐτῶν ἐπὶ τὸ 4
 15 τείχος ἀναβάντες ἔρριψαν ἐς τὸ ἔξω σφᾶς αὐτοῦ καὶ
 διεφθάρσαν οἱ πλείους, οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους γυναικὸς
 δούσης πέλεκυν λαθόντες καὶ διακόψαντες τὸν μοχλόν
 ἐξῆλθον οὐ πολλοί (αἴσθησις γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο), ἄλλοι
 δὲ ἄλλῃ τῆς πόλεως σποράδες ἀπώλλυντο. τὸ δὲ πλείστου 5
 20 καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ζυνεστραμμένον ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα
 μέγα, ὃ ἦν τοῦ τείχους καὶ αἱ θύραι ἀνεωγμένοι ἔτυχον
 αὐτοῦ, οἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι καὶ
 ἀντικρυς δίοδον ἐς τὸ ἔξω. ὀρώντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλαταιῆς 6
 ἀπειλημένους ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν ὥσπερ ἔχου-
 25 σιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσονται. τέλος 7
 δὲ οὗτοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Θηβαίων περιῆσαν κατὰ
 τὴν πόλιν πλανώμενοι, ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι παρα-
 δοῦναι σφᾶς τε αὐτοῦ καὶ τὰ ὄπλα χρήσασθαι ὅτι ἀν-
 βούλωνται. οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ Πλαταιᾷ οὕτως ἐπεπράγασαν 8

6 ἔφυγον ΑΒΕΦ	10 οἱ om. Α	δὲ] τε ΑΒΕΦ	11 ἀνεω-
γμένοι μόναι ΑΒΕΦ	13 ἔξοδον εἶναι ἔτι Α :	ἔτι ἔξοδον εἶναι Β Ε Φ	
14 δὲ] τε ΑΒΕΦ	19 σποράδην ΑΒΕΦ	suprascr. G ¹	21 post
αἱ add. πλησίον ΑΒΕΦ	23 οἱ Πλαταιῆς αὐτοῦ Α Ε Φ		24 κατα-
καύσωσι F ¹ : καύσωσιν C E	25 χρήσονται F ¹ G	28 τε om. ΑΒΕΦ	

- 5 οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι, οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι
 πανστρατιᾷ, εἴ τι ἄρα μὴ προχωροίη τοῖς ἐσεληλυθόσι, τῆς
 ἀγγελίας ἅμα καθ' ὁδὸν αὐτοῖς ῥηθείσης περὶ τῶν γεγενη-
 2 μένων ἐπεβοήθουν. ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν
 σταδίους ἑβδομήκοντα, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γενόμενον τῆς νυκτὸς 5
 ἐποίησε βραδύτερον αὐτοὺς ἔλθειν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς
 3 ἔρρῦή μέγας καὶ οὐ ῥαδίως διαβατὸς ἦν· πορευόμενοί τε
 ἐν ὑετῷ καὶ τὸν ποταμὸν μόλις διαβάντες ὕστερον παρ-
 εγένοντο, ἦδη τῶν ἀνδρῶν τῶν μὲν διεφθαρμένων, τῶν δὲ
 4 ζώντων ἔχομένων. ὥς δ' ἦσθοντο οἱ Θηβαῖοι τὸ γεγενη- 10
 μένον, ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν·
 ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ κατασκευή,
 οἷα ἀπροσδοκίτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου· ἐβούλουντο
 γὰρ σφίσι, εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν ἀντὶ τῶν ἔνδου, ἦν
 ἄρα τύχῳσί τινες ἐζωγρημένοι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα διενοοῦντο, 15
 5 οἱ δὲ Πλαταιῆς ἔτι διαβουλευομένων αὐτῶν ὑποτοπήσαντες
 τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι καὶ δείσαντες περὶ τοῖς ἔξω κήρυκα
 ἐξέπεμψαν παρὰ τοὺς Θηβαίους, λέγοντες ὅτι οὔτε τὰ πεποιη-
 μένα ὅσια δράσειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειράσαντες κατα-
 λαβεῖν τὴν πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν· εἰ 20
 δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς ἀνδρας ἀποκτενεῖν οὓς
 ἔχουσι ζῶντας· ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς
 6 ἀποδώσει αὐτοῖς τοὺς ἀνδρας. Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι
 καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτούς· Πλαταιῆς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι
 τοὺς ἀνδρας εὐθύς ὑποσχέσθαι ἀποδώσει, ἀλλὰ λόγων 25
 πρῶτον γενομένων ἦν τι ξυμβαίνωσι, καὶ ἐπομόσαι οὐ φασιν.
 7 ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι οὐδὲν ἀδικήσαντες·
 οἱ δὲ Πλαταιῆς ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκο-
 μίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς ἀνδρας εὐθύς. ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα
 καὶ ἑκατὸν οἱ ληφθέντες, καὶ Εὐρύμαχος εἰς αὐτῶν ἦν, πρὸς 30
 6 ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες. τοῦτο δὲ ποιήσαντες ἔς τε τὰς

2 προχωροίη A B E F
 δοκίτου add. τοῦ Bredow
 30 εἰς om. C G

4 ἐβοήθουν C G
 19 ὁσίως A B E F

13 post ἀπροσ-
 πειραθέντες A B E F

Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμπον καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Θηβαίοις, τὰ τε ἐν τῇ πόλει καθίστατο πρὸς τὰ παρόντα ἢ ἐδόκει αὐτοῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλθη 2 εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα, καὶ Βοιωτῶν τε 5 παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐς τὴν Πλάταιαν ἔπεμψαν κήρυκα, κελεύοντες εἰπεῖν μηδὲν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς ἔχουσι Θηβαίων, πρὶν ἂν τι καὶ αὐτοὶ βουλευσῶσι περὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς ὅτι 3 τεθηκότες εἶεν. ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ γιγνομένη τῶν Θηβαίων 10 ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐξήκει, ὁ δὲ δεύτερος ἄρτι νενικημένων τε καὶ ξυνειλημμένων· καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ἤδεσαν. οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστελλον· ὁ δὲ κῆρυξ ἀφικό- 4 μενος ἤρε τοὺς ἀνδρας διεφθαρμένους. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ 4 Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐς Πλάταιαν σίτον τε ἐσήγαγον 15 καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον, τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτά- τους ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν.

Γεγενημένου δὲ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς ἔργου καὶ λελυμένων 7 λαμπρῶς τῶν σπονδῶν οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσοντες. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ 20 οἱ ξύμμαχοι, πρεσβείας τε μέλλοντες πέμπειν παρὰ βασιλέα καὶ ἄλλοσε πρὸς τοὺς βαρβάρους, εἴ ποθέν τινα ὠφελίαν ἠλπίζον ἐκάτεροι προσλήψεσθαι, πόλεις τε ξυμμαχίδας ποιούμενοι ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ 2 Λακεδαιμονίους μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας 25 καὶ Σικελίας τοῖς τὰκείνων ἐλομένοις ναῦς ἐπετάχθη ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὡς ἐς τὸν πάντα ἀριθμὸν πεντα- κοσίων νεῶν ἐσομένων, καὶ ἀργύριον ῥητὸν ἐτοιμάζειν, τὰ τε ἄλλα ἡσυχάζοντας καὶ Ἀθηναίους δεχομένους μιᾷ νηὶ 3 ἕως ἂν ταῦτα παρασκευασθῇ. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τε ὑπάρ- 30 χουσαν ξυμμαχίαν ἐξήταζον καὶ ἐς τὰ περὶ Πελοπόννησου

6 post κελεύοντες add. αὐτοῖς C G 19 post καὶ add. οἱ A B E F [G]
 20 post ξύμμαχοι add. αὐτῶν A B E F [G] 21 πρὸς ἐς A B E F [G]
 25 ἐπετάχθη recc.: ἐπετάχθησαν codd.: ἐπετάχθη σ' (διακοσίας)
 Herbst

- μᾶλλον χωρία ἐπρεσβεύοντο, Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν καὶ Ἀκαρνᾶνας καὶ Ζάκυνθον, ὀρώντες, εἰ σφίσι φίλια ταῦτ' εἴη βεβαίως, περίξ τὴν Πελοπόννησον καταπολεμήσουτες.
- 8 ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον οὐκ ἀπεικότως· ἀρχόμενοι γὰρ πάντες ὀξύτερον 5 ἀντιλαμβάνονται, τότε δὲ καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὔσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πολλὴ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις οὐκ ἀκουσίως ὑπὸ ἀπειρίας ἤπτετο τοῦ πολέμου, ἣ τε ἄλλη Ἑλλὰς ἅπασα 2 μετέωρος ἦν ξυνιουσῶν τῶν πρώτων πόλεων. καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγετο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ἦδον ἐν τε τοῖς 10 3 μέλλουσι πολεμήσειν καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι. ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγον πρὸ τούτων, πρότερον οὔπω σεισθεῖσα ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηται· ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι. εἴ τέ τι ἄλλο τοιοῦτότροπον 4 ξυνέβη γενέσθαι, πάντα ἀνεζητεῖτο. ἣ δὲ εὐνοια παρὰ 15 πολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἄλλως τε καὶ προειπόντων ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν. ἔρρωτό τε πᾶς καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις εἴ τι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ τε κεκωλύσθαι ἐδόκει ἐκάστῳ τὰ πράγματα ὧ μὴ τις αὐτὸς παρέσται. 20 5 οὕτως (ἐν) ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι, οἱ δὲ μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι.
- 9 Παρασκευῇ μὲν οὖν καὶ γνώμῃ τοιαύτῃ ὥρμητο, πόλεις δὲ ἑκάτεροι τάσδε ἔχοντες ξυμμάχους ἐς τὸν πόλεμον καθί- 25 2 σταντο. Λακεδαιμονίων μὲν οἶδε ξύμμαχοι· Πελοποννήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς Ἰσθμοῦ πάντες πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν (τούτοις δὲ ἐς ἀμφοτέρους φίλια ἦν· Πελληνῆς δὲ Ἀχαιῶν μόνου ξυνεπολέμου τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ ἄπαν- 30 3 τες), ἔξω δὲ Πελοποννήσον Μεγαρήs, Βοιωτοί, Λοκροί, 30 Φωκῆs, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ἀνακτόριοι. τούτων ναυ-

6 δὲ Haacke: δὴ codd.

8 πᾶσα AB EF

10 ἐλέγοντο

AB EF

21 ἐν add. Stephanus

30 φωκῆs λοκροί βοιωτοί!

AB EF

τικὸν παρείχοντο Κορίνθιοι, Μεγαρήs, Σικυώνιοι, Πελληνήs,
 Ἴηλείοι, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, ἰππέας δὲ Βοιωτοί, Φωκῆs,
 Λοκροί· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις πεζὸν παρείχον. αὕτη μὲν
 Λακεδαιμονίων ξυμμαχία· Ἀθηναίων δὲ Χίοι, Λέσβιοι, 4
 5 Πλαταιῆs, Μεσσήνιοι οἱ ἐν Ναυπάκτῳ, Ἀκαρνάνων οἱ
 πλείους, Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, καὶ ἄλλαι πόλεις αἱ ὑποτε-
 λεῖς οὔσαι ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε, Καρία ἢ ἐπὶ θαλάσσῃ, Δωριῆs
 Καρσὶ πρόσοικοι, Ἴωνία, Ἑλλήσποντος, τὰ ἐπὶ Θράκης,
 νῆσοι ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ Κρήτης πρὸς ἥλιον
 10 ἀνίσχοντα, πᾶσαι αἱ Κυκλάδες πλὴν Μήλου καὶ Θήρας.
 τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Χίοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι, οἱ 5
 δ' ἄλλοι πεζὸν καὶ χρήματα. ξυμμαχία μὲν αὕτη ἑκατέρων 6
 καὶ παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖs εὐθύς περι- 10
 15 ἤγγελλον κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἔξω ξυμμαχίδα
 στρατιὰν παρασκευάζεσθαι ταῖs πόλεσι τά τε ἐπιτήδεια οἷα
 εἰκὸς ἐπὶ ἔξοδον ἔκδημον ἔχειν, ὡs ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν
 Ἀττικὴν. ἐπειδὴ δὲ ἐκάστοις ἐτοῖμα γίγνοιτο, κατὰ τὸν 2
 χρόνον τὸν εἰρημένον ξυνήσαν τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως
 20 ἐκάστηs ἐς τὸν Ἴσθμόν. καὶ ἐπειδὴ πᾶν τὸ στράτευμα 3
 ξυνειλεγμένον ἦν, Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαι-
 μονίων, ὅσπερ ἠγεῖτο τῆs ἐξόδου ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺs
 στρατηγούs τῶν πόλεων πασῶν καὶ τοὺs μάλιστα ἐν τέλει
 καὶ ἀξιολογωτάτους παρήνει τοιάδε.

25 Ἄνδρες Πελοποννήσιοι καὶ ξύμμαχοι, καὶ οἱ πατέρες II
 ἡμῶν πολλὰs στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἔξω
 ἐποίησαντο, καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι
 πολέμων εἰσίν· ὅμως δὲ τῆsδε οὐπω μείζονα παρασκευὴν
 ἔχοντες ἐξήλθομεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην νῦν

3 μὲν C [G]: om. cett. 10 post αἱ add. ἄλλαι A B E F [G]
 15 ξυμμαχίαν A B E F 24 ἀξιωτάτους C (ω ex o c) G παρήνει
 Sintenis: παρῆναι codd. post τοιάδε add. ἔλεξεν codd., del.
 Sintenis 25 post prius καὶ add. οἱ A B E F G alterum καὶ
 om. A B E F 27 αὐτῶν ἡμῶν A B E F

- ἐρχόμεθα καὶ αὐτοὶ πλείστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες.
 2 δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι μήτε
 ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους. ἢ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα
 τῆδε τῇ ὀρμῇ ἐπήρται καὶ προσέχει τὴν γνώμην, εὐνοίαν
 ἔχουσα διὰ τὸ Ἀθηναίων ἔχθος πρᾶξαι ἡμᾶς ἢ ἐπινοοῦμεν. 5
 3 οὐκ οὐκον χρῆ, εἴ τῳ καὶ δοκοῦμεν πλήθει ἐπιέναι καὶ ἀσφάλεια
 πολλὴ εἶναι μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης,
 τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν,
 ἀλλὰ καὶ πόλεως ἐκάστης ἡγεμόνα καὶ στρατιώτην τὸ καθ'
 4 αὐτὸν αἰεὶ προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἦξιεν. ἄδηλα 10
 γὰρ τὰ τῶν πολέμων, καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ καὶ δι' ὀργῆς
 αἱ ἐπιχειρήσεις γίνονται· πολλάκις τε τὸ ἔλασσον πλήθος
 δεδιὸς ἀμεινον ἡμύνατο τοὺς πλέονας διὰ τὸ καταφρονοῦντας
 5 ἀπαρασκευοὺς γενέσθαι. χρῆ δὲ αἰεὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ τῇ μὲν
 γνώμῃ θαρσαλέους στρατεύειν, τῷ δ' ἔργῳ δεδιότας παρε- 15
 σκευάσθαι· οὕτω γὰρ πρὸς τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις
 εὐψυχότατοι ἂν εἶεν πρὸς τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι ἀσφαλέ-
 6 στατοι. ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω πόλιω
 ἐρχόμεθα, ἀλλὰ τοῖς πᾶσιν ἄριστα παρεσκευασμένην, ὥστε
 χρῆ καὶ πάνυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἰέναι αὐτούς, εἰ μὴ καὶ 20
 νῦν ὤρμηται ἐν ᾧ οὐπω πάρεσμεν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ γῇ I-80
 7 ὀρώσω ἡμᾶς δηοῦντάς τε καὶ τὰ κείων φθείροντας. πᾶσι
 γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασι καὶ ἐν τῷ παραντίκα ὄραν πάσχοντάς (τι
 ἄηθες) ὀργῇ προσπίπτει· καὶ οἱ λογισμῷ ἐλάχιστα χρώμενοι
 8 θυμῷ πλείστα ἐς ἔργον καθίστανται. Ἀθηναίους δὲ καὶ 25
 πλέον τι τῶν ἄλλων εἰκὸς τοῦτο δρᾶσαι, οἳ ἄρχειν τε τῶν
 ἄλλων ἀξιοῦσι καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον ἢ
 9 τὴν αὐτῶν ὄραν. ὥς οὖν ἐπὶ τῷσαύτην πόλιω στρατεύοντες
 καὶ (μεγίστην δόξαν οἰσόμενοι) τοῖς τε προγόνοις καὶ ἡμῖν
 αὐτοῖς ἐπ' ἀμφοτέρα ἐκ τῶν ἀποβαινόντων, ἔπεσθ' ὅπῃ ἂν 30
 τις ἡγήται, κόσμον καὶ φυλακὴν περὶ παντὸς ποιούμενοι καὶ

6 ἀσφάλεια πολλὴ recc.: ἀσφαλεία πολλῇ codd.

suprascr. G: τούτου cett.

παρασκευάζεσθαι cett.

8 τούτων C

15 παρεσκευάσθαι C (prius e ex a c):

28 ἑαυτῶν A B E F [G]

τὰ παραγγελλόμενα ὀξέως δεχόμενοι· κάλλιστον γὰρ τόδε καὶ ἀσφαλέστατον, πολλοὺς ὄντας ἐνὶ κόσμῳ χρωμένους φαίνεσθαι.²

Τοσαῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τὸν ξύλλογον ὁ Ἀρχίδαμος 12
 5 Μελήσιππον πρῶτον ἀποστέλλει ἐς τὰς Ἀθήνας τὸν Δια-
 κρίτου ἄνδρα Σπαρτιάτην, εἴ τι ἄρα μᾶλλον ἐνδοίειν οἱ
 Ἀθηναῖοι ὀρώντες σφᾶς ἤδη ἐν ὁδῷ ὄντας. οἱ δὲ οὐ 2
 προσεδέξαντο αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν οὐδ' ἐπὶ τὸ κοινόν· ἦν
 γὰρ Περικλέους γνώμη πρότερον νενικηκυῖα κήρυκα καὶ
 10 πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι Λακεδαιμονίων ἐξεστρατευ-
 μένων· ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν πρὶν ἀκοῦσαι καὶ ἐκέλευον
 ἐκτὸς ὄρων εἶναι αὐθημερόν, τό τε λοιπὸν ἀναχωρήσαντας
 ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἦν τι βούλωνται, πρεσβεύεσθαι.
 ξυμπέμπουσί τε τῷ Μελήσιππῳ ἀγωγούς, ὅπως μηδεὺς
 15 ζυγένηται. ὁ δ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὀρίοις ἐγένετο καὶ ἔμελλε 3
 διαλύσεσθαι, τοσόνδε εἰπὼν ἐπορεύετο ὅτι· ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς
 Ἕλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει.³ ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ 4
 στρατόπεδον καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν
 πω ἐνδώσουσιν, οὕτω δὴ ἄρας τῷ στρατῷ προυχώρει ἐς τὴν
 20 γῆν αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ μέρος μὲν τὸ σφέτερον καὶ τοὺς 5
 ἰππέας παρέχοντο Πελοποννησίους ζυστρατεύειν, τοῖς δὲ
 λειπομένοις ἐς Πλάταιαν ἐλθόντες τὴν γῆν ἐδήρουν.

*Ἐτι δὲ τῶν Πελοποννησίων ξυλληγομένων τε ἐς τὸν 13
 Ἴσθμὸν καὶ ἐν ὁδῷ ὄντων, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν,
 25 Περικλῆς ὁ Ξανθίππου στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων δέκατος
 αὐτός, ὡς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην, ὑποτοπήσας, ὅτι
 Ἀρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὢν ἐτύγχανε, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς
 ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη καὶ
 μὴ δηώσῃ, ἣ καὶ Λακεδαιμονίων κελευσάντων ἐπὶ διαβολῇ
 30 τῇ ἑαυτοῦ γένηται τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄγῃ ἐλαύνειν προεί-
 που ἕνεκα ἐκείνου, προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

7 ἦδη σφᾶς A B E F

αὐτὸν C G
 THUC.

10 δέχεσθαι C

30 ἑαυτοῦ] αὐτοῦ A B E F

11 post ἐκέλευον add.

ὅτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξένος εἶη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο, τοὺς δὲ ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οἰκίας ἦν ἄρα μὴ δηλώσωσι οἱ πολέμιοι ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἀφήσιω αὐτὰ δημόσια εἶναι καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ
 2 ταῦτα γίνεσθαι. παρήνγει δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων ἄπερ 5 καὶ πρότερον, παρασκευάζεσθαι τε ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι, ἐς τε μάχην μὴ ἐπεξίεναι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν, καὶ τὸ ναυτικόν, ἥπερ ἰσχύουσι, ἐξαρτύεσθαι, τὰ τε τῶν ξυμμάχων διὰ χειρὸς ἔχειν, λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι τῶν χρη- 10 μάτων τῆς προσόδου, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου γνώμη καὶ
 3 χρημάτων περιουσίᾳ κρατεῖσθαι. θαρσεῖν τε ἐκέλευε προσ- ἰόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φόρου κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι τότε ἀργυρίου 15 ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων (τὰ γὰρ πλείστα τριακο- σίων ἀποδέοντα μύρια ἐγένετο, ἀφ' ὧν ἐς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως καὶ τὰλλα οἰκοδομήματα καὶ ἐς Ποτειδαίαν
 4 ἀπαηλώθη), χωρὶς δὲ χρυσοῦ ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἐν τε ἀναθήμασι ἰδίοις καὶ δημοσίοις καὶ ὅσα ἱερὰ σκευὴ περὶ 20 τε τὰς πομπὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ σκῦλα Μηδικὰ καὶ εἴ τι τοιοῦτότροπον, οὐκ ἐλάσσονος [ἦν] ἢ πεντακοσίων ταλάντων.
 5 ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν προσετίθει χρήματα οὐκ ὀλίγα, οἷς χρῆσεσθαι αὐτοῦς, καὶ ἦν πάνυ ἐξείργωνται πάντων, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσοῖς· 25 ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τάλαντα σταθμὸν χρυσοῦ ἀπέφθου, καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν. χρησαμένους τε ἐπὶ σωτηρίᾳ ἔφη χρῆναι μὴ ἐλάσσω ἀντικαταστήσαι
 6 πάλιν. χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρσυνεν αὐτοῦς, ὀπλί- τας δὲ τρισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι ἄνευ τῶν ἐν τοῖς 30 φρουρίοις καὶ τῶν παρ' ἑπαλξιν ἑξακισχιλίων καὶ μυρίων.
 7 τοσοῦτοι γὰρ ἐφύλασσον τὸ πρῶτον ὅποτε οἱ πολέμιοι

ἔσβαλοιεν, ἀπό τε τῶν πρεσβυτάτων καὶ τῶν νεωτάτων, καὶ μετοίκων ὅσοι ὀπλίται ἦσαν. τοῦ τε γὰρ Φαληρικοῦ τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τριάκοντα πρὸς τὸν κύκλον τοῦ ἄστεως, καὶ αὐτοῦ τοῦ κύκλου τὸ φυλασσόμενον τρεῖς 5 καὶ τεσσαράκοντα (ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν, τὸ μεταξὺ τοῦ τε μακροῦ καὶ τοῦ Φαληρικοῦ), τὰ δὲ μακρὰ τείχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἔξωθεν ἐτηρεῖτο· καὶ τοῦ Πειραιῶς ξὺν Μουνιχίᾳ ἐξήκοντα μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος, τὸ δ' ἐν φυλακῇ ὄν ἡμισυ 10 τούτου. ἰππέας δὲ ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους ξὺν 8 ἵπποτοξόταις, ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας, καὶ τριήρεις τὰς πλωίμους τριακοσίας. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν Ἀθη- 9 ναίοις καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε ἡ ἐσβολὴ τὸ πρῶτον ἔμελλε Πελοποννησίων ἔσεσθαι καὶ ἐς τὸν πόλεμον 15 καθίστατο. ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα οἷάπερ εἰώθει Περικλῆς ἐς ἀπόδειξιν τοῦ περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἀνεπέιθοντό τε καὶ ἐσεκομί- 14 ζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἦ κατ' οἶκον ἐχρῶντο, καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν 20 καθαιρῶντες τὴν ξύλωσιν· πρόβατα δὲ καὶ ὑποζύγια ἐς τὴν Εὐβοίαν διεπέμψαντο καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμένας. χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς διὰ τὸ αἰεὶ εἰωθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς 2 ἀγροῖς διαιτᾶσθαι ἢ ἀνάστασις ἐγίγνετο. ξυμβεβήκει δὲ 15 ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἐτέρων μᾶλλον Ἀθηναίους τοῦτο. 25 ἐπὶ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἢ Ἀττικῇ ἐς Θησεᾶ αἰεὶ κατὰ πόλεις ᾤκειτο πρυτανεῖά τε ἐχούσας καὶ ἄρχοντας, καὶ ὅποτε μὴ τι δείσειαν, οὐ ξυνῆσαν βουλευσόμενοι ὡς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολίτευον καὶ ἐβουλευόντο· καὶ τινες καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὥσπερ 30 καὶ Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθέα. ἐπειδὴ δὲ 2 Θησεὺς ἐβασίλευσε, γενόμενος μετὰ τοῦ ξυνητοῦ καὶ δυνατὸς

21 ἐς om. CG
codd.

26 τε om. CG
28 ἐπολιτεύοντο AB EFM

ἐχούσας Bloomfield: ἐχουσα
30 καὶ om. CG

τά τε ἄλλα διεκόσμησε τὴν χώραν καὶ καταλύσας τῶν
 ἄλλων πόλεων τά τε βουλευτήρια καὶ τὰς ἀρχὰς ἐς τὴν νῦν
 πόλιν οὔσαν, ἐν βουλευτήριον ἀποδείξας καὶ πρυτανεῖον,
 ξυνώκισε πάντας, καὶ νεμομένους τὰ αὐτῶν ἐκάστους ἄπερ
 καὶ πρὸ τοῦ ἠνάγκασε μιᾷ πόλει αὐτῇ χρῆσθαι, ἣ ἀπάντων 5
 ἤδη ξυντελούντων ἐς αὐτὴν μεγάλη γενομένη παρεδόθη ὑπὸ
 Θησέως τοῖς ἔπειτα· καὶ ξυνοίκια ἐξ ἐκείνου Ἀθηναῖοι ἔτι
 3 καὶ νῦν τῇ θεῷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσιν. τὸ δὲ πρὸ τοῦ
 ἢ ἀκρόπολις ἢ νῦν οὔσα πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς
 4 νότον μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δέ· τὰ γὰρ ἱερὰ 10
 ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει† καὶ ἄλλων θεῶν ἐστὶ καὶ τὰ ἔξω
 πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἴδρυται, τό τε τοῦ
 Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου καὶ τὸ Πύθιον καὶ τὸ τῆς Γῆς καὶ τὸ
 <τοῦ> ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια [τῇ
 δωδεκάτῃ] ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' 15
 Ἀθηναίων Ἰωνες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσιν. ἴδρυται δὲ καὶ
 5 ἄλλα ἱερὰ αὐτῇ ἀρχαῖα. καὶ τῇ κρήνῃ τῇ νῦν μὲν τῶν
 τυράννων οὕτως σκευασάντων Ἐννεακρούμφυ καλουμένη, τὸ δὲ
 πάλαι φανερῶν τῶν πηγῶν οὔσῶν Καλλιρρόῃ ὠνομασμένη,
 ἐκείνοι τε ἐγγὺς οὔσῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο, καὶ νῦν 20
 ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν
 6 νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι· καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιὰν
 αὐτῇ κατοίκησιν καὶ ἢ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' Ἀθη-
 16 ναίων πόλις. τῇ τε οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῳ
 οἰκῆσει μετεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπειδὴ ξυνφικίσθησαν, διὰ 25
 τὸ ἔθος ἐν τοῖς ἀγροῖς ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων καὶ
 τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πολέμου γενόμενοί τε καὶ
 οἰκῆσαντες οὐ ῥαδίως πανοικεσία τὰς μεταναστάσεις ἐποι-

1 χώραν] πόλιν GM 8 τούτου AB EFM 11 post ἀκρο-
 πόλει lacunam statuit Classen, qui καὶ τὰ τῆς Ἀθηναίων addidit 14 τοῦ
 add. Cobet τῇ δωδεκάτῃ secl. Torstrik 18 σκευασάντων]
 κελευσάντων CG 20 ἐκείνοι Bekker: ἐκείνη codd. 24 δ' οὖν
 Krüger 25 μετεῖχον vix sanum, secl. Driessen 26 τε om.
 AB EFM [G] 28 πανοικεσία in codd. post πολέμου legitur: transp.
 Lipsius ἀναστάσεις C

οὔντο, ἄλλως τε καὶ ἄρτι ἀνειληφότες τὰς κατασκευὰς μετὰ
 τὰ Μηδικὰ· ἐβαρύνοντο δὲ καὶ χαλεπῶς ἔφερον οἰκίας τε ²
 καταλείποντες καὶ ἱερὰ ἃ διὰ παντὸς ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς κατὰ
 τὸ ἀρχαῖον πολιτείας πάτρια δίαίταν τε μέλλουτες μετα-
 5 βάλλειν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείπων
 ἕκαστος. ἐπειδὴ τε ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μὲν τισιν ¹⁷
 ὑπῆρχον οἰκήσεις καὶ παρὰ φίλων τινας ἢ οἰκείων καταφυγή,
 οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τε ἐρήμη τῆς πόλεως ᾤκησαν καὶ τὰ ἱερὰ
 καὶ τὰ ἡρῶα πάντα πλὴν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Ἐλευσίου
 10 καὶ εἴ τι ἄλλο βεβαίως κληστὸν ἦν· τό τε Πελαργικὸν
 καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατόν τε ἦν μὴ
 οἰκεῖν καὶ τι καὶ Πυθικοῦ μαντείου ἀκροτελεύτιον τοιόνδε
 διεκώλυε, λέγον ὡς ‘τὸ Πελαργικὸν ἀργὸν ἄμεινον,’ ὅμως
 ὑπὸ τῆς παραχρῆμα ἀνάγκης ἐξῆκλήθη. καὶ μοι δοκεῖ τὸ ²
 15 μαντείου τοῦναντίον ξυμβῆναι ἢ προσεδέχοντο· οὐ γὰρ διὰ
 τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει,
 ἀλλὰ διὰ τὸν πόλεμον ἢ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως, ὃν οὐκ ὀνο-
 μάζον τὸ μαντεῖον προῆδει μὴ ἐπ’ ἀγαθῷ ποτὲ αὐτὸ κατοικι-
 σθησόμενον. κατασκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις ³
 20 τῶν τειχῶν πολλοὶ καὶ ὡς ἕκαστός που ἐδύνατο· οὐ γὰρ
 ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἡ πόλις, ἀλλ’ ὕστερον δὴ τὰ
 τε μακρὰ τείχη ᾤκησαν κατανειμάμενοι καὶ τοῦ Πειραιῶς
 τὰ πολλά. ἅμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἤπτοντο, ⁴
 ξυμμάχους τε ἀγείροντες καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ἑκατὸν
 25 νεῶν ἐπίπλουν ἐξαρτύοντες. καὶ οἱ μὲν ἐν τούτῳ παρα- ⁵
 σκευῆς ἦσαν.

Ὁ δὲ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προῖὸν ἀφίκετο τῆς ¹⁸
 Ἀττικῆς ἐς Οἰνὸν πρῶτον, ἥπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν. καὶ
 ὡς ἐκαθέζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ τείχει ποιη-
 30 σόμενοι μηχαναῖς τε καὶ ἄλλῳ τρόπῳ· ἡ γὰρ Οἰνὸς οὔσα ἐν ²
 μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐτετείχιστο, καὶ αὐτῷ

3 καταλείποντες recc.: καταλιπόντες codd. 6 τε] δὲ C G 10 et
 13 Πελαργικὸν C: Πελασγικὸν cett. 15 ἢ AB 17 ὃ A (corr.
 A¹) BCEF 18 προῆδε Cobet

φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο ὅποτε πόλεμος καταλάβοι.
 τὰς τε οὖν προσβολὰς ἠὲ τρεπίζοντο καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν
 3 χρόνον περὶ αὐτὴν. αἰτίαν τε οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος
 ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου
 μαλακὸς εἶναι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν 5
 προθύμως πολεμεῖν· ἐπειδὴ τε ξυνελέγετο ὁ στρατός, ἢ τε
 ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐπιμονὴ γενομένη καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πορείαν
 ἢ σχολαιότης διέβαλεν αὐτόν, μάλιστα δὲ ἢ ἐν τῇ Οἰνῳῃ
 4 ἐπίσχεσις. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐσεκομίζοντο ἐν τῷ χρόνῳ
 τούτῳ, καὶ ἐδόκουν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ 10
 τάχους πάντα ἔτι ἕξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου
 5 μέλλησις. ἐν τοιαύτῃ μὲν ὀργῇ ὁ στρατὸς τὸν Ἀρχίδαμον
 ἐν τῇ καθέδρᾳ εἶχεν. ὁ δὲ προσδεχόμενος, ὡς λέγεται,
 τοὺς Ἀθηναίους τῆς γῆς ἔτι ἀκεραίου οὔσης ἐνδῶσειε τι καὶ
 19 κατοκνήσειε περιδεῖν αὐτὴν τμηθεῖσαν, ἀνεῖχεν. ἐπειδὴ 15
 μέντοι προσβαλόντες τῇ Οἰνῳῃ καὶ πᾶσαν ἰδέαν πειράσαντες
 οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, οἱ τε Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο,
 οὕτω δὲ ὀρμήσαντες ἀπ' αὐτῆς μετὰ τὰ ἐν Πλαταίᾳ [τῶν
 ἐσελθόντων Θηβαίων] γεγόμενα ἡμέρα ὀγδοηκοστῇ μάλιστα,
 θέρους καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικὴν· 20
 ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς.
 2 καὶ καθεζόμενοι ἔτεμνον πρῶτον μὲν Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριά-
 σιον πεδῖον καὶ τροπὴν τινα τῶν Ἀθηναίων ἱππέων περὶ
 τοὺς Ῥεῖτους καλουμένους ἐποίησαντο· ἔπειτα προухώρουν
 ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ Αἰγάλεων ὄρος διὰ Κρωπίας, ἕως ἀφί- 25
 κοντο ἐς Ἀχαρνάς, χωρίον μέγιστον τῆς Ἀττικῆς τῶν δήμων
 καλουμένων, καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ στρατόπεδόν τε
 20 ἐποίησαντο χρόνον τε πολλὸν ἐμμεῖναντες ἔτεμνον. / γνώμη
 δὲ τοιαύδε λέγεται τὸν Ἀρχίδαμον περὶ τε τὰς Ἀχαρνὰς ὡς
 ἐς μάχην ταξάμενον μείναι καὶ ἐς τὸ πεδῖον ἐκεῖνη τῇ 30
 2 ἐσβολῇ οὐ καταβῆναι· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους ἤλπιζεν, ἀκμά-

3 τε] δὲ C [G] 18 τῶν ἐσελθόντων Θηβαίων secl. Classen
 19 post μάλιστα add. τοῦ A B E F G M 26 χώρον A B E F G¹ M
 27 αὐτὸ vulgo: αὐτὸν codd.

ζουτάς τε νεότητι πολλῇ καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον
 ὡς οὐπω πρότερον, ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν
 περιδεῖν τμηθῆναι. ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ ἐς Ἐλευσίνα καὶ τὸ 3
 Θριάσιον πεδῖον οὐκ ἀπήντησαν, πείραν ἐποιεῖτο περὶ τὰς
 5 Ἀχαρνὰς καθήμενος εἰ ἐπεξίσαιεν. ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ 4
 χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο ἐνστρατοπεδεῦσαι, ἅμα δὲ καὶ
 οἱ Ἀχαρνῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως (τρισχιλίοι γὰρ
 ὀπλίται ἐγένοντο) οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα δια-
 φθαρέντα, ἀλλ' ὀρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς μάχην. εἴ τε
 10 καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀδεέστερον
 ἦδη ἐς τὸ ὕστερον τό τε πεδῖον τεμείν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν
 πόλιν χωρήσεσθαι· τοὺς γὰρ Ἀχαρνέας ἐστερημένους τῶν
 σφετέρων οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν
 ἄλλων κινδυνεύειν, στάσις δ' ἐνέσεσθαι τῇ γνώμῃ. τοιαύτη 5
 15 μὲν διανοία ὁ Ἀρχίδαμος περὶ τὰς Ἀχαρνὰς ἦν.

Ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὐ περὶ Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριάσιον 21
 πεδῖον ὁ στρατὸς ἦν, καὶ τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω
 αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα τὸν Παν-
 σανίου Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς
 20 ἐς Ἐλευσίνα καὶ Θριώζε στρατῷ Πελοποννησίων πρὸ τοῦδε
 τοῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσι ἀνεχώρησε πάλιν ἐς
 τὸ πλεον οὐκέτι προελθὼν (δι' ὃ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο
 ἐκ Σπάρτης δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι [τὴν ἀναχώρησιν]).
 ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἐξήκοντα σταδίου 2
 25 τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ'
 αὐτοῖς, ὡς εἰκός, γῆς τεμνομένης ἐν τῷ ἐμφανεί, ὃ οὐπω
 ἐοράκεσαν οἳ γε νεώτεροι, οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι πλὴν τὰ
 Μηδικά, δεῖν ἐφαίνετο καὶ ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις καὶ
 μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεξίεναι καὶ μὴ περιορᾶν. κατὰ 3
 30 ζυστάσεις τε γιγνόμενοι ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν κελεύ-
 οντες ἐπεξίεναι, οἱ δὲ τινας οὐκ ἐῶντες. χρησμολόγοι τε

II τε C: om. cett. πρὸς] ἐς C 16 οὐ] οὖν ABFM [G]
 22 δὴ om. CG 23 τὴν ἀναχώρησιν fort. non legit Schol., non
 vertit Valla 31 ἐξίεναι. ABEM

- ἦδον χρησμούς παντοίους, ὧν ἀκροῦσθαι ὡς ἕκαστος ὄρητο. οἱ τε Ἀχαρνῆς οἰόμενοι παρὰ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι Ἀθηναίων, ὡς αὐτῶν ἢ γῆ ἐτέμνετο, ἐνήγον τὴν ἔξοδον μάλιστα. παντὶ τε τρόπῳ ἀνηρέθιστο ἢ πόλις, καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον, καὶ ὧν παρήνευσε πρότερον 5 ἐμέμνητο οὐδέν, ἀλλ' ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὧν οὐκ ἐπεξά-
- 22 γοι, αἰτίον τε σφίσιν ἐνόμιζον πάντων ὧν ἔπασχον. Περικλῆς δὲ ὄρων μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας καὶ οὐ τὰ ἄριστα φρονούντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γινώσκειν περὶ τοῦ μὴ ἐπεξιέναι, ἐκκλησίαν τε οὐκ ἐποίει αὐτῶν οὐδὲ ξύλλογον 10 οὐδένα, τοῦ μὴ ὄργῃ τι μᾶλλον ἢ γνώμῃ ξυνελθόντας ἔξαμαρτεῖν, τὴν τε πόλιν ἐφύλασσε καὶ δι' ἡσυχίας μάλιστα
- 2 ὅσον ἐδύνατο εἶχεν. ἰππέας μέντοι ἐξέπεμπεν αἰεὶ τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπίπτοντας ἐς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐγγυὲς τῆς πόλεως κακουργεῖν· καὶ ἵππομαχία τις ἐγένετο 15 βραχεῖα ἐν Φρυγίοις τῶν τε Ἀθηναίων τέλει ἐνὶ τῶν ἰππέων καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς Βοιωτῶν ἰππέας, ἐν ἧ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θεσσαλοί, μέχρι οὐ προσβοηθησάντων τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὀπλιτῶν τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν καὶ ἀπέθανον τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων 20 οὐ πολλοί· ἀνείλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους.
- 3 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν. ἡ δὲ βοήθεια αὕτη τῶν Θεσσαλῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ξυμμαχικὸν ἐγένετο τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς Λαρισαῖοι, Φαρσάλιοι, [Παράσιοι], Κρανωνῖοι, Πυράσιοι, Γυρτώνιοι, 25 Φεραῖοι. ἡγούντο δὲ αὐτῶν ἐκ μὲν Λαρίσης Πολυμήδης καὶ Ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἐκάτερος, ἐκ δὲ Φαρσάλου Μένων· ἦσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατὰ πόλεις ἄρχοντες.
- 23 Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξῆσαν αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μάχην, ἄραυτες ἐκ τῶν Ἀχαρνῶν ἐδῆουν τῶν 30

1 ἠκροῦατο CG ὡς om. AB EFM γρ. G ὄρητο vel ὄρηγοτο
 AB FM γρ. G Hesychius 15 ἐνεγένετο AB FM 25 Παράσιοι
 secl. Heringa Πυράσιοι recc. : Πειράσιοι codd. 27 ἐκατέρας
 Poppo (fort. legit Schol.)

δήμων τινὰς ἄλλους τῶν μεταξύ Πάρνηθος καὶ Βριλησσοῦ
 ὄρους. ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γῆ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν 2
 τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ Πελοπόννησον ἄσπερ παρεσκευάζοντο
 καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐπ' αὐτῶν καὶ τοξότας τετρακοσίους·
 5 ἐστρατήγει δὲ Καρκίνος τε ὁ Ξενοτίμου καὶ Πρωτέας ὁ
 Ἐπικλέους καὶ Σωκράτης ὁ Ἀντιγένους. καὶ οἱ μὲν ἄραυτες 3
 τῇ παρασκευῇ ταύτῃ περιέπλεον, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι χρόνον
 ἐμμελῆσαντες ἐν τῇ Ἀττικῇ ὅσον εἶχον τὰ ἐπιτήδεια ἀνεχώ-
 ρησαν διὰ Βοιωτῶν, οὐχ ἥπερ ἐσέβαλον· παριόντες δὲ
 10 Ὠρωπὸν τὴν γῆν τὴν Γραϊκὴν καλουμένην, ἣν νέμονται
 Ὠρώπιοι Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἐδήωσαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς
 Πελοπόννησον διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι.

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι φυλακὰς κατε- 24
 στήσαντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥσπερ δὴ ἐμελλον
 15 διὰ παντὸς τοῦ πολέμου φυλάξειν· καὶ χίλια τάλαντα ἀπὸ
 τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἔδοξεν αὐτοῖς ἐξαιρετα
 ποιησαμένοις χωρὶς θέσθαι καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν
 ἄλλων πολεμεῖν· ἦν δὲ τις εἶπη ἢ ἐπιψηφίσει κινεῖν τὰ
 χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἦν μὴ οἱ πολέμιοι νηίτη στρατῶ
 20 ἐπιπλέωσι τῇ πόλει καὶ δέη ἀμύνασθαι, θάνατον ζημίαν
 ἐπέθεντο. τριῆρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρετοὺς ἑκατὸν ἐποιή- 2
 σαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστου τὰς βελτίστας, καὶ τρι-
 ηράρχους αὐταῖς, ὧν μὴ χρῆσθαι μηδεμιᾷ ἐς ἄλλο τι ἢ μετὰ
 τῶν χρημάτων περὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου, ἦν δέη.

Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ περὶ Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι 25
 καὶ Κερκυραῖοι μετ' αὐτῶν πεντήκοντα ναυσὶ προσβεβοηθη-
 κότες καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων ἄλλα τε ἐκάκουν
 περιπλέοντες καὶ ἐς Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες τῶ
 τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνότων.
 30 ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώρους τούτους Βρασιδάς ὁ Τέλλιδος 2
 ἀνὴρ Σπαρτιάτης φρουρὰν ἔχων, καὶ αἰσθόμενος ἐβοήθει

10 Γραϊκὴν Steph. Byz. : Πειραϊκὴν codd. 21 ἑκατὸν ἐξαιρετοὺς
 A B E F : ἑκατὸν om. M 22 ἕκαστον] ἑκατὸν M

- τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ ὀπλιτῶν ἑκατόν. διαδραμῶν δὲ τὸ
 τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον ἐσκεδασμένον κατὰ τὴν χώραν
 καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τετραμμένον ἐσπίπτει ἐς τὴν Μεθώνην
 καὶ ὀλίγους τινας ἐν τῇ ἐσδρομῇ ἀπολέσας τῶν μεθ' αὐτοῦ
 τὴν τε πόλιν περιεποίησε καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος 5
 3 πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπηνέθη ἐν Σπάρτῃ. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι ἄραυτες παρέπλεον, καὶ σχόντες τῆς Ἡλείας ἐς
 Φειὰν ἐδήουν τὴν γῆν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ προσβοηθήσαντας
 τῶν ἐκ τῆς κοίλης Ἡλίδος τριακοσίους λογάδας καὶ τῶν
 4 αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος Ἡλείων μάχῃ ἐκράτησαν. ἀνε- 10
 μου δὲ κατιόντος μεγάλου χειμαζόμενοι ἐν ἀλιμένῳ χωρίῳ,
 οἱ μὲν πολλοὶ ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ περιέπλεον τὸν
 Ἰχθυὺν καλούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα, οἱ
 δὲ Μεσσήνιοι ἐν τούτῳ καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ οὐ δυνάμενοι
 5 ἐπιβῆναι κατὰ γῆν χωρήσαντες τὴν Φειὰν αἰροῦσι. καὶ 15
 ὕστερον αἱ τε νῆες περιπλεύσασαι ἀναλαμβάνουσι αὐτοὺς
 καὶ ἐξανάγονται ἐκλιπόντες Φειάν, καὶ τῶν Ἡλείων ἢ πολλῇ
 ἤδη στρατιᾷ προσεβεβοηθήκει. παραπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐπὶ ἄλλα χωρία ἐδήουν.
- 26 Ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τούτου Ἀθηναῖοι τριάκοντα 20
 ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Εὐβοίας ἅμα φυλα-
 2 κήν· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Κλεόπομπος ὁ Κλειοῦ. καὶ
 ἀποβάσεις ποιησάμενος τῆς τε παραθαλασσίου ἔστιν ἃ
 ἐδήωσε καὶ Θρόνιον εἶλεν, ὀμήρους τε ἔλαβεν αὐτῶν, καὶ
 ἐν Ἀλόπῃ τοὺς βοηθήσαντας Λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν. 25
- 27 Ἀνέστησαν δὲ καὶ Αἰγινήτας τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ ἐξ
 Αἰγίνης Ἀθηναῖοι, αὐτοὺς τε καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐπι-
 καλέσαντες οὐχ ἤκιστα τοῦ πολέμου σφίσιν αἰτίους εἶναι
 καὶ τὴν Αἰγῶν ἀσφαλέστερον ἐφαίνετο τῇ Πελοποννήσῳ
 ἐπικειμένην αὐτῶν πέμψαντας ἐποίκους ἔχειν. καὶ ἐξ- 30
 2 ἐπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ ἐς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας. ἐκ-

4 ἑαυτοῦ ABFM [G]

CG 17 ἐκλείποντες CG

21 καὶ] κατ' Madvig

6 πρώτου Herwerden

15 τὴν om.

20 post τούτου add. οἱ AB EFM

πεσοῦσι δὲ τοῖς Αἰγυπτῶσι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι, κατὰ τε τὸ Ἀθηναίων διάφορον καὶ ὅτι σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν ἐπανάστασιν. ἡ δὲ Θυρέατις γῆ μεθορία τῆς 5 Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς ἐστίν, ἐπὶ θάλασσαν καθήκουσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐνταῦθα ᾤκησαν, οἱ δ' ἐσπάρησαν κατὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρου νομηνία κατὰ σελήνην, ὥσπερ καὶ 28 μόνον δοκεῖ εἶναι γίνεσθαι δυνατὸν, ὁ ἥλιος ἐξέλιπε μετὰ 10 μεσημβρίαν καὶ πάλιν ἀνεπληρώθη, γενόμενος μηνοειδῆς καὶ ἀστέρων τιῶν ἐκφανέντων.

Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θερεί Νυμφόδωρον τὸν Πύθειω ἄνδρα 29 Ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον πολέμιον νομίζοντες πρό- 15 ξενον ἐποιήσαντο καὶ μετεπέμψαντο, βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Τήρην, Θρακῶν βασιλέα, ξύμμαχον γενέσθαι. ὁ δὲ Τήρης οὗτος ὁ τοῦ Σιτάλκου πατὴρ πρῶτος Ὀδρύσαις 2 τὴν μεγάλην βασιλείαν ἐπὶ πλεόν τῆς ἄλλης Θράκης ἐποίησεν· πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι Θρακῶν. Τηρεῖ 3 20 δὲ τῷ Πρόκην τὴν Πανδίου ἀπ' Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα προσήκει ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν, οὐδὲ τῆς αὐτῆς Θράκης ἐγένοντο, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος νῦν καλουμένης γῆς [ὁ Τηρεὺς] ᾤκει, τότε ὑπὸ Θρακῶν οἰκουμένης, καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτυν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἔπραξαν 25 (πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνοσ μνήμῃ Δαυλίας ἢ ὄρνις ἐπωνόμασται), εἰκός τε καὶ τὸ κῆδος Πανδίουνα ξυνάψασθαι τῆς θυγατρὸς διὰ τοσοῦτου ἐπ' ὠφελίᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον ἢ διὰ πολλῶν ἡμερῶν ἐς Ὀδρύσας ὁδοῦ. Τήρης δὲ οὐδὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων βασιλεὺς [τε] πρῶτος 30 ἐν κράτει Ὀδρυσῶν ἐγένετο. οὗ δὴ ὄντα τὸν Σιτάλκην 4 οἱ Ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποιοῦντο, βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐπὶ

21 προσῆκεν C G

23 ὁ Τηρεὺς non legit Schol.

26 τε] δὲ

Α Β Ε F M 29 οὐδὲ Β: οὕτε cett. τε secl. Classen

31 ἐποίη-

σαντο Α Β Ε F M

- 5 Θράκης χωρία καὶ Περδίκκαν ξυνεξελεῖν αὐτόν· ἐλθόν τε
 ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Νυμφόδωρος τὴν τε τοῦ Σιτάλκου ξύμμα-
 χίαν ἐποίησε καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀθηναῖον τὸν
 τε ἐπὶ Θράκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν· πείσειν γὰρ
 Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν Θρακίαν Ἀθηναίοις ἰππέων τε 5
 6 καὶ πελταστῶν. ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς
 Ἀθηναίοις καὶ Θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδοῦναι· ξυνεστρά-
 τευσέ τε εὐθὺς Περδίκκας ἐπὶ Χαλκιδέας μετὰ Ἀθηναίων
 7 καὶ Φορμίωνος. οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω Θρακῶν
 βασιλεὺς ξύμμαχος ἐγένετο Ἀθηναίοις καὶ Περδίκκας ὁ 10
 Ἀλεξάνδρου Μακεδόνων βασιλεὺς.
- 30 Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν Ἀθηναῖοι ἔτι ὄντες περὶ
 Πελοπόννησον Σόλλιόν τε Κοριθίων πόλισμα αἰροῦσι καὶ
 παραδιδόασι Παλαιρεῦσιν Ἀκαρνάνων μόνοις τὴν γῆν καὶ
 πόλιν νέμεσθαι· καὶ Ἀστακόν, ἧς Εὐναρχος ἐτυράννει, λα- 15
 βόντες κατὰ κράτος καὶ ἐξελάσαντες αὐτὸν τὸ χωρίον ἐς τὴν
 2 ξύμμαχίαν προσεποιήσαντο. ἐπὶ τε Κεφαλληνίαν τὴν νῆσον
 προσπλεύσαντες προσηγάγοντο ἄνευ μάχης· κείμεναι δὲ ἡ
 Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα τετράπολις οὔσα,
 Παλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι, Προρναῖοι. ὕστερον δ' οὐ πολλῶ 20
 ἀνεχώρησαν αἱ νῆες ἐς τὰς Ἀθήνας.
- 31 Περὶ δὲ τὸ φθινόπωρον τοῦ θέρους τούτου Ἀθηναῖοι
 πανδημεῖ, αὐτοὶ καὶ οἱ μέτοικοι, ἐσέβαλον ἐς τὴν Μεγαρίδα
 Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγούντος. καὶ οἱ περὶ
 Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν (ἔτυχον γὰρ 25
 ἤδη ἐν Αἰγίῳ ὄντες ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι) ὡς ἦσθοντο
 τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανστρατιᾷ ἐν Μεγάροις ὄντας, ἔπλευσαν
 2 παρ' αὐτοὺς καὶ ξυνεμείχθησαν. στρατόπεδόν τε μέγιστον
 δὴ τοῦτο ἀθρόον Ἀθηναίων ἐγένετο, ἀκμαζούσης ἔτι τῆς
 πόλεως καὶ οὕτω νεοσηκίας· μυρίων γὰρ ὀπλιτῶν οὐκ 30
 ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι (χωρὶς δὲ αὐτοῖς οἱ ἐν

1 ξυνελεῖν A B E F M 5 πέμψειν A B E F M 7 ξυνεστρά-
 τευέ C G 18 πλεύσαντες A B 25 post Ἀθηναῖοι add. οἱ Krüger
 26 ἦδη C : om. cett. 31 post αὐτοὶ add. οἱ C G

Ποτειδαία τρισχίλιοι ἦσαν), μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους τρισχιλίων ὀπλιτῶν, χωρὶς δὲ ὁ ἄλλος ὄμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. δηρώσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῆς γῆς ἀνεχώρησαν. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον ἐν τῷ πολέμῳ 3
5 κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐσβολαὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεγαρίδα καὶ ἰππέων καὶ πανστρατιᾶ, μέχρι οὗ Νίσαια ἐάλω ὑπ' Ἀθηναίων.

Ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπὸ Ἀθηναίων φρούριον 32
τοῦ θέρους τούτου τελευτῶντος, ἣ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπου-
10 τίοις νῆσος ἐρήμη πρότερον οὔσα, τοῦ μὴ ληστὰς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος κακουργεῖν τὴν Εὐβοίαν.

Ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου 33
15 χειμῶνος Εὐαρχος ὁ Ἀκαρνὰν βουλόμενος ἐς τὴν Ἀστακὸν κατελθεῖν πείθει Κοριθίους τεσσαράκοντα ναυσὶ καὶ πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἑαυτὸν κατάγειν πλεύσαντας, καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινας προσεμισθώσατο. ἦρχον δὲ τῆς στρατιᾶς Εὐφάμιδας τε ὁ Ἀριστωνύμου καὶ Τιμόξενος ὁ
20 Τιμοκράτους καὶ Εὐμαχος ὁ Χρύσιδος. καὶ πλεύσαντες 2
κατήγαγον· καὶ τῆς ἄλλης Ἀκαρνανίας τῆς περὶ θάλασσαν ἔστιν ἃ χωρὶα βουλόμενοι προσποιήσασθαι καὶ πειραθέντες, ὡς οὐκ ἐδύναντο, ἀπέπλεον ἐπ' οἴκου. σχόντες δ' ἐν τῷ 3
25 παράπλῳ ἐς Κεφαλληνίαν καὶ ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς τὴν Κρανίων γῆν, ἀπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν ἐξ ὁμολογίας τιwὸς ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκί-
τοις τῶν Κρανίων, καὶ βιαιότερον ἀναγαγόμενοι ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρω- 34
30 μενοὶ δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων τρόπῳ τοιῷδε. τὰ μὲν ὅσα προτί- 2

26 ἀπροσδοκῆτως CG 29 post χειμῶνι add. οἱ AB EFM
31 πρώτων a, ut videtur (coni. Cobet): πρώτων codd.

θενται τῶν ἀπογενομένων πρότριτα σκηνὴν ποιήσαντες, καὶ
 3 ἐπιφέρει τῷ αὐτοῦ ἕκαστος ἢ τι βούληται· ἐπειδὴν δὲ ἡ
 ἐκφορὰ ἦ, λάρνακας κυπαρισσίνας ἄγουσιν ἄμαξαι, φυλῆς
 ἑκάστης μίαν· ἔνεστι δὲ τὰ ὄσῳ ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς.
 μία δὲ κλίνη κεινὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν 5
 4 μὴ εὐρεθῶσι εἰς ἀναίρεσις. ζυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος
 καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, καὶ γυναῖκες πάρεισι· αἱ προσήκουσαι
 5 ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι. τιθέασιν οὖν εἰς τὸ δημόσιον
 σῆμα, ὃ ἔστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως,
 καὶ αἰεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλὴν γε 10
 τοὺς ἐν Μαραθῶνι· ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες
 6 αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. ἐπειδὴν δὲ κρύψωσι γῆ,
 ἀνὴρ ἡρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως, ὃς ἂν γνώμη τε δοκῆ μὴ
 ἀξύνετος εἶναι καὶ ἀξιῶσει προήκη, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον
 7 τὸν πρέποντα· μετὰ δὲ τοῦτο ἀπέρχονται. ὧδε μὲν θάπτουσιν· 15
 καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὅποτε ζυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο
 8 τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώτοις τοῖσδε Περικλῆς ὁ Ξαν-
 θίππου ἡρέθη λέγειν. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν
 ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον, ὅπως ἀκού-
 οῖτο ὡς ἐπὶ πλείστον τοῦ ὀμίλου, ἔλεγε τοιαύδε. 20
 35 'Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότες ἐπαινοῦσι τὸν
 προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ
 τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν. ἐμοὶ δὲ
 ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει εἶναι ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων
 ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμὰς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον 25
 τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ
 πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πι-
 2 στευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν ἐν ᾧ μόλις καὶ
 ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται. ὃ τε γὰρ ζυνειδῶς καὶ
 εὐνοὺς ἀκροατῆς τάχ' ἂν τι ἐνδεεστέρωσ πρὸς ἡ βούλεται τε 30
 καὶ ἐπίσταται νομίσειε δηλοῦσθαι, ὃ τε ἄπειρος ἔστιν ἡ καὶ

3 post ἄμαξαι add. δέκα Gertz
 μὲν add. οὖν CG (in G erasum)
 om. CG

18 καιρὸν AB
 εἰρηκότες ἤδη A B E F M

21 post
 26 ἐν

πλεονάζεσθαι, διὰ φθόνου, εἴ τι ὑπὲρ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀκούοι.
 μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοὶ εἰσι περὶ ἐτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἰκανὸς εἶναι
 δρᾶσαι τι ὧν ἤκουσεν· τῷ δὲ ὑπερβάλλουσι αὐτῶν φθονοῦντες
 5 ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη 3
 ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρῆ καὶ ἐμὲ ἐπόμενον τῷ νόμῳ πειρᾶσθαι
 ὑμῶν τῆς ἐκάστου βουλήσεώς τε καὶ δόξης τυχεῖν ὡς ἐπὶ
 πλείστον.

‘Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον· δίκαιον γὰρ 36
 10 αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην
 τῆς μνήμης δίδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες
 διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε ἐλευθέραν δι’ ἀρετὴν
 παρέδοσαν. καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ 2
 πατέρες ἡμῶν· κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξατο ὅσιν
 15 ἔχομεν ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον.
 τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς οἶδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα 3
 ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν καὶ τὴν πόλιν τοῖς
 πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμόν καὶ ἐς εἰρήνην ἀνταρ-
 κεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα 4
 20 ἐκτίθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἑλληνα
 πολέμιον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰ-
 δόσῳ οὐ βουλόμενος ἑάσω· ἀπὸ δὲ οἴας τε ἐπιτηδεύσεως
 ἤλθομεν ἐπ’ αὐτὰ καὶ μεθ’ οἴας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ
 οἴων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἴμι καὶ ἐπὶ
 25 τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπὶ τε τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ
 λεχθῆναι αὐτὰ καὶ τὸν πάντα ὄμιλον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων
 ξύμφορον εἶναι ἐπακοῦσαι αὐτῶν.

‘Χρῶμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας 37
 νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν ἢ μιμού-
 30 μενοὶ ἐτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἄλλ’

1 ἑαυτοῦ A B E F M 4 αὐτῶν E F¹ m Dion. Hal. Schol. : αὐτὸν
 cett. 11 αἰεὶ οἱ αὐτοὶ A B E F M 21 πολέμιον Haase : πόλεμον
 codd., secl. Dobree 23 ἤλθον A B F M Dion. Hal. 27 αὐτῶν
 ἐπακοῦσαι A B E F M 29 τινὲ A B E F M

ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ
 μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ
 δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκιμεί, οὐκ ἀπὸ μέρους
 τὸ πλεόν ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ
 κατὰ πενίαν, ἔχων γέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώ- 5
 2 ματος ἀφανείᾳ κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ
 κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ'
 ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὄργῆς τὸν πέλας, εἰ
 καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ
 3 τῇ ὄψει ἀχθηδόνους προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια 10
 προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανο-
 μοῦμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκρόασει καὶ τῶν νόμων,
 καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων
 κεύνται καὶ ὅσοι ἀγραφοὶ ὄντες αἰσχύνῃ ὁμολογουμένην
 φέρουσιν. /

15

38 ' Καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ
 ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες,
 ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσι, ὧν καθ' ἡμέραν ἢ τέρψις
 2 τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει. ἐπεσέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς
 πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῶν μηδὲν 20
 οἰκιοτέρα τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦ-
 σθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

39 ' Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν
 ἐναντίων τοῖσδε. τὴν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ
 οὐκ ἔστιν ὅτε ξηνηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ 25
 θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἂν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφελῆ-
 θείη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλεόν καὶ ἀπάταις
 ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ· καὶ ἐν ταῖς
 παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθύς νέοι ὄντες τὸ ἀν-
 δρείου μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ ἀνεμμένως διαιτώμενοι οὐδὲν 30
 2 ἦσσαν ἐπὶ τοὺς ἰσποταεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμήριον

I οἰκεῖν] ἦκειν suprascr. c G 4 τὰ πλέω C G 5 γέ Reiske:
 δέ codd. 31 κινδύνους ἰσποταεῖς Usener τεκμήριον—c. 42. 3 τὰλλα
 suppl. m fol. xl

δέ· οὔτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑαυτούς, μεθ' ἀπάντων δὲ
 ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι, τὴν τε τῶν πέλας αὐτοὶ
 ἐπελθόντες οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν
 οἰκείων ἀμνηνομένους μαχόμενοι τὰ πλείω κρατοῦμεν. ἀθρόα 3
 5 τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδεὶς πῶ πολέμιος ἐνέτυχέ διὰ τὴν τοῦ
 ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολλὰ
 ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν· ἦν δέ που μορίῳ τινὶ προσμείξωσι,
 κρατήσαντές τέ τινας ἡμῶν πάντας ἀλχοῦσιν ἀπεῶσθαι καὶ
 νικηθέντες ὑφ' ἀπάντων ἡσησῆσθαι. καίτοι εἰ ῥαθυμιά μάλ- 4
 10 λον ἢ πόνων μελέτη καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεόν ἢ τρόπων
 ἀνδρείας ἐθέλομεν κωδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῶν τοῖς τε
 μέλλουσιν ἀλγειοῖς μὴ πρόκामνεω, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι
 μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι, καὶ ἐν
 τε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι καὶ ἔτι ἐν
 15 ἄλλοις.

‘Φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ’ εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν 40
 ἄνευ μαλακίας· πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ ἢ λόγου
 κόμπῳ χρώμεθα, καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινὶ αἰσχρόν,
 ἀλλὰ μὴ διαφεύγωω ἔργῳ αἴσχιον. ἐνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων 2
 20 ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμ-
 μένοις τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γυνῶναι· μόνοι γὰρ τόν τε
 μηδὲν τῶνδε μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ’ ἀχρεῖον νομί-
 ζομεν, καὶ οἱ αὐτοὶ ἦτοι κρίνομέν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς
 τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι,
 25 ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον ἢ ἐπὶ ἃ δεῖ
 ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφορόντως γὰρ δὴ καὶ τότε ἔχομεν ὥστε 3
 30 τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν
 ἐκλογίζεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς
 δὲ ὄκνον φέρει. κράτιστοι δ’ ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν

I ἑαυτούς] *per se tantum* Valla : ἐκάστους codd. μετὰ πάντων
 A B E F [G] 8 τέ om. C G 11 ἐθέλομεν A B E F Dion.
 Hal. 13 ἀτολμοτέροις f suprascr. G Dion. Hal. 16 τε om.
 A B F 19 ἐνι] ἐν A B E F 20 ἑτέροις] ἕτερα Classen : ἐτέ-
 ροις ἕτερα Richards 23 οἱ om. A B E F 29 τὴν om. C Stobaeus

- οὐκ ἄρα τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ
 4 ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων. καὶ τὰ ἐς ἀρε-
 τὴν ἐννιτώμεθα τοῖς πολλοῖς· οὐ γὰρ πάσχοντες εἶναι, ἀλλὰ
 δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους. βεβαιότερος δὲ ὁ δράσας
 τὴν χάριν ὥστε ὀφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σφύζειν· 5
 ὁ δὲ ἀντοφείλων ἀμβλύτερος, εἰδὼς οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς
 5 ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέ-
 ροντος μᾶλλον λογισμῷ ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς
 τινὰ ὀφελούμεν.
- 41 'Ξυνελών τε λέγω τὴν τε πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος 10
 παιδεύσιν εἶναι καὶ καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἂν μοι τὸν αὐτὸν
 ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλείστ' ἂν εἶδη καὶ μετὰ χαρίτων
 2 μάλιστα' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὐταρκες παρέχεσθαι. καὶ
 ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι κόμπος τάδε μᾶλλον ἢ ἔργων
 ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἢ δύναμις τῆς πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε 15
 3 τῶν τρόπων ἐκτησάμεθα, σημαίνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν
 ἀκοῆς κρείσσω ἐς πείραν ἔρχεται, καὶ μόνη οὔτε τῷ πολε-
 μίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει ὑφ' οἷων κακοπαθεῖ οὔτε
 4 τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίῳ ἄρχεται. μετὰ
 μεγάλων δὲ σημείων καὶ οὐ δὴ τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν 20
 παρασχόμενοι τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα,
 καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὀμήρου ἐπαιέτου οὔτε ὅστις
 ἔπεσι μὲν τὸ αὐτὶκά τέρψει, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἢ
 ἀλήθεια βλάβει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατόν
 τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ 25
 5 μνημεῖα κακῶν τε κἀγαθῶν αἰδία ξυγκατοικίσαντες. περὶ
 τοιαύτης οὖν πόλεως οἶδε τε γενναίως δικαιούντες μὴ ἀφαι-
 ρεθῆναι αὐτὴν μαχόμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ τῶν λειπομένων
 πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν.
- 42 'Δι' ὃ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν 30
 τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῶν εἶναι τὸν ἀγῶνα καὶ οἷς

3 ἐννιτώμεθα Rutherford: ἡναντιώμεθα codd.: ἡντιώμεθα Hesy-
 chius 12 ἡμῶν Cobet 15 αὐτῆ C [G] 22 καὶ secl. Krüger
 26 αἰδία] ἰδίᾳ A B E F

τῶνδε μὴδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν εὐλογίαν ἅμα ἐφ' οἷς
 νῦν λέγω φανερὰν σημείοις καθιστάς. καὶ εἴρηται αὐτῆς 2
 τὰ μέγιστα· ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὕμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν
 τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν, καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλή-
 5 νων ἰσόρροπος ὥσπερ τῶνδε ὁ λόγος τῶν ἔργων φανείη.
 δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν πρώτην τε μνηύουσα καὶ
 τελευταία βεβαιούσα ἢ νῦν τῶνδε καταστροφή. καὶ γὰρ 3
 τοῖς τᾶλλα χείροσι δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς
 πατρίδος ἀνδραγαθίαν προτίθεσθαι· ἀγαθῶ γὰρ κακὸν ἀφανί-
 10 σαντες κοινῶς μᾶλλον ὠφέλησαν ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἐβλαψαν.
 τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας 4
 ἐμαλακίσθη οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς κὰν ἔτι διαφυγὼν αὐτὴν
 πλουτήσκειν, ἀναβολὴν τοῦ δειοῦ ἐποιήσατο· τὴν δὲ τῶν
 ἐναντίων τιμωρίαν ποθειωτέραν αὐτῶν λαβόντες καὶ κινδύ-
 15 νων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες ἐβουλήθησαν μετ'
 αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι, ἐλπίδι μὲν
 τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσεω ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ
 ἤδη ὀρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιούντες πεποιθέναι, καὶ ἐν
 αὐτῷ τῷ ἀμύνεσθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι ἢ [τὸ]
 20 ἐνδόντες σφῆζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχροὺν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ'
 ἔργον τῷ σώματι ὑπέμειναν καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης
 ἅμα ἀκμῆ τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν.

Ἐκαὶ οἷδε μὲν προσηκόντως τῇ πόλει τοιοῦδε ἐγένοντο 43
 τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέραν μὲν εὐχεσθαι, ἀτολμο-
 25 τέραν δὲ μὴδὲν ἀξιούν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοιαν ἔχειν,
 σκοποῦντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠφελίαν, ἣν ἂν τις πρὸς
 οὐδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδότας μηκύνει, λέγων ὅσα ἐν
 τῷ τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ ἔνεστιν, ἀλλὰ μᾶλλον
 τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ' ἡμέραν ἔργῳ θεωμένους καὶ
 30 ἔραστὰς γιγνομένους αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑμῶν μεγάλη δόξη εἶναι,

5 τῷ ἔργῳ Dobree 11 πλούτῳ A B E F M 16 ἀφίεσθαι
 Poppo 19 τῷ C G Dion. Hal. : τὸ cett. Schol. μᾶλλον] κάλ-
 λιον Dobree τὸ om. Dion. Hal. 25 πολέμους C [G] 26 post
 ἂν add. τί Krüger

- ἐνθυμουμένους ὅτι τολμῶντες καὶ γιγνώσκοντες τὰ δέοντα
 καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰσχυρόμενοι ἄνδρες αὐτὰ ἐκτήσαντο, καὶ
 ὁπότε καὶ πείρα του σφαλείην, οὐκ οὖν καὶ τὴν πόλιν γε τῆς
 σφετέρας ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλιστον δὲ ἔρανον
 2 αὐτῇ προῖέμενοι. κοινῇ γὰρ τὰ σώματα διδόντες ἰδίᾳ τὸν 5
 ἀγῆρων ἔπαινον ἐλάμβανον καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον,
 οὐκ ἐν ᾧ κείνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ
 ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου καιρῷ αἰείμνηστος κατα-
 3 λείπεται. ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ
 στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφὴ, ἀλλὰ καὶ ἐν 10
 τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἐκάστῳ τῆς γνώμης
 4 μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιαιτᾶται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες
 καὶ τὸ εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὐψυχον
 5 κρίναντες μὴ περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους. οὐ
 γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες δικαιότερον ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου, 15
 οἷς ἐλπίς οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ἀλλ' οἷς ἡ ἐναντία μεταβολὴ
 ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ
 6 διαφέροντα, ἣν τι πταίσωσι. ἀλγειωτέρα γὰρ ἀνδρὶ γε
 φρόνημα ἔχοντι ἢ μετὰ τοῦ [ἐν τῷ] μαλακισθῆναι κάκωσις ἢ
 ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνόμενος ἀναίσθητος 20
 θάνατος.
- 44 ' Δι' ὅπερ καὶ τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας, ὅσοι πάρεστε, οὐκ
 ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πολυτρόποις γὰρ
 ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες· τὸ δ' εὐτυχές, οἱ ἂν τῆς
 εὐπρεπεστάτης λάχωσι, ὥσπερ οἶδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς 25
 δὲ λύπης, καὶ οἷς ἐνευδαιμονῆσαι τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐν-
 2 τελευτῆσαι ξυνεμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὄν,
 ὦν καὶ πολλάκις ἔξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς
 ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε· καὶ λύπη οὐχ ὦν ἂν τις μὴ
 πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὗ ἂν ἐθὰς γενό- 30
 3 μενος ἀφαιρεθῇ. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι,

7 ἀλλ'] ἢ CG 16 ἔστ' AB EFM 19 ἐν τῷ secl.
 Bredow: ἐν τῷ μετὰ τοῦ AB EFM 20 ἅμα τε γιγνόμενος
 καὶ CG 30 πειρασάμενος g: πειρασόμενος codd.

οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι· ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ
 ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνόμενοι τισιν ἔσονται, καὶ τῇ πόλει
 διχόθεν, ἕκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι καὶ ἀσφαλείᾳ, ξυνοίσει
 οὐ γὰρ οἶόν τε ἶσον τι ἢ δίκαιον βουλευέσθαι οἷ ἂν μὴ καὶ
 5 παῖδας ἕκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι κινδυνεύωσιν. ὅσοι 4
 δ' αὖ παρηβήκατε, τὸν τε πλέονα κέρδος ἔν ἠτύχευτε βίον
 ἡγείσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ
 κουφίξεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον, καὶ οὐκ ἐν
 τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινὲς φασι,
 10 μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι. παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε 45
 πάρεστε ἢ ἀδελφοῖς ὀρώ μέγαν τὸν ἀγῶνα (τὸν γὰρ οὐκ
 ὄντα ἅπας εἶωθεν ἐπαιεῖν), καὶ μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν
 ἀρετῆς οὐχ ὁμοιοί, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθεῖτε. φθόνος
 γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν ἀνατα-
 15 γωνίστῳ εὐνοία τετίμηται. εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι 2
 ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχεῖα
 παραυέσει ἅπαν σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως
 μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῶν μεγάλη ἢ δόξα καὶ ἥς ἂν ἐπ'
 ἐλάχιστον ἀρετῆς περί ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ἦ.
 20 'Εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρόσ- 46
 φορα, καὶ ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν ἤδη κεκόσμηται, τὰ
 δὲ αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε δημοσίᾳ ἢ πόλιν μέχρι
 ἡβης θρέψει, ὠφέλιμον στέφανον τοῖσδέ τε καὶ τοῖς λειπο-
 μένοις τῶν τοιῶνδε ἀγῶνων προτιθεῖσα· ἄθλα γὰρ οἷς κείται
 25 ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν.
 νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ἔν προσήκει ἐκάστῳ ἅπιτε.' 2
 Τοιοῦσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ· καὶ 47
 διελθόντος αὐτοῦ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦδε ἐτελεύτα.
 τοῦ δὲ θέρους εὐθύς ἀρχομένου Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμ- 2
 30 μαχοὶ τὰ δύο μέρη ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐσέβαλον ἐς τὴν

1 τὲ (sic) γὰρ M : γὰρ τε cett. 4 καὶ μὴ AB EF 12 πᾶς
 C [G] 14 τὸν CE [G] 22 τὸ] τὰ AB EF M 24 προσ-
 τιθεῖσα CG 26 ἕκαστος AB EFG M ἀποχωρεῖτε AB EF M
 28 τούτου C γρ. G τῷ πολέμῳ τούτῳ G

- Ἀττικὴν (ἠγείτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαι-
 3 μωνίων βασιλεύς), καὶ καθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν. καὶ
 ὄντων αὐτῶν οὐ πολλὰς πω ἡμέρας ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ νόσος
 πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ
 πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκῆψαι καὶ περὶ Λῆρνον καὶ ἐν 5
 ἄλλοις χωρίοις, οὐ μὲντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς οὐδὲ φθορὰ
 4 οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι. οὔτε γὰρ
 ἰατροὶ ἤρκουν τὸ πρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοία, ἀλλ' αὐτοὶ
 μάλιστα ἐθνησκον ὄσφ καὶ μάλιστα προσῆσαν, οὔτε ἄλλη
 ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία· ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἰκέτευσαν ἢ 10
 μαντείοις καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν,
 τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέστησαν ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι.
 48 ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς
 ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην
 2 κατέβη καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν 15
 Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπινάως ἐσέπεσε, καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ
 Πειραιεῖ ἤψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν
 ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα·
 κρῆναι γὰρ οὕτω ἦσαν αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν ἄνω
 3 πόλιν ἀφίκετο, καὶ ἐθνησκον πολλῶ μᾶλλον ἤδη. λεγέτω 20
 μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γινώσκει καὶ ἰατρὸς καὶ
 ἰδιώτης, ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτό, καὶ τὰς αἰτίας
 ἄστυας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι δύναμιν
 ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν· ἐγὼ δὲ οἶόν τε ἐγίγνετο λέξω,
 καὶ ἀφ' ὧν ἂν τις σκοπῶν, εἴ ποτε καὶ αὐθις ἐπιπέσοι, 25
 μάλιστ' ἂν ἔχοι τι προειδῶς μὴ ἀγνοεῖν, ταῦτα δηλώσω
 αὐτός τε νοσήσας καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας.
- 49 Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὁμολογεῖτο, ἐκ πάντων μάλιστα δὴ
 ἐκεῖνο ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχανεν ὄν· εἰ δέ
 2 τις καὶ προύκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη. τοὺς δὲ 30
 ἄλλους ἀπ' οὐδεμίας προφάσεως, ἀλλ' ἐξαίφνης ὑγιεῖς ὄντας

πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι ἰσχυραὶ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
 ἐρυθήματα καὶ φλόγωσις ἐλάμβανε, καὶ τὰ ἐντός, ἢ τε
 φάρυγξ καὶ ἢ γλῶσσα, εὐθὺς αἱματώδη ἦν καὶ πνεῦμα
 ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει· ἔπειτα ἐξ αὐτῶν πτάρμους καὶ 3
 5 βράγχος ἐπεγίγνετο, καὶ ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέβαιων ἐς
 τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ· καὶ ὅποτε ἐς τὴν
 καρδίαν στηρίζειεν, ἀνέστρεφέ τε αὐτὴν καὶ ἀποκαθάρσει
 χολῆς πάσαι ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμένοι εἰσὶν ἐπήσαν,
 καὶ αὐταὶ μετὰ τάλαιπωρίας μεγάλης. λύγξ τε τοῖς πλέο- 4
 10 σιν ἐνέπιπτε κενή, σπασμὸν ἐνδιδοῦσα ἰσχυρόν, τοῖς μὲν
 μετὰ ταῦτα λωφίσαντα, τοῖς δὲ καὶ πολλῷ ὕστερον. καὶ 5
 τὸ μὲν ἕξωθεν ἀπτομένῳ σῶμα οὐτ' ἄγαν θερμὸν ἦν οὔτε
 χλωρόν, ἀλλ' ὑπέρυθρον, πελιτνόν, φλυκταίναισι μικραῖσι καὶ
 ἔλκεσιν ἐξηθηκόσ· τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκάετο ὥστε μήτε
 15 τῶν πάντων λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδύων τὰς ἐπιβολὰς μηδ'
 ἄλλο τι ἢ γυμνοὶ ἀνέχεσθαι, ἠδισταὶ τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν
 σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἡμελημένων
 ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ ξυν-
 εχόμενοι· καὶ ἐν τῷ ὁμοίῳ καθειστήκει τό τε πλεόν καὶ
 20 ἔλασσον ποτόν. καὶ ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ 6
 ἀγρυπνία ἐπέκειτο διὰ παντός. καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ
 χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζοι, οὐκ ἐμαραίνετο, ἀλλ' ἀντεῖχε
 παρὰ δόξαν τῇ τάλαιπωρίᾳ, ὥστε ἢ διεφθείροντο οἱ πλείστοι
 ἐναταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος, ἔτι ἔχοντές
 25 τι δυνάμεως, ἢ εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος
 ἐς τὴν κοιλίαν καὶ ἐλκώσεώς τε αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνομένης
 καὶ διαρροίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης οἱ πολλοὶ ὕστερον
 δι' αὐτὴν ἀσθενεῖα διεφθείροντο. διεξήκει γὰρ διὰ παντός 7
 τοῦ σώματος ἄνωθεν ἀρξάμενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον

9 αὐταὶ CG 10 ἐνέπεσε ABEFM Thom. Mag. 12 τῷ C
 quod tuetur Hude post ἀπτομένῳ τὸ addens 13 πελιτνόν
 Lexx.: πελιτνόν codd. 15 μήτ' ABEFM 16 γυμνόν
 ABEFM 23 πλείους ABF 28 διὰ τὴν ἀσθένειαν C et,
 ut videtur, G ἀπεφθείροντο ABEFM [G]

ἰδρυθὲν κακόν, καὶ εἴ τις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο, τῶν
 8 γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήμαιεν. κατέσκηπτε
 γὰρ ἐς αἰδοῖα καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας καὶ πόδας, καὶ πολλοὶ
 στερισκόμενοι τούτων διέφευγον, εἰσὶ δ' οἱ καὶ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν. τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε παραντικά ἀναστάντας 5
 τῶν πάντων ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς
 50 ἐπιτηδεύουσιν. γενόμενον γὰρ κρείσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς
 νόσου τὰ τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν
 φύσιν προσέπιπτεν ἐκάστῳ καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα
 ἄλλο τι ὄν ἢ τῶν ξυντρόφων τι· τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ τετράποδα 10
 ὅσα ἀνθρώπων ἄπτεται, πολλῶν ἀτάφων γιγνομένων ἢ οὐ
 2 προσήει ἢ γευσάμενα διεφθείρετο. τεκμήριον δέ· τῶν μὲν
 τοιούτων ὄρνιθων ἐπίλειψις σαφῆς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἐωρῶντο
 οὔτε ἄλλως οὔτε περὶ τοιούτου οὐδέν· οἱ δὲ κύνες μᾶλλον
 αἴσθησιω παρέιχον τοῦ ἀποβαίνοντος διὰ τὸ ξυνδιαιτᾶσθαι. 15
 51 Τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας,
 ὡς ἐκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἐτέρῳ πρὸς ἕτερον
 γιγνόμενον, τοιούτου ἦν ἐπὶ πᾶν τὴν ἰδέαν. καὶ ἄλλο
 παρελύπει κατ' ἐκείων τὸν χρόνον οὐδὲν τῶν εἰωθότων· ὁ
 2 δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. ἔθνησκον δὲ οἱ μὲν 20
 ἀμελεία, οἱ δὲ καὶ πάνυ θεραπευόμενοι. ἐν τε οὐδὲ ἐν
 κατέστη ἴαμα ὡς εἰπεῖν ὅτι χρῆν προσφέροντας ὠφελεῖν·
 3 τὸ γὰρ τῷ ξυνευεγκὸν ἄλλον τοῦτο ἔβλαπτεν. σῶμά τε
 αὐταρκες ὄν οὐδὲν διεφάνη πρὸς αὐτὸ ἰσχύος πέρι ἢ ἀσθε-
 νείας, ἀλλὰ πάντα ξυνήρει καὶ τὰ πάση διαίτῃ θεραπευόμενα. 25
 4 δεινότατον δὲ παντὸς ἦν τοῦ κακοῦ ἢ τε ἀθυμία ὅποτε τις
 αἴσθοιτο κάμων (πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον εὐθὺς τραπόμενοι
 τῇ γνώμῃ πολλῶ μᾶλλον προίεντο σφᾶς αὐτοὺς καὶ οὐκ
 ἀντεῖχον), καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπείας ἀναπιμπλά-
 μνοι ὥσπερ τὰ πρόβατα ἔθνησκον· καὶ τὸν πλείστον 30
 5 φθόρον τοῦτο ἐνεποιεῖ. εἴτε γὰρ μὴ 'θέλοιεν δεδιότες

6 τῶν om. C et, ut videtur, G
C et fort. G 22 χρῆ C G

11 γενομένων C G

21 οὐδὲν

ἀλλήλοις προσιέναι, ἀπώλλυντο ἐρήμοι, καὶ οἰκίαι πολλὰ
 ἐκενώθησαν ἀπορία τοῦ θεραπεύσοντος· εἴτε προσίοιεν,
 διεφθείροντο, καὶ μάλιστα οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι·
 αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν ἐσιόντες παρὰ τοὺς
 5 φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευ-
 τῶντες καὶ οἱ οἰκείοι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ
 νικώμενοι. ἐπὶ πλεόν δ' ὅμως οἱ διαπεφευγότες τόν τε 6
 θνήσκοντα καὶ τὸν πονοῦμενον ᾠκτίζοντο διὰ τὸ προειδέναι
 τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· δις γὰρ τὸν αὐτόν,
 10 ὥστε καὶ κτείνειν, οὐκ ἐπελάμβανεν. καὶ ἑμακαρίζοντό τε
 ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρήμα περιχαρεῖ καὶ ἐς
 τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλπίδος τι εἶχον κούφης μὴδ' ἂν ὑπ'
 ἄλλου νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῆναι.

Ἐπίεσε δ' αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ καὶ 52
 15 ἢ ξυγκομιδῇ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ οὐχ ἦσσαν τοὺς
 ἐπελθόντας. οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις 2
 πνιγηραῖς ὥρα ἔτους διαιτωμένων ὁ φθόρος ἐγένετο οὐδενὶ
 κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο
 καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο καὶ περὶ τὰς κρήνας ἀπάσας
 20 ἡμιθνήπτες τοῦ ὕδατος ἐπιθυμίᾳ. τὰ τε ἱερὰ ἐν οἷς ἐσκήνηντο 3
 νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτοῦ ἐναποθνησκόντων· ὑπερβιαζομένου
 γὰρ τοῦ κακοῦ οἱ ἄνθρωποι, οὐκ ἔχοντες ὅτι γένωνται, ἐς
 ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως. νόμοι 4
 τε πάντες ξυνεταράχθησαν οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς
 25 ταφάς, ἔθαπτον δὲ ὡς ἕκαστος ἐδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς
 ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο σπᾶνει τῶν ἐπιτηδείων διὰ
 τὸ συχνοὺς ἤδη προτεθῆναι σφίσι· ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἄλλο-
 τρίας φθάσαντες τοὺς νήσαντας οἱ μὲν ἐπιθέυτες τὸν ἑαυτῶν
 νεκρὸν ὑφήπτον, οἱ δὲ καιομένου ἄλλου ἐπιβαλόντες ἄνωθεν
 30 ὄν φέροιεν ἀπῆσαν.

Πρῶτόν τε ἦρξε καὶ ἐς τὰλλα τῇ πόλει ἐπὶ πλεόν ἀνομίας 53

6 ἐξέκαμον A B E F M [G]

ἐσκήνωντο M 22 γένοιτο A B

ἐπιβαλόντες A B E F M

20 post ἡμιθνήπτες add. τῇ G M

29 ἐπιβάλλοντες C ἄνωθεν

- τὸ νόσημα. ῥᾶον γὰρ ἐτόλμα τις ἢ πρότερον ἀπεκρύπτετο
 μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφον τὴν μεταβολὴν ὀρώντες
 τῶν τε εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδίως θνησκόντων καὶ τῶν οὐδὲν
 2 πρότερον κεκτημένων, εὐθύς δὲ τὰ κείνων ἐχόντων. ὥστε
 ταχείας τὰς ἐπαυρέσεις καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν ἤξιουν ποιεῖσθαι, 5
 ἐφήμερα τὰ τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγούμενοι.
 3 καὶ τὸ μὲν προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῶ οὐδεὶς πρό-
 θυμος ἦν, ἄδηλον νομίζων εἰ πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν διαφθαρή-
 σεται· ὅτι δὲ ἤδη τε ἡδὺ πανταχόθεν τε ἐς αὐτὸ κερδαλέον,
 4 τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. θεῶν δὲ φόβος ἢ 10
 ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε, τὸ μὲν κρίνοντας ἐν ὁμοίῳ
 καὶ σέβειν καὶ μὴ ἐκ τοῦ πάντας ὄραν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους,
 τῶν δὲ ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέ-
 σθαι βίους ἀν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι, πολὺ δὲ μείζω τὴν
 ἤδη κατεψηφισμένην σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἦν πρὶν ἐμπεσεῖν 15
 εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι.
- 54 Τοιοῦτῳ μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέζοντο,
 2 ἀνθρώπων τ' ἔνδον θνησκόντων καὶ γῆς ἔξω δηουμένης. ἐν
 δὲ τῷ κακῷ οἷα εἰκὸς ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε τοῦ ἔπους,
 φάσκοντες οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ἄδεσθαι ' ἧξει Δωριακὸς 20
 3 πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.' ἐγένετο μὲν οὖν ἕρις τοῖς
 ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνομάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν,
 ἀλλὰ λιμὸν, ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως λοιμὸν
 εἰρήσθαι· οἱ γὰρ ἀνθρωποὶ πρὸς ἃ ἔπασχον τὴν μνήμην
 ἐποιοῦντο. ἦν δέ γε οἶμαί ποτε ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ 25
 Δωρικὸς τοῦδε ὕστερος καὶ ξυμβῆ γενέσθαι λιμὸν, κατὰ τὸ
 4 εἰκὸς οὕτως ἄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ Λακεδαι-
 μονίων χρηστηρίου τοῖς εἰδόσιν, ὅτι ἐπερωτῶσι αὐτοῖς τὸν
 θεὸν εἰ χρὴ πολεμῆν ἀνείλε κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην
 5 ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι.' περὶ μὲν οὖν τοῦ 30
 χρηστηρίου τὰ γιγνόμενα ἦκαζον ὁμοῖα εἶναι· ἐσβεβληκότων

7 προσταλαιπωρεῖν CE

9 πανταχόθεν τε] καὶ πανταχόθεν τὸ

ABEFM 10 prius καὶ om. CG

14 post τιμωρίαν habent

βίουςαν (sic) CG

δὲ τῶν Πελοποννησίων ἡ νόσος ἤρξατο εὐθύς, καὶ ἐς μὲν Πελοπόννησον οὐκ ἐσῆλθεν, ὅτι καὶ ἄξιον εἰπεῖν, ἐπενείματο δὲ Ἀθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων χωρίων τὰ πολυαυθροπότετα. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον 5 γενόμενα.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ ἔτεμον τὸ πεδῖον, παρήλθον 55 ἐς τὴν Πάραλον γῆν καλουμένην μέχρι Λαυρείου, οὗ τὰ ἀργύρεια μέταλλά ἐστὶν Ἀθηναίους. καὶ πρῶτον μὲν ἔτεμον ταύτην ἢ πρὸς Πελοπόννησον ὄρα, ἔπειτα δὲ τὴν πρὸς 10 Εὐβοίαν τε καὶ Ἄνδρον τετραμμένην. Περικλῆς δὲ στρατηγὸς 2 ὢν καὶ τότε περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς Ἀθηναίους τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχεν ὥσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ. ἔτι 56 δ' αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ὄντων, πρὶν ἐς τὴν παραλίαν ἐλθεῖν, ἑκατὸν νεῶν ἐπίπλουν τῇ Πελοποννήσῳ παρεσκευάζετο, καὶ 15 ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀνήγετο. ἦγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὀπλίτας 2 Ἀθηναίων τετρακισχίλιους καὶ ἰππέας τριακοσίους ἐν ναυσὶν ἰππαγωγοῖς πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθείσαις· ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ Χίοι καὶ Λέσβιοι πεντήκοντα ναυσίν. ὅτε δὲ ἀνήγετο ἡ στρατιὰ αὕτη Ἀθηναίων, Πελοποννησίους 3 20 κατέλιπον τῆς Ἀττικῆς ὄντας ἐν τῇ παραλίᾳ. ἀφικόμενοι 4 δὲ ἐς Ἐπίδαυρον τῆς Πελοποννήσου ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν, καὶ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλόντες ἐς ἐλπίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἐλεῖν, οὐ μέντοι προυχώρησέ γε. ἀναγαγόμενοι 5 δὲ ἐκ τῆς Ἐπιδαύρου ἔτεμον τὴν τε Τροιζηνίδα γῆν καὶ 25 Ἀλιάδα καὶ Ἐρμιονίδα· ἐστὶ δὲ ταῦτα πάντα ἐπιθαλάσσια τῆς Πελοποννήσου. ἄραυτες δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀφίκοιντο ἐς Πρα- 6 σιάς τῆς Λακωνικῆς πόλισμα ἐπιθαλάσσιον, καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἶλον καὶ ἐπόρθησαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν. τοὺς δὲ Πελοποννησίους 30 οὐκέτι κατέλαβον ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντας, ἀλλ' ἀνεκεχωρηκότας.

2 καὶ ἄξιον G : ἄξιον καὶ cett.

ἀλλ. add. γῆν A B E F G M

add. τὴν A B E F G M

om. G : πάντα ταῦτα A B E F M

9 ἢ C E F M

23 ἀναγόμενοι C G

25 post καὶ add. τὴν A B E F G M

13 post παρα-

24 post καὶ

πάντα

57 Ὅσον δὲ χρόνον οἷ τε Πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀθηναίων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, ἡ νόσος ἐν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς Ἀθηναίους ἐφθειρε καὶ ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ ἐλέχθη τοὺς Πελοποννησίους δεισαντας τὸ νόσημα, ὡς ἐπνυθάνοντο τῶν αὐτομόλων ὅτι ἐν τῇ πόλει 5 εἶη καὶ θάπτοντας ἅμα ἡσθάνοντο, θάσσου ἐκ τῆς γῆς ἐξελ-
2 θεῖν. τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλείστον τε χρόνον ἐνέμειναν καὶ τὴν γῆν πᾶσαν ἔτεμον· ἡμέρας γὰρ τεσσαράκοντα μάλιστα ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀττικῇ ἐγένοντο.

58 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἄγνων ὁ Νικίου καὶ Κλεόπομπος 10 ὁ Κλειویی, ξυστράτηγοι ὄντες Περικλέους, λαβόντες τὴν στρατιὰν ἥπερ ἐκεῖνος ἐχρήσατο ἐστράτευσαν εὐθύς ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ Ποτείδαιαν ἔτι πολιορκου-
2 μὲνην, ἀφικόμενοι δὲ μηχανάς τε τῇ Ποτείδαλα προσέφερον καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειρῶντο ἐλεῖν. προυχῶρει δὲ αὐτοῖς 15 οὔτε ἡ αἵρεσις τῆς πόλεως οὔτε τᾶλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως· ἐπιγενομένη γὰρ ἡ νόσος ἐνταῦθα δὴ πάνυ ἐπίεσε τοὺς Ἀθηναίους, φθείρουσα τὴν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρατιώτας νοσῆσαι τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς ξυν Ἄγνωνι στρατιᾶς, ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ὑγιαίνοντας. Φορ-
3 μίων δὲ καὶ οἱ ἐξακόσιοι καὶ χίλιοι οὐκέτι ἦσαν περὶ Χαλκι-
2 δέας. ὁ μὲν οὖν Ἄγνων ἀνεχώρησέ ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τετρακισχιλίων ὀπλιτῶν χιλίους καὶ πεντή-
3 κοντα τῇ νόσῳ ἀπολέσας ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις· οἱ δὲ πρότεροι στρατιῶται κατὰ χώραν μένουτες ἐπολιόρκουν 25 τὴν Ποτείδαιαν.

59 Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἦ τε γῆ αὐτῶν ἐτέτμητο τὸ δεύτερον καὶ ἡ νόσος ἐπέκειτο ἅμα καὶ ὁ πόλεμος, ἡλλοίωντο τὰς γνώμας,
2 καὶ τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτία εἶχον ὡς πείσαντα σφᾶς 30 πολεμεῖν καὶ δι' ἐκείνων ταῖς ζυμφοραῖς περιπεπτωκότες,

1 δὲ χρόνον οἷ τε C : δέ τε χρόνον οἱ cett. (τε om. E) [G]
ναν AB 22 ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν AB E F M

7 ἔμει-

πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ὥρμητο ξυγχωρεῖν· καὶ
 πρέσβεις τινας πέμψαντες ὡς αὐτοὺς ἄπρακτοι ἐγένοντο.
 πανταχόθεν τε τῇ γνώμῃ ἄποροι καθεστηκότες ἐνέκειτο
 τῷ Περικλεί. ὁ δὲ ὄρων αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλε- 3
 5 παίνοντας καὶ πάντα ποιούντας ἄπερ αὐτὸς ἤλπιζε, ξύλ-
 λογον ποιήσας (ἔτι δ' ἐστρατήγει) ἐβούλετο θαρσύναί τε
 καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἡπιώ-
 τερον καὶ ἀδεέστερον καταστήσαι· παρελθὼν δὲ ἔλεξε
 τοιάδε.
 10 'Καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἔς με γεγέ- 60
 νηται (αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας) καὶ ἐκκλησίαν τούτου
 ἔνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑπομνήσω καὶ μέμψωμαι εἴ τι μὴ
 ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε. ἐγὼ 2
 γὰρ ἠγούμαι πόλιω πλείω ξύμπασαν ὀρθουμένην ὠφελεῖν
 15 τοὺς ἰδιώτας ἢ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν,
 ἀθρόαν δὲ σφαλλομένην. καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος ἀνὴρ 3
 τὸ καθ' ἑαυτὸν διαφθειρομένης τῆς πατρίδος οὐδὲν ἦσσαν
 ξυναπόλλυται, κακοτυχῶν δὲ ἐν εὐτυχούσῃ πολλῷ μᾶλλον
 διασφύζεται. ὁπότε οὖν πόλις μὲν τὰς ἰδίας ξυμφορὰς οἶα 4
 20 τε φέρει, εἰς δ' ἕκαστος τὰς ἐκείνης ἀδύνατος, πῶς οὐ χρή
 πάντας ἀμύνει αὐτῇ, καὶ μὴ ὃ νῦν ὑμεῖς δρᾶτε· ταῖς κατ'
 οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας
 ἀφίεσθε, καὶ ἐμέ τε τὸν παραινέσαντα πολεμεῖν καὶ ὑμᾶς
 αὐτοὺς οἱ ξυνέγνωτε δι' αἰτίας ἔχετε. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ 5
 25 ἀνδρὶ ὀργίζεσθε ὃς οὐδενὸς ἦσσαν οἶομαι εἶναι γνῶναί τε
 τὰ δέοντα καὶ ἐρμηνεύσαι ταῦτα, φιλόπολις τε καὶ χρημάτων
 κρείστων. ὃ τε γὰρ γνοὺς καὶ μὴ σαφῶς διδάξας ἐν ἴσῳ 6
 καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθῃ· ὃ τε ἔχων ἀμφοτέρα, τῇ δὲ πόλει
 δύσγνος, οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι· προσόντος δὲ
 30 καὶ τοῦδε, χρήμασι δὲ νικωμένου, τὰ ξύμπαντα τούτου ἐνὸς
 ἂν πωλοῖτο. ὥστ' εἴ μοι καὶ μέσως ἠγούμενοι μᾶλλον ἐτέρων 7

2 πρεσβείας M 3 τε] δὲ CG καθεστῶτες AB EFM 10 ἐς
 ἐμὲ AB EF 23 τε om. CG 25 οἶομαι ἦσσαν AB EFM Dion.
 Hal.

προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν ἐπέισθητε, οὐκ ἂν εἰκότως νῦν τοῦ γε ἄδικεῖν αἰτίαν φεροίμην.

- 61 'Καὶ γὰρ οἷς μὲν αἴρεσις γεγένηται τᾶλλα εὐτυχοῦσι, πολλὴ ἄνοια πολεμήσαι· εἰ δ' ἀναγκαῖον ἦν ἢ εἷξαντας εὐθὺς τοῖς πέλας ὑπακοῦσαι ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, 5
 2 ὁ φυγῶν τὸν κίνδυνον τοῦ ὑποστάντος μεμπτότερος. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι καὶ οὐκ ἐξίσταμαι· ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραλοῖς, μεταμέλει δὲ κακουμένοις, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι, διότι 10
 τὸ μὲν λυποῦν ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἐκάστω, τῆς δὲ ὠφελίας ἀπεστιν ἔτι ἢ δῆλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ ὀλίγου, ἐμπεσοῦσης ταπεινῇ ὑμῶν
 3 ἢ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἢ ἐγνωτε. δουλοῖ γὰρ φρόνημα τὸ αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον καὶ τὸ πλείστω παραλόγῳ ξυμ- 15
 βαίνων· ὃ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχ ἦκιστα καὶ κατὰ τὴν
 4 νόσον γεγένηται. ὅμως δὲ πόλιν μεγάλην οἰκοῦντας καὶ ἐν ἡθεσιν ἀντιπάλους αὐτῇ τεθραμμένους χρεῶν καὶ ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐθέλειν ὑφίστασθαι καὶ τὴν ἀξίωσιν μὴ ἀφανίζεω (ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσι τῆς τε ὑπαρχούσης 20
 δόξης αἰτιᾶσθαι ὅστις μαλακία ἐλλείπει καὶ τῆς μὴ προσηκούσης μισεῖν τὸν θρασύτητι ὀρεγόμενον), ἀπαλγῆσαντας δὲ τὰ ἴδια τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι.

- 62 'Τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένηται τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω μὲν ὑμῖν 25
 καὶ ἐκεῖνα ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτεούμενον, δηλώσω δὲ καὶ τόδε, ὃ μοι δοκεῖτε οὐτ' αὐτοὶ πρόποτε ἐνθυμηθῆναι ὑπάρχον ὑμῖν μεγέθους πέρι ἐς τὴν ἀρχὴν οὐτ' ἐγὼ ἐν τοῖς πρὶν λόγοις· οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδεστέραν ἔχοντι τὴν προσποίησιν, 30
 2 εἰ μὴ καταπεπληγμένους ὑμᾶς παρὰ τὸ εἰκὸς ἐώρων. οἴεσθε

12 ἅπασι om. C G (add. G¹) 16 ὑμῖν F¹ M : ἡμῖν cett. 18 ξυμφορὰς τὰς μεγίστας m : τὰς συμφορὰς Dion. Hal. 21 ὅστις ἂν . . . ἐλλείπῃ Dion. Hal.

μὲν γὰρ τῶν ξυμμάχων μόνων ἄρχει, ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο
 μερῶν τῶν ἐς χρήσιν φανερῶν, γῆς καὶ θαλάσσης, τοῦ
 ἐτέρου ὑμᾶς παντὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν
 νέμεσθε καὶ ἦν ἐπὶ πλέον βουλευθῆτε· καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις
 5 τῇ ὑπαρχούσῃ παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλέοντας ὑμᾶς οὔτε
 βασιλεὺς οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι κωλύσει.
 ὥστε οὐ κατὰ τὴν τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρεῖαν, ὧν μεγά- 3
 λων νομίζετε ἐστερηῆσθαι, αὕτη ἡ δύναμις φαίνεται· οὐδ'
 εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ κηπίον καὶ ἐγ-
 10 καλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγορῆσαι,
 καὶ γνῶναι ἐλευθερίαν μὲν, ἦν ἀντιλαμβανόμενοι αὐτῆς δια-
 σώσωμεν, ῥαδίως ταῦτα ἀναληψομένην, ἄλλων δὲ ὑπακούσασι
 καὶ τὰ προκεκτημένα φιλεῖν ἐλασσοῦσθαι, τῶν τε πατέρων
 μὴ χείρους κατ' ἀμφοτέρα φανῆναι, οἱ μετὰ πόνων καὶ οὐ
 15 παρ' ἄλλων δεξάμενοι κατέσχον τε καὶ προσέτι διασώσαντες
 παρέδοσαν ὑμῖν αὐτά (αἴσχιον δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι ἢ
 κτωμένους ἀτυχήσαι), λέναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονή-
 ματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. αὔχημα μὲν γὰρ καὶ 4
 ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς καὶ δειλῷ τιw ἐγγίγνεται, καταφρό-
 20 νησις δὲ ὅς ἂν καὶ γνώμη πιστεύῃ τῶν ἐναντίων προύχειν,
 ὃ ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ τὴν τόλμαν ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἢ 5
 ξύνεσις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ἐχυρωτέραν παρέχεται, ἐλπίδι
 τε ἦσσον πιστεύει, ἧς ἐν τῷ ἀπόρῳ ἢ ἰσχύς, γνώμη δὲ ἀπὸ
 τῶν ὑπαρχόντων, ἧς βεβαιότερα ἢ πρόνοια. τῆς τε πόλεως 63
 25 ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχει, ὧπερ ἅπαντες
 ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἢ μηδὲ
 τὰς τιμὰς διώκειν· μηδὲ νομίσαι περὶ ἐνὸς μόνου, δουλείας
 αὐτ' ἐλευθερίας, ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως
 καὶ κινδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε. ἧς οὐδ' ἐκστήναι 2

1 μόνων C E¹: μόνον cett. [G] 6 post ἔθνος add. ἀνθρώπων C G
 κωλύσει post βασιλεὺς habent A B E F M 9 οὐ κηπίον C E¹ M: οὐχ
 ἦπιον C: οὐκ ἦπιον cett. 13 προκεκτημένα C G m: προσκεκτημένα M:
 προσεκτημένα cett. 20 περιέχειν C 22 ὀχυρωτέραν A B E F
 Dion. Hal. 25 ὧπερ ἅπαντες C G et, ut videtur, E¹ F¹: ὃ ὑπὲρ ἅπαν-
 τας A¹ Dion. Hal.: ὃ ὑπὲρ ἅπαντες cett. 29 ἀπήχθησθε Cobet

3 ἔτι ὑμῶν ἔστω, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιῶς ἀπραγμο-
 σύνη ἀνδραγαθίζεται· ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἦν
 3 λαβεῖν μὲν ἀδικον δοκεῖ εἶναι, ἀφείναι δὲ ἐπικίνδυνον. τάχιστ'
 ἂν τε πόλιν οἱ τοιοῦτοι ἐτέρους τε πείσαντες ἀπολέσειαν καὶ
 εἴ που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν· τὸ γὰρ ἀπραγμον 5
 οὐ σφύζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρ-
 χούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύει.
 64 Ἔμεις δὲ μήτε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν παράγεσθε
 μήτε ἐμὲ δι' ὀργῆς ἔχετε, ᾧ καὶ αὐτοὶ ξυνδιέγνωτε πολεμεῖν,
 εἰ καὶ ἐπελθόντες οἱ ἐναντιοὶ ἔδρασαν ἄπερ εἰκὸς ἦν μὴ 10
 ἐθελήσαντων ὑμῶν ὑπακούειν, ἐπιγεγένηται τε πέρα ὧν
 προσεδεχόμεθα ἢ νόσος ἦδε, πρᾶγμα μόνον δὴ τῶν πάντων
 ἐλπίδος κρείσσον γεγενημένον. καὶ δι' αὐτὴν οἶδ' ὅτι μέρος
 τι μᾶλλον ἔτι μισοῦμαι, οὐ δικαίως, εἰ μὴ καὶ ὅταν παρὰ
 2 λόγον τι εὖ πράξῃτε ἐμοὶ ἀναθήσετε. φέρειν δὲ χρὴ τά τε 15
 δαιμόνια ἀναγκαίως τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως·
 ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῆδε τῇ πόλει πρότερόν τε ἦν νῦν τε μὴ
 3 ἐν ὑμῶν κωλυθῆ. γινώτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν
 ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις διὰ τὸ ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἴκειν,
 πλείστα δὲ σώματα καὶ πόνοὺς ἀνηλωκένας πολέμῳ, καὶ 20
 δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἧς ἔς ἀίδιον
 τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἦν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ
 πέφυκε καὶ ἔλασσοῦσθαι), μνήμη καταλελείψεται, Ἑλλήνων
 τε ὅτι Ἕλληνας πλείστων δὴ ἤρξαμεν, καὶ πολέμοις μεγίστοις
 ἀντέσχομεν πρὸς τε ξύμπαντας καὶ καθ' ἐκάστους, πόλιν τε 25
 4 τοῖς πᾶσιν εὐπορωτάτην καὶ μεγίστην ᾠκήσαμεν. καίτοι
 ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων μέμφαιτ' ἂν, ὁ δὲ δρᾶν τι καὶ αὐτὸς
 5 βουλόμενος ζηλώσει· εἰ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ
 δὲ μισεῖσθαι καὶ λυπηροὺς εἶναι ἐν τῷ παρόντι πᾶσι μὲν
 ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἐτέρων ἠξίωσαν ἀρχεῖν· ὅστις δὲ ἐπὶ 30
 μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλεύεται. μῖσος

14 παρὰ λόγον c G m : παράλογόν cett. γρ. G

19 πᾶσιν A B E F M

24 πλείστον C G

15 δὲ G : τε cett.

27 βουλόμενος καὶ

αὐτὸς A B E F M

μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει, ἢ δὲ παραυτίκα τε λαμπρότης
καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα αἰείμνηστος καταλείπεται. ὑμεῖς δὲ 6
ἔς τε τὸ μέλλον καλὸν προγνόντες ἔς τε τὸ αὐτίκα μὴ
αἰσχροὺν τῷ ἤδη προθύμῳ ἀμφότερα κτήσασθε, καὶ Λακε-
5 δαιμονίοις μῆτε ἐπικηρυκεύεσθε μῆτε ἔνδηλοι ἔσθε τοῖς
παροῦσι πόνοις βαρυνόμενοι, ὡς οἴτινες πρὸς τὰς ξυμφορὰς
γνώμη μὲν ἤκιστα λυποῦνται, ἔργῳ δὲ μάλιστα ἀντέχουσιν,
οὔτοι καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν κράτιστοὶ εἰσι·

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς 65
10 τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δειῶν
ἀπάγειν τὴν γνώμην. οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνε- 2
πίθοντο καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἔπεμπον ἔς
τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὄρημητο, ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν
ἐλυποῦντο, ὁ μὲν δῆμος ὅτι ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος
15 ἐστέρητο καὶ τούτων, οἱ δὲ δυνατοὶ κατὰ κτήματα κατὰ
τὴν χώραν οἰκοδομίαις τε καὶ πολυτελείᾳ κατασκευαῖς ἀπο-
λωλεκότες, τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες.
οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ 3
ἔχοντες αὐτὸν πρὶν ἐξημίωσαν χρήμασιν. ὕστερον δ' αὖθις 4
20 οὐ πολλῷ, ὅπερ φιλεῖ ὄμιλος ποιεῖν, στρατηγὸν εἶλοντο καὶ
πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν, ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεία
ἕκαστος ἤλγει ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα
πόλις προσεδείτο πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. ὅσον 5
τε γὰρ χρόνον προύστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως
25 ἐξηγεῖτο καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐπ'
ἐκεῖνου μεγίστη, ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ
φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν. ἐπεβίω δὲ 6
δύο ἔτη καὶ ἕξ μῆνας· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλείον ἔτι
ἐγνώσθη ἢ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ 7
30 ἠοσιχάζοντάς τε καὶ τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας καὶ ἀρχὴν μὴ

1 μὲν om. A B E F M
χώραν add. ἐν Madvig
A B E F M

10 ἐς] ἐπ' A B E F M Schol.
22 ξύμπασα ἢ A B E F M
29 alterum ἢ om. A B E F M

16 post
26 ἐπέε

ἐπικτωμένους ἐν τῷ πολέμῳ μηδὲ τῇ πόλει κινδυνεύοντας ἔφη
 περιέσθαι οἱ δὲ ταῦτά τε πάντα ἐς τὸν ναυτίον ἔπραξαν
 καὶ ἄλλα ἔξω τοῦ πολέμου δοκοῦντα εἶναι κατὰ τὰς ἰδίας
 φιλοτιμίας καὶ ἴδια κέρδη κακῶς ἐς τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ
 τοὺς ξυμμάχους ἐπολίτευσαν, ἃ κατορθούμενα μὲν τοῖς ἰδιώ- 5
 ταις τιμῇ καὶ ὠφελία μᾶλλον ἦν, σφαλέντα δὲ τῇ πόλει ἐς
 8 τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἴτιον δ' ἦν ὅτι ἐκεῖνος
 μὲν δυνατὸς ὢν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ γνώμῃ χρημάτων
 τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος κατεῖχε τὸ πλῆθος ἐλευ-
 θέρωσ, καὶ οὐκ ἤγετο μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ἢ αὐτὸς ἤγε, διὰ τὸ 10
 μὴ κτώμενος ἐξ οὐ προσηκόντων τὴν δύναμιν πρὸς ἡδονὴν τι
 λέγειν, ἀλλ' ἔχων ἐπ' ἀξιώσει καὶ πρὸς ὀργὴν τι ἀντειπεῖν.
 9 ὁπότε γοῦν αἰσθοῖτό τι αὐτοὺς παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας,
 λέγων κατέπλησεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ δεδιότας αὐτὸν ἀλό-
 γως ἀντικαθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν. ἐγίνετό τε λόγῳ 15
 10 μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή. οἱ
 δὲ ὕστερον ἴσοι μᾶλλον αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ὄντες καὶ
 ὀρεγόμενοι τοῦ πρώτου ἕκαστος γίνεσθαι ἐτράποντο καθ'
 11 ἡδονὰς τῷ δήμῳ καὶ τὰ πράγματα ἐνδιδόναι. ἐξ ὧν ἄλλα
 τε πολλά, ὡς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη 20
 καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς, ὃς οὐ τοσοῦτον γνώμης ἀμάρτημα
 ἦν πρὸς οὗς ἐπήσαν, ὅσον οἱ ἐκπέμφαντες οὐ τὰ πρόσφορα
 τοῖς οἰχομένοις ἐπιγιγνώσκοντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας δια-
 βολὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας τά τε ἐν τῷ στρατο-
 πέδῳ ἀμβλύτερα ἐποιοῦν καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον ἐν 25
 12 ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. σφαλέντες δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄλλη τε
 παρασκευὴ καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῷ πλέονι μορίῳ καὶ κατὰ τὴν
 πόλιν ἦδη ἐν στάσει ὄντες ὅμως τρία μὲν ἔτη ἀντεῖχον
 τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας
 μετ' αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσι ἀφεστηκόσι, 30
 Κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσγενομένῳ, ὃς παρείχε

17 αὐτοὶ μᾶλλον A B E F M
Haacke : ὀκτώ Shilleto

23 διαφορὰς G M

28 τρία] δέκα

χρήματα Πελοποννησίοις ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδσαν ἢ αὐτοὶ ἐν σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περιπεσόντες ἐσφάλησαν. τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε 13 τότε ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνυ ἂν ῥαδίως περιγενέσθαι 5 τὴν πόλιν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τοῦ αὐτοῦ θέρους 66 ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆσον, ἣ κεῖται ἀντιπέρας Ἑλιδος· εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου ἄποικοι καὶ Ἀθηναίους ξυνεμάχουν. ἐπέπλεον δὲ Λακε- 2 10 δαιμονίων χίλιοι ὀπλίται καὶ Κνήμος Σπαρτιάτης ναύαρχος. ἀποβάντες δὲ ἐς τὴν γῆν ἐδήλωσαν τὰ πολλά. καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου.

Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος Ἀριστεὺς Κορίνθιος 67 καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις Ἀνήριστος καὶ Νικόλαος καὶ 15 Πρατόδαμος καὶ Τεγεάτης Τιμαγόρας καὶ Ἀργεῖοι ἰδίᾳ Πόλλις, πορευόμενοι ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἴ πως πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρασχεῖν καὶ ξυμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρῳ ἐς Θράκην, βουλόμενοι πείσαι τε αὐτόν, εἰ δύναντο, μεταστάντα τῆς 20 Ἀθηναίων ξυμμαχίας στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν Ποτεΐδαιαν, οὗ ἦν στράτευμα τῶν Ἀθηναίων πολιορκοῦν, καὶ ἥπερ ὄρμητο, δι' ἐκεῖνου πορευθῆναι πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὡς Φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου, ὃς αὐτοὺς ἔμελλεν ὡς βασιλέα ἀναπέμψειν. παρατυχόντες δὲ Ἀθηναίων πρέσβεις Λέαρχος 2 25 Καλλιμάχου καὶ Ἀμειτιάδης Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ πείθουσι τὸν Σάδοκον τὸν γεγενημένον Ἀθηναῖον, Σιτάλκου υἱόν, τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσιν, ὅπως μὴ διαβάντες ὡς βασιλέα τὴν ἐκεῖνου πόλιν τὸ μέρος βλάψωσιν. ὁ δὲ 3 30 ὧ ἔμελλον τὸν Ἑλλησπόντου περαιώσῃ, πρὶν ἐσβαίνειν

2 ἐν secl. Herwerden σφίσιν αὐτοῖς C [G] 5 τὴν πόλιν CG
 Aristides: τῶν cett. 15 Πρατόδαμος M: Στρατόδημος AB: Πρα-
 τόδημος cett. 17 παρέχειν AB' EFM 26 alterum τὸν
 om. CG

- ξυλλαμβάνει, ἄλλους ξυμπέμφας μετὰ τοῦ Λεάρχου καὶ
 Ἀμειτιάδου, καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι· οἱ δὲ λα-
 4 βόντες ἐκόμισαν ἐς τὰς Ἀθήνας. ἀφικομένων δὲ αὐτῶν
 δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστέα μὴ αὐθις σφᾶς ἔτι
 πλείω κακουργῆ διαφυγῶν, ὅτι καὶ πρὸ τούτων τὰ τῆς 5
 Ποτειδαίας καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης πάντα ἐφαίνετο πράξας,
 ἀκρίτους καὶ βουλομένους ἔστιν ἅ εἰπεῖν αὐθημερὸν ἀπ-
 ἔκτειναν πάντας καὶ ἐς φάραγγα ἐσέβαλον, δικαιοῦντες τοῖς
 αὐτοῖς ἀμύνεσθαι οἷσπερ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπῆρξαν, τοὺς
 ἐμπόρους οὓς ἔλαβον Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐν ὄλ- 10
 κάσι περὶ Πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες καὶ ἐς
 φάραγγας ἐσβαλόντες. πάντας γὰρ δὴ κατ' ἀρχὰς τοῦ
 πολέμου Λακεδαιμόνιοι ὅσους λάβοιεν ἐν τῇ θαλάσῃ ὡς
 πολεμίους διέφθειρον, καὶ τοὺς μετὰ Ἀθηναίων ξυμπολε-
 μούντας καὶ τοὺς μὴδὲ μεθ' ἑτέρων. 15
- 68 Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος,
 καὶ Ἀμπρακιῶται αὐτοὶ τε καὶ τῶν βαρβάρων πολλοὺς
 ἀναστήσαντες ἐστράτευσαν ἐπ' Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ
 2 τὴν ἄλλην Ἀμφιλοχίαν. ἔχθρα δὲ πρὸς τοὺς Ἀργεῖους
 3 ἀπὸ τοῦδε αὐτοῖς ἤρξατο πρῶτον γενέσθαι. Ἄργος τὸ 20
 Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε μὲν μετὰ
 τὰ Τρωικὰ οἴκαδε ἀναχωρήσας καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν
 Ἄργει καταστάσει Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρειος ἐν τῷ Ἀμπρα-
 κικῷ κόλπῳ, ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας
 4 (καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας καὶ τοὺς 25
 5 δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας), ὑπὸ ξυμφορῶν δὲ πολλαῖς
 γενεαῖς ὕστερον πιεζόμενοι Ἀμπρακιώτας ὁμόρους ὄντας τῇ
 Ἀμφιλοχικῇ ξυνοίκους ἐπηγάγοντο, καὶ ἠλληνίσθησαν τὴν
 νῦν γλῶσσαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν Ἀμπρακιωτῶν ξυνοικη-
 6 σάντων· οἱ δὲ ἄλλοι Ἀμφίλοχοι βάρβαροί εἰσιν. ἐκβάλ- 30
 λουσιν οὖν τοὺς Ἀργεῖους οἱ Ἀμπρακιῶται χρόνῳ καὶ αὐτοὶ

1 post ἄλλους add. δὲ C G

πολέμου add. οἱ A B E F M

29 τότε om. C G

8 φάραγγας A B E F M

21 μὲν om. A B E F M

13 post

24 αὐτοῦ C G

ἴσχουσι τὴν πόλιν. οἱ δ' Ἀμφίλοχοι γενομένοι τούτου 7
 διδύασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφο-
 τεροὶ Ἀθηναίους, οἱ αὐτοῖς Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἐπεμφαν
 καὶ ναῦς τριάκοντα, ἀφικομένοι [δὲ] τοῦ Φορμίωνος αἰρούσι
 5 κατὰ κράτος Ἄργος καὶ τοὺς Ἀμπρακιώτας ἠνδραπόδισαν,
 κοινῇ τε ἕκισαν αὐτὸ Ἀμφίλοχοι καὶ Ἀκαρνᾶνες. μετὰ δὲ 8
 τούτου ἡ ζυμμαχία πρῶτον ἐγένετο Ἀθηναίοις καὶ Ἀκαρνᾶσιν.
 οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται τὴν μὲν ἔχθραν ἐς τοὺς Ἀργεῖους 9
 ἀπὸ τοῦ ἀνδραποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν πρῶτον ἐποιήσαντο,
 10 ὕστερον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τήνδε τὴν στρατείαν ποιοῦνται
 αὐτῶν τε καὶ Χαόνων καὶ ἄλλων τινῶν τῶν πλησιοχώρων
 βαρβάρων· ἐλθόντες τε πρὸς τὸ Ἄργος τῆς μὲν χώρας
 ἐκράτουν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν προσβαλόντες,
 ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ διελύθησαν κατὰ ἔθνη. τοσαῦτα
 15 μὲν ἐν τῷ θέρει ἐγένετο.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀθηναῖοι ναῦς ἔστειλαν 69
 εἴκοσι μὲν περὶ Πελοπόννησον καὶ Φορμίωνα στρατηγόν, ὃς
 ὀρμώμενος ἐκ Ναυπάκτου φυλακὴν εἶχε μὴτ' ἐκπλεῖν ἐκ
 Κορίνθου καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου μηδένα μὴτ' ἐσπλεῖν,
 20 ἐτέρας δὲ ἐξ ἐπὶ Καρίας καὶ Λυκίας καὶ Μελήσανδρον
 στρατηγόν, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολογῶσι καὶ τὸ ληστικὸν
 τῶν Πελοποννησίων μὴ ἐώσω αὐτόθεν ὀρμώμενον βλάβπτειν
 τὸν πλοῦν τῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Φασήλιδος καὶ Φωϊκῆς
 καὶ τῆς ἐκείθεν ἠπείρου. ἀναβάς δὲ στρατιᾷ Ἀθηναίων τε 2
 25 τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ τῶν ζυμμάχων ἐς τὴν Λυκίαν ὁ
 Μελήσανδρος ἀποθνήσκει καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διέφθειρε
 νικηθεὶς μάχῃ.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Ποτειδεᾶται ἐπειδὴ οὐκέτι 70
 ἐδύνατο πολιορκούμενοι ἀντέχειν, ἀλλ' αἴ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν
 30 ἐσβολαὶ Πελοποννησίων οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασαν τοὺς
 Ἀθηναίους ὃ τε σίτος ἐπελελοίπει, καὶ ἄλλα τε πολλὰ

4 δὲ secl. Krüger : δὴ Stahl 6 ἕκισαν C : ἕκισαν cett. 7 ἐγένετο πρῶτον A B E F M 11 ἑαυτῶν C [G] 12 τε] δὲ C [G]
 29 ἐσβολαὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν C F G Greg. Cor.

ἔπεγεγένητο αὐτῷ ἤδη βρώσεως περί ἀναγκαίας καί τινας
καὶ ἀλλήλων ἐγένευντο, οὕτω δὲ λόγους προσφέρουσι περὶ
ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων τοῖς ἐπὶ σφίσι
τεταγμένοις, Ξενοφῶντί τε τῷ Εὐριπίδου καὶ Ἔστιοδώρῳ
2 τῷ Ἀριστοκλείδου καὶ Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δὲ 5
προσεδέξαντο, ὀρώντες μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν ταλαιπωρίαν
ἐν χωρίῳ χειμερινῷ, ἀνηλωκίας δὲ ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια
3 τάλαντα εἰς τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ τοῖσδε οὖν ξυνέβησαν,
ἐξελεθῆναι αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς ἐπικούρους
ξὺν ἐνὶ ἱματίῳ, γυναῖκας δὲ ξὺν δυοῖν, καὶ ἀργύριόν τι 10
4 ῥητὸν ἔχοντας ἐφόδιον. καὶ οἱ μὲν ὑπόσπονδοι ἐξήλθον
εἰς τε τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἥ ἕκαστος ἐδύνατο. Ἀθηναῖοι δὲ
τούς τε στρατηγοὺς ἐπητιάσαντο ὅτι ἄνευ αὐτῶν ξυνέβησαν
(ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ἢ ἐβούλοντο), καὶ
ἕστερον ἐποίκουσ ἐπεμψαν ἑαυτῶν εἰς τὴν Ποτείδαιαν καὶ 15
κατόκισαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ χειμῶνι ἐγένετο, καὶ [τὸ]
δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε δὲ Θουκυδίδης
ξυνέγραψεν.

71 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι εἰς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ ἐσέβαλον, ἐστράτευσαν 20
δὲ ἐπὶ Πλαταιαν· ἠγείτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου
Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. καὶ καθίσας τὸν στρατὸν ἐμελλε
δηώσειν τὴν γῆν· οἱ δὲ Πλαταιῆς εὐθύς πρέσβεις πέμψαντες
2 πρὸς αὐτὸν ἔλεγον τοιάδε· Ἀρχίδαμε καὶ Λακεδαιμόνιοι,
οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ἄξια οὔτε ὑμῶν οὔτε πατέρων ὧν 25
ἐστέ, εἰς γῆν τὴν Πλαταιῶν στρατεύοντες. Πανσανίας γὰρ
ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος ἐλευθερώσας τὴν Ἑλλάδα
ἀπὸ τῶν Μήδων μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐθελησάντων ξυνάρα-
σθαι τὸν κίνδυνον τῆς μάχης ἢ παρ' ἡμῶν ἐγένετο, θύσας
ἐν τῇ Πλαταιῶν ἀγορᾷ ἱερὰ Διὶ ἐλευθερίῳ καὶ ξυγκαλέσας 30

7 δὲ] τε A B E F M 8 τὴν om. A B E F M 12 ἐς τε] ἐπὶ
A B E F M ἕκαστος ἢ A B E F M 15 ἑαυτῶν ἐπεμψαν A B E F M
16 τὸ secl. Porpo 24 πρὸς αὐτὸν] παρ' αὐτῶν C 30 ἱερὰ Διὶ
ἐλευθερίῳ C G Dion. Hal. : Διὶ ἐλευθερίῳ ἱερὰ A B E F M

πάντας τοὺς ξυμμάχους ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι γῆν καὶ πόλιν
 τὴν σφετέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν, στρατεῦσαί τε
 μηδένα ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτοὺς μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ· εἰ δὲ μή,
 ἀμύνειν τοὺς παρόντας ξυμμάχους κατὰ δύναμιν. τάδε μὲν 3
 5 ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν ἀρετῆς ἔνεκα καὶ προθυμίας
 τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις γενομένης, ὑμεῖς δὲ τὰναντία
 δρᾶτε· μετὰ γὰρ Θηβαίων τῶν ἡμῖν ἐχθίστων ἐπὶ δουλείᾳ
 τῇ ἡμετέρᾳ ἦκετε. μάρτυρας δὲ θεοὺς τοὺς τε ὄρκιους τότε 4
 γενομένους ποιούμενοι καὶ τοὺς ὑμετέρους πατρώους καὶ
 10 ἡμετέρους ἐγχωρούς, λέγομεν ὑμῖν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ
 ἀδικεῖν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὄρκους, ἔαν δὲ οἰκεῖν αὐτονό-
 μους καθάπερ Πausανίας ἐδικαίωσεν.'

Τοσαῦτα εἰπόντων τῶν Πλαταιῶν Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν 72
 εἶπεν· 'δίκαια λέγετε, ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς, ἦν ποιῆτε ὁμοῖα
 15 τοῖς λόγοις. καθάπερ γὰρ Πausανίας ὑμῖν παρέδωκεν,
 αὐτοὶ τε αὐτονομείσθε καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθεροῦτε, ὅσοι
 μετασχόντες τῶν τότε κινδύνων ὑμῖν τε ξυνώμοσαν καὶ
 εἰσὶ νῦν ὑπ' Ἀθηναίους, παρασκευῆ τε τοσῆδέ καὶ πόλεμος
 γεγένηται αὐτῶν ἔνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθερώσεως. ἦς
 20 μάλιστα μὲν μετασχόντες καὶ αὐτοὶ ἐμμείνατε τοῖς ὄρκοις·
 εἰ δὲ μή, ἄπερ καὶ πρότερον ἤδη προουκαλεσάμεθά, ἡσυχίαν
 ἄγετε νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, καὶ ἔστε μηδὲ μεθ'
 ἐτέρων, δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους, ἐπὶ πολέμῳ δὲ
 μηδετέρους. καὶ τάδε ἡμῖν ἀρκέσει.' ὁ μὲν Ἀρχίδαμος 2
 25 τοσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Πλαταιῶν πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα
 ἐσηλθον ἐς τὴν πόλιν, καὶ τῷ πλήθει τὰ ρηθέντα κοινώ-
 σαντες ἀπεκρίναντο αὐτῷ ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἶη ποιεῖν ἢ
 προκαλεῖται ἄνευ Ἀθηναίων (παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες
 παρ' ἐκείνοις εἶεν), δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῇ πάσῃ πόλει μὴ
 30 ἐκείνων ἀποχωρησάντων Ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφίσιν οὐκ
 ἐπιτρέπωσιν, ἢ Θηβαῖοι, ὡς ἔνορκοι ὄντες κατὰ τὸ ἀμφο-

10 γῆν C G Dion. Hal. : τὴν γῆν A B E F M 13 τῶν C G Dion.
 Hal. : om. A B E F M 18 τε A B E F M γρ. G Dion. Hal. : δὲ C G
 21 πρότερον C G Dion. Hal. : τὸ πρότερον A B E F M

τέρους δέχεσθαι, αὐθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι καταλα-
 3 βεῖν. ὁ δὲ θαρσύνων αὐτοὺς πρὸς ταῦτα ἔφη· ὑμεῖς δὲ
 πόλιν μὲν καὶ οἰκίας ἡμῶν παράδοτε τοῖς Λακεδαιμονίοις,
 καὶ γῆς ὄρους ἀποδείξατε καὶ δένδρα ἀριθμῶ τὰ ὑμέτερα
 καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν· αὐτοὶ δὲ μετα- 5
 χωρήσατε ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ἤ· ἐπειδὴν
 δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν ὑμῶν ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι
 δὲ τοῦδε ἔξομεν παρακαταθήκην, ἐργαζόμενοι καὶ φορᾶν
 73 φέροντες ἢ ἂν ὑμῶν μέλλῃ ἰκανὴ ἔσεσθαι· οἱ δ' ἀκού-
 σαντες ἐσήλθον αὐθις ἐς τὴν πόλιν, καὶ βουλευσάμενοι μετὰ 10
 τοῦ πλήθους ἔλεξαν ὅτι βούλονται ἃ προκαλεῖται Ἀθηναῖοις
 κωμῶσαι πρῶτον, καὶ ἦν πείθωσιν αὐτούς, ποιεῖν ταῦτα·
 μέχρι δὲ τούτου σπείσασθαι σφίσω ἐκέλευον καὶ τὴν γῆν
 μὴ ὀροῦν. ὁ δὲ ἡμέρας τε ἐσπείσατο ἐν αἷς εἰκὸς ἦν
 2 κομισθῆναι, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνεν. ἔλθόντες δὲ οἱ 15
 Πλαταιῆς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους καὶ βουλευσάμενοι
 μετ' αὐτῶν πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει
 3 τοιαύδε· 'οὗτ' ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, ὧ ἄνδρες Πλαταιῆς,
 ἀφ' οὗ ξυμμαχοὶ ἐγενόμεθα, Ἀθηναῖοί φασι ἐν οὐδενὶ
 ὑμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους οὔτε νῦν περιόψεσθαι, βοηθή- 20
 σειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἐπισκῆπτουσί τε ὑμῶν πρὸς τῶν
 ὄρκων οὓς οἱ πατέρες ὤμοσαν μηδὲν νεωτερίζειν περὶ τὴν
 74 ξυμμαχίαν.' τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων οἱ
 Πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ'
 ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δεῖ, ὀρώντας καὶ ἄλλο 25
 πάσχοντας ὅτι ἂν ξυμβαίῃ· ἐξελθεῖν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ'
 ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρίνασθαι ὅτι ἀδύνατα σφίσι ποιεῖν
 2 ἐστὶν ἃ Λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται. ὡς δὲ ἀπεκρίναντο,
 ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν ἐς ἐπιμαρτυρίαν καὶ θεῶν καὶ ἡρώων
 τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς κατέστη, λέγων ὧδε· 30
 'θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιίδα ἔχετε καὶ ἥρωες, ξυνίστορές

I πειράσωσι A B E F M [G]
 C G (corr. G¹) Dion. Hal.
 λειὺς A B E F M, secl. Krüger

6 ὅπη G M
 30 ὁ βασιλεὺς C G Dion. Hal. : βασι-

17 ἀγγέλλοντες

ἐστε ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως, ἐκλιπόντων δὲ τῶνδε
 προτέρων τὸ ξυνώμοτον, ἐπὶ γῆν τήνδε ἤλθομεν, ἐν ἧ οἱ
 πατέρες ἡμῶν εὐξάμενοι ὑμῖν Μήδων ἐκράτησαν καὶ παρ-
 ἔσχετε αὐτὴν εὐμενῆ ἐναγωνίσασθαι τοῖς Ἑλλησι, οὔτε
 5 νῦν, ἣν τι ποιῶμεν, ἀδικήσομεν· προκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ
 καὶ εἰκότα οὐ τυγχάνομεν. ξυγγνώμονες δὲ ἔστε τῆς μὲν
 ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ τιμω-
 ρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως.

Τοσαῦτα ἐπιθειάσας καθίστη ἐς πόλεμον τὸν στρατόν, 75
 10 καὶ πρῶτον μὲν περιεσταύρωσαν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν ἃ
 ἔκοψαν, τοῦ μηδένα ἐπεξιέναι, ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς
 τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην αἴρεσιν ἔσεσθαι αὐτῶν
 στρατεύματος τοσούτου ἐργαζομένου. ξύλα μὲν οὖν τέμ- 2
 νοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος παρφοκοδόμου ἐκατέρωθεν, φορ-
 15 μηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ
 τὸ χῶμα· ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ καὶ λίθους καὶ γῆν καὶ
 εἴ τι ἄλλο ἀνύτει μέλλοι ἐπιβαλλόμενον. ἡμέρας δὲ 3
 ἔχουν †ἑβδομήκοντα† καὶ νύκτας ξυνεχῶς, διηρημένοι κατ'
 ἀναπαύλας, ὥστε τοὺς μὲν φέρειν, τοὺς δὲ ὕπνον τε καὶ
 20 σῆτον αἰρεῖσθαι. Λακεδαιμονίων τε οἱ ξεναγοὶ ἐκάστης
 πόλεως ξυνεφροσῶτες ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. οἱ δὲ 4
 Πλαταιῆς ὀρώντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλων τείχος ξυ-
 θέντες καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ἢ προσεχοῦτο,
 ἐσφοκοδόμου ἐς αὐτὸ πλίνθους ἐκ τῶν ἐγγύς οἰκιῶν καθαι-
 25 ροῦντες. ξύνδεσμος δ' ἦν αὐτοῖς τὰ ξύλα, τοῦ μὴ ὑψηλὸν 5
 γιγνόμενον ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα, καὶ προκαλύμματα
 εἶχε δέρσεις καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ
 ξύλα μῆτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε

1 ἔστε FM [G] 2 προτέρων Dion. Hal. : πρότερον codd.
 cc. 75-78 in codice Parisino Minae saec. X (P) leguntur 10 περι-
 εσταύρωσαν Greg. Cor. : περιεσταύρωσεν codd. 11 ἐπεξιέναι C
 P : ἐπι ἐξιέναι A B E F G (ἐπεξ-, erasis litteris ἐπ-) M Greg. Cor.
 χῶματα C G 18 ἑβδομήκοντα] ἐννέα Stahl : ἑπτακαίδεκα Steup
 20 post ξεναγοὶ add. καὶ C G 21 ἐφροσῶτες C G P 26 προ-
 κάλυμμα C G

- 6 εἶναι. ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα, καὶ τὸ χῶμα
οὐ σχολαίτερον ἀντανήει αὐτῷ. καὶ οἱ Πλαταιῆς τοιόνδε
τι ἐπιωοῦσιν· διελόντες τοῦ τείχους ἢ προσέπιπτε τὸ χῶμα
76 ἐσεφόρουν τὴν γῆν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐν
ταρσοῖς καλάμου πηλὸν ἐνίλλοντες ἐσέβαλλον ἐς τὸ διηρη- 5
2 μένον, ὅπως μὴ διαχεόμενον ὥσπερ ἡ γῆ φοροῖτο. οἱ δὲ
ταύτῃ ἀποκληρόμενοι τοῦτο μὲν ἐπέσχον, ὑπόνομον δὲ ἐκ
τῆς πόλεως ὀρύξαντες καὶ ξυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα
ὑφείλκον αὐθις παρὰ σφᾶς τὸν χοῦν· καὶ ἐλάνθανον ἐπὶ
πολὺ τοὺς ἕξω, ὥστε ἐπιβάλλοντας ἤσσον ἀνύτειν ὑπαγο- 10
μένου αὐτοῖς κάτωθεν τοῦ χώματος καὶ ἰζάνοντος αἰεὶ ἐπὶ
3 τὸ κενούμενον. δεδιότες δὲ μὴ οὐδ' οὕτω δύνωνται ὀλίγοι
πρὸς πολλοὺς ἀντέχειν, προσεπεξήθρουν τότε· τὸ μὲν μέγα
οἰκοδόμημα ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι τὸ κατὰ τὸ χῶμα, ἔνθεν
δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχείου τείχους ἐκ 15
τοῦ ἐντὸς μνηοειδὲς ἐς τὴν πόλιν ἐσφοκοδόμουν, ὅπως, εἰ τὸ
μέγα τείχος ἀλίσκοιτο, τοῦτ' ἀντέχοι, καὶ δέοι τοὺς ἐναντίους
αὐθις πρὸς αὐτὸ χοῦν καὶ προχωροῦντας ἕσω διπλάσιόν τε
4 πόνου ἔχειν καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίνεσθαι. ἅμα δὲ
τῇ χώσει καὶ μηχανὰς προσήγον οἱ Πελοποννήσιοι τῇ 20
πόλει, μίαν μὲν ἢ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος κατὰ τὸ χῶμα
προσαχθεῖσα ἐπὶ μέγα τε κατέσεισε καὶ τοὺς Πλαταιέας
ἐφόβησεν, ἄλλας δὲ ἄλλῃ τοῦ τείχους, ἃς βρόχους τε περι-
βάλλοντες ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς, καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτή-
σαντες ἀλύσεισι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τομῆς ἐκατέρωθεν 25
ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτειουσῶν ὑπὲρ τοῦ
τείχους ἀνεκύσαντες ἐγκαρσίας, ὅποτε προσπεσεισθαὶ πη
μέλλοι ἢ μηχανή, ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεισι
καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες, ἢ δὲ ρύμη ἐμπίπτουσα ἀπεκαύλιζε
τὸ προῦχον τῆς ἐμβολῆς. 30
- 77 Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς αἴ τε μηχαναὶ

5 ἐσέβαλλον CG Suid. Zonar. : ἐσέβαλον cett. P

16 ἐσφοκο-

δόμουν CGP : προσφοκοδόμουν cett.

20 τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι

A B E F M P

24 ἀνέκλων] ἀνεῖλκον Rutherford

οὐδὲν ὠφέλουν καὶ τῷ χῶματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων δειῶν ἐλεῖν τὴν πόλιν πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο. πρότερον 2 δὲ πυρὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πειρᾶσαι εἰ δύναϊτο πνεύματος γενο- 5 μένου ἐπιπλέξαι τὴν πόλιν οὐσαν οὐ μεγάλην· πάσαν γὰρ δὴ ἰδέαν ἐπενόουν, εἴ πως σφίσιν ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας προσαχθείη. φοροῦντες δὲ ὕλης φακέλους παρέβαλον 3 ἀπὸ τοῦ χῶματος ἐς τὸ μεταξὺ πρῶτον τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως, ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου διὰ πολυχειρίαν 10 ἐπιπαρένησαν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύνατο ἀπὸ τοῦ μετεώρου πλείστον ἐπισχεῖν, ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξὺν θείῳ καὶ πίσσῃ ἦψαν τὴν ὕλην. καὶ ἐγένετο φλόξ τοσαύτη 4 ὅσην οὐδεὶς πω ἔς γε ἐκείνου τὸν χρόνον χειροποίητον εἶδεν· ἦδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθείσα ὑπ' ἀνέμων πρὸς 15 αὐτὴν ἀπὸ ταυτομάτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ' αὐτοῦ ἀνήκεν. τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν καὶ τοὺς Πλαταιᾶς τᾶλλα διαφυγόντας 5 ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι· ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν πελάσαι, πνεῦμά τε εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον, ὅπερ καὶ ἠλπίζον οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἂν διέφυγον. 20 νῦν δὲ καὶ τὸδε λέγεται ξυμβῆναι, ὕδωρ [ἐξ οὐρανοῦ] πολὺ καὶ 6 βροντὰς γενομένας σβέσαι τὴν φλόγα καὶ οὕτω παυσθῆναι τὸν κίνδυνον.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ καὶ τούτου διήμαρτον, μέρος 78 μὲν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ πλεόν ἀφέντες 25 περιετείχισον τὴν πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον· τάφρος δὲ ἐντός τε ἦν καὶ ἕξωθεν ἐξ ἧς ἐπλωθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξείργαστο περὶ ἄρκτούρου ἐπιτολάς, 2 καταλιπόντες φυλακὰς τοῦ ἡμίσεος τείχους (τὸ δὲ ἡμισυ Βοιωτοὶ ἐφύλασσαν) ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ καὶ διελύθησαν

4 γι(γ)νομένου CG

15 αὐτὴν E: αὐτὴν cett.

οὐρανοῦ om. CP

πλέον CGP: λοιπὸν EM γρ. G¹: τὸ δὲ πλεόν ἀφέντες om. ABF

28 φύλακας AB EFM

7 παρέβαλον MP: παρέβαλλον cett. Suid.

ἀπ' αὐτοῦ secl. Dobree

20 ἐξ

24 στρατοῦ CEGP: στρατοπέδου ABFM

- 3 κατὰ πόλεις. Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ
 τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων
 πρότερον ἐκκεκομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ
 ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμένοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ
 4 ὄγδοῆκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιοί. τοσοῦτοι 5
 ἦσαν οἱ ξύμπαντες ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν καθίσταντο, καὶ
 ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τείχει οὔτε δοῦλος οὔτ' ἐλεύθερος.
 τοιαύτη μὲν ἡ Πλαταιῶν πολιορκία κατεσκευάσθη.
- 79 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιῶν ἐπιστρα-
 τεία Ἀθηναῖοι δισχιλίους ὀπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἱππεῦσι δια- 10
 κοσίοις ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ
 Βοττιαίους ἀκμάζοντος τοῦ σίτου· ἐστρατήγει δὲ Ξενοφῶν
 2 ὁ Εὐριπίδου τρίτος αὐτός. ἐλθόντες δὲ ὑπὸ Σπάρτῳ τὴν
 Βοττικὴν τὸν σῖτον διέφθειραν. ἐδόκει δὲ καὶ προσχωρήσειν
 ἡ πόλις ὑπὸ τιῶν ἐνδοθεν πρασσόντων. προσπεμφάντων 15
 δὲ ἐς Ὀλύμπου τῶν οὐ ταῦτὰ βουλομένων ὀπλίται τε ἦλθον
 καὶ στρατιὰ ἐς φυλακὴν· ἧς ἐπεξεληθούσης ἐκ τῆς Σπαρτώλου
 3 ἐς μάχην καθίστανται οἱ Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ
 οἱ μὲν ὀπλίται τῶν Χαλκιδέων καὶ ἐπίκουροί τινες μετ' αὐ-
 τῶν νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀναχωροῦσιν ἐς τὴν 20
 Σπάρτῳ, οἱ δὲ ἱππῆς τῶν Χαλκιδέων καὶ ψιλοὶ νικῶσι
 4 τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἱππέας καὶ ψιλοὺς· εἶχον δὲ τινὰς οὐ
 πολλοὺς πελταστὰς ἐκ τῆς Κρουσίδος γῆς καλουμένης. ἄρτι
 δὲ τῆς μάχης γεγενημένης ἐπιβοηθοῦσιν ἄλλοι πελτασταὶ
 5 ἐκ τῆς Ὀλύμπου. καὶ οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου ψιλοὶ ὡς εἶδον, 25
 θαρσύνοντες τοῖς τε προσγιγνομένοις καὶ ὅτι πρότερον οὐχ
 ἦσσαντο, ἐπιτίθενται αὐθις μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἱππέων καὶ
 τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς
 6 τὰς δύο τάξεις ἃς κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφόροις. καὶ
 ὁπότε μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδοσαν, ἀναχωροῦσι δ' 30

2 ἀχρηστον AB EFM γρ. G¹ 11 ἐστράτευσαν AB EFM
 14 διέφθειρον AB E F 15 προσπεμφάντων CG 16 ταῦτα
 AB EFM 18 οἱ om. G M ὑπ'] πρὸς AB EFM [G] 27 ἦσσαντο
 AB EFM 30 ἀναχωροῦσι B: ἀποχωροῦσι cett.

ἐνέκειτο καὶ ἐσηκόντιζον. οἳ τε ἰππῆς τῶν Χαλκιδῆων
 προσιππεύοντες ἢ δοκοίη προσέβαλλον, καὶ οὐχ ἥκιστα
 φοβήσαντες ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπεδίωξαν ἐπὶ
 πολὺ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ποτειδαίαν καταφεύ- 7
 5 γουσι, καὶ ὕστερον τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους κομισάμενοι
 ἐς τὰς Ἀθήνας ἀναχωροῦσι τῷ περιόντι τοῦ στρατοῦ· ἀπ-
 έθανον δὲ αὐτῶν τριάκοντα καὶ τετρακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ
 πάντες. οἱ δὲ Χαλκιδῆς καὶ Βοττιαῖοι τροπαίον τε ἔστησαν
 καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς αὐτῶν ἀνελόμενοι διελύθησαν κατὰ
 10 πόλεις.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, οὐ πολλῶ ὕστερον τούτων, Ἀμ- 80
 πρακιῶται καὶ Χάοες βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν τὴν πᾶσαν
 καταστρέψασθαι καὶ Ἀθηναίων ἀποστήσαι πείθουσι Λακε-
 δαιμονίους ναυτικὸν τε παρασκευάσασθαι ἐκ τῆς ξυμμαχίδος
 15 καὶ ὀπλίτας χιλίους πέμψαι ἐπ' Ἀκαρνανίαν, λέγοντες ὅτι,
 ἦν ναυσὶ καὶ πεζῶ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσιν, ἀδυνάτων
 ὄντων ξυμβοηθεῖν τῶν ἀπὸ θαλάσσης Ἀκαρνανῶν ῥαδίως
 Ἀκαρνανίαν σχόντες καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας
 κρατήσουσι, καὶ ὁ περίπλους οὐκέτι ἔσοιτο Ἀθηναίοις
 20 ὁμοίως περὶ Πελοπόννησον· ἐλπίδα δ' εἶναι καὶ Ναύπακ-
 τον λαβεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες Κνήμον μὲν 2
 ναύαρχον ἔτι ὄντα καὶ τοὺς ὀπλίτας ἐπὶ ναυσὶν ὀλίγαις
 εὐθύς πέμπουσι, τῷ δὲ ναυτικῷ περιήγγειλαν παρασκευα-
 σαμένῳ ὡς τάχιστα πλεῖν ἐς Λευκάδα. ἦσαν δὲ Κορίνθιοι 3
 25 ξυμπροθυμούμενοι μάλιστα τοῖς Ἀμπρακιώταις ἀποίκους
 οὔσιν. καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἐκ τε Κορίνθου καὶ Σικυῶνος
 καὶ τῶν ταύτῃ χωρίων ἐν παρασκευῇ ἦν, τὸ δ' ἐκ Λευκάδος
 καὶ Ἀνακτορίου καὶ Ἀμπρακίας πρότερον ἀφικόμενον ἐν
 Λευκάδι περιέμενεν. Κνήμος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ χίλιοι 4

2 προσέβαλον E: ἐσέβαλλον CG 8 post alterum καὶ add. of
 ABEFGM 9 alterius τοὺς om. CG αὐτῶν F¹: αὐτῶν cett.
 12 τὴν om. ABEFM 14 τε om. ABEFM παρασκευάσαι
 CG 15 ἐπ'] εἰς ABEF: ἐς M 17 post ῥαδίως add. ἂν
 ABEFM 20 ὁμοίως F: ὁμοίος cett. ἐλπίδας C 23 παρε-
 σκευασμένῳ ABF

- ὀπλίται ἐπειδὴ ἐπεραιώθησάν λαθόντες Φορμίωνα, ὃς ἦρχε
 τῶν εἴκοσι νεῶν τῶν Ἀττικῶν αἰ περὶ Ναύπακτον ἐφρου-
 5 ρουν, εὐθὺς παρεσκευάζοντο τὴν κατὰ γῆν στρατείαν. καὶ
 αὐτῷ παρήσαν Ἑλλήνων μὲν Ἀμπρακιῶται καὶ Λευκάδιοι
 καὶ Ἀνακτόριοι καὶ οὓς αὐτὸς ἔχων ἦλθε χίλιοι Πελοπον- 5
 νησίων, βάρβαροι δὲ Χάονες χίλιοι ἀβασιλευτοί, ὧν ἡγοῦντο
 ἐπετησίῳ προστατεία ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γένους Φώτιος καὶ
 Νικάνωρ. ξυνεστρατεύοντο δὲ μετὰ Χαόνων καὶ Θεσπρωτοῖ
 6 ἀβασιλευτοί. Μολοσσοὺς δὲ ἦγε καὶ Ἀτιωτᾶνας Σαβύλῳθος
 ἐπίτροπος ὧν Θάρυπος τοῦ βασιλέως ἔτι παιδὸς ὄντος, καὶ 10
 Παραναίους Ὅροιδος βασιλεύων. Ὅρέσται δὲ χίλιοι, ὧν
 ἐβασιλευεν Ἀντίοχος, μετὰ Παραναίων ξυνεστρατεύοντο
 7 Ὅροιδῷ Ἀντιόχου ἐπιτρέψαντος. ἔπεμψε δὲ καὶ Περδίκ-
 κας κρύφα τῶν Ἀθηναίων χιλίους Μακεδόνων, οἱ ὕστερον
 8 ἦλθον. τούτῳ τῷ στρατῷ ἐπορεύετο Κνήμος οὐ περιμείνας 15
 τὸ ἀπὸ Κορίνθου ναυτικόν, καὶ διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες
 Λιμναίαν, κόμην ἀτείχιστον, ἐπόρθησαν. ἀφικνοῦνται τε
 ἐπὶ Στράτον, πόλιν μεγίστην τῆς Ἀκαρνανίας, νομίζοντες,
 εἰ ταύτην πρώτην λάβοιεν, ῥαδίως σφίσι τᾶλλα προσχω-
 ρήσειν. 20
- 81 Ἀκαρνανες δὲ αἰσθόμενοι κατὰ τε γῆν πολλὴν στρατιὰν
 ἐσβεβληκυῖαν ἐκ τε θαλάσσης ναυσὶν ἅμα τοὺς πολεμίους
 παρεσομένους, οὔτε ξυνεβοήθουν ἐφύλασσόν τε τὰ αὐτῶν
 ἕκαστοι, παρά τε Φορμίωνα ἔπεμπον κελεύοντες ἀμύνειν
 ὃ δὲ ἀδύνατος ἔφη εἶναι ναυτικοῦ ἐκ Κορίνθου μέλλοντος 25
 2 ἐκπλεῖν Ναύπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι
 καὶ οἱ ζύμμαχοι τρία τέλη ποιήσαντες σφῶν αὐτῶν ἐχώρουν
 πρὸς τὴν τῶν Στρατιῶν πόλιν, ὅπως ἐγγὺς στρατοπεδευσά-
 μενοι, εἰ μὴ λόγοις πείθοιεν, ἔργῳ πειρῶντο τοῦ τείχους.
 3 καὶ μέσον μὲν ἔχοντες προσῆσαν Χάονες καὶ οἱ ἄλλοι 30

7 ἐπετησίῳ C M: ἐπ' ἐτησίῳ cett. προστασία A B E F M Φώτιος
 c g: Φώτιος codd. 8 ἐστρατεύοντο A B E F M 11 βασιλεύων C:
 βασιλεὺς ὧν cett. 19 post ῥαδίως add. ἂν A B E F G M προσχωρήσαι,
 ut videtur, G 29 λόγῳ C [G] 30 post καὶ add. τὸ C [G]

βάρβαροι, ἐκ δεξιᾶς δ' αὐτῶν Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι
 καὶ οἱ μετὰ τούτων, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Κνήμος καὶ οἱ Πελο-
 ποννήσιοι καὶ Ἀμπρακιῶται· διείχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων
 καὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἐωρῶντο. καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες τεταγ- 4
 5 μένοι τε προσῆσαν καὶ διὰ φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἔστρατο-
 πεδεύσαντο ἐν ἐπιτηδείῳ· οἱ δὲ Χάονες σφίσι τε αὐτοῖς
 πιστεύοντες καὶ ἀξιούμενοι ὑπὸ τῶν ἐκείνη ἠπειρωτῶν
 μαχμώτατοι εἶναι οὔτε ἐπέσχον τὸ στρατόπεδον κατα-
 λαβεῖν, χωρήσαντές τε ῥύμη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων
 10 ἐνόμισαν αὐτοβοεῖ ἂν τὴν πόλιν ἐλεῖν καὶ αὐτῶν τὸ ἔργον
 γενέσθαι. γνόντες δ' αὐτοὺς οἱ Στράτιοι ἔτι προσιόντας 5
 καὶ ἠγησάμενοι, μεμονωμένων εἰ κρατήσειαν, οὐκ ἂν ἔτι
 σφίσι τοὺς Ἕλληνας ὁμοίως προσελθεῖν, προλοχίζουσι δὴ
 τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραις, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἐκ τε
 15 τῆς πόλεως ὁμόσε χωρήσαντες καὶ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν προσ-
 πίπτουσι. καὶ ἐς φόβον καταστάντων διαφθείρονται τε 6
 πολλοὶ τῶν Χαόνων, καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ὡς εἶδον αὐτοὺς
 ἐνδόντας, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐς φυγὴν κατέστησαν. τῶν 7
 δὲ Ἑλληνικῶν στρατοπέδων οὐδέτερον ἦσθετο τῆς μάχης
 20 διὰ τὸ πολὺ προελθεῖν αὐτοὺς καὶ στρατόπεδον οἰηθῆναι
 καταληψομένους ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐνέκειντο φεύγοντες 8
 οἱ βάρβαροι, ἀνελάμβανόν τε αὐτοὺς καὶ ξυναγαγόντες τὰ
 στρατόπεδα ἡσύχαζον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν, ἐς χεῖρας μὲν οὐκ
 ἰόντων σφίσι τῶν Στρατίων διὰ τὸ μήπω τοὺς ἄλλους
 25 Ἀκαρνᾶνας ξυμβεβοηθήκεναι, ἄπρωθεν δὲ σφενδονώντων καὶ
 ἐς ἀπορίαν καθιστάντων· οὐ γὰρ ἦν ἄνευ ὄπλων κινήθηναι.
 δοκοῦσι δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες κρᾶτιστοι εἶναι τοῦτο ποιεῖν.
 ἐπειδὴ δὲ νύξ ἐγένετο, ἀναχωρήσας ὁ Κνήμος τῇ στρατιᾷ 82
 κατὰ τάχος ἐπὶ τὸν Ἀναπον ποταμόν, ὃς ἀπέχει σταδίους
 30 ὀγδοήκοντα Στράτου, τοὺς τε νεκροὺς κομίζεται τῇ ὑστεραίᾳ
 ὑποσπόνδους, καὶ Οἰνιαδῶν ξυμπαραγενομένων κατὰ φιλίαν
 ἀναχωρεῖ παρ' αὐτοὺς πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. κάκειθεν

ἐπ' οἴκου ἀπήλθον ἕκαστοι. οἱ δὲ Στράτιοι τροπαίον ἔστησαν τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους.

- 83 Τὸ δ' ἐκ τῆς Κορίνθου καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ἐκ τοῦ Κρισαίου κόλπου ναυτικόν, ὃ ἔδει παραγενέσθαι τῷ Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσι οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω 5 Ἀκαρνᾶνες, οὐ παραγίγνεται, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Στράτῳ μάχης ναυμαχῆσαι πρὸς Φορμίωνα καὶ τὰς εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων αἱ ἐφρούρου ἐν 2 Ναυπάκτῳ. ὁ γὰρ Φορμίων παραπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ 3 κόλπου ἐτήρει, βουλόμενος ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιθέσθαι. οἱ 10 δὲ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔπλεον μὲν οὐχ ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ στρατιωτικώτερον παρεσκευασμένοι ἐς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ οὐκ ἂν οἴομενοι πρὸς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ναῦς τὰς σφετέρας τολμῆσαι τοὺς Ἀθηναίους εἴκοσι 15 ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι· ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς τε ἐώρων αὐτούς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένων, καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἠπειρον διαβάλλοντες ἐπ' Ἀκαρνανίας κατείδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ προσπλέοντας σφίσι καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ἀφορμισάμενοι, οὕτω δὴ ἀναγκάζονται 20 4 ναυμαχεῖν κατὰ μέσον τὸν πορθμόν. στρατηγοὶ δὲ ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων οἱ παρεσκευάζοντο, Κορωθίων 5 δὲ Μαχάων καὶ Ἰσοκράτης καὶ Ἀγαθαρχίδας. καὶ οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐτάξαντο κύκλον τῶν νεῶν ὡς μέγιστον οἰοί 2 τ' ἦσαν μὴ διδόντες διέκπλουν, τὰς πρόφρας μὲν ἔξω, ἔσω 25 δὲ τὰς πρύμνας, καὶ τὰ τε λεπτὰ πλοῖα ἃ ξυνέπλει ἐντὸς ποιοῦνται καὶ πέντε ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως ἐκπλέοιεν διὰ βραχέος παραγιγνόμενοι, εἴ πῃ προσπίπτειν 84 οἱ ἐναντίοι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι

6 τὰς αὐτὰς] *ipsos dies* Valla: αὐτὰς τὰς Steup 11 ἐπέπλεον C G
 οὐχ om. M: ὡς οὐκ C G ναυμαχίαν A B E F M 18 διαβάλλοντες Stahl: διαβαλλόντων codd. 20 ἀφορμισάμενοι Bloomfield: ὑφορμισάμενοι codd. 28 παραγιγνόμενοι C προσπλέοιεν A B E F M γρ. G'

περιέπλεον αὐτοὺς κύκλω καὶ ξυνήγον ἐς ὀλίγον, ἐν χρῶ
 αἰεὶ παραπλέοντες καὶ δόκησιν παρέχοντες αὐτίκα ἐμβαλεῖν·
 προεῖρητο δ' αὐτοῖς ὑπὸ Φορμίωνος μὴ ἐπιχειρεῖν πρὶν ἂν
 αὐτὸς σημήνη. ἤλπιζε γὰρ αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν, 2
 5 ὥσπερ ἐν γῆ πεζήν, ἀλλὰ ξυμπεισεῖσθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς
 ναῦς καὶ τὰ πλοῖα ταραχὴν παρέξειν, εἴ τ' ἐκπνεύσειεν ἐκ
 τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀναμένων τε περιέπλει καὶ
 εἰώθει γίγνεσθαι ἐπὶ τὴν ἔω, οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν
 αὐτούς· καὶ τὴν ἐπιχείρησιν ἐφ' ἑαυτῷ τε ἐνόμιζεν εἶναι,
 10 ὁπόταν βούληται, τῶν νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν, καὶ τότε
 καλλίστην γίγνεσθαι. ὥς δὲ τό τε πνεῦμα κατῆει καὶ αἱ 3
 νῆες ἐν ὀλίγῳ ἤδη οὔσαι ὑπ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἀνέμου τῶν
 τε πλοίων, ἅμα προσκειμένων ἐταράσσοντο, καὶ ναῦς τε νηὶ
 προσέπιπτε καὶ τοῖς κοντοῖς διεωθοῦντο, βοῆ τε χρώμενοι καὶ
 15 πρὸς ἀλλήλους ἀντιφυλακῆ τε καὶ λοιδορίᾳ οὐδὲν κατήκουον
 οὔτε τῶν παραγγελιομένων οὔτε τῶν κελευστῶν, καὶ τὰς
 κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλύδωνι ἀναφέρειν ἄνθρωποι
 ἄπειροι τοῖς κυβερνήταις ἀπειθεστέρας τὰς ναῦς παρεῖχον,
 τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον σημαίνει, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 20 προσπεσόντες πρῶτον μὲν καταδύουσι τῶν στρατηγίδων νεῶν
 μίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἢ χωρήσειαν διέφθειρον, καὶ
 κατέστησαν ἐς ἀλκὴν μὲν μηδένα τρέπεσθαι αὐτῶν ὑπὸ τῆς
 ταραχῆς, φεύγειν δὲ ἐς Πάτρας καὶ Δύμην τῆς Ἀχαΐας.
 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καταδιώξαντες καὶ ναῦς δώδεκα λαβόντες 4
 25 τοὺς τε ἄνδρας ἐξ αὐτῶν τοὺς πλείστους ἀνελόμενοι ἐς
 Μολύκρειον ἀπέπλεον, καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ
 καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι ἀνεχώρησαν ἐς Ναύ-
 πακτον. παρέπλευσαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι εὐθύς ταῖς 5
 περιλοίοις τῶν νεῶν ἐκ τῆς Δύμης καὶ Πατρῶν ἐς Κυλ-
 30 λήνην τὸ Ἡλείων ἐπίνειον· καὶ ἀπὸ Λευκάδος Κνήμος καὶ

6 παρέχειν AB EFM 8 ἐπὶ] ὑπὸ Krüger 9 αὐτῷ CG
 17 κλύδωνι Phot. Suid. : κλυδωνίφ codd. 21 τὰς ἄλλας] πάσας
 ABEFM

αὶ ἐκείνων νῆες, ἅς ἔδει ταύταις ξυμμεΐξαι, ἀφικνούνται μετὰ τὴν ἐν Στράτῳ μάχην ἐς τὴν Κυλλήνην.

- 85 Πέμπουσι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Κνήμῳ ξυμβούλους ἐπὶ τὰς ναῦς Τιμοκράτη καὶ Βρασίδαυ καὶ Λυκόφρονα, κελεύοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω παρασκευάζεσθαι καὶ μὴ 5
 2 ὑπ' ὀλίγων νεῶν εἶργεσθαι τῆς θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ἄλλως τε καὶ πρῶτον ναυμαχίας πειρασαμένους πολὺς ὁ παράλογος εἶναι, καὶ οὐ τοσοῦτ' ᾤοντο σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι, γεγενῆσθαι δέ τινα μαλακίαν, οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου 10
 3 μελέτης. ὀργῇ οὖν ἀπέστειλλον. οἱ δὲ ἀφικόμενοι μετὰ τοῦ Κνήμου ναῦς τε προσπεριήγγειλαν κατὰ πόλεις καὶ τὰς 4
 4 προῦπαρχούσας ἐξηρτύοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐς τὰς Ἀθήνας τὴν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγελοῦντας καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας ἣν ἐνίκησαν φράσσοντας, 15
 καὶ κελεύων αὐτῷ ναῦς ὅτι πλείστας διὰ τάχους ἀποστεῖλαι, ὡς καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐλπίδος οὔσης αἰεὶ ναυμαχήσειν.
 5 οἱ δὲ ἀποπέμπουσιν εἴκοσι ναῦς αὐτῷ, τῷ δὲ κομίζονται αὐτὰς προσεπέστειλαν ἐς Κρήτην πρῶτον ἀφικέσθαι. Νικίας γὰρ Κρής Γορτύνιος πρόξενος ὦν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Κυδωνίαν 20
 πλεῦσαι, φάσκων προσποιήσειν αὐτὴν οὔσαν πολεμίαν· ἐπήγε δὲ Πολιχιτίαις χαριζόμενος ὁμόροις τῶν Κυδωνιατῶν.
 6 καὶ ὁ μὲν λαβὼν τὰς ναῦς ᾤχετο ἐς Κρήτην, καὶ μετὰ τῶν Πολιχιτιῶν ἐδήον τὴν γῆν τῶν Κυδωνιατῶν, καὶ ὑπ' ἀνέμων
 86 καὶ ἀπλοίας ἐνδιέτριψεν οὐκ ὀλίγον χρόνον· οἱ δ' ἐν τῇ 25
 Κυλλήνῃ Πελοποννησίοι, ἐν τούτῳ ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ Κρήτην κατείχοντο, παρεσκευασμένοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν παρέπλευσαν ἐς Πάνορμον τὸν Ἀχαϊκόν, οὐπερ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προσεβεβηθήκει.
 2 παρέπλευσε δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐπὶ τὸ Ἴριον τὸ Μολυκρικὸν 30

1 ἐκείνων] ἐκεῖθεν A B E F M 5 κατασκευάζεσθαι A B E F M 12 τοῦ om. A B E F M περιήγγειλλον A B E F M 16 αὐτῷ M: αὐτῶν vel αὐτῶν A B E F [G] 25 post καὶ add. ὑπὸ A B E F M 26 post περὶ add. τὴν M

καὶ ὤρμισατο ἕξω αὐτοῦ ναυσὶν εἴκοσιν, αἷσπερ καὶ ἐναυ-
 μάχησεν. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις, 3
 τὸ δ' ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας, τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ·
 διέχετον δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς θα-
 5 λάσσης, τοῦ δὲ Κρισαίου κόλπου στόμα τοῦτό ἐστιν. ἐπὶ 4
 οὖν τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ἀπέχοντι οὐ
 πολὺ τοῦ Πανόρμου, ἐν ᾧ αὐτοῖς ὁ πεζὸς ἦν, ὤρμισατο
 καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα, ἐπειδὴ καὶ τοὺς
 Ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἐπὶ μὲν ἕξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνθρώμουν 5
 10 ἀλλήλοις μελετῶντές τε καὶ παρασκευαζόμενοι τὴν ναυμα-
 χίαν, γνώμην ἔχοντες οἱ μὲν μὴ ἐκπλεῖν ἕξω τῶν Ῥίων ἐς
 τὴν εὐρυχωρίαν, φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος, οἱ δὲ μὴ
 ἐσπλεῖν ἐς τὰ στενά, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι τὴν ἐν
 ὀλίγῳ ναυμαχίαν. ἔπειτα ὁ Κνήμος καὶ ὁ Βρασίδης καὶ οἱ 6
 15 ἄλλοι τῶν Πελοποννησίων στρατηγοί, βουλόμενοι ἐν τάχει τὴν
 ναυμαχίαν ποιῆσαι πρὶν τι καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπιβοη-
 θῆσαι, ξυνεκάλεσαν τοὺς στρατιώτας πρῶτον, καὶ ὀρῶντες
 αὐτῶν τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν προτέραν ἦσαν φοβουμένους
 καὶ οὐ προθύμους ὄντας παρεκελεύσαντο καὶ ἔλεξαν τοιάδε.
 20 Ἔμην γενομένη ναυμαχία, ὧ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, 87
 εἴ τις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλλουσαν, οὐχὶ
 δικαίαν ἔχει τέκμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. τῇ τε γὰρ παρα- 2
 σκευῇ ἐνδεὴς ἐγένετο, ὥσπερ ἴστε, καὶ οὐχὶ ἐς ναυμαχίαν
 μᾶλλον ἢ ἐπὶ στρατείαν ἐπλέομεν· ξυνέβη δὲ καὶ τὰ ἀπὸ
 25 τῆς τύχης οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι, καὶ πού τι καὶ ἡ ἀπειρία
 πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν. ὥστε οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν 3
 κακίαν τὸ ἡσσᾶσθαι προσεγένετο, οὐδὲ δίκαιον τῆς γνώμης
 τὸ μὴ κατὰ κράτος νικηθέν, ἔχον δὲ τινα ἐν αὐτῷ ἀντιλογίαν,
 τῆς γέ ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι, νομίσει δὲ
 30 ταῖς μὲν τύχαις ἐνδέχεσθαι σφάλλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους,

3 Ῥίον secl. Cobet 4 διέχετον Benedict: διείχετον codd.
 8 πεντήκοντα C 22 τὸ] τοῦ Stephanus 27 ἡσσησθαι A B E F M
 Lex. Vind. [G] 28 μὴ om. B αὐτῷ Stephanus: αὐτῷ codd.
 29 γε c G: om. M: τε cett.

- ταῖς δὲ γνώμαις τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ ὀρθῶς ἀνδρείους εἶναι, καὶ μὴ ἀπειρίαν τοῦ ἀνδρείου παρόντος προβαλλομένους
 4 εἰκότως ἂν ἔν τινι κακοὺς γενέσθαι. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ ἀπειρία τοσοῦτον λείπεται ὅσον τόλμη προύχετε· τῶνδε δὲ ἡ ἐπιστήμη, ἣν μάλιστα φοβεῖσθε, ἀνδρείαν μὲν ἔχουσα 5 καὶ μνήμην ἕξει ἐν τῷ δεινῷ ἐπιτελεῖν ἃ ἔμαθεν, ἄνευ δὲ εὐψυχίας οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους ἰσχύει. φόβος γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει, τέχνη δὲ ἄνευ ἀλκῆς οὐδὲν ὠφελεῖ.
 5 πρὸς μὲν οὖν τὸ ἔμπειρότερον αὐτῶν τὸ τολμηρότερον ἀντιτάξασθε, πρὸς δὲ τὸ διὰ τὴν ἥσσαν δεδιέναι τὸ ἀπαράσκευοι 10
 6 τότε τυχεῖν. περιγίγνεται δὲ ὑμῖν πλήθος τε νεῶν καὶ πρὸς τῇ γῆ οἰκείᾳ οὔση ὀπλιτῶν παρόντων ναυμαχεῖν· τὰ δὲ πολλὰ τῶν πλεόνων καὶ ἄμειον παρεσκευασμένων τὸ κρά-
 7 τος ἐστίν. ὥστε οὐδὲ καθ' ἓν εὐρίσκόμεν' εἰκότως ἂν ἡμᾶς σφαλλομένους· καὶ ὅσα ἡμάρτομεν πρότερον, νῦν αὐτὰ 15
 8 ταῦτα προσγενόμενα διδάσκαλιαν παρέξει. θαρσοῦντες οὖν καὶ κυβερνήται καὶ ναῦται τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἔπεισθε, 9
 9 χώραν μὴ προλείποντες ἢ ἂν τις προσταχθῇ. τῶν δὲ πρότερον ἡγεμόνων οὐ χεῖρον τὴν ἐπιχείρησιν ἡμεῖς παρασκευάσομεν, καὶ οὐκ ἐνδύσομεν πρόφασιν οὐδενὶ κακῷ 20
 10 γενέσθαι· ἦν δέ τις ἄρα καὶ βουλευθῆ, κολασθήσεται τῇ πρεπούσῃ ζημίᾳ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ τιμήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄλλοις τῆς ἀρετῆς.
 88 Τοιαῦτα μὲν τοῖς Πελοποννησίοις οἱ ἄρχοντες παρεκελεύσαντο. ὁ δὲ Φορμίων δεδιὼς καὶ αὐτὸς τὴν τῶν 25
 11 στρατιωτῶν ὀρρωδίαν καὶ αἰσθόμενος ὅτι τὸ πλήθος τῶν νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνιστάμενοι ἐφοβούντο, ἐβούλετο ξυγκαλέσας θαρσῦναί τε καὶ παραίνεσιν ἐν τῷ παρόντι
 12 ποιήσασθαι. πρότερον μὲν γὰρ αἰεὶ αὐτοῖς ἔλεγε καὶ παρασκευάζε τὰς γνώμας ὡς οὐδὲν αὐτοῖς πλήθος νεῶν 30
 13 τοσοῦτον, ἣν ἐπιπλήη, ὅτι οὐχ ὑπομενετέον ἐστί, καὶ οἱ

1 ἀνδρείους ὀρθῶς A B E F M 4 προέχετε (sic) G M : προσέχετε cett. 29 αὐτοῖς f M : αὐτοὺς cett. [G] 31 τοσοῦτων A B E F [G]
 post ὑπομενετέον add. αὐτοῖς A B E F M [G]

στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσιω αὐτοῖς τὴν ἀξίωσιν ταύτην εἰλήφεσαν, μηδένα ὄχλου Ἀθηναῖοι ὄντες Πελοποννησίων νεῶν ὑποχωρεῖν· τότε δὲ πρὸς τὴν παρούσαν ὄψιν ὄρων 3 αὐτοὺς ἀθυμοῦντας ἐβούλετο ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῦ 5 θαρσεῖν, καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τοιαύδε.

‘Ὅρων ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, πεφοβημένους τὸ 89 πλήθος τῶν ἐναντίων ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξίων τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὄρρωδία ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν διὰ τὸ προνεκικῆ- 2 σθαι καὶ μὴδ’ αὐτοὶ οἶεσθαι ὁμοῖοι ἡμῖν εἶναι τὸ πλήθος 10 τῶν νεῶν καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο· ἔπειτα ᾧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὡς προσῆκον σφίσιω ἀνδρείοις εἶναι, οὐ δι’ ἄλλο τι θαρσοῦσιν ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ περὶ ἐμπειρίαν τὰ πλείω κατορθοῦντες, καὶ οἴονται σφίσι καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιήσειν τὸ αὐτό. τὸ δ’ ἐκ τοῦ δικαίου 3 15 ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιστάει, εἴπερ καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ, ἐπεὶ εὐψυχία γε οὐδὲν προφέρουσι, τῷ δὲ ἐκάτεροί τι εἶναι ἐμπειρότεροι θρασύτεροί ἐσμεν. Λακεδαιμόνιοί τε ἡγού- 4 μενοι αὐτῶν διὰ τὴν σφετέραν δόξαν ἄκοντας προσάγουσι τοὺς πολλοὺς ἐς τὸν κίνδυνον, ἐπεὶ οὐκ ἂν ποτε ἐνεχέρησαν 20 ἡσσηθέντες παρὰ πολὺ αὐθις ναυμαχεῖν. μὴ δὴ αὐτῶν τὴν 5 τόλμαν δείσητε. πολὺ δὲ ὑμεῖς ἐκείνοις πλείω φόβον παρέχετε καὶ πιστότερον κατὰ τε τὸ προνεκικῆκεῖναι καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἡγούνται μὴ μέλλοντάς τι ἀξίον τοῦ παρὰ πολὺ πράξειν ἀνθίστασθαι ὑμᾶς. ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, 6 25 ὥσπερ οὗτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλεόν πῖσυνοι ἢ τῇ γνώμῃ ἐπέρχονται· οἱ δὲ ἐκ πολλῶ ὑποδεεστέρων, καὶ ἅμα οὐκ ἀναγκαζόμενοι, μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες ἀντιπολμῶσι. ἂ λογισζόμενοι οὗτοι τῷ οὐκ εἰκότι πλεόν πεφόβηται ἡμᾶς ἢ τῇ κατὰ λόγον παρασκευῇ. πολλὰ δὲ 7 30 καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπ’ ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἔστι

5 ἔλεγε C : ἔλεξε cett. 16 τι om. ABFM ἐμπειρότεροι
 εἶναι AB EFM 18 αὐτῶν] τῶν ξυμμάχων AB EFM 19 ἐπε-
 χείρησαν AB EFM 24 ὑμᾶς C : ἡμᾶς cett. Schol. 26 πολλῶ
 E f g M : πολλῶν cett.

δὲ ἂ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ· ὧν οὐδετέρου ἡμεῖς νῦν μετέχομεν.
 8 τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἐκὼν εἶναι ποιήσομαι οὐδ'
 ἐσπλεύσομαι ἐς αὐτόν. ὁρῶ γὰρ ὅτι πρὸς πολλὰς ναῦς
 ἀνεπιστήμονας ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείροις καὶ ἄμεινον πλεού-
 σαις ἢ στενοχωρία οὐ ξυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν ἐπιπλεύσειέ 5
 τις ὡς χρὴ ἐς ἐμβολήν, μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολε-
 μίων ἐκ πολλοῦ, οὔτ' ἂν ἀποχωρήσειεν ἐν δέοντι πιεζό-
 μενος· διέκπλοι τε οὐκ εἰσὶν οὐδ' ἀναστροφαί, ἅπερ νεῶν
 ἄμεινον πλεουσῶν ἔργα ἐστίν, ἀλλὰ ἀνάγκη ἂν εἴη τὴν
 ναυμαχίαν πεζομαχίαν καθίστασθαι, καὶ ἐν τούτῳ αἱ πλείους 10
 9 νῆες κρείσσους γίνονται. τούτων μὲν οὖν ἐγὼ ἔξω τὴν
 πρόνοιαν κατὰ τὸ δυνατόν· ὑμεῖς δὲ εὐτακτοὶ παρὰ ταῖς
 ναυσὶ μένοντες τά τε παραγγελλόμενα ὀξέως δέχεσθε,
 ἄλλως τε καὶ δι' ὀλίγου τῆς ἐφορμήσεως οὔσης, καὶ ἐν τῷ
 ἔργῳ κόσμον καὶ σιγὴν περὶ πλείστου ἠγεῖσθε, ὃ ἔς τε τὰ 15
 10 πολλὰ τῶν πολεμίων ξυμφέρει καὶ ναυμαχία οὐχ ἥκιστα,
 ἀμύνεσθέ τε τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων. ὁ δὲ
 ἀγὼν μέγας ὑμῶν, ἣ καταλῦσαι Πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα
 τοῦ ναυτικοῦ ἢ ἐγγυτέρω καταστήσαι Ἀθηναίους τὸν φόβον
 11 περὶ τῆς θαλάσσης. ἀναμιμνήσκω δ' αὖ ὑμᾶς ὅτι νενική- 20
 κατε αὐτῶν τοὺς πολλούς· ἠσσημένων δὲ ἀνδρῶν οὐκ
 ἐθέλουσιν αἱ γινώμαι πρὸς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους ὁμοίαι
 εἶναι.²

90 Τοιαῦτα δὲ καὶ ὁ Φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ δὲ Πελο-
 ποννήσιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέπλεον ἐς τὸν 25
 κόλπον καὶ τὰ στενά, βουλόμενοι ἄκοντας ἔσω προαγαγεῖν
 αὐτούς, ἀναγαγόμενοι ἅμα ἔφ' ἔπλεον, ἐπὶ τεσσάρων ταξά-
 μενοι τὰς ναῦς (ἐπὶ) τὴν ἑαυτῶν γῆν, ἔσω ἐπὶ τοῦ κόλπου,
 2 δεξιῷ κέρα ἠγουμένῳ, ὥσπερ καὶ ὄρμουν· ἐπὶ δ' αὐτῷ

6 πρόσφιν Bekker 12 post ταῖς add. τε A B E F M 15 ὃ ἔς τε
 Stephanus: quae . . . in aliis rebus Valla: ὥστε codd. 16 πολεμικῶν
 A B E F M [G]: post πολεμίων add. καὶ A B E F M κὰν Hude
 17 ἀμύνεσθέ C: ἀμύνασθε cett. δὲ A B E F M 24 prius δέ]
 μὲν B F G M παρεκελεύετο A B F M 27 ἀναγόμενοι A B E F M
 28 ἐπὶ] παρὰ C G

εἴκοσι ἔταξαν τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως, εἰ ἄρα νομίσας
 ἐπὶ τὴν Ναύπακτον αὐτοὺς πλεῖν ὁ Φορμίων καὶ αὐτὸς
 ἐπιβοηθῶν ταύτῃ παραπλέοι, μὴ διαφύγοιεν πλέοντα τὸν
 ἐπίπλου σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἕξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ'
 5 αὐταὶ αἱ νῆες περικλήσειαν. ὁ δέ, ὅπερ ἐκεῖνοι προσ- 3
 ἐδέχοντο, φοβηθεῖς περὶ τῷ χωρίῳ ἐρήμῳ ὄντι, ὡς ἑώρα
 ἀναγομένους αὐτούς, ἄκων καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβιβάσας
 ἔπλει παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα τῶν Μεσσηνίων
 παρεβοήθει. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ 4
 10 κέρως παραπλέοντας καὶ ἤδη ὄντας ἐντὸς τοῦ κόλπου τε καὶ
 πρὸς τῇ γῆ, ὅπερ ἐβούλοντο μάλιστα, ἀπὸ σημείου ἐνὸς
 ἄφνω ἐπιστρέψαντες τὰς ναῦς μετωπηδὸν ἔπλεον, ὡς εἶχε
 τάχους ἕκαστος, ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἤλπιζον πάσας
 τὰς ναῦς ἀπολήφεισθαι. τῶν δὲ ἑνδεκα μὲν τινες αἴπερ 5
 15 ἠγούντο ὑπεκφεύγουσι τὸ κέρας τῶν Πελοποννησίων καὶ
 τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν· τὰς δ' ἄλλας ἐπικατα-
 λαβόντες ἐξέωσάν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας καὶ
 διέφθειραν, ἄνδρας τε τῶν Ἀθηναίων ἀπέκτειναν ὅσοι μὴ
 ἐξένευσαν αὐτῶν. καὶ τῶν νεῶν τινας ἀναδούμενοι εἶλκον 6
 20 κενάς (μίαν δὲ αὐτοῖς ἀνδράσω εἶλον ἤδη), τὰς δὲ τινὰς οἱ
 Μεσσηνιοὶ παραβοηθήσαντες καὶ ἐπεσβαίνοντες ξὺν τοῖς
 ὅπλοις ἐς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπιβάντες ἀπὸ τῶν καταστρω-
 μάτων μαχόμενοι ἀφείλοντο ἔλκομένας ἤδη.

Ταύτῃ μὲν οὖν οἱ Πελοποννήσιοι ἐκράτουν τε καὶ 91
 25 διέφθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς· αἱ δὲ εἴκοσι νῆες αὐτῶν αἱ
 ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως ἐδίωκον τὰς ἑνδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων
 αἴπερ ὑπεξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. καὶ
 φθάνουσιν αὐτοὺς πλὴν μιᾶς νεῶς προκαταφυγούσαι ἐς τὴν
 Ναύπακτον, καὶ σχοῦσαι ἀντίπρωροι κατὰ τὸ Ἀπολλώνιον

1 post εἴκοσι add. ναῦς CG 3 ταύτῃ] αὐτῇ CG πλέοντες
 Dobree 5 αὐταὶ ABEFM 14 τινες C: om. cett. [G]
 20 εἶλον] εἶχον CG 25 διέφθειραν C: διέφθειρον c G: ἐφθειραν
 γρ. G: ἐφθειρον ABEFM 27 ὑποστροφὴν ABEF 28 ἐς]
 πρὸς C 29 σχοῦσαι fM: ἴσχουσαι cett. τὸ om. ABEFM

παρεσκευάζοντο ἀμυνούμενοι, ἦν ἐς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς
 2 πλέωσιν. οἱ δὲ παραγενόμενοι ὕστερον ἐπαιάνιζόν τε ἅμα
 πλέοντες ὡς νενικηκότες, καὶ τὴν μίαν ναῦν τῶν Ἀθηναίων
 τὴν ὑπόλοιπον ἐδίωκε Λευκαδία ναῦς μία πολὺ πρὸ τῶν
 3 ἄλλων. ἔτυχε δὲ ὀλκάς ὀρμούσα μετέωρος, περὶ ἣν ἡ 5
 Ἀττικὴ ναῦς φθάσασα καὶ περιπλεύσασα τῇ Λευκαδίᾳ
 4 διωκούσῃ ἐμβάλλει μέσῃ καὶ καταδύει. τοῖς μὲν οὖν Πελο-
 ποννησίοις γενομένου τούτου ἀπροσδοκῆτου τε καὶ παρὰ
 λόγον φόβος ἐμπίπτει, καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες διὰ τὸ
 κρατεῖν αἱ μὲν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἐπέστη- 10
 σαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον δρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου
 ἀντεφόρμησιν, βουλόμενοι τὰς πλείους περιμεῖναι, αἱ δὲ καὶ
 92 ἐς βράχεια ἀπειρία χωρίων ᾤκειλαν. τοὺς δ' Ἀθηναίους
 ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα θάρσος τε ἔλαβε, καὶ ἀπὸ ἐνὸς
 κελεύσματος ἐμβοήσαντες ἐπ' αὐτοὺς ὤρμησαν. οἱ δὲ διὰ 15
 τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα καὶ τὴν παροῦσαν ἀταξίαν ὀλίγου
 μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα δὲ ἐτράποντο ἐς τὸν Πάνορμον,
 2 ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς
 τε ἐγγὺς οὐσας μάλιστα ναῦς ἔλαβον ἐξ καὶ τὰς ἑαυτῶν
 ἀφείλοντο, ὡς ἐκείνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες τὸ πρῶτον 20
 ἀνεδήσαντο· ἄνδρας τε τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ
 3 ἐξώγρησαν. ἐπὶ δὲ τῆς Λευκαδίας νεώς, ἣ περὶ τὴν
 ὀλκάδα κατέδου, Τιμοκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ
 ναῦς διεφθείρετο, ἔσφαξεν ἑαυτόν, καὶ ἐξέπεσεν ἐς τὸν
 4 Ναυπακτίων λιμένα. ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τρο- 25
 παῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀναγαγόμενοι ἐκράτησαν, καὶ τοὺς
 νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν ἀνείλοντο,
 5 καὶ τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐκείνων ὑπόσπονδα ἀπέδωκαν. ἔστη-
 σαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον ὡς νενικηκότες τῆς
 τροπῆς, ὡς πρὸς τῇ γῇ διέφθειραν ναῦς· καὶ ἦν περ ἔλαβον 30

2 ἐπαιάνιζόν fG: ἐπαιώνιζόν cett. γρ. G¹ 6 καὶ περιπλεύσασα
 om. AB 12 ἀντεφόρμησιν AB EFM suprascr. G 24 ἑαυτόν
 CfM: αὐτόν vel αὐτὸν cett. [G] 25 Ναυπάκτιον CG 26 ἀναγόμε-
 νοι AB EFM [G] 29 οἱ om. C 30 ναῦς διέφθειραν AB EFM

ναῦν, ἀνέθεσαν ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Ἀχαικὸν παρὰ τὸ τροπαῖον. μετὰ δὲ ταῦτα φοβούμενοι τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν 6 ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ Κόρινθον ἅπαντες πλὴν Λευκαδίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς Κρήτης 7 5 Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσίν, αἷς ἔδει πρὸ τῆς ναυμαχίας τῷ Φορμίῳ παραγενέσθαι, οὐ πολλῶ ὕστερον τῆς ἀναχωρήσεως τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ναύπακτον. καὶ τὸ θέρος ἔτελεύτα.

Πρὶν δὲ διαλυθῆναι τὸ ἐς Κόρινθόν τε καὶ τὸν Κρισαῖον 93 10 κόλπον ἀναχωρήσαν ναυτικόν, ὁ Κνήμιος καὶ ὁ Βρασίδης καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Πελοποννησίων ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος ἐβούλοντο διδασκάντων Μεγαρέων ἀποπειράσαι τοῦ Πειραιῶς τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων· ἦν δὲ ἀφύλακτος καὶ ἄκκληστος εἰκότως διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ. 15 ἐδόκει δὲ λαβόντα τῶν ναυτῶν ἕκαστον τὴν κώπην καὶ τὸ 2 ὑπὲρσιον καὶ τὸν τροπωτήρα περὶ ἑνὸς ἐκ Κόρινθου ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν καὶ ἀφικομένους κατὰ τάχος ἐς Μέγαρα καθελκύσαντας ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς, αἱ ἔτυχον αὐτόθι οὔσαι, πλεύσαι εὐθὺς 20 ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ· οὔτε γὰρ ναυτικόν ἦν προφυλάσσειν ἐν 3 αὐτῷ οὐδὲν οὔτε προσδοκίαν οὐδεμίαν μὴ ἂν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναιῶς οὕτως ἐπιπλεύσειαν, ἐπεὶ οὐδ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν καθ' ἡσυχίαν, οὐδ' εἰ διανοοῦντο, μὴ οὐκ ἂν προαισθῆσθαι. ὥς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν εὐθὺς· 4 25 καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς καὶ καθελκύσαντες ἐκ τῆς Νισαίας τὰς ναῦς ἔπλεον ἐπὶ μὲν τὸν Πειραιᾶ οὐκέτι, ὥσπερ διανοοῦντο, καταδείσαντες τὸν κίνδυνον (καὶ τις καὶ ἄνεμος αὐτοὺς λέγεται κωλύσαι), ἐπὶ δὲ τῆς Σαλαμίνας τὸ ἀκρωτήριον τὸ πρὸς Μέγαρα ὄρων· καὶ φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν 30 καὶ νεῶν τριῶν φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μηδὲ

3 prius τὸν C M : om. cett.

ξάντων add. τῶν C G

22, 23 οὐτ' . . . οὐτ' Bekker

4 πάντες A B E F M , 12 post διδασκάντων

13 τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων secl. Naber

28 λέγεται αὐτοῖς A B E F M

ἐκπλεῖν μηδέν. τῷ τε φρουρίῳ προσέβαλον καὶ τὰς τριήρεις
 ἀφείλκυσαν κενάς, τήν τε ἄλλην Σαλαμίνα ἀπροσδοκίτοις
 94 ἐπιπεσόντες ἐπόρθουν. ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας φρυκτοὶ τε ἤρουντο
 πολέμιοι καὶ ἔκπληξις ἐγένετο οὐδεμιᾶς τῶν κατὰ τὸν
 πόλεμον ἐλάσσω. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἐς τὸν Πειραιᾶ 5
 ᾤοντο τοὺς πολεμίους ἐσπεπλευκέναι ἤδη, οἱ δ' ἐν τῷ
 Πειραιεῖ τήν τε Σαλαμίνα ἠρήσθαι καὶ παρὰ σφᾶς ὅσον οὐκ
 ἐσπλεῖν αὐτούς· ὅπερ ἂν, εἰ ἐβουλήθησαν μὴ κατοκνήσαι,
 2 ῥαδίως ἐγένετο, καὶ οὐκ ἂν ἄνεμος ἐκώλυσεν. βοηθήσαντες
 δὲ ἅμ' ἡμέρᾳ πανδημεῖ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν Πειραιᾶ ναῦς τε 10
 καθεῖλκον καὶ ἐσβάντες κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ
 ταῖς μὲν ναυσὶν ἐπὶ τὴν Σαλαμίνα ἔπλεον, τῷ περὶ δὲ
 3 φυλακὰς τοῦ Πειραιῶς καθίσταντο. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι
 ὡς ἦσθοντο τὴν βοήθειαν, καταδραμόντες τῆς Σαλαμίνας τὰ
 πολλὰ καὶ ἀνθρώπους καὶ λείαν λαβόντες καὶ τὰς τρεῖς 15
 ναῦς ἐκ τοῦ Βουδόρου τοῦ φρουρίου κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς
 Νισαίας ἀπέπλεον· ἔστι γὰρ ὅτι καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ
 χρόνον καθελκυσθεῖσαι καὶ οὐδὲν στέγουσαι ἐφόβουν. ἀφι-
 κόμενοι δὲ ἐς τὰ Μέγαρα πάλιν ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἀπεχώρησαν
 4 περὶ· οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐκέτι καταλαβόντες πρὸς τῇ Σαλαμῖνι 20
 ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί, καὶ μετὰ τοῦτο φυλακὴν ἤδη τοῦ
 Πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο λιμένων τε κλήσει καὶ
 τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ.

95 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τούτου ἀρχο-
 μένου, Σιτάλκης ὁ Τήρεω Ὀδρύσης Θρακῶν βασιλεὺς 25
 ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκων τὸν Ἀλεξάνδρου Μακεδονίας
 βασιλέα καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, δύο ὑποσχέ-
 σεις τὴν μὲν βουλόμενος ἀναπράξαι, τὴν δὲ αὐτὸς ἀποδοῦναι.
 2 ὅ τε γὰρ Περδίκκας αὐτῷ ὑποσχόμενος, εἰ Ἀθηναῖοις τε

7 Σαλαμίνα ἠρήσθαι] Σαλαμινίων πόλιν ἐαλωκέναι C G post ἠρήσθαι
 add. ἐνόμισον A B E F M 9 post ῥαδίως add. ἂν A B E F M 14 ἠσθά-
 νοντο C 17 ἔπλεον A B E F M ὅ τι M: ὅτε cett. 19 τὰ
 om. C G ἐπὶ] ἀπὸ C G 20 περὶ A B E F M 21 ἤδη] ἅμα
 A B E F M 27 ante δύο add. διὰ C E G

διαλλάξειεν ἑαυτὸν κατ' ἀρχὰς τῷ πολέμῳ πιεζόμενον καὶ
 Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολέμιον ὄντα μὴ καταγάγοι
 ἐπὶ βασιλείᾳ, ἃ ὑπεδέξατο οὐκ ἐπετέλει· τοῖς τε Ἀθηναίοις
 αὐτὸς ὠμολογῆκει, ὅτε τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο, τὸν ἐπὶ
 5 Θράκης Χαλκιδικὸν πόλεμον καταλύσειν. ἀμφοτέρων οὖν 3
 ἕνεκα τὴν ἔφοδον ἐποιεῖτο καὶ τὸν τε Φίλιππου υἱὸν
 Ἀμύνταν ὡς ἐπὶ βασιλείᾳ τῶν Μακεδόνων ἦγε καὶ τῶν
 Ἀθηναίων πρέσβεις, οἳ ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, καὶ
 ἡγεμόνα Ἄγωνα· ἔδει γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους νασιί τε
 10 καὶ στρατιᾷ ὡς πλείστη ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας παραγενέσθαι.
 ἀνίστησι οὖν ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὀρμώμενος πρῶτον μὲν τοὺς 96^v
 ἐντὸς τοῦ Αἴμου τε ὄρους καὶ τῆς Ῥοδόπης Θρακάς, ὅσων
 ἦρχε μέχρι θαλάσσης [ἐς τὸν Εὐξεινὸν τε πόντον καὶ τὸν
 Ἑλλησποντον], ἔπειτα τοὺς ὑπερβάντι Αἴμον Γέτας καὶ ὅσα
 15 ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον
 τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου κατῴκητο· εἰσὶ δ' οἱ Γέται καὶ οἱ
 ταύτη ὄμοροί τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὀμόσκειοι, πάντες ἵππο-
 τοξόται. παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρακῶν πολλοὺς 2
 τῶν αὐτονόμων καὶ μαχαιροφόρων, οἳ Δῖοι καλοῦνται, τὴν
 20 Ῥοδόπην οἱ πλείστοι οἰκοῦντες· καὶ τοὺς μὲν μισθῷ ἐπειθεν,
 οἳ δ' ἐθέλονται ξυνηκολούθουν. ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριῶνας 3
 καὶ Λαιαίους καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικᾶ ὧν ἦρχε καὶ
 ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν· μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων
 καὶ τοῦ Στρυνμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκόμβρου ὄρους δι'
 25 Ἀγριάνων καὶ Λαιαίων ρεῖ, [οὔ] ὠρίζετο ἢ ἀρχὴ τὰ πρὸς
 Παίονας αὐτονόμους ἦδη. τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλοῦς, καὶ 4
 τούτους αὐτονόμους, Τρήρες ὠρίζον καὶ Τιλαταῖοι· οἰκοῦσι
 δ' οὗτοι πρὸς βορέαν τοῦ Σκόμβρου ὄρους καὶ παρήκουσι
 πρὸς ἡλίον δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ. ρεῖ δ' οὗτος

13 ἐς τὸν Εὐξεινὸν τε πόντον καὶ τὸν Ἑλλησποντον non legit Schol.
 23 γὰρ Λαιαίων C et γρ. A B F M: Γραιαίων καὶ cett. 24 Σκόμβρου
 f γρ. G: Κοσμίου M: Σκομίου cett. δι' Ἀγριάνων Classen: διὰ
 Γρα(ι)αίων codd. 25 οὔ secl. Arnold 28 Σκόμβρου f: Κοσ-
 μίου M: Σκομίου cett.

ἐκ τοῦ ὄρους ὄθενπερ καὶ ὁ Νέστος καὶ ὁ Ἐβρος· ἔστι δὲ ἐρήμιον τὸ ὄρος καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥοδόπης.

- 97ν Ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν μέγεθος ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὐξείων πόντον μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ· αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τὰ 5 ξυνομώτατα, ἣν αἰεὶ κατὰ πρύμναν ἰστῆται τὸ πνεῦμα, νηλοστρογγύλη τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἴσων νυκτῶν· ὁδῶ δὲ τὰ ξυνομώτατα ἐξ Ἀβδήρων ἐς Ἰστρου ἀνὴρ εὐζωνος ἑνδεκα- 2 ταῖος τελεῖ. τὰ μὲν πρὸς θάλασσαν τοσαύτη ἦν, ἐς ἠπειρον δὲ ἀπὸ Βυζαντίου ἐς Λαιαίους καὶ ἐπὶ τὸν Στρυμόνα 10 (ταύτη γὰρ διὰ πλείστου ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ἐγγίγνεται) 3 ἡμερῶν ἀνδρὶ εὐζώνῳ τριῶν καὶ δέκα ἀνύσαι. φόρος τε ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ὅσον προσῆξαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μά- 15 λιστα δύναμις, ἃ χρυσοῦ καὶ ἄργυρος ἦει· καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω τούτων χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου προσεφέρετο, χωρὶς δὲ ὅσα ὑφαντά τε καὶ λεία καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή, καὶ οὐ μόνον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παράδυναστεύουσί τε καὶ γενναίοις 4 Ὀδρυσῶν. κατεστήσαντο γὰρ τὸναντίον τῆς Περσῶν 20 βασιλείας τὸν νόμον, ὄντα μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις Θραξί, λαμβάνειν μᾶλλον ἢ δίδόναι (καὶ αἴσχιον ἦν αἰτηθέντα μὴ δοῦναι ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν), ὅμως δὲ κατὰ τὸ δύνασθαι ἐπὶ πλεον αὐτῷ ἐχρήσαντο· οὐ γὰρ ἦν πρᾶξαι οὐδὲν μὴ δίδόντα δῶρα. ὥστε ἐπὶ μέγα ἡ βασιλεία ἦλθεν ἰσχύος. 25 5 τῶν γὰρ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσαι μεταξὺ τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου μεγίστη ἐγένετο χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία, ἰσχύϊ δὲ μάχης καὶ στρατοῦ πλήθει 6 πολὺν δευτέρα μετὰ τὴν Σκυθῶν. ταύτη δὲ ἀδύνατα ἐξ- 30 ισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ 30

1 post τοῦ add. Ὀρβηλοῦ Meineke

ABEFGM

Dobree

βασιλεία AB

13

ὅσον Schol.: ὅσων codd.

16 εἴη ABM [G]: προσῆει Madvig

29 τὴν] τῶν AB EFM

5 ante μέχρι add. τὸν

ὅσωνπερ ἦραν

25 ἦλαθε(ν) ἡ

ἔθνος ἐν πρὸς ἐν οὐκ ἔστιν ὅτι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογενω-
 μονοῦσι πᾶσιν ἀντιστῆναι. οὐ μὴν οὐδ' ἐς τὴν ἄλλην
 εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον
 ἄλλοις ὁμοιοῦνται.

- 5 Σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλείων παρε- 98
 σκευάζετο τὸν στρατόν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἑτοῖμα ἦν, ἄρας
 ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν πρῶτον μὲν διὰ τῆς αὐτοῦ
 ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ Κερκίνης ἐρήμων ὄρους, ὃ ἔστι μεθόριον
 Σιωτῶν καὶ Παιόνων· ἐπορεύετο δὲ δι' αὐτοῦ τῇ ὁδῷ ἦν
 10 πρότερον αὐτὸς ἐποιήσατο τεμῶν τὴν ὕλην, ὅτε ἐπὶ Παιόνας
 ἐστράτευσεν. τὸ δὲ ὄρος ἐξ Ὀδρυσῶν διόντες ἐν δεξιᾷ μὲν 2
 εἶχον Παιόνας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Σιωτοὺς καὶ Μαιδούς. διελ-
 θόντες δὲ αὐτὸ ἀφίκοντο ἐς Δόβηρον τὴν Παιονικὴν.
 πορευομένῳ δὲ αὐτῷ ἀπεγίγνετο μὲν οὐδὲν τοῦ στρατοῦ εἰ 3
 15 μὴ τι νόσῳ, προσεγίγνετο δέ· πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτονόμων
 Θρακῶν ἀπαράκλητοι ἐφ' ἀρπαγὴν ἠκολούθουν, ὥστε τὸ
 πᾶν πλήθος λέγεται οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ δέκα μυριάδων
 γενέσθαι· καὶ τούτου τὸ μὲν πλεόν πεζῶν ἦν, τριτημόριον 4
 δὲ μάλιστα ἰππικόν. τοῦ δ' ἰππικοῦ τὸ πλείστον αὐτοὶ
 20 Ὀδρῦσαι παρείχοντο καὶ μετ' αὐτοὺς Γέται. τοῦ δὲ πεζοῦ
 οἱ μαχαιοφόροι μαχιμώτατοι μὲν ἦσαν οἱ ἐκ τῆς Ῥοδόπης
 αὐτόνομοι καταβάντες, ὁ δὲ ἄλλος ὄμιλος ξύμμεικτος πλήθει
 φοβερώτατος ἠκολούθει. ξυνηθροίζοντο οὖν ἐν τῇ Δοβήρῳ 99
 καὶ παρεσκευάζοντο, ὅπως κατὰ κορυφὴν ἐσβαλοῦσιν ἐς τὴν
 25 κάτω Μακεδονίαν, ἧς ὁ Περδίκκας ἦρχεν. τῶν γὰρ Μακε- 2
 δόνων εἰσὶ καὶ Λυγκησταὶ καὶ Ἑλιμιῶται καὶ ἄλλα ἔθνη
 ἐπάνωθεν, ἃ ξύμμαχα μὲν ἔστι τούτοις καὶ ὑπήκοα, βασιλείας
 δ' ἔχει καθ' αὐτά. τὴν δὲ παρὰ θάλασσαν νῦν Μακεδονίαν 3
 Ἀλέξανδρος ὁ Περδίκκου πατὴρ καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ,
 30 Τημενίδαι τὸ ἀρχαῖον ὄντες ἐξ Ἀργούς, πρῶτοι ἐκτήσαντο
 καὶ ἐβασίλευσαν ἀναστήσαντές μάχῃ ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας,
 οἱ ὕστερον ὑπὸ τὸ Πάγγαιον πέραν Στρυμόνος ἤκησαν

Φάγρητα καὶ ἄλλα χωρία (καὶ ἔτι καὶ νῦν Πιερικὸς κόλπος
 καλεῖται ἢ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ), ἐκ δὲ τῆς
 Βοττίας καλουμένης Βοττιαίους, οἳ νῦν ὄμοροι Χαλκιδιέων
 4 οἰκοῦσιν· τῆς δὲ Παιονίας παρὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν
 στενὴν τινα καθήκουσαν ἄνωθεν μέχρι Πέλλης καὶ θαλάσ- 5
 σης ἐκτίσαντο, καὶ πέραν Ἀξιοῦ μέχρι Στρυμόνος τὴν
 Μυγδονίαν καλουμένην Ἠδῶνας ἐξέλασαντες νέμονται.
 5 ἀνέστησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς νῦν Ἑορδίας καλουμένης Ἑορδούς,
 ὧν οἱ μὲν πολλοὶ ἐφθάρησαν, βραχὺ δέ τι αὐτῶν περὶ
 6 Φύσκαν κατῴκηται, καὶ ἐξ Ἀλμωπίας Ἀλμωπας. ἐκράτησαν 10
 δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἔθνων οἱ Μακεδόνες οὗτοι, ἃ καὶ νῦν ἔτι
 ἔχουσι, τὸν τε Ἀνθεμόντα καὶ Γρηστωνίαν καὶ Βισαλτίαν
 καὶ Μακεδόνων αὐτῶν πολλήν. τὸ δὲ ζῦμπαν Μακεδονία
 καλεῖται, καὶ Περδίκκας Ἀλεξάνδρου βασιλεὺς αὐτῶν ἦν
 ὅτε Σιτάλκης ἐπῆει. 15

100 Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες οὗτοι ἐπιόντος πολλοῦ στρατοῦ
 ἀδύνατοι ὄντες ἀμύνεσθαι ἔς τε τὰ καρτερὰ καὶ τὰ τείχη,
 2 ὅσα ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐσεκομίσθησαν. ἦν δὲ οὐ πολλά, ἀλλὰ
 ὕστερον Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου υἱὸς βασιλεὺς γενόμενος
 τὰ νῦν ὄντα ἐν τῇ χώρᾳ ὑποκόμησε καὶ ὁδοὺς εὐθείας ἔτεμε 20
 καὶ τὰλλα διεκόσμησε τά [τε] κατὰ τὸν πόλεμον ἵπποις καὶ
 ὄπλοις καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ κρείσσοι ἢ ζῦμπαντες οἱ
 3 ἄλλοι βασιλῆς ὀκτῶ οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι. ὁ δὲ στρατὸς
 τῶν Θρακῶν ἐκ τῆς Δοβήρου ἐσέβαλε πρῶτον μὲν ἔς τὴν
 Φιλίππου πρότερον οὖσαν ἀρχήν, καὶ εἶλεν Εἰδομενὴν μὲν 25
 κατὰ κράτος, Γορτυνίαν δὲ καὶ Ἀταλάντην καὶ ἄλλα ἅττα
 χωρία ὁμολογία διὰ τὴν Ἀμύντου φιλίαν προσχωροῦντα
 τοῦ Φιλίππου υἱέος παρόντος· Εὐρωπὸν δὲ ἐπολιόρησαν
 4 μὲν, ἐλεῖν δὲ οὐκ ἐδύνατο. ἔπειτα δὲ καὶ ἔς τὴν ἄλλην
 Μακεδονίαν προυχώρει τὴν ἐν ἀριστερᾷ Πέλλης καὶ Κύρρου. 30
 ἔσω δὲ τούτων ἔς τὴν Βοττιαίαν καὶ Πιερίαν οὐκ ἀφίκοντο,

ἀλλὰ τὴν τε Μυγδονίαν καὶ Γρηστωνίαν καὶ Ἀνθεμοῦντα
 ἐδήουν. οἱ δὲ Μακεδόνες περὶ μὲν οὐδὲ διενουσούντο ἀμύ- 5
 νεσθαι, ἵππους δὲ προσμεταπεμφάμενοι ἀπὸ τῶν ἄνω ξυμ-
 μάχων, ὅπῃ δοκοίη, ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἐσέβαλλον ἐς τὸ
 5 στράτευμα τῶν Θρακῶν. καὶ ἡ μὲν προσπέσειεν, οὐδεὶς
 ὑπέμενευ ἄνδρας ἱππέας τε ἀγαθοὺς καὶ τεθωρακισμένους,
 ὑπὸ δὲ πλήθους περικληρόμενοι αὐτοὺς πολλαπλασίῳ τῷ
 ὀμίλῳ ἐς κίνδυνον καθίστασαν, ὥστε τέλος ἡσυχίαν ἤγον,
 οὐ νομίζοντες ἱκανοὶ εἶναι πρὸς τὸ πλεον κωδυνεύειν. ὁ δὲ 101
 10 Σιτάλκης πρὸς τε τὸν Περδίκκαν λόγους ἐποιεῖτο ὧν ἕνεκα
 ἐστράτευσε, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ παρήσαν ταῖς ναυσίν,
 ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἤξειν, δῶρα δὲ καὶ πρέσβεις ἐπεμφαν
 αὐτῷ, ἐς τε τοὺς Χαλκιδέας καὶ Βοττιαίους μέρος τι τοῦ
 στρατοῦ πέμπει, καὶ τειχήρεις ποιήσας ἐδήου τὴν γῆν.
 15 καθημένου δ' αὐτοῦ περὶ τοὺς χώρους τούτους οἱ πρὸς νότον 2
 οἰκοῦντες Θεσσαλοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι
 Θεσσαλῶν καὶ οἱ μέχρι Θερμοπυλῶν Ἕλληνες ἐφοβήθησαν
 μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ, καὶ ἐν παρασκευῇ
 ἦσαν. ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ πέραν Στρυμόνος πρὸς 3
 20 βορέαν Θράκες, ὅσοι πεδία εἶχον, Παναῖοι καὶ Ὀδόμαντοι
 καὶ Δρῶοι καὶ Δερσαῖοι· αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες.
 παρέσχε δὲ λόγον καὶ ἐπὶ τοὺς τῶν Ἀθηναίων πολεμίους 4
 Ἕλληνας, μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν καὶ
 ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσω. ὁ δὲ τὴν τε Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν 5
 25 καὶ Μακεδονίαν ἅμα ἐπέχων ἐφθειρε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ οὐδὲν
 ἐπράσσετο ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε καὶ ἡ στρατιὰ σίτον τε οὐκ
 εἶχεν αὐτῷ καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐταλαιπώρει, ἀναπίθεται ὑπὸ
 Σεύθου τοῦ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦ ὄντος καὶ μέγιστον μεθ'
 30 ἑαυτὸν δυναμένου, ὥστ' ἐν τάχει ἀπελθεῖν. τὸν δὲ Σεύθην
 κρίψα Περδίκκας ὑποσχόμενός ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν καὶ
 χρήματα ἐπ' αὐτῇ προσποιεῖται. καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς καὶ 6

2 οὐ CG

12 δὲ Porpo : τε codd.

4 ἐσέβαλον A E F M

29 ἑαυτὸν C F : αὐτὸν vel αὐτὸν cett. [G]

7 αὐτοὺς G : αὐτοὺς cett.

μείνας τριάκοντα τὰς πάσας ἡμέρας, τούτων δὲ ὀκτὼ ἐν Χαλκιδεῦσιν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐπ' οἶκου Περδίκκας δὲ ὕστερον Στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν δίδωσι Σεύθῃ, ὥσπερ ὑπέσχετο. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σιτάλκου στρατείαν οὕτως ἐγένετο.

5

- 102 Οἱ δὲ ἐν Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διελύθη, Φορμίωνος ἡγουμένου ἐστράτευσαν, παραπλεύσαντες ἐπ' Ἀστακοῦ καὶ ἀποβάντες, ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς Ἀκαρνανίας τετρακοσίοις μὲν ὀπλίταις Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, τετρακοσίοις δὲ 10 Μεσσηνίων, καὶ ἕκ τε Στράτου καὶ Κορόντων καὶ ἄλλων χωρίων ἄνδρας οὐ δοκοῦντας βεβαίους εἶναι ἐξήλασαν, καὶ Κύνητα τὸν Θεολύτου ἐς Κόροντα καταγαγόντες ἀνεχώρησαν
- 2 πάλιν ἐπὶ τὰς ναῦς. ἐς γὰρ Οἰνιάδας αἰεὶ ποτε πολεμίους ὄντας μόνους Ἀκαρνανῶν οὐκ ἐδόκει δυνατόν εἶναι χειμῶνος 15 ὄντος στρατεύειν· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων καὶ διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἄνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν, ἐς θάλασσαν δ' ἐξίεις παρ' Οἰνιάδας καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι 20
- 3 στρατεύειν. κεύνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων αἱ πολλαὶ καταυτικρὴν Οἰνιαδῶν τοῦ Ἀχελῷου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι, ὥστε μέγας ὢν ὁ ποταμὸς προσχοῖ αἰεὶ καὶ εἰσὶ τῶν νήσων αἱ ἠπείρωνται, ἐλπίς δὲ καὶ πάσας οὐκ
- 4 ἐν πολλῷ τινὶ ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν· τό τε γὰρ ῥεῦμά 25 ἐστὶ μέγα καὶ πολὺ καὶ θολερόν, αἶ τε νῆσοι πυκναί, καὶ ἀλλήλαις τῆς προσχώσεως [τῷ μὴ σκεδάννυσθαι] ξύνδεσμοι γίνονται, παραλλάξ καὶ οὐ κατὰ στοῖχον κείμεναι, οὐδ'
- 5 ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος ἐς τὸ πέλαγος. ἐρήμοι δ' εἰσὶ καὶ οὐ μεγάλαι. λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμέωνι τῷ 30

4 οὖν F¹ G M : om. cett.

19 δ' ἐξίεις Poppo : διεξίεις codd.

σκεδάννυσθαι, ut videtur, non legit Schol.

6 τοῦ αὐτοῦ] τοῦδε τοῦ A B E F M

27 τῷ (τὸ CE) μὴ

30 Ἀλκμαίωνι A B F G

Ἄμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλάσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρὸς, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπειπόντα οὐκ εἶναι λύσω τῶν δειμάτων πρὶν ἂν εὐρῶν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικήσῃται ἥτις ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα 5 μήπω ὑπὸ ἡλίου ἐωρᾶτο μηδὲ γῆ ἦν, ὡς τῆς γε ἄλλης αὐτῷ μεμιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὡς φασι, μόλις κατενόησε τὴν 6 πρόσχωσιν ταύτην τοῦ Ἀχελῷου, καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἂν κεχώσθαι δίαίτα τῷ σώματι ἀφ' οὐπερ κτείνας τὴν μητέρα οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανᾶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς 10 περὶ Οἰνιάδας τόπους ἐδυνάστευσέ τε καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπεν. τὰ μὲν περὶ Ἀλκμέωνα τοιαῦτα λεγόμενα παρελάβομεν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Φορμίων ἄραυτες ἐκ τῆς Ἀκαρ- 103 ναίας καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν Ναύπακτον ἅμα ἦρι κατέπλευσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, τοὺς τε ἐλευθέρους τῶν αἰχμαλώτων 15 ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἄγοντες, οἳ ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἐλύθησαν, καὶ τὰς ναῦς ἅς εἶλον. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα οὗτος, 2 καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραφεν.

7 ἀνακεχώσθαι a ἂν secl. Herwerden
λέγομεν & A B E F¹ M

12 Ἀλκμαίωνα A B F

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμ- 1
 μαχοι ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι ἐστράτευσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν·
 ἠγείτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμον Λακεδαιμονίων
 βασιλεὺς. καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν· καὶ προσ- 2
 5 βολαί, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐγίγνοντο τῶν Ἀθηναίων ἰππέων ὅπη
 παρείκοι, καὶ τὸν πλείστον ὄμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ
 προεξιόντας τῶν ὄπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν.
 ἐμμείναντες δὲ χρόνον οὐ εἶχον τὰ σιτία ἀνεχώρησαν καὶ 3
 διελύθησαν κατὰ πόλεις.

10 Μετὰ δὲ τὴν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων εὐθύς Λέσβος 2
 πλὴν Μηθύμνης ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων, βουλευθέντες μὲν
 καὶ πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ προσεδέ-
 ξαντο, ἀναγκασθέντες δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον
 ἢ διενουῶντο ποιήσασθαι. τῶν τε γὰρ λιμένων τὴν χῶσιν 2
 15 καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν καὶ νεῶν ποίησιν ἐπέμενον τελε-
 σθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου ἔδει ἀφικέσθαι, τοξότας τε
 καὶ σίτον, καὶ ἃ μεταπεμπόμενοι ἦσαν. Τενέδιοι γὰρ ὄντες 3
 αὐτοῖς διάφοροι καὶ Μηθυμναῖοι καὶ αὐτῶν Μυτιληναίων
 ἰδίᾳ ἄνδρες κατὰ στάσιν, πρόξενοι Ἀθηναίων, μηνυταὶ
 20 γίνονται τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι ξυνοικίζουσί τε τὴν Λέσβον
 ἐς τὴν Μυτιλήνην βία καὶ τὴν παρασκευὴν ἅπασαν μετὰ
 Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ξυγγενῶν ὄντων ἐπὶ ἀποστάσει
 ἐπέλγονται· καὶ εἰ μὴ τις προκαταλήψεται ἤδη, στερήσεσθαι

6 post εἶργον add. διὰ C G

7 προεξιόντας G M : προεξιόντας cett.

- 3 αὐτοὺς Λέσβου. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἦσαν γὰρ τεταλαιπωρη-
 μένοι ὑπὸ τε τῆς νόσου καὶ τοῦ πολέμου ἄρτι καθισταμένου
 καὶ ἀκμάζοντος) μέγα μὲν ἔργον ἠγοῦντο εἶναι Λέσβου
 προσπολεμώσασθαι ναυτικὸν ἔχουσαν καὶ δύναμιν ἀκέραιον,
 καὶ οὐκ ἀπεδέχοντο τὸ πρῶτον τὰς κατηγορίας, μείζον μέρος 5
 νέμοντες τῷ μὴ βούλεσθαι ἀληθῆ εἶναι· ἐπειδὴ μέντοι καὶ
 πέμψαντες πρέσβεις οὐκ ἔπειθον τοὺς Μυτιληναίους τὴν τε
 ξυνοίκισιν καὶ τὴν παρασκευὴν διαλύειν, δέισαντες προκατα-
 2 λαβεῖν ἐβούλοντο. καὶ πέμπουσιν ἑξαπιναίως τεσσαρά-
 κοντα ναῦς αἱ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον παρεσκευασμένα 10
 πλεῖν· Κλεῖππίδης δὲ ὁ Δειλίου τρίτος αὐτὸς ἐστρατήγει.
 3 ἐσηγγέλη γὰρ αὐτοῖς ὡς εἶη Ἀπόλλωνος Μαλόεντος ἕξω
 τῆς πόλεως ἑορτή, ἐν ᾗ πανδημεῖ Μυτιληναῖοι ἑορτάζουσι,
 καὶ ἐλπίδα εἶναι ἐπειχθέντας ἐπιπεσεῖν ἄφνω, καὶ ἦν μὲν
 ξυμβῆ ἢ πείρα· εἰ δὲ μή, Μυτιληναίοις εἰπεῖν ναῦς τε παρα- 15
 δοῦναι καὶ τείχη καθελεῖν, μὴ πειθομένων δὲ πολεμεῖν.
 4 καὶ αἱ μὲν νῆες ὄχοντο· τὰς δὲ τῶν Μυτιληναίων δέκα
 τριῆρεις, αἱ ἔτυχον βοηθοὶ παρὰ σφᾶς κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν
 παροῦσαι, κατέσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς ἄνδρας ἕξ αὐτῶν
 5 ἐς φυλακὴν ἐποιήσαντο. τοῖς δὲ Μυτιληναίοις ἀνὴρ ἐκ τῶν 20
 Ἀθηνῶν διαβὰς ἐς Εὐβοίαν καὶ περὶ ἐπὶ Γεραιστὸν ἐλθὼν,
 ὀλκάδος ἀναγομένης ἐπιτυχῶν, πλεῖν χρησάμενος καὶ τριταῖος
 ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐς Μυτιλήνην ἀφικόμενος ἀγγέλλει τὸν
 ἐπίπλουν. οἱ δὲ οὔτε ἐς τὸν Μαλόεντα ἐξῆλθον, τὰ τε
 ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φαρξάμενοι 25
 4 ἐφύλασσαν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ πολλῶ ὕστερον καταπλεύ-
 σαντες ὡς ἑώρων, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπεσταλ-
 μένα, οὐκ ἔσακούοντων δὲ τῶν Μυτιληναίων ἐς πόλεμον
 2 καθίσταντο. ἀπαράσκευοι δὲ οἱ Μυτιληναῖοι καὶ ἐξαιφνης
 ἀναγκασθέντες πολεμεῖν ἔκπλουν μὲν τινα ἐποιήσαντο τῶν 30
 νεῶν ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ὀλίγον πρὸ τοῦ λιμένος, ἔπειτα

5 τὸ om. A B E F M
 26 πολὺ A B E F G

8 ξυνοίκησιν A B F M
 31 ναυμαχία A B E F M

25 περί Haase

καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν νεῶν λόγους ἤδη προσ-
 έφερον τοῖς στρατηγοῖς, βουλόμενοι τὰς ναῦς τὸ παραντικά,
 εἰ δύναωτο, ὁμολογία τινὶ ἐπεικεῖ ἀποπέμψασθαι. καὶ οἱ 3
 στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπεδέξαντο καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι
 5 μὴ οὐχ ἱκανοὶ ὄσι Λέσβῳ πάσῃ πολεμεῖν. καὶ ἀνοκωχὴν 4
 ποιησάμενοι πέμπουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Μυτιληναῖοι τῶν
 τε διαβαλλόντων ἕνα, ᾧ μετέμελεν ἤδη, καὶ ἄλλους, εἴ πως
 πείσειαν τὰς ναῦς ἀπελθεῖν ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων.
 ἐν τούτῳ δὲ ἀποστέλλουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις 5
 10 τριήρει, λαθόντες τὸ τῶν Ἀθηναίων ναυτικόν, οἱ ὄρμον ἐν
 τῇ Μαλέᾳ πρὸς βορέαν τῆς πόλεως· οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Λακε- 6
 δαίμονα ταλαιπῶρως διὰ τοῦ πελάγους κομισθέντες αὐτοῖς
 ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει· οἱ δ' ἐκ τῶν Ἀθηναίων 5
 15 πρέσβεις ὡς οὐδὲν ἦλθον πράξαντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο
 οἱ Μυτιληναῖοι καὶ ἡ ἄλλη Λέσβος πλὴν Μηθύμνης· οὗτοι
 δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐβεβοήθηκεσαν, καὶ Ἴμβριοι καὶ Λήμνιοι
 καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγοι τιwὲς ξυμμάχων. καὶ ἔξοδον μὲν 2
 20 τινα πανδημεὶ ἐποιήσαντο οἱ Μυτιληναῖοι ἐπὶ τὸ τῶν Ἀθη-
 ναίων στρατόπεδον, καὶ μάχῃ ἐγένετο, ἐν ἣ οὐκ ἔλασσον
 ἔχοντες οἱ Μυτιληναῖοι οὔτε ἐπηλίσαντο οὔτε ἐπίστευσαν
 σφίσιw αὐτοῖς, ἀλλ' ἀνεχώρησαν· ἔπειτα οἱ μὲν ἠσύχαζον,
 ἐκ Πελοποννήσου καὶ μετ' ἄλλης παρασκευῆς βουλόμενοι εἰ
 προσγένοιτό τι κινδυνεύειw· καὶ γὰρ αὐτοῖς Μελέας Λάκων
 25 ἀφικνεῖται καὶ Ἑρμαιώνδας Θηβαῖος, οἱ προαπεστάλησαν
 μὲν τῆς ἀποστάσεως, φθάσαι δὲ οὐ δυνάμενοι τὸν τῶν Ἀθη-
 ναίων ἐπίπλουν κρύφα μετὰ τὴν μάχην ὕστερον ἐσπλέουσι
 τριήρει, καὶ παρήνουν πέμπειw τριήρη ἄλλην καὶ πρέσβεις
 μεθ' ἑαυτῶν· καὶ ἐκπέμπουσιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πολὺ 6
 30 ἐπιρρωσθέντες διὰ τὴν τῶν Μυτιληναίων ἠσυχίαν ξυμμάχους
 τε προσεκάλουν, οἱ πολὺ θάσσον παρήσαν ὄρωντες οὐδὲν
 ἰσχυρὸν ἀπὸ τῶν Λεσβίων, καὶ περιορισάμενοι τὸ πρὸς

νότον τῆς πόλεως ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο ἑκατέρωθεν τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐφόρμους ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσι
 2 ἐποιούντο. καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους, τῆς δὲ γῆς τῆς μὲν ἄλλης ἐκράτουν οἱ Μυτιληναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι προσβεβηθηκότες ἤδη, 5 τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα οὐ πολὺ κατείχον οἱ Ἀθηναῖοι, ναύσταθμον δὲ μᾶλλον ἦν αὐτοῖς πλοίων καὶ ἀγορὰ ἢ Μαλέα. καὶ τὰ μὲν περὶ Μυτιλήνην οὕτως ἐπολεμεῖτο.

7 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους τούτου Ἀθηναῖοι καὶ περὶ Πελοπόννησον ναὺς ἀπέστειλαν τριάκοντα καὶ 10 Ἀσώπιον τὸν Φορμίλωνος στρατηγόν, κελευσάντων Ἀκαρνάνων τῶν Φορμίλωνός τινα σφίσι πέμψαι ἢ υἱὸν ἢ ξυγγενῆ 2 ἄρχοντα. καὶ παραπλέουσαι αἱ νῆες τῆς Λακωνικῆς τὰ 3 ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ἔπειτα τὰς μὲν πλείους ἀποπέμπει τῶν νεῶν πάλιν ἐπ' οἴκου ὁ Ἀσώπιος, αὐτὸς δ' 15 ἔχων δώδεκα ἀφικνέεται ἐς Ναύπακτον, καὶ ὕστερον Ἀκαρνᾶνας ἀναστήσας πανδημεὶ στρατεύει ἐπ' Οἰνιάδας, καὶ ταῖς τε ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀχελῶον ἔπλευσε καὶ ὁ κατὰ γῆν στρατὸς 4 ἐδήου τὴν χώραν. ὥς δ' οὐ προσεχώρουν, τὸν μὲν πεζῶν ἀφήσι- σιν, αὐτὸς δὲ πλεύσας ἐς Λευκάδα καὶ ἀπόβασιν ἐς Νήρικον 20 ποιησάμενος ἀναχωρῶν διαφθείρεται αὐτὸς τε καὶ τῆς στρα- τιᾶς τι μέρος ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων καὶ φρου- 5 ρῶν τινῶν ὀλίγων. καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀποπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν Λευκαδίων ἐκομίσαντο.

8 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πρώτης νεῶς ἐκπεμφθέντες Μυτιληναῖοι 25 πρέσβεις, ὥς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπιάζε παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλευ- σῶνται, ἀφικνούνται ἐς τὴν Ὀλυμπίαν· ἦν δὲ Ὀλυμπιάς ἢ 2 Δωριεὺς Ῥόδιος τὸ δεύτερον ἐνίκα. καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐορτὴν κατέστησαν ἐς λόγους, εἶπον τοιάδε. 30

9 'Τὸ μὲν καθεστὸς τοῖς Ἑλλησι νόμιμον, ὦ Λακεδαι-

7 ἀγορὰ Krüger : ἀγορᾶς codd. 10 περὶ ἐς A B E F M 22 αὐ-
 τόθι C G 31 καθεστῶς (-ῶς) A B F G post ὦ add. ἄνδρες A B E F M

μόνιοι καὶ ξύμμαχοι, ἴσμεν· τοὺς γὰρ ἀφιστάμενους ἐν τοῖς
 πολέμοις καὶ ξυμμαχίαν τὴν πρὶν ἀπολείπουτας οἱ δεξάμενοι,
 καθ' ὅσον μὲν ὠφελοῦνται, ἐν ἡδονῇ ἔχουσι, νομίζοντες δὲ
 εἶναι προδότας τῶν πρὸ τοῦ φίλων χεῖρους ἡγοῦνται. καὶ 2
 5 οὐκ ἄδικος αὕτη ἡ ἀξίωσις ἐστίν, εἰ τύχοιεν πρὸς ἀλλήλους
 οἳ τε ἀφιστάμενοι καὶ ἀφ' ὧν διακρίνονται ἴσοι μὲν τῇ
 γνώμῃ ὄντες καὶ εὐνοία, ἀντίπαλοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ
 δυνάμει, πρόφασίς τε ἐπιεικῆς μηδεμίᾳ ὑπάρχοι τῆς ἀπο-
 στάσεως· ὃ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις οὐκ ἦν. μηδὲ τῷ χείρους 3
 10 δόξωμεν εἶναι εἰ ἐν τῇ εἰρήνῃ τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν ἐν τοῖς
 δεινοῖς ἀφιστάμεθα.

Ἐπεὶ γὰρ τοῦ δικαίου καὶ ἀρετῆς πρῶτον ἄλλως τε καὶ ξυμ- 10
 μαχίας δεόμενοι τοὺς λόγους ποιησόμεθα, εἰδότες οὔτε φιλίαν
 ἰδιώταις βέβαιον γιγνομένην οὔτε κοινωσίαν πόλεσιν ἐς
 15 οὐδέν, εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνεται
 καὶ τὰλλα ὁμοιότροποι εἶεν· ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσουντι τῆς
 γνώμης καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἔργων καθίστανται. ἡμῖν δὲ 2
 καὶ Ἀθηναίοις ξυμμαχία ἐγένετο πρῶτον ἀπολιπόντων μὲν
 ὑμῶν ἐκ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου, παραμεινάντων δὲ ἐκείνων
 20 πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἔργων. ξύμμαχοι μέντοι ἐγενόμεθα 3
 οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ'
 ἐλευθέρωσει ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἑλλησιν. καὶ μέχρι μὲν 4
 ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως εἰπόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐωρῶ-
 μεν αὐτοὺς τὴν μὲν τοῦ Μήδου ἔχθραν ἀνιέντας, τὴν δὲ τῶν
 25 ξυμμάχων δούλωσιν ἐπαγομένους, οὐκ ἀδεεῖς ἔτι ἦμεν.
 ἀδύνατοι δὲ ὄντες καθ' ἐν γενόμενοι διὰ πολυψηφίαν ἀμύνα- 5
 σθαι οἱ ξύμμαχοι ἐδουλώθησαν πλὴν ἡμῶν καὶ Χίων· ἡμεῖς
 δὲ αὐτόνομοι δὴ ὄντες καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι ξυνεστρα-
 τεύσαμεν. καὶ πιστοὺς οὐκέτι εἶχομεν ἡγεμόνας Ἀθηναίους, 6
 30 παραδείγμασι τοῖς προγιγνομένοις χρώμενοι· οὐ γὰρ εἰκὸς
 ἦν αὐτοὺς οὓς μὲν μεθ' ἡμῶν ἐνσπόνδους ἐποιήσαντο κατα-

7 ἐπινοία Hude

9 post δ add. καὶ C [G]

25 ἐπειγομένους

Ross 26 ἀμύνεσθαι A B E F M suprascr. G

30 προγενομένοις

Hude

στρέψασθαι, τοὺς δὲ ὑπολοίπους, εἴ ποτε ἄρα ἐδυνήθησαν,
 II μὴ δρᾶσαι τοῦτο. καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι ἔτι ἦμεν ἅπαντες,
 βεβαιοτέρου ἂν ἡμῖν ἦσαν μηδὲν νεωτεριεῖν· ὑποχειρίου δὲ
 ἔχοντες τοὺς πλείους, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὀμιλοῦντες,
 χαλεπώτερον εἰκότως ἔμελλον οἴσειν καὶ πρὸς τὸ πλεόν ἤδη 5
 εἶκον τοῦ ἡμετέρου ἔτι μόνου ἀντισουμένου, ἄλλως τε καὶ
 ὄσφω δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίνοντο καὶ ἡμεῖς ἐρημό-
 2 τεροι. τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν·
 ὁ γὰρ παραβαίνειν τι βουλόμενος τῷ μὴ προύχων ἂν ἐπελ-
 3 θεῖν ἀποτρέπεται. αὐτόνομοί τε ἐλείφθημεν οὐ δι' ἄλλο τι 10
 ἢ ὅσον αὐτοῖς ἐς τὴν ἀρχὴν εὐπρεπεία τε λόγου καὶ γνώμης
 μᾶλλον ἐφόδω ἢ ἰσχύος τὰ πράγματα ἐφαίνετο καταληπτὰ.
 4 ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίῳ ἐχρῶντο μὴ ἂν τοὺς γε ἰσοψηφούς
 ἄκουσας, εἰ μὴ τι ἠδίκουν οἷς ἐπῆσαν, ξυστρατεύειν· ἐν τῷ
 αὐτῷ δὲ καὶ τὰ κράτιστα ἐπὶ τε τοὺς ὑποδεεστέρους πρώτους 15
 ξυνεπῆγον καὶ τὰ τελευταῖα λιπόντες τοῦ ἄλλου περιηρη-
 5 μένου ἀσθενέστερα ἔμελλον ἔξω. εἰ δὲ ἀφ' ἡμῶν ἤρξαντο,
 ἐχόντων ἔτι τῶν πάντων αὐτῶν τε ἰσχὺν καὶ πρὸς ὅτι χρῆ
 6 στήναι, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐχειρώσαντο. τό τε ναυτικὸν ἡμῶν
 παρεῖχε τινα φόβον μὴ ποτε καθ' ἐν γενόμενον ἢ ὑμῖν ἢ 20
 7 ἄλλω τῷ προσθέμενον κίνδυνον σφίσι παράσχη. τὰ δὲ
 καὶ ἀπὸ θεραπείας τοῦ τε κωοῦ αὐτῶν καὶ τῶν αἰεὶ προ-
 8 εστώτων περιεγιγνώμεθα. οὐ μέντοι ἐπὶ πολὺ γ' ἂν ἐδο-
 κοῦμεν δυνηθῆναι, εἰ μὴ ὁ πόλεμος ὄδε κατέστη, παραδείγμασι
 12 χρώμενοι τοῖς ἐς τοὺς ἄλλους. τίς οὖν αὕτη ἢ φιλία ἐγίνετο 25
 ἢ ἐλευθερία πιστή, ἐν ἣ παρὰ γνώμην ἀλλήλους ὑπεδεχόμεθα,
 καὶ οἱ μὲν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες ἐθεράπευον, ἡμεῖς δὲ
 ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ αὐτὸ ἐποιούμεεν· ὃ τε τοῖς ἄλλοις
 μάλιστα εὖνοια πιστῶν βεβαιοῖ, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν
 παρεῖχε, δέει τε τὸ πλεόν ἢ φιλία κατεχόμενοι ξύμμαχοι 30
 ἦμεν· καὶ ὀποτέροις θάσσον παράσχοι ἀσφάλεια θάρσος,

I *δυνηθεῖεν* Dobree14 *ἐκόντας* Schol. alter16 *τὰ secl.*

Krüger

23 *δοκοῦμεν* Krüger25 *h c f G : ἢ cett.* (etiam C,

ut videtur)

31 *ἡμεν*] *εἶναι* CG

οὔτοι πρότερόι τι καὶ παραβήσεσθαι ἔμελλον. ὥστε εἴ τῳ 2
δοκοῦμεν ἀδικεῖν προαποστάντες διὰ τὴν ἐκεῖνων μέλλησιν
τῶν ἐς ἡμᾶς δειῶν, αὐτοὶ οὐκ ἀνταναμείναντες σαφῶς
εἰδέναι εἴ τι αὐτῶν ἔσται, οὐκ ὀρθῶς σκοπεῖ. εἰ γὰρ δυνατοὶ 3
5 ἦμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι καὶ ἀντιμελλῆσαι, τί
ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι; ἐπ' ἐκείνοις δὲ
ὄντος αἰεὶ τοῦ ἐπιχειρεῖν καὶ ἐφ' ἡμῶν εἶναι δεῖ τὸ προαμύ-
νασθαι.

Ῥοιαύτας ἔχοντες προφάσεις καὶ αἰτίας, ὧ Λακεδαι- 13
10 μόνιοι καὶ ξύμμαχοι, ἀπέστημεν, σαφεῖς μὲν τοῖς ἀκούουσι
γινῶναι ὡς εἰκότως ἐδράσαμεν, ἱκανὰς δὲ ἡμᾶς ἐκφοβῆσαι
καὶ πρὸς ἀσφάλειάν τινα τρέψαι, βουλομένους μὲν καὶ
πάλαι, ὅτε ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπέμψαμεν ὡς ὑμᾶς περὶ
ἀποστάσεως, ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων κωλυθέντας· νῦν
15 δὲ ἐπειδὴ Βοιωτοὶ προκαλέσαντο εὐθὺς ὑπηκούσαμεν, καὶ
ἐνομίζομεν ἀποστήσεσθαι διπλὴν ἀπόστασιν, ἀπὸ τε τῶν
Ἑλλήνων μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετ' Ἀθηναίων ἀλλὰ
ξυνελευθεροῦν, ἀπὸ τε Ἀθηναίων μὴ αὐτοὶ διαφθαρῆναι ὑπ'
ἐκεῖνων ἐν ὑστέρῳ ἀλλὰ προποιῆσαι. ἡ μέντοι ἀπόστασις 2
20 ἡμῶν θάσσον γεγένηται καὶ ἀπαράσκευος· ἥ καὶ μᾶλλον
χρὴ ξυμμάχους δεξαμένους ἡμᾶς διὰ ταχέων βοήθειαν ἀπο-
στέλλειν, ἵνα φαίνησθε ἀμύνοντές τε οἷς δεῖ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
τοὺς πολεμίους βλάπτουτες. καιρὸς δὲ ὡς οὔπω πρότερον. 3
νόσφ τε γὰρ ἐφθάρηται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνῃ,
25 νῆές τε αὐτοῖς αἰ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσίν, αἰ δ' ἐφ'
ἡμῶν τετάχαται. ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς περιουσίαν νεῶν 4
ἔχειν, ἣν ὑμεῖς ἐν τῷ θέρει τῷδε νασι τε καὶ περὶ ἡμᾶς
ἐπεσβάλητε τὸ δεύτερον, ἀλλ' ἡ ὑμᾶς οὐκ ἀμννοῦνται
ἐπιπλέοντας ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρήσονται. νομίσῃ τε 5
30 μηδεὶς ἀλλοτρίαις γῆς πέρι οἰκείου κίνδυνου ἔξειν. ᾧ γὰρ
δοκεῖ μακρὰν ἀπεῖναι ἢ Λέσβος, τὴν ὠφελίαν αὐτῷ ἐγγύθει

5 ἀντιμελλῆσαι Schol. alter: ἀντεπιμελλῆσαι vel ἀντεπιμελλῆσαι
codd.: ἀντιμελλῆσαι τι Heilmann, qui post ἀντεπιβουλεῦσαι distinxit
6 ἐκείνους λέγει Krüger

- παρέξει. οὐ γὰρ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ὡς τις
 6 οἶεται, ἀλλὰ δι' ἣν ἡ Ἀττικὴ ὠφελεῖται. ἔστι δὲ τῶν
 χρημάτων ἀπὸ τῶν ξυμμάχων ἢ πρόσοδος, καὶ ἔτι μείζων
 ἔσται, εἰ ἡμᾶς καταστρέψονται· οὔτε γὰρ ἀποστήσεται
 ἄλλος τὰ τε ἡμέτερα προσγενήσεται, πάθοιμέν τ' ἂν δεινό- 5
 7 τερα ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες. βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως
 πόλις τε προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσαν μέγα, οὔπερ ὑμῖν
 μάλιστα προσδεῖ, καὶ Ἀθηναίους ῥᾶον καθαιρήσετε ὑφαι-
 ροῦντες αὐτῶν τοὺς ξυμμάχους (θρασύτερον γὰρ πᾶς τις
 προσχωρήσεται), τὴν τε αἰτίαν ἀποφεύξεσθε ἣν εἶχετε μὴ 10
 βοηθεῖν τοῖς ἀφισταμένοις. ἦν δ' ἐλευθεροῦντες φαίνησθε,
 τὸ κράτος τοῦ πολέμου βεβαιότερον ἔξετε.
- 14 Ἀισχυρθέντες οὖν τὰς τε τῶν Ἑλλήνων ἐς ὑμᾶς ἐλπίδας
 καὶ Δία τὸν Ὀλύμπιον, ἐν οὗ τῷ ἱερῷ ἴσα καὶ ἰκέται ἐσμέν,
 ἐπαμύνατε Μυτιληναίους ξύμμαχοι γενόμενοι, καὶ μὴ προήσθε 15
 ἡμᾶς ἴδιον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωμάτων παραβαλλομένους,
 κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφελίαν ἅπασι δώσουσας,
 ἔτι δὲ κοινοτέραν τὴν βλάβην, εἰ μὴ πεισθέντων ὑμῶν
 2 σφαλῆσομεθα. γίνεσθε δὲ ἄνδρες οἴουσπερ ὑμᾶς οἱ τε
 Ἕλληνες ἀξιούσι καὶ τὸ ἡμέτερον δέος βούλεται. 20
- 15 Τοιαῦτα μὲν οἱ Μυτιληναῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι τοὺς λόγους
 ξυμμάχους τε τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ τὴν ἐς τὴν
 Ἀττικὴν ἐσβολὴν τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος
 ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν Ἴσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν ὡς ποιησό- 25
 μενοι, καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο, καὶ ὄλκους παρεσκεύαζον
 τῶν νεῶν ἐν τῷ Ἴσθμῷ ὡς ὑπεροίσοντες ἐκ τῆς Κορίνθου
 ἐς τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἄμα
 2 ἐπιόντες. καὶ οἱ μὲν προθύμως ταῦτα ἔπρασσον, οἱ δὲ
 ἄλλοι ξύμμαχοι βραδέως τε ξυνελέγοντο καὶ ἐν καρποῦ 30
- 16 ξυγκομιδῇ ἦσαν καὶ ἀρρωστία τοῦ στρατεύειν. αἰσθόμενοι
 δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι διὰ κατάγνωσιν ἀσθερείας σφῶν

παρασκευαζομένους, δηλώσαι βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς
 ἐγνώκασιν ἀλλ' οἳοί τε εἰσι μὴ κινῶντες τὸ ἐπὶ Λέσβῳ
 ναυτικὸν καὶ τὸ ἀπὸ Πελοποννήσου ἐπιὸν ῥαδίως ἀμύνεσθαι,
 ἐπλήρωσαν ναῦς ἑκατὸν ἐσβάντες αὐτοὶ τε πλὴν ἰππέων
 5 καὶ πεντακοσιομεδίμων καὶ οἱ μέτοικοι, καὶ παρὰ τὸν Ἴσθμὸν
 ἀναγαγόντες ἐπίδειξιν τε ἐποιούντο καὶ ἀποβάσεις τῆς
 Πελοποννήσου ἢ δοκοίη αὐτοῖς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὀρῶντες 2
 πολὺν τὸν παράλογον τά τε ὑπὸ τῶν Λεσβίων ῥηθέντα
 ἠγούντο οὐκ ἀληθῆ καὶ ἄπορα νομίζοντες, ὡς αὐτοῖς καὶ οἱ
 10 ξύμμαχοι ἅμα οὐ παρήσαν καὶ ἠγγέλλοντο καὶ αἱ περὶ τὴν
 Πελοπόννησον τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων τὴν περιοικίδα
 αὐτῶν πορθοῦσαι, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ὕστερον δὲ ναυ- 3
 τικὸν παρεσκεύαζον ὅτι πέμψουσιν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ
 κατὰ πόλεις ἐπήγγελλον τεσσαράκοντα νεῶν πλῆθος καὶ
 15 ναύαρχον προσέταξαν Ἀλκίδα, ὃς ἐμελλεν ἐπιπλεύσεσθαι.
 ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς ἑκατὸν ναυσίν, ἐπειδὴ 4
 καὶ ἐκείνους εἶδον. [καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὃν αἱ 17
 νῆες ἔπλεον ἐν τοῖς πλείσται δὴ νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ †
 κάλλει ἐγένοντο, παραπλήσια δὲ καὶ ἔτι πλείους ἀρχομένου
 20 τοῦ πολέμου. τὴν τε γὰρ Ἀττικὴν καὶ Εὐβοίαν καὶ Σαλα- 2
 μῖνα ἑκατὸν ἐφύλασσον, καὶ περὶ Πελοπόννησον ἕτεραι
 ἑκατὸν ἦσαν, χωρὶς δὲ αἱ περὶ Ποτειδαίαν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
 χωρίοις, ὥστε αἱ πᾶσαι ἅμα ἐγίγνοντο ἐν ἐνὶ θέρει διακόσια
 καὶ πεντήκοντα. καὶ τὰ χρήματα τοῦτο μάλιστα ὑπανήλωσε 3
 25 μετὰ Ποτειδαίας. τὴν τε γὰρ Ποτειδαίαν δίδραχμοὶ ὀπλίται 4
 ἐφρούρουσαν (αὐτῷ γὰρ καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς
 ἡμέρας), τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπο-
 λιόρκησαν, ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι μετὰ Φορμίωνος, οἱ
 προαπῆλθον· νῆές τε αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν μισθὸν ἔφερον.
 30 τὰ μὲν οὖν χρήματα οὕτως ὑπανηλώθη τὸ πρῶτον, καὶ νῆες
 τοσαῦται δὴ πλείσται ἐπληρώθησαν.]

Μυτιληναῖοι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν οἱ Λακεδαιμόνιοι 18

1 περὶ τὸν Ἴσθμὸν ἦσαν ἐπὶ Μήθυμναν ὡς προδιδομένην
 ἐστράτευσαν κατὰ γῆν αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἐπίκουροι· καὶ
 προσβαλόντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ οὐ προχώρει ἢ προσεδέχοντο,
 ἀπῆλθον ἐπ' Ἀντίσσης καὶ Πύρρας καὶ Ἐρέσου, καὶ κατα-
 στησάμενοι τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις βεβαιότερα καὶ 5
 2 τείχη κρατύναντες διὰ τάχους ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. ἐστρά-
 τευσαν δὲ καὶ οἱ Μηθυμναῖοι ἀναχωρησάντων αὐτῶν ἐπ'
 Ἄντισσαν· καὶ ἐκβοηθείας τινὸς γενομένης πληγέντες ὑπὸ
 τε τῶν Ἀντισσαίων καὶ τῶν ἐπικούρων ἀπέθανόν τε πολλοὶ
 3 καὶ ἀνεχώρησαν οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 10
 πυνθανόμενοι ταῦτα, τοὺς τε Μυτιληναίους τῆς γῆς κρα-
 τοῦντας καὶ τοὺς σφετέρους στρατιώτας οὐχ ἱκανοὺς ὄντας
 εἶργειν, πέμπουσι περὶ τὸ φθινόπωρον ἤδη ἀρχόμενον Πάχητα
 4 τὸν Ἐπικούρου στρατηγὸν καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐαυτῶν. οἱ
 δὲ αὐτερέται πλεύσαντες τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται καὶ περι- 15
 τειχίζουσι Μυτιλήνην ἐν κύκλῳ ἀπλῶ τείχει· φρούρια δ'
 5 ἔστιν ἢ ἐπὶ τῶν καρτερῶν ἐγκαταφοδόμηται. καὶ ἡ μὲν
 Μυτιλήνη κατὰ κράτος ἤδη ἀμφοτέρωθεν καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ
 θαλάσσης εἶργετο, καὶ ὁ χειμῶν ἤρχετο γίνεσθαι.

19 Προσδεόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, 20
 καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες τότε πρῶτον ἐσφορὰν διακόσια τά-
 λαντα, ἐξέπεμψαν καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους
 2 ναῦς δώδεκα καὶ Λυσικλέα πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. ὁ δὲ
 ἄλλα τε ἠργυρολόγει καὶ περιέπλει, καὶ τῆς Καρίας ἐκ
 Μυοῦντος ἀναβὰς διὰ τοῦ Μαιάνδρου πεδίου μέχρι τοῦ 25
 Σανδίου λόφου, ἐπιθεμένων τῶν Καρῶν καὶ Ἀναιτῶν αὐτός
 τε διασφθίρεται καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς πολλοί.

20 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Πλαταιῆς (ἔτι γὰρ ἐπολιορ-
 κοῦντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ Βοιωτῶν) ἐπειδὴ τῷ τε
 σίτῳ ἐπιλείποντι ἐπιέζοντο καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν οὐδεμία 30
 ἑλπίς ἦν τιμωρίας οὐδὲ ἄλλη σωτηρία ἐφαίνετο, ἐπιβου-

17 ἢ recc. : οἱ vel οἱ codd. ἐγκατοικοδομεῖται Bloomfield : ἐγκαταφ-
 κωδόμητο Haase : ἐγκαταφοδομεῖτο Porro : ἐγκαταφοδομήθη Bekker
 26 Σανδῖος Meineke 30 ἐπιλείποντι Naber : ἐπιλιπόντι codd.

λείουσιν αὐτοὶ τε καὶ Ἀθηναίων οἱ ξυμπολιορκούμενοι
 πρῶτον μὲν πάντες ἐξελθεῖν καὶ ὑπερβῆναι τὰ τείχη τῶν
 πολεμίων, ἣν δύνωνται βιάσασθαι, ἐσηγησαμένων τὴν πείραν
 αὐτοῖς Θεαυέτου τε τοῦ Τολμίδου ἀνδρὸς μάντεως καὶ
 5 Εὐπομπίδου τοῦ Δαϊμάχου, ὃς καὶ ἐστρατήγει· ἔπειτα οἱ 2
 μὲν ἡμίσεις ἀπώκησάν πως τὸν κίνδυνον μέγαν ἠγησάμενοι,
 ἐς δὲ ἄνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ
 ἐξῴδῳ ἐθελονταὶ τρόπῳ τοιῷδε. κλίμακας ἐποίησαντο ἴσας 3
 τῷ τείχει τῶν πολεμίων· ζυνεμετρήσαντο δὲ ταῖς ἐπιβολαῖς
 10 τῶν πλίνθων, ἧ ἔτυχε πρὸς σφᾶς οὐκ ἐξαλημιμένον τὸ
 τείχος αὐτῶν. ἠριθμοῦντο δὲ πολλοὶ ἅμα τὰς ἐπιβολάς, καὶ
 ἔμελλον οἱ μὲν τινες ἀμαρτήσεσθαι οἱ δὲ πλείους τεύξεσθαι
 τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ, ἄλλως τε καὶ πολλάκις ἀριθμοῦντες
 καὶ ἅμα οὐ πολὺ ἀπέχοντες, ἀλλὰ ῥαδίως καθορωμένου ἐς
 15 ὃ ἐβούλουντο τοῦ τείχους. τὴν μὲν οὖν ζυμμέτρησιν τῶν 4
 κλιμάκων οὕτως ἔλαβον, ἐκ τοῦ πάχους τῆς πλίνθου εἰκά-
 σαντες τὸ μέτρον. τὸ δὲ τείχος ἦν τῶν Πελοποννησίων 21
 τοιούνδε τῇ οἰκοδομήσει. εἶχε μὲν δύο τοὺς περιβόλους,
 πρὸς τε Πλαταιῶν καὶ εἴ τις ἐξῴθεν ἀπ' Ἀθηνῶν ἐπίοι,
 20 διεῖχον δὲ οἱ περίβολοι ἑκκαίδεκα πόδας μάλιστα ἀπ' ἀλλή-
 λων. τὸ οὖν μεταξὺ τοῦτο [οἱ ἑκκαίδεκα πόδες] τοῖς φύλαξι 2
 οἰκήματα διανευεμημένα ὑποκόμητο, καὶ ἦν ζυνεχῆ ὥστε ἐν
 φαίνεσθαι τείχος παχὺ ἐπάλξεις ἔχον ἀμφοτέρωθεν. διὰ 3
 δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ
 25 τείχει, διήκοντες ἐς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ καὶ οἱ αὐτοὶ
 καὶ τὸ ἔξω, ὥστε ἀρόδον μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι'
 αὐτῶν μέσων διῆσαν. τὰς οὖν νύκτας, ὅποτε χειμῶν εἴη 4
 νοτερός, τὰς μὲν ἐπάλξεις ἀπέλειπον, ἐκ δὲ τῶν πύργων
 ὄντων δι' ὀλίγου καὶ ἄνωθεν στεγανῶν τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο.
 30 τὸ μὲν οὖν τείχος ᾧ περιεφρουροῦντο οἱ Πλαταιῆς τοιοῦτον
 ἦν. ✓ οἱ δ', ἐπειδὴ παρεσκεύαστο αὐτοῖς, τηρήσαντες νύκτα 22

3 ἐσηγησαμένου ABEFM γρ. G 5 Εὐπομπίδου E: Εὐπολπίδου
 cett. 21 οἱ ἑκκαίδεκα πόδες non vertit Valla, secl. Herwerden

22 ζυνοχή C [G] 26 post καὶ add. ἐς F' M

χειμέριον ὕδατι καὶ ἀνέμῳ καὶ ἅμ' ἀσέληνον ἐξήσαν· ἠγοῦντο
 δὲ ὅπερ καὶ τῆς πείρας αἴτιοι ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν
 τάφρον διέβησαν ἢ περιεῖχεν αὐτούς, ἔπειτα προσέμειξαν
 τῷ τείχει τῶν πολεμίων λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀνὰ τὸ
 σκοτεινὸν μὲν οὐ προϋδόντων αὐτῶν, ψόφῳ δὲ τῷ ἐκ τοῦ 5
 προσιέναι αὐτοὺς ἀντιπαταγοῦντος τοῦ ἀνέμου οὐ κατακου-
 2 σάντων· ἅμα δὲ καὶ διέχοντες πολλὴν ἦσαν, ὅπως τὰ ὄπλα
 μὴ κρονόμενα πρὸς ἄλληλα αἰσθησῶ παρέχοι. ἦσαν δὲ
 εὐσταλεῖς τε τῇ ὀπλίσει καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον πῶδα
 3 ὑποδεδεμένοι ἀσφαλείας ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν. ✓ κατὰ 10
 οὖν μεταπύργιον προσέμισγον πρὸς τὰς ἐπάλξεις, εἰδότες
 ὅτι ἐρήμοι εἰσι, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες, καὶ
 προσέθεσαν· ἔπειτα ψιλοὶ δώδεκα ξὺν ξιφιδίῳ καὶ θώρακι
 ἀνέβαιον, ὧν ἠγεῖτο Ἀμμέας ὁ Κοροΐβου καὶ πρῶτος ἀνέβη·
 μετὰ δὲ αὐτὸν οἱ ἐπόμενοι ἐξ ἑφ' ἐκάτερον τῶν πύργων 15
 ἀνέβαιον. ἔπειτα ψιλοὶ ἄλλοι μετὰ τούτους ξὺν δορατίοις
 ἐχώρουν, οἷς ἕτεροι κατόπιω τὰς ἀσπίδας ἔφερον, ὅπως
 ἐκείνοι ῥᾶον προσβαίνοιεν, καὶ ἔμελλον δώσειν ὅποτε πρὸς
 4 τοῖς πολεμίοις εἶεν. ὡς δὲ ἄνω πλείους ἐγένοντο, ἦσθοντο
 οἱ ἐκ τῶν πύργων φύλακες· κατέβαλε γάρ τις τῶν Πλαταιῶν 20
 ἀντιλαμβανόμενος ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κεραμίδα, ἣ πεσοῦσα
 5 δοῦπον ἐποίησεν. καὶ αὐτίκα βοή ἦν, τὸ δὲ στρατόπεδον
 ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥρμησεν· οὐ γὰρ ἦδει ὅτι ἦν τὸ δεινὸν
 σκοτεινῆς νυκτὸς καὶ χειμῶνος ὄντος, καὶ ἅμα οἱ ἐν τῇ πόλει
 τῶν Πλαταιῶν ὑπολελειμμένοι ἐξεληθόντες προσέβαλον τῷ 25
 τείχει τῶν Πελοποννησίων ἐκ τοῦμπαλιω ἢ οἱ ἄνδρες αὐτῶν
 ὑπερέβαιον, ὅπως ἠκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸν νοῦν ἔχοιεν.
 6 ἐθορυβοῦντο μὲν οὖν κατὰ χώραν μένοντες, βοηθεῖν δὲ
 οὐδεὶς ἐτόλμα ἐκ τῆς ἑαυτῶν φυλακῆς, ἀλλ' ἐν ἀπόρῳ ἦσαν
 7 εἰκάσαι τὸ γιγνόμενον. καὶ οἱ τριακόσιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέ- 30

9 πῶδα μόνον A B E F

f fol. lxxxiii-lxxxv

έβαλλον C

αὐτῶν cett. [G]

14 -ροΐβου—c. 34. 2 καταφυγόντες suppl.

22 δοῦπον A: ψόφον cett.

26 ἢ C f: ἦ cett. [G]

25 προσ-

29 ἑαυτῶν C f: αὐτῶν vel

τακτο παραβοηθεῖν εἴ τι δέοι, ἐχώρουν ἔξω τοῦ τείχους πρὸς
 τὴν βοήν. φρυκτοὶ τε ἤρουντο ἐς τὰς Θήβας πολέμιοι·
 παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς ἀπὸ τοῦ 8
 τείχους φρυκτοὺς πολλοὺς πρότερον παρεσκευασμένους ἐς
 5 αὐτὸ τοῦτο, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας τοῖς
 πολεμίοις ἢ καὶ μὴ βοηθοῦεν, ἄλλο τι νομίσαντες τὸ γιγνώ-
 μενον εἶναι ἢ τὸ ὄν, πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες
 διαφύγοιεν καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀντιλάβοιτο. οἱ δ' ὑπερ- 23
 βαίνοντες τῶν Πλαταιῶν ἐν τούτῳ, ὡς οἱ πρῶτοι αὐτῶν
 10 ἀνεβεβήκεσαν καὶ τοῦ πύργου ἑκατέρου τοὺς φύλακας
 διαφθείραντες ἐκεκρατήκεσαν, τὰς τε διόδους τῶν πύργων
 ἐνστάντες αὐτοὶ ἐφύλασσαν μηδένα δι' αὐτῶν ἐπιβοηθεῖν,
 καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις καὶ
 ἐπαναβιβάσαντες ἄνδρας πλείους, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων
 15 τοὺς ἐπιβοηθοῦντας καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν εἶργον βάλλον-
 τες, οἱ δ' ἐν τούτῳ οἱ πλείους πολλὰς προσθέντες κλίμακας
 ἅμα καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπώσαντες διὰ τοῦ μεταπυργίου
 ὑπερέβαιων. ὁ δὲ διακομιζόμενος αἰεὶ ἴστατο ἐπὶ τοῦ 2
 χείλους τῆς τάφρου καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξενόν τε καὶ ἠκόντιζον,
 20 εἴ τις παραβοηθῶν παρὰ τὸ τεῖχος κωλυτῆς γίνοιτο τῆς
 διαβάσεως. ἐπεὶ δὲ πάντες διεπεπεραίωντο, οἱ ἀπὸ τῶν 3
 πύργων χαλεπῶς οἱ τελευταῖοι καταβαίνοντες ἐχώρουν ἐπὶ
 τὴν τάφρον, καὶ ἐν τούτῳ οἱ τριακόσιοι αὐτοῖς ἐπεφέροντο
 λαμπάδας ἔχοντες. οἱ μὲν οὖν Πλαταιῆς ἐκείνους ἐώρων 4
 25 μᾶλλον ἐκ τοῦ σκότους ἐστῶτες ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου,
 καὶ ἐτόξενόν τε καὶ ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά, αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ
 ἀφανεῖ ὄντες ἤσσαν διὰ τὰς λαμπάδας καθεωρῶντο, ὥστε
 φθάνουσι τῶν Πλαταιῶν καὶ οἱ ἴστατοι διαβάντες τὴν
 τάφρον, χαλεπῶς δὲ καὶ βιαίως· κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει 5
 30 οὐ βέβαιος ἐν αὐτῇ ὥστ' ἐπελθεῖν, ἀλλ' οἷος ἀπηλιώτου [ἢ
 βορέου] ὕδατῶδης μᾶλλον, καὶ ἢ νῦξ τοιοῦτῳ ἀνέμῳ ὑπονει-
 φομένη πολὺ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἐπεποιήκει, ὃ μόλις ὑπερ-

- έχοντες έπεραιώθησαν. έγένετο δέ και ή διάφευξις αυτοίς
- 24 μάλλον δια τού χειμώνος τὸ μέγεθος. ὄρμησαντες δὲ ἀπὸ, τῆς τάφρου οἱ Πλαταιῆς ἐχώρουν ἀθρόοι τὴν ἐς Θήβας φέρουσαν ὁδόν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ Ἀνδροκράτους ἠρῶν, νομίζοντες ἥκιστ' (ἀν) σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπήσαι 5 τραπέσθαι τὴν ἐς τοὺς πολεμίους· καὶ ἅμα ἐώρων τοὺς Πελοποννησίους τὴν πρὸς Κιθαιῶνα καὶ Δρυνὸς κεφαλὰς
- 2 τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν φέρουσαν μετὰ λαμπάδων διώκοντας. καὶ ἐπὶ μὲν ἐξ ἢ ἐπτὰ σταδίου οἱ Πλαταιῆς τὴν ἐπὶ τῶν Θηβῶν ἐχώρησαν, ἔπειθ' ὑποστρέψαντες ἦσαν τὴν πρὸς τὸ ὄρος 10 φέρουσαν ὁδὸν ἐς Ἐρύθρας καὶ Ὑσιᾶς, καὶ λαβόμενοι τῶν ὄρων διαφεύγουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἄνδρες δώδεκα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πλειόνων· εἰσὶ γάρ τινες αὐτῶν οἱ ἀπετράποντο ἐς τὴν πόλιν πρὶν ὑπερβαίνειν, εἰς δ' ἐπὶ τῇ ἕξω τάφρῳ
- 3 τοξότης ἐλήφθη. οἱ μὲν οὖν Πελοποννησίοι κατὰ χώραν 15 ἐγένοντο τῆς βοηθείας πανσάμενοι· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς τῶν μὲν γεγενημένων εἰδότες οὐδέν, τῶν δὲ ἀποτραπομένων σφίσι ἀπαγγειλάντων ὡς οὐδεὶς περίεστι, κήρυκα ἐκπέμψαντες, ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς, μαθόντες δὲ τὸ ἀληθὲς ἐπαύσαντο. 20 οἱ μὲν δὴ τῶν Πλαταιῶν ἄνδρες οὕτως ὑπερβάντες ἐσώθησαν.
- 25 Ἐκ δὲ τῆς Λακεδαιμόνος τοῦ αὐτοῦ χειμώνος τελευτῶντος ἐκπέμπεται Σάλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐς Μυτιλήνην τριήρει· καὶ πλεύσας ἐς Πύρραν καὶ ἐξ αὐτῆς περὶ κατὰ χαράδραν 25 τινά, ἣ ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα, διαλαθὼν ἐσέρχεται ἐς τὴν Μυτιλήνην, καὶ ἔλεγε τοῖς προέδροις ὅτι ἐσβολὴ τε ἅμα ἐς τὴν Ἀττικὴν ἔσται καὶ αἱ τεσσαράκοντα νῆες παρέσονται ἃς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς, προαποπεμφθῆναί τε αὐτὸς
- 2 τούτων ἔνεκα καὶ ἅμα τῶν ἄλλων ἐπιμελησόμενος. καὶ οἱ 30 μὲν Μυτιληναῖοι ἐθάρσουν τε καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἦσσαν εἶχον τὴν γνώμην ὥστε ζυμβαίνειν. ὃ τε χειμῶν

έτελεύτα οὗτος, καὶ τέταρτον ἔτος τῷ πολέμῳ έτελεύτα τῷδε
 ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ τὰς 26
 ἐς τὴν Μυτιλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν
 5 ἄρχοντα Ἀλκίδα, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες,
 αὐτοὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον, ὅπως οἱ
 Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβούμενοι ἦσσαν ταῖς ναυσὶν ἐς
 τὴν Μυτιλήνην καταπλεούσαις ἐπιβοηθήσωσιν. ἡγεῖτο δὲ 2
 τῆς ἐσβολῆς ταύτης Κλεομένης ὑπὲρ Πausανίου τοῦ Πλει-
 10 στοάνακτος υἱέος βασιλέως ὄντος καὶ νεωτέρου ἔτι, πατὴρ
 δὲ ἀδελφὸς ὦν. ἐδήλωσαν δὲ τῆς Ἀττικῆς τὰ τε πρότερον 3
 τετμημένα [καὶ] εἴ τι ἐβεβλαστήκει καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν
 ἐσβολαῖς παρελέλειπτο· καὶ ἡ ἐσβολὴ αὕτη χαλεπωτάτη
 ἐγένετο τοῖς Ἀθηναίοις μετὰ τὴν δευτέραν. ἐπιμένοντες 4
 15 γὰρ αἰεὶ ἀπὸ τῆς Λέσβου τι πύσεισθαι τῶν νεῶν ἔργον ὡς
 ἤδη πεπεραιωμένων ἐπεξήλθον τὰ πολλὰ τέμνοντες. ὡς δ'
 οὐδὲν ἀπέβαινεν αὐτοῖς ὦν προσεδέχοντο καὶ ἐπελελοίπει ὁ
 σῖτος, ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς αἱ τε νῆες αὐτοῖς οὐχ 27
 20 ἦκον ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον καὶ ὁ σῖτος
 ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται ξυμβαίνειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 διὰ τάδε. ὁ Σάλαιθος καὶ αὐτὸς οὐ προσδεχόμενος ἔτι τὰς 2
 ναῦς ὀπλίζει τὸν δῆμον πρότερον ψιλὸν ὄντα ὡς ἐπεξιών
 τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δὲ ἐπειδὴ ἔλαβον ὄπλα, οὔτε ἠκροῶντο 3
 25 ἔτι τῶν ἀρχόντων, κατὰ ξυλλόγους τε γιγνόμενοι ἢ τὸν
 σῖτον ἐκέλευον τοὺς δυνατοὺς φέρειν ἐς τὸ φανερὸν καὶ
 διανέμειν ἅπασιν, ἢ αὐτοὶ ξυγχωρήσαντες πρὸς Ἀθηναίους
 ἔφασαν παραδώσειν τὴν πόλιν. γνόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς 28
 πράγμασιν οὗτ' ἀποκωλύειν δυνατοὶ ὄντες, εἴ τ' ἀπομονωθή-
 30 σονται τῆς ξυμβάσεως κωδυνεύουσιν, ποιοῦνται κωμῆ ὁμο-
 λογίαν πρὸς τε Πάχητα καὶ τὸ στρατόπεδον, ὥστε Ἀθηναίους

4 δύο καὶ secl. Krüger - 5 ἄρχοντα Stephanus: ἔχοντα codd.
 11 prius δὲ] δὴ Stahl 12 καὶ secl. L. Dindorf 29 ἀποκωλύειν
 Stahl: ἀποκωλύσειν codd.

- μὲν ἐξείναι βουλευσαί περὶ Μυτιληναίων ὅποιον ἂν τι βούλων-
 ται καὶ τὴν στρατιὰν εἰς τὴν πόλιν δέχεσθαι αὐτούς, πρῆσβείαν
 δὲ ἀποπέλλειν εἰς τὰς Ἀθήνας Μυτιληναίους περὶ ἑαυτῶν
 ἐν ὅσῳ δ' ἂν πάλιν ἔλθωσι, Πάχητα μῆτε δῆσαι Μυτιλη-
 2 ναίων μηδένα μῆτε ἀνδραποδίσαι μῆτε ἀποκτείνειν. ἡ μὲν 5
 ξύμβασις αὕτη ἐγένετο, οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τοὺς Λακεδαι-
 μούλους μάλιστα τῶν Μυτιληναίων περιδεεῖς ὄντες, ὡς ἡ
 στρατιὰ ἐσηλθεν, οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως
 καθίζουσιν· Πάχης δ' ἀναστήσας αὐτοὺς ὥστε μὴ ἀδικῆσαι,
 κατατίθεται εἰς Τένεδον μέχρι οὗ τοῖς Ἀθηναίοις τι δόξη. 10
 3 πέμψας δὲ καὶ εἰς τὴν Ἄντισσαν τριήρεις προσεκτήσατο καὶ
 τᾶλλα τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον καθίστατο ἢ αὐτῷ ἐδόκει.
 29 Οἱ δ' ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ Πελοποννησίοι, οὓς
 ἔδει ἐν τάχει παραγενέσθαι, πλείοντες περὶ τε αὐτὴν τὴν
 Πελοπόννησον ἐνδιέτριψαν καὶ κατὰ τὸν ἄλλον πλοῦν 15
 σχολαῖοι κομισθέντες τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως Ἀθηναίους
 λανθάνουσι, πρὶν δὴ τῇ Δήλῳ ἔσχον, προσμείξαντες δ' ἀπ'
 αὐτῆς τῇ Ἰκάρῳ καὶ Μυκόνῳ πυνθάνονται πρῶτον ὅτι ἡ
 2 Μυτιλήνη ἐάλωκεν. βουλόμενοι δὲ τὸ σαφὲς εἰδέναι
 κατέπλευσαν εἰς Ἐμβάτον τῆς Ἐρυθραίας· ἡμέραι δὲ μά- 20
 λιστα ἦσαν τῇ Μυτιλήνῃ ἐάλωκῆ ἐπτὰ ὅτε εἰς τὸ Ἐμβάτον
 κατέπλευσαν. πυνθόμενοι δὲ τὸ σαφὲς ἐβουλευόντο ἐκ τῶν
 παρόντων, καὶ ἔλεξεν αὐτοῖς Τευτίαπλος ἀνὴρ Ἡλείος τάδε.
 30 Ἄλκιδα καὶ Πελοποννησίων ὅσοι πάρεσμεν ἄρχοντες
 τῆς στρατιᾶς, ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μυτιλήνῃ πρὶν 25
 2 ἐκπύστους γενέσθαι, ὥσπερ ἔχομεν. κατὰ γὰρ τὸ εἰκὸς
 ἀνδρῶν νεωστὶ πόλιν ἐχόντων πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὐρήσομεν,
 κατὰ μὲν θάλασσαν καὶ πάνυ, ἢ ἐκεῖνοί τε ἀνέλπιστοι ἐπι-
 γενέσθαι ἂν τινα σφίσι πολέμιον καὶ ἡμῶν ἢ ἀλκὴ τυγχάνει
 μάλιστα οὔσα· εἰκὸς δὲ καὶ τὸ πεζὸν αὐτῶν κατ' οἰκίας 30
 3 ἀμελέστερον ὡς κεκρατηκότων διεσπάρθαι. εἰ οὖν προσπέ-
 σοιμεν ἄφνω τε καὶ νυκτός, ἐλπίζω μετὰ τῶν ἔνδον, εἴ τις

ἄρα ἡμῶν ἐστὶν ὑπόλοιπος εὔνους, καταληφθῆναι ἂν τὰ
 πράγματα. καὶ μὴ ἀποκνήσωμεν τὸν κίνδυνον, νομίσαντες 4
 οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ κενὸν τοῦ πολέμου ἢ τὸ τοιοῦτον, ὃ εἴ
 τις στρατηγὸς ἐν τε αὐτῷ φυλάσσοιτο καὶ τοῖς πολεμίοις
 5 ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλείστ' ἂν ὀρθοῖτο.'

Ὁ μὲν τοσαῦτα εἰπὼν οὐκ ἔπειθε τὸν Ἀλκίδα. ἄλλοι 31
 δέ τινες τῶν ἀπ' Ἰωνίας φυγάδων καὶ οἱ Λέσβιοι (οἱ)
 ξυμπλέοντες παρήνουν, ἐπειδὴ τοῦτον τὸν κίνδυνον φοβεῖται,
 τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων καταλαβεῖν τιὰ ἢ Κύμην τὴν Αἰολίδα,
 10 ὅπως ἐκ πόλεως ὀρμώμενοι τὴν Ἰωνίαν ἀποστήσωσιν (ἐλπίδα
 δ' εἶναι· οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίως ἀφίχθαι) καὶ τὴν πρόσοδον
 ταύτην μεγίστην οὔσαν Ἀθηναίων [ἦν] ὑφέλωσι, καὶ ἅμα,
 ἦν ἐφορμῶσι σφίσιν, αὐτοῖς δαπάνη γίγνηται· πείσειν τε
 οἴεσθαι καὶ Πισοσύθνην ὥστε ξυμπολεμεῖν. ὃ δὲ οὐδὲ 2
 15 ταῦτα ἐνεδέχετο, ἀλλὰ τὸ πλείστον τῆς γνώμης εἶχεν, ἐπειδὴ
 τῆς Μυτιλήνης ὑστερήκει, ὅτι τάχιστα τῇ Πελοποννήσῳ
 πάλω προσμεῖξαι. ἄρας δὲ ἐκ τοῦ Ἐμβάτου παρέπλει, καὶ 32
 προσσχὼν Μνοννήσῳ τῇ Τηλῶν τοὺς αἰχμαλώτους οὓς κατὰ
 πλοῦν εἰλήφει ἀπέσφαξε τοὺς πολλούς. καὶ ἐς τὴν Ἐφεσον 2
 20 καθορμισαμένου αὐτοῦ Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων ἀφικόμενοι
 πρέσβεις ἔλεγον οὐ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν αὐτόν,
 εἰ ἄνδρας διέφθειρεν οὔτε χεῖρας ἀνταιρομένους οὔτε πολε-
 μίους, Ἀθηναίων δὲ ὑπὸ ἀνάγκης ξυμμάχους· εἴ τε μὴ
 παύσεται, ὀλίγους μὲν αὐτὸν τῶν ἐχθρῶν ἐς φιλίαν προσ-
 25 ἀξεσθαι, πολὺν δὲ πλείους τῶν φίλων πολεμίους ἔξει. καὶ 3
 ὃ μὲν ἐπέισθη τε καὶ Χίων ἄνδρας ὄσους εἶχεν ἔτι ἀφήκε
 καὶ τῶν ἄλλων τινάς· ὀρώντες γὰρ τὰς ναῦς οἱ ἄνθρωποι
 οὐκ ἔφευγον, ἀλλὰ προσεχώρουσαν μάλλον ὡς Ἀττικαῖς καὶ
 ἐλπίδα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον μὴ ποτε Ἀθηναίων τῆς
 30 θαλάσσης κρατούντων ναῦς Πελοποννησίων ἐς Ἰωνίαν παρα-
 βαλεῖν. ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ὃ Ἀλκίδας ἔπλει κατὰ τάχος 33

3 κενὸν CM: καινὸν cett.: κοινὸν Steup 7 οἱ add. Madvig
 11 ἀκουσίῳ Lindau 12 ἦν secl. Herwerden: ἴν' Dobree ἀφέλωσι AB
 13 σφίσιν αὐτοῖς δαπάνη G M Schol.: αὐτοῖς (αὐτοὺς C E) δαπάνη σφίσι cett.

καὶ φυγὴν ἐποιεῖτο· ὤφθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σαλαμινίας καὶ Παράλου ἔτι περὶ Κλάρου ὀρμῶν (αἱ δ' ἀπ' Ἀθηνῶν ἔτυχον πλέουσai), καὶ δεδιὼς τὴν δῖωξιν ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους ὡς γῆ ἐκούσιος οὐ σχήσων ἄλλη ἢ Πελοποννήσῳ.

- 2 Τῷ δὲ Πάχητι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἦλθε μὲν καὶ ἀπὸ 5
τῆς Ἐρυθραίας ἀγγελία, ἀφικνεῖτο δὲ καὶ πανταχόθεν·
ἀτειχίστου γὰρ οὔσης τῆς Ἰωνίας μέγα τὸ δέος ἐγένετο μὴ
παραπλέοντες οἱ Πελοποννήσιοι, εἰ καὶ ὡς μὴ διενουδῶντο
μένειν, πορθῶσιν ἅμα προσπίπτοντες τὰς πόλεις. αὐτάγγελοι
δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ ἢ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία 10
3 ἔφρασαν. ὁ δὲ ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δῖωξιν· καὶ
μέχρι μὲν Πάτμου τῆς νήσου ἐπεδίωξεν, ὡς δ' οὐκέτι ἐν
καταλήψει ἐφαίνετο, ἐπανεχώρει. κέρδος δὲ ἐνόμισεν, ἐπει-
δὴ οὐ μετεώροις περιέτυχεν, ὅτι οὐδαμοῦ ἐγκαταληφθεῖσαι
ἠναγκάσθησαν στρατόπεδόν τε ποιεῖσθαι καὶ φυλακὴν σφίσι 15
34 καὶ ἐφόρμησιν παρασχεῖν. παραπλέων δὲ πάλιν ἔσχε καὶ
ἐς Νότιον τὸ Κολοφωνίων, οὗ κατῴκητο Κολοφώνιοι τῆς
ἄνω πόλεως ἑάλωκυίας ὑπὸ Ἰταμάνους καὶ τῶν βαρβάρων
κατὰ στάσιν ἰδίαν ἐπαχθέντων· ἐάλω δὲ μάλιστα αὕτη ὅτε
ἡ δευτέρα Πελοποννησίων ἐσβολὴ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐγίγνετο. 20
2 ἐν οὖν τῷ Νοτίῳ οἱ καταφυγόντες καὶ κατοικήσαντες αὐτόθι
αὐθις στασιάσαντες, οἱ μὲν παρὰ Πισσοῦθνον ἐπικούρους
Ἀρκάδων τε καὶ τῶν βαρβάρων ἐπαγαγόμενοι ἐν διατειχί-
σματι εἶχον, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄνω πόλεως Κολοφωνίων οἱ
μηδίσαντες ξυνεσελθόντες ἐπολίτευον, οἱ δὲ ὑπεξελθόντες 25
3 τούτους καὶ ὄντες φυγάδες τὸν Πάχητα ἐπάγονται. ὁ δὲ
προκαλεσάμενος ἐς λόγους Ἰππίαν τῶν ἐν τῷ διατειχίσματι
Ἀρκάδων ἄρχοντα, ὥστε, ἦν μηδὲν ἀρέσκον λέγει, πάλιν
αὐτὸν καταστήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν καὶ ὑγιά, ὁ μὲν ἐξῆλθε
παρ' αὐτόν, ὁ δ' ἐκείνους μὲν ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν, αὐτοὺς 30
δὲ προσβαλὼν τῷ τευχίσματι ἐξαπιναίως καὶ οὐ προσδεχο-

12 Πάτμου recc. (coniecit Schol.): Λάτμου codd.
Krüger 23 ἐπαγαγόμενοι Krüger: ἐπαγόμενοι codd.
Classen: τὸν codd. 29 μὲν f G M: δ' cett.

19 ἰδία
27 τῶν

μένων αἰρεῖ, τοὺς τε Ἀρκάδας καὶ τῶν βαρβάρων ὅσοι ἐνήσαν διαφθεῖρει· καὶ τὸν Ἴππιαν ὕστερον ἐσαγαγὼν ὥσπερ ἐσπέισατο, ἐπειδὴ ἔνδον ἦν, ξυλλαμβάνει καὶ κατατοξεύει.

Κολοφωνίοις δὲ Νότιον παραδίδωσι πλὴν τῶν μηδισάντων. 4
5 καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι οἰκιστὰς πέμψαντες κατὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους κατόκισαν τὸ Νότιον, ξυναγαγόντες πάντας ἐκ τῶν πόλεων, εἴ πού τις ἦν Κολοφωνίων.

Ὁ δὲ Πάχης ἀφικόμενος ἐς τὴν Μυτιλήνην τὴν τε Πύρραν 35 καὶ Ἐρεσον παρεστήσατο, καὶ Σάλαιθον λαβὼν ἐν τῇ πόλει 10 τὸν Λακεδαιμόνιον κεκρυμμένον ἀποπέμπει ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου Μυτιληναίων ἄνδρας ἅμα οὓς κατέθετο καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτῷ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τῆς ἀποστάσεως· ἀποπέμπει δὲ καὶ τῆς στρατιᾶς τὸ πλεόν, τοῖς 2 δὲ λοιποῖς ὑπομένων καθίστατο τὰ περὶ τὴν Μυτιλήνην καὶ 15 τὴν ἄλλην Λέσβον ἧ αὐτῷ ἐδόκει. ἀφικόμενων δὲ τῶν 36 ἀνδρῶν καὶ τοῦ Σαλαίθου οἱ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν Σάλαιθον εὐθὺς ἀπέκτειναν, ἔστιν ἃ παρεχόμενον τά τ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Πλαταιῶν (ἔτι γὰρ ἐπολιορκοῦντο) ἀπάξειν Πελοποννησίους· περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν γνώμας ἐποιούντο, καὶ ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν 2 20 αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτείνειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μυτιληναίους ὅσοι ἠβῶσι, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσαι, ἐπικαλοῦντες τὴν τε ἄλλην ἀπόστασιν ὅτι οὐκ ἀρχόμενοι ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐποίησαντο, καὶ προσξυνελάβοντο οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀρμῆς αἱ Πελοποννησίων νῆες ἐς Ἰωνίαν 35 ἐκείνοις βοηθοὶ τολμήσασαι παρακωδυνεῦσαι· οὐ γὰρ ἀπὸ βραχείας διανοίας ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι. πέμπουσιν οὖν τριήρη ὡς Πάχητα ἄγγελον τῶν δεδογμένων, 3 κατὰ τάχος κελεύοντες διαχρήσασθαι Μυτιληναίους. καὶ 4 τῇ ὕστεραίᾳ μετάνοιά τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς καὶ ἀναλογισμὸς 30 ὡμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνωσθαι, πόλῳ ὄλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. ὡς δ' ἦσθοντο τοῦτο τῶν 5

17 post ἀπὸ add. τῶν c (τὸ C) G 22 post ἀπόστασιν add. καὶ
Classen 23 προσξυνελάβοντο C G γρ. B F: προσξυνεβάλετο cett.
28 post τάχος distingui potest

Μυτιληναίων οἱ παρόντες πρέσβεις καὶ οἱ αὐτοῖς τῶν Ἀθη-
 ναίων ξυμπράσσοντες, παρεσκεύασαν τοὺς ἐν τέλει ὥστε
 αὐθις γνώμας προθεῖναι· καὶ ἔπεισαν ῥᾶον, διότι καὶ ἐκεί-
 νους ἐνδηλον ἦν βουλόμενον τὸ πλεόν τῶν πολιτῶν αὐθις
 6 τινὰς σφίσιν ἀποδοῦναι βουλευσασθαι. καταστάσης δ' 5
 εὐθὺς ἐκκλησίας ἄλλαι τε γνώμαι ἀφ' ἐκάστων ἐλέγοντο
 καὶ Κλέων ὁ Κλεαιέτου, ὅσπερ καὶ τὴν προτέραν ἐνευικήκει
 ὥστε ἀποκτεῖναι, ὧν καὶ ἐς τὰ ἄλλα βιαιότατος τῶν πολιτῶν
 τῷ τε δήμῳ πὰρὰ πολὺ ἐν τῷ τότε πιθανώτατος, παρελθὼν
 αὐθις ἔλεγε τοιαῦδε. 10

37 Ἐπολλάκις μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλοτε ἔγνων δημοκρατίαν
 ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν, μάλιστα δ' ἐν τῇ νῦν
 2 ὑμετέρα περὶ Μυτιληναίων μεταμελεία. διὰ γὰρ τὸ καθ'
 ἡμέραν ἀδεῆς καὶ ἀνεπιβούλευτον πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐς τοὺς
 ξυμμάχους τὸ αὐτὸ ἔχετε, καὶ ὅτι ἂν ἡ λόγῳ πεισθέντες ὑπ' 15
 αὐτῶν ἀμάρτητε ἢ οἴκτω ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἠγάγεσθε ἐς
 ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριω μαλακίεσθαι, οὐ
 σκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν καὶ πρὸς ἐπιβου-
 λεύοντας αὐτοὺς καὶ ἄκοντας ἀρχομένους, οἱ οὐκ ἐξ ὧν ἂν
 χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν 20
 3 ἂν ἰσχύι μᾶλλον ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. πάντων
 δὲ δεινότατον εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδὲν καθεστήξει ὧν ἂν δόξη
 πέρι, μηδὲ γνωσόμεθα ὅτι χείροσι νόμοις ἀκινήτοις χρωμένη
 πόλις κρείστων ἐστὶν ἢ καλῶς ἔχουσιν ἀκύροις, ἀμαθία τε
 μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας, 25
 οἳ τε φαυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς
 4 ἐπὶ τὸ πλεόν ἡμῶν οἰκοῦσι τὰς πόλεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν
 τε νόμων σοφώτεροι βούλονται φαίνεσθαι τῶν τε αἰεὶ λεγο-
 μένων ἐς τὸ κοινὸν περιγίγνεσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις μείζοσιν
 οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου τὰ πολλὰ 30
 σφάλλουσι τὰς πόλεις· οἱ δ' ἀπιστοῦντες τῇ ἑξ' αὐτῶν ξυνέσει

3 προθεῖναι f: προσθεῖναι codd. 5 καταστάσης δ'] δ' om. C: καὶ
 καταστάσης c G 13 ἡμετέρα Λ Ε F M: ἡμέρα B[G] 19 οἳ om. codd.,
 add. b 27 πλείστον B Stobaeus 31 ἐξ αὐτῶν] ἐαυτῶν Stobaeus

ἀμαθέστεροι μὲν τῶν νόμων ἀξιούσῃ εἶναι, ἀδυνατότεροι δὲ
 τοῦ καλῶς εἰπόντος μέμψασθαι λόγον, κριταὶ δὲ ὄντες ἀπὸ
 τοῦ ἴσου μᾶλλον ἢ ἀγωνισταὶ ὀρθοῦνται τὰ πλείω. ὧς οὖν 5
 χρῆ καὶ ἡμᾶς ποιοῦντας μὴ δεινότητι καὶ ξυνέσεως ἀγωνι
 5 ἐπαιρομένους παρὰ δόξαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει παραινεῖν.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ καὶ θαυμάζω μὲν 38
 τῶν προθέντων αὐθις περὶ Μυτιληναίων λέγειν καὶ χρόνου
 διατριβὴν ἐμποησάντων, ὅ ἐστι πρὸς τῶν ἡδικοκώτων μᾶλλον
 (ὁ γὰρ παθὼν τῷ δράσαντι ἀμβλυτέρα τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεται,
 10 ἀμύνεσθαι δὲ τῷ παθεῖν ὅτι ἐγγυτάτω κείμενον ἀντίπαλον ὄν
 μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει), θαυμάζω δὲ καὶ ὅστις
 ἔσται ὁ ἀντερῶν καὶ ἀξιώσων ἀποφαίνειν τὰς μὲν Μυτιληναίων
 ἀδικίας ἡμῶν ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς τοῖς
 ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας. καὶ δῆλον ὅτι ἡ τῷ λέγειν 2
 15 πιστεύσας τὸ πᾶν δοκοῦν ἀνταποφῆναι ὧς οὐκ ἔγνωσται
 ἀγωνίσαιτ' ἂν, ἢ κέρδει ἐπαιρόμενος τὸ εὐπρεπὲς τοῦ λόγου
 ἐκπονήσας παράγειν πειράσεται. ἡ δὲ πόλις ἐκ τῶν τοιῶνδε 3
 ἀγῶνων τὰ μὲν ἄθλα ἑτέροις δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τοὺς κινδύνους
 ἀναφέρει. αἴτιοι δ' ὑμεῖς κακῶς ἀγωνοθετοῦντες, οἴτινες 4
 20 εἰώθατε θεατὰ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, ἀκροατὰ δὲ τῶν
 ἔργων, τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες
 ὧς δυνατὰ γίνεσθαι, τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ δρασθὲν
 πιστότερον ὄψει λαβόντες ἢ τὸ ἀκουσθέν, ἀπὸ τῶν λόγῳ
 καλῶς ἐπιτιμησάντων· καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου ἀπα- 5
 25 τᾶσθαι ἄριστοι, μετὰ δεδοκιμασμένου δὲ μὴ ξυνέπεσθαι
 ἐθέλειω, δοῦλοι ὄντες τῶν αἰεὶ ἀτόπων, ὑπερόπται δὲ τῶν
 εἰωθότων, καὶ μάλιστα μὲν αὐτὸς εἰπεῖν ἕκαστος βουλόμενος 6
 δύνασθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀνταγωνιζόμενοι τοῖς τοιαῦτα λέγουσι
 μὴ ὕστεροι ἀκολουθῆσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ, ὀξέως δέ τι λέ-
 30 γοντος προεπαινεῖσαι, καὶ προαισθῆσθαι τε πρόθυμοι εἶναι τὰ
 λεγόμενα καὶ προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβησόμενα,

1 post δὲ add. τὸν Stobaeus

10 ἀμύνεσθαι A B E F M γρ. G Plutarchus
 secl. Poppo

5 post παρὰ add. τὸ Reiske
 ὄν secl. Haase

30 εἶναι

7 ζητούντες τε ἄλλο τι ὡς εἰπεῖν ἢ ἐν οἷς ζῶμεν, φρονούντες δὲ οὐδὲ περὶ τῶν παρόντων ἱκανῶς· ἀπλῶς τε ἀκοῆς ἡδονῆς ἡσπόμενοι καὶ σοφιστῶν θεαταῖς ἐοικότες καθημένοις μᾶλλον ἢ περὶ πόλεως βουλευομένοις.

- 39 Ἐγὼ πειρώμενος ἀποτρέπειν ὑμᾶς ἀποφαίνω Μυτιλη- 5
 2 ναίους μάλιστα δὴ μίαν πόλιν ἡδικηκότας ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, οἷτινες μὲν μὴ δυνατοὶ φέρειν τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ οἷτινες ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκασθέντες ἀπέστησαν, ξυγγνώμην ἔχω· νῆσον δὲ οἷτινες ἔχοντες μετὰ τειχῶν καὶ κατὰ θάλασσαν μόνον φοβούμενοι τοὺς ἡμετέρους πολεμίους, ἐν ᾧ καὶ 10 αὐτοὶ τριήρων παρασκευῇ οὐκ ἄφαρκοι ἦσαν πρὸς αὐτούς, αὐτόνομοι τε οἰκοῦντες καὶ τιμώμενοι ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ ἡμῶν τοιαῦτα εἰργάσαντο, τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσάν τε καὶ ἐπανέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν (ἀπόστασις μὲν γε τῶν ββλαιοῖν τι πασχόντων ἐστίν), ἐζήτησάν τε μετὰ τῶν πολε- 15 μιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι; καίτοι δειωτέρον ἐστὶν ἢ εἰ καθ' αὐτοὺς δύνανται κτώμενοι ἀντεπολέμησαν. παράδειγμα δὲ αὐτοῖς οὔτε αἱ τῶν πέλας ξυμφοραὶ ἐγένοντο, ὅσοι ἀποστάντες ἤδη ἡμῶν ἐχειρώθησαν, οὔτε ἡ παροῦσα εὐδαιμονία παρέσχευ ὄκνον μὴ ἐλθεῖν ἐς τὰ δευῶ· γενόμενοι δὲ 20 πρὸς τὸ μέλλον θρασεῖς καὶ ἐλπίσαντες μακρότερα μὲν τῆς δυνάμεως, ἐλάσσω δὲ τῆς βουλήσεως, πόλεμον ἤραυτο, ἰσχύον ἀξιώσαντες τοῦ δικαίου προθεῖναι· ἐν ᾧ γὰρ ᾤθησαν
 4 περιέσεσθαι, ἐπέθεντο ἡμῖν οὐκ ἀδικούμενοι. εἴωθε δὲ τῶν πόλεων αἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστον ἀπροσδόκητος 25 εὐπραγία ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν· τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα ἀσφαλέστερα ἢ παρὰ δόξαν, καὶ κακοπραγίαν ὡς εἰπεῖν ῥᾶον ἀπωθούνται ἢ εὐδαιμονίαν
 5 διασφύζονται. χρῆν δὲ Μυτιληναίους καὶ πάλαι μηδὲν διαφερόντως τῶν ἄλλων ὑφ' ἡμῶν τετιμῆσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐς 30 τὸδε ἐξύβρισαν· πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἀνθρώπος τὸ μὲν

26 εὐπραγία Phot.: εὐπραξία codd.
 30 διαφέροντας ABCF

29 χρῆν EG¹: χρῆ cett.

θεραπεύου ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπέικον θαυμάζειν. 6
 σθέντων δὲ καὶ νῦν ἀξίως τῆς ἀδικίας, καὶ μὴ τοῖς μὲν
 ὀλίγοις ἢ αἰτία προστεθῆ, τὸν δὲ δῆμον ἀπολύσητε. πάντες
 γὰρ ὑμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπο-
 5 μένοις νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι· ἀλλὰ τὸν μετὰ τῶν
 ὀλίγων κίνδυνον ἠγησάμενοι βεβαιοτέρον ξυναπέστησαν.
 τῶν τε ξυμμάχων σκέψασθε εἰ τοῖς τε ἀναγκασθείσω ὑπὸ 7
 τῶν πολεμίων καὶ τοῖς ἐκούσιω ἀποστᾶσι τὰς αὐτὰς ζημίας
 προσθήσετε, τίνα οἴεσθε ὄντινα οὐ βραχεία προφάσει ἀπο-
 10 στησεσθαι, ὅταν ἢ κατορθώσαντι ἐλευθέρωσις ἢ ἢ σφαλέντι
 μηδὲν παθεῖν ἀνῆκεστον; ἡμῖν δὲ πρὸς ἐκάστην πόλιν 8
 ἀποκεκινδυνεύεται τὰ τε χρήματα καὶ αἱ ψυχαί, καὶ τυχόντες
 μὲν πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβόντες τῆς ἔπειτα προσόδου,
 δι' ἣν ἰσχύομεν, τὸ λοιπὸν στερήσεσθε, σφαλέντες δὲ πολε-
 15 μίους πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἔξομεν, καὶ ὅν χρόνον τοῖς νῦν
 καθεστηκόσι δεῖ ἐχθροῖς ἀνθίστασθαι, τοῖς οἰκείοις ξυμμάχοις
 πολεμήσομεν.

‘Οὐκὸν δεῖ προθεῖναι ἐλπίδα οὔτε λόγῳ πιστὴν οὔτε χρή- 40
 μασιω ὠνητήν, ὡς ξυγγνώμην ἀμαρτεῖν ἀνθρωπίνως λήψονται.
 20 ἄκουτες μὲν γὰρ οὐκ ἔβλαψαν, εἰδότες δὲ ἐπεβούλευσαν·
 ξύγγνωμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τότε 2
 πρῶτον καὶ νῦν διαμάχομαι μὴ μεταγνῶναι ὑμᾶς τὰ προδε-
 δογμένα, μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἴκτῳ καὶ
 ἠδουῇ λόγων καὶ ἐπιεικείᾳ, ἀμαρτάνειν. ἔλεός τε γὰρ πρὸς 3
 25 τοὺς ὁμοίους δίκαιος ἀντιδίδοσθαι, καὶ μὴ πρὸς τοὺς οὔτ'
 ἀντοικτιοῦντας ἐξ ἀνάγκης τε καθεστῶτας αἰεὶ πολεμίους·
 οἳ τε τέρποντες λόγῳ ῥήτορες ἔξουσι καὶ ἐν ἄλλοις ἐλάσ-
 σοσιω ἀγῶνα, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἢ μὲν πόλις βραχεία ἡσθεῖσα
 μεγάλη ζημιώσεται, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ εὖ εἰπεῖν τὸ παθεῖν εὖ
 30 ἀντιλήψονται· καὶ ἢ ἐπιεικεία πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιτη-

4 ἡμῖν B [G] τραπομένοις f M: τρεπομένοις cett. [G] 7 post
 ὑπὸ add. τε codd., del. f 13 ἔπειτα] ἐπετείου Weil 14 ἐστε-
 ρήσεσθε Herwerden 18 προσθεῖναι A B C G 27 ῥήτορες secl.
 Naber

- δείους καὶ τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι μᾶλλον δίδοται ἢ πρὸς τοὺς
 4 ὁμοίους τε καὶ οὐδὲν ἦσσαν πολεμίους ὑπολειπομένους. ἔν
 τε ξυνελὼν λέγω· πειθόμενοι μὲν ἐμοὶ τά τε δίκαια ἐς
 Μυτιληναίους καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε, ἄλλως δὲ
 γνόντες τοῖς μὲν οὐ χαριείσθε, ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον 5
 δικαιώσεσθε. εἰ γὰρ οὗτοι ὀρθῶς ἀπέστησαν, ὑμεῖς ἂν οὐ
 χρεῶν ἄρχοιτε. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσήκον ὅμως ἀξιοῦτε
 τοῦτο δρᾶν, παρὰ τὸ εἰκὸς τοι καὶ τούσδε ξυμφόρως δεῖ
 κολάζεσθαι, ἢ παύεσθαι τῆς ἀρχῆς καὶ ἐκ τοῦ ἀκινδύνου
 5 ἀνδραγαθίζεσθαι. τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἀμύνασθαι 10
 καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφεύγοντες τῶν ἐπιβουλευσάντων
 φανῆναι, ἐνθυμηθέντες ἂ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατή-
 6 σοντας ὑμῶν, ἄλλως τε καὶ προὔπαρξαντας ἀδικίας. μάλιστα
 δὲ οἱ μὴ ξὺν προφάσει τινὰ κακῶς ποιοῦντες ἐπεξέρχονται
 καὶ διολλύναι, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπομένου 15
 ἐχθροῦ· ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τι παθῶν χαλεπώτερος δια-
 φυγῶν τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ.
- 7 ‘Μὴ οὖν προδόται γένησθε ὑμῶν αὐτῶν, γενόμενοι δ’ ὅτι
 ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν καὶ ὡς πρὸ παντὸς ἂν
 ἐτμήσασθε αὐτοὺς χειρώσασθαι, νῦν ἀνταπόδοτε μὴ μαλακι- 20
 σθέντες πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα μηδὲ τοῦ ἐπικρεμασθέντος
 ποτὲ δεινοῦ ἀμνημονοῦντες. κολάσατε δὲ ἀξίως τούτους τε
 καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε,
 ὅς ἂν ἀφιστῆται, θανάτῳ ζημιωσόμενον. τόδε γὰρ ἦν
 γνώσω, ἦσσαν τῶν πολεμίων ἀμελήσαντες τοῖς ὑμετέροις 25
 αὐτῶν μαχεῖσθε ξυμμάχοις.’
- 41 Τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων εἶπεν· μετὰ δ’ αὐτὸν Διόδωτος ὁ
 Εὐκράτους, ὅσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀντέλεγε
 μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι Μυτιληναίους, παρελθὼν καὶ τότε
 ἔλεγε τοιάδε. 30
- 42 ‘Οὔτε τοὺς προθέντας τὴν διαγνώμην αὐθις περὶ Μυτι-

2 ὁμοίως Thiersch
διολλύνται codd.

3 τε C : δὲ cett.
19 ἐγγύτατα τῇ C : ἐγγυτάτῃ cett. [G]

15 διολλύναι Stahl :

ληναίων αἰτιῶμαι, οὔτε τοὺς μεμφομένους μὴ πολλάκις περὶ
 τῶν μεγίστων βουλευέσθαι ἐπαιῶ, νομίζω δὲ δύο τὰ
 ἐναντιώτατα εὐβουλία εἶναι, τάχος τε καὶ ὀργήν, ὧν τὸ μὲν
 μετὰ ἀνοίας φιλεῖ γίγνεσθαι, τὸ δὲ μετὰ ἀπαιδευσίας καὶ
 5 βραχύτητος γνώμης. τοὺς τε λόγους ὅστις διαμάχεται μὴ
 διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν ἢ
 ἰδία τι αὐτῷ διαφέρει· ἀξύνετος μὲν, εἰ ἄλλῃ τινὶ ἡγείται
 περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατὸν εἶναι καὶ μὴ ἐμφανοῦς φράσαι,
 διαφέρει δ' αὐτῷ, εἰ βουλόμενός τι αἰσχρὸν πείσαι εὔ μὲν
 10 εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγείται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ δύνασθαι, εὔ δὲ
 διαβαλὼν ἐκπλήξαι ἂν τοὺς τε ἀντεροῦντας καὶ τοὺς ἀκου-
 σομένους. χαλεπώτατοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατη- 3
 γοροῦντες ἐπίδειξιν τινα. εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίαν κατητιῶντο,
 ὁ μὴ πείσας ἀξυνετώτερος ἂν δόξας εἶναι ἢ ἀδικώτερος
 15 ἀπεχώρει· ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης πείσας τε ὑποπτος γί-
 γνεται καὶ μὴ τυχὼν μετὰ ἀξυνεσίας καὶ ἀδικος. ἢ τε πόλις 4
 οὐκ ὠφελείται ἐν τῷ τοιῷδε· φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖται τῶν
 ξυμβούλων. καὶ πλείστ' ἂν ὀρθοῖτο ἀδυνάτους λέγειν
 ἔχουσα τοὺς τοιοῦτους τῶν πολιτῶν· ἐλάχιστα γὰρ ἂν
 20 πεισθεῖεν ἀμαρτάνειν. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην μὴ 5
 ἐκφοβοῦντα τοὺς ἀντεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι
 ἄμεινον λέγοντα, τὴν δὲ σῶφρονα πόλιν τῷ τε πλείστα εὔ
 βουλευόντι μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μῆδ' ἐλασσοῦν τῆς
 ὑπαρχούσης, καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης οὐχ ὅπως ζημιοῦν
 25 ἀλλὰ μῆδ' ἀτιμάζειν. οὕτω γὰρ ὅ τε κατορθῶν ἤκιστα ἂν 6
 ἐπὶ τῷ ἔτι μειζόνων ἀξιοῦσθαι παρὰ γνώμην τι καὶ πρὸς
 χάριν λέγοι, ὅ τε μὴ ἐπιτυχῶν ὀρέγοιτο τῷ αὐτῷ χαριζό-
 μενός τι καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος.

Ἔν ἡμεῖς τἀναντία δρῶμεν, καὶ προσέτι ἦν τις καὶ 43
 30 ὑποπτεύεται κέρδους μὲν ἕνεκα τὰ βέλτιστα δὲ ὅμως λέγειν,
 φθονήσαντες τῆς οὐ βεβαίου δοκίσεως τῶν κερδῶν τὴν

2 δὲ G M : τε cett.
 κατηγοροῦντες C

9 διαφέρει Schol. : διαφέροι codd.
 13 ἀντίδειξιν f G M

12 προ-
 26 τὸ A B E F M

- 2 φανεράν ὠφελίαν τῆς πόλεως ἀφαιρούμεθα. καθέστηκε δὲ τὰγαθὰ ἀπὸ τοῦ εὐθέως λεγόμενα μηδὲν ἀνυποπτότερα εἶναι τῶν κακῶν, ὥστε δεῖν ὁμοίως τόν τε τὰ δεινότατα βουλόμενον πείσαι ἀπάτη προσάγεσθαι τὸ πλῆθος καὶ τὸν τὰ
- 3 ἀμείνω λέγοντα ψευδάμενον πιστὸν γενέσθαι. μόνην τε 5 πόλιν διὰ τὰς περιωίας εὖ ποιῆσαι ἐκ τοῦ προφανοῦς μὴ ἔξαπατήσαντα ἀδύνατον· ὁ γὰρ διδοὺς φανερώς τι ἀγαθὸν
- 4 ἀνθυποπτεύεται ἀφανῶς πῆ πλεον ἔξειν. χρῆ δὲ πρὸς τὰ μέγιστα καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦν τι ἡμᾶς περαιτέρω προνοοῦντας λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων, ἄλλως τε 10 καὶ ὑπεύθυνον τὴν παραίεσιω ἔχοντας πρὸς ἀνεύθυνον τὴν
- 5 ὑμετέραν ἀκρόασιν. εἰ γὰρ ὅ τε πείσας καὶ ὁ ἐπισπόμενος ὁμοίως ἐβλάπτοντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε· νῦν δὲ πρὸς ὀργὴν ἤντινα τύχητε ἔστιν ὅτε σφαλέντες τὴν τοῦ πείσαντος μίαν γνώμην ζημιούτε καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν, 15 εἰ πολλαὶ οὔσαι ξυνεξήμαρτον.
- 44 'Ἐγὼ δὲ παρήλθον οὔτε ἀντερῶν περὶ Μυτιληναίων οὔτε κατηγορήσω. οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῶν ὁ ἀγών, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ὑμετέρας εὐβουλίας.
- 2 ἦν τε γὰρ ἀποφῆνω πάνν ἀδικοῦντας αὐτούς, οὐ διὰ τοῦτο 20 καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρον, ἦν τε καὶ ἔχοντάς τι ξυγγνώμης τεῖεν†, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο.
- 3 νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλεύεσθαι ἢ τοῦ παρόντος. καὶ τοῦτο ὃ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται, ἐς τὸ λοιπὸν ξυμφέρον ἔσεσθαι πρὸς τὸ ἦσσον ἀφίστασθαι 25 θάνατον ζημίαν προθεῖσι, καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ ἐς τὸ μέλλον
- 4 καλῶς ἔχοντος ἀντισχυριζόμενος τὰναντία γινώσκω. καὶ οὐκ ἀξιώ ὑμᾶς τῷ εὐπρεπεῖ τοῦ ἐκείνου λόγου τὸ χρήσιμον τοῦ ἐμοῦ ἀπώσασθαι. δικαιοτέρος γὰρ ὢν αὐτοῦ ὁ λόγος πρὸς τὴν νῦν ὑμετέραν ὀργὴν ἐς Μυτιληναίους τάχ' ἂν 30 ἐπισπάσαιτο· ἡμεῖς δὲ οὐ δικάζόμεθα πρὸς αὐτούς, ὥστε τῶν

3 βουλόμενον C : βουλευόμενον cett. [G] 9 ἀξιοῦντι C E G
 14 ἦντιν' ἂν Stahl 21 ἔχοντας Lindau : ἔχοντες codd. 22 εἰεν]
 εἰαν Lindau : fort. εἰαν οἰκεῖν scribendum 24 ὃ C G

δικαίων δεῖν, ἀλλὰ βουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως χρησίμως ἔξουσιν.

Ἐν οὖν ταῖς πόλεσι πολλῶν θανάτου ζημίαι πρόκεινται, 45
καὶ οὐκ ἴσων τῷδε, ἀλλ' ἐλασσόνων ἀμαρτημάτων· ὅμως
5 δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι κινδυνεύουσι, καὶ οὐδεὶς πω
καταγνοὺς ἑαυτοῦ μὴ περιέσεσθαι τῷ ἐπιβουλεύματι ἦλθεν
ἐς τὸ δεῖνόν. πόλις τε ἀφισταμένη τίς πω ἦσσω τῇ δοκῆσει 2
ἔχουσα τὴν παρασκευὴν ἢ οἰκείαν ἢ ἄλλων ξυμμαχίᾳ τούτῳ
ἐπεχείρησεν; πεφύκασί τε ἅπαντες καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ 3
10 ἀμαρτάνειν, καὶ οὐκ ἔστι νόμος ὅστις ἀπείρξει τούτου, ἐπεὶ
διεξεληλύθασί γε διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν οἱ ἄνθρωποι προστι-
θέντες, εἴ πως ἦσσαν ἀδικοῦντο ὑπὸ τῶν κακούργων. καὶ
εἰκὸς τὸ πάλαι τῶν μεγίστων ἀδικημάτων μαλακωτέρας
κεῖσθαι αὐτάς, παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ ἐς τὸν θάνατον
15 αἱ πολλαὶ ἀνήκουσιν· καὶ τοῦτο ὅμως παραβαίνεται. ἢ τοῖνυν 4
δεωότερόν τι τούτου δέος εὐρετέον ἐστὶν ἢ τόδε γε οὐδὲν
ἐπίσχει, ἀλλ' ἢ μὲν πενία ἀνάγκη τὴν τόλμαν παρέχουσα,
ἢ δ' ἐξουσία ὑβρεῖ τὴν πλεονεξίαν καὶ φρονήματι, αἱ δ'
ἄλλαι ξυντυχίαι ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἐκάστη τις κατ-
20 ἔχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείσσονος ἐξάγουσιν ἐς τοὺς
κινδύνους· ἢ τε ἐλπίς καὶ ὁ ἔρως ἐπὶ παντί, ὁ μὲν ἡγού- 5
μενος, ἢ δ' ἐφεπομένη, καὶ ὁ μὲν τὴν ἐπιβουλήν ἐκφρου-
τίζων, ἢ δὲ τὴν εὐπορίαν τῆς τύχης ὑποτιθείσα, πλείστα
βλάπτουσι, καὶ ὄντα ἀφανῆ κρείσσων ἐστὶ τῶν ὀρωμένων
25 δεῖνῶν. καὶ ἢ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἐλασσον ξυμβάλλεται 6
ἐς τὸ ἐπαίρειν· ἀδοκῆτως γὰρ ἔστιν ὅτε παρισταμένη καὶ ἐκ
τῶν ὑποδεεστέρων κινδυνεύειν τινὰ προάγει, καὶ οὐχ ἦσσαν
τὰς πόλεις, ὅσῳ περὶ τῶν μεγίστων τε, ἐλευθερίας ἢ ἄλλων
ἀρχῆς, καὶ μετὰ πάντων ἕκαστος ἀλογίστως ἐπὶ πλέον τι
30 αὐτὸν ἐδόξασεν. ἀπλῶς τε ἀδύνατον καὶ πολλῆς εὐηθείας, 7

3 ζημία πρόκειται A B E F M γρ. G 8 τοῦτο A B E F M γρ. G
11 προτιθέντες Krüger 16 τόδε C : τό cett. [G] 19 ὀργῆν
Stahl ἐκάστη Duker 22 ἐπιβουλήν M Thom. Mag. : ἐπι-
βολήν cett. Schol. 28 τε C : om. cett. 30 αὐτὸν vel αὐτὸν
vulgo : αὐτῶν codd.

ὅστις οἶται τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ὀρμωμένης προθύμως τι πρᾶξαι ἀποτροπὴν τινα ἔχειν ἢ νόμων ἰσχύϊ ἢ ἄλλῳ τῷ δεινῷ.

- 46 Ὅϊκουν χρῆ οὔτε τοῦ θανάτου τῇ ζημίᾳ ὡς ἐχέγγυφ πιστεύσαντας χεῖρον βουλευσασθαι οὔτε ἀνέλπιστον καταστήσαι τοῖς ἀποστᾶσι ὡς οὐκ ἔσται μεταγνῶναι καὶ ὅτι ἐν 5
 2 βραχυτάτῳ τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι. σκέψασθε γὰρ ὅτι νῦν μὲν, ἦν τις καὶ ἀποστᾶσα πόλις γυνῶ μὴ περιεσομένη, ἔλθοι ἂν ἐς ξύμβασιν δυνατὴ οὔσα ἔτι τὴν δαπάνην ἀποδοῦναι καὶ τὸ λοιπὸν ὑποτελεῖν· ἐκείνως δὲ τίνα οἴεσθε ἦντινα οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσεσθαι, πολιορκία δὲ παρα- 10
 3 ξυμβῆναι; ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη δαπανῶν καθημένοις διὰ τὸ ἀξύμβατον καί, ἦν ἔλωμεν, πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβεῖν καὶ τῆς προσόδου τὸ λοιπὸν ἀπ' αὐτῆς στέρεσθαι; ἰσχύομεν
 4 δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους τῷδε. ὥστε οὐ δικαστὰς ὄντας δεῖ 15
 ἡμᾶς μᾶλλον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἀκριβεῖς βλάπτεσθαι ἢ ὀρᾶν ὅπως ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον μετρίως κολάζοντες ταῖς πόλεσι ξίζομεν ἐς χρημάτων λόγον ἰσχυρούσαις χρῆσθαι, καὶ τὴν φυλακὴν μὴ ἀπὸ τῶν νόμων τῆς δεωότητος ἀξιούν
 5 ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας. οὐ νῦν 20
 τούναντίον δρῶντες, ἦν τινα ἐλεύθερον καὶ βία ἀρχόμενον εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς
 6 οἰόμεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι. χρῆ δὲ τοὺς ἐλευθέρους οὐκ ἀφισταμένους σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ πρὶν ἀποστήναι σφόδρα φυλάσσειν καὶ προκαταλαμβάνειν ὅπως μὴδ' ἐς ἐπίνοιαν 25
 τούτου ἴωσι, κρατήσαντάς τε ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν.
- 47 Ὑμεῖς δὲ σκέψασθε ὅσον ἂν καὶ τοῦτο ἁμαρτάνοιτε
 2 Κλέωνι πειθόμενοι. νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν ὁ δῆμος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι εὖνους ἐστί, καὶ ἢ οὐ ξυναφίσταται τοῖς 30
 ὀλίγοις ἢ, ἐὰν βιασθῆ, ὑπάρχει τοῖς ἀποστήσασι πολέμιος

10 παρασκευάσεσθαι recc.: παρασκευάσασθαι codd. δὲ Reiske:
 τε codd. 11 εἰ cf G: ἢ cett. 21 τάναντία AB F

εὐθύς, καὶ τῆς ἀντικαθισταμένης πόλεως τὸ πλῆθος ξύμμαχον
 ἔχοντες ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε. εἰ δὲ διαφθερεῖτε τὸν 3
 δῆμον τὸν Μυτιληναίων, ὃς οὔτε μετέσχε τῆς ἀποστάσεως,
 ἐπειδὴ τε ὄπλων ἐκράτησεν, ἐκὼν παρέδωκε τὴν πόλιν, πρῶ-
 5 του μὲν ἀδικήσετε τοὺς εὐεργέτας κτείνοντες, ἔπειτα κατα-
 στήσετε τοῖς δυνατοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ βούλονται μάλιστα·
 ἀφιστάντες γὰρ τὰς πόλεις τὸν δῆμον εὐθύς ξύμμαχον ἔξουσι,
 προδειξάντων ὑμῶν τὴν αὐτὴν ζημίαν τοῖς τε ἀδικούσιν
 ὁμοίως κείσθαι καὶ τοῖς μὴ. δεῖ δέ, καὶ εἰ ἠδίκησαν, μὴ 4
 10 προσποιεῖσθαι, ὅπως ὃ μόνον ἡμῖν ἔτι ξύμμαχόν ἐστι μὴ
 πολέμιον γένηται. καὶ τοῦτο πολλῶ ξυμφορώτερον ἡγοῦμαι 5
 ἐς τὴν κάθεξιν τῆς ἀρχῆς, ἐκόντας ἡμᾶς ἀδικηθῆναι ἢ
 δικαίως οὖς μὴ δεῖ διαφθεῖραι· καὶ τὸ Κλέωνος τὸ αὐτὸ
 δίκαιον καὶ ξύμφορον τῆς τιμωρίας οὐχ εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ
 15 δυνατόν ὃν ἅμα γίνεσθαι.

‘Ὑμεῖς δὲ γνόντες ἀμείνω τάδε εἶναι καὶ μήτε οἰκτῶ 48
 πλέον νείμαντες μήτ’ ἐπεικεία, οἷς οὐδὲ ἐγὼ ἐῷ προσάγεσθαι,
 ἀπ’ αὐτῶν δὲ τῶν παραινουμένων πείθεσθέ μοι Μυτιληναίων
 οὖς μὲν Πάχης ἀπέπεμψεν ὡς ἀδικούντας κρίναι καθ’
 20 ἡσυχίαν, τοὺς δ’ ἄλλους εἶαν οἰκεῖν. τάδε γὰρ ἐς τε τὸ 2
 μέλλον ἀγαθὰ καὶ τοῖς πολεμίοις ἤδη φοβερὰ· ὅστις γὰρ εὔ-
 βουλευέται πρὸς τοὺς ἐναντίους κρείσσω ἐστὶν ἢ μετ’
 ἔργων ἰσχύος ἀνοία ἐπιών.’

Τοιαῦτα δὲ ὁ Διοδότος εἶπεν. ῥηθεισῶν δὲ τῶν γνωμῶν 49
 25 τούτων μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον
 μὲν ἐς ἀγῶνα ὅμως τῆς δόξης καὶ ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ
 ἀγχώμαλοι, ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ Διοδότου. καὶ τριήρη εὐθύς 2
 ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ σπουδὴν, ὅπως μὴ φθασάσης τῆς
 προτέρας εὐρωσι διεφθαρμένην τὴν πόλιν· προεῖχε δὲ ἡμέρα
 30 καὶ νυκτὶ μάλιστα. παρασκευασάντων δὲ τῶν Μυτιληναίων 3

3 τὸν] τῶν A B E F M

πέθεσθαι cett.

24 prius δὲ] μέν F¹ G M Schol.

26 ὁμοίως Bredow

29 προτέρας] priorem Valla: δευτέρας codd.

14 ταυτῶ Krüger

18 πέθεσθε C¹:

25 ἀλλή-

29 προτέρας]

18 πέθεσθε C¹:

25 ἀλλή-

29 προτέρας]

- πρέσβειων τῇ νηὶ οἶνον καὶ ἄλφιστα καὶ μεγάλα ὑποσχομέ-
νων, εἰ φθάσειαν, ἐγένετο σπουδὴ τοῦ πλοῦ τοιαύτη ὥστε
ἦσθιόν τε ἅμα ἐλαύνοντες οἶνω καὶ ἐλαίῳ ἄλφιστα πεφυρα-
μένα, καὶ οἱ μὲν ὕπνου ἤρουντο κατὰ μέρος, οἱ δὲ ἤλανον.
- 4 κατὰ τύχην δὲ πνεύματος οὐδενὸς ἐναντιωθέντος καὶ τῆς μὲν 5
προτέρας νεὸς οὐ σπουδῇ πλεούσης ἐπὶ πρᾶγμα ἀλλόκοτον,
ταύτης δὲ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπειγομένης, ἣ μὲν ἔφθασε τοσοῦ-
τον ὅσον Πάχητα ἀεγνωκένοι τὸ ψήφισμα καὶ μέλλειν
δράσειν τὰ δεδογμένα, ἣ δ' ὑστέρα αὐτῆς ἐπικατάγεται καὶ
διεκώλυσε μὴ διαφθεῖραι. παρὰ τοσοῦτον μὲν ἡ Μυτιλήνη 10
- 50 ἦλθε κωδύνου. τοὺς δ' ἄλλους ἄνδρας οὓς ὁ Πάχης ἀπέ-
πεμψεν ὡς αἰτιωτάτους ὄντας τῆς ἀποστάσεως Κλέωνος
γνώμη διέφθειραν οἱ Ἀθηναῖοι (ἦσαν δὲ ὀλίγῳ πλείους
χιλίων), καὶ Μυτιληναίων τείχη καθείλον καὶ ναῦς παρέλα-
2 βον. ὕστερον δὲ φόρον μὲν οὐκ ἔταξαν Λεσβίους, κλήρους 15
δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς πλὴν τῆς Μηθυμναίων τρισχιλίου
τριακοσίου μὲν τοῖς θεοῖς ἱεροῦς ἐξείλον, ἐπὶ δὲ τοὺς ἄλλους
σφῶν αὐτῶν κληρούχους τοὺς λαχόντας ἀπέπεμψαν· οἷς
ἀργύριον Λέσβιοι ταξάμενοι τοῦ κλήρου ἐκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ
- 3 δύο μνᾶς φέρεω αὐτοὶ εἰργάζοντο τὴν γῆν. παρέλαβον δὲ 20
καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπειρῷ πολίσματα οἱ Ἀθηναῖοι ὅσων Μυτιλη-
ναῖοι ἐκράτουν, καὶ ὑπήκουον ὕστερον Ἀθηναίων· τὰ μὲν
κατὰ Λέσβον οὕτως ἐγένετο.
- 51 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τὴν Λέσβον ἄλωσιν Ἀθηναῖοι
Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος ἐστράτευσαν ἐπὶ Μι- 25
νύαν τὴν νῆσον, ἣ κεῖται πρὸ Μεγάρων· ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ
2 πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρήϊ φρουρίῳ. ἐβούλετο
δὲ Νικίας τὴν φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθη-
ναίοις καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ Βουδόρου καὶ τῆς Σαλαμίνοσ εἶναι,
τούς τε Πελοποννησίους, ὅπως μὴ ποιῶνται ἔκπλους αὐτόθεν 30
λανθάνοντες τριήρων τε, οἶον καὶ τὸ πρὶν γενόμενον, καὶ
ληστῶν ἐκπομπαῖς, τοῖς τε Μεγαρεῦσιν ἅμα μηδὲν ἐσπλεῖν.

ἐλὼν οὖν ἀπὸ τῆς Νισαίας πρῶτον δύο πύργῳ προύχοντε 3
μηχαναῖς ἐκ θαλάσσης καὶ τὸν ἔσπλουν ἐς τὸ μεταξύ τῆς
νήσου ἐλευθερώσας ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ἧ κατὰ
γέφυραν διὰ τενάγους ἐπιβοήθεια ἦν τῇ νήσῳ οὐ πολὺ διε-
5 χούση τῆς ἠπείρου. ὥς δὲ τοῦτο ἐξειργάσαντο ἐν ἡμέραις 4
ὀλίγαις, ὕστερον δὴ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τείχος ἐγκαταλιπὼν καὶ
φρουρὰν ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ.

Ἵπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ 52
Πλαταιῆς οὐκέτι ἔχοντες σῖτον οὐδὲ δυνάμενοι πολιορκεῖσθαι
10 ξυνέβησαν τοῖς Πελοποννησίοις τοιῷδε τρόπῳ. προσέβαλλον 2
αὐτῶν τῷ τείχει, οἱ δὲ οὐκ ἐδύναντο ἀμύνεσθαι. γνούς δὲ
ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν βία μὲν οὐκ
ἐβούλετο ἐλεῖν (εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ ἐκ Λακεδαιμόνος,
ὅπως, εἰ σπονδαὶ γίνουτό ποτε πρὸς Ἀθηναίους καὶ ξυγχο-
15 ροίεν ὅσα πολέμῳ χωρία ἔχουσιν ἐκάτεροι ἀποδίδοσθαι, μὴ
ἀνάδοτος εἶη ἡ Πλάταια ὡς αὐτῶν ἐκόντων προσχωρησάντων),
προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα λέγοντα, εἰ βούλονται παρα-
δοῦναι τὴν πόλιν ἐκόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ δικασταῖς
ἐκείνοις χρῆσασθαι, τοὺς τε ἀδίκους κολάζειν, παρὰ δίκην
20 δὲ οὐδένα. τοσαῦτα μὲν ὁ κήρυξ εἶπεν· οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ 3
ἤδη ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ) παρέδοσαν τὴν πόλιν. καὶ τοὺς
Πλαταιῆς ἔτρεφον οἱ Πελοποννήσιοι ἡμέρας τινάς, ἐν ὅσῳ
οἱ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος δικασταὶ πέντε ἄνδρες ἀφίκοντο.
ἐλθόντων δὲ αὐτῶν κατηγορία μὲν οὐδεμία προυτέθη, ἠρώτων 4
25 δὲ αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι τοσοῦτον μόνον, εἴ τι Λακεδαιμο-
νίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι ἀγαθόν
[τι] εἰργασμένοι εἰσίν. οἱ δ' ἔλεγον αἰτησάμενοι μακρότερα 5
εἰπεῖν καὶ προτάξαντες σφῶν αὐτῶν Ἀστυμάχον τε τὸν
Ἀσωπολάου καὶ Λάκωνα τὸν Αἰμιωνήστου πρόξενον ὄντα
30 Λακεδαιμονίων· καὶ ἐπελθόντες ἔλεγον τοιαῦδε.

1 ἀπὸ τῆς Νισαίας secl. Classen 5 ἐξειργάσαντο G M 10 προσ-
έβαλον ABEFM 19 τε] γε recc. κολάζειν] syr-
plicium . . . sumptuos Valla: κολάσειν Krüger 27 τι secl.
Böhme

- 53 Ἐπὶ τὴν μὲν παράδοσιν τῆς πόλεως, ὧν Λακεδαιμόνιοι, πιστεύσαντες ὑμῖν ἐποιησάμεθα, οὐ τοιαύδε δίκην οἰόμενοι ὑφέξειν, νομιμωτέραν δὲ τινα ἔσσεσθαι, καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἂν ἄλλοις δεξάμενοι, ὥσπερ καὶ ἐσμέν, γενέσθαι [ἢ ὑμῖν],
 2 ἢ γούμενοι τὸ ἴσον μάλιστα ἂν φέρεσθαι. νῦν δὲ φοβούμεθα 5 μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν· τὸν τε γὰρ ἀγῶνα περὶ τῶν δειωτότων εἶναι εἰκότως ὑποπτεύομεν καὶ ὑμᾶς μὴ οὐκ οὐκοῦν ἀποβῆτε, τεκμαιρόμενοι προκατηγορίας τε ἡμῶν οὐκ προγεγενημένης ἢ χρεῖαν ἀντειπεῖν (ἀλλ' αὐτοὶ λόγον ἡτήσάμεθα) τό τε ἐπερώτημα βραχὺ ὄν, ᾧ τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποκρίνασθαι 10
 3 ἐναντία γίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ ἔλεγχον ἔχει. πανταχόθεν δὲ ἄποροι καθεστῶτες ἀναγκαζόμεθα καὶ ἀσφαλέστερον δοκεῖ εἶναι εἰπόντας τι κινδυνεύειν· καὶ γὰρ ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος τοῖς ὧδ' ἔχουσιν αἰτίαν ἂν παράσχοι ὡς, εἰ ἐλέχθη, σωτή-
 4 ριος ἂν ἦν. χαλεπῶς δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ 15 ἢ πειθῶ. ἀγνώτες μὲν γὰρ ὄντες ἀλλήλων ἐπεσευεγκάμενοι μαρτύρια ὧν ἄπειροι ἦτε ὠφελούμεθ' ἂν· νῦν δὲ πρὸς εἰδότας πάντα λελέξεται, καὶ δέδιμεν οὐχὶ μὴ προκαταγνόντες ἡμῶν τὰς ἀρετὰς ἡσσοῦς εἶναι τῶν ὑμετέρων ἔγκλημα αὐτὸ ποιήτε, ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριον φέροντες ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν 20
 54 καθιστώμεθα. παρεχόμενοι δὲ ὅμως ἃ ἔχομεν δίκαια πρὸς τε τὰ Θηβαίων διάφορα καὶ ἐς ὑμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, τῶν εὖ δεδραμένων ὑπόμνησιν ποιησόμεθα καὶ πείθειν πειρασόμεθα.
 2 Ἐφαμέν γὰρ πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ βραχὺ, εἴ τι Λακεδαι- 25 μονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, εἰ μὲν ὡς πολεμίους ἐρωτᾶτε, οὐκ ἀδικεῖσθαι ὑμᾶς μὴ εὖ παθόντας, φίλους δὲ νομίζοντας αὐτοὺς ἁμαρτάνειν μᾶλλον τοὺς ἡμῖν ἐπιστρατεύσαντας. τὰ δ' ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ πρὸς τὸν Μῆδον ἀγαθοὶ γεγενημένα, τὴν μὲν οὐ 30 λύσαντες νῦν πρότεροι, τῷ δὲ ξυνεπιθέμενοι τότε ἐς ἐλευ-

4 ἂν Krüger: ἐν codd. ἢ ὑμῖν non legit Schol. 18 λέγεται CG?
 23 δεδραμένων recs.: δεδρασμένων codd. 29 ἐπιστρατεύοντας M

θερίαν τῆς Ἑλλάδος μόνοι Βοιωτῶν. καὶ γὰρ ἠπειρώταί τε 4
 ὄντες ἐναυμαχήσαμεν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, μάχη τε τῇ ἐν τῇ
 ἡμετέρα γῆ γενομένη παρεγενόμεθα ὑμῖν τε καὶ Πανσανία·
 εἰ τέ τι ἄλλο κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον ἐγένετο ἐπικίνδυνον
 5 τοῖς Ἑλλησι, πάντων παρὰ δύναμιν μετέσχομεν. καὶ ὑμῖν, 5
 ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἰδία, ὅτεπερ δὴ μέγιστος φόβος περιέστη
 τὴν Σπάρτην μετὰ τὸν σεισμὸν τῶν ἐς Ἰθώμην Εἰλώτων
 ἀποστάντων, τὸ τρίτον μέρος ἡμῶν αὐτῶν ἐξεπέμψαμεν ἐς
 ἐπικουρίαν· ὧν οὐκ εἰκὸς ἀμνημονεῖν.

10 'Καὶ τὰ μὲν παλαιὰ καὶ μέγιστα τοιοῦτοι ἠξιώσαμεν εἶναι, 55
 πολέμιοι δὲ ἐγενόμεθα ὕστερον. ὑμεῖς δὲ αἴτιοι· δεομένων
 γὰρ ξυμμαχίας ὅτε Θηβαῖοι ἡμᾶς ἐβιάσαντο, ὑμεῖς ἀπεώσασθε
 καὶ πρὸς Ἀθηναίους ἐκελεύετε τραπέσθαι ὡς ἐγγὺς ὄντας,
 ὑμῶν δὲ μακρὰν ἀποικουόντων. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ οὐδὲν 2
 15 ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάθετε οὔτε ἐμελλήσατε. εἰ 3
 δ' ἀποστήναι Ἀθηναίων οὐκ ἠθελήσαμεν ὑμῶν κελευσάντων,
 οὐκ ἠδικοῦμεν· καὶ γὰρ ἐκείνοι ἐβοήθουν ἡμῖν ἐναντία
 Θηβαίοις ὅτε ὑμεῖς ἀπωκνεῖτε, καὶ προδοῦναι αὐτοὺς οὐκέτι
 ἦν καλόν, ἄλλως τε καὶ οὗς εὖ παθῶν τις καὶ αὐτὸς δεόμενος
 20 προσηγάγετο ξυμμάχους καὶ πολιτείας μετέλαβεν, ἰέναι δὲ
 ἐς τὰ παραγγελλόμενα εἰκὸς ἦν προθύμως. ἃ δὲ ἑκάτεροι 4
 ἐξηγεῖσθε τοῖς ξυμμάχοις, οὐχ οἱ ἐπόμενοι αἴτιοι εἰ τι μὴ
 καλῶς ἐδράτο, ἀλλ' οἱ ἄγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα.

'Θηβαῖοι δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἠδίκησαν, τὸ δὲ 56
 25 τελευταῖον αὐτοὶ ξύνιστε, δι' ὅπερ καὶ τάδε πάσχομεν. πόλιω 2
 γὰρ αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν καταλαμβάνοντας ἐν σπονδαῖς καὶ
 προσέτι ἱερομνητῆρα ὀρθῶς τε ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι
 νόμον καθεστῶτα, τὸν ἐπιόντα πολέμιον ὅσιον εἶναι ἀμύ-
 νεσθαι, καὶ νῦν οὐκ ἂν εἰκότως δι' αὐτοὺς βλαπτοίμεθα. εἰ 3
 30 γὰρ τῷ αὐτίκα χρησίμῳ ὑμῶν τε καὶ ἐκείνων πολεμίῳ τὸ
 δίκαιον λήψεσθε, τοῦ μὲν ὀρθοῦ φανεῖσθε οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ

12 γὰρ] δὲ A B F
 Porpo : ἄπερ codd.

23 ἐδράτο An. Bekk. : ἐδράτε codd.

27 τε om. A B E F M

25 ὅπερ

30 τε om. C [G]

- 4 ὄντες, τὸ δὲ ξυμφέρον μᾶλλον θεραπεύοντες. καίτοι εἰ νῦν
 ὑμῖν ὠφέλιμοι δοκοῦσιν εἶναι, πολλὸν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι
 Ἕλληνες μᾶλλον τότε ὅτε ἐν μείζονι κινδύνῳ ἦτε. νῦν μὲν
 γὰρ ἐτέροις ὑμεῖς ἐπέρχεσθε δεινοί, ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ καιρῷ,
 ὅτε πᾶσι δουλείαν ἐπέφερεν ὁ βάρβαρος, οἷδε μετ' αὐτοῦ 5
- 5 ἦσαν. καὶ δίκαιον ἡμῶν τῆς νῦν ἁμαρτίας, εἰ ἄρα ἡμάρτηταί
 τι, ἀντιθεῖναι τὴν τότε προθυμίαν· καὶ μείζω τε πρὸς ἐλόσσω
 εὐρήσετε καὶ ἐν καιροῖς οἷς σπάνιον ἦν τῶν Ἑλλήνων τιὰ
 ἀρετὴν τῇ Ξέρξου δυνάμει ἀντιτάξασθαι, ἐπηρεοῦντό τε μᾶλλον
 οἱ μὴ τὰ ξύμφορα πρὸς τὴν ἔφοδον αὐτοῖς ἀσφαλεῖα πράσ- 10
 σουσιν, ἐθέλουσιν δὲ τολμᾶν μετὰ κινδύνων τὰ βέλτιστα.
- 6 ὧν ἡμεῖς γενόμενοι καὶ τιμηθέντες ἐς τὰ πρῶτα νῦν ἐπὶ τοῖς
 αὐτοῖς δέδιμεν μὴ διαφθαρῶμεν, Ἀθηναίους ἐλόμενοι δικαίως
 7 μᾶλλον ἢ ὑμᾶς κερδαλέως. καίτοι χρὴ ταῦτα περὶ τῶν
 αὐτῶν ὁμοίως φαίνεσθαι γινώσκοντας, καὶ τὸ ξυμφέρον μὴ 15
 ἄλλο τι νομίσαι ἢ τῶν ξυμμάχων τοῖς ἀγαθοῖς ὅταν αἰεὶ
 βέβαιον τὴν χάριν τῆς ἀρετῆς ἔχουσι καὶ τὸ παραυτίκα πού
 ὑμῖν ὠφέλιμον καθιστῆται.
- 57 Ἐπιπροσέψασθέ τε ὅτι νῦν μὲν παράδειγμα τοῖς πολλοῖς
 τῶν Ἑλλήνων ἀνδραγαθίας νομίζεσθε· εἰ δὲ περὶ ἡμῶν 20
 γινώσεσθε μὴ τὰ εἰκότα (οὐ γὰρ ἀφανῆ κρυεῖτε τὴν δίκην
 τῆνδε, ἐπαυούμενοι δὲ περὶ οὐδ' ἡμῶν μεμπτῶν), ὁρᾶτε ὅπως
 μὴ οὐκ ἀποδέξωνται ἀνδρῶν ἀγαθῶν πέρι αὐτοὺς ἀμείνους
 ὄντας ἀπρεπές τι ἐπιγνῶναι, οὐδὲ πρὸς ἱεροῖς τοῖς κοινοῖς
 σκῦλα ἀπὸ ἡμῶν τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος ἀνατεθῆναι. 25
- 2 δειῶν δὲ δόξει εἶναι Πλάταιαν Λακεδαιμονίους πορθῆσαι,
 καὶ τοὺς μὲν πατέρας ἀναγράψαι ἐς τὸν τρίποδα τὸν ἐν
 Δελφοῖς δι' ἀρετὴν τὴν πόλιν, ὑμᾶς δὲ καὶ ἐκ παντὸς τοῦ
- 3 Ἑλληνικοῦ πανοικεσίᾳ διὰ Θηβαίους ἐξαλείψαι. ἐς τοῦτο
 γὰρ δὴ ξυμφορᾶς προκεχωρήκαμεν, οἷτινες Μήδων τε κρα- 30
 τησάντων ἀπωλλύμεθα καὶ νῦν ἐν ὑμῖν τοῖς πρῶν φιλτάτοις

7 τι c G : om. cett. 10 αὐτοῖς. M : αὐτοῖς cett. 17 ἔχουσι
 Heilmann 19 προσέψασθε Meineke 23 ἀποδέξονται ex corr. c
 29 πανοικεσίᾳ A B C F M 31 ἀπωλλύμεθα f : ἀπολλύμεθα codd.

Θηβαίων ἡσσώμεθα καὶ δύο ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ὑπέ-
στημεν, τότε μὲν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῶ διαφθα-
ρῆναι, νῦν δὲ θανάτου δίκη κρίνεσθαι. καὶ περιεώσμεθα ἐκ 4
πάντων Πλαταιῆς οἱ παρὰ δύναμιν πρόθυμοι ἐς τοὺς Ἕλληνας
5 ἐρῆμοι καὶ ἀτιμώρητοι· καὶ οὔτε τῶν τότε ξυμμαχῶν ὠφελεῖ
οὔδεις, ὑμεῖς τε, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἡ μόνη ἐλπίς, δέδιμεν μὴ
οὐ βέβαιοι ἦτε.

Ἐκαίτοι ἀξιούμεν γε καὶ θεῶν ἕνεκα τῶν ξυμμαχικῶν ποτὲ 58
γενομένων καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας καμφθῆναι
10 ὑμᾶς καὶ μεταγῶναι εἴ τι ὑπὸ Θηβαίων ἐπέισθητε, τὴν τε
δωρεὰν ἀνταπαιτῆσαι αὐτοὺς μὴ κτείνειν οὐδὲ μὴ ὑμῖν πρόπει,
σάφρονά τε ἀντὶ αἰσχροῦς κομίσασθαι χάριον, καὶ μὴ ἡδονὴν
δόντας ἄλλοις κακίαν αὐτοὺς ἀντιλαβεῖν· βραχὺ γὰρ τὸ τὰ 2
ἡμέτερα σώματα διαφθεῖραι, ἐπίπονον δὲ τὴν δύσκειαν
15 αὐτοῦ ἀφανίσαι. οὐκ ἐχθροὺς γὰρ ἡμᾶς εἰκότως τιμωρή-
σεσθε, ἀλλ' εὔνοους, κατ' ἀνάγκην πολεμήσαντας. ὥστε καὶ 3
τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιοῦντες ὅσια ἂν δικάζετε καὶ προνο-
οῦντες ὅτι ἐκόντας τε ἐλάβετε καὶ χεῖρας προῖσχομένους (ὁ
δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησι μὴ κτείνειν τούτους), ἔτι δὲ καὶ
20 εὐεργέτας γεγενημένους διὰ παντός. ἀποβλέψατε γὰρ ἐς 4
πατέρων τῶν ὑμετέρων θήκας, οὐδὲ ἀποθανόντας ὑπὸ Μήδων
καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐτιμῶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον
δημοσίᾳ ἐσθήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, ὅσα τε ἡ γῆ
ἡμῶν ἀνεδίδου ὠραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπιφέρουτες, εὔνοι
25 μὲν ἐκ φιλίας χώρας, ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχοις ποτὲ γενομέ-
νοις. ὦν ὑμεῖς τούναντίον ἂν δράσαίτε μὴ ὀρθῶς γνόντες.
σκέψασθέ τε· Πανσανίας μὲν γὰρ ἔθαπτεν αὐτοὺς νομίζων 5
ἐν γῆ τε φιλίᾳ τιθέναι καὶ παρ' ἀνδράσι τοιούτοις· ὑμεῖς δὲ
εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς καὶ χώραν τὴν Πλαταιίδα Θηβαίδα ποιήσετε,
30 τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ παρὰ τοῖς ἀθένταις πατέρας
τοὺς ὑμετέρους καὶ ξυγγενεῖς ἀτίμους γερῶν ὦν νῦν ἰσχυροσι
καταλείψετε; πρὸς δὲ καὶ γῆν ἐν ἧ ἡλευθερώθησαν οἱ

Ἕλληνες δουλώσετε, ἱερά τε θεῶν οἷς εὐξάμενοι Μήδων ἐκράτησαν ἔρημοῦτε καὶ θυσίας τὰς πατρίους τῶν ἔσσαμένων καὶ κτισάντων ἀφαιρήσεσθε.

- 59 Ὅυ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τάδε, οὔτε ἐς τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα καὶ ἐς τοὺς προγόνους 5 ἁμαρτάνειν οὔτε ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας ἀλλοτρίας ἔνεκα ἔχθρας μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντας διαφθεῖραι, φείσασθαι δὲ καὶ ἐπι- κλασθῆναι τῇ γνώμῃ οἴκτῳ σόφροσι λαβόντας, μὴ ὦν πεισόμεθα μόνον δεωότητα κατανοοῦντας, ἀλλ' οἰοί τε ἂν ὄντες πάθοιμεν καὶ ὡς ἀστάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς ὤτι 10 2 ποτ' ἂν καὶ ἀναξίῳ ξυμπέσοι. ἡμεῖς τε, ὡς πρόπον ἡμῖν καὶ ὡς ἡ χρεία προάγει, αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ὁμο- βωμίους καὶ κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἐπιβοώμενοι, πείσαι τάδε· προφερόμενοι ὄρκους οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ὤμωσαν μὴ ἀμνημονεῖν ἰκέται γιγνόμεθα ὑμῶν τῶν πατρώων τάφων καὶ 15 3 ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηκότας μὴ γενέσθαι ὑπὸ Θηβαίοις μηδὲ τοῖς ἐχθίστοις φίλτατοι ὄντες παραδοθῆναι. ἡμέρας τε ἀναμιμνήσκομεν ἐκείνης ἢ τὰ λαμπρότατα μετ' αὐτῶν πράξαντες νῦν ἐν τῇδε τὰ δεωότατα κινδυνεύομεν παθεῖν. 4 ὄπερ δὲ ἀναγκαῖόν τε καὶ χαλεπώτατον τοῖς ὠδὲ ἔχουσι, 20 λόγου τελευτᾶν, διότι καὶ τοῦ βίου ὁ κίνδυνος ἐγγὺς μετ' αὐτοῦ, πανόμενοι λέγομεν ἤδη ὅτι οὐ Θηβαίοις παρέδομεν τὴν πόλιν (εἰλόμεθα γὰρ ἂν πρό γε τούτου τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ λιμῷ τελευτήσαι), ὑμῖν δὲ πιστεύσαντες προσήλθομεν (καὶ δίκαιον, εἰ μὴ πείθομεν, ἐς τὰ αὐτὰ καταστήσαντας τὸν 25 4 ξυτυχόντα κίνδυνον εἶσαι ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλέσθαι), ἐπισκή- πτομέν τε ἅμα μὴ Πλαταιῆς ὄντες οἱ προθυμότατοι περὶ τοὺς Ἕλληνας γενόμενοι Θηβαίοις τοῖς ἡμῖν ἐχθίστοις ἐκ τῶν ὑμετέρων χειρῶν καὶ τῆς ὑμετέρας πίστεως ἰκέται ὄντες,

9 κατανοοῦντας c : κατανοοῦντες codd. [G] 14 προφερόμενοι C :
προσφερόμενοι cett. : post προφερόμενοι add. θ' Stahl 16 κεκμηκότας
CE M Pollux : κεκμηῶτας cett. et C¹ 18 μετ' αὐτῶν G¹ m : μεθ' αὐτῶν
cett. 25 καταστήσαντας f G¹ m : καταστήσαντες cett. 27 οἱ om.
A B E F M

ὦ Λακεδαιμόνιοι, παραδοθῆναι, γενέσθαι δὲ σωτῆρας ἡμῶν
καὶ μὴ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ἐλευθεροῦντας ἡμᾶς διολέσαι.

Τοιαῦτα μὲν οἱ Πλαταιῆς εἶπον. οἱ δὲ Θηβαῖοι δέισαν- 60
τες πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοί τι ἐνδῶσι,
5 παρελθόντες ἔφασαν καὶ αὐτοὶ βούλεσθαι εἰπεῖν, ἐπειδὴ καὶ
ἐκείνοις παρὰ γνώμην τὴν αὐτῶν μακρότερος λόγος ἐδόθη
τῆς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἀποκρίσεως. ὥς δ' ἐκέλευσαν, ἔλεγον
τοιάδε.

Ἐτοὺς μὲν λόγους οὐκ ἂν ἠτησάμεθα εἰπεῖν, εἰ καὶ αὐτοὶ 61
10 βραχέως τὸ ἐρωτηθὲν ἀπεκρίναντο καὶ μὴ ἐπὶ ἡμᾶς τραπό-
μενοι κατηγορίαν ἐποίησαντο καὶ περὶ αὐτῶν ἕξω τῶν προ-
κειμένων καὶ ἅμα οὐδὲ ἠτιασμένων πολλὴν τὴν ἀπολογίαν καὶ
ἔπαινον ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο. νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν
δεῖ, τῶν δὲ ἔλεγχον ποιήσασθαι, ἵνα μήτε ἡ ἡμετέρα αὐτοὺς
15 κακία ὠφελῆ μήτε ἡ τούτων δόξα, τὸ δ' ἀληθὲς περὶ ἀμφο-
τέρων ἀκούσαντες κρίνητε.

Ἐμῆς δὲ αὐτοῖς διάφοροι ἐγενόμεθα πρῶτον ὅτι ἡμῶν 2
κτισάντων Πλάταιαν ὕστερον τῆς ἄλλης Βοιωτίας καὶ ἄλλα
χωρία μετ' αὐτῆς, ἃ ξυμμείκτους ἀνθρώπους ἐξέλασαντες
20 ἔσχομεν, οὐκ ἠξίουν οὗτοι, ὥσπερ ἐτάχθη τὸ πρῶτον, ἡγε-
μονεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν, ἕξω δὲ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν παραβαί-
νοντες τὰ πάτρια, ἐπειδὴ προσηναγκάζοντο, προσεχώρησαν
πρὸς Ἀθηναίους καὶ μετ' αὐτῶν πολλὰ ἡμᾶς ἐβλαπτον, ἀνθ'
ῶν καὶ ἀντέπασχον.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ βάρβαρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, φασὶ 62
μόνοι Βοιωτῶν οὐ μῆδίσαι, καὶ τούτῳ μάλιστα αὐτοὶ τε
ἀγάλλονται καὶ ἡμᾶς λοιδοροῦσιν. ἡμεῖς δὲ μῆδίσαι μὲν 2
αὐτοὺς οὐ φαμεν διότι οὐδ' Ἀθηναίους, τῇ μέντοι αὐτῇ ἰδέᾳ
ὕστερον ἰόντων Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας μόνους αὐ
30 Βοιωτῶν ἀττικίσαι. καίτοι σκέψασθε ἐν οἴῳ εἶδει ἐκάτεροι 3
ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν. ἡμῖν μὲν γὰρ ἡ πόλις τότε ἐτύγχανεν

9 οὔτοι Hude
A B E F M Schol.

11 αὐτῶν C F¹ : αὐτῶν cett.

12 ἠτιασμένων

οὔτε κατ' ὀλιγαρχίαν ἰσόνομον πολιτεύουσα οὔτε κατὰ δημο-
κρατίαν· ὅπερ δέ ἐστι νόμοις μὲν καὶ τῷ σωφρονεστάτῳ
ἐναντιώτατον, ἐγγυτάτῳ δὲ τυράννου, δυναστεία ὀλίγων ἀν-
4 δρῶν εἶχε τὰ πράγματα. καὶ οὗτοι ἰδίας δυνάμεις ἐλπίσαντες
ἔτι μᾶλλον σχήσειε εἰ τὰ τοῦ Μήδου κρατήσῃ, κατέχοντες 5
ἰσχύϊ τὸ πλῆθος ἐπηγάγοντο αὐτόν· καὶ ἡ ξύμπασα πόλις
οὐκ αὐτοκράτωρ οὔσα ἑαυτῆς τοῦτ' ἔπραξεν, οὐδ' ἄξιον αὐτῇ
5 ὀνειδίσειαι ὧν μὴ μετὰ νόμων ἤμαρτεν. ἐπειδὴ γοῦν ὁ τε
Μήδος ἀπῆλθε καὶ τοὺς νόμους ἔλαβε, σκέψασθαι χρῆ,
Ἀθηναίων ὕστερον ἐπιόντων τὴν τε ἄλλην Ἑλλάδα καὶ τὴν 10
ἡμετέραν χώραν πειρωμένων ὑφ' αὐτοῖς ποιεῖσθαι καὶ κατὰ
στάσιω ἤδη ἐχόντων αὐτῆς τὰ πολλά, εἰ μαχόμενοι ἐν Κορω-
νεῖα καὶ νικήσαντες αὐτοὺς ἠλευθερώσαμεν τὴν Βοιωτίαν καὶ
τοὺς ἄλλους νῦν προθύμως ξυνελευθεροῦμεν, ἵππους τε παρ-
έχοντες καὶ παρασκευὴν ὅσῃν οὐκ ἄλλοι τῶν ξυμμάχων. 15

63 'Καὶ τὰ μὲν ἐς τὸν μηδισμόν τοσαῦτα ἀπολογούμεθα· ὥς
δὲ ὑμεῖς μᾶλλον τε ἠδικήκατε τοὺς Ἕλληνας καὶ ἀξιώτεροί
2 ἔστε πάσης ζημίας, πειρασόμεθα ἀποφαίνειν. ἐγένεσθε ἐπὶ
τῇ ἡμετέρᾳ τιμωρίᾳ, ὡς φατέ, Ἀθηναίων ξύμμαχοι καὶ πολῖται.
οὐκοῦν χρῆν τὰ πρὸς ἡμᾶς μόνον ὑμᾶς ἐπάγεσθαι αὐτοὺς καὶ 20
μὴ ξυνεπιέναι μετ' αὐτῶν ἄλλοις, ὑπάρχον γε ὑμῖν, εἴ τι
καὶ ἄκουτες προσήγεσθε ὑπ' Ἀθηναίων, τῆς τῶν Λακεδαι-
μονίων τῶνδε ἤδη ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίας γεγεννημένης, ἣν
αὐτοὶ μάλιστα προβάλλεσθε· ἰκανή γε ἦν ἡμᾶς τε ὑμῶν
ἀποτρέπειν, καί, τὸ μέγιστον, ἀδεῶς παρέχειν βουλευέσθαι. 25
ἀλλ' ἐκόντες καὶ οὐ βιαζόμενοι ἔτι εἴλεσθε μᾶλλον τὰ Ἀθη-
3 ναίων. καὶ λέγετε ὡς αἰσχρὸν ἦν προδοῦναι τοὺς εὐεργέτας·
πολὺν δέ γε αἰσχίον καὶ ἀδικώτερον τοὺς πάντας Ἕλληνας
καταπροδοῦναι, οἷς ξυνωμόσατε, ἢ Ἀθηναίους μόνους, τοὺς
μὲν καταδουλομένους τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δὲ ἐλευθεροῦντας. 30
4 καὶ οὐκ ἴσῃν αὐτοῖς τὴν χάριω ἀνταπέδοτε οὐδὲ αἰσχύνης

20 ἐπάγεσθαι vulgo : ὑπάγεσθαι codd. [G]
ὑπάρχοντες E : ὑπάρχον τε cett. [G]

21 ὑπάρχον γε M :

ἀπηλλαγμένην· ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀδικούμενοι αὐτούς, ὡς φατέ, ἐπηγάγεσθε, τοῖς δὲ ἀδικήσῃσι ἄλλους ξυνεργοὶ κατέστητε. καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι αἰσχρὸν μᾶλλον ἢ τὰς μετὰ δικαιοσύνης μὲν ὀφειληθείσας, ἐς ἀδικίαν δὲ 5 ἀποδιδόμενας. δῆλόν τε ἐποιήσατε οὐδὲ τότε τῶν Ἑλλήνων 64 ἔνεκα μόνοι οὐ μῆδίσαντες, ἀλλ' ὅτι οὐδ' Ἀθηναῖοι, ὑμεῖς δὲ τοῖς μὲν ταῦτὰ βουλόμενοι ποιεῖν, τοῖς δὲ τὰναντία. καὶ 2 νῦν ἀξιοῦτε, ἀφ' ὧν δι' ἑτέροισι ἐγένεσθε ἀγαθοί, ἀπὸ τούτων ὠφελείσθαι. ἀλλ' οὐκ εἰκός· ὥσπερ δὲ Ἀθηναίους εἴλεσθε, 10 τούτοις ξυναγωνίζεσθε, καὶ μὴ προφέρετε τὴν τότε γενομένην ξυνομοσίαν ὡς χρὴ ἀπ' αὐτῆς νῦν σφύζεσθαι. ἀπελίπετε 3 γὰρ αὐτὴν καὶ παραβάντες ξυγκατεδουλοῦσθε μᾶλλον Αἰγινητάς καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ξυνομοσάντων ἢ διεκωλύετε, καὶ ταῦτα οὔτε ἄκουτες ἔχοντές τε τοὺς νόμους οὔσπερ μέχρι 15 τοῦ δεῦρο καὶ οὐδενὸς ὑμᾶς βιασαμένον ὥσπερ ἡμᾶς. τὴν τελευταίαν τε πρὶν περιτειχίζεσθαι πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ἡμῶν, ὥστε μῆδετέροις ἀμύνειν, οὐκ ἐδέχεσθε. τίνες ἂν 4 οὖν ὑμῶν δικαιότερον πᾶσι τοῖς Ἑλλησι μισοῖντο, οἷτινες ἐπὶ τῷ ἐκείνων κακῷ ἀνδραγαθίαν προὔθεσθε; καὶ ἂ μὲν 20 ποτε χρηστοὶ ἐγένεσθε, ὡς φατέ, οὐ προσήκουτα νῦν ἐπεδείξατε, ἂ δὲ ἡ φύσις αἰεὶ ἐβούλετο, ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές· μετὰ γὰρ Ἀθηναίων ἀδικὸν ὁδὸν ἰόντων ἐχωρήσατε.

Ἐὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον μῆδισμόν καὶ 5 τὸν ὑμέτερον ἐκούσιον ἀπτικισμόν τοιαῦτα ἀποφαίνομεν· ἂ 65 25 δὲ τελευταία φατε ἀδικηθῆναι (παρὰ νόμους γὰρ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐν σπονδαῖς καὶ ἱερομηνίᾳ ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν), οὐ νομίζομεν οὐδ' ἐν τούτοις ὑμῶν μᾶλλον ἀμαρτεῖν. εἰ μὲν γὰρ 2 ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα καὶ τὴν γῆν ἐδησοῦμεν ὡς πολέμιοι, ἀδικούμεν· εἰ δὲ ἄνδρες ὑμῶν οἱ 30 πρῶτοι καὶ χρήμασι καὶ γένει, βουλόμενοι τῆς μὲν ἕξω ξυμμαχίας ὑμᾶς παῦσαι, ἐς δὲ τὰ κοινὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν

6 ἡμεῖς A B E F M
20 ἀπεδείξατε Classen

17 ὑμῶν A E M'
26 ἱερομηνία margo Stephani : ἱερομηνίαις codd.

18 οὖν om. A B F M

- 3 *πάτρια καταστήσαι, ἐπεκαλέσαντο ἐκόντες, τί ἀδικούμεν; οἱ*
γὰρ ἄγοντες παρανομοῦσι μᾶλλον τῶν ἐπομένων. ἀλλ' οὐτ'
ἐκεῖνοι, ὡς ἡμεῖς κρίνομεν, οὔτε ἡμεῖς· πολῖται δὲ ὄντες
ὥσπερ ὑμεῖς καὶ πλείω παραβαλλόμενοι, τὸ ἑαυτῶν τεῖχος
ἀνοίξαντες καὶ ἐς τὴν αὐτῶν πόλιν φιλίως, οὐ πολεμίως
κομίσαντες ἐβούλοντο τοὺς τε ὑμῶν χεῖρους μηκέτι μᾶλλον
γενέσθαι τοὺς τε ἀμείους τὰ ἄξια ἔχειν, σωφρονισταὶ ὄντες
τῆς γνώμης καὶ τῶν σωμάτων τὴν πόλιν οὐκ ἄλλοτριούντες
ἀλλ' ἐς τὴν ξυγγένειαν οἰκειοῦντες, ἐχθροὺς οὐδενὶ καθι-
 66 *στάντες, ἅπασιν δ' ὁμοίως ἐνσπόνδους. τεκμήριον δὲ ὡς οὐ*
πολεμίως ἐπράσσομεν· οὔτε γὰρ ἠδίκησαμεν οὐδένα, προεί-
πομέν τε τὸν βουλούμενον κατὰ τὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν
 2 *πάτρια πολιτεύειν ἰέναι πρὸς ἡμᾶς. καὶ ὑμεῖς ἄσμενοι*
χωρήσαντες καὶ ξύμβασιν ποιησάμενοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσυ-
χάζετε, ὕστερον δὲ κατανοήσαντες ἡμᾶς ὀλίγους ὄντας, εἰ
ἄρα καὶ ἐδοκοῦμέν τι ἀνεπιεικέστερον πρᾶξαι οὐ μετὰ τοῦ
πλήθους ὑμῶν ἐσελθόντες, τὰ μὲν ὁμοῖα οὐκ ἀνταπέδοτε
ἡμῖν, μήτε νεωτερίσαι ἔργῳ λόγοις τε πείθειν ὥστε ἐξελθεῖν,
ἐπιθέμενοι δὲ παρὰ τὴν ξύμβασιν, οὓς μὲν ἐν χερσὶν ἀπε-
κτείνετε, οὐχ ὁμοίως ἀλγοῦμεν (κατὰ νόμον γὰρ δὴ τινα
ἔπασχον), οὓς δὲ χεῖρας προῖσχομένους καὶ ζωγρήσαντες
ὑποσχόμενοί τε ἡμῖν ὕστερον μὴ κτενεῖν παρανόμως διεφθει-
 3 *ρατε, πῶς οὐ δευνὰ εἴργασθε; καὶ ταῦτα τρεῖς ἀδικίας ἐν*
ὀλίγῳ πράξαντες, τὴν τε λυθεῖσαν ὁμολογίαν καὶ τῶν ἀνδρῶν
τὸν ὕστερον θάνατον καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτενεῖν
ψευσθεῖσαν ὑπόσχεσιν, ἦν τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑμῖν μὴ ἀδι-
κῶμεν, ὅμως φατέ ἡμᾶς παρανομήσαι καὶ αὐτοὶ ἀξιοῦτε μὴ
ἀντιδοῦναι δίκην. οὐκ, ἦν γε οὔτοι τὰ ὀρθὰ γινώσκωσιν·
πάντων δὲ αὐτῶν ἔνεκα κολασθήσεσθε.
 67 *Καὶ ταῦτα, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τούτου ἔνεκα ἐπεξήλωμεν* 30

5 φίλους, οὐ πολεμίως Steup 12 τῶν C : om. cett. 17 ἡμῶν
 A B E F M 18 πείθειν Classen : πείσειν codd. 22 μὴ κτενεῖν
 ὕστερον Hude 23 κἀνταῦθα Naber 25 κτενεῖν Herwerden :
 κτείνειν codd. 26 ὑπόθεσιν A B F

καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἡμῶν, ἵνα ὑμεῖς μὲν εἰδῆτε δικαίως αὐτῶν
καταγνωσόμενοι, ἡμεῖς δὲ ἔτι ὀσιώτερον τετιμωρημένοι. καὶ 2
μὴ παλαιὰς ἀρετάς, εἴ τις ἄρα καὶ ἐγένετο, ἀκούοντες ἐπι-
κλασθῆτε, ἅς χρῆ τοῖς μὲν ἀδικουμένοις ἐπικούρους εἶναι,
5 τοῖς δὲ αἰσχροῦν τι δρῶσι διπλασίας ζημίας, ὅτι οὐκ ἐκ
προσηκόντων ἀμαρτάνουσιν. μηδὲ ὀλοφυρμῶ καὶ οἴκτῳ ὠφε-
λείσθων, πατέρων τε τάφους τῶν ὑμετέρων ἐπιβόωμενοι καὶ
τὴν σφετέραν ἐρημίαν. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνταποφαίνομεν πολλῶ 3
δειωότερα παθοῦσαν τὴν ὑπὸ τούτων ἡλικίαν ἡμῶν διεφθαρ-
10 μένην, ὧν πατέρες οἱ μὲν πρὸς ὑμᾶς τὴν Βοιωτίαν ἄγοντες
ἀπέθανον ἐν Κορωνείᾳ, οἱ δὲ πρεσβῦται λελειμμένοι καὶ
οἰκίαι ἐρήμοι πολλῶ δικαιοτέραν ὑμῶν ἰκετεῖαν ποιοῦνται
τούσδε τιμωρήσασθαι. οἴκτου τε ἀξιώτεροι τυγχάνειν οἱ 4
ἀπρεπές τι πάσχοντες τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ δικαίως, ὥσπερ
15 οἶδε, τὰ ἐναντία ἐπίχαρτοι εἶναι. καὶ τὴν νῦν ἐρημίαν δι’ 5
ἑαυτοὺς ἔχουσιν· τοὺς γὰρ ἀμείνους ξυμμάχους ἐκόντες ἀπέ-
σαντο. παρενόμησάν τε οὐ προπαθόντες ὑφ’ ἡμῶν, μίσει δὲ
πλέον ἢ δίκη κρίναντες καὶ οὐκ ἀνταποδόντες νῦν τὴν ἴσην
τιμωρίαν· ἔννομα γὰρ πείσονται καὶ οὐχὶ ἐκ μάχης χεῖρας
20 προῖσχύομενοι, ὥσπερ φασίν, ἀλλ’ ἀπὸ ξυμβάσεως ἐς δίκην
σφᾶς αὐτοὺς παραδόντες. ἀμύνατε οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, 6
καὶ τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ ὑπὸ τῶνδε παραβαθέντι, καὶ
ἡμῖν ἄνομα παθοῦσιν ἀνταπόδοτε χάριω δικαίαν ὧν πρόθυμοι
γεγενήμεθα, καὶ μὴ τοῖς τῶνδε λόγοις περιωσθῶμεν ἐν ὑμῖν,
25 ποιήσατε δὲ τοῖς Ἑλλησι παράδειγμα οὐ λόγων τοὺς ἀγῶνας
προθήσονται ἀλλ’ ἔργων, ὧν ἀγαθῶν μὲν ὄντων βραχεῖα ἢ
ἀπαγγελία ἀρκεῖ, ἀμαρτανομένων δὲ λόγοι ἔπεισι κοσμηθέντες
προκαλύμματα γίνονται. ἀλλ’ ἦν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν 7
ὑμεῖς, κεφαλαιώσαντες πρὸς τοὺς ξύμπαντας διαγνώμας
30 ποιήσησθε, ἥσσόν τις ἐπ’ ἀδίκους ἔργοις λόγους καλοὺς
ζητήσει.’

II κατ' οἰκίας Stahl
δῶσαντες Stahl

18 post οὐκ add. ἂν Dobree
29 post ξύμπαντας add. τὰς Hude

ἀνταπο-

- 68 Τοιαῦτα δὲ οἱ Θηβαῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δικασταὶ νομίζοντες τὸ ἐπερώτημα σφίσιν ὀρθῶς ἔξειν, εἴ τι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθὸν πεπόνθασι, διότι τὸν τε ἄλλον χρόνον ἤξιουν δῆθεν αὐτοὺς κατὰ τὰς παλαιὰς Πανσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδὰς ἠσυχάζειν καὶ ὅτε ὕστερον 5 ἢ πρὸ τοῦ περιτειχίζεσθαι προείχοντο αὐτοῖς, κοινούς εἶναι κατ' ἐκείνα, ὥς οὐκ ἐδέξατο, ἠγούμενοι τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκσπονδοι ἤδη ὑπ' αὐτῶν κακῶς πεπονθέναι, αἰθῆς τὸ αὐτὸ ἓνα ἕκαστον παραγαγόντες καὶ ἐρωτῶντες, εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ 10 δεδρακότες εἰσίν, ὅποτε μὴ φαῖεν, ἀπάγοντες ἀπέκτεινον 2 καὶ ἐξαιρετον ἐποίησαντο οὐδένα. διέφθειραν δὲ Πλαταιῶν μὲν αὐτῶν οὐκ ἐλάσσους διακοσίων, Ἀθηναίων δὲ πέντε καὶ εἴκοσι, οἱ ξυνεπολιορκούντο· γυναῖκας δὲ ἠνδραπόδισαν. 3 τὴν δὲ πόλιν ἐνιαυτὸν μὲν τινα [Θηβαῖοι] Μεγαρέων ἀν- 15 δράσι κατὰ στάσιμ ἐκπεπτωκόσι καὶ ὅσοι τὰ σφέτερα φρονούντες Πλαταιῶν περιήσαν ἔδοσαν ἐνοικεῖν· ὕστερον δὲ καθελόντες αὐτὴν ἐς ἔδαφος πᾶσαν ἐκ τῶν θεμελίων ὤκοδόμησαν πρὸς τῷ Ἑραίῳ καταγῶγιον διακοσίων ποδῶν πανταχῆ, κύκλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν καὶ ἄνωθεν, καὶ ὄροφαῖς καὶ 20 θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιῶν ἐχρήσαντο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἃ ἦν ἐν τῷ τείχει ἔπιπλα, χαλκὸς καὶ σίδηρος, κλίνας κατασκευάσαντες ἀνέθεσαν τῇ Ἑρα, καὶ νεῶν ἑκατόμπεδον λίθινον ὤκοδόμησαν αὐτῇ. τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες ἀπεμίσθωσαν 4 ἐπὶ δέκα ἔτη, καὶ ἐνέμοντο Θηβαῖοι. σχεδὸν δέ τι καὶ τὸ 25 ξύμπαν περὶ Πλαταιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο Θηβαίων ἕνεκα, νομίζοντες ἐς τὸν πόλεμον 5 αὐτοὺς ἄρτι τότε καθιστάμενον ὠφελίμους εἶναι. καὶ τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν ἔτει τρίτῳ καὶ ἐνενηκοστῷ ἐπειδὴ Ἀθηναίων ξύμμαχοι ἐγένοντο οὕτως ἐτελεύτησεν. 30
- 69 Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων αἱ Λεσβίοις

6 & secl. Heilmann
15 Θηβαῖοι secl. Classen

7 ἐκείνας Reiske ὥς secl. Badham
23 ἑκατόμπεδον C : ἑκατόμπεδον cett.

βοηθοὶ ἔλθοῦσαι, ὡς τότε φεύγουσαι διὰ τοῦ πελάγους ἔκ τε τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖσαι καὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι καὶ ἀπ' αὐτῆς σποράδες πρὸς τὴν Πελοπόννησον κατηνέχθησαν, καταλαμβάνουσι ἐν τῇ Κυλλήνῃ τρεῖς καὶ δέκα τριήρεις
 5 Λευκαδίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Βρασιδαν τὸν Τέλλιδος ξύμβουλον Ἀλκίδα ἐπεληλυθότα. ἐβούλοντο γὰρ οἱ Λακε-
 2 δαιμόνιοι, ὡς τῆς Λέσβου ἡμαρτήκεσαν, πλέον τὸ ναυτικὸν ποιήσαντες ἐς τὴν Κέρκυραν πλεῦσαι στασιάζουσαν, δώδεκα μὲν ναυσὶ μόναις παρόντων Ἀθηναίων περὶ Ναύπακτον, πρὶν
 10 δὲ πλέον τι ἐπιβοηθῆσαι ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ναυτικόν, ὅπως προφθάσωσι, καὶ παρεσκευάζοντο ὅ τε Βρασιδᾶς καὶ ὁ Ἀλκίδας πρὸς ταῦτα.

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι 70 ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ
 15 Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένιοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιήσῃ. καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστου τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσι Ἀθηναίων τὴν πόλιν. καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις 2
 20 ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίους δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. καὶ (ἦν 3
 γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσι αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέ-
 25 γοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. ὁ δὲ ἀποφυγὼν 4 ἄνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων 5
 30 διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσωσι, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι. οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα 6

- ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ
 πλήθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ
 ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια
 ἔξαπιναιῶς ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτεί-
 νουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἑξή- 5
 κοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς
 71 τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παρούσαν. δράσαντες
 δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα
 καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων,
 τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχά- 10
 ζοντας, τὸ δὲ πλεον πολέμιον ἡγεῖσθαι. ὡς δὲ εἶπον, καὶ
 2 ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς
 τὰς Ἀθήνας εὐθὺς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων
 διδάζοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πεί-
 σοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή 15
 72 γένηται. ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς
 νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο
 ἐς Αἴγιαν.
- 2 Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα
 ἐλθούσης τριήρους Κοριωθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειων 20
 3 ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. ἀφικομένης
 δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς
 πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρῦθη, καὶ τὸν
 Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον,
 οὐπερ οἱ πολλοὶ ἔκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς 25
 73 αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό
 τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς
 δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι·
 καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλήθος παρεγένετο ξύμ-
 μαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. 30
 74 διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίγνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος
 χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς
 τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κε-

ράμφ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. γενομένης 2
 δὲ τῆς τροπῆς περὶ δέιλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ
 αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ
 σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπῶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς
 5 ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἢ ἔφοδος, φειδόμενοι
 οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπό-
 ρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσεν πᾶσα διαφθαρῆναι,
 εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχά- 3
 10 σαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς
 τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων
 οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. τῇ δὲ 75
 ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων
 στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ
 15 καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε
 καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς
 αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκείν
 σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους,
 ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. καὶ ὁ μὲν 2
 20 ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου
 προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι
 καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὦσιν οἱ ἐναντίοι,
 ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν.
 καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς 3
 25 τὰς ναῦς. δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπο-
 πεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικό- 4
 στρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. ὡς δ' οὐκ
 ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐ-
 δὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία,
 30 τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς
 οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.
 ὀρώντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον 5

2 δέιλην ὄψιαν] τὸ δειλινόν M

26 διοσκόρων C : διοσκούρων cett.

ικέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τέτρακοσίων. ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσῃσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἑραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκέισε αὐτοῖς διεπέμπετο.

- 76 Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα 5 μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα 10
- 77 τῆς ἠπείρου ἅμα ἔφ' ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. οἱ δὲ πολλῶ 15 θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλου παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρο- μένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἔασαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα 15
- 2 ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. ὥς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθὺς ἠὺτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς 3 κόσμος τῶν ποιουμένων. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν νασι πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, 20 ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν
- 78 ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος. καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι 25 κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον 25 ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων 2
- αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ 3 γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν 30
- 3 ἐπίπλου τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη

8 ἐφ' ὄρμῃ Stahl
codd.

23 ἔταλαιπώρουν τὸ Haase : ἔταλαιπωροῦντο

πρύμναν κρονόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων.

Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου 4
 5 δύσω, καὶ οἱ Κερκυραῖοι δέισαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες 79
 ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς
 νήσου ἀναλάβωσι ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ
 τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἡραῖον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν
 ἐφύλασσαν. οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι 2
 10 κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν
 Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο.
 τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, 3
 καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου
 παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·
 15 ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν
 τοὺς ἀγρούς. ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῖς 80
 γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσι αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν
 ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καί
 τινας αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ
 20 ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. οἱ δὲ Πελο- 2·
 πονηῆσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευ-
 σαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες
 Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι
 πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ
 25 Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν
 Θουκλέους στρατηγόν. οἱ μὲν οὖν Πελοπονηῆσιοι τῆς νυκτὸς 81
 εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ
 ὑπερευγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ
 περιπλέοντες ὀφθῶσι, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰ- 2
 30 σθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύουσας τὰς τε τῶν
 πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν

8 πάλιν G : πάλαι cett.
 δὲ codd. (δὲ om. B M)
 τὸν ἐπίπλουν om. A B F

10 τρεῖς δὲ καὶ δέκα vulgo : τρισκαίδεκα
 15 Λευκίμνην C G 20 προσδεχόμενοι
 28 τὸν a c : τῶν codd. [G]

πόλῳ ἡγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι
 κελεύσαντες ἄς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ἑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὅσῳ
 περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον
 καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπε-
 χρῶντο, ἐς τὸ Ἡραῖον τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα 5
 3 ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θά-
 νατον. οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς
 ἑώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους,
 καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι
 4 ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἄς ἀφικόμενος ὁ 10
 Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν
 αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνεον, τὴν μὲν αἰτίαν
 ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες
 καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσῳ ὀφειλο-
 5 μένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, 15
 καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη
 καὶ ἔτι περαιτέρω. καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ
 τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες
 καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

82 Οὕτως ὠμῇ <ἡ> στάσις προυχώρησε, καὶ ἔδοξε μᾶλλον, 20
 διότι ἐν τοῖς πρώτη ἐγένετο, ἐπεὶ ὑστερόν γε καὶ πᾶν ὡς
 εἰπεῖν τὸ Ἑλληνικὸν ἐκινήθη, διαφορῶν οὐσῶν ἕκασταχοῦ
 τοῖς τε τῶν δῆμων προστάταις τοὺς Ἀθηναίους ἐπάγεσθαι
 καὶ τοῖς ὀλίγοις τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐν μὲν εἰρήνῃ
 οὐκ ἂν ἐχόντων πρόφασιν οὐδ' ἐτοίμων παρακαλεῖν αὐτούς, 25
 πολεμουμένων δὲ καὶ ξυμμαχίας ἅμα ἑκατέροις τῇ τῶν ἐναν-
 τίῳν κακώσει καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσποιήσει
 ῥαδίως αἱ ἐπαγωγαὶ τοῖς νεωτερίζειν τι βουλομένοις ἐπορί-
 2 ζοντο. [καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς
 πόλεσι, γινόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ 30
 φύσις ἀνθρώπων ἦ] μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαιτέρα καὶ τοῖς εἴδεσι

4 ἀπεχρῶντο γρ. C F M An, Bekk. Suid. : ἀπεχώρησαν codd. : ἀνε-
 χρῶντο Dion. Hal. 8 διέφθειρον G M Dion. Hal. : διέφθειραν cett.
 20 ἡ add. Krüger 31 post φύσις add. τῶν B [G]

διηλλαγμένα, ὡς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ξυτυχιῶν
 ἐφιστῶνται. ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασι αἱ
 τε πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι διὰ τὸ
 μὴ ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν· ὁ δὲ πόλεμος ὑφελὼν τὴν
 5 εὐπορίαν τοῦ καθ' ἡμέραν βίαιος διδάσκαλος καὶ πρὸς τὰ
 παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. ἔστασίαζέ τε οὖν 3
 τὰ τῶν πόλεων, καὶ τὰ ἐφυστερίζοντά που πύσσει τῶν προ-
 γενομένων πολὺ ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καινοῦσθαι τὰς
 διανοίας τῶν τ' ἐπιχειρήσεων περιτεχνήσει καὶ τῶν τιμωριῶν
 10 ἀτοπία. καὶ τὴν εἰωθυίαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ 4
 ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιοσίῃ. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος
 ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομισθη, μέλλησις δὲ προμηθῆς δειλία
 εὐπρεπής, τὸ δὲ σῶφρον τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα, καὶ τὸ
 πρὸς ἅπαν ξυνητὸν ἐπὶ πᾶν ἀργόν· τὸ δ' ἐμπλήκτως ὀξὺ
 15 ἀνδρὸς μοίρα προσετέθη, ἀσφαλεία δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι
 ἀποτροπῆς πρόφασις εὐλογος. καὶ ὁ μὲν χαλεπαίνων πιστὸς 5
 αἰεὶ, ὁ δ' ἀντιλέγων αὐτῷ ὑποπτος. ἐπιβουλεύσας δέ τις
 τυχῶν ξυνητὸς καὶ ὑπονοήσας ἔτι δεινότερος· προβουλεύσας
 δὲ ὅπως μηδὲν αὐτῶν δεήσει, τῆς τε ἑταιρίας διαλυτῆς καὶ
 20 τοὺς ἐναντίους ἐκπέπληγμένους. ἀπλῶς δὲ ὁ φθάσας τὸν
 μέλλοντα κακόν τι δρᾶν ἐπηρεῖτο, καὶ ὁ ἐπικελεύσας τὸν
 μὴ διανοούμενον. καὶ μὴν καὶ τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἑταιρικοῦ 6
 ἀλλοτριώτερον ἐγένετο διὰ τὸ ἐτοιμότερον εἶναι ἀπροφασί-
 στως τολμᾶν· οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠφελίας αἱ
 25 τοιαῦται ξύνοδοι, ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας πλεονεξία.
 καὶ τὰς ἐς σφᾶς αὐτοὺς πίστει οὐ τῷ θεῷ νόμῳ μᾶλλον
 ἐκρατύνοντο ἢ τῷ κοινῇ τι παρανομῆσαι. τά τε ἀπὸ τῶν 7
 ἐναντίων καλῶς λεγόμενα ἐνεδέχοντο ἔργων φυλακῆ, εἰ
 προύχοιεν, καὶ οὐ γενναιότητι. ἀντιτιμωρήσασθαί τε τινα
 30 περὶ πλείονος ἢν ἢ αὐτὸν μὴ προπαθεῖν. καὶ ὄρκοι εἴ που

1 ἕκασται C: ἕκαστα cett. [G] 7 ἀποπύσσει FM: ἐπιπύσσει
 Dion. Hal. 15 ἀσφαλεία B f g M Schol.: ἀσφάλεια cett. 18 post
 τυχῶν add. τε Dion. Hal. 20 δὲ] τε Haase 24 ὠφελία
 Porro

ἄρα γένοιτο ξυναλλαγῆς, ἐν τῷ αὐτίκα πρὸς τὸ ἄπορον
 ἑκατέρῳ διδόμενοι ἴσχυον οὐκ ἐχόντων ἄλλοθεν δύναμιν· ἐν
 δὲ τῷ παρατυχόντι ὁ φθάσας θαρσῆσαι, εἰ ἴδοι ἄφαρκτον,
 ἦδιον διὰ τὴν πίστιν ἐτιμωρεῖτο ἢ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, καὶ
 τό τε ἀσφαλὲς ἐλογίζετο καὶ ὅτι ἀπάτη περιγεγόμενος ξυνέ- 5
 σεως ἀγώνισμα προσελάμβανεν· ῥᾶον δ' οἱ πολλοὶ κακοῦργοι
 ὄντες δεξιοὶ κέκληνται ἢ ἀμαθεῖς ἀγαθοί, καὶ τῷ μὲν αἰσχύ-
 8 νονται, ἐπὶ δὲ τῷ ἀγάλλονται. πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον
 ἀρχὴ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν· ἐκ δ' αὐτῶν καὶ ἐς
 τὸ φιλονικεῖν καθισταμένων τὸ πρόθυμον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς 10
 πόλεσι προστάντες μετὰ ὀνόματος ἑκάτεροι εὐπρεποῦς, πλή-
 θους τε ἰσονομίας πολιτικῆς καὶ ἀριστοκρατίας σῶφρονος
 προτιμήσει, τὰ μὲν κοινὰ λόγῳ θεραπεύοντες ἄθλα ἐποιοῦντο,
 παντὶ δὲ τρόπῳ ἀγωνιζόμενοι ἀλλήλων περιγίγνεσθαι ἐτόλμη-
 σάν τε τὰ δεινότατα ἐπεξῆσάν τε τὰς τιμωρίας ἔτι μείζους, 15
 οὐ μέχρι τοῦ δικαίου καὶ τῇ πόλει ξυμφόρου προτιθέντες, ἐς
 δὲ τὸ ἑκατέροις που αἰεὶ ἠδονὴν ἔχον ὀρίζοντες, καὶ ἢ μετὰ
 ψήφου ἀδίκου καταγνώσεως ἢ χειρὶ κτώμενοι τὸ κρατεῖν
 ἐτοῖμοι ἦσαν τὴν αὐτίκα φιλονικίαν ἐκπιμπλάναι. ὥστε
 εὐσεβεῖα μὲν οὐδέτεροι ἐνόμιζον, εὐπρεπεῖα δὲ λόγου οἷς 20
 ξυμβαίῃ ἐπιφθόνως τι διαπράξασθαι, ἄμεινον ἤκουον. τὰ
 δὲ μέσα τῶν πολιτῶν ὑπ' ἀμφοτέρων ἢ ὅτι οὐ ξυνηγωνίζοντο
 ἢ φθόνῳ τοῦ περιεῖναι διεφθείροντο.

83 Οὕτω πᾶσα ἰδέα κατέστη κακοτροπίας διὰ τὰς στάσεις
 τῷ Ἑλληνικῷ, καὶ τὸ εὔηθες, οὐ τὸ γενναῖον πλείστον μετ- 25
 ἔχει, καταγελασθὲν ἠφανίσθη, τὸ δὲ ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις
 2 τῇ γνώμῃ ἀπίστως ἐπὶ πολὺ διήνεγκεν· οὐ γὰρ ἦν ὁ διαλύ-
 σων οὔτε λόγος ἐχυρὸς οὔτε ὄρκος φοβερὸς, κρείσσους δὲ
 ὄντες ἅπαντες λογισμῷ ἐς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ βεβαίου μὴ
 3 παθεῖν μᾶλλον προυσκόπουν ἢ πιστεῦσαι ἐδύνατο. καὶ οἱ 30
 φαυλότεροι γνώμην ὡς τὰ πλείω περιεγίγνοντο· τῷ γὰρ

δεδιέναι τό τε αὐτῶν ἐνδεές καὶ τὸ τῶν ἐναντίων ξυνητόν,
 μὴ λόγοις τε ἤσους ὥσι καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου αὐτῶν τῆς
 γνώμης φθάσωσι προεπιβουλευόμενοι, τολμηρῶς πρὸς τὰ
 ἔργα ἐχώρουν. οἱ δὲ καταφρονούντες κὰν προαισθῆσθαι καὶ 4
 5 ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν ἢ γνώμη ἕξεισιν, ἄφαρκτοι
 μᾶλλον διεφθείροντο.

[Ἐν δ' οὖν τῇ Κερκύρα τὰ πολλὰ αὐτῶν προουτολήθη, 84
 καὶ ὅποσα ὑβρεὶ μὲν ἀρχόμενοι τὸ πλεόν ἢ σωφροσύνη ὑπὸ
 τῶν τὴν τιμωρίαν παρασχόντων οἱ ἀνταμνυόμενοι δράσειαν,
 10 πενίας δὲ τῆς εἰωθυίας ἀπαλλαξιόντες τινας, μάλιστα δ' ἂν
 διὰ πάθους, ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν, παρὰ δίκην
 γιγνώσκοιεν, οἳ τε μὴ ἐπὶ πλεονεξία, ἀπὸ ἴσου δὲ μάλιστα
 ἐπιόντες ἀπαιδευσία ὀργῆς πλείστον ἐκφερόμενοι ὡμῶς καὶ
 ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν. ξυνταραχθέντος τε τοῦ βίου ἐς 2
 15 τὸν καιρὸν τοῦτον τῇ πόλει καὶ τῶν νόμων κρατήσασα ἢ
 ἀνθρωπεία φύσις, εἰωθυία καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἀδικεῖν,
 ἀσμένη ἐδήλωσεν ἀκρατῆς μὲν ὀργῆς οὔσα, κρείσσων δὲ
 τοῦ δικαίου, πολεμία δὲ τοῦ προύχοντος· οὐ γὰρ ἂν τοῦ
 τε ὀσίου τὸ τιμωρεῖσθαι προτιθέσαν τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν
 20 τὸ κερδαίνειν, ἐν ᾧ μὴ βλάπτουσαν ἰσχὺν εἶχε τὸ φθονεῖν.
 ἀξιουσί τε τοὺς κοινούς περὶ τῶν τοιούτων οἱ ἄνθρωποι 3
 νόμους, ἀφ' ὧν ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι κὰν αὐ-
 τοὺς διασφῆξασθαι, ἐν ἄλλων τιμωρίαις προκαταλύειν καὶ μὴ
 ὑπολείπεσθαι, εἴ ποτε ἄρα τις κινδυνεύσας τινὸς δεήσεται
 25 αὐτῶν.]

Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν πόλιν Κερκυραῖοι τοιαύταις ὀργαῖς 85
 ταῖς πρώταις ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο, καὶ ὁ Εὐρυμέδων καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν ταῖς ναυσίν· ὕστερον δὲ οἱ φεύ- 2
 γοντες τῶν Κερκυραίων (διεσώθησαν γὰρ αὐτῶν ἐς πεντα-
 30 κοσίους) τεῖχῃ τε λαβόντες, ἃ ἦν ἐν τῇ ἠπειρῷ, ἐκράτουν
 τῆς πέραν οἰκείας γῆς καὶ ἐξ αὐτῆς ὀρμώμενοι ἐλήζοντο

c. 84 damnaverunt grammatici apud Schol. 8 ὀπόσ' ἂν Hude
 10 τινας f Schol. : τινας codd. 31 ἐλήζον A B E F M γρ. G

- τοὺς ἐν τῇ νήσῳ καὶ πολλὰ ἔβλαπτον, καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς
 3 ἐγένετο ἐν τῇ πόλει. ἐπρεσβεύοντο δὲ καὶ ἐς τὴν Λακε-
 δαίμονα καὶ Κόριϋθον περὶ καθόδου· καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς
 ἐπράσσετο, ὕστερον χρόνῳ πλοῖα καὶ ἐπικούρους παρασκευα-
 σάμενοι διέβησαν ἐς τὴν νῆσον ἑξακόσιοι μάλιστα οἱ πάντες, 5
 καὶ τὰ πλοῖα ἐμπήσαντες, ὅπως ἀπόγνοια ἦ τοῦ ἄλλο τι ἢ
 κρατεῖν τῆς γῆς, ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰστώνην, τεῖχος
 ἐνοικοδομησάμενοι ἔφθειρον τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ τῆς γῆς
 ἐκράτουν.
- 86 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς 10
 ἔστειλαν ἐς Σικελίαν καὶ Λάχητα τὸν Μελανώπου στρατηγὸν
 2 αὐτῶν καὶ Χαροιάδην τὸν Εὐφιλήτου. οἱ γὰρ Συρακοῖσιοι
 καὶ Λεοντῖνοι ἐς πόλεμον ἀλλήλοις καθέστασαν. ζύμμαχοι
 δὲ τοῖς μὲν Συρακοσίοις ἦσαν πλὴν Καμαριναίων αἱ ἄλλαι
 Δωρίδες πόλεις, αἵπερ καὶ πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων τὸ 15
 πρῶτον ἀρχομένου τοῦ πολέμου ζυμμαχίαν ἐτάχθησαν, οὐ
 μέντοι ξυνεπολέμησάν γε, τοῖς δὲ Λεοντῖνοις αἱ Χαλκιδικαὶ
 πόλεις καὶ Καμάρινα· τῆς δὲ Ἰταλίας Λοκροὶ μὲν Συρα-
 3 κοσίων ἦσαν, Ῥηγῖνοι δὲ κατὰ τὸ ζυγγενὲς Λεοντῖνων. ἐς
 οὖν τὰς Ἀθήνας πέμψαντες οἱ τῶν Λεοντῖνων ζύμμαχοι κατὰ 20
 τε παλαιὰν ζυμμαχίαν καὶ ὅτι Ἴωνες ἦσαν πείθουσι τοὺς
 Ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς· ὑπὸ γὰρ τῶν Συρακοσίων
 4 τῆς τε γῆς εἵργοντο καὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἔπεμψαν οἱ
 Ἀθηναῖοι τῆς μὲν οἰκειότητος προφάσει, βουλόμενοι δὲ μήτε
 σῦτον ἐς τὴν Πελοπόννησον ἄγεσθαι αὐτόθεν πρόπειράν τε 25
 ποιούμενοι εἰ σφίσι δυνατὰ εἶη τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα
 5 ὑποχέρια γενέσθαι. καταστάντες οὖν ἐς Ῥήγιον τῆς Ἰτα-
 λίας τὸν πόλεμον ἐποιῶντο μετὰ τῶν ζυμμάχων. καὶ τὸ
 θέρος ἐτελεύτα.
- 87 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἢ νόσος τὸ δεύτερον ἐπέ- 30
 πεσε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκλιποῦσα μὲν οὐδένα χρόνον τὸ
 2 παντάπασιν, ἐγένετο δέ τις ὁμοῦ διοκωχῆ. παρέμεινε δὲ
 τὸ μὲν ὕστερον οὐκ ἔλασσον ἐνιαυτοῦ, τὸ δὲ πρότερον καὶ

δύο ἔτη, ὥστε Ἀθηναίους γε μὴ εἶναι ὅτι μᾶλλον τούτου
 ἐπίεσε καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν· τετρακοσίων γὰρ ὀπλιτῶν 3
 καὶ τετρακισχιλίων οὐκ ἐλάσσους ἀπέθανον ἐκ τῶν τάξεων
 καὶ τριακοσίων ἱππέων, τοῦ δὲ ἄλλου ὄχλου ἀνεξέυρετος
 5 ἀριθμός. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τῆς γῆς, 4
 ἐν τε Ἀθήναις καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Βοιωτοῖς καὶ μάλιστα
 ἐν Ὀρχομενῷ τῷ Βοιωτίῳ.

Καὶ οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι τοῦ αὐτοῦ 88
 χειμῶνος τριάκοντα ναυσὶ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους
 10 καλουμένας· θέρους γὰρ δι' ἀνδρίαν ἀδύνατα ἦν ἐπιστρα-
 τεύειν. νέμονται δὲ Λιπαραῖοι αὐτάς, Κνιδίων ἄποικοι ὄντες. 2
 οἰκοῦσι δ' ἐν μιᾷ τῶν νήσων οὐ μεγάλη, καλεῖται δὲ Λιπάρα·
 τὰς δὲ ἄλλας ἐκ ταύτης ὀρμώμενοι γεωργοῦσι, Διδύμην καὶ
 Στρογγύλην καὶ Ἰεράν. νομίζουσι δὲ οἱ ἐκείνη ἄνθρωποι 3
 15 ἐν τῇ Ἰεράῳ ὡς ὁ Ἡφαιστος χαλκεύει, ὅτι τὴν νύκτα φαίνεται
 πῦρ ἀναδιδούσα πολλὴ καὶ τὴν ἡμέραν καπνόν. κεῖνται δὲ
 αἱ νῆσοι αὗται κατὰ τὴν Σικελῶν καὶ Μεσσηνίων γῆν, ξύμ-
 μαχοι δ' ἦσαν Συρακοσίων. τεμόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν 4
 γῆν, ὡς οὐ προσεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ
 20 ὁ χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ πέμπτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα
 τῷδε ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμ- 89
 μαχοι μέχρι μὲν τοῦ Ἰσθμοῦ ἦλθον ὡς ἐς τὴν Ἀττικὴν
 ἐσβαλοῦντες, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου ἡγουμένου Λακεδαιμο-
 25 νίων βασιλέως, σεισμῶν δὲ γενομένων πολλῶν ἀπετράποντο
 πάλω καὶ οὐκ ἐγένετο ἐσβολή. καὶ περὶ τούτους τοὺς χρό- 2
 νους, τῶν σεισμῶν κατεχόντων, τῆς Εὐβοίας ἐν Ὀροβλαίς
 ἢ θάλασσα ἐπανελθοῦσα ἀπὸ τῆς τότε οὔσης γῆς καὶ κυμα-
 τωθεῖσα ἐπῆλθε τῆς πόλεως μέρος τι, καὶ τὸ μὲν κατέκλυσε,

1, 2 Ἀθηναίους . . . δύναμιν C et γρ. A B F (τε pro γε A B c F, τού-
 τους omnes, sed s in C paene erasum, post καὶ add. μᾶλλον A B F): Ἀθη-
 ναίων γε μὴ εἶναι ὅτι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν cett. [G] 5 τότε
 σεισμοὶ A B E F M [G] 6 alterum ἐν C : om. cett. [G] 28 ἐπ-
 ανελθοῦσα Schol. : ἐπελθοῦσα codd.

- τὸ δ' ὑπενώστησε, καὶ θάλασσα νῦν ἐστὶ πρότερον οὔσα γῆ·
καὶ ἀνθρώπους διέφθειρεν ὅσοι μὴ ἐδύνατο φθῆναι πρὸς τὰ
3 μετέωρα ἀναδραμόντες. καὶ περὶ Ἀταλάντην τὴν ἐπὶ Λοκροῖς
τοῖς Ὀπουντιοῖς νῆσον παραπλησία γίγνεται ἐπίκλυσις, καὶ
τοῦ τε φρουρίου τῶν Ἀθηναίων παρεῖλε καὶ δύο νεῶν ἀνειλ- 5
4 κυσμένων τὴν ἑτέραν κατέαξεν. ἐγένετο δὲ καὶ ἐν Πεπαρήθῳ
κύματος ἐπαναχώρησίς τις, οὐ μέντοι ἐπέκλυσέ γε· καὶ
σεισμὸς τοῦ τεύχους τι κατέβαλε καὶ τὸ πρυτανεῖον καὶ
5 ἄλλας οἰκίας ὀλίγας. αἴτιον δ' ἔγωγε νομίζω τοῦ τοιοῦτου,
ἢ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, κατὰ τοῦτο ἀποστέλλειν 10
τε τὴν θάλασσαν καὶ ἔξαπίνης πάλιν ἐπισπωμένην βιαιότερον
τὴν ἐπίκλυσιν ποιῶν· ἄνευ δὲ σεισμοῦ οὐκ ἂν μοι δοκεῖ τὸ
τοιοῦτο ξυμβῆναι γενέσθαι.
- 90 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολέμουν μὲν καὶ ἄλλοι, ὡς ἐκάστοις
ξυνέβαιεν, ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελιώται ἐπ' ἀλλή- 15
λους στρατεύοντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ξὺν τοῖς σφετέροις ξυμ-
μάχοις· ἃ δὲ λόγον μάλιστα ἄξια ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων οἱ
ξύμμαχοι ἔπραξαν ἢ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἀντιπόλεμοι,
2 τούτων μνησθήσομαι. Χαροιάδου γὰρ ἤδη τοῦ Ἀθηναίων
στρατηγοῦ τεθνηκότος ὑπὸ Συρακοσίων πολέμῳ Λάχης ἀπα- 20
σαν ἔχων τῶν νεῶν τὴν ἀρχὴν ἐστράτευσε μετὰ τῶν ξυμμάχων
ἐπὶ Μυλὰς τὰς Μεσσηνίων. ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς
Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουροῦσαι καὶ τινα καὶ ἐνέδραν
3 πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι τοὺς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσι καὶ διαφθείρουσι 25
πολλοὺς, καὶ τῷ ἐρύματι προσβαλόντες ἠνάγκασαν ὁμολογίᾳ
τὴν τε ἀκρόπολιν παραδοῦναι καὶ ἐπὶ Μεσσήνην ξυστρατεῦ-
4σαι. καὶ μετὰ τοῦτο ἐπελθόντων οἱ Μεσσήνιοι τῶν τε
Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων προσεχώρησαν καὶ αὐτοί,
ὁμήρους τε δόντες καὶ τὰ ἄλλα πιστὰ παρασχόμενοι. 30
- 91 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ Ἀθηναῖοι τριάκοντα μὲν ναῦς

11 ἐπισπώμενον, ut videtur, legit Schol. 18 ἀντιπόλεμοι Pollux :
ἀντιπολέμοι codd. 22 post τὰς add. τῶν Α Β Ε F M [G]

ἔστειλαν περὶ Πελοπόννησον, ὧν ἑστρατήγει Δημοσθένης
 τε ὁ Ἄλκισθένης καὶ Προκλῆς ὁ Θεοδώρου, ἐξήκοντα δὲ ἑς
 Μῆλον καὶ δισχιλίους ὀπλίτας· ἑστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας
 ὁ Νικηράτου. τοὺς γὰρ Μηλίους ὄντας νησιώτας καὶ οὐκ
 5 ἠθέλοντας ὑπακούειν οὐδὲ ἑς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἰέναι
 ἐβούλοντο προσαγαγέσθαι. ὥς δὲ αὐτοῖς δηουμένης τῆς 3
 γῆς οὐ προσεχώρουν, ἄραυτες ἐκ τῆς Μήλου αὐτοὶ μὲν
 ἔπλευσαν ἑς Ὠρωπὸν τῆς Γραϊκῆς, ὑπὸ νύκτα δὲ σχόντες
 εὐθὺς ἐπορεύοντο οἱ ὀπλίται ἀπὸ τῶν νεῶν περὶ ἑς Τάναγραν
 10 τῆς Βοιωτίας. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πανδημεῖ Ἀθηναῖοι, 4
 Ἴππονίκου τε τοῦ Καλλίου στρατηγούτου καὶ Εὐρυμέδοντος
 τοῦ Θουκλέους, ἀπὸ σημείου ἑς τὸ αὐτὸ κατὰ γῆν ἀπήντων.
 καὶ στρατοπεδευσάμενοι ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Τανάγρα 5
 ἐδήουν καὶ ἐνηυλίσαντο. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μάχῃ κρατήσαντες
 15 τοὺς ἐπεξεληθόντας τῶν Ταναγραίων καὶ Θηβαίων τιὰς προσ-
 βεβοηθηκότας καὶ ὄπλα λαβόντες καὶ τροπαῖον στήσαντες
 ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν ἑς τὴν πόλιν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ 6
 παραπλεύσας ὁ Νικίας ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ τῆς Λοκρίδος τὰ
 ἐπιθαλάσσια ἔεμε καὶ ἀνεχώρησεν ἐπ' οἴκου.
 20 Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν 92
 τὴν ἐν Τραχινίᾳ ἀποικίαν καθίσταντο ἀπὸ τοιαύδε γνώμης.
 Μηλιῆς οἱ ξύμπαντες εἰσὶ μὲν τρία μέρη, Παράλιοι Ἰριῆς 2
 Τραχίνιοι· τούτων δὲ οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ
 Οἰταίων ὁμόρων ὄντων, τὸ πρῶτον μελλήσαντες Ἀθηναίοις
 25 προσθεῖναι σφᾶς αὐτούς, δείσαντες δὲ μὴ οὐ σφίσι πιστοὶ
 ᾧσι, πέμπουσιν ἑς Λακεδαίμονα, ἐλόμενοι πρεσβευτὴν Τει-
 σαμενόν. ξυνεπρεσβεύοντο δὲ αὐτοῖς καὶ Δωριῆς, ἡ μητρό- 3
 πολις τῶν Λακεδαιμονίων, τῶν αὐτῶν δεόμενοι· ὑπὸ γὰρ
 τῶν Οἰταίων καὶ αὐτοὶ ἐφθείροντο. ἀκούσαντες δὲ οἱ Λακε- 4
 30 δαιμόνιοι γνώμην εἶχον τὴν ἀποικίαν ἐκπέμπειν, τοῖς τε
 Τραχινίοις βουλόμενοι καὶ τοῖς Δωριεῦσι τιμωρεῖν. καὶ

5 αὐτῶν Krüger 8 Γραϊκῆς Stahl: πέραν γῆς codd. 21 Τρα-
 χινίαις A B E F M suprascr. G 22 Ἰριῆς Bursian: Ἰερῆς codd.
 29 post αὐτοὶ add. πολέμῳ C G

- ἄμα τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθίστασθαι· ἐπὶ τε γὰρ τῇ Εὐβοίᾳ ναυτικὸν παρασκευασθῆναι ἄν, ὥστ' ἐκ βραχέος τὴν διάβασιν γίνεσθαι, τῆς τε ἐπὶ Θράκης παρόδου χρησίμως ἕξειν. τό τε ζύμπαν 5 ὄρμηγτο τὸ χωρίον κτίσειν. πρῶτον μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς 5 τὸν θεὸν ἐπήρουντο, κελεύοντας δὲ ἐξέπεμψαν τοὺς οἰκήτορας αὐτῶν τε καὶ τῶν περιόικων, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὸν βουλόμενον ἐκέλευον ἔπεσθαι πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων ἔθνων. οἰκισταὶ δὲ τρεῖς Λακεδαιμονίων 6 ἠγήσαντο, Λέων καὶ Ἀλκίδας καὶ Δαμάγων. καταστάντες 10 δὲ ἐτείχισαν τὴν πόλιν ἐκ καινῆς, ἣ νῦν Ἡράκλεια καλεῖται, ἀπέχουσα Θερμοπυλῶν σταδίους μάλιστα τεσσαράκοντα, τῆς δὲ θαλάσσης εἴκοσι. νεώριά τε παρεσκευάζοντο, καὶ εἶρξαν τὸ κατὰ Θερμοπύλας κατ' αὐτὸ τὸ στενόν, ὅπως εὐφύλακτα 93 αὐτοῖς εἴη. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως ταύτης ξυνοικίζου- 15 μένης τὸ πρῶτον ἔδεισάν τε καὶ ἐνόμισαν ἐπὶ τῇ Εὐβοίᾳ μάλιστα καθίστασθαι, ὅτι βραχύς ἐστιν ὁ διάπλους πρὸς τὸ Κήναιον τῆς Εὐβοίας. ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖς 2 ἀπέβη· οὐ γὰρ ἐγένετο ἀπ' αὐτῆς δευδὸν οὐδέν. αἴτιον δὲ ἦν οἷ τε Θεσσαλοὶ ἐν δυνάμει ὄντες τῶν ταύτῃ χωρίων, 20 καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῆ ἐκτίζετο, φοβούμενοι μὴ σφίσι μεγάλη ἰσχύϊ παροικῶσιν, ἔφθειρον καὶ διὰ παντὸς ἐπολέμουν ἀνθρώποις νεοκαταστάτοις, ἕως ἐξετρήχωσαν γενομένους τὸ πρῶτον καὶ πάνυ πολλοὺς (πᾶς γάρ τις Λακεδαιμονίων οἰκίζόντων θαρσαλέως ἦει, βέβαιον νομίζων τὴν πόλιν)· οὐ 25 μέντοι ἦκιστα οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων οἱ ἀφικνούμενοι τὰ πράγματά τε ἔφθειρον καὶ ἐς ὀλιγανθρωπίαν κατέστησαν, ἐκφοβήσαντες τοὺς πολλοὺς χαλεπῶς τε καὶ ἔστιν ἂν οὐ καλῶς ἐξηγούμενοι, ὥστε ῥᾶον ἤδη αὐτῶν οἱ 30 πρόσοικοι ἐπεκράτουν.
- 94 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν ἐν τῇ Μήλῳ οἱ Ἀθηναῖοι κατείχοντο, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τριάκοντα

νεῶν Ἀθηναῖοι περὶ Πελοπόννησον ὄντες πρῶτον ἐν Ἑλλο-
 μενῶ τῆς Λευκαδίας φρουρούς τινὰς λοχήσαντες διέφθειραν,
 ἔπειτα ὕστερον ἐπὶ Λευκάδα μείζονι στόλῳ ἦλθον, Ἀκαρνασί
 τε πᾶσι, οἳ πανδημεὶ πλὴν Οἰνιαδῶν ξυνέσποντο, καὶ Ζα-
 5 κυνθίοις καὶ Κεφαλλῆσι καὶ Κερκυραίων πέντε καὶ δέκα
 ναυσίν. καὶ οἳ μὲν Λευκάδιοι τῆς τε ἕξω γῆς δηουμένης 2
 καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ, ἐν ᾗ καὶ ἡ Λευκάς ἐστι καὶ τὸ
 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πλήθει βιαζόμενοι ἠσύχαζον· οἳ δὲ
 Ἀκαρναῆες ἠξίουον Δημοσθένη τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων
 10 ἀποτεχιζέειν αὐτούς, νομίζοντες ῥαδίως γ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι
 καὶ πόλεως αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι. Δημοσθένης 3
 δ' ἀναπέιθεται κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὑπὸ Μεσσηνίων ὡς
 καλὸν αὐτῷ στρατιᾶς τοσαύτης ξυνειλεγμένης Αἰτωλοῖς ἐπι-
 θέσθαι, Ναυπάκτῳ τε πολεμίοις οὔσι καὶ, ἣν κρατήσῃ αὐτῶν,
 15 ῥαδίως καὶ τὸ ἄλλο Ἑπειρωτικὸν τὸ ταύτῃ Ἀθηναίοις προσ-
 ποιήσειν. τὸ γὰρ ἔθνος μέγα μὲν εἶναι τὸ τῶν Αἰτωλῶν 4
 καὶ μάχιμον, οἰκοῦν δὲ κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας
 διὰ πολλοῦ, καὶ σκευῆ ψιλῇ χρώμενον οὐ χαλεπὸν ἀπέφαινον,
 πρὶν ξυμβοηθῆσαι, καταστραφῆναι. ἐπιχειρεῖν δ' ἐκέλευον 5
 20 πρῶτον μὲν Ἀποδωτοῖς, ἔπειτα δὲ Ὀφιονεῦσι καὶ μετὰ τού-
 τους Εὐρυτάσι, ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν,
 ἀγνωστότατοι δὲ γλώσσαν καὶ ὠμοφάγοι εἰσίν, ὡς λέγονται
 τούτων γὰρ ληφθέντων ῥαδίως καὶ τᾶλλα προσχωρήσειν.
 ὁ δὲ τῶν Μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς καὶ μάλιστα 95
 25 ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως τοῖς ἠπειρώταις συμμαχοῖς
 μετὰ τῶν Αἰτωλῶν δύνασθαι ἂν κατὰ γῆν ἐλθεῖν ἐπὶ Βοιω-
 τοὺς διὰ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν, ἐν
 δεξιᾷ ἔχων τὸν Παρνασσόν, ἕως καταβαίῃ ἐς Φωκέας, οἳ
 προθύμως ἐδόκουν κατὰ τὴν Ἀθηναίων αἰεὶ ποτε φιλίαν
 30 ξυστρατεύσειν ἢ καὶ βίᾳ προσαχθῆναι (καὶ Φωκεῦσιν ἤδη
 ὄμορος ἡ Βοιωτία ἐστίν), ἄρας οὖν ζύμπαντι τῷ στρατεύματι

2 Λευκαδίας E : Ἀρκαδίας cett.
 πόλεως C : πόλεός τε cett. [G]
 τεῦσαι M : ξυ(ν)στρατεύειν cett.

10 γ' C : τ' cett. [G] 11 καὶ
 30 ξυστρατεύσειν Stahl : ξυστρα-

- ἀπὸ τῆς Λευκάδος ἀκόντων τῶν Ἀκαρνάνων παρέπλευσεν ἐς
 2 Σόλλιον. κοινώσας δὲ τὴν ἐπίνοϊαν τοῖς Ἀκαρνᾶσι, ὡς οὐ
 προσεδέξαντο διὰ τῆς Λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισω, αὐτὸς
 τῇ λοιπῇ στρατιᾷ, Κεφαλλῆσι καὶ Μεσσηνίοις καὶ Ζακυνθίοις
 καὶ Ἀθηναίων τριακοσίοις τοῖς ἐπιβάταις τῶν σφετέρων 5
 νεῶν (αἱ γὰρ πέντε καὶ δέκα τῶν Κερκυραίων ἀπῆλθον νῆες),
 3 ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰτωλοῦς. ὠρμάτο δὲ ἐξ Οἰνεῶνος τῆς
 Λοκρίδος. οἱ δὲ Ὀζόλαι οὗτοι Λοκροὶ ξύμμαχοι ἦσαν, καὶ
 ἔδει αὐτοὺς πανστρατιᾷ ἀπαντῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὴν
 μεσόγειαν· ὄντες γὰρ ὄμοροι τοῖς Αἰτωλοῖς καὶ ὁμόσκειοι 10
 μεγάλη ὠφελία ἐδόκουν εἶναι ξυστρατεύοντες μάχης τε ἐμ-
 96 πειρία τῆς ἐκείνων καὶ χωρίων. αὐλισάμενος δὲ τῷ στρατῷ
 ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Νεμείου τῷ ἱερῷ, ἐν ᾧ Ἡσίοδος ὁ ποιητῆς
 λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτη ἀποθανεῖν, χρησθὲν αὐτῷ ἐν Νεμέᾳ
 τοῦτο παθεῖν, ἅμα τῇ ἕφ' ἄρας ἐπορεύετο ἐς τὴν Αἰτωλίαν, 15
 2 καὶ αἰρεῖ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Ποτιδιανίαν καὶ τῇ δευτέρᾳ Κρο-
 κύλειον καὶ τῇ τρίτῃ Τείχιον, ἔμενέ τε αὐτοῦ καὶ τὴν λείαν
 ἐς Εὐπάλιον τῆς Λοκρίδος ἀπέπεμψεν· τὴν γὰρ γνώμην
 εἶχε τὰ ἄλλα καταστρεψάμενος οὕτως ἐπὶ Ὀφιονέας, εἰ μὴ
 βούλωτο ξυγχωρεῖν, ἐς Ναύπακτον ἐπαναχωρήσας στρα- 20
 τεύσαι ἕστερον.
 3 Τοὺς δὲ Αἰτωλοῦς οὐκ ἐλάνθανεν αὕτη ἢ παρασκευὴ οὔτε
 ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεβουλεύετο, ἐπειδὴ τε ὁ στρατὸς ἐσεβε-
 βλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες, ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι
 Ὀφιονέων οἱ πρὸς τὸν Μηλιακὸν κόλπον καθήκοντες Βωμῆς 25
 97 καὶ Καλλιῆς ἐβοήθησαν. τῷ δὲ Δημοσθένει τοιούδε τι οἱ
 Μεσσηνιοὶ παρήνουν, ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον· ἀναδιδάσκοντες
 αὐτὸν τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥαδία ἢ αἵρεσις, λέναι ἐκέλευον
 ὅτι τάχιστα ἐπὶ τὰς κόμας καὶ μὴ μένειν ἕως ἂν ξύμπαντες
 ἄθροισθέντες ἀντιτάξωνται, τὴν δ' ἐν ποσὶν αἰεὶ πειρᾶσθαι 30
 2 αἰρεῖν. ὁ δὲ τούτοις τε πεισθεὶς καὶ τῇ τύχῃ ἐλπίσας, ὅτι
 οὐδὲν αὐτῷ ἠναντιοῦτο, τοὺς Λοκροὺς οὐκ ἀναμείνας οὐς

αὐτῷ ἔδει προσβοηθῆσαι (ψιλῶν γὰρ ἀκοντιστῶν ἐνδεῆς ἦν
 μάλιστα) ἐχώρει ἐπὶ Αἰγίτιον, καὶ κατὰ κράτος αἰρεῖ ἐπιών.
 ὑπέφευγον γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν λόφων τῶν
 ὑπὲρ τῆς πόλεως· ἦν γὰρ ἐφ' ὑψηλῶν χωρίων ἀπέχουσα
 5 τῆς θαλάσσης ὄγδοῆκοντα σταδίους μάλιστα. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ 3
 (βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ Αἰγίτιον) προσέβαλλον
 τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις καταθέοντες ἀπὸ τῶν
 λόφων ἄλλοι ἄλλοθεν καὶ ἐσηκόντιζον, καὶ ὅτε μὲν ἐπίοι τὸ
 τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὑπεχώρου, ἀναχωροῦσι δὲ
 10 ἐπέκειντο· καὶ ἦν ἐπὶ πολὺ τοιαύτη ἡ μάχη, διώξεις τε
 καὶ ὑπαγωγαί, ἐν οἷς ἀμφοτέροις ἦσσοις ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι.
 μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται εἶχόν τε τὰ βέλη αὐτοῖς καὶ οἰοί τε 98
 ἦσαν χρῆσθαι, οἱ δὲ ἀντεῖχον (τοξενόμενοι γὰρ οἱ Αἰτωλοὶ
 ἄνθρωποι ψιλοὶ ἀνεστέλλοντο)· ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου
 15 ἀποθανόντος οὗτοι διεσκεδάσθησαν καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν
 καὶ ἐπὶ πολὺ τῷ αὐτῷ πόνῳ ξυνεχόμενοι, οἱ τε Αἰτωλοὶ
 ἐνέκειντο καὶ ἐσηκόντιζον, οὕτω δὴ τραπόμενοι ἔφευγον, καὶ
 ἐσπίπτουτες ἔς τε χαράδρας ἀνεκβάτους καὶ χωρία ὧν οὐκ
 ἦσαν ἔμπειροι διεφθείροντο· καὶ γὰρ ὁ ἡγεμὼν αὐτοῖς τῶν
 20 ὀδῶν Χρόμων ὁ Μεσσήνιος ἐτύγχανε τεθνηκώς. οἱ δὲ 2
 Αἰτωλοὶ ἐσακοντίζοντες πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ τροπῇ
 κατὰ πόδας αἰροῦντες ἄνθρωποι ποδώκεις καὶ ψιλοὶ δι-
 ἐφθειρον, τοὺς δὲ πλείους τῶν ὀδῶν ἀμαρτάνοντας καὶ ἔς τὴν
 ὕλην ἐσφερομένους, ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, πῦρ κομισά-
 25 μνοι περιεπίμπρασαν· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη τῆς φυγῆς 3
 καὶ τοῦ ὀλέθρου τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἀθηναίων, μόλις τε
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸν Οἰνεῶνα τῆς Λοκρίδος, ὅθεν περ
 καὶ ὠρμήθησαν, οἱ περιγενόμενοι κατέφυγον. ἀπέθανον δὲ 4
 τῶν τε ξυμμάχων πολλοὶ καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων ὀπλίται περὶ
 30 εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατόν, τοσοῦτοι μὲν τὸ πλῆθος καὶ
 ἡλικία ἢ αὐτῇ οὗτοι βέλτιστοι δὴ ἄνδρες ἐν τῷ πολέμῳ

3 ὑπέφυγον Herwerden 6 προσέβαλον C G 26 τῷ στρα-
 τοπέδῳ Reiske : τῶν στρατοπέδων cett. : in Atheniensi exercitu Valla

τῷδε ἐκ τῆς Ἀθηναίων πόλεως διεφθάρησαν· ἀπέθανε δὲ
 5 καὶ ὁ ἕτερος στρατηγὸς Προκλῆς. τοὺς δὲ νεκροὺς ὑπο-
 σπόνδους ἀνελόμενοι παρὰ τῶν Αἰτωλῶν καὶ ἀναχωρήσαντες
 ἐς Ναύπακτον ὕστερον ἐς τὰς Ἀθήνας ταῖς ναυσὶν ἐκομί-
 σθησαν. Δημοσθένης δὲ περὶ Ναύπακτον καὶ τὰ χωρία 5
 ταῦτα ὑπελείφθη, τοῖς πεπραγμένοις φοβούμενος τοὺς Ἀθη-
 ναίους.

99 Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ οἱ περὶ Σικελίαν
 Ἀθηναῖοι πλεύσαντες ἐς τὴν Λοκρίδα ἐν ἀποβάσει τέ τινα
 τοὺς προσβοηθήσαντας Λοκρῶν ἐκράτησαν καὶ περιπόλιον 10
 αἰρούσιν ὃ ἦν ἐπὶ τῷ Ἄλκι ποταμῷ.

100 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Αἰτωλοὶ πρόεμψαντες πρότερον ἐς
 τε Κόρινθον καὶ ἐς Λακεδαίμονα πρέσβεις, Τόλοφόν τε τὸν
 Ὀφιονέα καὶ Βοριάδην τὸν Εὐρυτάνα καὶ Τείσανδρον τὸν
 Ἀποδωτόν, πείθουσιν ὥστε σφίσι πέμψαι στρατιὰν ἐπὶ 15
 2 Ναύπακτον διὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴν. καὶ ἐξέ-
 πεμψαν Λακεδαιμόνιοι περὶ τὸ φθινόπωρον τρισχιλίους
 ὀπλίτας τῶν ξυμμάχων. τούτων ἦσαν πεντακόσιοι ἐξ
 Ἡρακλείας τῆς ἐν Τραχίνι πόλεως τότε νεοκτίστου οὔσης·
 Σπαρτιάτης δ' ἦρχεν Εὐρύλοχος τῆς στρατιάς, καὶ ξυνη- 20
 κολούθουν αὐτῷ Μακάριος καὶ Μενεδαῖος οἱ Σπαρτιάται.

101 Ξυλληγέντος δὲ τοῦ στρατεύματος ἐς Δελφοὺς ἐπεκηρυκεῖτο
 Εὐρύλοχος Λοκροῖς τοῖς Ὀζόλαις· διὰ τούτων γὰρ ἡ ὁδὸς ἦν
 ἐς Ναύπακτον, καὶ ἅμα τῶν Ἀθηναίων ἐβούλετο ἀποστήσαι
 2 αὐτούς. ξυνέπρασσον δὲ μάλιστα αὐτῷ τῶν Λοκρῶν Ἀμ- 25
 φισσῆς διὰ τὸ τῶν Φωκέων ἔχθος δεδιότες· καὶ αὐτοὶ πρῶτοι
 δόντες ὀμήρους καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισαν δοῦναι φοβουμένους
 τὸν ἐπιόντα στρατόν, πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὀμόρους αὐτοῖς
 Μνουέας (ταύτη γὰρ δυσσεσβολώτατος ἡ Λοκρίς), ἔπειτα
 Ἰπνέας καὶ Μεσσαπίους καὶ Τριταίεας καὶ Χαλαίους καὶ 30

21 Μενεδαῖος Hudson (accentum corr. L. Dindorf) : Μενέδατος codd.

26 πρῶτοι Krüger : πρῶτον codd. : *primi* Valla 29 Μνανέας in titulis
 scribitur 30 Μεσαπίους Steph. Byz. Τριτοίεας CG : Τριταίους

Steph. Byz. : Τριτέας in titulis scribitur Χαλειέας in titulis scribitur

Τολοφώνιους καὶ Ἡσίοιους καὶ Οἰανθέας. οὗτοι καὶ ξυ-
 εστράτεον πάντες. Ὀλπαῖοι δὲ ὀμήρους μὲν ἔδοσαν, ἡκο-
 λούθουν δὲ οὐ καὶ Ὑαῖοι οὐκ ἔδοσαν ὀμήρους πρὶν αὐτῶν
 εἶλον κώμην Πόλιον ὄνομα ἔχουσαν. ἐπειδὴ δὲ παρεσκευάστο 102
 5 πάντα καὶ τοὺς ὀμήρους κατέθετο εἰς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν,
 ἐχώρει τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ναύπακτον διὰ τῶν Λοκρῶν, καὶ
 πορευόμενος Οἰνεῶνα αἰρεῖ αὐτῶν καὶ Εὐπάλιον· οὐ γὰρ
 προσεχώρησαν. γενόμενοι δ' ἐν τῇ Ναυπακτίᾳ καὶ οἱ 2
 Αἰτωλοὶ ἅμα ἤδη προσβεβηθηκότες ἐδῆρουν τὴν γῆν καὶ
 10 τὸ προάστειον ἀτείχιστον ὃν εἶλον· ἐπὶ τε Μολύκρειον
 ἐλθόντες τὴν Κορωθίων μὲν ἀποικίαν, Ἀθηναίων δὲ ὑπήκοον,
 αἰροῦσι. Δημοσθένης δὲ ὁ Ἀθηναῖος (ἔτι γὰρ ἐτύγχανεν 3
 ὧν μετὰ τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας περὶ Ναύπακτον) προαισθό-
 μενος τοῦ στρατοῦ καὶ δεῖσας περὶ αὐτῆς, ἐλθὼν πείθει
 15 Ἀκαρνανας, χαλεπῶς διὰ τὴν ἐκ τῆς Λευκάδος ἀναχώρησιν,
 βοηθῆσαι Ναυπάκτῳ. καὶ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν 4
 νεῶν χιλίους ὀπλίτας, οἱ ἐσελθόντες περιεποίησαν τὸ χωρίον·
 δευρὸν γὰρ ἦν μὴ μεγάλου ὄντος τοῦ τείχους, ὀλίγων δὲ τῶν
 ἀμυνομένων, οὐκ ἀντίσχωσι. Εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' 5
 20 αὐτοῦ ὡς ἦσθοντο τὴν στρατιὰν ἐσεληλυθυῖαν καὶ ἀδύνατον
 ὃν τὴν πόλιν βία ελεῖν, ἀνεχώρησαν οὐκ ἐπὶ Πελοποννήσου,
 ἀλλ' εἰς τὴν Αἰολίδα τὴν νῦν καλουμένην Καλυδῶνα καὶ
 Πλευρῶνα καὶ εἰς τὰ ταύτη χωρία καὶ εἰς Πρόσχιον τῆς
 Αἰτωλίας. οἱ γὰρ Ἀμπρακιῶται ἐλθόντες πρὸς αὐτοὺς 6
 25 πείθουσιν ὥστε μετὰ σφῶν Ἄργει τε τῷ Ἀμφιλοχικῷ καὶ
 Ἀμφιλοχίᾳ τῇ ἄλλῃ ἐπιχειρῆσαι καὶ Ἀκαρνανία ἅμα, λέ-
 γοντες ὅτι, ἦν τούτων κρατήσωσι, πᾶν τὸ ἡπειρωτικὸν Λακε-
 δαιμονίους ξύμμαχον καθεστήξει. καὶ ὁ μὲν Εὐρύλοχος 7
 πεισθεὶς καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἀφείλ ἡσύχαζε τῷ στρατῷ περὶ
 30 τοὺς χώρους τούτους, ἕως τοῖς Ἀμπρακιώταις ἐκστρατευσά-
 μένοις περὶ τὸ Ἄργος δέοι βοηθεῖν. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
 Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι τοῦ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος 103

1 Ἴσιους in titulis scribitur

23 prius ἐς secl. Herwerden

ἐπελθόντες μετὰ τῶν Ἑλλήνων ξυμμάχων καὶ ὅσοι Σικελῶν
κατὰ κράτος ἀρχόμενοι ὑπὸ Συρακοσίων καὶ ξύμμαχοι ὄντες
ἀποστάντες αὐτοῖς [ἀπὸ Συρακοσίων] ξυνεπολέμουν, ἐπ'
Ἰνῆσαν τὸ Σικελικὸν πόλισμα, οὗ τὴν ἀκρόπολιν Συρα-
κόσιοι εἶχον, προσέβαλον, καὶ ὡς οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, 5
2 ἀπῆσαν. ἐν δὲ τῇ ἀναχωρήσει ὑστέροις Ἀθηναίων τοῖς
ξυμμάχοις ἀναχωροῦσιν ἐπιτίθενται οἱ ἐκ τοῦ τειχίσματος
Συρακόσιοι, καὶ προσπεσόντες τρέπουσί τε μέρος τι τοῦ
3 στρατοῦ καὶ ἀπέκτειναν οὐκ ὀλίγους. καὶ μετὰ τοῦτο ἀπὸ
τῶν νεῶν ὁ Λάχης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Λοκρίδα ἀπο- 10
βάσεις τιναὶ ποιησάμενοι κατὰ τὸν Καϊκῖνον ποταμὸν τοὺς
προσβοηθοῦντας Λοκρῶν μετὰ Προξένου τοῦ Καπάτωνος
ὡς τριακοσίους μάχη ἐκράτησαν καὶ ὅπλα λαβόντες ἀπε-
χώρησαν.

- 104 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Δῆλον ἐκάθηραν Ἀθηναῖοι 15
κατὰ χρησμὸν δὴ τινα. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ Πεισιστρατος
ὁ τύραννος πρότερον αὐτήν, οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ
ιεροῦ ἐφεωρᾶτο τῆς νήσου· τότε δὲ πᾶσα ἐκαθάρθη τοιῷδε
2 τρόπῳ. θῆκαι ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν Δήλῳ, πάσας
ἀνεῖλον, καὶ τὸ λοιπὸν προεῖπον μήτε ἐναποθνήσκει ἐν τῇ 20
νήσῳ μήτε ἐντίκτειν, ἀλλ' ἐς τὴν Ῥήνειαν διακομίζεσθαι.
ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια τῆς Δήλου οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυ-
κράτης ὁ Σαμίων τύραννος ἰσχύσας τινα χρόνον ναυτικῶ
καὶ τῶν τε ἄλλων νήσων ἄρξας καὶ τὴν Ῥήνειαν ἐλὼν
ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ ἀλύσει δῆσας πρὸς τὴν 25
Δῆλον. καὶ τὴν πεντετηρίδα τότε πρῶτον μετὰ τὴν κάθαρσιν
3 ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Δῆλια. ἦν δὲ ποτε καὶ τὸ πάλαι
μεγάλῃ ξύνοδος ἐς τὴν Δῆλον τῶν Ἰώνων τε καὶ περικτιόνων
νησιωτῶν· ξύν τε γὰρ γυναῖξι καὶ παισὶν ἐθεώρουν, ὥσπερ
νῦν ἐς τὰ Ἐφέσια Ἴωνες, καὶ ἀγῶν ἐποιεῖτο αὐτόθι καὶ 30
4 γυμνικὸς καὶ μουσικὸς, χοροὺς τε ἀνῆγον αἱ πόλεις. δηλοῖ

3 ἀπὸ Συρακοσίων secl. Kistemaker ἐπ' Ἰνῆσαν F: ἐπὶ νῆσ-
σαν ABC E: ἐπ' Ἰνισαν M: ἐπὶ νῆσαν c G 26 πεντατηρίδα G
(a erasum) M: πεντετηρίαν C 27 τὰ Δῆλια secl. Herwerden

δὲ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἅ
ἔστιν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος·

ἀλλ' ὅτε Δήλῳ, Φοῖβε, μάλιστα γε θυμὸν ἐτέρφθης,
ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται
5 σὺν σφοδῶν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἀγυῖαν·
ἔνθα σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὄρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ
μησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν καθέσωσιν ἀγῶνα.

ὅτι δὲ καὶ μουσικῆς ἀγῶν ἦν καὶ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων ἐν 5
τοῖσδε αὖθις, ἅ ἔστιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ προοιμίου· τὸν γὰρ
10 Δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνήσας ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου
ἐς τάδε τὰ ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη·

ἀλλ' ἄγεθ', ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,
χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε
μνήσασθ', ὅπποτε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
15 ἐνθάδ' ἀνείρηται ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθῶν·
'ὦ κούραι, τίς δ' ὑμῖν ἀνὴρ ἦδιστος αἰοιδῶν
ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέφ' ἔτερπεσθε μάλιστα;
ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθαι ἀφήμωσ·
'τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνι παιπαλοέσση·'

20 τοσαῦτα μὲν Ὅμηρος ἐτεκμηρίωσεν ὅτι ἦν καὶ τὸ πάλαι 6
μεγάλη ξύνοδος καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ Δήλῳ· ὕστερον δὲ τοὺς
μὲν χοροὺς οἱ νησιῶται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μεθ' ἱερῶν ἐπεμ-
πον, τὰ δὲ περὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ πλείστα κατελύθη ὑπὸ
ξυμφορῶν, ὡς εἰκός, πρὶν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι τότε τὸν ἀγῶνα
25 ἐποίησαν καὶ ἵπποδρομίας, ἢ πρότερον οὐκ ἦν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀμπρακιῶται, ὥσπερ ὑποσχόμενοι 105
Εὐρυλόχῳ τὴν στρατιὰν κατέσχον, ἐκστρατεύονται ἐπὶ Ἄργος
τὸ Ἀμφιλοχικὸν τρισχιλίους ὀπλίταις, καὶ ἐσβαλόντες ἐς
τὴν Ἀργεῖαν καταλαμβάνουσιν Ὀλπας, τείχος ἐπὶ λόφου
30 ἰσχυρὸν πρὸς τῇ θαλάσῃ, ὃ ποτε Ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι
κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο· ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς Ἀργείων

3 ἄλλοτε Camerarius
hymn. Hom. : ὑμῖν codd.

6 τε vulgo : om. codd.

16 ὕμῖν codd.

30 post Ἀκαρνᾶνες add. καὶ Ἀμφίλοχοι Niese

πόλεως ἐπιθαλασσίας οὔσης πέντε καὶ εἴκοσι σταδίου
 2 μάλιστα. οἱ δὲ Ἀκαρνανες οἱ μὲν ἐς Ἄργος ξυνεβοήθουν,
 οἱ δὲ τῆς Ἀμφιλοχίας ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ ὃ Κρήναι
 καλεῖται, φυλάσσοντες τοὺς μετὰ Εὐρυλόχου Πελοποννη-
 σίους μὴ λάθωσι πρὸς τοὺς Ἀμπρακιώτας διελθόντες, ἐστρα- 5
 3 τοπεδεύσαντο. πέμπουσι δὲ καὶ ἐπὶ Δημοσθένη τὸν ἐς τὴν
 Αἰτωλίαν Ἀθηναίων στρατηγήσαντα, ὅπως σφίσιν ἡγεμῶν
 γίνηται, καὶ ἐπὶ τὰς εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων αἱ ἔτυχον περὶ
 Πελοπόννησον οὔσαι, ὧν ἦρχεν Ἀριστοτέλης τε ὁ Τιμοκρά-
 4 τος καὶ Ἱεροφῶν ὁ Ἀντιμνήστου. ἀπέστειλαν δὲ καὶ ἄγγελον 10
 οἱ περὶ τὰς Ὀλπας Ἀμπρακιῶται ἐς τὴν πόλιν κελεύοντες
 σφίσι βοθεῖν πανδημί, δεδιότες μὴ οἱ μετ' Εὐρυλόχου οὐ
 δύνωνται διελθεῖν τοὺς Ἀκαρνανας καὶ σφίσιν ἢ μονωθεῖσιν
 ἢ μάχη γένηται ἢ ἀναχωρεῖν βουλομένοις οὐκ ἢ ἀσφαλές.
 106 Οἱ μὲν οὖν μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννήσιοι ὡς ἦσθοντο 15
 τοὺς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώτας ἦκοντας, ἄραυτες ἐκ τοῦ
 Προσχίου ἐβοήθουν κατὰ τάχος, καὶ διαβάντες τὸν Ἀχε-
 λῶν ἐχώρουν δι' Ἀκαρνανίας οὔσης ἐρήμον διὰ τὴν ἐς
 Ἄργος βοήθειαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες τὴν Στρατίων πόλιν
 καὶ τὴν φρουρὰν αὐτῶν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν ἄλλην Ἀκαρνα- 20
 2 νίαν. καὶ διελθόντες τὴν Στρατίων γῆν ἐχώρουν διὰ τῆς
 Φυτίας καὶ αὐθις Μεδεῶνος παρ' ἔσχατα, ἔπειτα διὰ Λιμναίας·
 καὶ ἐπέβησαν τῆς Ἀγραίων, οὐκέτι Ἀκαρνανίας, φιλίας δὲ
 3 σφίσιν. λαβόμενοι δὲ τοῦ Θυάμου ὄρους, ὃ ἐστὶν Ἀγραϊκόν,
 ἐχώρουν δι' αὐτοῦ καὶ κατέβησαν ἐς τὴν Ἀργεῖαν νυκτὸς 25
 ἦδη, καὶ διεξελθόντες μεταξὺ τῆς τε Ἀργείων πόλεως καὶ
 τῆς ἐπὶ Κρήναις Ἀκαρνανῶν φυλακῆς ἔλαθον καὶ προσ-
 107 ἐμείξαν τοῖς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώταις. γενόμενοι δὲ ἀθρόοι
 ἅμα τῇ ἡμέρᾳ καθίζουσιν ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν καλουμένην
 καὶ στρατόπεδον ἐποίησαντο. Ἀθηναῖοι δὲ ταῖς εἴκοσι ναυσὶν 30
 οὐ πολλῶ ὕστερον παραγίγνονται ἐς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον
 βοηθοῦντες τοῖς Ἀργείοις, καὶ Δημοσθένης Μεσσηνίων μὲν

ἔχων διακοσίους ὀπλίτας, ἐξήκοντα δὲ τοξότας Ἀθηναίων.
 καὶ αἱ μὲν νῆες περὶ τὰς Ὀλπας τὸν λόφον ἐκ θαλάσσης 2
 ἐφώρμουν· οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφιλόχων ὀλίγοι (οἱ γὰρ
 πλείους ὑπὸ Ἀμπρακιωτῶν βία κατείχοντο) ἐς τὸ Ἄργος ἦδη
 5 ξυνηλυθότες παρεσκευάζοντο ὡς μαχοῦμενοι τοῖς ἐναντίοις,
 καὶ ἡγεμόνα τοῦ παντὸς ξυμμαχικοῦ αἰροῦνται Δημοσθένη
 μετὰ τῶν σφετέρων στρατηγῶν. ὁ δὲ προσαγαγὼν ἐγγὺς 3
 τῆς Ὀλπης ἐστρατοπεδεύσατο, χαράδρα δ' αὐτοὺς μεγάλη
 διείργεν. καὶ ἡμέρας μὲν πέντε ἡσύχασον, τῇ δ' ἕκτη
 10 ἐτάσσοντο ἀμφοτέροι ὡς ἐς μάχην. καὶ (μείζον γὰρ ἐγένετο
 καὶ περιέσχε τὸ τῶν Πελοποννησίων στρατόπεδον) ὁ
 Δημοσθένης δείσας μὴ κυκλωθῆ ἰοχιζεῖ ἐς ὁδόν τινα κοίλην
 καὶ λοχμῶδη ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους ἐς τετρα-
 κοσίους, ὅπως κατὰ τὸ ὑπερέχον τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυνόδῳ
 15 αὐτῇ ἐξαναστάντες οὗτοι κατὰ νότου γίνωνται. ἐπεὶ δὲ 4
 παρεσκευάστο ἀμφοτέροις, ἦσαν ἐς χεῖρας, Δημοσθένης μὲν
 τὸ δεξιὸν κέρασ ἔχων μετὰ Μεσσηνίων καὶ Ἀθηναίων ὀλί-
 γων, τὸ δὲ ἄλλο Ἀκαρνᾶνες ὡς ἕκαστοι τεταγμένοι ἐπέιχον,
 καὶ Ἀμφιλόχων οἱ παρόντες ἀκουτισταί, Πελοποννήσιοι δὲ
 20 καὶ Ἀμπρακιῶται ἀναμίξ τεταγμένοι πλὴν Μαντινέων· οὗτοι
 δὲ ἐν τῷ εὐώνυμῳ μᾶλλον καὶ οὐ τὸ κέρασ ἄκρον ἔχοντες
 ἀθρόοι ἦσαν, ἀλλ' Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ, κατὰ Μεσσηνίους καὶ Δημοσθένη. ὡς δ' ἐν 108
 χερσὶν ἦδη ὄντες περιέσχον τῷ κέρασ οἱ Πελοποννήσιοι καὶ
 25 ἐκυκλοῦντο τὸ δεξιὸν τῶν ἐναντίων, οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας Ἀκαρ-
 νᾶνες ἐπιγενόμενοι αὐτοῖς κατὰ νότου προσπίπτουσί τε καὶ
 τρέπουσι, ὥστε μήτε ἐς ἀλκὴν ὑπομείναι φοβηθέντας τε ἐς
 φυγὴν καὶ τὸ πλεόν τοῦ στρατεύματος καταστήσαι· ἐπειδὴ
 γὰρ εἶδον τὸ κατ' Εὐρύλοχον καὶ ὁ κράτιστον ἦν διαφθειρό-
 30 μενον, πολλῶ μᾶλλον ἐφοβοῦντο. καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ ὄντες
 ταύτῃ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τὸ πολὺ τοῦ ἔργου ἐπεξῆλθον.

2 τὸν λόφον secl. Herwerden
31 ἐξῆλθον ABF: διεξῆλθον M

15 νότον A B E F M suprascr. G

- 2 οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὸ Ἄργος ἀπεδίωξαν· καὶ γὰρ μαχιμώτατοι τῶν περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία τυγχάνουσι ὄντες.
- 3 ἐπαναχωροῦντες δὲ ὡς ἐώρων τὸ πλεόν νενικημένον καὶ οἱ ἄλλοι Ἀκαρνᾶνες σφίσι προσέκειντο, χαλεπῶς διεσφύζοντο 5 ἐς τὰς Ὀλπας, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον αὐτῶν, ἀτάκτως καὶ οὐδενὶ κόσμῳ προσπίπτοντες πλὴν Μαντινέων· οὗτοι δὲ μάλιστα ξυντεταγμένοι παντὸς τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησαν. καὶ ἡ μὲν μάχη ἐτελεύτα ἐς ὄψε.

- 109 Μενεδαῖος δὲ τῇ ὑστεραίᾳ Εὐρύλοχου τεθνεώτος καὶ Μα- 10 κάριου αὐτὸς παρεληφὼς τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπορῶν μεγάλης ἡσσης γεγενημένης ὅτῳ τρόπῳ ἡ μένων πολιορκήσεται ἔκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ταῖς Ἀττικαῖς ναυσὶν ἀποκεκλημένους ἢ καὶ ἀναχωρῶν διασωθήσεται, προσφέρει λόγον περὶ σπονδῶν καὶ ἀναχωρήσεως Δημοσθένει καὶ τοῖς Ἀκαρνάνων 15
- 2 στρατηγοῖς, καὶ περὶ νεκρῶν ἅμα ἀναιρέσεως. οἱ δὲ νεκροὺς μὲν ἀπέδοσαν καὶ τροπαῖον αὐτοῖς ἔστησαν καὶ τοὺς ἑαυτῶν τριακοσίους μάλιστα ἀποθανόντας ἀνείλοντο, ἀναχώρησιν δὲ ἐκ μὲν τοῦ προφανοῦς οὐκ ἐσπίεσαντο ἅπασι, κρύφα δὲ Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατήγων Ἀκαρνάνων σπένδονται 20 Μαντινεῦσι καὶ Μενεδαῖῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρχουσι τῶν Πελοποννησίων καὶ ὅσοι αὐτῶν ἦσαν ἀξιολογώτατοι ἀποχωρεῖν κατὰ τάχος, βουλόμενος ψιλῶσαι τοὺς Ἀμπρακιώτας τε καὶ τὸν μισθοφόρον ὄχλον [τὸν ξενικόν], μάλιστα δὲ Λακεδαιμονίους καὶ Πελοποννησίους διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἐκεῖνη 25
- 3 χρήζων Ἑλληνας ὡς καταπροδόντες τὸ ἑαυτῶν προυργια-
 30 κρύφα οἷς ἐδέδοτο ἐπεβούλευον· τῷ δὲ Δημοσθένει καὶ τοῖς Ἀκαρνᾶσι ἀγγέλλεται τοὺς Ἀμπρακιώτας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανδημεὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν Ὀλπῶν ἀγγε-

λίαν ἐπιβοηθεῖν διὰ τῶν Ἀμφιλόχων, βουλομένους τοῖς ἐν
 Ὀλπαις ξυμμεῖξαι, εἰδότας οὐδὲν τῶν γεγενημένων. καὶ 2
 πέμπει εὐθύς τοῦ στρατοῦ μέρος τι τὰς ὁδοὺς προλοχιούνας
 καὶ τὰ καρτερὰ προκαταληψομένους, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ
 5 ἅμα παρεσκευάζετο βοηθεῖν ἐπ' αὐτούς. ἐν τούτῳ δ' οἱ III
 Μαντινῆς καὶ οἷς ἔσπειστο πρόφασιν ἐπὶ λαχανισμὸν καὶ
 φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες ὑπαπήσαν κατ' ὀλίγους,
 ἅμα ξυλλέγοντες ἐφ' ἃ ἐξήλθον δῆθεν· προκεχωρηκότες
 δὲ ἤδη ἄπωθεν τῆς Ὀλπης θάσσον ἀπεχώρου. οἱ δ' 2
 10 Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι †μὲν ἐτύγγανον οὕτως†
 ἀθροοὶ ξυνεξελθόντες, ὡς ἔγνωσαν ἀπίοντας, ὤρμησαν καὶ
 αὐτοὶ καὶ ἔθειον δρόμῳ, ἐπικαταλαβεῖν βουλόμενοι. οἱ δὲ 3
 Ἀκαρνᾶνες τὸ μὲν πρῶτον καὶ πάντας ἐνόμισαν ἀπιέναι
 ἀσπόνδους ὁμοίως καὶ τοὺς Πελοποννησίους ἐπεδίωκον, καὶ
 15 τινὰς αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντας καὶ φάσκοντας
 ἐσπείσθαι αὐτοῖς ἠκόντισέ τις, νομίσας καταπροδίδοσθαι
 σφᾶς· ἔπειτα μέντοι τοὺς μὲν Μαντινέας καὶ τοὺς Πελο-
 ποννησίους ἀφίεσαν, τοὺς δ' Ἀμπρακιώτας ἔκτειον. καὶ ἦν 4
 πολλὴ ἔρις καὶ ἄγνοια εἴτε Ἀμπρακιώτης τίς ἐστὶν εἴτε Πελο-
 20 ποννήσιος. καὶ ἐς διακοσίους μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν· οἱ
 δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς τὴν Ἀγραῖδα ὄμορον οὔσαν, καὶ Σαλύν-
 θιος αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγραίων φίλος ὦν ὑπεδέξατο.

Οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως Ἀμπρακιῶται ἀφικνοῦνται ἐπ' Ἴδο- III2
 μεινήν. ἐστὸν δὲ δύο λόφῳ ἢ Ἰδομενὴ ὑψηλῷ· τούτοις τὸν
 25 μὲν μείζῳ νυκτὸς ἐπιγενομένης οἱ προαποσταλέντες ὑπὸ τοῦ
 Δημοσθένους ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλαθόν τε καὶ ἔφθασαν
 προκαταλαβόντες, τὸν δ' ἐλάσσω ἔτυχον οἱ Ἀμπρακιῶται
 προαναβάντες καὶ ἠύλισαντο. ὁ δὲ Δημοσθένης δειπνήσας 2
 ἐχώρει καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ ἐσπέρας εὐθύς, αὐτὸς
 30 μὲν τὸ ἡμισυ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐσβολῆς, τὸ δ' ἄλλο διὰ τῶν
 Ἀμφιλοχικῶν ὁρῶν. καὶ ἅμα ὄρθρω ἐπιπίπτει τοῖς Ἀμπρα- 3

10 μὲν] μένοντες Stahl: μῆ Hude οὕτως] τούτοις Herwerden
 11 ξυνελεθόντες A B E F 27 ante τὸν add. ἐς Krüger

κιώταις ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς καὶ οὐ προησθημένοις τὰ γεγενη-
 4 μένα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νομίσασι τοὺς ἑαυτῶν εἶναι· καὶ
 γὰρ τοὺς Μεσσηνίους πρώτους ἐπίτηδες ὁ Δημοσθένης
 προὔταξε καὶ προσαγορεύει ἐκέλευε, Δωρίδα τε γλώσσαν
 ἰέντας καὶ τοῖς προφύλαξι πίστιν παρεχομένους, ἅμα δὲ καὶ 5
 5 οὐ καθορωμένους τῇ ὄψει νυκτὸς ἔτι οὔσης. ὡς οὖν ἐπέπεσε
 τῷ στρατεύματι αὐτῶν, τρέπουσι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτοῦ
 διέφθειραν, οἱ δὲ λοιποὶ κατὰ τὰ ὄρη ἐς φυγὴν ὤρμησαν.
 6 προκατειλημμένων δὲ τῶν ὀδῶν, καὶ ἅμα τῶν μὲν Ἀμφιλό-
 χων ἐμπείρων ὄντων τῆς ἑαυτῶν γῆς καὶ ψιλῶν πρὸς ὀπίστας, 10
 τῶν δὲ ἀπείρων καὶ ἀνεπιστημόνων ὅπη τράπωνται, ἐσπί-
 πτοντες ἐς τε χαράδρας καὶ τὰς προλελοχισμένας ἐνέδρας
 7 διεφθείροντο. καὶ ἐς πᾶσαν ἰδέαν χωρήσαντες τῆς φυγῆς
 ἐτρέποντό τινας καὶ ἐς τὴν θάλασσαν οὐ πολὺ ἀπέχουσαν,
 καὶ ὡς εἶδον τὰς Ἀττικὰς ναῦς παραπλευσάσας ἅμα ταῦ 15
 ἔργου τῇ ξυντυχίᾳ, προσένευσαν, ἠγησάμενοι ἐν τῷ αὐτίκα
 φόβῳ κρεῖσσον εἶναι σφίσιν ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυσίν, εἰ δεῖ,
 διαφθαρῆναι ἢ ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ ἐχθίστων Ἀμφιλό-
 8 χων. οἱ μὲν οὖν Ἀμπρακιῶται τοιοῦτῳ τρόπῳ κακωθέντες
 ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν ἐς τὴν πόλιν· Ἀκαρνᾶνες δὲ 20
 σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς καὶ τροπαῖα στήσαντες ἀπεχώ-
 113 ρησαν ἐς Ἄργος. καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ ἀπὸ
 τῶν ἐς Ἀγραίους καταφυγόντων ἐκ τῆς Ὀλπης Ἀμπρα-
 κιωτῶν, ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν οὓς ἀπέκτειναν
 ὕστερον τῆς πρώτης μάχης, ὅτε μετὰ τῶν Μαντινέων καὶ 25
 2 τῶν ὑποσπόνδων ξυνεξήσαν ἄσπονδοι. ἰδὼν δ' ὁ κῆρυξ
 τὰ ὄπλα τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀμπρακιωτῶν ἐθαύμαζε τὸ
 πλήθος· οὐ γὰρ ἤδει τὸ πάθος, ἀλλ' ᾤετο τῶν μετὰ σφῶν
 3 εἶναι. καὶ τις αὐτὸν ἤρετο ὅτι θαυμάζοι καὶ ὀπόσοι αὐτῶν
 τεθνήσκουσιν, οἰόμενος αὐτὸν ἐρωτῶν εἶναι τὸν κῆρυκα ἀπὸ τῶν 30
 ἐν Ἰδομεναῖς. ὁ δ' ἔφη διακοσίους μάλιστα. ὑπολαβὼν
 4 δ' ὁ ἐρωτῶν εἶπεν· οὐκ οὖν τὰ ὄπλα ταυτὶ φαίνεται, ἀλλὰ

πλέον ἢ χιλίων.' αὐθις δὲ εἶπεν ἐκεῖνος 'οὐκ ἄρα τῶν
 μεθ' ἡμῶν μαχομένων ἐστίν.' ὁ δ' ἀπεκρίνατο 'εἴπερ γε
 ὑμεῖς ἐν Ἰδομενῆι χθὲς ἐμάχεσθε.' 'ἀλλ' ἡμεῖς γε οὐδενὶ
 ἐμαχόμεθα χθὲς, ἀλλὰ πρόφην ἐν τῇ ἀποχωρήσει.' 'καὶ
 15 μὲν δὴ τούτοις γε ἡμεῖς χθὲς ἀπὸ τῆς πόλεως βοηθήσασι
 τῆς Ἀμπρακιωτῶν ἐμαχόμεθα.' ὁ δὲ κῆρυξ ὡς ἤκουσε καὶ 5
 ἔγνω ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως βοήθεια διέφθαρται, ἀνοιμώξας
 καὶ ἐκπλαγείς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν ἀπῆλθεν
 εὐθύς ἄπρακτος καὶ οὐκέτι ἀπῆτει τοὺς νεκρούς. πάθος γὰρ 6
 10 τοῦτο μιᾷ πόλει Ἑλληνίδι ἐν ἴσαις ἡμέραις μέγιστον δὴ
 τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε ἐγένετο. καὶ ἀριθμὸν οὐκ
 ἔγραψα τῶν ἀποθανόντων, διότι ἄπιστον τὸ πλῆθος λέγεται
 ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. Ἀμπρακίαν
 μέντοι οἶδα ὅτι, εἰ ἐβουλήθησαν Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι
 15 Ἀθηναίοις καὶ Δημοσθένει πειθόμενοι ἐξελεῖν, αὐτοβοεῖ ἂν
 εἶλον· νῦν δ' ἔδεισαν μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντες αὐτὴν χαλε-
 πώτεροι σφίσι πάροικοι ᾧσιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα τρίτον μέρος νεύμαντες τῶν σκύλων τοῖς 114
 Ἀθηναίοις τὰ ἄλλα κατὰ τὰς πόλεις διείλοντο. καὶ τὰ μὲν
 20 τῶν Ἀθηναίων πλείοντα ἔαλω, τὰ δὲ νῦν ἀνακειμενα ἐν τοῖς
 Ἀττικοῖς ἱεροῖς Δημοσθένει ἐξηρέθησαν τριακόσiai παν-
 οπλῖαι, καὶ ἄγων αὐτὰς κατέπλευσεν· καὶ ἐγένετο ἅμα αὐτῷ
 μετὰ τὴν ἐκ τῆς Αἰτωλίας ξυμφορὰν ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως
 ἀδεεστέρα ἢ κάθοδος. ἀπῆλθον δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς εἴκοσι 2
 25 ναυσὶν Ἀθηναῖοι ἐς Ναύπακτον. Ἀκαρνᾶνες δὲ καὶ Ἀμφί-
 λοχοὶ ἀπελθόντων Ἀθηναίων καὶ Δημοσθένους τοῖς ὡς
 Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγοῦσιν Ἀμπρακιώταις καὶ
 Πελοποννησίοις ἀναχώρησιν ἐσπέισαντο ἐξ Οἰνιαδῶν, οἵπερ
 καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλυνθίου. καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον 3
 30 σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη Ἀκαρνᾶνες
 καὶ Ἀμφίλοχοι πρὸς Ἀμπρακιώτας ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε μήτε

15 ἐξελεῖν] ἐπελθεῖν E
 G. Hermann : οἵπερ codd.
 codd.

23 ἐκ om. ABFM [G]

28 οἵπερ

29 Σαλυνθίου G. Hermann : Σαλύνθιον

Ἄμπρακιώτας μετὰ Ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ Πελοποννη-
 σίους μήτε Ἀκαρνᾶνας μετὰ Ἀμπρακιωτῶν ἐπ' Ἀθηναίους,
 βοηθεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, καὶ ἀποδοῦναι Ἀμπρακιώτας ὅποσα
 ἢ χωρία ἢ ὀμήρους Ἀμφιλόχων ἔχουσι, καὶ ἐπὶ Ἀνακτόριον
 4 μὴ βοηθεῖν πολέμιον ὄν Ἀκαρνᾶσι. ταῦτα ζυνθέμενοι 5
 διέλυσαν τὸν πόλεμον. μετὰ δὲ ταῦτα Κορίνθιοι φυλακὴν
 ἑαυτῶν ἐς τὴν Ἀμπρακίαν ἀπέστειλαν ἐς τριακοσίους ὀπλί-
 τας καὶ Ξενοκλείδαν τὸν Εὐθυκλέους ἄρχοντα· οἱ κομιζόμενοι
 χαλεπῶς διὰ τῆς ἠπείρου ἀφίκοντο. τὰ μὲν κατ' Ἀμπρακίαν
 οὕτως ἐγένετο. 10

115 Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος ἐς τε
 τὴν Ἱμεραίαν ἀπόβασιν ἐποίησαντο ἐκ τῶν νεῶν μετὰ τῶν
 Σικελῶν τῶν ἄνωθεν ἐσβεβληκότων ἐς τὰ ἔσχατα τῆς
 2 Ἱμεραίας, καὶ ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους ἔπλευσαν. ἀναχωρή-
 σαντες δὲ ἐς Ῥήγιον Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου Ἀθηναίων 15
 στρατηγὸν καταλαμβάνουσι ἐπὶ τὰς ναῦς διάδοχον ὧν ὁ
 3 Λάχης ἦρχεν. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ζύμμαχοι πλεύσαντες
 ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν σφίσι πλείοσι ναυσίν· τῆς
 μὲν γὰρ γῆς αὐτῶν οἱ Συρακόσιοι ἐκράτουν, τῆς δὲ θαλάσσης
 ὀλίγαις ναυσὶν εἰργόμενοι παρεσκευάζοντο ναυτικὸν ξυναγεί- 20
 4 ροντες ὡς οὐ περιοψόμενοι. καὶ ἐπλήρουν ναῦς τεσσαράκοντα
 οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἀποστελοῦντες αὐτοῖς, ἅμα μὲν ἠγούμενοι
 θᾶσσον τὸν ἐκεῖ πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ βουλό-
 5 μενοι μελέτην τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῶν
 στρατηγῶν ἀπέστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυσί, Σοφοκλέα 25
 δὲ τὸν Σωστρατίδου καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους ἐπὶ τῶν
 6 πλειόνων νεῶν ἀποπέμψειν ἕμελλον. ὁ δὲ Πυθόδωρος ἤδη
 ἔχων τὴν τοῦ Λάχης τῶν νεῶν ἀρχὴν ἔπλευσε τελευτῶντος
 τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸ Λοκρῶν φρούριον ὃ πρότερον Λάχης εἶλε,
 καὶ νικηθεὶς μάχῃ ὑπὸ τῶν Λοκρῶν ἀπεχώρησεν. 30

116 Ἐρρῆν δὲ περὶ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τοῦ πυρὸς ἐκ

4 ὀμήρους Poppo : ὀμόρους codd.
 Σικελιωτῶν codd.

13 Σικελῶν τῶν Dobree :
 30 ἀνεχώρησεν A B M

τῆς Αἴτης, ὥσπερ καὶ πρότερον, καὶ γῆν τινα ἔφθειρε τῶν
 Καταναίων, οἱ ὑπὸ τῇ Αἴτῃ τῷ ὄρει οἰκοῦσιν, ὅπερ μέγιστόν
 ἐστὶν ὄρος ἐν τῇ Σικελίᾳ. λέγεται δὲ πεντηκοστῷ ἔτει ῥυῆναι 2
 τοῦτο μετὰ τὸ πρότερον ῥεῦμα, τὸ δὲ ξύμπαν τρις γεγενῆσθαι
 5 τὸ ῥεῦμα ἀφ' οὗ Σικελία ὑπὸ Ἑλλήνων οἰκεῖται. ταῦτα μὲν 3
 κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐγένετο, καὶ ἕκτον ἔτος τῷ πολέμῳ
 ἐτελεύτα τῷδε ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

1 post καὶ add. τὸ A B E F M [G] 2 ὑπὸ] ἐπι A B E F M In
 fine libri tertii τῶν εἰς ἰγ τέλος τῆς εἰ ἀρχὴ τῆς εἰ C

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους περὶ σίτου ἐκβολὴν Συρακο- 1
 σίων δέκα νῆες πλεύσασαι καὶ Λοκρίδες ἴσαι Μεσσήνην τὴν
 ἐν Σικελίᾳ κατέλαβον, αὐτῶν ἐπαγαγομένων, καὶ ἀπέστη 2
 Μεσσήνη Ἀθηναίων. ἔπραξαν δὲ τοῦτο μάλιστα οἱ μὲν 2
 5 Συρακόσιοι ὀρώντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον τῆς Σικελίας
 καὶ φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἐξ αὐτοῦ ὀρμώμενοί ποτε
 σφίσι μείζονι παρασκευῇ ἐπέλθωσιν, οἱ δὲ Λοκροὶ κατὰ
 ἔχθος τὸ Ῥηγίων, βουλόμενοι ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κατα-
 πολεμῆν. καὶ ἐσεβεβλήκεσαν ἅμα ἐς τὴν Ῥηγίων οἱ 3
 10 Λοκροὶ πανστρατιᾶ, ἵνα μὴ ἐπιβοηθῶσι τοῖς Μεσσηνίοις,
 ἅμα δὲ καὶ ξυνεπαγόντων Ῥηγίων φυγάδων, οἳ ἦσαν παρ'
 αὐτοῖς· τὸ γὰρ Ῥηγίον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἑστασίαζε καὶ
 ἀδύνατα ἦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς Λοκροὺς ἀμύνεσθαι, ἧ καὶ
 μᾶλλον ἐπετίθετο. δηώσαντες δὲ οἱ μὲν Λοκροὶ τῷ περὶ 4
 15 ἀπεχώρησαν, αἱ δὲ νῆες Μεσσήνην ἐφρούρου· καὶ ἄλλαι
 αἱ πληρούμεναι ἔμελλον αὐτόσε ἐγκαθορμισάμεναι τὸν
 πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι.

Ἐπὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἥρος, πρὶν τὸν σῖτον 2
 ἐν ἀκμῇ εἶναι, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον ἐς
 20 τὴν Ἀττικὴν (ἠγάγειτο δὲ Ἅγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων
 βασιλεὺς), καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν. Ἀθηναῖοι 2
 δὲ τὰς τε τεσσαράκοντα ναῦς ἐς Σικελίαν ἀπέστειλαν, ὥσπερ
 παρεσκευάζοντο, καὶ στρατηγοὺς τοὺς ὑπολοίπους Εὐρυμέ-

δοντα καὶ Σοφοκλέα· Πυθόδωρος γὰρ ὁ τρίτος αὐτῶν ἤδη
 3 προαφίκτο ἐς Σικελίαν. εἶπον δὲ τούτοις καὶ Κερκυραίων
 ἄμα παραπλέοντας τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιμεληθῆναι, οἱ ἔλη-
 στεύοντο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ὄρει φυγάδων· καὶ Πελοποννησίων
 αὐτόσε νῆες ἐξήκοντα παρεπεπλεύκεσαν τοῖς ἐν τῷ ὄρει 5
 τιμωροὶ καὶ λιμοῦ ὄντος μεγάλου ἐν τῇ πόλει νομίζοντες
 4 κατασχῆσειν ῥαδίως τὰ πράγματα. Δημοσθένει δὲ ὄντι
 ἰδιώτῃ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐξ Ἀκαρνανίας αὐτῷ
 δεηθέντι εἶπον χρῆσθαι ταῖς ναυσὶ ταύταις, ἣν βούλῃται,
 περὶ τὴν Πελοπόννησον. 10

3 Καὶ ὡς ἐγένοντο πλέοντες κατὰ τὴν Λακωνικὴν καὶ
 ἐπυνθάνοντο ὅτι αἱ νῆες ἐν Κερκύρα ἤδη εἰσὶ τῶν Πελο-
 ποννησίων, ὁ μὲν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς ἠπείγοντο ἐς
 τὴν Κέρκυραν, ὁ δὲ Δημοσθένης ἐς τὴν Πύλον πρῶτον
 ἐκέλευε σχόντας αὐτοὺς καὶ πράξαντας ἂν δεῖ τὸν πλοῦν 15
 ποιεῖσθαι· ἀντιλεγόντων δὲ κατὰ τύχην χειμῶν ἐπιγενόμενος
 2 κατήνεγκε τὰς ναῦς ἐς τὴν Πύλον. καὶ ὁ Δημοσθένης
 εὐθὺς ἠξίον τευχίζεσθαι τὸ χωρίον (ἐπὶ τοῦτο γὰρ ξυνεκ-
 πλεύσαι), καὶ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε καὶ
 λίθων, καὶ φύσει καρτερόν ὄν καὶ ἐρήμον αὐτό τε καὶ ἐπὶ 20
 πολὺ τῆς χώρας· ἀπέχει γὰρ σταδίους μάλιστα ἢ Πύλος
 τῆς Σπάρτης τετρακοσίουσ καὶ ἔστω ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ ποτὲ
 οὔσῃ γῆ, καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι Κορυφάσιον.
 3 οἱ δὲ πολλὰς ἔφασαν εἶναι ἄκρας ἐρήμους τῆς Πελοποννήσου,
 ἣν βούλῃται καταλαμβάνων τὴν πόλιν δαπανᾶν. τῷ δὲ 25
 διάφορόν τι ἐδόκει εἶναι τοῦτο τὸ χωρίον ἐτέρον μᾶλλον,
 λιμένος τε προσόντος καὶ τοὺς Μεσσηνίους οἰκείους ὄντας
 αὐτῷ τὸ ἀρχαῖον καὶ ὁμοφώνους τοῖς Λακεδαιμόνιοις πλείστ'
 ἂν βλάπτειν ἐξ αὐτοῦ ὄρμωμένους, καὶ βεβαίους ἄμα τοῦ
 4 χωρίου φύλακας ἔσεσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν οὔτε τοὺς 30
 στρατηγούς οὔτε τοὺς στρατιώτας, ὕστερον καὶ τοῖς ταξίρχοις

17 ἐς] ἐπὶ C G
 cett. 20 τε C: τότε cett.

18 ξυνεκπλεύσαι C: ξυνέπλευσαν E: ξυνέπλευσε
 25 τῷ G M: τὸ cett. (ex τότε c)

κωϊώσας, ἡσύχαζεν ὑπὸ ἀπλοίας, μέχρι αὐτοῖς τοῖς στρα-
 τιώταις σχολάζουσιν ὁρμὴ ἐνέπεσε περιστάσιν ἐκτειχίσαι
 τὸ χωρίον. καὶ ἐγχειρήσαντες εἰργάζοντο, σιδήρια μὲν 2
 λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους, καὶ
 5 ξυνετίθεσαν ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνει· καὶ τὸν πηλόν, εἴ-
 που δέοι χρῆσθαι, ἀγγείων ἀπορία ἐπὶ τοῦ νότου ἔφερον,
 ἐγκεκυφότες τε, ὡς μάλιστα μέλλοι ἐπιμένειν, καὶ τῷ χεῖρε
 εἰς τοῦπίσω ξυμπλέκοντες, ὅπως μὴ ἀποπίπτοι. παντί τε 3
 τρόπῳ ἠπειλούντο φθῆναι τοὺς Λακεδαιμονίους τὰ ἐπιμαχώ-
 10 τατα ἐξεργασάμενοι πρὶν ἐπιβοηθῆσαι· τὸ γὰρ πλεον τοῦ
 χωρίου αὐτὸ καρτερόν ὑπῆρχε καὶ οὐδὲν ἔδει τείχους. οἱ δὲ 5
 ἑορτήν τινα ἔτυχον ἄγοντες καὶ ἅμα πυνθανόμενοι ἐν
 ὀλιγορία ἐποιοῦντο, ὡς, ὅταν ἐξέλθωσιν, ἢ οὐχ ὑπομε-
 νούντας σφᾶς ἢ ῥαδίως ληψόμενοι βίαι· καὶ τι καὶ αὐτοὺς
 15 ὁ στρατὸς ἔτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ὦν ἐπέσχευ. τειχίσαντες 2
 δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ χωρίου τὰ πρὸς ἠπειρον καὶ ἃ μάλιστα
 ἔδει ἐν ἡμέραις ἕξ τὸν μὲν Δημοσθένη μετὰ νεῶν πέντε
 αὐτοῦ φύλακα καταλείπουσι, ταῖς δὲ πλείοσι ναυσὶ τὸν εἰς
 τὴν Κέρκυραν πλοῦν καὶ Σικελίαν ἠπειλούντο.
 20 Οἱ δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντες Πελοποννήσιοι ὡς ἐπύθοντο 6
 τῆς Πύλου κατειλημμένης, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου,
 νομίζοντες μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἄγις ὁ βασιλεὺς
 οἰκείου σφίσι τὸ περὶ τὴν Πύλον· ἅμα δὲ πρῶ ἐσβαλόντες
 καὶ τοῦ σίτου ἔτι χλωροῦ ὄντος ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς
 25 πολλοῖς, χειμῶν τε ἐπιγενόμενος μείζων παρὰ τὴν καθεστη-
 κῦϊαν ὥραν ἐπίεσε τὸ στράτευμα. ὥστε πολλαχόθεν ξυνέβη 2
 ἀναχωρησαί τε θάσσου αὐτοὺς καὶ βραχυτάτην γενέσθαι
 τὴν ἐσβολὴν ταύτην· ἡμέρας γὰρ πέντε καὶ δέκα ἔμειναν
 ἐν τῇ Ἀττικῇ.
 30 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Σιμωνίδης Ἀθηναίων στρατηγὸς 7
 Ἱόνα τὴν ἐπὶ Θράκης Μενδαίων ἀποικίαν, πολεμίαν δὲ

1 ἡσύχαζον Dobree
 terum καὶ om. C E G M

2 ἐνέπεσε Porpo : ἐσέπεσε codd.

14 al-

31 τὴν ἐπὶ AC γρ. G¹ : τῆς G : τῆς ἐπὶ cett.

οὔσαν, ξυλλέξας Ἀθηναίους τε ὀλίγους ἐκ τῶν φρουρίων καὶ τῶν ἐκεῖνη ξυμμάχων πλήθος προδοδομένην κατέλαβεν. καὶ παραχρῆμα ἐπιβοθησάντων Χαλκιδέων καὶ Βοττιαίων ἐξεκρούσθη τε καὶ ἀπέβαλε πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν.

- 8 Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς Πελοποννησίων 5 οἱ Σπαρτιᾶται αὐτοὶ μὲν καὶ οἱ ἐγγύτατα τῶν περιοίκων εὐθὺς ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν Πύλον, τῶν δὲ ἄλλων Λακεδαιμονίων βραδυτέρα ἐγίγνετο ἢ ἔφοδος, ἄρτι ἀφικνόμενων ἀφ' 2 ἐτέρας στρατείας. περιήγγελλον δὲ καὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον βοθεῖν ὅτι τάχιστα ἐπὶ Πύλον καὶ ἐπὶ τὰς ἐν τῇ 10 Κερκύρα ναῦς σφῶν τὰς ἐξήκοντα ἔπεμψαν, αἱ ὑπερενεχθεῖσαι τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν καὶ λαθοῦσαι τὰς ἐν Ζακύνθῳ Ἀττικὰς ναῦς ἀφικνούνται ἐπὶ Πύλον· παρῆν δὲ ἤδη καὶ ὁ πεζὸς 3 στρατός. Δημοσθένης δὲ προσπλεόντων ἔτι τῶν Πελοποννησίων ὑπεκπέμπει φθάσας δύο ναῦς ἀγγεῖλαι Εὐρυμέδοντι 15 καὶ τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐν Ζακύνθῳ Ἀθηναίοις παρεῖναι ὡς 4 τοῦ χωρίου κωδυνεύοντος. καὶ αἱ μὲν νῆες κατὰ τάχος ἔπλεον κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ Δημοσθένους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο ὡς τῷ τειχίσματι προσβαλοῦντες κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐλπίζοντες 20 ῥαδίως αἰρήσειν οἰκοδόμημα διὰ ταχέων εἰργασμένον καὶ 5 ἀνθρώπων ὀλίγων ἐνόντων. προσδεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Ζακύνθου τῶν Ἀττικῶν νεῶν βοήθειαν ἐν νῶ εἶχον, ἦν ἄρα μὴ πρότερον ἔλωσι, καὶ τοὺς ἔσπλους τοῦ λιμένος ἐμφάρξαι, ὅπως μὴ ἦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς 25 6 αὐτόν. ἡ γὰρ νῆσος ἢ Σφακτηρία καλουμένη τὸν τε λιμένα παρατείνουσα καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη ἐχυρὸν ποιεῖ καὶ τοὺς ἔσπλους στενοὺς, τῇ μὲν δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων καὶ τὴν Πύλον, τῇ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἠπειρον ὀκτῶ ἢ ἐννέα· ὑλώδης τε καὶ ἀτριβῆς πᾶσα 30 ὑπ' ἐρημίας ἦν καὶ μέγεθος περὶ πέντε καὶ δέκα σταδίου 7 μάλιστα. τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπρόροις

βύζην κλήσειν ἔμελλον· τὴν δὲ νῆσον ταύτην φοβούμενοι
 μὴ ἐξ αὐτῆς τὸν πόλεμον σφίσι ποιῶνται, ὀπλίτας διεβί-
 βασαν ἐς αὐτὴν καὶ παρὰ τὴν ἠπειρον ἄλλους ἔταξαν.
 οὕτω γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν τε νῆσον πολεμίαν ἔσεσθαι 8
 5 τὴν τε ἠπειρον, ἀπόβασιν οὐκ ἔχουσαν (τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς
 Πύλου ἔξω τοῦ ἔσπλου πρὸς τὸ πέλαγος ἀλίμενα ὄντα οὐχ
 ἔξειν ὅθεν ὀρμώμενοι ὠφελήσουσι τοὺς αὐτῶν) σφεῖς δὲ
 ἄνευ τε ναυμαχίας καὶ κινδύνου ἐκπολιορκήσειν τὸ χωρίον
 κατὰ τὸ εἶκος, σίτου τε οὐκ ἐνότος καὶ δι' ὀλίγης παρα-
 10 σκευῆς κατειλημμένον. ὥς δ' ἐδόκει αὐτοῖς ταῦτα, καὶ 9
 διεβίβαζον ἐς τὴν νῆσον τοὺς ὀπλίτας ἀποκληρώσαντες ἀπὸ
 πάντων τῶν λόχων. καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον
 κατὰ διαδοχὴν, οἱ δὲ τελευταῖοι καὶ ἐγκαταληφθέντες εἴκοσι
 καὶ τετρακόσιοι ἦσαν καὶ Εἰλωτες οἱ περὶ αὐτούς· ἦρχε δὲ
 15 αὐτῶν Ἐπιτάδας ὁ Μολόβρου.

Δημοσθένης δὲ ὀρών τοὺς Λακεδαιμονίους μέλλοντας 9
 προσβάλλειν νασί τε ἅμα καὶ περὶ παρεσκευάζετο καὶ αὐτός,
 καὶ τὰς τριήρεις αἱ περιῆσαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καταλειφθειῶν
 ἀνασπάσας ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε, καὶ τοὺς
 20 ναύτας ἐξ αὐτῶν ὤπλισεν ἀσπίσι [τε] φαύλαις καὶ οἰσύναις
 ταῖς πολλαῖς· [οὐ γὰρ ἦν ὄπλα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ πορίσασθαι,
 ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκ ληστρικῆς Μεσσηνίων τριακοντόρου καὶ
 κέλητος ἔλαβον, οἱ ἔτυχον παραγενόμενοι.] ὀπλίται τε
 τῶν Μεσσηνίων τούτων ὡς τεσσαράκοντα ἐγένοντο, οἷς
 25 ἐχρήτο μετὰ τῶν ἄλλων. τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς τῶν τε 2
 ἀόπλων καὶ ὤπλισμένων ἐπὶ τὰ τετειχισμένα μάλιστα καὶ
 ἐχυρὰ τοῦ χωρίου πρὸς τὴν ἠπειρον ἔταξε, προειπὼν ἀμύ-
 νασθαι τὸν περὶ, ἣν προσβάλη· αὐτὸς δὲ ἀπολεξάμενος ἐκ
 πάντων ἐξήκουτα ὀπλίτας καὶ τοξότας ὀλίγους ἐχώρει ἔξω
 30 τοῦ τείχους ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ἥ μάλιστα ἐκείνους προσ-

1 συγκλήσειν AB 9 δι' μετ' γρ. Schol.
 μένον Dobree : κατειλημμένου codd. (προκατ. M)
 ut videtur, legit Schol. : ἀπερ ἦσαν codd.
 Stephanus 20 τε om. Suidas

10 κατειλημ-
 18 αἱ περιῆσαν,
 19 προσεσταύρωσεν

εδέχετο πειράσειν ἀποβαίνειν, ἐς χωρία μὲν χαλεπὰ καὶ πετρώδη πρὸς τὸ πέλαγος τετραμμένα, σφίσι δὲ τοῦ τείχους ταύτης ἀσθενεστάτου ὄντος ἐσβιάσασθαι αὐτοὺς ἡγείτο προ-
 3 θυμήσεσθαι· οὔτε γὰρ αὐτοὶ ἐλπίζοντές ποτε ναυσὶ κρατή-
 σεσθαι οὐκ ἰσχυρὸν ἐτείχιζον, ἐκείνοις τε βιαζομένοις τὴν 5
 4 ἀπόβασιν ἀλώσιμον τὸ χωρίον γίνεσθαι. κατὰ τοῦτο οὖν
 πρὸς αὐτὴν τὴν θάλασσαν χωρήσας ἔταξε τοὺς ὀπλίτας ὡς
 εἶρξων, ἦν δύνηται, καὶ παρεκελεύσατο τοιάδε.

10 Ἔστω ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, μηδεὶς ὑμῶν
 ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀνάγκῃ ξυνετὸς βουλέσθω δοκεῖν εἶναι, 10
 ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιεστὸς ἡμᾶς δεινόν, μᾶλλον ἢ
 ἀπερισκέπτως εὐελπίς ὁμόσε χωρήσαι τοῖς ἐναντίοις καὶ ἐκ
 τούτων ἂν περιγευόμενος. ὅσα γὰρ ἐς ἀνάγκην ἀφίκται
 ὥσπερ τάδε, λογισμὸν ἦκιστα ἐνδεχόμενα κινδύνου τοῦ
 2 ταχίστου προσδεῖται. ἐγὼ δὲ καὶ τὰ πλείω ὀρῶ πρὸς ἡμῶν 15
 ὄντα, ἦν ἐθέλωμέν τε μεῖναι καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν κατα-
 3 πλαγέντες τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείσσω καταπροδοῦναι. τοῦ
 τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων
 μὲν ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ καίπερ χαλε-
 πὸν ὄν εὐπορον ἔσται μηδενὸς κωλύοντος, καὶ τὸν πολέμιον 20
 δεινότερον ἔξομεν μὴ ῥαδίας αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρή-
 σεως, ἦν καὶ ὑφ' ἡμῶν βιάσῃται (ἐπὶ γὰρ ταῖς ναυσὶ ῥᾶστοί
 4 εἰσιω ἀμύνεσθαι, ἀποβάντες δὲ ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη), τό τε πλήθος
 αὐτῶν οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι· κατ' ὀλίγον γὰρ μαχεῖται
 καίπερ πολὺ ὄν ἀπορία τῆς προσορμίσεως, καὶ οὐκ ἐν γῆ 25
 στρατός ἔστω ἐκ τοῦ ὁμοίου μείζων, ἀλλ' ἀπὸ νεῶν, αἷς
 5 πολλὰ τὰ καίρια δεῖ ἐν τῇ θαλάσῃ ξυμβῆναι. ὥστε τὰς
 τούτων ἀπορίας ἀντιπάλους ἡγοῦμαι τῷ ἡμετέρῳ πλήθει,
 καὶ ἅμα ἀξιώ ὑμᾶς, Ἀθηναίους ὄντας καὶ ἐπισταμένους

3 ἐσβιάσασθαι Van Leeuwen : ἐπισπάσασθαι codd. 4 κρατη-
 θήσεσθαι A B E F M 11 ἢ E F (sed postea crasum) : om. cett.
 12 χωρήσας C G 16 γε Elmsley 18 ὃ Dion. Hal. : om.
 codd. 19 μὲν E Dion. Hal. : om. cett. 21 ῥαδίας C¹ f G ? Dion.
 Hal. : ῥαδίως cett.

ἐμπειρία τὴν ναυτικὴν ἐπ' ἄλλους ἀπόβασιν ὅτι, εἴ τις ὑπομένει καὶ μὴ φόβῳ ῥοβίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου ὑποχωροίη, οὐκ ἂν ποτε βιάζοιτο, καὶ αὐτοὺς νῦν μείναι τε καὶ ἀμυνομένους παρ' αὐτὴν τὴν ῥαχίαν σφύζειν ἡμᾶς τε
5 αὐτοὺς καὶ τὸ χωρίον.'

Τοσαῦτα τοῦ Δημοσθένους παρακελευσαμένου οἱ Ἀθηναῖοι **II** ἐθάρασησάν τε μᾶλλον καὶ ἐπικαταβάντες ἐτάξαντο παρ' αὐτὴν τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἄραυτες τῷ τε κατὰ 2 γῆν στρατῷ προσέβαλλον τῷ τειχίσματι καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα
10 οὔσαις τεσσαράκοντα καὶ τρισί, ναύαρχος δὲ αὐτῶν ἐπέπλει Θρασυμηλίδας ὁ Κρατησικλέους Σπαρτιάτης. προσέβαλλε δὲ ἥπερ ὁ Δημοσθένης προσεδέχετο. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι 3 ἀμφοτέρωθεν ἕκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἠμύνοντο· οἱ δὲ κατ' ὀλίγας ναῦς διελόμενοι, διότι οὐκ ἦν πλέοσι προσσχεῖν,
15 καὶ ἀναπαύοντες ἐν τῷ μέρει τοὺς ἐπίπλους ἐποιοῦντο, προθυμία τε πάση χρώμενοι καὶ παρακελευσμῷ, εἴ πως ὡσάμενοι ἔλοιεν τὸ τεῖχος. πάντων δὲ φανερώτατος Βρασιδᾶς 4 ἐγένετο. τριηραρχῶν γὰρ καὶ ὄρων τοῦ χωρίου χαλεποῦ ὄντος τοὺς τριηράρχους καὶ κυβερνήτας, εἴ που καὶ δοκοίη
20 δυνατὸν εἶναι σχεῖν, ἀποκνοῦντας καὶ φυλασσομένους τῶν νεῶν μὴ ξυτρίψωσιν, ἐβόα λέγων ὡς οὐκ εἰκὸς εἶη ξύλων φειδομένους τοὺς πολεμίους ἐν τῇ χώρᾳ περιδεῖν τεῖχος πεποιημένους, ἀλλὰ τὰς τε σφετέρας ναῦς βιαζομένους τὴν ἀπόβασιν καταγνύναι ἐκέλευε, καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἀπο-
25 κνήσαι ἀντὶ μεγάλων εὐεργεσιῶν τὰς ναῦς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ παρόντι ἐπιδοῦναι, ὀκείλαντας δὲ καὶ παντὶ τρόπῳ ἀποβάνας τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τοῦ χωρίου κρατῆσαι. καὶ **12**
ὁ μὲν τοὺς τε ἄλλους τοιαῦτα ἐπέσπερχε καὶ τὸν ἑαυτοῦ κυβερνήτην ἀναγκάσας ὀκείλαι τὴν ναῦν ἐχώρει ἐπὶ τὴν
30 ἀποβάθραν· καὶ πειρώμενος ἀποβαίνειν ἀνεκόπη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τραυματισθεὶς πολλὰ ἐλιποψύχησέ τε καὶ

4 ἡμᾶς Bekker 11 Θρασυμηλίδας Cobet 19 πη A B E F M
31 ἐλειποψύχησε AB: ἐλειποθύμ[ησε] G

- πεσόντος αὐτοῦ ἐς τὴν παρεξαιρεσίαν ἢ ἀσπίς περιερρῆ
 ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξενεχθείσης αὐτῆς ἐς τὴν γῆν οἱ
 Ἀθηναῖοι ἀνελόμενοι ὕστερον πρὸς τὸ τροπαῖον ἐχρήσαντο
 2 ὃ ἔσθησαν τῆς προσβολῆς ταύτης. οἱ δ' ἄλλοι προθυμοῦντο
 μὲν, ἀδύνατοι δ' ἦσαν ἀποβῆναι τῶν τε χωρίων χαλεπότητι 5
 3 καὶ τῶν Ἀθηναίων μενόντων καὶ οὐδὲν ὑποχωρούντων. ἐς
 τοῦτό τε περιέστη ἡ τύχη ὥστε Ἀθηναίους μὲν ἐκ γῆς
 τε καὶ ταύτης Λακωνικῆς ἀμύνεσθαι ἐκείνους ἐπιπλέοντας,
 Λακεδαιμονίους δὲ ἐκ νεῶν τε καὶ ἐς τὴν ἑαυτῶν πολεμίαν
 οὔσαν ἐπ' Ἀθηναίους ἀποβαίνειν· ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐποίει τῆς 10
 δόξης ἐν τῷ τότε τοῖς μὲν ἡπειρώταις μάλιστα εἶναι καὶ
 τὰ περὶ κρατίστοις, τοῖς δὲ θαλασσίους τε καὶ ταῖς ναυσὶ
 πλείστον προύχειν.
- 13 Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τῆς ὑστεραίας μέρος τι
 προσβολὰς ποιησάμενοι ἐπέπαντο· καὶ τῇ τρίτῃ ἐπὶ ξύλα 15
 ἐς μηχανὰς παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινὰς ἐς Ἀσίην, ἐλπίζοντες
 τὸ κατὰ τὸν λιμένα τεῖχος ὕψος μὲν ἔχειν, ἀποβάσεως
 2 δὲ μάλιστα οὔσης ἐλεῖν (ἀν) μηχαναῖς. ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἐκ τῆς
 Ζακύνθου νῆες τῶν Ἀθηναίων παραγίγνονται τεσσαράκοντα·
 προσεβοήθησαν γὰρ τῶν τε φρουρίδων τινὲς αὐτοῖς τῶν ἐκ 20
 3 Ναυπάκτου καὶ Χίαι τέσσαρες. ὡς δὲ εἶδον τὴν τε ἡπειρον
 ὄπλιτῶν περίπλεων τὴν τε νῆσον, ἐν τε τῷ λιμένι οὔσας τὰς
 ναῦς καὶ οὐκ ἐκπλεύσας, ἀπορήσαντες ὅπῃ καθορμίσωνται,
 τότε μὲν ἐς Πρωτὴν τὴν νῆσον, ἢ οὐ πολὺ ἀπέχει ἐρήμος οὔσα,
 ἔπλευσαν καὶ ἠύλισαντο, τῇ δ' ὑστεραία παρασκευασάμενοι ὡς 25
 ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνήγοντο, ἦν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσιν
 4 ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, εἰ δὲ μή, ὡς αὐτοὶ ἐπεσπλευσούμενοι. καὶ
 οἱ μὲν οὔτε ἀντανήγοντο οὔτε ἂ διενόηθησαν, φάρξαι τοὺς
 ἔσπλους, ἔτυχον ποιήσαντες, ἡσυχάζοντες δ' ἐν τῇ γῆ τὰς τε
 ναῦς ἐπλήρουν καὶ παρεσκευάζοντο, ἦν ἐσπλήη τις, ὡς ἐν 30
- 14 τῷ λιμένι ὄντι οὐ σμικρῷ ναυμαχῆσοντες. οἱ δ' Ἀθηναῖοι

17 ἔχον Ullrich
sexaginta Valla

18 ἀν add. Madvig
 28 &] δ Classen

19 πενήκοντα recc.:

γνόντες καθ' ἑκάτερον τὸν ἔσπλον ὤρμησαν ἐπ' αὐτούς, καὶ τὰς μὲν πλείους καὶ μετεώρους ἤδη τῶν νεῶν καὶ ἀντιπρώρους προσπεσόντες ἐς φυγὴν κατέστησαν, καὶ ἐπιδιώκοντες ὡς διὰ βραχέος ἔτρωσαν μὲν πολλὰς, πέντε δὲ 5 ἔλαβον, καὶ μίαν τούτων αὐτοῖς ἀνδράσιν· ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐν τῇ γῇ καταπεφευγίαις ἐνέβαλλον. αἱ δὲ καὶ πληρούμεναι ἔτι πρὶν ἀνάγεσθαι ἐκόπτοντο· καὶ τινὰς καὶ ἀναδούμενοι κενὰς εἶλκον τῶν ἀνδρῶν ἐς φυγὴν ὠρμημένων. ἃ ὄρωντες 2 οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ περιαλγούντες τῷ πάθει, ὅτι περ αὐτῶν 10 οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ, παρεβόηθον, καὶ ἐπεσβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν ξὺν τοῖς ὄπλοις ἀνθελκον ἐπιλαμβανόμενοι τῶν νεῶν· καὶ ἐν τούτῳ κекωλῦσθαι ἐδόκει ἕκαστος ᾧ μὴ τιμὴ καὶ αὐτὸς ἔργῳ παρῆν. ἐγένετό τε ὁ 3 θόρυβος μέγας καὶ ἀντηλλαγμένου τοῦ ἑκατέρων τρόπου 15 περὶ τὰς ναῦς· οἳ τε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ προθυμίας καὶ ἐκπλήξεως ὡς εἰπεῖν ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐκ γῆς ἐνανμάχουν, οἳ τε Ἀθηναῖοι κρατοῦντες καὶ βουλόμενοι τῇ παρουσίᾳ τύχῃ ὡς ἐπὶ πλείστον ἐπεξελθεῖν ἀπὸ νεῶν ἐπεσομάχουν. πολὺν 4 τε πόνον παρασχόντες ἀλλήλοις καὶ τραυματίσαντες διεκρί- 20 θησαν, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κενὰς ναῦς πλὴν τῶν τὸ πρῶτον ληφθειῶν διέσωσαν. καταστάντες δὲ ἑκάτεροι ἐς 5 τὸ στρατόπεδον οἱ μὲν τροπαῖόν τε ἔστησαν καὶ νεκροὺς ἀπέδοσαν καὶ ναυαγίων ἐκράτησαν, καὶ τὴν νῆσον εὐθὺς περιέπλεον καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον ὡς τῶν ἀνδρῶν ἀπειλημ- 25 μένων· οἱ δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ Πελοποννησίοι καὶ ἀπὸ πάντων ἤδη βεβοθηκότες ἕμενον κατὰ χώραν ἐπὶ τῇ Πύλῳ.

Ἐς δὲ τὴν Σπάρτην ὡς ἠγγέλθη τὰ γεγενημένα περὶ 15 Πύλον, ἔδοξεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ ξυμφορᾷ μεγάλη τὰ τέλη καταβάντας ἐς τὸ στρατόπεδον βουλευεῖν παραχρήμα ὄρωντας 30 ὅτι ἂν δοκῆ. καὶ ὡς εἶδον ἀδύνατον ὄν τιμωρεῖν τοῖς 2 ἀνδράσι καὶ κινδυνεύειν οὐκ ἐβούλουτο ἢ ὑπὸ λιμοῦ τι

14 ἀντηλλαγμένου] *commutata* . . . *forma dimicandi* Valla: ἀντηλλα-
γμένος codd. 29 παραχρήμα] πρὸς τὸ χρῆμα E (agnovit Schol.)

- παθεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ πλήθους βιασθέντας κρατηθῆναι, ἔδοξεν αὐτοῖς πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἐθέλωσι, σπονδὰς ποιησαμένους τὰ περὶ Πύλον ἀποστεῖλαι ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις περὶ ξυμβάσεως καὶ τοὺς ἄνδρας
- 16 ὡς τάχιστα πειρᾶσθαι κομίσασθαι. δεξαμένων δὲ τῶν στρα- 5
τηγῶν τὸν λόγον ἐγίγνοντο σπονδαὶ τοιαῖδε, Λακεδαιμονίους μὲν τὰς ναῦς ἐν αἷς ἐναυμάχησαν καὶ τὰς ἐν τῇ Λακωνικῇ πάσας, ὅσαι ἦσαν μακραί, παραδοῦναι κομίσαντας ἐς Πύλον Ἀθηναίοις, καὶ ὄπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ τειχίσματι μήτε κατὰ γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν, Ἀθηναίους δὲ τοῖς ἐν τῇ νήσῳ 10
ἀνδράσι σῆτον ἔαν τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ Λακεδαιμονίους ἐκπέμπειν τακτὸν καὶ μεμαγμένον, δύο χοίνικας ἐκάστῳ Ἀττικὰς ἀλφίτων καὶ δύο κοτύλας οἴνου καὶ κρέας, θεράποντι δὲ τούτων ἡμίσεια· ταῦτα δὲ ὀρώντων τῶν Ἀθηναίων ἐσπέμπειν καὶ πλοῖον μηδὲν ἐσπλεῖν λάθρα· φυλάσσειν δὲ καὶ τὴν 15
νήσον Ἀθηναίους μηδὲν ἦσσον, ὅσα μὴ ἀποβαίνοντας, καὶ ὄπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ Πελοποννησίῳ στρατῷ μήτε κατὰ γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν. ὅτι δ' ἂν τούτων παραβαίνωσιν ἐκάτεροι καὶ ὀτιοῦν, τότε λελύσθαι τὰς σπονδὰς. ἔσπεῖσθαι δὲ αὐτὰς μέχρι οὗ ἐπανέλθωσιν οἱ ἐκ τῶν Ἀθηναίων Λακε- 20
δαιμονίων πρέσβεις· ἀποστεῖλαι δὲ αὐτοὺς τριῆρει Ἀθηναίους καὶ πάλιν κομίσει. ἐλθόντων δὲ τὰς τε σπονδὰς λελύσθαι ταύτας καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι Ἀθηναίους ὁμοίως οἷασπερ 3
ἂν παραλάβωσιν. αἱ μὲν σπονδαὶ ἐπὶ τούτοις ἐγένοντο, καὶ αἱ νῆες παρεδόθησαν οὕσαι περὶ ἐξήκοντα, καὶ οἱ πρέ- 25
σβεις ἀπεστάλησαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰς Ἀθήνας ἔλεξαν τοιαῖδε.
- 17 Ἐπεμψαν ἡμᾶς Λακεδαιμόνιοι, ὧ Ἀθηναῖοι, περὶ τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἀνδρῶν πράξοντας ὅτι ἂν ὑμῖν τε ὠφέλιμον ὦν τὸ αὐτὸ πείθωμεν καὶ ἡμῖν ἐς τὴν ξυμφορὰν ὡς ἐκ τῶν 30
2 παρόντων κόσμον μάλιστα μέλλῃ οἴσειν. τοὺς δὲ λόγους

I post βιασθέντας add. η̄ AB EFM

17 Πελοποννησίῳ ABFM[G]

II ἐσπέμπειν Dobree

μακροτέρους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκνοῦμεν, ἀλλ' ἐπιχώριον
 ὄν ἡμῖν οὐ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι μὴ πολλοῖς χρῆσθαι, πλέοσι
 δὲ ἐν ᾧ ἂν καιρὸς ἢ διδάσκοντάς τι τῶν προύργου λόγοις τὸ
 δέον πράσσειν. λάβετε δὲ αὐτοὺς μὴ πολεμίως μηδ' ὡς
 5 ἀξύνετοι διδασκόμενοι, ὑπόμνησιν δὲ τοῦ καλῶς βουλευσασθαι
 πρὸς εἰδότας ἡγησάμενοι.

Ἐγὼ γὰρ εὐτυχίαν τὴν παροῦσαν ἔξεστι καλῶς θέσθαι, 4
 ἔχουσι μὲν ὧν κρατεῖτε, προσλαβοῦσι δὲ τιμὴν καὶ δόξαν,
 καὶ μὴ παθεῖν ὅπερ οἱ ἀήθως τι ἀγαθὸν λαμβάνοντες τῶν
 10 ἀνθρώπων· αἰεὶ γὰρ τοῦ πλέονος ἐλπίδι ὀρέγονται διὰ τὸ
 καὶ τὰ παρόντα ἀδοκῆτως εὐτυχεῖν. οἷς δὲ πλείοται 5
 μεταβολαὶ ἐπ' ἀμφοτέρα ξυμβεβήκασιν, δίκαιοί εἰσι καὶ
 ἀπιστότατοι εἶναι ταῖς εὐπραγίαις· ὃ τῆ τε ὑμετέρας πόλει
 δι' ἐμπειρίαν καὶ ἡμῖν μάλιστ' ἂν ἐκ τοῦ εἰκότος προσεῖη.
 15 γινώτε δὲ καὶ ἐς τὰς ἡμετέρας νῦν ξυμφορὰς ἀπιδόντες, 18
 οἷτινες ἀξίωμα μέγιστον τῶν Ἑλλήνων ἔχοντες ἦκομεν παρ'
 ὑμᾶς, πρότερον αὐτοὶ κυριώτεροι νομίζοντες εἶναι δοῦναι ἐφ'
 ἃ νῦν ἀφιγμένοι ὑμᾶς αἰτούμεθα. καίτοι οὔτε δυνάμει 2
 ἐνδεία ἐπάθομεν αὐτὸ οὔτε μείζονος προσγενομένης ὑβρί-
 20 σαντες, ἀπὸ δὲ τῶν αἰεὶ ὑπαρχόντων γνώμη σφαλέντες, ἐν
 ᾧ πᾶσι τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὑπάρχει. ὥστε οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς διὰ 3
 τὴν παροῦσαν νῦν βώμην πόλεως τε καὶ τῶν προσγεγενη-
 μένων καὶ τὸ τῆς τύχης οἶεσθαι αἰεὶ μεθ' ὑμῶν ἔσεσθαι.
 σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν οἷτινες τάγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς 4
 25 ἔθεντο (καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσ-
 φέρουωτο), τόν τε πόλεμον νομίσωσι μὴ καθ' ὅσον ἂν τις
 αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν, τούτῳ ξυνεῖναι, ἀλλ'
 ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται· καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ
 τοιοῦτοι πταίοντες διὰ τὸ μὴ τῷ ὀρθομένῳ αὐτοῦ πιστεύου-
 30 τες ἐπαίρεσθαι ἐν τῷ εὐτυχεῖν ἂν μάλιστα καταλύωτο.
 ὃ νῦν ὑμῶν, ᾧ Ἀθηναῖοι, καλῶς ἔχει πρὸς ἡμᾶς πράξαι, 5

15 νῦν om. A E F M [B]

οἷτω Dobree

24 ἀναμφίβολον Hude

29 αὐτοὺς A B E F M

27 τούτῳ]

καὶ μή ποτε ὕστερον, ἦν ἄρα μὴ πειθόμενοι σφαλῆτε, ἅ
πολλὰ ἐνδέχεται, νομισθῆναι τύχη καὶ τὰ νῦν προχωρήσαντα
κρατῆσαι, ἐξὸν ἀκίνδυνον δόκησιν ἰσχύος καὶ ξυνέσεως ἐς τὸ
ἔπειτα καταλιπεῖν.

- 19 Ἐλακεδαιμόνιοι δὲ ὑμᾶς προκαλοῦνται ἐς σπονδὰς καὶ 5
διάλυσιν πολέμου, διδόντες μὲν εἰρήνην καὶ ξυμμαχίαν καὶ
ἄλλην φιλίαν πολλήν καὶ οἰκειότητα ἐς ἀλλήλους ὑπάρχειν,
ἀνταιτοῦντες δὲ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας, καὶ ἄμειων
ἡγούμενοι ἀμφοτέροις μὴ διακινδυνεύεσθαι, εἴτε βία δια-
φύγοιεν παρατυχοῦσης τινὸς σωτηρίας εἴτε καὶ ἐκπολιορκη- 10
2 θέντες μᾶλλον ἂν χειρωθεῖεν. νομίζομέν τε τὰς μεγάλας
ἔχθρας μάλιστα ἂν διαλύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἦν ἀνταμυνόμενός
τις καὶ ἐπικρατήσας τὰ πλείω τοῦ πολέμου κατ' ἀνάγκην
ὄρκοις ἐγκαταλαμβάνων μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ξυμβῆ, ἀλλ' ἦν
παρὸν τὸ αὐτὸ δρᾶσαι πρὸς τὸ ἐπιεικὲς καὶ ἀρετῇ αὐτῶν 15
3 νικήσας παρὰ ἅ προσεδέχετο μετρίως ξυναλλαγῇ. ὀφείλων
γὰρ ἤδη ὁ ἐναντίος μὴ ἀνταμύνεσθαι ὡς βιασθεῖς, ἀλλ'
ἀνταποδοῦναι ἀρετῇ, ἐτοιμότερός ἐστὼ αἰσχύνῃ ἐμμένειν
4 οἷς ξυνέθετο. καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μειζόνως ἐχθροὺς τοῦτο
δρῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ πρὸς τοὺς τὰ μέτρια διενεχθέντας· 20
πεφύκασί τε τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐνδοῦσιν ἀθησασᾶσθαι
μεθ' ἡδονῆς, πρὸς δὲ τὰ ὑπεραυχοῦντα καὶ παρὰ γνώμην
διακινδυνεύειν.

- 20 Ἐμῖν δὲ καλῶς, εἴπερ ποτέ, ἔχει ἀμφοτέροις ἡ ξυναλλαγή,
πρὶν τι ἀνήκεστον διὰ μέσου γενόμενον ἡμᾶς καταλαβεῖν, ἐν 25
ᾧ ἀνάγκη αἰδίδιον ὑμῖν ἔχθραν πρὸς τῇ κοινῇ καὶ ἰδίαν ἔχειν,
2 ὑμᾶς δὲ στερηθῆναι ὧν νῦν προκαλούμεθα. ἔτι δ' ὄντων
ἀκρίτων καὶ ὑμῖν μὲν δόξης καὶ ἡμετέρας φιλίας προσγι-
γνομένης, ἡμῖν δὲ πρὸ αἰσχροῦ τινὸς ξυμφορᾶς μετρίως
κατατιθεμένης διαλλαγῶμεν, καὶ αὐτοὶ τε ἀπὸ πολέμου 30
εἰρήνην ἐλώμεθα καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἀνάπανσιν κακῶν

13 πολεμίον Stahl 15 αὐτῶν recc.: αὐτὸ codd. 20 τὰ om.
CG 27 ἡμᾶς C (sed corr. C') 29 post τινὸς add. τῆς Stahl

ποιήσωμεν· οἱ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται.
πολεμοῦνται μὲν γὰρ ἀσαφῶς ὁποτέρων ἀρξάντων· κατα-
λύσεως δὲ γενομένης, ἧς νῦν ὑμεῖς τὸ πλεον κύριοί ἐστε,
τὴν χάριν ὑμῖν προσθήσουσιν. ἦν τε γνώτε, Λακεδαιμονίους 3
5 ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι βεβαίως, αὐτῶν τε προκαλεσα-
μένων χαρισαμένοις τε μᾶλλον ἢ βιασαμένοις. καὶ ἐν τούτῳ 4
τὰ ἐνόητα ἀγαθὰ σκοπεῖτε ὅσα εἰκὸς εἶναι ἡμῶν γὰρ καὶ
ὑμῶν ταῦτα λεγόντων τό γε ἄλλο Ἑλληνικὸν ἵστε ὅτι
ὑποδεέστερον ὄν τὰ μέγιστα τιμήσει·

10 Οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοσαῦτα εἶπον, νομίζοντες τοὺς 21
Ἴ�θηναίους ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ σπονδῶν μὲν ἐπιθυμεῖν, σφῶν
δὲ ἐναντιουμένων κωλύεσθαι, διδομένης δὲ εἰρήνης ἀσμένους
δέξεσθαι τε καὶ τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν. οἱ δὲ τὰς μὲν 2
σπονδὰς, ἔχοντες τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ νήσῳ, ἤδη σφίσιν
15 ἐνόμιζον ἐτοιμίους εἶναι, ὅπταν βούλωνται ποιεῖσθαι πρὸς
αὐτούς, τοῦ δὲ πλέονος ὠρέγοντο. μάλιστα δὲ αὐτούς 3
ἐνήγε Κλέων ὁ Κλειαιέτου, ἀνὴρ δημαγωγὸς κατ' ἐκείνου
τὸν χρόνον ὧν καὶ τῷ πλήθει πιθανώτατος· καὶ ἔπεισεν
ἀποκρίνασθαι ὡς χρὴ τὰ μὲν ὄπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς τοὺς ἐν
20 τῇ νήσῳ παραδόντας πρῶτον κομισθῆναι Ἀθήναζε, ἐλθόντων
δὲ ἀποδόντας Λακεδαιμονίους Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ
Τροιζήνα καὶ Ἀχαΐαν, ἃ οὐ πολέμῳ ἔλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς
προτέρας ξυμβάσεως Ἀθηναίων ξυγχωρησάντων κατὰ ξυμ-
φορὰς καὶ ἐν τῷ τότε δεομένων τι μᾶλλον σπονδῶν, κομί-
25 σασθαι τοὺς ἄνδρας καὶ σπονδὰς ποιήσασθαι ὅποσον ἂν
δοκῆ χρόνον ἀμφοτέροις. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν 22
οὐδὲν ἀντεῖπον, ξυνέδρους δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἐλέσθαι οἷτινες
λέγοντες καὶ ἀκούοντες περὶ ἐκάστου ξυμβήσονται κατὰ
ἡσυχίαν ὅτι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους. Κλέων δὲ ἐνταῦθα δὴ 2
30 πολὺς ἐνέκειτο, λέγων γινώσκειν μὲν καὶ πρότερον οὐδὲν
ἐν νῷ ἔχοντας δίκαιον αὐτούς, σαφὲς δ' εἶναι καὶ νῦν,

3 γινομένης A B E F M [G] 6 βιασαμένων C G 12 ἀσμένως C
13 δέξεσθαι G : δέχεσθαι A B : δέξασθαι cett.

- οἷτινες τῷ μὲν πλήθει οὐδὲν ἐθέλουσιν εἰπεῖν, ὀλίγοις δὲ
 ἀνδράσι ξύνεδροι βούλονται γίγνεσθαι· ἀλλὰ εἴ τι ὑγίεις
 3 διανοοῦνται, λέγειν ἐκέλευσεν ἅπασιν. ὄρωντες δὲ οἱ
 Λακεδαιμόνιοι οὔτε σφίσιν οἶόν τε ὄν ἐν πλήθει εἰπεῖν, εἴ
 τι καὶ ὑπὸ τῆς ξυμφορᾶς ἐδόκει αὐτοῖς ξυγχωρεῖν, μὴ ἐς 5
 τοὺς ξυμμάχους διαβληθῶσιν εἰπόντες καὶ οὐ τυχόντες, οὔτε
 τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ μετρίοις ποιήσοντας ἃ προυκαλοῦντο,
 23 ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄπρακτοι. ἀφικόμενων δὲ
 αὐτῶν διελέλυτο εὐθὺς αἱ σπονδαὶ αἱ περὶ Πύλον, καὶ τὰς
 ναῦς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπήτουν, καθάπερ ξυνέκειτο· οἱ δ' 10
 Ἀθηναῖοι ἐγκλήματα ἔχοντες ἐπιδρομὴν τε τῷ τειχίσματι
 παράσπονδον καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα δοκοῦντα εἶναι οὐκ
 ἀπεδίδοσαν, ἰσχυρίζόμενοι ὅτι δὴ εἴρητο, ἔαν καὶ ὅτιοῦν
 παραβῆθῃ, λελύσθαι τὰς σπονδάς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 ἀντέλεγόν τε καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες τὸ τῶν νεῶν 15
 2 ἀπελθόντες ἐς πόλεμον καθίσταντο. καὶ τὰ περὶ Πύλον
 ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο, Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν
 νεοῖν ἐναντία αἰεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας
 (τῆς δὲ νυκτὸς καὶ ἅπασαι περιώρμουν, πλὴν τὰ πρὸς τὸ
 πέλαγος, ὅποτε ἄνεμος εἴη· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς 20
 εἴκοσι νῆες ἀφίκοντο ἐς τὴν φυλακὴν, ὥστε αἱ πᾶσαι
 ἐβδομήκοντα ἐγένοντο), Πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε τῇ ἠπειρῷ
 στρατοπεδεύομενοι καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει,
 σκοποῦντες καιρὸν εἴ τις παραπέσοι ὥστε τοὺς ἄνδρας
 σῶσαι. 25
- 24 Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοὶ πρὸς ταῖς ἐν Μεσσήνῃ φρουρούσαις ναυσὶ τὸ ἄλλο
 ναυτικὸν ὃ παρεσκευάζοντο προσκομίσαντες τὸν πόλεμον
 2 ἐποιοῦντο ἐκ τῆς Μεσσήνης (καὶ μάλιστα ἐνήγον οἱ
 Λοκροὶ τῶν Ῥηγίνων κατὰ ἔχθραν, καὶ αὐτοὶ δὲ ἐσεβεβλή- 30
 3 κεσαν πανδημεὶ ἐς τὴν γῆν αὐτῶν), καὶ ναυμαχίας ἀπο-

4 εἴ τι Poppo: εἴτε codd.
 codd.

9 διελέλυτο Cobet: διελύοντο
 18 νεοῖν om. A B E F M, fortasse etiam C

πειράσθαι ἐβούλοντο, ὀρώντες τοῖς Ἀθηναίοις τὰς μὲν
 παρούσας ὀλίγας ναῦς, ταῖς δὲ πλέοσι καὶ μελλούσαις
 ἤξειν πυνθανόμενοι τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. εἰ γὰρ 4
 κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ, τὸ Ῥήγιον ἠλπίζον πεζῆ τε καὶ
 5 ναυσὶν ἐφορμοῦντες ῥαδίως χειρώσεσθαι, καὶ ἤδη σφῶν
 ἰσχυρὰ τὰ πράγματα γίνεσθαι· ξύνεγγυς γὰρ κεκμένου τοῦ
 τε Ῥηγίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἰταλίας τῆς τε Μεσσήνης τῆς
 Σικελίας, τοῖς Ἀθηναίοις [τε] οὐκ ἂν εἶναι ἐφορμεῖν καὶ τοῦ
 πορθμοῦ κρατεῖν. ἔστι δὲ ὁ πορθμὸς ἢ μεταξὺ Ῥηγίου 5
 10 θάλασσα καὶ Μεσσήνης, ἥπερ βραχυτάτον Σικελία τῆς
 ἠπείρου ἀπέχει· καὶ ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ἣ
 Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι. διὰ στενότητα δὲ καὶ ἐκ
 μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε Τυρσηνικοῦ καὶ τοῦ Σικελικοῦ,
 ἐσπίπτουσα ἢ θάλασσα ἐς αὐτὸ καὶ ῥοώδης οὔσα εἰκότως
 15 χαλεπὴ ἐνομίσθη. ἐν τούτῳ οὖν τῷ μεταξὺ οἱ Συρακόσιοι 25
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶν ὀλίγῃ πλέοσιν ἢ τριάκοντα ἠναγ-
 κάσθησαν ὀψὲ τῆς ἡμέρας ναυμαχῆσαι περὶ πλοίου δια-
 πλέοντος, ἀντεπαναγόμενοι πρὸς τε Ἀθηναίων ναῦς ἑκατὰ
 καὶ Ῥηγίνας ὀκτώ. καὶ νικηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων διὰ 2
 20 τάχους ἀπέπλευσαν ὡς ἕκαστοι ἔτυχον ἐς τὰ οἰκεῖα στρατό-
 πεδα, τό τε ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ, μίαν ναῦν
 ἀπολέσαντες· καὶ νῦν ἐπεγένετο τῷ ἔργῳ. μετὰ δὲ τοῦτο 3
 οἱ μὲν Λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς Ῥηγίωνων, ἐπὶ δὲ τὴν
 Πελωρίδα τῆς Μεσσήνης ξυλλεγεῖσθαι αἱ τῶν Συρακοσίων
 25 καὶ ξυμμάχων νῆες ὥρμουν καὶ ὁ πεζὸς αὐτοῖς παρήν.
 προσπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι ὀρώντες τὰς 4
 ναῦς κενὰς ἐνέβαλον, καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ μίαν
 ναῦν αὐτοὶ ἀπόλεσαν τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων. καὶ 5
 μετὰ τοῦτο τῶν Συρακοσίων ἐσβάντων ἐς τὰς ναῦς καὶ
 30 παραπλεόντων ἀπὸ κάλῳ ἐς τὴν Μεσσήνην, αἰθῆς προσ-
 βαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων καὶ προεμ-

2 ναῦς ὀλίγας Cobet 5 χειρώσεσθαι A B F M 8 τε om.
 recce. 18 ἀντεπαγόμενοι A B F 21 τό τε . . . Ῥηγίῳ secl. Her-
 werden 28 αὐτοὶ C Schol. : αὐτοῖς cett.

- 6 βαλόντων, ἐτέραν ναῦν ἀπολλύουσιν. καὶ ἐν τῷ παράπλω
καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιουτοτρόπῳ γενομένη οὐκ ἔλασσαν ἔχοντες
οἱ Συρακόσιοι παρεκομίσθησαν ἐς τὸν ἐν τῇ Μεσσήνῃ
λιμένα.
- 7 Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, Καμαρίνης ἀγγελθείσης προ- 5
δίδοσθαι Συρακοσίοις ὑπ' Ἀρχίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ,
ἔπλευσαν ἐκεῖσε· Μεσσήνιοι δ' ἐν τούτῳ πανδημεὶ κατὰ
γῆν καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα ἐστράτευσαν ἐπὶ Νάξῳ τὴν Χαλ-
8 κιδικὴν ὄμορον οὖσαν. καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τειχήρεις ποιή-
σαντες τοὺς Ναξίους ἐδήουν τὴν γῆν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς 10
μὲν ναυσὶ περιπλεύσαντες κατὰ τὸν Ἀκεσίην ποταμὸν τὴν
9 γῆν ἐδήουν, τῷ δὲ πεζῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλλον. ἐν
τούτῳ δὲ οἱ Σικελοὶ ὑπὲρ τῶν ἄκρων πολλοὶ κατέβαινον
βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς Μεσσηνίους. καὶ οἱ Νάξιοι ὡς εἶδον,
θαρσῆσαντες καὶ παρακελυόμενοι ἐν ἑαυτοῖς ὡς οἱ Λεοντῖνοι 15
σφίσι καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ξύμμαχοι ἐς τιμωρίαν ἐπέ-
ρχονται, ἐκδραμόντες ἄφνω ἐκ τῆς πόλεως προσπίπτουσι
τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ τρέψαντες ἀπέκτεινάν τε ὑπὲρ χιλίους
καὶ οἱ λοιποὶ χαλεπῶς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκον· καὶ γὰρ
οἱ βάρβαροι ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιπεσόντες τοὺς πλείστους 20
10 διέφθειραν. καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι ἐς τὴν Μεσσήνην ὕστερον
ἐπ' οἶκον ἕκασται διεκρίθησαν. Λεοντῖνοι δὲ εὐθύς καὶ οἱ
ξύμμαχοι μετὰ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεσσήνην ὡς κεκακωμένην
ἐστράτευσαν, καὶ προσβάλλοντες οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν
λιμένα ταῖς ναυσὶν ἐπέιρων, ὁ δὲ πεζὸς πρὸς τὴν πόλιν. 25
11 ἐπεκδρομῆν δὲ ποιησάμενοι οἱ Μεσσήνιοι καὶ Λοκρῶν τινὲς
μετὰ τοῦ Δημοτέλους, οἱ μετὰ τὸ πάθος ἐγκατελείφθησαν
φρουροί, ἕξαπιναίως προσπεσόντες τρέπουσι τοῦ στρατεύ-
ματος τῶν Λεοντῖνων τὸ πολὺ καὶ ἀπέκτειναν πολλοὺς.
ιδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἀποβάντες ἀπὸ τῶν νεῶν ἐβοή- 30
θου, καὶ κατεδίωξαν τοὺς Μεσσηνίους πάλιν ἐς τὴν πόλιν,

12 ἐσέβαλον G : προσέβαλλον Porpo 13 post Σικελοὶ add. οἱ
Krüger 16 οἱ om. ABF 24 προσβαλόντες BM 25 ἐπει-
ρῶντο Schol.

τεταραγμένοις ἐπιγενομένοι· καὶ τροπαῖον στήσαντες ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὸ Ῥήγιον. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ 12
Ἕλληνες ἄνευ τῶν Ἀθηναίων κατὰ γῆν ἐστράτευσεν ἐπ'
ἀλλήλους.

5 Ἐν δὲ τῇ Πύλῳ ἔτι ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Λακε- 26
δαιμονίους οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον
τῶν Πελοποννησίων κατὰ χώραν ἔμενεν. ἐπίπνος δ' ἦν 2
τοῖς Ἀθηναίοις ἢ φυλακὴ σίτου τε ἀπορία καὶ ὕδατος· οὐ
γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει τῆς Πύλου
10 καὶ αὕτη οὐ μεγάλη, ἀλλὰ διαμώμενοι τὸν κάχληκα οἱ
πλείστοι ἐπὶ τῇ θαλάσῃ ἔπινον οἶον εἰκὸς ὕδωρ. στενο- 3
χωρία τε ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις ἐγίγνετο, καὶ τῶν νεῶν
οὐκ ἔχουσῶν ὄρμον αἱ μὲν σίτον ἐν τῇ γῇ ἤρουντο κατὰ
μέρος, αἱ δὲ μετέωροι ὄρμον. ἀθυμίαν τε πλείστην ὁ 4
15 χρόνος παρεῖχε παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος, οὗς ᾤοντο
ἡμερῶν ὀλίγων ἐκπολιορκήσειν ἐν νήσῳ τε ἐρήμῃ καὶ ὕδατι
ἄλμυρῷ χρωμένους. αἴτιον δὲ ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι προει- 5
πόντες εἰς τὴν νήσον ἐσάγειν σίτον τε τὸν βουλόμενον
ἀηλεμένον καὶ οἶνον καὶ τυρὸν καὶ εἴ τι ἄλλο βρῶμα, οἱ'
20 ἂν εἰς πολιορκίαν ξυμφέρῃ, τάξαντες ἀργυρίου πολλοῦ καὶ
τῶν Εἰλώτων τῷ ἐσαγαγόντι ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι.
καὶ ἐσῆγον ἄλλοι τε παρακωδυνεύοντες καὶ μάλιστα οἱ 6
Εἴλωτες, ἀπαίροντες ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὁπόθεν τύχοιεν
καὶ καταπλέοντες ἔτι νυκτὸς εἰς τὰ πρὸς τὸ πέλαγος τῆς
25 νήσου. μάλιστα δὲ ἐτήρουν ἀνέμῳ καταφέρεσθαι· ῥᾶον 7
γὰρ τὴν φυλακὴν τῶν τριήρων ἐλάνθανον, ὁπότε πνεῦμα ἐκ
πόντου εἶη· ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμῆν, τοῖς δὲ ἀφειδῆς
ὁ κατάπλους καθειστήκει· ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα τετιμη-
μένα χρημάτων, καὶ οἱ ὀπλίται περὶ τὰς κατάρσεις τῆς
30 νήσου ἐφύλασσαν. ὅσοι δὲ γαλήνῃ κινδυνεύσειαν, ἠλί-
σκοντο. ἐσέμενον δὲ καὶ κατὰ τὸν λιμένα κολυμβητὰ ὕφνδροι, 8

19 ἀηλεσμένον B E (-ησμένον) G M Suid. οἶον A B E F M γρ. G'
20 ξυμφέρῃ A B f: ξυμφέροι G: ξυμφέρει cett. 30 post δὲ add. ἐν Krüger
31 δὲ om. A B E F M κολυμβητὰ f Suid.: κολυμβητοὶ codd.

καλωδίῳ ἐν ἄσκοις ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην καὶ
 λίνου σπέρμα κεκομμένον· ὧν τὸ πρῶτον λανθανόντων
 9 φυλακαὶ ὕστερον ἐγένοντο. παντί τε τρόπῳ ἑκάτεροι
 ἔτεχνῶντο οἱ μὲν ἐσπέμπειν τὰ σιτία, οἱ δὲ μὴ λανθάνειν
 σφᾶς. 5

27 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις πυνθανόμενοι περὶ τῆς στρατιᾶς
 ὅτι τалаιπωρεῖται καὶ σίτος τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ὅτι ἐσπλεῖ,
 ἠπόρουν καὶ ἐδεδοίκεσαν μὴ σφῶν χειμῶν τὴν φυλακὴν
 ἐπιλάβοι, ὀρώντες τῶν τε ἐπιτηδείων τὴν περὶ τὴν Πελο-
 πόννησον κομιδὴν ἀδύνατον ἐσομένην, ἅμα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ 10
 καὶ οὐδ' ἐν θέρει οἰοί τε ὄντες ἱκανὰ περιπέμπειν, τόν τε
 ἔφορμον χωρίων ἀλιμένων ὄντων οὐκ ἐσόμενον, ἀλλ' ἢ
 σφῶν ἀνέντων τὴν φυλακὴν περιγενήσεσθαι τοὺς ἄνδρας
 ἢ τοῖς πλοίοις ἂ τὸν σίτον αὐτοῖς ἦγε χειμῶνα τηρήσαντας
 2 ἐκπλεύσεσθαι. πάντων τε ἐφοβοῦντο μάλιστα τοὺς Λακε- 15
 δαιμονίους, ὅτι ἔχοντάς τι ἰσχυρὸν αὐτοὺς ἐνόμιζον οὐκέτι
 σφίσι ἐπικηρυκέεσθαι· καὶ μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ
 3 δεξάμενοι. Κλέων δὲ γνοὺς αὐτῶν τὴν ἐς αὐτὸν ὑποψίαν
 περὶ τῆς κωλύμης τῆς ξυμβάσεως οὐ τάληθῆ ἔφη λέγειν
 τοὺς ἐξαγγέλλοντας. παραινούντων δὲ τῶν ἀφιγμένων, εἰ 20
 μὴ σφίσι πιστεύουσι, κατασκόπους τινας πέμψαι, ἠρέθη
 4 κατάσκοπος αὐτὸς μετὰ Θεαγένους ὑπὸ Ἀθηναίων. καὶ
 γνοὺς ὅτι ἀναγκασθήσεται ἢ ταῦτα λέγειν οἷς διέβαλλεν ἢ
 τὰναντία εἰπὼν ψευδῆς φανήσεσθαι, παρήνει τοῖς Ἀθηναίοις,
 ὀρῶν αὐτοὺς καὶ ὠρμημένους τι τὸ πλεον τῇ γνώμῃ στρα- 25
 τεύειν, ὡς χρή κατασκόπους μὲν μὴ πέμπειν μηδὲ διαμέλ-
 λειν καιρὸν παριέντας, εἰ δὲ δοκεῖ αὐτοῖς ἀληθῆ εἶναι τὰ
 5 ἀγγελλόμενα, πλεῖν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. καὶ ἐς Νικίαν τὸν
 Νικηράτου στρατηγὸν ὄντα ἀπεσήμαιεν, ἐχθρὸς ὧν καὶ
 ἐπιτιμῶν, ῥάδιον εἶναι παρασκευῆ, εἰ ἄνδρες εἶεν οἱ στρατηγοί, 30
 πλεύσαντας λαβεῖν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ αὐτὸς γ' ἄν, εἰ

3 τε] γε ABE: δὲ F
 Θεογένους cett.

15 δὲ ABFM
 24 φανήσεται Krüger

22 Θεογένους G:

ἦρχε, ποιῆσαι τοῦτο. ὁ δὲ Νικίας τῶν τε Ἀθηναίων τι 28
 ὑποθορυβησάντων ἐς τὸν Κλέωνα, ὅτι οὐ καὶ νῦν πλεί, εἰ
 ῥάδιόν γε αὐτῷ φαίνεται, καὶ ἅμα ὄρων αὐτὸν ἐπιτιμῶντα,
 ἐκέλευεν ἦντινα βούλεται δύνανται λαβόντα τὸ ἐπὶ σφᾶς
 5 εἶναι ἐπιχειρεῖν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οἰόμενος αὐτὸν λόγῳ 2
 μόνον ἀφιέναι ἐτοιμὸς ἦν, γνοὺς δὲ τῷ ὄντι παραδωσειοντα
 ἀνεχώρει καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ' ἐκείνον στρατηγεῖν, δεδιὼς
 ἤδη καὶ οὐκ ἂν οἰόμενός οἱ αὐτὸν τολμῆσαι ὑποχωρῆσαι.
 αὐθις δὲ ὁ Νικίας ἐκέλευε καὶ ἐξίστατο τῆς ἐπὶ Πύλῳ ἀρχῆς 3
 10 καὶ μάρτυρας τοὺς Ἀθηναίους ἐποιεῖτο. οἱ δέ, οἷον ὄχλος
 φιλεῖ ποιεῖν, ὅσῳ μᾶλλον ὁ Κλέων ὑπέφευγε τὸν πλοῦν καὶ
 ἐξανεχώρει τὰ εἰρημένα, τόσῳ ἐπεκελεύοντο τῷ Νικίᾳ παρα-
 διδόναι τὴν ἀρχὴν καὶ ἐκείνῳ ἐπεβόων πλείν, ὥστε οὐκ 4
 ἔχων ὅπως τῶν εἰρημένων ἔτι ἐξαπαλλαγῆ, ὑφίσταται τὸν
 15 πλοῦν, καὶ παρελθὼν οὔτε φοβεῖσθαι ἔφη Λακεδαιμονίους
 πλεύσεσθαι τε λαβῶν ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδένα, Λημνίους
 δὲ καὶ Ἴμβρίους τοὺς παρόντας καὶ πελταστὰς οἱ ἦσαν ἐκ
 τε Αἴνου βεβοηθηκότες καὶ ἄλλοθεν τοξότας τετρακοσίους·
 ταῦτα δὲ ἔχων ἔφη πρὸς τοῖς ἐν Πύλῳ στρατιώταις ἐντὸς
 20 ἡμερῶν εἰκόσιν ἢ ἄξιον Λακεδαιμονίους ζῶντας ἢ αὐτοῦ
 ἀποκτενεῖν. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐνέπεσε μὲν τι καὶ γέλωτος 5
 τῇ κουφολογίᾳ αὐτοῦ, ἀσμένοις δ' ὅμως ἐγίγνετο τοῖς σώ-
 φροσι τῶν ἀνθρώπων, λογιζομένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἐτέρου
 τεύξεσθαι, ἢ Κλέωνος ἀπαλλαγῆσεσθαι, ὃ μᾶλλον ἠλπίζον,
 25 ἢ σφαλεῖσι γνώμῃς Λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσεσθαι.

Καὶ πάντα διαπραξάμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ψη- 29
 φισαμένων Ἀθηναίων αὐτῷ τὸν πλοῦν, τῶν τε ἐν Πύλῳ
 στρατηγῶν ἕνα προσελόμενος Δημοσθένη, τὴν ἀναγωγὴν
 διὰ τάχους ἐποιεῖτο. τὸν δὲ Δημοσθένη προσέλαβε πνυ- 2
 30 θανόμενος τὴν ἀπόβασιν αὐτὸν ἐς τὴν νῆσον διανοεῖσθαι.
 οἱ γὰρ στρατιῶται κακοπαθοῦντες τοῦ χωρίου τῇ ἀπορίᾳ καὶ

19 ἔφη om. M (in fine folii)
 A B F M

22 ἐγένετο G

25 χειρώσασθαι

28 ἀναγωγὴν C: ἀγωγὴν cett. [G]

- μάλλον πολιορκούμενοι ἢ πολιορκούντες ὄρμητο διακιν-
 δυνεύσαι. καὶ αὐτῷ ἔτι ῥώμην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθείσα
 3 παρέσχεν. πρότερον μὲν γὰρ οὔσης αὐτῆς ὑλώδους ἐπὶ τὸ
 πολὺ καὶ ἀτριβούς διὰ τὴν αἰεὶ ἐρημίαν ἐφοβεῖτο καὶ πρὸς
 τῶν πολεμίων τοῦτο ἐνόμιζε μάλλον εἶναι· πολλῷ γὰρ ἂν 5
 στρατοπέδῳ ἀποβάντι ἐξ ἀφανούς χωρίου προσβάλλοντας
 αὐτοὺς βλάπτει. σφίσι μὲν γὰρ τὰς ἐκείνων ἀμαρτίας
 καὶ παρασκευὴν ὑπὸ τῆς ὕλης οὐκ ἂν ὁμοίως δῆλα εἶναι,
 τοῦ δὲ αὐτῶν στρατοπέδου καταφανῆ ἂν εἶναι πάντα τὰ
 ἀμαρτήματα, ὥστε προσπίπτειν ἂν αὐτοὺς ἀπροσδοκίτως 10
 ἢ βούλωτο· ἐπ' ἐκείνοις γὰρ εἶναι ἂν τὴν ἐπιχείρησιν.
 4 εἰ δ' αὖ ἐς δασὺ χωρίον βιάζοιτο ὁμόσε ἰέναι, τοὺς ἐλάσ-
 σους, ἐμπείρους δὲ τῆς χώρας, κρείσσους ἐνόμιζε τῶν πλεόνων
 ἀπείρων· λανθάνειν τε ἂν τὸ ἑαυτῶν στρατοπέδον πολὺ ὄν
 διαφθειρόμενον, οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως ἢ χρῆν ἀλλήλαις 15
 30 ἐπιβοηθεῖν. ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰτωλικοῦ πάθους, ὃ διὰ τὴν
 2 ὕλην μέρος τι ἐγένετο, οὐχ ἦκιστα αὐτὸν ταῦτα ἐσῆει. τῶν
 δὲ στρατιωτῶν ἀναγκασθέντων διὰ τὴν στενοχωρίαν τῆς
 νήσου τοῖς ἐσχάτοις προσίσχοντας ἀριστοποιεῖσθαι διὰ
 προφυλακῆς καὶ ἐμπρήσαντός τινος κατὰ μικρὸν τῆς ὕλης 20
 ἄκουτος καὶ ἀπὸ τούτου πνεύματος ἐπιγενομένου τὸ πολὺ
 3 αὐτῆς ἔλαθε κατακαυθέν. οὕτω δὲ τοὺς τε Λακεδαιμονίους
 μάλλον κατιδῶν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον ἐλάσσοσι
 τὸν σῆτον αὐτοῦ ἐσπέμπευ, τὴν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν
 οὔσαν, τότε ὡς ἐπ' ἀξιώχρεων τοὺς Ἀθηναίους μάλλον 25
 σπουδῆν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιχείρησιν παρεσκευάζετο, στρατιὰν
 τε μεταπέμπων ἐκ τῶν ἐγγύς ξυμμαχῶν καὶ τὰ ἄλλα
 ἐτοιμάζων.
 4 Κλέων δὲ ἐκείνῳ τε προπέμψας ἄγγελον ὡς ἤξων καὶ
 ἔχων στρατιὰν ἦν ἠτήσατο, ἀφικνεῖται ἐς Πύλον. καὶ ἅμα 30

3 παρέιχε GM αὐτῆς οὔσης AB 11 ἂν εἶναι ABF
 15 προσέψεως Porpo χρῆ Porpo 19 προσίσχοντας AB EFM
 24 αὐτόσε Krüger 25-26 τότε . . . ποιεῖσθαι in codd. post
 ἐσπέμπευ leguntur, transposuit Krüger

γενόμενοι πέμπουσι πρώτον ἐς τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατόπεδον κήρυκα, προκαλούμενοι, εἰ βούλωτο, ἄνευ κινδύνου τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρας σφίσι τά τε ὄπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς κελεύειν παραδοῦναι, ἐφ' ᾧ φυλακῇ τῇ μετρία τηρήσονται, ἕως ἂν τί 5
 5 περὶ τοῦ πλέονος ξυμβαθῇ. οὐ προσδεξαμένων δὲ αὐτῶν 31
 μίαν μὲν ἡμέραν ἐπέσχον, τῇ δ' ὑστεραία ἀνηγάγοντο μὲν νυκτὸς ἐπ' ὀλίγας ναῦς τοὺς ὀπλίτας πάντας ἐπιβιβάσαντες, πρὸ δὲ τῆς ἕω ὀλίγον ἀπέβαινον τῆς νήσου ἐκατέρωθεν, ἕκ τε τοῦ πελάγους καὶ πρὸς τοῦ λιμένος, ὀκτακόσιοι μάλιστα 10
 10 ὄντες ὀπλίται, καὶ ἐχώρουν δρόμῳ ἐπὶ τὸ πρῶτον φυλακτήριον τῆς νήσου. ὦδε γὰρ διειτάχατο· ἐν ταύτῃ μὲν τῇ 2
 πρώτη φυλακῇ ὡς τριάκοντα ἦσαν ὀπλίται, μέσον δὲ καὶ ὀμαλώτατόν τε καὶ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλείστοι αὐτῶν καὶ Ἐπιτάδας ὁ ἄρχων εἶχε, μέρος δέ τι οὐ πολὺ αὐτὸ τὸ 15
 15 ἔσχατον ἐφύλασσε τῆς νήσου τὸ πρὸς τὴν Πύλον, ὃ ἦν ἕκ τε θαλάσσης ἀπόκρημον καὶ ἐκ τῆς γῆς ἦκιστα ἐπίμαχον· καὶ γάρ τι καὶ ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν λίθων λογάδην πεποιημένον, ὃ ἐνόμιζον σφίσιν ὠφέλιμον ἂν εἶναι, εἰ καταλαμβάνοι ἀναχώρησις βιαιοτέρα. οὕτω μὲν τεταγμένοι 20
 20 ἦσαν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πρώτους φύλακας, οἷς ἐπέδρα- 32
 32 μον, εὐθὺς διαφθείρουσιν ἐν τε ταῖς εἰναῖς ἔτι καὶ ἀναλαμβάνοντας τὰ ὄπλα, λαθόντες τὴν ἀπόβασιν, οἰομένων αὐτῶν τὰς ναῦς κατὰ τὸ ἔθος ἐς ἔφορμον τῆς νυκτὸς πλεῖν. ἅμα 2
 25 δὲ ἐφ' ἄγνομένη καὶ ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον, ἐκ μὲν νεῶν ἐβδομήκοντα καὶ ὀλίγῳ πλεόνων πάντες πλὴν θαλαμιῶν, ὡς ἕκαστοι ἐσκευασμένοι, τοξόται δὲ ὀκτακόσιοι καὶ πελτασταὶ οὐκ ἐλάσσους τούτων, Μεσσηνίων τε οἱ βεβοηθηκότες καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι περὶ Πύλον κατεῖχον πάντες 30
 30 πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους φυλάκων. Δημοσθένους δὲ τάξαν- 3

5 αὐτῶν] αὐ C E
 codd. 22 καὶ ἰδὲ codd. post ὄπλα legitur, transposui (post ἔτι add. καὶ Abresch)

9 πρὸς] πρὸ C G

14 αὐτὸ Bauer: αὐτοῦ

καὶ Abresch) 25 ἀπέβαινον vulgo: ἐπέβαινον codd. 27 δὲ Krüger: τε codd.

25 ἀπέβαινον vulgo: ἐπέβαινον codd.

27 δὲ

29 οἱ C: om. cett.

τος διέστησαν κατὰ διακοσίους τε καὶ πλείους, ἔστι δ' ἢ ἐλάσους, τῶν χωρίων τὰ μετεωρότατα λαβόντες, ὅπως ὅτι πλείστη ἀπορία ἢ τοῖς πολεμίους πανταχόθεν κεκυκλωμένους καὶ μὴ ἔχουσι πρὸς ὅτι ἀντιτάξονται, ἀλλ' ἀμφίβολοι γίνωνται τῷ πλήθει, εἰ μὲν τοῖς πρόσθεν ἐπίοιεν, ὑπὸ τῶν 5 κατόπιω βαλλόμενοι, εἰ δὲ τοῖς πλαγίοις, ὑπὸ τῶν ἑκατέρωθεν παρατεταγμένων. κατὰ νότου τε αἰεὶ ἔμελλον αὐτοῖς, ἢ χωρήσειαν, οἱ πολέμιοι ἔσεσθαι ψιλοὶ καὶ οἱ ἀπορώτατοι, τοξέμασι καὶ ἀκουτίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόταις ἐκ πολλοῦ ἔχοντες ἀλκήν, οἷς μηδὲ ἐπελθεῖν οἶόν τε ἦν· φεύγοντές τε 10 γὰρ ἐκράτουν καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπέκειντο.

Τοιαύτη μὲν γνώμη ὁ Δημοσθένης τό τε πρῶτον τὴν 33 ἀπόβασιν ἐπενόει καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἔταξεν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐπιτάδαν καὶ ὅπερ ἦν πλείστον τῶν ἐν τῇ νήσῳ, ὡς εἶδον τό τε πρῶτον φυλακῆριον διεφθαρμένον καὶ στρατὸν σφίσιν 15 ἐπίοντα, ξυνετάξαντο καὶ τοῖς ὀπλίταις τῶν Ἀθηναίων ἐπήσαν, βουλόμενοι ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· ἐξ ἐναντίας γὰρ οὔτοι καθειστήκεσαν, ἐκ πλαγίου δὲ οἱ ψιλοὶ καὶ κατὰ νότου. 2 τοῖς μὲν οὖν ὀπλίταις οὐκ ἐδυνήθησαν προσμεῖξαι οὐδὲ τῇ σφετέρᾳ ἐμπειρίᾳ χρῆσασθαι· οἱ γὰρ ψιλοὶ ἑκατέρωθεν 20 βάλλοντες εἶργον, καὶ ἅμα ἐκείνοι οὐκ ἀντεπήσαν, ἀλλ' ἡσύχαζον· τοὺς δὲ ψιλοὺς, ἢ μάλιστα αὐτοῖς ἐπιθέοντες προσκείωτο, ἔτρεπον, καὶ οἱ ὑποστρέφοντες ἡμύνοντο, ἀνθρωποι κούφως τε ἐσκευασμένοι καὶ προλαμβάνοντες ῥαδίως τῆς φυγῆς χωρίων τε χαλεπότητι καὶ ὑπὸ τῆς πρὶν ἐρημίας 25 τραχέων ὄντων, ἐν οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐδύναντο διώκειν 34 ὄπλα ἔχοντες. χρόνον μὲν οὖν τιμὰ ὀλίγον οὕτω πρὸς ἀλλήλους ἠκροβολίσαντο· τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐκέτι ὀξέως ἐπεκθεῖν ἢ προσπίπτοιεν δυναμένων, γνόντες αὐτοὺς οἱ ψιλοὶ βραδυτέρους ἤδη ὄντας τῷ ἀμύνασθαι, καὶ αὐτοὶ 30

1 τε om. C [G]

vois cett. [G]

tinguit Classen

φυγῆ Held

3 κεκυκλωμένοις M suprascr. A B : κεκλωμέ-

4 ἔχουσι F : ἔχουσι cett.

8 post πολέμιοι dis-

22 ἐπιθέοντες G M : προσθέοντες cett.

25 τῇ

τῇ τε ὄψει τοῦ θαρσεῖν τὸ πλείστον εἰληφότες πολλα-
 πλάσιοι φαινόμενοι καὶ ξυνειθισμένοι μᾶλλον μηκέτι δεινούς
 αὐτοὺς ὁμοίως σφίσι φαίνεσθαι, ὅτι οὐκ εὐθὺς ἄξια τῆς
 προσδοκίας ἐπεπόνθεσαν, ὥσπερ ὅτε πρῶτον ἀπέβαινον τῇ
 5 γνώμῃ δεδουλωμένοι ὡς ἐπὶ Λακεδαιμονίους, καταφρονή-
 σαντες καὶ ἐμβοήσαντες ἀθρόοι ὄρμησαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ
 ἔβαλλον λίθοις τε καὶ τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις, ὡς ἕκαστός
 τι πρόχειρον εἶχεν. γενομένης δὲ τῆς βοῆς ἅμα τῇ 2
 ἐπιδρομῇ ἐκπληξίς τε ἐνέπεσεν ἀνθρώποις ἀήθεσι τοιαύτης
 10 μάχης καὶ ὁ κονιορτὸς τῆς ὕλης νεωστὶ κεκαυμένης ἐχώρει
 πολὺς ἄνω, ἀπορόν τε ἦν ἰδεῖν τὸ πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν
 τοξευμάτων καὶ λίθων ἀπὸ πολλῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ
 κονιορτοῦ ἅμα φερομένων. τό τε ἔργον ἐνταῦθα χαλεπὸν 3
 τοῖς Λακεδαιμονίοις καθίστατο· οὔτε γὰρ οἱ πῖλοι ἔστεγον
 15 τὰ τοξεύματα, δοράτιά τε ἐναπεκέκλαστο βαλλομένων, εἶχόν
 τε οὐδὲν σφίσιν αὐτοῖς χρήσασθαι ἀποκεκλημένοι μὲν τῇ
 ὄψει τοῦ προορᾶν, ὑπὸ δὲ τῆς μείζονος βοῆς τῶν πολεμίων
 τὰ ἐν αὐτοῖς παραγγελλόμενα οὐκ ἔσακούοντες, κινδύνου τε
 πανταχόθεν περιστῶτος καὶ οὐκ ἔχοντες ἐλπίδα καθ' ὅτι
 20 χρῆ ἀμνηστούς σωθῆναι. τέλος δὲ τραυματιζομένων ἤδη 35
 πολλῶν διὰ τὸ αἰεὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναστρέφεσθαι, ξυγκλή-
 σαντες ἐχώρησαν ἐς τὸ ἔσχατον ἔρυμα τῆς νήσου, ὃ οὐ
 πολὺν ἀπέειχε, καὶ τοὺς ἐαυτῶν φύλακας. ὡς δὲ ἐνέδοσαν, 2
 ἐνταῦθα ἤδη πολλῶ ἔτι πλέονι βοῇ τεθαρσηκότες οἱ ψιλοὶ
 25 ἐπέκειντο, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὅσοι μὲν ὑποχωροῦντες
 ἐγκατελαμβάνοντο, ἀπέθνησκον, οἱ δὲ πολλοὶ διαφυγόντες ἐς
 τὸ ἔρυμα μετὰ τῶν ταύτη φυλάκων ἐτάξαντο παρὰ πᾶν ὡς
 ἀμνηστούμενοι ἦπερ ἦν ἐπίμαχον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπισπόμενοι 3
 περίοδον μὲν αὐτῶν καὶ κύκλωσιν χωρίου ἰσχύι οὐκ εἶχον,
 30 προσιόντες δὲ ἐξ ἐναντίας ὤσασθαι ἐπειρῶντο. καὶ χρόνον 4
 μὲν πολλὸν καὶ τῆς ἡμέρας τὸ πλείστον ταλαιπωρούμενοι

I πλείστον] πιστὸν Dobree
 28 ἀμνηστούμενοι A B E F M

II αὐτοῦ Stephanus: αὐτοῦ codd.

ἀμφοτέροι ὑπό τε τῆς μάχης καὶ δίψης καὶ ἡλίου ἀντείχον, πειρώμενοι οἱ μὲν ἐξελάσασθαι ἐκ τοῦ μετεώρου, οἱ δὲ μὴ ἐνδοῦναι· ῥᾶον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι ἡμύνοντο ἢ ἐν τῷ πρῖν, οὐκ οὔσης σφῶν τῆς κυκλώσεως ἐς τὰ πλάγια.

- 36 Ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν, προσελθὼν ὁ τῶν Μεσσηνίων 5 στρατηγὸς Κλέωνι καὶ Δημοσθένει ἄλλως ἔφη πονεῖν σφᾶς· εἰ δὲ βούλονται ἑαυτῷ δοῦναι τῶν τοξοτῶν μέρος τι καὶ τῶν ψιλῶν περιέμεναι κατὰ νότου αὐτοῖς ὁδῷ ἢ ἂν αὐτὸς εὕρη, 2 δοκεῖν βιάσασθαι τὴν ἔφοδον. λαβὼν δὲ ἂ ἠτήσατο, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ὀρμήσας ὥστε μὴ ἰδεῖν ἐκείνους, κατὰ τὸ αἰεὶ 10 παρεῖκον τοῦ κρημνώδους τῆς νήσου προσβαίνων, καὶ ἢ οἱ Λακεδαιμόνιοι χωρίου ἰσχύι πιστεύσαντες οὐκ ἐφύλασσαν, χαλεπῶς τε καὶ μόλις περιελθὼν ἔλαθε, καὶ ἐπὶ τοῦ μετεώρου ἐξαπίνης ἀναφάνεις κατὰ νότου αὐτῶν τοὺς μὲν τῷ ἀδοκίτῳ ἐξέπληξε, τοὺς δὲ ἂ προσεδέχοντο ἰδόντας πολλῷ μᾶλλον 15 ἐπέρρωσεν. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι βαλλόμενοί τε ἀμφοτέρωθεν ἤδη καὶ γιγνόμενοι ἐν τῷ αὐτῷ ξυμπτώματι, ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι, τῷ ἐν Θερμοπύλαις, ἐκείνοί τε γὰρ τῇ ἀτραπῷ περιελθόντων τῶν Περσῶν διεφθάρησαν, οὔτοί τε ἀμφίβολοι ἤδη ὄντες οὐκέτι ἀντείχον, ἀλλὰ πολλοῖς τε 20 ὀλίγοι μαχόμενοι καὶ ἀσθενεῖα σώματων διὰ τὴν σιτοδείαν ὑπεχώρουν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκράτουν ἤδη τῶν ἐφόδων.

- 37 Γνοὺς δὲ ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης [ὅτι], εἰ καὶ ὅποσονοῦν μᾶλλον ἐνδῶσουσι, διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ 25 τῆς σφετέρας στρατιᾶς, ἔπαυσαν τὴν μάχην καὶ τοὺς ἑαυτῶν 25 ἀπείρξαν, βουλόμενοι ἀγαγεῖν αὐτοὺς Ἀθηναίους ζῶντας, εἴ πως τοῦ κηρύγματος ἀκούσαντες ἐπικλασθεῖεν τῇ γνώμῃ τὰ ὄπλα παραδοῦναι καὶ ἡσσηθεῖεν τοῦ παρόντος δευοῦ. 2 ἐκήρυξάν τε, εἰ βούλονται, τὰ ὄπλα παραδοῦναι καὶ σφᾶς

1 δίψης E M suprascr. G : δίψους cett. suprascr. M 2 τοῦ om. CG 3 ἡμύναντο A B E F M 9 βιάσασθαι Madvig : βιάσασθαι codd. 11 ab litt. -us incipit papyrus Oxyrhynchius (O) προσβαίνων etiam O : προβαίνων B 12 post χωρίου add. τι O (del. O¹) 13 μόλις suprascr. O 23 ὅτι om. O 29 βούλονται O : βούλωιτο codd.

αὐτοὺς Ἀθηναίους ὥστε βουλευσαί ὅτι ἂν ἐκείνοις δοκῆ.
οἱ δὲ ἀκούσαντες παρήκαν τὰς ἀσπίδας οἱ πλείστοι καὶ τὰς 38
χεῖρας ἀνέσεισαν, δηλοῦντες προσίεσθαι τὰ κεκηρυγμένα.
μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ἀνοκωχῆς ξυνῆλθον ἐς λόγους
5 ὁ τε Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ἐκείνων Στύφων ὁ
Φάρακος, τῶν πρότερον ἀρχόντων τοῦ μὲν πρώτου τεθνη-
κότος Ἐπιτάδου, τοῦ δὲ μετ' αὐτὸν Ἴππαγρέτου ἐφηρημένου
ἐν τοῖς νεκροῖς ἔτι ζῶντος κειμένου ὡς τεθνεώτος, αὐτὸς
τρίτος ἐφηρημένος ἄρχειν κατὰ νόμον, εἴ τι ἐκείνοι πάσχοιεν.
10 ἔλεγε δὲ ὁ Στύφων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὅτι βούλονται διακηρυ- 2
κεύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ Λακεδαιμονίους ὅτι χρῆ
σφᾶς ποιεῖν, καὶ ἐκείνων μὲν οὐδένα ἀφέντων, αὐτῶν δὲ 3
τῶν Ἀθηναίων καλούντων ἐκ τῆς ἠπείρου κήρυκας καὶ γενο-
μένων ἐπερωτήσεων δις ἢ τρίς, ὁ τελευταῖος διαπλεύσας
15 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου Λακεδαιμονίων ἀνὴρ ἀπήγ-
γειλεν ὅτι [οἱ] 'Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν ὑμᾶς αὐτοὺς περὶ
ὑμῶν αὐτῶν βουλευέσθαι μηδὲν αἰσχρὸν ποιούντας' οἱ δὲ
καθ' ἑαυτοὺς βουλευσάμενοι τὰ ὄπλα παρέδοσαν καὶ σφᾶς
αὐτούς. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα 4
20 ἐν φυλακῇ εἶχον αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ
μὲν Ἀθηναῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐν τῇ νήσῳ τᾶλλα
διεσκευάζοντο ὡς ἐς πλοῦν, καὶ τοὺς ἄνδρας τοῖς τριηράρχοις
διεδίδουσαν ἐς φυλακὴν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κήρυκα πέμ-
ψαντες τοὺς νεκροὺς διεκομίσαντο. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ νήσῳ 5
25 καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν τοσοῖδε· εἴκοσι μὲν ὀπλίται διέβησαν
καὶ τετρακόσιοι οἱ πάντες· τούτων ζῶντες ἐκομίσθησαν
ὀκτώ ἀποδέουτες τριακόσιοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπέθανον. καὶ
Σπαρτιᾶται τούτων ἦσαν τῶν ζώντων περὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν.
'Αθηναίων δὲ οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν· ἡ γὰρ μάχη οὐ
30 σταδαία ἦν.

6 προτέρων O (suprascr. o) prioribus Valla 10 ἔλεξεν O 14 post
ἐπερωτήσεων add. ἢ O (del. O') 15 ἀπήγγελλεν suprascr. O
16 οἱ om. O 21 τᾶλλα O : τὰ ἄλλα codd. [G] 23 διέδοσαν O
30 σταδαία suprascr. O : σταδία cett.

- 39 Χρόνος δὲ ὁ ξύμπας ἐγένετο ὅσον οἱ ἄνδρες [οἱ] ἐν τῇ
 νήσῳ ἐπολιορκήθησαν, ἀπὸ τῆς ναυμαχίας μέχρι τῆς ἐν τῇ
 2 νήσῳ μάχης, ἑβδομήκοντα ἡμέραι καὶ δύο. τούτων περὶ
 εἴκοσιν ἡμέρας, ἐν αἷς οἱ πρέσβεις περὶ τῶν σπονδῶν
 ἀπῆσαν, ἐσιτοδοτοῦντο, τὰς δὲ ἄλλας τοῖς ἐσπλέουσι λάθρα 5
 διετρέφοντο. καὶ ἦν σίτος τις ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα βρώ-
 ματα ἐγκατελήφθη· ὁ γὰρ ἄρχων Ἐπιτάδας ἐνδεεστέρως
 3 ἐκάστῳ παρεῖχεν ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν. οἱ μὲν δὴ Ἀθηναῖοι
 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐκ τῆς Πύλου
 ἑκάτεροι ἐπ' οἴκου, καὶ τοῦ Κλέωνος καίπερ μανιώδης οὔσα 10
 ἢ ὑπόσχεσις ἀπέβη· ἐντὸς γὰρ εἴκοσιν ἡμερῶν ἦγαγε τοὺς
 40 ἄνδρας, ὥσπερ ὑπέστη. παρὰ γνώμην τε δὴ μάλιστα τῶν
 κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτο τοῖς Ἑλλήσιν ἐγένετο· τοὺς γὰρ
 Λακεδαιμονίους οὔτε λιμῷ οὔτ' ἀνάγκῃ οὐδεμιᾷ ἠξίουσαν τὰ
 ὄπλα παραδοῦναι, ἀλλὰ ἔχοντας καὶ μαχομένους ὡς ἐδύναντο 15
 2 ἀποθνήσκειν. ἀπιστοῦντές τε μὴ εἶναι τοὺς παραδόντας
 τοῖς τεθνεώσιν ὁμοίους, καὶ τινος ἐρομένου ποτὲ ὕστερον τῶν
 Ἀθηναίων ξυμμάχων δι' ἀχθηδόνα ἕνα τῶν ἐκ τῆς νήσου
 αἰχμαλώτων εἰ οἱ τεθνεώτες αὐτῶν καλοὶ ἀγαθοί, ἀπεκρί-
 νατο αὐτῷ πολλοῦ ἂν ἄξιον εἶναι τὸν ἄτρακτον, λέγων τὸν 20
 οἰστόν, εἰ τοὺς ἀγαθοὺς διεγίγνωσκε, δήλωσιν ποιούμενος
 ὅτι ὁ ἐντυγχάνων τοῖς τε λίθοις καὶ τοξεύμασι διεφθείρετο.
 41 Κομισθέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἐβούλευσαν
 δεσμοῖς μὲν αὐτοὺς φυλάσσειν μέχρι οὗ τι ξυμβῶσιν, ἦν
 δ' οἱ Πελοποννήσιοι πρὸ τούτου ἐς τὴν γῆν ἐσβάλωσιν, 25
 2 ἐξαγαγόντες ἀποκτεῖναι. τῆς δὲ Πύλου φυλακὴν κατεστή-
 σαντο, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ναυπάκτου Μεσσηνῖοι ὡς ἐς πατρίδα
 ταύτην (ἔστι γὰρ ἡ Πύλος τῆς Μεσσηνίδος ποτὲ οὔσης γῆς)
 πέμφαντες σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους ἐλήζοντό τε

1 οἱ om. MO
 ABO (suprascr. η)

6 τις O: om. codd.

7 ἐγκατελείφθη

9 οἱ del. O¹

15 ἕως fort. legit Schol.

19 καὶ ἀγαθοὶ ABEFM

post ἀγαθοὶ add. [ἦσ]αν vel [εἶ]εν O

24 in litt. δε- desinit O

25 ἐσβάλωσιν GM: ἐσβάλλωσιν cett.

29 ἐλήζοντό f: ἐλήζόν codd. [G]

τὴν Λακωνικὴν καὶ πλεῖστα ἔβλαπτον ὁμόφωνοι ὄντες. οἱ 3
 δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀμαθεῖς ὄντες ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ ληστείας
 καὶ τοῦ τοιοῦτου πολέμου, τῶν τε Εἰλώτων αὐτομολούντων
 καὶ φοβούμενοι μὴ καὶ ἐπὶ μακρότερον σφίσι τι νεωτερισθῆ
 5 τῶν κατὰ τὴν χώραν, οὐ ῥαδίως ἔφερον, ἀλλὰ καίπερ οὐ
 βουλόμενοι ἔνδηλοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις ἐπρεσβεύοντο παρ'
 αὐτοὺς καὶ ἐπειρῶντο τὴν τε Πύλον καὶ τοὺς ἄνδρας κομί-
 ζεσθαι. οἱ δὲ μειζύων τε ὠρέγοντο καὶ πολλάκις φοιτώντων 4
 αὐτοὺς ἀπράκτους ἀπέπεμπον. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Πύλον
 10 γενόμενα.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους μετὰ ταῦτα εὐθύς Ἀθηναῖοι ἐς τὴν 42
 Κοριθίαν ἐστράτευσαν ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ δισχιλίους
 ὀπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἐν ἱππαγωγαῖς ναυσὶ διακοσίους ἱππεῦσι·
 ἠκολούθουν δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων Μιλήσιοι καὶ Ἄνδριοι καὶ
 15 Καρύστιοι, ἐστρατήγει δὲ Νικίας ὁ Νικηράτου τρίτος αὐτός.
 πλείοντες δὲ ἅμα ἔφ' ἔσχον μεταξὺ Χερσονήσου τε καὶ Ῥείτου 2
 ἐς τὸν αἰγιαλὸν τοῦ χωρίου ὑπὲρ οὗ ὁ Σολύγειος λόφος ἐστίν,
 ἐφ' ὃν Δωριῆς τὸ πάλαι ἰδρυθέντες τοῖς ἐν τῇ πόλει Κορι-
 θίοις ἐπολέμουν οὖσι· καὶ κώμη νῦν ἐπ' αὐτοῦ
 20 Σολύγεια καλουμένη ἐστίν. ἀπὸ δὲ τοῦ αἰγιαλοῦ τούτου
 ἔνθα αἱ νῆες κατέσχον ἢ μὲν κώμη αὕτη δώδεκα σταδίου
 ἀπέχει, ἢ δὲ Κοριθίων πόλις ἐξήκοντα, ὁ δὲ Ἴσθμὸς εἴκοσι.
 Κορινθιοὶ δὲ προπυθόμενοι ἐξ Ἄργους ὅτι ἡ στρατιὰ ἤξει 3
 τῶν Ἀθηναίων, ἐκ πλείονος ἐβοήθησαν ἐς Ἴσθμὸν πάντες
 25 πλὴν τῶν ἔξω Ἴσθμοῦ· καὶ ἐν Ἀμπρακίᾳ καὶ ἐν Λευκάδι
 ἀπῆσαν αὐτῶν πεντακόσιοι φρουροί· οἱ δ' ἄλλοι πανδημεὶ
 ἐπετήρουν τοὺς Ἀθηναίους οἱ κατασχέσουσιν. ὥς δὲ αὐτοὺς 4
 ἔλαθον νυκτὸς καταπλεύσαντες καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῖς ἦρθη,
 καταλιπόντες τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐν Κεγχρειᾷ, ἣν ἄρα οἱ
 30 Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὸν Κρομμύωνα ἴωσι, ἐβοήθηον κατὰ τάχος.
 καὶ Βάττος μὲν ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν 43

2 ἀπαθεῖς margo Stephani

3 τοῦ om. A B F M [G]

5 οὐ]

οἱ A B E F [G]

25 Λευκάδι Cobet : Λευκαδία codd.

26 ἀπῆσαν

Bauer : ἀπῆσαν codd.

- τῇ μάχῃ οἱ παρόντες) λαβὼν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν
 κώμην φυλάξων ἀτείχιστον οὔσαν, Λυκόφρων δὲ τοῖς ἄλλοις
 2 ξυνέβαλεν. καὶ πρῶτα μὲν τῷ δεξιῷ κέρα τῶν Ἀθηναίων
 εὐθὺς ἀποβεβηκῶτι πρὸ τῆς Χερσονήσου οἱ Κορίνθιοι ἐπ-
 3 ἔκειντο, ἔπειτα δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι. καὶ ἦν ἡ
 4 μάχη καρτερὰ καὶ ἐν χερσὶ πᾶσα. καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρα
 τῶν Ἀθηναίων καὶ Καρυστίων (οὔτοι γὰρ παρατεταγμένοι
 ἦσαν ἔσχατοι) ἐδέξαντό τε τοὺς Κοριωθίους καὶ ἐώσαντο
 μόλις· οἱ δὲ ὑποχωρήσαντες πρὸς αἰμασιάν (ἦν γὰρ τὸ
 χωρίον πρόσαντες πᾶν) βάλλοντες τοῖς λίθοις καθύπερθεν 10
 ὄντες καὶ παιανίσαντες ἐπῆσαν αὐθις, δεξαμένων δὲ τῶν
 4 Ἀθηναίων ἐν χερσὶν ἦν πάλιν ἡ μάχη. λόχος δὲ τις τῶν
 Κοριωθίων ἐπιβοηθήσας τῷ εὐωνύμῳ κέρα ἑαυτῶν ἔτρεψε
 τῶν Ἀθηναίων τὸ δεξιὸν κέρα καὶ ἐπεδίωξεν ἐς τὴν θά-
 λασσαν· πάλιν δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν ἀνέστρεψαν οἷ τε Ἀθηναῖοι 15
 5 καὶ οἱ Καρύστιοι. τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον ἀμφοτέρωθεν
 ἐμάχετο ξυνεχῶς, μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρα τῶν Κοριωθίων,
 ἐφ' ᾧ ὁ Λυκόφρων ἦν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἀθηναίων
 ἡμύνετο· ἤλπιζον γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Σολύγειαν κώμην
 44 πειράσειν. χρόνον μὲν οὖν πολὺν ἀντεῖχον οὐκ ἐνδιδόντες 20
 ἀλλήλοις· ἔπειτα (ἦσαν γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ ἱππῆς
 ὠφέλιμοι ξυμμαχόμενοι, τῶν ἐτέρων οὐκ ἐχόντων ἵππους)
 ἐτράποντο οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν λόφον
 καὶ ἔθεντο τὰ ὄπλα καὶ οὐκέτι κατέβαινον, ἀλλ' ἠσύχαζον.
 2 ἐν δὲ τῇ τροπῇ ταύτῃ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρα οἱ πλείστοί τε 25
 αὐτῶν ἀπέθανον καὶ Λυκόφρων ὁ στρατηγός. ἡ δὲ ἄλλη
 στρατιὰ τούτῳ τῷ τρόπῳ οὐ κατὰ δίωξιν πολλὴν οὐδὲ
 ταχείας φυγῆς γενομένης, ἐπεὶ ἐβιάσθη, ἐπαναχωρήσασα
 3 πρὸς τὰ μετέωρα ἰδρύθη. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς οὐκέτι αὐ-
 τοῖς ἐπῆσαν ἐς μάχην, τοὺς τε νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς 30
 4 ἑαυτῶν ἀνηροῦντο, τροπαῖόν τε εὐθέως ἔστησαν. τοῖς δ'

3 ξυνέβαλλε(ν) A B E F M

πρῶτον A B F

10 ἐπάναντες E:

ἐπάντες Schol. Patm.

11 παιανίσαντες F¹: παιωνίσαντες cett.

13 ἐπιβοήσας A B E F M

ἑαυτῶν C: ἑαυτῶν cett. [G]

ἡμίσεσι τῶν Κορωθίων, οἳ ἐν τῇ Κεγχρειᾷ ἐκάθηντο φύλακες
 μὴ ἐπὶ τὸν Κρομμύωνα πλεύσωσι, τούτοις οὐ κατάδηλος ἡ
 μάχη ἦν ὑπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ὀυελίου· κοινορτὸν δὲ ὡς εἶδον
 καὶ [ὡς] ἔγνωσαν, ἐβοήθουν εὐθύς. ἐβοήθησαν δὲ καὶ οἱ
 5 ἐκ τῆς πόλεως πρεσβύτεροι τῶν Κορωθίων αἰσθόμενοι τὸ
 γεγενημένον. ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ξύμπαντας αὐτοὺς 5
 ἐπιόντας καὶ νομίσαντες τῶν ἐγγὺς ἀστυγειτόνων Πελο-
 ποννησίων βοήθειαν ἐπιέναι, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπὶ τὰς
 ναῦς, ἔχοντες τὰ σκυλεύματα καὶ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς πλὴν
 10 δυοῖν, οὓς ἐγκατέλιπον οὐ δυνάμενοι εὐρεῖν. καὶ ἀναβάντες 6
 ἐπὶ τὰς ναῦς ἐπεραιώθησαν ἐς τὰς ἐπικειμένας νήσους, ἐκ
 δ' αὐτῶν ἐπικηρυκευσάμενοι τοὺς νεκροὺς οὓς ἐγκατέλιπον
 ὑποσπόνδους ἀνείλοντο. ἀπέθανον δὲ Κορωθίων μὲν ἐν τῇ
 μάχῃ δώδεκα καὶ διακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ ὀλίγῳ ἐλάσσους
 15 πεντήκοντα.

Ἄραυτες δὲ ἐκ τῶν νήσων οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν αὐθη- 45
 μερὸν ἐς Κρομμύωνα τῆς Κορωθίας· ἀπέχει δὲ τῆς πόλεως
 εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους. καὶ καθορμισάμενοι τὴν τε
 γῆν ἐδήλωσαν καὶ τὴν νύκτα ἠύλισαντο. τῇ δ' ὕστεραία 2
 20 παραπλεύσαντες ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν πρῶτον καὶ ἀπόβασίν
 τινα ποιησάμενοι ἀφίκοντο ἐς Μέθανα τὴν μεταξὺ Ἐπι-
 δαύρου καὶ Τροισζήνος, καὶ ἀπολαβόντες τὸν τῆς χερσονήσου
 ἰσθμὸν ἐτείχισαν, [ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη ἐστίν,] καὶ φρούριον
 καταστησάμενοι ἐλήστευον τὸν ἔπειτα χρόνον τὴν τε Τροι-
 25 ζήναιαν γῆν καὶ Ἀλιάδα καὶ Ἐπιδαυρίαν. ταῖς δὲ ναυσίν,
 ἐπειδὴ ἐξετείχισαν τὸ χωρίον, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν ταῦτα ἐγίγνετο, καὶ 46
 Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς, ἐπειδὴ ἐκ τῆς Πύλου ἀπήρην
 ἐς τὴν Σικελίαν ναυσὶν Ἀθηναίων, ἀφικόμενοι ἐς Κέρκυραν
 30 ἐστράτευσαν μετὰ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει

4 ὡς om. G M: ὡς Stahl 21 Μέθανα legit Strabo: Μεθώνην
 (quod ἐν τισιν ἀντιγράφοις invenit Strabo) codd. 23 ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη
 ἐστὶ secl. Stahl 27 καθ' ὃν om. A B E F 29 post Σικελίαν
 lacunam statuit Krüger

- τῆς Ἰστώνης Κερκυραίων καθιδρυμένους, οἱ τότε μετὰ τὴν
στάσιν διαβάντες ἐκράτουν τε τῆς γῆς καὶ πολλὰ ἐβλαπτον.
2 προσβαλόντες δὲ τὸ μὲν τείχισμα εἶλον, οἱ δὲ ἄνδρες κατα-
πεφευγότες ἀθροοὶ πρὸς μετέωρόν τι ξυνέβησαν ὥστε τοὺς
μὲν ἐπικούρους παραδοῦναι, περὶ δὲ σφῶν τὰ ὄπλα παρα- 5
3 δόντων τὸν Ἀθηναίων δῆμον διαγῶναι. καὶ αὐτοὺς ἐς τὴν
νῆσον οἱ στρατηγοὶ τὴν Πτυχίαν ἐς φυλακὴν διεκόμισαν
ὑποσπόνδους, μέχρι οὗ Ἀθήναζε πεμφθῶσι, ὥστ', ἐάν τις
4 ἀλφ' ἀποδιδράσκων, ἀπασι λελύσθαι τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ
τοῦ δήμου προστάται τῶν Κερκυραίων, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθη- 10
ναῖοι τοὺς ἐλθόντας οὐκ ἀποκτείνωσι, μηχανῶνται τοιούδε
5 τι τῶν ἐν τῇ νήσῳ πείθουσί τινας ὀλίγους, ὑποπέμφσαντες
φίλους καὶ διδάξαντες ὡς κατ' εὖνοιαν δὴ λέγειν ὅτι κρά-
τιστον αὐτοῖς εἶη ὡς τάχιστα ἀποδρᾶναι, πλοῖον δέ τι αὐτοὶ
ἐτοιμάσειν· μέλλειν γὰρ δὴ τοὺς στρατηγούς τῶν Ἀθηναίων 15
47 παραδώσειν αὐτοὺς τῷ δήμῳ τῶν Κερκυραίων. ὡς δὲ ἔπεισαν,
καὶ μηχανησαμένων τὸ πλοῖον ἐκπλέοντες ἐλήφθησαν, ἐλέ-
λυντό τε αἱ σπονδαὶ καὶ τοῖς Κερκυραίοις παρεδίδοντο οἱ
2 πάντες. ξυνελάβοντο δὲ τοῦ τοιούτου οὐχ ἥκιστα, ὥστε
ἀκριβῆ τὴν πρόφασιν γενέσθαι καὶ τοὺς τεχνησαμένους 20
ἀδεέστερον ἐγχειρῆσαι, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων κατά-
δηλοι ὄντες τοὺς ἄνδρας μὴ ἂν βούλεσθαι ὑπ' ἄλλων
κομισθέντας, διότι αὐτοὶ ἐς Σικελίαν ἔπλεον, τὴν τιμὴν
3 τοῖς ἄγουσι προσποιῆσαι. παραλαβόντες δὲ αὐτοὺς οἱ
Κερκυραῖοι ἐς οἶκημα μέγα κατεῖρξαν, καὶ ὕστερον ἐξ- 25
άγοντες κατὰ εἴκοσιν ἄνδρας διῆγον διὰ δυοῖν στοίχῳ
ὀπλιτῶν ἐκατέρωθεν παρατεταγμένων, δεδεμένους τε πρὸς
ἀλλήλους καὶ παιομένους καὶ κεντουμένους ὑπὸ τῶν παρα-
τεταγμένων, εἴ πού τις τινα ἴδοι ἐχθρὸν ἑαυτοῦ· μαστιγο-
φόροι τε παριόντες ἐπετάχουν τῆς ὁδοῦ τοὺς σχολαίτερον 30
48 προϊόντας. καὶ ἐς μὲν ἄνδρας ἐξήκοντα ἔλαθον τοὺς ἐν τῷ

1 τῇ Ἰστώνῃ Dobree

6 τῶν ABF

8 ὥστ', ἐάν Stahl :

ὥστε, ἂν codd.

11 τοὺς] αὐτοὺς Porpo

18 παρεδέδοντο AB EF

31 προϊόντας Duker : προϊόντας codd.

οικήματι τούτῳ τῷ τρόπῳ ἔξαγαγόντες καὶ διαφθείραντες
 (ῥῶντο γὰρ αὐτοὺς μεταστήσοντάς ποι ἄλλοσε ἄγειν)· ὡς
 δὲ ἦσθοντο καὶ τις αὐτοῖς ἐδήλωσε, τοὺς τε Ἀθηναίους
 ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐκέλευον σφᾶς, εἰ βούλονται, αὐτοὺς δια-
 5 φθεῖρειν, ἕκ τε τοῦ οικήματος οὐκέτι ἤθελον ἐξιέναι, οὐδ'
 ἐσιέναι ἔφασαν κατὰ δύναμιν περιόψεσθαι οὐδένα. οἱ δὲ 2
 Κερκυραῖοι κατὰ μὲν τὰς θύρας οὐδ' αὐτοὶ διανοοῦντο
 βιάζεσθαι, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸ τέγος τοῦ οικήματος καὶ
 διελόντες τὴν ὀροφήν ἐβαλλον τῷ κεράμῳ καὶ ἐτόξενον
 10 κάτω. οἱ δὲ ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἐδύναντο καὶ ἅμα οἱ 3
 πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον, οἰστούς τε οὖς ἀφίεσαν
 ἐκείνοι ἐς τὰς σφαγὰς καθιέντες καὶ ἐκ κλιῶν τιῶν αἰ
 ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι τοῖς σπάρτοις καὶ ἐκ τῶν ἱματίων
 παραιρήματα ποιοῦντες ἀπαγχόμενοι, παντί (τε) τρόπῳ τὸ
 15 πολὺ τῆς νυκτός (ἐπεγένετο γὰρ νύξ τῷ παθήματι) ἀναλοῦντες
 σφᾶς αὐτοὺς καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν ἄνω διεφθάρησαν.
 καὶ αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, φορμηδὸν 4
 ἐπὶ ἀμάξας ἐπιβαλόντες ἀπήγαγον ἔξω τῆς πόλεως. τὰς δὲ
 γυναικας, ὅσαι ἐν τῷ τειχίσματι ἐάλωσαν, ἠνδραποδίσαντο.
 20 τοιοῦτῳ μὲν τρόπῳ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Κερκυραῖοι ὑπὸ τοῦ δήμου 5
 διεφθάρησαν, καὶ ἡ στάσις πολλὴ γενομένη ἐτελεύτησεν ἐς
 τοῦτο, ὅσα γε κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε· οὐ γὰρ ἔτι ἦν ὑπό-
 λοιπον τῶν ἐτέρων ὅτι καὶ ἀξιόλογον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐς 6
 τὴν Σικελίαν, Ἰναπερ τὸ πρῶτον ὄρμητο, ἀποπλεύσαντες
 25 μετὰ τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων ἐπολέμουν.

Καὶ οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι καὶ Ἀκαρνᾶνες ἅμα 49
 τελευτῶντος τοῦ θέρους στρατευσάμενοι Ἀνακτόριον Κο-
 ρινθίων πόλιν, ἣ κείται ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ
 κόλπου, ἔλαβον προδοσίαν· καὶ ἐκπέμφαντες [Κορινθίους]

1 διαφθείροντες A B E F M 2 μεταστήσοντας Schäfer : μεταστή-
 σαντας codd. ἄλλοσε ἄγειν F' G M : ἄλλοσ' ἐπάγειν C : ἄλλοσ'
 ἐσάγειν cett. 14 τε add. Porpo 15 ἀναλοῦντες Suid. Zonar. :
 ἀναδοῦντες codd. 19 ἠνδραποδίσαν Meineke 29 Κορινθίους
 secl. Dobree

αὐτοὶ Ἀκαρνᾶνες οἰκήτορας ἀπὸ πάντων ἔσχον τὸ χωρίον.
καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

50 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου,
εἷς τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγός, αἱ ἐξε-
πέμφθησαν πρὸς τοὺς ξυμμάχους, Ἀρταφέρην ἄνδρα Πέρσῃν 5
παρὰ βασιλέως πορευόμενον ἐς Λακεδαίμονα ξυλλαμβάνει
2 ἐν Ἡϊόνι τῇ ἐπὶ Στρυμόνι. καὶ αὐτοῦ κομισθέντος οἱ Ἀθη-
ναῖοι τὰς μὲν ἐπιστολὰς μεταγραφάμενοι ἐκ τῶν Ἀσσυρίων
γραμματῶν ἀνέγνωσαν, ἐν αἷς πολλῶν ἄλλων γεγραμμένων
κεφάλαιον ἦν πρὸς Λακεδαιμονίους, οὐ γινώσκειν ὅτι βού- 10
λονται· πολλῶν γὰρ ἐλθόντων πρέσβειων οὐδένα ταῦτα
λέγει· εἰ οὖν τι βούλονται σαφὲς λέγειν, πέμψαι μετὰ
3 τοῦ Πέρσου ἄνδρας ὡς αὐτόν. τὸν δὲ Ἀρταφέρην ὕστερον
οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι τριήρει ἐς Ἐφεσον καὶ πρέσβεις
ἅμα· οἱ πυθόμενοι αὐτόθι βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου 15
νεωστὶ τεθνηκότα (κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτελεύτησεν)
ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν.

51 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Χίοι τὸ τεῖχος περιεῖλον τὸ
καιρὸν κελυσάντων Ἀθηναίων καὶ ὑποπτευσάντων ἐς αὐτούς
τι νεωτεριῶν, ποιησάμενοι μέντοι πρὸς Ἀθηναίους πίστεις 20
καὶ βεβαιότητα ἐκ τῶν δυνατῶν μηδὲν περὶ σφᾶς νεώτερον
βουλεύσειν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕβδομον ἔτος τῷ
πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε δὲ Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

52 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς τοῦ τε ἡλίου ἐκλιπὲς
τι ἐγένετο περὶ νομηνίαν καὶ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἰσταμένου 25
2 ἔσεισεν. καὶ οἱ Μυτιληναίων φυγάδες καὶ τῶν ἄλλων
Λεσβίων, ὀρμώμενοι οἱ πολλοὶ ἐκ τῆς ἠπέιρου καὶ μισθω-
σάμενοι ἐκ τε Πελοποννήσου ἐπικουρικὸν καὶ αὐτόθεν ξυνα-
γείραντες, αἰροῦσι Ῥοίτειον, καὶ λαβόντες δισχιλίους στατήρας
3 Φωκαίτας ἀπέδοσαν πάλιν οὐδὲν ἀδικήσαντες· καὶ μετὰ τοῦτο 30
ἐπὶ Ἄντανδρον στρατεύσαντες προδοσίας γενομένης λαμβά-

1 οἰκήτορας C E Schol. : οἰκήτορες cett. [G]
13 ἀνδρὸς A B E F M

12 τι om. A B E F M

- νουσι τὴν πόλιν. καὶ ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια τὰς τε ἄλλας πόλεις τὰς Ἀκταίας καλουμένας, ἃς πρότερον Μυτιληναίων νεμομένων Ἀθηναῖοι εἶχον, ἐλευθεροῦν, καὶ πάντων μάλιστα τὴν Ἄντανδρον· καὶ κρατυνάμενοι αὐτὴν (ναῦς τε γὰρ εὐπορία 5 ἦν ποιεῖσθαι, αὐτόθεν ξύλων ὑπαρχόντων καὶ τῆς Ἰδης ἐπιχειμένης, καὶ τῇ ἄλλῃ σκευῇ) ῥαδίως ἀπ' αὐτῆς ὀρμώμενοι τὴν τε Λέσβον ἐγγυὺς οὖσαν κακώσειν καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπειρῷ Αἰολικὰ πολίσματα χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα παρασκευάζεσθαι ἔμελλον.
- 10 Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει ἐξήκοντα ναυσὶ καὶ 53
 δισχιλίαις ὀπλίταις ἵππεῦσί τε ὀλίγοις καὶ τῶν ξυμμάχων Μιλησίου καὶ ἄλλους τινας ἀγαγόντες ἐστράτευσαν ἐπὶ Κύθηρα· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους καὶ Αὐτοκλήης ὁ Τολμαίου. τὰ 2
- 15 δὲ Κύθηρα νῆσός ἐστιν, ἐπίκειται δὲ τῇ Λακωνικῇ κατὰ Μαλέαν· Λακεδαιμόνιοι δ' εἰσὶ τῶν περιοίκων, καὶ κυθηροδίκης ἀρχὴ ἐκ τῆς Σπάρτης διέβαινεν αὐτόσε κατὰ ἔτος, ὀπλιτῶν τε φρουρὰν διέπεμπον αἰεὶ καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. ἦν γὰρ αὐτοῖς τῶν τε ἀπ' Αἰγύπτου καὶ Λιβύης 3
- 20 ὀλκάδων προσβολή, καὶ λησταὶ ἅμα τὴν Λακωνικὴν ἦσσαν ἐλύπουν ἐκ θαλάσσης, ἥπερ μόνον οἶόν τε ἦν κακουργεῖσθαι πᾶσα γὰρ ἀνέχει πρὸς τὸ Σικελικὸν καὶ Κρητικὸν πέλαγος. κατασχόντες οὖν οἱ Ἀθηναῖοι τῷ στρατῷ, δέκα μὲν ναυσὶ 54
 καὶ δισχιλίαις Μιλησίων ὀπλίταις τὴν ἐπὶ θαλάσῃ πόλιν
- 25 Σκάνδειαν καλουμένην αἰροῦσι, τῷ δὲ ἄλλῳ στρατεύματι ἀποβάντες τῆς νῆσου εἰς τὰ πρὸς Μαλέαν τετραμμένα ἐχώρου ἐπὶ τὴν [ἐπὶ θαλάσῃ] πόλιν τῶν Κυθηρίων, καὶ ἠῦρον εὐθύς αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους ἅπαντας. καὶ μάχης γενο- 2
 μένης ὀλίγον μὲν τινα χρόνον ὑπέστησαν οἱ Κυθήριοι, ἔπειτα
- 30 τραπόμενοι κατέφυγον εἰς τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ὕστερον ξυνέβησαν πρὸς Νικίαν καὶ τοὺς ξυνάρχοντας Ἀθηναίους ἐπιτρέψαι

6 τὰ ἄλλα σκεῖη Rutherford
 σασθαι codd.

8 χειρώσεσθαι Stephanus : χειρώ-
 27 ἐπὶ θαλάσῃ secl. Krüger

- 3 περὶ σφῶν αὐτῶν πλήν θανάτου. ἦσαν δέ τινες καὶ γενόμενοι
 τῷ Νικίᾳ λόγοι πρότερον πρὸς τινὰς τῶν Κυθηρίων, δι' ὃ καὶ
 θάσσον καὶ ἐπιτηδειότερον τό τε παραντίκα καὶ τὸ ἔπειτα
 τὰ τῆς ὁμολογίας ἐπράχθη αὐτοῖς· ἀνέστησαν γὰρ <ἄν> οἱ
 Ἀθηναῖοι Κυθηρίους, Λακεδαιμονίους τε ὄντας καὶ ἐπὶ τῇ 5
- 4 Λακωνικῇ τῆς νήσου οὕτως ἐπικειμένης. μετὰ δὲ τὴν
 ξύμβασιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τε Σκάνδειαν τὸ ἐπὶ τῷ λιμένι
 πόλισμα παραλαβόντες καὶ τῶν Κυθήρων φυλακὴν ποιησά-
 μενοι ἔπλευσαν ἕς τε Ἀσίνην καὶ Ἔλος καὶ τὰ πλείιστα τῶν
 περὶ θάλασσαν, καὶ ἀποβάσεις ποιούμενοι καὶ ἐναυλιζόμενοι 10
 τῶν χωρίων οὗ καιρὸς εἶη ἐδήουν τὴν γῆν ἡμέρας μάλιστα
 ἑπτὰ.
- 55 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἰδόντες μὲν τοὺς Ἀθηναίους τὰ
 Κύθηρα ἔχοντας, προσδεχόμενοι δὲ καὶ ἕς τὴν γῆν σφῶν
 ἀποβάσεις τοιαύτας ποιήσεσθαι, ἀθρόα μὲν οὐδαμοῦ τῇ 15
 δυνάμει ἀντετάξαντο, κατὰ δὲ τὴν χώραν φρουρὰς διέ-
 πεμψαν, ὀπλιτῶν πλήθος, ὡς ἕκασταχόσε ἔδει, καὶ τὰ ἄλλα
 ἐν φυλακῇ πολλῇ ἦσαν, φοβούμενοι μὴ σφίσι νεώτερόν τι
 γένηται τῶν περὶ τὴν κατάστασιν, γεγενημένου μὲν τοῦ ἐν
 τῇ νήσῳ πάθους ἀνεπίστου καὶ μεγάλου, Πύλου δὲ ἔχομένης 20
 καὶ Κυθήρων καὶ πανταχόθεν σφᾶς περιεστῶτος πολέμου
- 2 ταχέος καὶ ἀπροφυλάκτου, ὥστε παρὰ τὸ εἰωθὸς ἱππέας
 τετρακοσίους κατεστήσαντο καὶ τοξότας, ἕς τε τὰ πολεμικά,
 εἶπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένοντο, ξυνεστῶτες
 παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν σφῶν ἰδέαν τῆς παρασκευῆς ναυτικῆ 25
 ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους, οἷς τὸ μὴ ἐπιχειρούμενον
- 3 αἰεὶ ἔλλιπες ἦν τῆς δοκίσεώς τι πράξειν· καὶ ἅμα τὰ τῆς
 τύχης πολλὰ καὶ ἐν ὀλίγῳ ξυμβάντα παρὰ λόγον αὐτοῖς
 ἔκπληξιν μεγίστην παρέιχε, καὶ ἐδέδισαν μὴ ποτε αὐθις
- 4 ξυμφορά τις αὐτοῖς περιτύχη οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ. ἀτολμό- 30
 τεραι δὲ δι' αὐτὸ ἐς τὰς μάχας ἦσαν, καὶ πᾶν ὅτι κινήσειαν

4 τὰ recc. : om. codd.

ἄν add. Heilmann

19 ἐν] ἐπὶ

A B E F M γρ. G

22 ταχέος cf M : ταχέως cett. [G]

31 ἦσαν

Cobet

ζονται ἁμαρτήσεσθαι διὰ τὸ τὴν γνώμην ἀνεχέγγυον γεγε-
 νῆσθαι ἐκ τῆς πρὶν ἀθλείας τοῦ κακοπραγεῖν. τοῖς δὲ 56
 Ἀθηναίοις τότε τὴν παραθαλάσσιον δηροῦσι τὰ μὲν πολλὰ
 ἡσύχασαν, ὡς καθ' ἐκάστην φρουρὰν γίγνοιτό τις ἀπόβασις,
 5 πλήθει τε ἐλάσσους ἕκαστοι ἡγούμενοι εἶναι καὶ ἐν τῷ
 τοιούτῳ· μία δὲ φρουρά, ἥπερ καὶ ἡμύνατο περὶ Κοτύρταν
 καὶ Ἀφροδιτίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένον
 ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ, τῶν δὲ ὀπλιτῶν δεξαμένων ὑπεχώρησε
 πάλιν, καὶ ἄνδρες τέ τινες ἀπέθανον αὐτῶν ὀλίγοι καὶ ὄπλα
 10 ἐλήφθη, τροπαῖόν τε στήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν
 ἐς Κύθηρα. ἐκ δὲ αὐτῶν περιέπλευσαν ἐς Ἐπίδανρον τὴν 2
 Λιμηρὰν, καὶ δηώσαντες μέρος τι τῆς γῆς ἀφικνοῦνται ἐπὶ
 Θυρέαν, ἣ ἔστι μὲν τῆς Κυνοῦρίας γῆς καλουμένης, μεθορία
 δὲ τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς· νεμόμενοι δὲ αὐτὴν ἔδοσαν
 15 Λακεδαιμόνιοι Αἰγινήταις ἐκπεσοῦσιν ἐνοικεῖν διὰ τε τὰς
 ὑπὸ τὸν σεισμὸν σφίσι γενομένας καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν
 ἐπανάστασιν εὐεργεσίας καὶ ὅτι Ἀθηναίων ὑπακούοντες
 ὁμῶς πρὸς τὴν ἐκεῖνων γνώμην αἰεὶ ἔστασαν.

Προσπλεόντων οὖν ἔτι τῶν Ἀθηναίων οἱ Αἰγινήται τὸ μὲν ἐπὶ 57
 20 τῇ θαλάσσῃ ὃ ἔτυχον οἰκοδομοῦντες τεῖχος ἐκλείπουσιν, ἐς δὲ
 τὴν ἄνω πόλιν, ἐν ἣ ὄκουν, ἀπεχώρησαν, ἀπέχουσαν σταδίου
 μάλιστα δέκα τῆς θαλάσσης. καὶ αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων 2
 φρουρὰ μία τῶν περὶ τὴν χώραν, ἥπερ καὶ ξυνετείχιζε,
 ξυνεσελθεῖν μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐκ ἠθέλησαν δεομένων τῶν
 25 Αἰγινήτων, ἀλλ' αὐτοῖς κίνδυνος ἐφαίνετο ἐς τὸ τεῖχος
 κατακλῆσθαι· ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπὶ τὰ μετέωρα, ὡς
 οὐκ ἐνόμιζον ἀξιόμαχοι εἶναι, ἡσύχασον. ἐν τούτῳ δὲ 3
 οἱ Ἀθηναῖοι κατασχόντες καὶ χωρήσαντες εὐθὺς πάσῃ τῇ
 στρατιᾷ αἰροῦσι τὴν Θυρέαν. καὶ τὴν τε πόλιν κατέκαυσαν
 30 καὶ τὰ ἐνόντα ἐξεπόρθησαν, τοὺς τε Αἰγινήτας, ὅσοι μὴ ἐν
 χερσὶ διεφθάρησαν, ἄγοντες ἀφίκοντο ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ
 τὸν ἄρχοντα ὃς παρ' αὐτοῖς ἦν τῶν Λακεδαιμονίων, Τάνταλον

- 4 τὸν Πατροκλέους· ἐξωγρήθη γὰρ τετρωμένος. ἦγον δέ τινας
καὶ ἐκ τῶν Κυθήρων ἄνδρας ὀλίγους, οὓς ἐδόκει ἀσφαλείας
ἔνεκα μεταστῆσαι. καὶ τούτους μὲν οἱ Ἀθηναῖοι ἐβουλεύ-
σαντο καταθέσθαι ἐς τὰς νήσους, καὶ τοὺς ἄλλους Κυθηρίους
οἰκοῦντας τὴν ἑαυτῶν φόρον τέσσαρα τάλαντα φέρειν, Αἰ- 5
γινήτας δὲ ἀποκτείνειν πάντας ὅσοι ἐάλωσαν διὰ τὴν προτέραν
αἰεὶ ποτε ἔχθραν, Τάνταλον δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ
νήσῳ Λακεδαιμονίους καταδῆσαι.
- 58 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρου ἐν Σικελίᾳ Καμαριναίοις καὶ Γελώσις
ἐκεχειρία γίνεται πρῶτον πρὸς ἀλλήλους· εἶτα καὶ οἱ ἄλλοι 10
Σικελιώται ξυνηθόντες ἐς Γέλαν, ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων
πρέσβεις, ἐς λόγους κατέστησαν ἀλλήλοις, εἴ πως ξυνα-
λαγείεν. καὶ ἄλλαι τε πολλαὶ γνώμαι ἐλέγοντο ἐπ' ἀμφοτέρα,
διαφερομένων καὶ ἀξιούντων, ὡς ἕκαστοί τι ἐλασσοῦσθαι
ἐνόμιζον, καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμωνος Συρακόσιος, ὅσπερ 15
καὶ ἔπεισε μάλιστα αὐτούς, ἐς τὸ κοινὸν τοιούτους δὴ λόγους
εἶπεν.
- 59 Ὅυτε πόλεως ὦν ἐλαχίστης, ὦ Σικελιώται, τοὺς λόγους
ποιήσομαι οὔτε πονουμένης μάλιστα τῷ πολέμῳ, ἐς κοινὸν
δὲ τὴν δοκοῦσάν μοι βελτίστην γνώμην εἶναι ἀποφαινόμενος 20
2 τῇ Σικελίᾳ πάσῃ. καὶ περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν ὡς χαλεπὸν
τί ἂν τις πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων ἐν εἰδόσι μακρηγοροῖ; οὐδεὶς
γὰρ οὔτε ἀμαθία ἀναγκάζεται αὐτὸ δρᾶν, οὔτε φόβῳ, ἢν
οἴηται τι πλεον σχήσειν, ἀποτρέπεται. ξυμβαίνει δὲ τοῖς
μὲν τὰ κέρδη μείζω φαίνεσθαι τῶν δεινῶν, οἱ δὲ τοὺς 25
κινδύνους ἐθέλουσιν ὑφίστασθαι πρὸ τοῦ αὐτίκα τι ἐλασ-
3 σοῦσθαι· αὐτὰ δὲ ταῦτα εἰ μὴ ἐν καιρῷ τύχοιεν ἑκάτεροι
πράσσοντες, αἱ παραινέσεις τῶν ξυναλλαγῶν ὠφέλιμοι.
- 4 ὃ καὶ ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι πειθομένοις πλείστου ἂν ἄξιον
γένοιτο· τὰ γὰρ ἴδια ἕκαστοι εὖ βουλευόμενοι δὴ θέσθαι 30
τό τε πρῶτον ἐπολεμήσαμεν καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους δι'

1 Πατροκλέους F M : Πατοκλέους vel Παντοκλέους cett.
om. cett. 30 βουλόμενοι recc.

27 ἐν M :

ἀντιλογιῶν πειρώμεθα καταλλαγῆναι καί, ἦν ἄρα μὴ προ-
χωρήσῃ ἴσον ἐκάστῳ ἔχοντι ἀπελθεῖν, πάλιν πολεμήσομεν.

‘Καίτοι γινῶναι χρὴ ὅτι οὐ περὶ τῶν ἰδίων μόνον, εἰ 60
σωφρονοῦμεν, ἢ ξύνοδος ἔσται, ἀλλ’ εἰ ἐπιβουλευομένην τὴν
5 πᾶσαν Σικελίαν, ὡς ἐγὼ κρίνω, ὑπ’ Ἀθηναίων δυνησόμεθα
ἔτι διασῶσαι· καὶ διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἐμῶν λόγων ἀναγκαι-
οτέρους περὶ τῶνδε Ἀθηναίους νομίσει, οἱ δύνανται
ἔχοντες μεγίστην τῶν Ἑλλήνων τὰς τε ἁμαρτίας ἡμῶν
τηροῦσιν ὀλίγαις ναυσὶ παρόντες, καὶ ὀνόματι ἐννόμῳ
10 ξυμμαχίας τὸ φύσει πολέμιον εὐπρεπῶς ἐς τὸ ξυμφέρου
καθίστανται. πόλεμον γὰρ αἰρομένων ἡμῶν καὶ ἐπαγο- 2
μένων αὐτούς, ἄνδρας οἱ καὶ τοῖς μὴ ἐπικαλουμένοις αὐτοὶ
ἐπιστρατεύουσι, κακῶς τε ἡμᾶς αὐτούς ποιούντων τέλεσι
τοῖς οἰκέοις, καὶ τῆς ἀρχῆς ἅμα προκοπτόντων ἐκείνοις,
15 εἰκός, ὅταν γινώσκω ἡμᾶς τετραχωμένους, καὶ πλεονί ποτε
στόλῳ ἐλθόντας αὐτούς τάδε πάντα πειράσασθαι ὑπὸ σφᾶς
ποιεῖσθαι.

‘Καίτοι τῇ ἐαυτῶν ἐκάστους, εἰ σωφρονοῦμεν, χρὴ τὰ μὴ 61
προσῆκοντα ἐπικτωμένους μᾶλλον ἢ τὰ ἐτοῖμα βλάπτοντας
20 ξυμμάχους τε ἐπάγεσθαι καὶ τοὺς κινδύνους προσλαμβάνειν,
νομίσει τε στάσιν μάλιστα φθείρειν τὰς πόλεις καὶ τὴν Σικε-
λίαν, ἧς γε οἱ ἔνοικοι ξύμπαντες μὲν ἐπιβουλευόμεθα, κατὰ
πόλεις δὲ διέσταμεν. ἂ χρὴ γινόντας καὶ ἰδιώτην ἰδιώτῃ 2
καταλλαγῆναι καὶ πόλιν πόλει, καὶ πειρᾶσθαι κοινῇ σφῆξιν τὴν
25 πᾶσαν Σικελίαν, παρεστάναι δὲ μηδενὶ ὡς οἱ μὲν Δωριῆς
ἡμῶν πολέμιοι τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δὲ Χαλκιδικὸν τῇ Ἰάδι
ξυγγενεῖα ἀσφαλές. οὐ γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι δίχα πέφυκε, 3
τοῦ ἐτέρου ἔχθει ἐπίσιν, ἀλλὰ τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀγαθῶν
ἐφιέμενοι, ἂ κοινῇ κεκτήμεθα. ἐδήλωσαν δὲ νῦν ἐν τῇ τοῦ 4
30 Χαλκιδικοῦ γένους παρακλήσει· τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε σφίσι
κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν προσβοηθήσασιν αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον

9 ὀλίγαις ναυσὶ in quibusdam libris defuisse testatur Schol.
12 τοὺς μὴ ἐπικαλουμένους A B E F M 16 πειράσασθαι C E G

5 τῆς ξυνθήκης προθύμως παρέσχοντο. καὶ τοὺς μὲν Ἀθηναίους
ταῦτα πλεονεκτεῖν τε καὶ προνοεῖσθαι πολλὴ ξυγγνώμη, καὶ
οὐ τοῖς ἄρχει βουλομένοις μέμφομαι, ἀλλὰ τοῖς ὑπακούειν
ἔτοιμοτέροις οὕσιν· πέφυκε γὰρ τὸ ἀνθρώπειον διὰ παντὸς
6 ἄρχει μὲν τοῦ εἴκοντος, φυλάσσεσθαι δὲ τὸ ἐπίον. ὅσοι δὲ 5
γιγνώσκοντες αὐτὰ μὴ ὀρθῶς προσκοποῦμεν, μηδὲ τοῦτό τις
πρεσβύτατον ἤκει κρίνας, τὸ κοινῶς φοβερὸν ἅπαντας εἶ
7 θέσθαι, ἀμαρτάνομεν. τάχιστα δ' ἂν ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ γένοιτο,
εἰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβαίμεν· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ὀρμώνται
Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσαμένων. καὶ οὕτως οὐ 10
πόλεμος πολέμῳ, εἰρήνη δὲ διαφοραὶ ἀπραγμόνως παύονται,
οἳ τ' ἐπικλητοὶ εὐπρεπῶς ἄδικοι ἐλθόντες· εὐλόγως ἄπρακτοι
ἀπίασιν.

62 Καὶ τὸ μὲν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τοσοῦτον ἀγαθὸν εἶ
2 βουλευομένοις εὐρίσκεται· τὴν δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην 15
ἄριστον εἶναι εἰρήνην πῶς οὐ χρὴ καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ποιήσα-
σθαι; ἢ δοκεῖτε, εἴ τῷ τι ἔστιν ἀγαθὸν ἢ εἴ τῳ τὰ ἐναντία,
οὐχ ἡσυχίαν μᾶλλον ἢ πόλεμον τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἐκατέρῳ,
τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι, καὶ τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας ἀκινδυνο-
τέρας ἔχειν τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τε ὅσα ἐν μήκει λόγων ἂν τις 20
διέλθοι, ὥσπερ περὶ τοῦ πολεμεῖν; ἂ χρὴ σκεψαμένους μὴ
τοὺς ἐμοὺς λόγους ὑπεριδεῖν, τὴν δὲ αὐτοῦ τινὰ σωτηρίαν
3 μᾶλλον ἀπ' αὐτῶν προῖδεῖν. καὶ εἴ τις βεβαίως τι ἢ τῷ
δικαίῳ ἢ βίᾳ πράξει οἴεται, τῷ παρ' ἐλπίδα μὴ χαλεπῶς
σφαλλέσθω, γνοὺς ὅτι πλείους ἤδη καὶ τιμωρίαις μετιόντες 25
τοὺς ἀδικούντας καὶ ἐλπίσαντες ἕτεροι δυνάμει τινὶ πλεο-
νεκτῆσει, οἳ μὲν οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώ-
θησαν, τοὺς δ' ἀντὶ τοῦ πλέον ἔχειν προσκαταλιπεῖν τὰ
4 αὐτῶν ξυνέβη. τιμωρία γὰρ οὐκ εὐτυχεῖ δικαίως, ὅτι καὶ
ἀδικεῖται· οὐδὲ ἰσχυρὸς βέβαιον, διότι καὶ εὐέλπι. τὸ δὲ 30

9 αὐτῶν C: αὐτῶν cett.
Herwerden: ἡσυχία codd.
22 αὐτοῦ BC: αὐτοῦ cett.
αὐτῶν cett.

17 δοκεῖ γε Hude
πόλεμον Herwerden:

18 ἡσυχίαν
πόλεμος codd.
28 τοῖς A B E F M

29 αὐτῶν BC:
αὐτῶν cett.

ἀσάβμητον τοῦ μέλλοντος ὡς ἐπὶ πλείστον κρατεῖ, πάντων
 τε σφαλερώτατον ὃν ὅμως καὶ χρησιμώτατον φαίνεται· ἐξ
 ἴσου γὰρ δεδιότες προμηθία μᾶλλον ἐπ' ἀλλήλους ἐρχόμεθα.

‘Καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου διὰ τὸ ἀτέκμαρτον δέος 63
 5 καὶ διὰ τὸ ἦδη ἴφοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους, κατ' ἀμφότερα
 ἐκπλαγύντες, καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστός τι
 φήθημέν πράξειν, ταῖς κώλύμαις ταύταις ἱκανῶς νομίσαντες
 εἰρχθῆναι, τοὺς ἐφεστῶτας πολεμίους ἐκ τῆς χώρας ἀπο-
 πέμπωμεν, καὶ αὐτοὶ μάλιστα μὲν ἐς αἰδίον ξυμβῶμεν, εἰ δὲ
 10 μὴ, χρόνον ὡς πλείστον σπεισάμενοι τὰς ἰδίας διαφορὰς ἐς
 αὐθις ἀναβαλώμεθα. τὸ ξύμπαν τε δὴ γινώμεν πειθόμενοι μὲν 2
 ἐμοὶ πόλιω ἕξοντες ἕκαστος ἐλευθέραν, ἀφ' ἧς αὐτοκράτορες
 ὄντες τὸν εὖ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμννούμεθα·
 ἦν δ' ἀπιστήσαντες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρή-
 15 σασθαί τινα, ἀλλὰ καὶ ἄγαν εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν τοῖς
 ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ οἷς οὐ χρῆ κατ' ἀνάγκην γιγνοίμεθα.

‘Καὶ ἐγὼ μὲν, ἄπερ καὶ ἀρχόμενος εἶπον, πόλιω τε μεγίστην 64
 παρεχόμενος καὶ ἐπιὼν τῷ μᾶλλον ἢ ἀμννούμενος ἀξιῶ προ-
 ιδόμενος αὐτῶν ξυγχωρεῖν, καὶ μὴ τοὺς ἐναντίους οὕτω κακῶς
 20 δρᾶν ὥστε αὐτὸς τὰ πλεῖω βλάπτεσθαι, μηδὲ μωρία φιλονικῶν
 ἠγείσθαι τῆς τε οἰκείας γνώμης ὁμοίως αὐτοκράτωρ εἶναι καὶ
 ἧς οὐκ ἄρχω τύχης, ἀλλ' ὅσον εἰκὸς ἡσασθαι. καὶ τοὺς 2
 ἄλλους δικαίῳ ταυτό μοι ποιῆσαι, ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ μὴ
 ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν οἰκείους 3
 25 οἰκείων ἡσασθαι, ἢ Δωριᾷ τινα Δωριῶς ἢ Χαλκιδέα τῶν
 ξυγγενῶν, τὸ δὲ ξύμπαν γείτονας ὄντας καὶ ξυνοίκους μιᾶς
 χώρας καὶ περιρρύτου καὶ ὄνομα ἐν κεκλημένους Σικελιώτας·
 οἱ πολεμήσομέν τε, οἶμαι, ὅταν ξυμβῆ, καὶ ξυγχωρησόμεθά
 γε πάλω καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς λόγοις κοινοῖς χρώμενοι· τοὺς 4
 30 δὲ ἄλλοφύλους ἐπελθόντας ἀθρόοι αἰεὶ, ἦν σφρονῶμεν,
 ἀμννούμεθα, εἴπερ καὶ καθ' ἐκάστους βλαπτόμενοι ξύμπαντες

18 προειδόμενος (sic) Reiske : προειδομένους codd.
 Reiske : αὐτοὺς codd.

20 αὐτὸς

26 τε Classen

κινδυνεύομεν· ξυμμάχους δὲ οὐδέποτε τὸ λοιπὸν ἐπαξόμεθα
 5 οὐδὲ διαλλακτάς. τάδε γὰρ ποιῶντες ἔν τε τῷ παρόντι
 δυοῖν ἀγαθοῖν οὐ στερήσομεν τὴν Σικελίαν, Ἀθηναίων τε
 ἀπαλλαγῆναι καὶ οἰκείου πολέμου, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα καθ'
 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλευθέραν νεμούμεθα καὶ ὑπὸ ἄλλων ἦσσαν 5
 ἐπιβουλενομένην.²

65 Τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοκράτους εἰπόντος πειθόμενοι οἱ Σικε-
 λιῶται αὐτοὶ μὲν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνηθέχθησαν γνώμη
 ὥστε ἀπαλλάσσεσθαι τοῦ πολέμου ἔχοντες ἅ ἕκαστοι ἔχουσι,
 τοῖς δὲ Καμαριναίοις Μοργαντίνην εἶναι ἀργύριον τακτὸν 10
 2 τοῖς Συρακοσίοις ἀποδοῦσιν· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων ξύμμαχοι
 παρακαλέσαντες αὐτῶν τοὺς ἐν τέλει ὄντας εἶπον ὅτι ξυμβή-
 σονται καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται κάκεινοισ κωναί. ἐπαινε-
 σάντων δὲ αὐτῶν ἐποιοῦντο τὴν ὁμολογίαν, καὶ αἱ νῆες τῶν
 3 Ἀθηναίων ἀπέπλευσαν μετὰ ταῦτα ἐκ Σικελίας. ἐλθόντας 15
 δὲ τοὺς στρατηγούς οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν φυγῆ
 ἐξημίωσαν, Πυθόδωρον καὶ Σοφοκλέα, τὸν δὲ τρίτον Εὐρυμέ-
 δοντα χρήματα ἐπράξαντο, ὡς ἐξὸν αὐτοῖς τὰ ἐν Σικελίᾳ
 4 καταστρέφασθαι δώροις πεισθέντες ἀποχωρήσειαν. οὕτω
 τῇ [τε] παρουσίᾳ εὐτυχίᾳ χρώμενοι ἠξίουσ σφίσι μηδὲν ἔναν- 20
 τιῶσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ δυνατὰ ἐν ἴσῳ καὶ τὰ ἀπορότερα
 μεγάλη τε ὁμοίως καὶ ἐνδεεστέρα παρασκευῆ κατεργάζεσθαι.
 αἰτία δ' ἦν ἡ παρὰ λόγον τῶν πλεόνων εὐπραγία αὐτοῖς
 ὑποτιθεῖσα ἰσχὺν τῆς ἐλπίδος.

66 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρουσ Μεγαρήσ οἱ ἐν τῇ πόλει πιεζόμενοι 25
 ὑπὸ τε Ἀθηναίων τῷ πολέμῳ, αἰεὶ κατὰ ἔτος ἕκαστον δις
 ἐσβαλλόντων πανστρατιᾷ ἐς τὴν χώραν, καὶ ὑπὸ τῶν σφε-
 τέρων φυγάδων τῶν ἐκ Πηγῶν, οἱ στασιασάντων ἐκπεσόντες
 ὑπὸ τοῦ πλήθους χαλεποὶ ἦσαν ληστεύοντες, ἐποιοῦντο λόγους
 ἐν ἀλλήλοισ ὡς χρηὶ δεξαμένους τοὺς φεύγοντας μὴ ἀμφο- 30
 2 τέρωθεν τὴν πόλιν φθείρειν. οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω τὸν θροῦν
 αἰσθόμενοι φανερώσ μᾶλλον ἢ πρότερον καὶ αὐτοὶ ἠξίουσ

τούτου τοῦ λόγου ἔχασθαι. γνόντες δὲ οἱ τοῦ δήμιον προστάται 3
 οὐ δυνατὸν τὸν δήμιον ἐσόμενον ὑπὸ τῶν κακῶν μετὰ σφῶν
 καρτερεῖν, ποιοῦνται λόγους δέισαντες πρὸς τοὺς τῶν Ἀθη-
 ναίων στρατηγούς, Ἴπποκράτη τε τὸν Ἀρίφρονος καὶ Δημο-
 5 σθένη τὸν Ἀλκισθένους, βουλόμενοι ἐνδοῦναι τὴν πόλιν καὶ
 νομίζοντες ἐλάσσω σφίσι τὸν κίνδυνον ἢ τοὺς ἐκπεσόντας
 ὑπὸ σφῶν κατελθεῖν. ξυνέβησάν τε πρῶτα μὲν τὰ μακρὰ
 τείχη ἐλεῖν Ἀθηναίους (ἦν δὲ σταδίων μάλιστα ὀκτῶ ἀπὸ
 τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Νίσαιαν τὸν λιμένα αὐτῶν), ὅπως μὴ
 10 ἐπιβοηθήσωσιν ἐκ τῆς Νισαίας οἱ Πελοποννήσιοι, ἐν ἧ
 αὐτοὶ μόνοι ἐφρούρουν βεβαιότητος ἕνεκα τῶν Μεγάρων,
 ἔπειτα δὲ καὶ τὴν ἄνω πόλιν πειράσθαι ἐνδοῦναι ῥᾶον δ'
 ἢ ἡδὴ ἐμελλόν προσχωρήσειν τούτου γεγενημένου.

Οἱ οὖν Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἀπὸ τε τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων 67
 15 παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ὑπὸ νύκτα πλεύσαντες ἐς Μιωφάν
 τὴν Μεγαρέων νῆσον ὀπλίταις ἑξακοσίοις, ὧν Ἴπποκράτης
 ἦρχεν, ἐν ὀρύγματι ἐκαθέζοντο, ὅθεν ἐπλίνθενον τὰ τείχη
 καὶ ἀπεῖχεν οὐ πολὺ· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τοῦ ἑτέρου 2
 στρατηγοῦ Πλαταιῆς τε ψιλοὶ καὶ ἕτεροι περίπολοι ἐνή-
 20 δρυσαν ἐς τὸ Ἐννάλιον, ὃ ἐστὶν ἔλασσον ἄπωθεν. καὶ
 ἦσθετο οὐδεὶς εἰ μὴ οἱ ἄνδρες οἷς ἐπιμελὲς ἦν εἰδέναί τὴν
 νύκτα ταύτην. καὶ ἐπειδὴ ἕως ἐμελλε γίνεσθαι, οἱ προ- 3
 διδόντες τῶν Μεγαρέων οὗτοι τοιόνδε ἐποίησαν. ἀκάτιον
 ἀμφηρικὸν ὡς λησταί, ἐκ πολλοῦ τεθεραπευκότες τὴν ἄνοιξιν
 25 τῶν πυλῶν, εἰώθεσαν ἐπὶ ἀμάξῃ, πείθοντες τὸν ἄρχοντα, διὰ
 τῆς τάφρου κατακομίζειν τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ
 ἐκπλεῖν· καὶ πρὶν ἡμέραν εἶναι πάλιν αὐτὸ τῇ ἀμάξῃ κομί-
 σαντες ἐς τὸ τεῖχος κατὰ τὰς πύλας ἐσήγον, ὅπως τοῖς ἐκ
 τῆς Μιωφᾶς Ἀθηναίοις ἀφανῆς δὴ εἶη ἢ φυλακὴ, μὴ ὄντος
 30 ἐν τῷ λιμένι πλοίου φανεροῦ μηδενός. καὶ τότε πρὸς ταῖς 4
 πύλαις ἦδη ἦν ἡ ἀμαξα, καὶ ἀνοιχθεισῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς ὡς
 τῷ ἀκατίῳ οἱ Ἀθηναῖοι (ἐγίγνετο γὰρ ἀπὸ ξυνθήματος τὸ

τοιούτον) ἰδόντες ἔθειον δρόμῳ ἐκ τῆς ἐνέδρας, βουλόμενοι
 φθάσαι πρὶν ξυγκλησθῆναι πάλιν τὰς πύλας καὶ ἕως ἔτι ἡ
 ἄμαξα ἐν αὐταῖς ἦν, κώλυμα οὔσα προσθεῖναι· καὶ αὐτοῖς
 ἄμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες Μεγαρῆς τοὺς κατὰ τὰς πύλας
 5 φύλακας κτείνουσι. καὶ πρῶτον μὲν οἱ περὶ τὸν Δημοσθένη 5
 Πλαταιῆς τε καὶ περίπολοι ἐσέδραμον οὐ νῦν τὸ τροπαῖον
 ἐστὶ, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν (ἦσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα
 Πελοποννήσιοι) μαχόμενοι τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ Πλα-
 68 68 ταιῆς ἐκράτησαν καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων ὀπλίταις ἐπιφερο-
 μένοις βεβαίους τὰς πύλας παρέσχον· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν 10
 Ἀθηναίων ἤδη ὁ αἰεὶ ἐντὸς γιγνόμενος ἐχώρει ἐπὶ τὸ τεῖχος.
 2 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι φρουροὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀντίσχοντες
 ἡμύνοντο ὀλίγοι, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν, οἱ δὲ πλείους
 ἐς φυγὴν κατέστησαν, φοβηθέντες ἐν νυκτί τε πολεμίων
 προσπεπτωκότων καὶ τῶν προδιδόντων Μεγαρέων ἀντιμαχο- 15
 μένων, νομίσαντες τοὺς ἅπαντας σφᾶς Μεγαρέας προδεω-
 3 κέναι. ξυνέπεσε γὰρ καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων κήρυκα ἀφ'
 ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι τὸν βουλόμενον ἰέναι Μεγαρέων
 μετὰ Ἀθηναίων θησόμενον τὰ ὄπλα. οἱ δ' ὡς ἤκουσαν,
 οὐκέτι ἀνέμενον, ἀλλὰ τῷ ὄντι νομίσαντες κοινῇ πολεμῆσθαι 20
 4 κατέφυγον ἐς τὴν Νίσαιαν. ἄμα δὲ ἔφ' ἐαλωκότων ἤδη τῶν
 τειχῶν καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει Μεγαρέων θορυβουμένων οἱ
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πράξαντες καὶ ἄλλο μετ' αὐτῶν πλῆθος,
 ὃ ξυνήδει, ἔφασαν χρῆναι ἀνοίγειν τὰς πύλας καὶ ἐπεξίεναι
 5 ἐς μάχην. ξυνέκειτο δὲ αὐτοῖς τῶν πυλῶν ἀνοιχθεισῶν 25
 ἐσπίπτειν τοὺς Ἀθηναίους, αὐτοὶ δὲ διάδηλοι ἔμελλον
 ἔσεσθαι (λίπα γὰρ ἀλείψεσθαι), ὅπως μὴ ἀδικῶνται. ἀσφά-
 λεια δὲ αὐτοῖς μᾶλλον ἐγίγνετο τῆς ἀνοίξεως· καὶ γὰρ
 οἱ ἀπὸ τῆς Ἐλευσῖνος κατὰ τὸ ξυγκείμενον τετρακισχίλιοι
 ὀπλίται τῶν Ἀθηναίων καὶ ἱππῆς ἑξακόσιοι [οἱ] τὴν νύκτα 30
 6 πορευόμενοι παρήσαν. ἀληλιμμένων δὲ αὐτῶν καὶ ὄντων

4 τὰς F' G M': om. cett.

11 ἐχώρει G M: χωρεῖ cett.

12 ἀντίσχοντες Naber: ἀντισχόντες codd.

13 ἡμύναντο A B E F M

23 ἄλλο Abresch: ἄλλοι codd.

30 οἱ om. recc.

ἤδη περὶ τὰς πύλας καταγορεύει τις ξυνειδῶς τοῖς ἑτέροις
 τὸ ἐπιβούλευμα. καὶ οἱ ξυστραφέντες ἄθρόοι ἦλθον καὶ οὐκ
 ἔφασαν χρῆναι οὔτε ἐπεξιέναι (οὐδὲ γὰρ πρότερόν πω τοῦτο
 5 πόλιν καταγαγεῖν· εἴ τε μὴ πείσεται τις, αὐτοῦ τὴν μάχην
 ἔσεσθαι. ἐδήλουν δὲ οὐδὲν ὅτι ἴσασι τὰ πρασσόμενα, ἀλλὰ
 ὡς τὰ βέλτιστα βουλευόντες ἰσχυρίζοντο, καὶ ἅμα περὶ τὰς
 πύλας παρέμενον φυλάσσοντες, ὥστε οὐκ ἐγένετο τοῖς ἐπι-
 βουλευούσι πρᾶξαι ὃ ἔμελλον. γνόντες δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων 69
 10 στρατηγοὶ ὅτι ἐναντιώμα τι ἐγένετο καὶ τὴν πόλιν βία οὐχ
 οἰοί τε ἔσονται λαβεῖν, τὴν Νίσαιαν εὐθὺς περιετείχιζον,
 νομίζοντες, εἰ πρὶν ἐπιβοηθήσαι τινὰς ἐξέλοιεν, θάσσοι ἂν καὶ
 τὰ Μέγαρα προσχωρήσαι (παρεγένετο δὲ σιδηρός τε ἐκ τῶν 2
 Ἀθηναίων ταχὺ καὶ λιθουργοὶ καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια)· ἀρξά-
 15 μνοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους ὃ εἶχον καὶ διοικοδομήσαντες τὸ
 πρὸς Μεγαρέας, ἀπ' ἐκείνου ἐκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῆς
 Νισαίας τάφρον τε καὶ τείχη διελομένη ἢ στρατιά, ἐκ τε τοῦ
 προαστείου λίθοις καὶ πλίνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ
 δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουσι εἴ πη δέοιτό τι· καὶ αἱ οἰκίαι·
 20 τοῦ προαστείου ἐπάλξεις λαμβάνουσαι αὐταὶ ὑπῆρχον ἔρυμα.
 καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν ὄλην εἰργάζοντο· τῇ δὲ ὑστεραία 3
 περὶ δαίλην τὸ τεῖχος ὅσον οὐκ ἀπετετέλεστο, καὶ οἱ ἐν τῇ
 Νισαίᾳ δαίσαντες, σίτου τε ἀπορία (ἐφ' ἡμέραν γὰρ ἐκ τῆς ἄνω
 πόλεως ἐχρῶντο) καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐ νομίζοντες ταχὺ
 25 ἐπιβοηθήσειν, τοὺς τε Μεγαρέας πολεμίους ἡγούμενοι, ξυνέ-
 βησαν τοῖς Ἀθηναίοις ῥητοῦ μὲν ἕκαστον ἀργυρίου ἀπολυθῆναι
 ὄπλα παραδόντας, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις, τῷ τε ἄρχοντι καὶ
 εἴ τις ἄλλος ἐνήν, χρῆσθαι Ἀθηναίους ὅτι ἂν βούλωνται,
 ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες ἐξῆλθον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ 4
 30 μακρὰ τείχη ἀπορρήξαντες ἀπὸ τῆς τῶν Μεγαρέων πόλεως
 καὶ τὴν Νίσαιαν παραλαβόντες τᾶλλα παρεσκευάζοντο.

1 ἑταίροις A B E F (corr. F¹)
 Madvig 27 δὲ Dobree : τε codd.

17 post διελομένη add. ἦγεν

- 70 Βρασίδης δὲ ὁ Τέλλιδος Λακεδαιμόνιος κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανε περὶ Σικυῶνα καὶ Κόρινθον ὧν, ἐπὶ Θράκης στρατείαν παρασκευαζόμενος. καὶ ὡς ἦσθετο τῶν τειχῶν τὴν ἄλωσιν, δέσας περὶ τε τοῖς ἐν τῇ Νισαίᾳ Πελοποννησίοις καὶ μὴ τὰ Μέγαρα ληφθῆ, πέμπει ἔς τε τοὺς Βοιωτοὺς 5 κελεύων κατὰ τάχος στρατιᾷ ἀπαντῆσαι ἐπὶ Τριποδίσκον (ἔστι δὲ κώμη τῆς Μεγαρίδος ὄνομα τοῦτο ἔχουσα ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Γεραναίᾳ), καὶ αὐτὸς ἔχων ἦλθεν ἑπτακοσίους μὲν καὶ δισχιλίους Κορινθίων ὀπλίτας, Φλειασίων δὲ τετρακοσίους, Σικυωνίων δὲ ἑξακοσίους, καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ ὅσοι 10 ἦδη ξυνειλεγμένοι ἦσαν, οἰόμενος τὴν Νισαίαν ἔτι καταλήψεσθαι ἀνάλωτον. ὡς δὲ ἐπίθето (ἔτυχε γὰρ νυκτὸς ἐπὶ τὸν Τριποδίσκον ἐξελθῶν), ἀπολέξας τριακοσίους τοῦ στρατοῦ, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, προσῆλθε τῇ τῶν Μεγαρέων πόλει λαθῶν τοὺς Ἀθηναίους ὄντας περὶ τὴν θάλασσαν, βουλό- 15 μενος μὲν τῷ λόγῳ καὶ ἅμα, εἰ δύναίτο, ἔργῳ τῆς Νισαίας πειρᾶσαι, τὸ δὲ μέγιστον, τὴν τῶν Μεγαρέων πόλιν ἐσελθὼν βεβαιώσασθαι. καὶ ἠξίου δέξασθαι σφῶς, λέγων ἐν ἐλπίδι
- 71 εἶναι ἀναλαβεῖν Νισαίαν. αἱ δὲ τῶν Μεγαρέων στάσεις φοβούμεναι, οἱ μὲν μὴ τοὺς φεύγοντας σφίσιν ἔσαγαγῶν 20 αὐτοὺς ἐκβάλλη, οἱ δὲ μὴ αὐτὸ τοῦτο ὁ δῆμος δέσας ἐπίθεται σφίσι καὶ ἡ πόλις ἐν μάχῃ καθ' αὐτὴν οὔσα ἐγγὺς ἐφειδρευόντων Ἀθηναίων ἀπόληται, οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀμφοτέρους ἐδόκει ἡσυχάσασιν τὸ μέλλον περιδεῖν. ἠλπιζον γὰρ 2 καὶ μάχην ἐκάτεροι ἔσεσθαι τῶν τε Ἀθηναίων καὶ τῶν 25 προσβοηθησάντων, καὶ οὕτω σφίσιν ἀσφαλεστέρως ἔχειν, οἷς τις εἴη εὖνους, κρατήσασιν προσχωρήσαι. ὁ δὲ Βρασίδης ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀνεχώρησε πάλιν ἔς τὸ ἄλλο στράτευμα.
- 72 Ἄμα δὲ τῇ ἔφ' οἱ Βοιωτοὶ παρήσαν, διανενοημένοι μὲν καὶ πρὶν Βρασίδαν πέμψαι βοηθεῖν ἐπὶ τὰ Μέγαρα, ὡς οὐκ 30 ἄλλοτρίου ὄντος τοῦ κινδύνου, καὶ ἦδη ὄντες πανστρατιᾷ

3 στρατείαν Aem. Portus: στρατιάν codd. 10 ἑαυτοῦ G M
23 ἀπολεῖται A B E F M 27 οἷς τις C: ὅστις cett.

Πλαταιᾶσιν· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος, πολλῶ μᾶλλον
 ἐρρώσθησαν, καὶ ἀποστείλαντες διακοσίους καὶ δισχιλίους
 ὀπλίτας καὶ ἰππέας ἑξακοσίους τοῖς πλέοσι ἀπῆλθον πάλιν.
 παρόντος δὲ ἤδη ζύμπαντος τοῦ στρατεύματος, ὀπλιτῶν οὐκ
 5 ἔλασσον ἑξακισχιλίων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τῶν μὲν ὀπλιτῶν
 περὶ τε τὴν Νίσαιαν ὄντων καὶ τὴν θάλασσαν ἐν τάξει, τῶν
 δὲ ψιλῶν ἀνὰ τὸ πεδίου ἐσκεδασμένων, οἱ ἰππῆς οἱ τῶν
 Βοιωτῶν ἀπροσδοκῆτοις ἐπιπεσόντες τοῖς ψιλοῖς ἔτρεψαν
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν (ἐν γὰρ τῷ πρὸ τοῦ οὐδεμῖα βοήθειά πω
 10 τοῖς Μεγαρεῦσι οὐδαμόθεν ἐπῆλθεν)· ἀντεπεξελάσαντες δὲ 3
 καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐς χεῖρας ἦσαν, καὶ ἐγένετο ἰππο-
 μαχία ἐπὶ πολὺ, ἐν ἣ ἄξιουσιν ἑκάτεροι οὐχ ἦσους
 γενέσθαι. τὸν μὲν γὰρ ἵππαρχον τῶν Βοιωτῶν καὶ ἄλλους 4
 τιναὶς οὐ πολλοὺς πρὸς αὐτὴν τὴν Νίσαιαν προσελάσαντας
 15 οἱ Ἀθηναῖοι [καὶ] ἀποκτείναντες ἐσκόλευσαν, καὶ τῶν τε
 νεκρῶν τούτων κρατήσαντες ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν καὶ
 τροπαῖον ἔστησαν· οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως
 οὐδέτεροι τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν Βοιωτοὶ
 πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὴν Νίσαιαν.
 20 Μετὰ δὲ τοῦτο Βρασίδης καὶ τὸ στράτευμα ἐχώρου 73
 ἐγγυτέρω τῆς θαλάσσης καὶ τῆς τῶν Μεγαρέων πόλεως,
 καὶ καταλαβόντες χωρίον ἐπιτήδειον παραταξάμενοι ἡσύ-
 χαζον, οἰόμενοι σφίσιν ἐπιέναι τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς
 Μεγαρέας ἐπιστάμενοι περιορωμένους ὀποτέρων ἢ νίκη
 25 ἔσται. καλῶς δὲ ἐνόμιζον σφίσιν ἀμφοτέρα ἔχειν, ἅμα μὲν 2
 τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν προτέρους μηδὲ μάχης καὶ κινδύνου ἐκόντας
 ἄρξαι, ἐπειδὴ γε ἐν φανερῷ ἔδειξαν ἐτοῖμοι ὄντες ἀμύνεσθαι,
 καὶ αὐτοῖς ὥσπερ ἀκονιτὶ τὴν νίκην δικαίως ἂν τίθεσθαι, ἐν
 τῷ αὐτῷ δὲ καὶ πρὸς τοὺς Μεγαρέας ὀρθῶς ζυμβαίνειν·
 30 εἰ μὲν γὰρ μὴ ὤφθησαν ἐλθόντες, οὐκ ἂν ἐν τύχῃ γίνεσθαι 3
 σφίσιν, ἀλλὰ σαφῶς ἂν ὥσπερ ἠσσηθέντων στερηθῆναι

6 τε om. AB

σαντες codd.

14 προσελάσαντας] *provectos* Valla : προσελά-

15 καὶ secl. Schütz

28 ἂν τίθεσθαι F¹gM :

ἀντιθέσθαι cett. : ἀνατίθεσθαι Krüger

εὐθὺς τῆς πόλεως· νῦν δὲ κὰν τυχεῖν αὐτοὺς Ἀθηναίους μὴ
 βουλευθέντας ἀγωνίζεσθαι, ὥστε ἀμαχητὶ ἂν περιγεένεσθαι
 4 αὐτοῖς ὦν ἕνεκα ἦλθον. ὅπερ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ Μεγαρήs,
 ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐτάξαντο μὲν παρὰ τὰ μακρὰ τείχη ἐξελ-
 θόντες, ἡσύχαζον δὲ καὶ αὐτοὶ μὴ ἐπιόντων, λογιζόμενοι 5
 καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ μὴ ἀντίπαλον εἶναι σφίσι τὸν
 κίνδυνον, ἐπειδὴ καὶ τὰ πλείω αὐτοῖς προυκεχωρήκει, ἄρξασι
 μάχης πρὸς πλέονας αὐτῶν ἢ λαβεῖν νικήσαντας Μέγαρα
 ἢ σφαλέντας τῷ βελτίστῳ τοῦ ὀπλιτικοῦ βλαφθῆναι, τοῖs
 δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον 10
 κινδυνεύειν εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν, χρόνον δὲ ἐπισχόντες
 καὶ ὡς οὐδὲν ἀφ' ἑκατέρων ἐπεχειρεῖτο, ἀπῆλθον πρότερον
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Νίσαιαν καὶ αὐθις οἱ Πελοποννήσιοι
 ὄθενπερ ὠρμήθησαν. οὕτω δὴ τῷ μὲν Βρασίδῃ αὐτῷ καὶ
 τοῖs ἀπὸ τῶν πόλεων ἄρχουσιν οἱ τῶν φευγόντων φίλοι 15
 Μεγαρήs, ὡς ἐπικρατήσαντι καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐκέτι
 ἐθελήσαντων μάχεσθαι, θαρσοῦντες μᾶλλον ἀνοίγουσί τε
 τὰς πύλας καὶ δεξιόμενοι καταπεπληγμένων ἤδη τῶν πρὸς τοὺs
 74 Ἀθηναίους πραξάντων ἐς λόγους ἔρχονται. καὶ ὕστερον ὁ
 μὲν διαλυθέντων τῶν ξυμμάχων κατὰ πόλεις ἐπανελθὼν καὶ 20
 αὐτὸς ἐς τὴν Κόρινθον τὴν ἐπὶ Θράκης στρατείαν παρε-
 2 σκεύαζεν, ἵναπερ καὶ τὸ πρῶτον ὤρμητο· οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει
 Μεγαρήs, ἀποχωρησάντων καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπ' οἴκου,
 ὅσοι μὲν τῶν πραγμάτων πρὸς τοὺs Ἀθηναίους μάλιστα
 μετέσχον, εἰδότες ὅτι ὤφθησαν εὐθὺς ὑπεξῆλθον, οἱ δὲ 25
 ἄλλοι κοινολογησάμενοι τοῖs τῶν φευγόντων φίλοιs κατὰ-
 γουσι τοὺs ἐκ Πηγῶν, ὀρκώσαντες πίστεσι μεγάλαιs μηδὲν
 3 μνησικακήσειν, βουλευσείν δὲ τῇ πόλει τὰ ἄριστα. οἱ δὲ
 ἐπειδὴ ἐν ταῖs ἀρχαῖs ἐγένοντο καὶ ἐξέτασιν ὕπλων ἐποιή-
 σαντο, διαστήσαντες τοὺs λόχους ἐξελέξαντο τῶν τε ἐχθρῶν 30
 καὶ οἱ ἐδόκουν μάλιστα ξυμπράξαι τὰ πρὸς τοὺs Ἀθηναίους
 ἄνδρας ὡς ἑκατόν, καὶ τούτων πέρι ἀναγκάσαντες τὸν δῆμον

ψῆφον φανεράν διενεγκεῖν, ὡς κατεγνώσθησαν, ἔκτειναν, καὶ ἐς ὀλιγαρχίαν τὰ μάλιστα κατέστησαν τὴν πόλιν. καὶ 4 πλείστον δὴ χρόνον αὕτη ὑπ' ἐλαχίστων γενομένη ἐκ στάσεως μετὰστασις ξυνέμεινεν.

- 5 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρου τῆς Ἀντάνδρου ὑπὸ τῶν Μυτιλη- 75 ναίων, ὥσπερ διενοοῦντο, μελλούσης κατασκευάζεσθαι, οἱ τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ Δημόδοκος καὶ Ἀριστείδης, ὄντες περὶ Ἑλλάσποντον (ὁ γὰρ τρίτος αὐτῶν Λάμαχος δέκα ναυσὶν ἐς τὸν Πόντον ἐσεπεπλεύκει) 10 ὡς ἤσθάνοντο τὴν παρασκευὴν τοῦ χωρίου καὶ ἐδόκει αὐτοῖς δεῖν ὄναι μὴ ὥσπερ τὰ Ἄναια ἐπὶ τῇ Σάμῳ γένηται, ἔνθα οἱ φεύγοντες τῶν Σαμίων καταστάντες τοὺς τε Πελοποννησίους ὠφέλουν ἐς τὰ ναυτικὰ κυβερνήτας πέμποντες καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Σαμίους ἐς ταραχὴν καθίστασαν καὶ 15 τοὺς ἐξιόντας ἐδέχοντο· οὕτω δὴ ξυναγείραντες ἀπὸ τῶν ξυμμάχων στρατιὰν καὶ πλεύσαντες, μάχῃ τε νικήσαντες τοὺς ἐκ τῆς Ἀντάνδρου ἐπεξελθόντας, ἀναλαμβάνουσι τὸ χωρίον πάλιν. καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἐς τὸν Πόντον ἐσπλεύ- 2 σασ Λάμαχος, ἐν τῇ Ἡρακλεώτιδι ὀρμίσας ἐς τὸν Κάλητα 20 ποταμὸν ἀπόλλυσι τὰς ναῦς ὕδατος ἄνωθεν γενομένου καὶ κατελθόντος αἰφνιδίου τοῦ ρεύματος· αὐτὸς δὲ καὶ ἡ στρατιὰ περὶ διὰ Βιθυνῶν Θρακῶν, οἳ εἰσι πέραν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀφικνεῖται ἐς Καλχηδόνα τὴν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πόντου Μεγαρέων ἀποικίαν.
- 25 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει καὶ Δημοσθένης Ἀθηναίων στρα- 76 τηγὸς τεσσαράκοντα ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Ναύπακτον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκ τῆς Μεγαρίδος ἀναχώρησιν. τῷ γὰρ Ἴππο- 2 κράτει καὶ ἐκεῖνῳ τὰ Βοιώτια πράγματα ἀπὸ τινῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπράσσετο, βουλομένων μεταστήσαι τὸν 30 κόσμον καὶ ἐς δημοκρατίαν ὥσπερ οἱ Ἀθηναῖοι τρέψαι· καὶ Πτοιοδώρου μάλιστα ἄνδρὸς φυγάδος ἐκ Θηβῶν ἐσηγου-

3 γενομένη] νεμομένη CG γρ. M 7 νεῶν Ἀθηναίων scripsi :
 Ἀθηναῖοι νεῶν E : Ἀθηναίων cett. 19 ὀρμήσας A B E F M Κάλητα
 Palmerius : Κάληκα codd. 21 δὲ Classen : τε codd.

- 3 μένου τάδε αὐτοῖς παρεσκευάσθη. Σίφας μὲν ἔμελλον τινες
 προδώσειν (αἱ δὲ Σίφαί εἰσι τῆς Θεσπικῆς γῆς ἐν τῷ
 Κρισαίῳ κόλπῳ ἐπιθαλασσίδιοι)· Χαιρώνειαν δέ, ἣ ἐς
 Ὀρχομενὸν τὸν Μινύειον πρότερον καλούμενον, νῦν δὲ 5
 Βοιωτίον, ξυγτελεί, ἄλλοι ἐξ Ὀρχομενοῦ ἐνεδίδουσαν, καὶ οἱ 5
 Ὀρχομενίων φυγάδες ξυνέπρασσον τὰ μάλιστα καὶ ἄνδρας
 ἐμισθοῦντο ἐκ Πελοποννήσου (ἔστι δὲ ἡ Χαιρώνεια ἔσχατον
 τῆς Βοιωτίας πρὸς τῇ Φανοτίδι τῆς Φωκίδος), καὶ Φωκέων
 4 μετεῖχόν τινας. τοὺς δὲ Ἀθηναίους ἔδει Δῆλιον καταλαβεῖν
 τὸ ἐν τῇ Ταυαγραίᾳ πρὸς Εὐβοίαν τετραμμένον Ἀπόλλωνος 10
 ἱερόν, ἅμα δὲ ταῦτα ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ γίνεσθαι, ὅπως μὴ
 ξυμβοηθήσωσιν ἐπὶ τὸ Δῆλιον οἱ Βοιωτοὶ ἄθροοι, ἀλλ' ἐπὶ
 5 τὰ σφέτερα αὐτῶν ἕκαστοι κινούμενα. καὶ εἰ κατορθοῖτο ἡ
 πείρα καὶ τὸ Δῆλιον τειχισθεῖη, ῥαδίως ἠλπιζον, εἰ καὶ μὴ
 παραντίκα νεωτερίζοιτό τι τῶν κατὰ τὰς πολιτείας ταῖς 15
 Βοιωτοῖς, ἐχομένων τούτων τῶν χωρίων καὶ ληστευομένης
 τῆς γῆς καὶ οὐσης ἐκάστοις διὰ βραχέος ἀποστροφῆς, οὐ
 μενεῖν κατὰ χώραν τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρόνῳ τῶν Ἀθηναίων
 μὲν προσιόντων τοῖς ἀφεστηκόσι, τοῖς δὲ οὐκ οὐσης ἀθρόας
 τῆς δυνάμεως, καταστήσειν αὐτὰ ἐς τὸ ἐπιτήδειον. 20
- 77 Ἡ μὲν οὖν ἐπιβουλὴ τοιαύτη παρεσκευάζετο, ὃ δὲ Ἴπ-
 ποκράτης αὐτὸς μὲν ἐκ τῆς πόλεως δύναμιν ἔχων, ὅποτε
 καιρὸς εἴη, ἔμελλε στρατεύειν ἐς τοὺς Βοιωτοὺς, τὸν δὲ
 Δημοσθένη προαπέστειλε ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶν ἐς τὴν
 Ναύπακτον, ὅπως ἐξ ἐκείνων τῶν χωρίων στρατὸν ξυλλέξας 25
 Ἀκαρνάνων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλείοι ἐπὶ τὰς
 Σίφας ὡς προδοθησομένας· ἡμέρα δ' αὐτοῖς εἶρητο ἢ ἔδει
 2 ἅμα ταῦτα πράσσειν. καὶ ὃ μὲν Δημοσθένης ἀφικόμενος,
 Οἰνιάδας δὲ ὑπὸ τε Ἀκαρνάνων πάντων κατηναγκασμένους
 καταλαβῶν ἐς τὴν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν καὶ αὐτὸς ἀναστή- 30
 σας τὸ ξυμμαχικὸν τὸ ἐκείνη πᾶν, ἐπὶ Σαλύνθιον καὶ

2 παραδώσειν C G
 F: νεωτερίζοι cett.

13 κινούμενοι C E G M
 18 μενεῖν G: μένειν cett.

15 νεωτερίζοιτο

Ἄγραιούς στρατεύσας πρῶτον καὶ προσποιησάμενος τὰλλα ἠτοιμάζετο ὡς ἐπὶ τὰς Σίφας, ὅταν δέη, ἀπαντησόμενος.

Βρασίδας δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους πορευόμενος ἐπτακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης 78
 5 ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Τραχίνι καί, προπέμψαντος αὐτοῦ ἄγγελου ἐς Φάρσαλον παρὰ τοὺς ἐπιτηδεύουσας, ἀξιούντος διάγειν ἑαυτὸν καὶ τὴν στρατιάν, ἦλθον ἐς Μελίτειαν τῆς Ἀχαΐας Πάναιρός τε καὶ Δῶρος καὶ Ἴππολοχίδας καὶ Τορύλαος καὶ Στρόφακος πρόξενος ὢν Χαλ-
 10 κιδέων, τότε δὴ ἐπορεύετο. ἦγον δὲ καὶ ἄλλοι Θεσσαλῶν 2 αὐτὸν καὶ ἐκ Λαρίσης Νικονίδας Περδίκκα ἐπιτήδειος ὢν. τὴν γὰρ Θεσσαλίαν ἄλλως τε οὐκ εὖπορον ἦν διέναι ἄνευ ἀγωγοῦ καὶ μετὰ ὄπλων γε δὴ, καὶ τοῖς πᾶσι γε ὁμοίως Ἑλλησι ὑποπτον καθειστήκει τὴν τῶν πέλας μὴ πείσαντας
 15 διέναι τοῖς τε Ἀθηναίοις αἰεὶ ποτε τὸ πλῆθος τῶν Θεσσαλῶν εὔνοον ὑπῆρχεν. ὥστε εἰ μὴ δυναστεία μᾶλλον ἢ 3 ἰσονομία ἐχρῶντο τὸ ἐγχώριον οἱ Θεσσαλοί, οὐκ ἂν ποτε προῆλθεν, ἐπεὶ καὶ τότε πορευομένῳ αὐτῷ ἀπαντήσαντες ἄλλοι τῶν ταναυτῶν τούτοις βουλομένων ἐπὶ τῷ Ἐνιπεὶ
 20 ποταμῷ ἐκώλυον καὶ ἀδικεῖν ἔφασαν ἄνευ τοῦ πάντων κοινοῦ πορευόμενον. οἱ δὲ ἄγοντες οὔτε ἀκόντων ἔφασαν 4 διάξειν, αἰφνιδίον τε παραγενόμενον ξένοι ὄντες κομίζειν. ἔλεγε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Βρασίδας τῇ Θεσσαλῶν γῆ καὶ αὐτοῖς φίλος ὢν ἰέναι καὶ Ἀθηναίοις πολεμίοις οὔσι καὶ
 25 οὐκ ἐκείνοις ὄπλα ἐπιφέρειν, Θεσσαλοῖς τε οὐκ εἰδέναι καὶ Λακεδαιμονίοις ἔχθραν οὔσαν ὥστε τῇ ἀλλήλων γῆ μὴ χρῆσθαι, νῦν τε ἀκόντων ἐκείνων οὐκ ἂν προελθεῖν (οὐδὲ γὰρ ἂν δύνασθαι), οὐ μέντοι ἀξιούν γε εἶργεσθαι. καὶ οἱ 5 μὲν ἀκούσαντες ταῦτα ἀπῆλθον, ὁ δὲ κελευόντων τῶν
 30 ἀγωγῶν, πρὶν τι πλεον ξυστήναι τὸ κωλύσον, ἐχώρει οὐδὲν ἐπισχῶν δρόμῳ. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ἐκ τῆς

I τὰλλα] πολλά A B F

ζ C M in marg.

ἐπιχωρίῳ Dion. Hal.

2 post c. 77 τῶν ἐς 17 τέλος τοῦ 5 ἀρχὴ τοῦ

II Νικωνίδας Krüger

27 τε] δὲ B

17 τὸ ἐγχώριον] τῷ

30 πρὶν f M : πλὴν cett.

- Μελιτείας ἀφώρμησεν, ἐς Φάρσαλόν τε ἐτέλεσε καὶ ἐστρα-
τοπεδεύσατο ἐπὶ τῷ Ἀπιδανῶ ποταμῶ, ἐκεῖθεν δὲ ἐς Φάκιον,
6 καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐς Περραιβίαν. ἀπὸ δὲ τούτου ἤδη οἱ μὲν
τῶν Θεσσαλῶν ἀγωγοὶ πάλιν ἀπῆλθον, οἱ δὲ Περραιβοὶ
αὐτόν, ὑπήκοοι ὄντες Θεσσαλῶν, κατέστησαν ἐς Δίον τῆς 5
Περδίκκου ἀρχῆς, ὃ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ Μακεδονίας πρὸς
79 Θεσσαλοὺς πόλισμα κείται. τούτῳ τῷ τρόπῳ Βρασίδας
Θεσσαλίαν φθάσας διέδραμε πρὶν τινα κωλύειν παρασκευά-
σασθαι, καὶ ἀφίκετο ὡς Περδίκκαν καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν.
2 ἐκ γὰρ τῆς Πελοποννήσου, ὡς τὰ τῶν Ἀθηναίων ἠτύχει, 10
δεῖσαντες οἱ τε ἐπὶ Θράκης ἀφεστῶτες Ἀθηναίων καὶ Περ-
δίκκας ἐξήγαγον τὸν στρατόν, οἱ μὲν Χαλκιδῆς νομίζοντες
ἐπὶ σφᾶς πρῶτον ὀρμήσειν τοὺς Ἀθηναίους (καὶ ἅμα αἱ
πλησιόχωροι πόλεις αὐτῶν αἱ οὐκ ἀφεστηκυῖαι ξυνεπήγου
κρύφα), Περδίκκας δὲ πολέμιος μὲν οὐκ ὦν ἐκ τοῦ φανεροῦ, 15
φοβούμενος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ παλαιὰ διάφορα τῶν Ἀθηναίων
καὶ μάλιστα βουλόμενος Ἀρραβαῖον τὸν Λυγκηστῶν βασιλέα
παραστήσασθαι.
- 3 Ξυνέβη δὲ αὐτοῖς, ὥστε ῥᾶον ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρα-
τὸν ἐξαγαγεῖν, ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ παρόντι κακο- 20
80 πραγία. τῶν γὰρ Ἀθηναίων ἐγκειμένων τῇ Πελοποννήσῳ
καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ ἐκείνων γῆ ἤλπιζον ἀποτρέψειν αὐτοὺς
μάλιστα, εἰ ἀντιπαραλυποῖεν πέμψαντες ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους
αὐτῶν στρατιάν, ἄλλως τε καὶ ἐτοιμῶν ὄντων τρέφειν τε καὶ
2 ἐπὶ ἀποστάσει σφᾶς ἐπικαλουμένων. καὶ ἅμα τῶν Εἰλωτῶν 25
βουλομένοις ἦν ἐπὶ προφάσει ἐκπέμψαι, μὴ τι πρὸς τὰ
3 παρόντα τῆς Πύλου ἐχομένης νεωτερίσωσιν· ἐπεὶ καὶ τότε
ἔπραξαν φοβούμενοι αὐτῶν τὴν σκαιότητα καὶ τὸ πλήθος
(αἰεὶ γὰρ τὰ πολλὰ Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Εἰλωτας τῆς
φυλακῆς πέρι μάλιστα καθειστήκει)· προεῖπον αὐτῶν ὅσοι 30
ἀξιούσω ἐν τοῖς πολέμοις γεγενῆσθαι σφίσιν ἄριστοι,

22 ἀποτρέψειν G : ἀποτρέψαι C G¹ M : ἀποστρέψαι cett.
τητα B suprascr. A : νεότητα cett. (post rasuram F) [G]
μοις scripsi : πολεμοῖς codd.

28 σκαί-
31 πολέ-

κρίνεσθαι, ὡς ἐλευθερώσονται, πείραν ποιούμενοι καὶ ἡγού-
 μνοι τούτους σφίσιν ὑπὸ φρονήματος, ὅπερ καὶ ἠξίωσαν
 πρῶτος ἕκαστος ἐλευθεροῦσθαι, μάλιστα ἂν καὶ ἐπιθέσθαι.
 καὶ προκρίναντες ἐς δισχιλίους, οἱ μὲν ἐστεφανώσαντό τε 4
 5 καὶ τὰ ἱερὰ περιήλθον ὡς ἠλευθερωμένοι, οἱ δὲ οὐ πολλῶ
 ὕστερον ἠφάνισάν τε αὐτοὺς καὶ οὐδεὶς ἤσθετο ὅτῳ τρόπῳ
 ἕκαστος διεφθάρη. καὶ τότε προθύμως τῷ Βρασίδῃ αὐτῶν 5
 ξυνέπεμψαν ἑπτακοσίους ὀπλίτας, τοὺς δ' ἄλλους ἐκ τῆς
 Πελοποννήσου μισθῶ πείσας ἐξήγαγεν. αὐτόν τε Βρασίδαν 81
 10 βουλόμενον μάλιστα Λακεδαιμόνιοι ἀπέστειλαν (προυθυμή-
 θησαν δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς), ἄνδρα ἔν τε τῇ Σπάρτῃ δοκοῦντα
 δραστήριον εἶναι ἐς τὰ πάντα καὶ ἐπειδὴ ἐξήλθε πλείστου
 ἄξιον Λακεδαιμονίοις γενόμενον. τό τε γὰρ παραντίκα ἑαυτὸν 2
 παρασχὼν δίκαιον καὶ μέτριον ἐς τὰς πόλεις ἀπέστησε τὰ
 15 πολλά, τὰ δὲ προδοσίᾳ εἶλε τῶν χωρίων, ὥστε τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις γίγνεσθαι ξυμβαίνειν τε βουλομένοις, ὅπερ ἐποίησαν,
 ανταπόδοσιν καὶ ἀποδοχὴν χωρίων καὶ τοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς
 Πελοποννήσου λώφησιν· ἐς τε τὸν χρόνον ὕστερον μετὰ τὰ
 ἐκ Σικελίας πόλεμον ἢ τότε Βρασίδου ἀρετὴ καὶ ξύνεσις, τῶν
 20 μὲν πείρα αἰσθομένων, τῶν δὲ ἀκοῇ νομισάντων, μάλιστα
 ἐπιθυμίαν ἐνεποίει τοῖς Ἀθηναίων ξυμμάχοις ἐς τοὺς Λακε-
 δαιμονίους. πρῶτος γὰρ ἐξελθὼν καὶ δόξας εἶναι κατὰ πάντα 3
 ἀγαθὸς ἐλπίδα ἐγκατέλιπε βέβαιον ὡς καὶ οἱ ἄλλοι τοιοῦτοί
 εἰσιν.
 25 Τότε δ' οὖν ἀφικομένου αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης οἱ 82
 Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τόν τε Περδίκκαν πολέμιον ποιοῦνται,
 νομίσαντες αἴτιον εἶναι τῆς παρόδου, καὶ τῶν ταύτῃ ξυμμάχων
 φυλακὴν πλέονα κατεστήσαντο. Περδίκκας δὲ Βρασίδαν καὶ 83
 τὴν στρατιὰν εὐθὺς λαβὼν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως στρα-
 30 τεύει ἐπὶ Ἀρραβαίου τὸν Βρομεροῦ Λυγκηστῶν Μακεδόνων
 βασιλέα ὄμορον ὄντα, διαφορᾶς τε αὐτῷ οὔσης καὶ βουλό-
 μενος καταστρέψασθαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τῷ στρατῷ μετὰ 2

- τοῦ Βρασιίδου ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ τῆς Λύγκου, Βρασιίδας λόγοις
 ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἔλθων πρὸ πολέμου Ἀρραβαῖον ξύμ-
 3 μαχον Λακεδαιμονίων, ἦν δύνηται, ποιῆσαι. καὶ γάρ τι
 καὶ Ἀρραβαῖος ἐπεκηρυκεύετο, ἐτοῖμος ὢν Βρασιίδα μέσφ
 δικαστῇ ἐπιτρέπειν· καὶ οἱ Χαλκιδέων πρέσβεις ξυμπαρόντες 5
 ἐδίδασκον αὐτὸν μὴ ὑπεξελεῖν τῷ Περδίκκᾳ τὰ δεινά, ἵνα
 4 προθυμότερῳ ἔχοιεν καὶ ἐς τὰ ἑαυτῶν χρῆσθαι. ἅμα δέ τι
 καὶ εἰρήκεσαν τοιοῦτον οἱ παρὰ τοῦ Περδίκκου ἐν τῇ Λακε-
 δαίμονι, ὡς πολλὰ αὐτοῖς τῶν περὶ αὐτὸν χωρίων ξύμμαχα
 ποιήσοι, ὥστε ἐκ τοῦ τοιοῦτου κωμῇ μᾶλλον ὁ Βρασιίδας 10
 5 τὰ τοῦ Ἀρραβαίου ἠξίου πράσσειν. Περδίκκας δὲ οὔτε
 δικαστὴν ἔφη Βρασιίδα τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν,
 μᾶλλον δὲ καθαιρέτην ὢν ἂν αὐτὸς ἀποφαίνῃ πολεμίων,
 ἀδικήσειν τε εἰ αὐτοῦ τρέφοντος τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ
 6 ξυνέσται Ἀρραβαίῳ. ὁ δὲ ἄκουτος καὶ ἐκ διαφορᾶς ξυγ- 15
 γίγνεται, καὶ πεισθεὶς τοῖς λόγοις ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν
 πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώραν. Περδίκκας δὲ μετὰ τοῦτο
 τρίτον μέρος ἀνθ' ἡμίσεος τῆς τροφῆς ἐδίδου, νομίζων ἀδι-
 κείσθαι.
- 84 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει εὐθύς ὁ Βρασιίδας ἔχων καὶ Χαλκι- 20
 δέας ἐπὶ Ἀκανθὸν τὴν Ἀνδρίων ἀποικίαν ὀλίγον πρὸ τρυγῆτου
 2 ἐστράτευσεν. οἱ δὲ περὶ τοῦ δέχεσθαι αὐτὸν κατ' ἀλλήλους
 ἐστασίαζον, οἳ τε μετὰ τῶν Χαλκιδέων ξυνεπάγοντες καὶ ὁ
 δῆμος. ὅμως δὲ διὰ τοῦ καρποῦ τὸ δέος ἔτι ἔξω ὄντος
 πεισθὲν τὸ πλῆθος ὑπὸ τοῦ Βρασιίδου δέξασθαι τε αὐτὸν 25
 μόνον καὶ ἀκούσαντας βουλεύσασθαι, δέχεται· καὶ καταστὰς
 ἐπὶ τὸ πλῆθος (ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος,
 εἰπεῖν) ἔλεγε τοιάδε.
- 85 Ἐμὲν ἔκπεμφίς μου καὶ τῆς στρατιᾶς ὑπὸ Λακεδαι-
 μονίων, ὧ Ἀκάνθιοι, γεγένηται τὴν αἰτίαν ἐπαληθεύουσα ἦν 30
 ἀρχόμενοι τοῦ πολέμου προείπομεν, Ἀθηναίοις ἐλευθεροῦντες
 2 τὴν Ἑλλάδα πολεμήσειν· εἰ δὲ χρόνῳ ἐπήλθομεν, σφαλέντες

τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης, ἥ διὰ τάχους αὐτοὶ ἄνευ
 τοῦ ὑμετέρου κινδύνου ἠλπίσαμεν Ἀθηναίους καθαιρήσειν,
 μηδεὶς μεμφθῆ· νῦν γάρ, ὅτε παρέσχεν, ἀφιγμένοι καὶ μετὰ
 ὑμῶν πειρασόμεθα κατεργάζεσθαι αὐτούς. θαυμάζω δὲ τῇ 3
 5 τε ἀποκλήσει μου τῶν πυλῶν, καὶ εἰ μὴ ἀσμένοις ὑμῖν
 ἀφῖγμαι. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι οἰόμενοί τε παρὰ 4
 ξυμμάχους, καὶ πρὶν ἔργῳ ἀφικέσθαι, τῇ γούν γνώμῃ ἤξειν
 καὶ βουλομένοις ἔσεσθαι, κίνδυνόν [τε] τοσόνδε ἀνερρίψαμεν
 διὰ τῆς ἀλλοτρίας πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἰόντες καὶ πᾶν τὸ
 10 πρόθυμον παρεχόμενοι· ὑμεῖς δὲ εἴ τι ἄλλο ἐν νῶ ἔχετε ἢ 5
 εἰ ἐναντιώσεσθε τῇ τε ὑμετέρα αὐτῶν ἐλευθερίᾳ καὶ τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων, δεινὸν ἂν εἴη. καὶ γὰρ οὐ μόνον ὅτι 6
 αὐτοὶ ἀνθίστασθε, ἀλλὰ καὶ οἷς ἂν ἐπίω, ἥσσόν τις ἐμοὶ
 πρόσεισι, δυσχερὲς ποιούμενοι εἰ ἐπὶ οὗς πρῶτον ἦλθον
 15 ὑμᾶς, καὶ πόλιν ἀξιόχρεων παρεχομένους καὶ ξύνεσιν δοκοῦν-
 τας ἔχειν, μὴ ἐδέξασθε· καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἔξω πιστὴν
 ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἀδικον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν ἢ
 ἀσθενῆς καὶ ἀδύνατος τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἣν
 ἐπίωσιν, ἀφίχθαι. καίτοι στρατιᾷ γε τῆδ' ἦν νῦν [ἐγὼ] ἔχω 7
 20 ἐπὶ Νισαίαν ἐμοῦ βοηθήσαντος οὐκ ἠθέλησαν Ἀθηναῖοι·
 πλείονες ὄντες προσμείξαι, ὥστε οὐκ εἰκὸς νηίτη γε αὐτοὺς
 τῷ ἐν Νισαίᾳ στρατῷ ἴσον πλῆθος ἐφ' ὑμᾶς ἀποστείλαι.
 αὐτὸς τε οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων 86
 παρελήλυθα, ὄρκους τε Λακεδαιμονίων καταλαβὼν τὰ τέλη
 25 τοῖς μεγίστοις ἢ μὴν οὗς ἂν ἔγωγε προσαγάγωμαι ξυμμάχους
 ἔσεσθαι αὐτονόμους, καὶ ἅμα οὐχ ἵνα ξυμμάχους ὑμᾶς ἔχωμεν
 ἢ βία ἢ ἀπάτῃ προσλαβόντες, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑμῖν δεδου-
 λωμένοις ὑπὸ Ἀθηναίων ξυμμαχήσουτες. οὐκ οὐκ ἀξίω οὐτ'
 30 αὐτὸς ὑποπτεύεσθαι, πίστεις γε διδοὺς τὰς μεγίστας, οὐδὲ
 τιμωρὸς ἀδύνατος νομισθῆναι, προσχωρεῖν τε ὑμᾶς θαρσύν-
 σοντας. καὶ εἴ τις ἰδίᾳ τιμὰ δεδιὼς ἄρα, μὴ ἐγὼ τισι 3

8 τε secl. Poppo
 post ἔχω habet M
 codd. οὐδὲ Stahl : οὐτε codd.

12 οὐ μόνον] οὐχ Stahl
 22 ἐν Νισαίᾳ] ἐκεῖ E

19 ἐγὼ om. CG,
 29 γε Reiske : τε

- προσθῶ τὴν πόλιν, ἀπρόθυμός ἐστι, πάντων μάλιστα πιστευ-
 4 σάτω. οὐ γὰρ ξυστασιάσων ἤκω, οὐδὲ ἂν σαφῆ τὴν ἐλευ-
 θερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ τὸ πάτριον παρὲς τὸ πλεόν τοῖς
 5 ὀλίγοις ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσοιμι. χαλεπωτέρα
 γὰρ ἂν τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἴη, καὶ ἡμῖν τοῖς Λακεδαι- 5
 μονίοις οὐκ ἂν ἀντὶ πόνων χάρις καθίσταται, ἀντὶ δὲ τιμῆς
 καὶ δόξης αἰτία μᾶλλον· οἷς τε τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήμασι
 καταπολεμοῦμεν, αὐτοὶ ἂν φαινοίμεθα ἐχθίονα ἢ ὁ μὴ ὑπο-
 6 δείξας ἀρετὴν κατακτώμενοι. ἀπάτη γὰρ εὐπρεπεῖ αἴσχιον
 τοῖς γε ἐν ἀξιώματι πλεονεκτῆσαι ἢ βία ἐμφανεῖ· τὸ μὲν 10
 γὰρ ἰσχύος δικαιοῦσαι, ἣν ἡ τύχη ἔδωκεν, ἐπέρχεται, τὸ δὲ
 87 γνώμης ἀδίκου ἐπιβουλή. οὕτω πολλὴν περιωπῆν τῶν ἡμῖν
 ἐς τὰ μέγιστα διαφόρων ποιούμεθα, καὶ οὐκ ἂν μείζω πρὸς
 τοῖς ὄρκοις βεβαίωσιν λάβοιτε ἢ οἷς τὰ ἔργα ἐκ τῶν λόγων
 ἀναθρούμενα δόκησιν ἀναγκαίαν παρέχεται ὡς καὶ ξυμφέροι 15
 ὁμοίως ὡς εἶπον.
- 2 'Εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προῖσχομένου ἀδύνατοι μὲν φήσετε
 εἶναι, εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακούμενοι διωθεῖσθαι καὶ
 τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ὑμῖν φαίνεσθαι, δίκαιόν τε
 εἶναι, οἷς καὶ δυνατὸν δέχεσθαι αὐτῆν, τούτοις καὶ ἐπι- 20
 φέρειν, ἄκουτα δὲ μηδένα προσαναγκάζειν, μάρτυρας μὲν
 θεοὺς καὶ ἥρωας τοὺς ἐγχωρίους ποιήσομαι ὡς ἐπ' ἀγαθῷ
 ἤκων οὐ πείθω, γῆν δὲ τὴν ὑμετέραν δηῶν πειράσομαι βιά-
 3 ζεσθαι, καὶ οὐκ ἀδικεῖν ἔτι νομῶ, προσεῖναι δέ τί μοι καὶ
 κατὰ δύο ἀνάγκας τὸ εὐλογον, τῶν μὲν Λακεδαιμονίων, ὅπως 25
 μὴ τῷ ὑμετέρῳ εὖνῳ, εἰ μὴ προσαχθῆσεσθε, τοῖς ἀπὸ ὑμῶν
 χρήμασι φερομένοις παρ' Ἀθηναίους βλάπτωνται, οἱ δὲ
 Ἕλληνες ἵνα μὴ κωλύονται ὑφ' ὑμῶν δουλείας ἀπαλ-
 4 λαγῆναι. οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν, οὐδὲ
 ὀφείλομεν οἱ Λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινὸς ἀγαθοῦ αἰτία 30

2 ἂν σαφῆ Bauer (fort. legit Schol.): ἀσαφῆ codd.: ἀσφαλῆ recc.
 et γρ. f 8 φαινοίμεθα vulgo: φαινόμεθα C: φαινόμεθα celt.
 9 post αἴσχιον add. τι Stobaeus et Apostolius 10 γε g cum Stob.
 et Apostol.: τε codd. 12 ὑμῖν Stahl 19 ἡμῖν A B E F M

τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν· οὐδ' αὖ ἀρχῆς ἐφίεμεθα, 5
 παῦσαι δὲ μάλλον ἑτέρουσ σπεύδοντες τοὺς πλείους ἂν
 ἀδικοῖμεν, εἰ ζύμπασιν αὐτονομίαν ἐπιφέρουτες ὑμᾶς τοὺς
 ἐναντιουμένους περιδίδοιμεν. πρὸς ταῦτα βουλευέσθε εὔ, καὶ 6
 15 ἀγωνίσασθε τοῖς τε Ἑλλησιν ἄρξαι πρῶτοι ἐλευθερίας καὶ
 αἰδίου δόξαν καταθέσθαι, καὶ αὐτοὶ τὰ τε ἴδια μὴ βλαφθῆναι
 καὶ ζυμπάσῃ τῇ πόλει τὸ κάλλιστον ὄνομα περιθεῖναι.'

Ὁ μὲν Βρασιδᾶς τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Ἀκάνθιοι, πολλῶν 88
 λεχθέντων πρότερον ἐπ' ἀμφοτέρα, κρύφα διαψηφισάμενοι,
 10 διὰ τε τὸ ἐπαγωγὰ εἰπεῖν τὸν Βρασιδᾶν καὶ περὶ τοῦ καρποῦ
 φόβῳ ἔγνωσαν οἱ πλείους ἀφίστασθαι Ἀθηναίων, καὶ πιστώ-
 σαντες αὐτὸν τοῖς ὅρκοις οὓς τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων
 ὁμόσαντα αὐτὸν ἐξέπεμψαν, ἢ μὴν ἔσεσθαι ζυμμάχους αὐτο-
 νόμους οὓς ἂν προσαγάγηται, οὕτω δέχονται τὸν στρατόν.
 15 καὶ οὐ πολὺ ὕστερον καὶ Στάγειρος Ἀνδρίων ἀποικία ξυν- 2
 ἀπέστη. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἐγένετο.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς ἀρχομένου, ὡς τῷ 89
 Ἴπποκράτει καὶ Δημοσθένει στρατηγοῖς οὖσιν Ἀθηναίων τὰ
 ἐν τοῖς Βοιωτοῖς ἐνεδίδото καὶ ἔδει τὸν μὲν Δημοσθένη
 20 ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Σίφας ἀπαντῆσαι, τὸν δ' ἐπὶ τὸ Δῆλιον,
 γενομένης διαμαρτίας τῶν ἡμερῶν ἐς ἃς ἔδει ἀμφοτέρους
 στρατεύειν, ὁ μὲν Δημοσθένης πρότερον πλεύσας πρὸς τὰς
 Σίφας καὶ ἔχων ἐν ταῖς ναυσὶν Ἀκαρνᾶνας καὶ τῶν ἐκεῖ
 πολλοὺς ζυμμάχων, ἄπρακτος γίγνεται μηνυθέντος τοῦ ἐπι-
 25 βουλεύματος ὑπὸ Νικομάχου ἀνδρὸς Φωκῆως ἐκ Φανοτέως,
 ὃς Λακεδαιμονίοις εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ Βοιωτοῖς· καὶ βοηθείας 2
 γενομένης πάντων Βοιωτῶν (οὐ γάρ πω Ἴπποκράτης παρε-
 λύπει ἐν τῇ γῇ ὧν) προκαταλαμβάνονται αἱ τε Σίφαι καὶ ἡ
 Χαιρώνεια. ὡς δὲ ἦσθοντο οἱ πράσσοντες τὸ ἀμάρτημα,
 30 οὐδὲν ἐκίνησαν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν. ὁ δὲ Ἴπποκράτης 90
 ἀναστήσας Ἀθηναίους πανδημεῖ, αὐτοὺς καὶ τοὺς μετοίκους
 καὶ ξένων ὅσοι παρήσαν, ὕστερος ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ Δῆλιον,

ἤδη τῶν Βοιωτῶν ἀνακεχωρηκότων ἀπὸ τῶν Σιφῶν· καὶ καθίσας τὸν στρατὸν Δῆλιον ἐτείχιζε τοιῶδε τρόπῳ [τὸ
 2 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος]. τάφρον μὲν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸν νεῶν ἔσκαπτον, ἐκ δὲ τοῦ ὀρύγματος ἀνέβαλλον ἀντὶ τείχους τὸν χοῦν, καὶ σταυροὺς παρακαταπηγνύντες, 5 ἄμπελον κόπτοντες τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἐσέβαλλον καὶ λίθους ἅμα καὶ πλίνθον ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐγγὺς καθαιροῦντες, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐμετεώριζον τὸ ἔρυμα. πύργους τε ξυλίνους κατέστησαν ἢ καιρὸς ἦν καὶ τοῦ ἱεροῦ οἰκοδόμημα οὐδὲν
 3 ὑπῆρχεν· ἥπερ γὰρ ἦν στοὰ κατεπεπτώκει. ἡμέρᾳ δὲ 10 ἀρξάμενοι τρίτῃ ὡς οἰκοθεν ὄρμησαν ταύτην τε εἰργάζοντο
 4 καὶ τὴν τετάρτην καὶ τῆς πέμπτης μέχρι ἀρίστου. ἔπειτα, ὡς τὰ πλείστα ἀπετετέλεστο, τὸ μὲν στρατόπεδον προαπεχώρησεν ἀπὸ τοῦ Δηλίου οἶον δέκα σταδίους ὡς ἐπ' οἴκου πορευόμενον, καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ οἱ πλείστοι εὐθὺς ἐχώρουν, 15 οἱ δ' ὀπλίται θέμενοι τὰ ὄπλα ἠσύχαζον· Ἴπποκράτης δὲ ὑπομένων ἔτι καθίστατο φυλακὰς τε καὶ τὰ περὶ τὸ προτείχισμα, ὅσα ἦν ὑπόλοιπα, ὡς χρῆν ἐπιτελέσαι.

91 Οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ξυνελέγοντο ἐς τὴν Τάναγραν· καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων παρήσαν 20 καὶ ἠσθάνοντο τοὺς Ἀθηναίους προχωροῦντας ἐπ' οἴκου, τῶν ἄλλων βοιωταρχῶν, οἳ εἰσιν ἔνδεκα, οὐ ξυνεπαινούντων μάχεσθαι, ἐπειδὴ οὐκ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι εἰσί (μάλιστα γὰρ ἐν μεθορίοις τῆς Ὠρωπίας οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν, ὅτε ἔθεντο τὰ ὄπλα), Παγώνδας ὁ Αἰολάδου βοιωταρχῶν ἐκ Θηβῶν 25 μετ' Ἀριανθίδου τοῦ Λυσιμαχίδου καὶ ἡγεμονίας οὐσης αὐτοῦ βουλόμενος τὴν μάχην ποιῆσαι καὶ νομίζων ἄμεινον εἶναι κινδυνεῦσαι, προσκαλῶν ἐκάστους κατὰ λόχους, ὅπως μὴ ἄθροοι ἐκλίποιεν τὰ ὄπλα, ἔπειθε τοὺς Βοιωτοὺς ἵεναι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸν ἀγῶνα ποιεῖσθαι, λέγων τοιάδε. 30

92 'Χρῆν μὲν, ὦ ἄνδρες Βοιωτοί, μηδ' ἐς ἐπίνοιάν τινα

2 τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος secl. Dobree
 (κατα- in litura) B F M

5 καταπηγνύντες A

6 ἐσέβαλον C G

ἡμῶν ἐλθεῖν τῶν ἀρχόντων ὡς οὐκ εἰκὸς Ἀθηναίοις, ἦν
 ἄρα μὴ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι καταλάβωμεν αὐτούς, διὰ μάχης
 ἐλθεῖν. τὴν γὰρ Βοιωτίαν ἐκ τῆς ὁμόρου ἐλθόντες τεῖχος
 ἐνοικοδομησάμενοι μέλλουσι φθεῖρειν, καὶ εἰσὶ δῆπου πολέμοιο
 5 ἐν ᾧ τε ἂν χωρὶς καταληφθῶσι καὶ ὅθεν ἐπελθόντες πολέμοιο
 ἔδρασαν. νυνὶ δ' εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, 2
 μεταγνώτω. οὐ γὰρ τὸ πρόμηθές, οἷς ἂν ἄλλος ἐπὶ, περὶ
 τῆς σφετέρας ὁμοίως ἐνδέχεται λογισμὸν καὶ ὅστις τὰ μὲν
 ἑαυτοῦ ἔχει, τοῦ πλέονος δὲ ὀρεγόμενος ἐκὼν τινι ἐπέρχεται.
 10 πάτριόν τε ὑμῖν στρατὸν ἀλλόφυλον ἐπελθόντα καὶ ἐν τῇ 3
 οἰκείᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν πέλας ὁμοίως ἀμύνεσθαι. Ἀθηναῖοις
 δὲ καὶ προσέτι ὁμόρους ὄντας πολλῷ μάλιστα δεῖ. πρὸς 4
 τε γὰρ τοὺς ἀστυγείτονας πᾶσι τὸ ἀντίπαλον καὶ ἐλεύθερον
 καθίσταται, καὶ πρὸς τούτους γε δῆ, οἳ καὶ μὴ τοὺς ἐγγύς,
 15 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄπωθεν πειρῶνται δουλοῦσθαι, πῶς οὐ χρὴ
 καὶ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀγῶνος ἐλθεῖν (παράδειγμα δὲ ἔχομεν
 τοὺς τε ἀντιπέρας Εὐβοέας καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος τὸ
 πολὺ ὡς αὐτοῖς διάκειται), καὶ γινῶναι ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις
 οἳ πλησιόχωροι περὶ γῆς ὄρων τὰς μάχας ποιοῦνται, ἡμῖν δὲ
 20 ἐς πᾶσαν, ἣν νικηθῶμεν, εἰς ὄρος οὐκ ἀντίλεκτος παγίσηται;
 ἐσελθόντες γὰρ βία τὰ ἡμέτερα ἔξουσιν. τοσοῦτῳ ἐπι- 5
 κινδυνότεραν ἐτέρων τὴν παροίκησιν τῶνδε ἔχομεν. εἰώθασί
 τε οἱ ἰσχύος που θράσει τοῖς πέλας, ὥσπερ Ἀθηναῖοι νῦν,
 ἐπιόντες τὸν μὲν ἡσυχάζοντα καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ μόνον
 25 ἀμυνόμενον ἀδεέστερον ἐπιστρατεύειν, τὸν δὲ ἔξω ὄρων
 προαπαντῶντα καί, ἣν καιρὸς ἦ, πολέμου ἄρχοντα ἦσσαν
 ἐτοίμως κατέχειν. πείραν δὲ ἔχομεν ἡμεῖς αὐτοῦ ἐς τοῦσδε 6
 νικήσαντες γὰρ ἐν Κορωνείᾳ αὐτούς, ὅτε τὴν γῆν ἡμῶν
 στασιαζόντων κατέσχον, πολλὴν ἄδειαν τῇ Βοιωτίᾳ μέχρι
 30 τοῦδε κατεστήσαμεν. ὦν χρὴ μνησθέντας ἡμᾶς τοὺς τε 7
 πρεσβυτέρους ὁμοιωθῆναι τοῖς πρὶν ἔργοις, τοὺς τε νεωτέ-
 ρους πατέρων τῶν τότε ἀγαθῶν γενομένων παῖδας πειρᾶσθαι

μη ἀισχύναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς, πιστεύσαντας δὲ τῷ θεῷ πρὸς ἡμῶν ἔσεσθαι, οὐ τὸ ἱερὸν ἀνόμως τειχίσαντες νέμονται, καὶ τοῖς ἱεροῖς ἃ ἡμῖν θυσιαμένοις καλὰ φαίνεται, ὁμοσε χωρῆσαι τοῖσδε καὶ δεῖξαι ὅτι ὦν μὲν ἐφίενται πρὸς τοὺς μὴ ἀμνηνομένους ἐπιόντες κτάσθων, οἷς δὲ γενναῖον τὴν 5 τε αὐτῶν αἰεὶ ἐλευθεροῦν μάχῃ καὶ τὴν ἄλλων μὴ δουλοῦσθαι ἀδίκως, ἀνανταγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπίσιω.⁷

- 93 Τοιαῦτα ὁ Παγώνδας τοῖς Βοιωτοῖς παραίνεσας ἔπεισεν ἰέναι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. καὶ κατὰ τάχος ἀναστήσας ἤγε τὸν στρατόν (ἤδη γὰρ καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν), καὶ ἐπειδὴ 10 προσέμειξεν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος αὐτῶν, ἐς χωρίον καθίσας ὅθεν λόφου ὄντος μεταξὺ οὐκ ἔθεώρουν ἀλλήλους, 2 ἔτασέ τε καὶ παρεσκευάζετο ὡς ἐς μάχην. τῷ δὲ Ἴπποκράτει ὄντι περὶ τὸ Δῆλιον ὡς αὐτῷ ἠγγέλθη ὅτι Βοιωτοὶ ἐπέρχονται, πέμπει ἐς τὸ στρατεύμα κελεύων ἐς τάξιν καθι- 15 στασθαι, καὶ αὐτὸς οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπῆλθε, καταλιπὼν ὡς τριακοσίους ἰππέας περὶ τὸ Δῆλιον, ὅπως φύλακές τε ἅμα εἶεν, εἴ τις ἐπιὸν αὐτῷ, καὶ τοῖς Βοιωτοῖς καιρὸν 3 φυλάξαντες ἐπιγένοιτο ἐν τῇ μάχῃ. Βοιωτοὶ δὲ πρὸς τοὺτους ἀντικατέστησαν τοὺς ἀμνηνομένους, καὶ ἐπειδὴ 20 καλῶς αὐτοῖς εἶχεν, ὑπερεφάνησαν τοῦ λόφου καὶ ἔθεντο τὰ ὄπλα τεταγμένοι ὥσπερ ἔμελλον, ὀπλίται ἑπτακισχίλιοι μάλιστα καὶ ψιλοὶ ὑπὲρ μυρίους, ἰππῆς δὲ χίλιοι καὶ πελ- 4 τασταὶ πεντάκοσιοι. εἶχον δὲ δεξιὸν μὲν κέρας Θηβαῖοι καὶ οἱ ξύμμοροι αὐτοῖς· μέσοι δὲ Ἀλιάρτιοι καὶ Κορωναῖοι 25 καὶ Κωπαιῆς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τὴν λίμνην· τὸ δὲ εὐώνυμον εἶχον Θεσπιῆς καὶ Ταναγραῖοι καὶ Ὀρχομένιοι. ἐπὶ δὲ τῷ κέρα ἑκατέρῳ οἱ ἰππῆς καὶ ψιλοὶ ἦσαν. ἐπ' ἀσπίδας δὲ πέντε μὲν καὶ εἴκοσι Θηβαῖοι ἐτάξαντο, οἱ δὲ 5 ἄλλοι ὡς ἕκαστοι ἔτυχον. αὕτη μὲν Βοιωτῶν παρασκευὴ 30
- 94 καὶ διάκοσμος ἦν· Ἀθηναῖοι δὲ οἱ μὲν ὀπλίται ἐπὶ ὀκτώ

5 ἀμνηνομένους Dobree
γώνιστοι CEG (corr. G¹)
νουμένους Dukas : ἀμνηνομένους codd.

6 αὐτῶν C : αὐτῶν cett.
10 ἐπειδὴ G¹ : ἐπεὶ δὲ cett.

7 ἀνα-
20 ἀμ-

23 δὲ Bekker : τε codd.

πάν τὸ στρατόπεδον ἐτάξαντο ὄντες πλήθει ἰσοπαλεῖς τοῖς ἐναντίοις, ἰππῆς δὲ ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρα. ψιλοὶ δὲ ἐκ παρασκευῆς μὲν ὀπλισμένοι οὔτε τότε παρήσαν οὔτε ἐγένοντο τῇ πόλει· οἷπερ δὲ ξυνεσέβαλον ὄντες πολλαπλάσιοι 5 τῶν ἐναντίων, ἄοπλοι τε πολλοὶ ἠκολούθησαν, ἅτε πανστρατιάς ξένων τῶν παρόντων καὶ ἀστῶν γενομένης, καὶ ὡς τὸ πρῶτον ὄρμησαν ἐπ' οἴκου, οὐ παρεγένοντο ὅτι μὴ ὀλίγοι. καθεστῶτων δὲ ἐς τὴν τάξιν καὶ ἤδη μελλόντων 2 ξυνιέναι, Ἰπποκράτης ὁ στρατηγὸς ἐπιπαριῶν τὸ στρατόπεδον 10 τῶν Ἀθηναίων παρεκελεύετό τε καὶ ἔλεγε τοιαῦτα.

᾿Ω Ἀθηναῖοι, δι' ὀλίγου μὲν ἢ παραίνεσις γίγνεται, τὸ 95 ἴσου δὲ πρὸς γε τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας δύναται καὶ ὑπόμνησι μᾶλλον ἔχει ἢ ἐπικέλευσι. παραστῆ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς 2 ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσήκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναρριπτοῦμεν. 15 ἐν γὰρ τῇ τούτων ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται· καὶ ἦν νικήσωμεν, οὐ μὴ ποτε ὑμῖν Πελοποννησίοι ἐς τὴν χώραν ἀνευ τῆς τῶνδε ἵππου ἐσβάλωσι, ἐν δὲ μιᾷ μάχῃ τήνδε τε προσκτᾶσθε καὶ ἐκείνην μᾶλλον ἐλευθεροῦτε. χωρήσατε 3 οὖν ἀξίως ἐς αὐτοὺς τῆς τε πόλεως, ἦν ἕκαστος πατρίδα 20 ἔχων πρώτην ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἀγάλλεται, καὶ τῶν πατέρων, οἳ τούσδε μάχῃ κρατοῦντες μετὰ Μυρωνίδου ἐν Οἰνοφύτοις τὴν Βοιωτίαν ποτὲ ἔσχον.'

Τοιαῦτα τοῦ Ἰπποκράτους παρακελευομένου καὶ μέχρι 96 μὲν μέσου τοῦ στρατοπέδου ἐπελθόντος, τὸ δὲ πλεόν οὐκέτι 25 φθάσαντος, οἱ Βοιωτοί, παρακελευσαμένου καὶ σφίσις ὡς διὰ ταχέων καὶ ἐνταῦθα Παγώνδου, παιανίσαντες ἐπήσαν ἀπὸ τοῦ λόφου. ἀντεπήσαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προσέμειξαν δρόμῳ. καὶ ἑκατέρων τῶν στρατοπέδων τὰ ἔσχατα 2 οὐκ ἦλθεν ἐς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπαθεν· ῥύακες γὰρ 30 ἐκώλυσαν. τὸ δὲ ἄλλο καρτερᾷ μάχῃ καὶ ὠθισμῷ ἀσπίδων ξυνειστήκει. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Βοιωτῶν καὶ μέχρι 3

12 γε Reiske : τε codd. 26 παιανίσαντες f : παιωνίσαντες (-τος E) codd. 29 ἦλθον CG

μέσου ἡσσάτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπύεσαν τοὺς τε
 ἄλλους ταύτη καὶ οὐχ ἤκιστα τοὺς Θεσπιᾶς. ὑποχωρη-
 σάντων γὰρ αὐτοῖς τῶν παρατεταγμένων, καὶ κυκλωθέντων
 ἐν ὀλίγῳ, οἵπερ διεφθάρησαν Θεσπιῶν, ἐν χερσὶν ἀμννό-
 μνοι κατεκόπησαν· καὶ τινας καὶ τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν 5
 κύκλωσιν ταραχθέντες ἠγνόησάν τε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλή-
 4 λους. τὸ μὲν οὖν ταύτη ἡσσάτο τῶν Βοιωτῶν καὶ πρὸς τὸ
 μαχόμενον κατέφυγε, τὸ δὲ δεξιόν, ἧ οἱ Θηβαῖοι ἦσαν,
 ἐκράτει τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὠσάμενοι κατὰ βραχὺ τὸ πρῶτον
 5 ἐπηκολούθουν. καὶ ξυνέβη, Παγώνδου περιπέμψαντος δύο 10
 τέλη τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον, ὡς ἐπόμεναι
 τὸ εὐώνυμον αὐτῶν, καὶ ὑπερφανέντων αἰφνιδίως, τὸ νικῶν
 τῶν Ἀθηναίων κέρας, νομίσαν· ἄλλο στράτευμα ἐπιέναι,
 6 ἐς φόβον καταστήναι· καὶ ἀμφοτέρωθεν ἤδη, ὑπὸ τε τοῦ
 τοιοῦτου καὶ ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐφεπομένων καὶ παραρρη- 15
 γνύντων, φυγὴ καθειστήκει παντὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀθη-
 7 ναίων. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δῆλιόν τε καὶ τὴν θάλασσαν
 ὤρμησαν, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ Ὠρωποῦ, ἄλλοι δὲ πρὸς Πάρνηθα
 τὸ ὄρος, οἱ δὲ ὡς ἕκαστοί τινα εἶχον ἐλπίδα σωτηρίας.
 8 Βοιωτοὶ δὲ ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππῆς οἱ 20
 τε αὐτῶν καὶ οἱ Λοκροὶ βεβοθηκότες ἄρτι τῆς τροπῆς
 γιγνομένης· νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὸ ἔργον ῥᾶον τὸ
 9 πλῆθος τῶν φευγόντων διεσώθη. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ τε
 ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ καὶ οἱ ἐκ τοῦ Δηλίου φυλακὴν ἐγκατα-
 λιπόντες (εἶχον γὰρ αὐτὸ ὅμως ἔτι) ἀπεκομίσθησαν κατὰ 25
 97 θάλασσαν ἐπ' οἴκου. καὶ οἱ Βοιωτοὶ τροπαῖον στήσαντες
 καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνελόμενοι νεκροὺς τοὺς τε τῶν πολεμίων
 σκυλεύσαντες καὶ φυλακὴν καταλιπόντες ἀνεχώρησαν ἐς
 τὴν Τάναγραν, καὶ τῷ Δηλίῳ ἐπεβούλευον ὡς προσβα-
 λούντες. 30
 2 Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηναίων κῆρυξ πορευόμενος ἐπὶ τοὺς νεκροὺς
 ἀπαντᾷ κῆρυκι Βοιωτῷ, ὃς αὐτὸν ἀποστρέψας καὶ εἰπὼν ὅτι
 οὐδὲν πράξει πρὶν ἂν αὐτὸς ἀναχωρήσῃ πάλιν, καταστὰς ἐπὶ

τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τὰ παρὰ τῶν Βοιωτῶν, ὅτι οὐ δικαίως
 δράσειαν παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων· πᾶσι 3
 γὰρ εἶναι καθεστηκὸς ἰόντας ἐπὶ τὴν ἀλλήλων ἱερῶν τῶν
 ἐνότων ἀπέχεσθαι, Ἀθηναίους δὲ Δήλιον τειχίσαντας ἐνοι-
 5 κεύ, καὶ ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι πάντα γίνεσθαι
 αὐτόθι, ὕδωρ τε ὃ ἦν ἄφανστον σφίσι πλὴν πρὸς τὰ ἱερὰ
 χέρνιβι χρῆσθαι, ἀνασπᾶσαντας ὑδρεύεσθαι· ὥστε ὑπὲρ τε 4
 τοῦ θεοῦ καὶ ἑαυτῶν Βοιωτοῦς, ἐπικαλουμένους τοὺς ὁμωχέτας
 δαίμονας καὶ τὸν Ἀπόλλω, προαγορεύειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 10 ἀπιόντας ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα αὐτῶν. τοσαῦτα τοῦ 98
 κήρυκος εἰπόντος οἱ Ἀθηναῖοι πέμψαντες παρὰ τοὺς Βοιω-
 τοὺς ἑαυτῶν κήρυκα τοῦ μὲν ἱεροῦ οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν
 οὐδὲν οὔτε τοῦ λοιποῦ ἐκόντες βλάψειν· οὐδὲ γὰρ τὴν
 ἀρχὴν ἐσελθεῖν ἐπὶ τούτῳ, ἀλλ' ἵνα ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἀδι-
 15 κούντας μᾶλλον σφᾶς ἀμύνωνται. τὸν δὲ νόμον τοῖς 2
 Ἑλλησιν εἶναι, ὧν ἂν ἦ τὸ κράτος τῆς γῆς ἐκάστης ἦν
 τε πλέονος ἦν τε βραχυτέρας, τούτων καὶ τὰ ἱερὰ αἰεὶ
 γίνεσθαι, τρόποις θεραπευόμενα οἷς ἂν πρὸς τοῖς εἰωθόσι
 καὶ δύνωνται. καὶ γὰρ Βοιωτοὺς καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν 3
 20 ἄλλων, ὅσοι ἐξαναστήσαντές τινα βία νέμονται γῆν, ἄλλο-
 τρίοις ἱεροῖς τὸ πρῶτον ἐπελθόντας οἰκεία νῦν κεκτῆσθαι.
 καὶ αὐτοί, εἰ μὲν ἐπὶ πλέον δυνηθῆναι τῆς ἐκείνων κρατῆσαι, 4
 τοῦτ' ἂν ἔχειν· νῦν δὲ ἐν ᾧ μέρει εἰσὶν, ἐκόντες εἶναι ὡς ἐκ
 σφετέρου οὐκ ἀπιέναι. ὕδωρ τε ἐν τῇ ἀνάγκῃ κινήσαι, ἦν 5
 25 οὐκ αὐτοὶ ὕβρει προσθέσθαι, ἀλλ' ἐκείνους προτέρους ἐπὶ
 τὴν σφετέραν ἐλθόντας ἀμυνόμενοι βιάζεσθαι χρῆσθαι. πᾶν 6
 δ' εἰκὸς εἶναι τὸ πολέμῳ καὶ δεινῷ τιμὴ κατειργόμενον
 ξύγγνωμόν τι γίνεσθαι καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ
 τῶν ἀκουσίων ἀμαρτημάτων καταφυγὴν εἶναι τοὺς βωμούς,
 30 παρανομίαν τε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι καὶ
 οὐκ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν τι τολμήσασιν. τοὺς τε 7

1 τοὺς om. ABF

νονται AB EF (corr. F¹)

τῷ codd.

14 ἵνα om. AB EF (corr. F¹)

18 πρὸς τοῖς] πρὸ τοῦ Stahl

κατειργόμενον Reiske

15 ἀμύ-

27 τὸ f:

- νεκρούς πολὺ μειζόνως ἐκείνους ἀντὶ ἱερῶν ἀξιούντας ἀπο-
 διδόναι ἀσεβείν ἢ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἱεροῖς τὰ πρέποντα
 8 κομίζεσθαι. σαφῶς τε ἐκέλευον σφίσιν εἰπεῖν μὴ ἀπιούσιν
 ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς (οὐ γὰρ ἐν τῇ ἐκείνων ἔτι εἶναι, ἐν ἣ
 δὲ δορὶ ἐκτῆσαντο), ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς 5
 99 σπένδουσιν ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἀπεκρίναντο, εἰ μὲν
 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἰσίν, ἀπιόντας ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἀποφέρεσθαι
 τὰ σφέτερα, εἰ δὲ ἐν τῇ ἐκείνων, αὐτοὺς γιγνώσκειν τὸ
 ποιητέον, νομίζοντες, τὴν μὲν Ὀρωπίαν, ἐν ἣ τοὺς νεκροὺς
 ἐν μεθορίοις τῆς μάχης γενομένης κείσθαι ξυνέβη, Ἀθηναίων 10
 κατὰ τὸ ὑπήκοον εἶναι, καὶ οὐκ ἂν αὐτοὺς βία σφῶν κρατῆσαι
 αὐτῶν· οὐδ' αὖ ἐσπένδοντο δῆθεν ὑπὲρ τῆς ἐκείνων· τὸ δὲ
 'ἐκ τῆς ἑαυτῶν' εὐπρεπὲς εἶναι ἀποκρίνασθαι 'ἀπιόντας
 καὶ ἀπολαβεῖν ἢ ἀπαιτοῦσιν.' ὁ δὲ κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων
 ἀκούσας ἀπῆλθεν ἄπρακτος. 15
- 100 Καὶ οἱ Βοιωτοὶ εὐθὺς μεταπεμφάμενοι ἔκ τε τοῦ Μηλιῶς
 κόλπου ἀκοντιστὰς καὶ σφενδονήτας, καὶ βεβοηθηκότων αὐ-
 τοῖς μετὰ τὴν μάχην Κοριθίων τε δισχιλίων ὀπλιτῶν καὶ
 τῶν ἐκ Νισαίας ἐξεληλυθότων Πελοποννησίων φρουρῶν καὶ
 Μεγαρέων ἅμα, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Δῆλιον καὶ προσέβαλον 20
 τῷ τειχίσματι, ἄλλῳ τε τρόπῳ πειράσαντες καὶ μηχανὴν
 2 προσήγαγον, ἥπερ εἶλεν αὐτό, τοιάνδε. κεραίαν μεγάλην
 δίχα πρίσαντες ἐκοίλαναν ἅπασαν καὶ ξυνήρμοσαν πάλιν
 ἀκριβῶς ὥσπερ αὐλόν, καὶ ἐπ' ἄκραν λέβητά τε ἤρτησαν
 ἀλύσει καὶ ἀκροφύσιον ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν 25
 νεῦον καθείτο, καὶ ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα καὶ τοῦ ἄλλου
 3 ξύλου. προσήγον δὲ ἐκ πολλοῦ ἀμάξαις τῷ τείχει, ἣ
 μάλιστα τῇ ἀμπέλῳ καὶ τοῖς ξύλοις ὠκοδόμητο· καὶ ὁπότε
 εἷη ἐγγύς, φύσας μεγάλας ἐσθέντες ἐς τὸ πρὸς ἑαυτῶν
 4 ἄκρον τῆς κεραίας ἐφύσων. ἣ δὲ πνοὴ ἰούσα στεγανῶς 30
 ἐς τὸν λέβητα, ἔχοντα ἄνθρακας τε ἡμμένους καὶ θεῖον καὶ
 πίσσαν, φλόγα ἐποίει μεγάλην καὶ ἦψε τοῦ τείχους, ὥστε

μηδένα ἔτι ἐπ' αὐτοῦ μείναι, ἀλλὰ ἀπολιπόντας ἐς φυγὴν
καταστήναι καὶ τὸ τείχισμα τούτῳ τῷ τρόπῳ ἄλῶναι. τῶν 5
δὲ φρουρῶν οἱ μὲν ἀπέθανον, διακόσιοι δὲ ἐλήφθησαν· τῶν
δὲ ἄλλων τὸ πλῆθος ἐς τὰς ναῦς ἐσβὰν ἀπεκομίσθη ἐπ'
5 οἴκου. τοῦ δὲ Δηλίου ἑπτακαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ ληφθέντος 101
μετὰ τὴν μάχην καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων κήρυκος οὐδὲν
ἐπισταμένου τῶν γεγενημένων ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον
αὐθις περὶ τῶν νεκρῶν, ἀπέδωσαν οἱ Βοιωτοὶ καὶ οὐκέτι
ταῦτ' ἀπεκρίναντο. ἀπέθανον δὲ Βοιωτῶν μὲν ἐν τῇ μάχῃ 2
10 ὀλίγῳ ἐλάσσους πεντακοσίων, Ἀθηναίων δὲ ὀλίγῳ ἐλάσσους
χιλίων καὶ Ἰπποκράτης ὁ στρατηγός, ψιλῶν δὲ καὶ σκευοφόρων
πολὺς ἀριθμός.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην καὶ ὁ Δημοσθένης ὀλίγῳ 3
ὕστερον, ὡς αὐτῷ τότε πλεύσαντι τὰ περὶ τὰς Σίφας τῆς
15 προδοσίας περὶ οὐ προχώρησεν, ἔχων τὸν στρατὸν ἐπὶ
τῶν νεῶν τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ Ἀγραιῶν καὶ Ἀθηναίων
τετρακοσίους ὀπλίτας, ἀπόβασιν ἐποιήσατο ἐς τὴν Σικυ-
ωνίαν. καὶ πρὶν πάσας τὰς ναῦς καταπλεῦσαι βοηθήσαντες 4
οἱ Σικυώνιοι τοὺς ἀποβεβηκότας ἔτρεψαν καὶ κατεδίωξαν ἐς
20 τὰς ναῦς, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον.
τροπαίῳ δὲ στήσαντες τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν.

Ἀπέθανε δὲ καὶ Σιτάλης Ὀδρυσῶν βασιλεὺς ὑπὸ τὰς 5
αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίῳ, στρατεύσας ἐπὶ Τριβαλλοῦς
καὶ νικηθεὶς μάχῃ. Σεύθης δὲ ὁ Σπαραδόκου ἀδελφιδοῦς
25 ὦν αὐτοῦ ἐβασίλευσεν Ὀδρυσῶν τε καὶ τῆς ἄλλης Θράκης
ἥσπερ καὶ ἐκεῖνος.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Βρασίδης ἔχων τοὺς ἐπὶ Θράκης 102
ξυμμάχους ἐστράτευσεν ἐς Ἀμφίπολιν τὴν ἐπὶ Στρυμόνι
ποταμῷ Ἀθηναίων ἀποικίαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο ἐφ' οὗ 2
30 νῦν ἡ πόλις ἐστὶν ἐπέειρασε μὲν πρότερον καὶ Ἀρισταγόρας
ὁ Μιλήσιος φεύγων βασιλέα Δαρεῖον κατοικίσαι, ἀλλὰ ὑπὸ
Ἡδώνων ἐξεκρούσθη, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔτεσι δύο

4 ἐμβὰν ἀπεκομίσθησαν M

5 ἐβδόμη καὶ δεκάτῃ Krüger

καὶ τριάκοντα ὕστερον, ἐποίκους μυρίουσ σφῶν τε αὐτῶν
καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον πέμψαντες, οἱ διεφθάρησαν
3 ἐν Δραβήσκῳ ὑπὸ Θρακῶν. καὶ αὐθις ἐνὸς δέοντι τριακοστῷ
ἔτει ἐλθόντες οἱ Ἀθηναῖοι, Ἄγνωτος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ
ἐκπεμφθέντος, Ἡδῶνας ἐξελάσαντες ἔκτισαν τὸ χωρίον 5
τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. ὠρμῶντο
δὲ ἐκ τῆς Ἡϊόνας, ἣν αὐτοὶ εἶχον ἐμπόριον ἐπὶ τῷ στόματι
τοῦ ποταμοῦ ἐπιθαλάσσιον, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίουσ ἀπέχον
ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως, ἣν Ἀμφίπολιω Ἄγνω ὠνόμασεν, ὅτι
ἐπ' ἀμφοτέρα περιρρέοντος τοῦ Στρυμόνος [διὰ τὸ περιέχειν 10
αὐτῆν] τείχει μακρῷ ἀπολαβῶν ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμὸν
περιφανῆ ἐς θάλασσαν τε καὶ τὴν ἠπειρον ὤκισεν.

- 103 Ἐπὶ ταύτην οὖν ὁ Βρασίδης ἄρας ἐξ Ἀρνῶν τῆς Χαλκι-
δικῆς ἐπορεύετο τῷ στρατῷ. καὶ ἀφικόμενος περὶ δείλην
ἐπὶ τὸν Αὐλῶνα καὶ Βορμίσκον, ἧ ἢ Βόλβη λίμνη ἐξίησιν 15
ἐς θάλασσαν, καὶ δειπνοποιησάμενος ἐχώρει τὴν νύκτα.
2 χειμῶν δὲ ἦν καὶ ὑπένειφεν· ἧ καὶ μᾶλλον ὠρμησε, βουλό-
μενος λαθεῖν τοὺς ἐν τῇ Ἀμφιπόλει πλὴν τῶν προδιδόντων.
3 ἦσαν γὰρ Ἀργιλίων τε ἐν αὐτῇ οἰκήτορες (εἰσὶ δὲ οἱ
Ἀργίλιοι Ἀνδρίων ἀποικοὶ) καὶ ἄλλοι οἱ ξυνέπρασσον 20
ταῦτα, οἱ μὲν Περδίκκα πειθόμενοι, οἱ δὲ Χαλκιδεῦσιν.
4 μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι, ἐγγύς τε προσοικούντες καὶ αἰεὶ
ποτε τοῖς Ἀθηναίοις ὄντες ὑποπτοὶ καὶ ἐπιβουλεύοντες τῷ
χωρίῳ, ἐπειδὴ παρέτυχεν ὁ καιρὸς καὶ Βρασίδης ἦλθεν,
ἔπραζάν τε ἐκ πλέονος πρὸς τοὺς ἐμπολιτεύοντας σφῶν 25
ἐκεῖ ὅπως ἐνδοθήσεται ἡ πόλις, καὶ τότε δεξάμενοι αὐτὸν
τῇ πόλει καὶ ἀποστάντες τῶν Ἀθηναίων ἐκεῖνη τῇ νυκτὶ
κατέστησαν τὸν στρατὸν πρὸ ἕω ἐπὶ τὴν γέφυραν τοῦ
5 ποταμοῦ. ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα πλέον τῆς διαβάσεως,
καὶ οὐ καθεῖτο τείχη ὥσπερ νῦν, φυλακὴ δὲ τις βραχεῖα 30
καθειστήκει· ἦν βιασάμενος ῥαδίως ὁ Βρασίδης, ἅμα μὲν

10 διὰ τὸ περιέχειν αὐτὴν secl. Dobree 15 Βορμίσκον Stahl : Βρο-
μίσκον vel Βρωμίσκον codd. 28 προ εω (sic) E : πρόσω cett.

τῆς προδοσίας οὔσης, ἅμα δὲ καὶ χειμῶνος ὄντος καὶ ἀπροσδοκῆτοις προσπεσῶν, διέβη τὴν γέφυραν, καὶ τὰ ἔξω τῶν Ἀμφιπολιτῶν οἰκούντων κατὰ πᾶν τὸ χωρίον εὐθὺς εἶχεν. τῆς δὲ διαβάσεως αὐτοῦ ἄφνω τοῖς ἐν τῇ πόλει 104
 5 γεγεννημένης, καὶ τῶν ἔξω πολλῶν μὲν ἀλισκομένων, τῶν δὲ καὶ καταφευγόντων ἐς τὸ τεῖχος, οἱ Ἀμφιπολίται ἐς θόρυβον μέγαν κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ἀλλήλοις ὑποποιοῦντες. καὶ λέγεται Βρασίδαν, εἰ ἠθέλησε μὴ ἐφ' ἄρπαγὴν 2
 τῷ στρατῷ τραπέσθαι, ἀλλ' εὐθὺς χωρῆσαι πρὸς τὴν πόλιν, 10
 δοκεῖν ἂν ἐλεῖν. νῦν δὲ ὁ μὲν ἰδρύσας τὸν στρατόν, ἐπεὶ 3
 τὰ ἔξω ἐπέδραμε καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἔνδον ὡς προσεδέχετο ἀπέβαιων, ἡσύχαζεν· οἱ δὲ ἐναντίοι τοῖς προδιδοῦσι, 4
 κρατοῦντες τῷ πλήθει ὥστε μὴ αὐτίκα τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι, πέμπουσι μετὰ Εὐκλέους τοῦ στρατηγοῦ, ὃς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
 15 παρῆν αὐτοῖς φύλαξ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τὸν ἕτερον στρατηγὸν τῶν ἐπὶ Θράκης, Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου, ὃς τάδε ξυνέγραψεν, ὄντα περὶ Θάσον (ἔστι δὲ ἡ νῆσος Παρίων ἀποικία, ἀπέχουσα τῆς Ἀμφιπόλεως ἡμίσεος ἡμέρας μάλιστα πλοῦν), κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν. καὶ ὁ μὲν ἀκούσας κατὰ τάχος ἐπὶ ναυσὶν 5
 20 αἰ ἔτυχον παροῦσαι ἔπλει, καὶ ἐβούλετο φθάσαι μάλιστα μὲν οὖν τὴν Ἀμφίπολιν, πρὶν τι ἐνδοῦναι, εἰ δὲ μή, τὴν Ἡϊόνα προκαταλαβόν.

Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Βρασίδης δεδιὼς καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Θάσου 105
 τῶν νεῶν βοήθειαν καὶ πυνθανόμενος τὸν Θουκυδίδην κτησίην
 25 τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων ἐργασίας ἐν τῇ περὶ ταῦτα Θράκῃ καὶ ἀπ' αὐτοῦ δύνασθαι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἡπειρωτῶν, ἠπέιγέτο προκατασχεῖν, εἰ δύναίτο, τὴν πόλιν, μὴ ἀφικνουμένου αὐτοῦ τὸ πλῆθος τῶν Ἀμφιπολιτῶν, ἐλπίσαν ἐκ θαλάσσης ξυμμαχικὸν καὶ ἀπὸ τῆς Θράκης ἀγείραντα αὐτὸν
 30 περιποιήσειν σφᾶς, οὐκέτι προσχωροίη. καὶ τὴν ξύμβασις 2

2 ἀπροσδοκῆτοις scripsi : ἀπροσδόκητος codd.

10 ἐπεὶ C' F : ἐπὶ cett.

11 post καὶ add. ὡς c G

Bekker : Ἀθηναίων codd.

16 τῶν] τὸν C G [M]

(sic) G M : προχωροίη E : προχωροῖ cett.

9 τρέπεσθαι C G

14 Ἀθηνῶν

30 προσχωροῖ

- μετρίαν ἐποιεῖτο, κήρυγμα τόδε ἀνειπών, Ἀμφίπολιτῶν καὶ Ἀθηναίων τῶν ἐνότων τὸν μὲν βουλόμενον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα μένειν, τὸν δὲ μὴ ἐθέλοντα
 106 ἀπίεσαι τὰ ἑαυτοῦ ἐκφερόμενον πέντε ἡμερῶν. οἱ δὲ πολλοὶ ἀκούσαντες ἀλλοιότεροι ἐγένοντο τὰς γνώμας, ἄλλως τε καὶ 5 βραχὺ μὲν Ἀθηναίων ἐμπολιτεῦον, τὸ δὲ πλεον ζύμμεικτον, καὶ τῶν ἔξω ληφθέντων συχνοῖς οἰκείοι ἔνδον ἦσαν· καὶ τὸ κήρυγμα πρὸς τὸν φόβον δίκαιον εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι διὰ τὸ ἄσμενοι ἂν ἐξελθεῖν, ἡγούμενοι οὐκ ἐν ὁμοίῳ σφίσι τὰ δεινὰ εἶναι καὶ ἅμα οὐ προσδεχόμενοι 10 βοήθειαν ἐν τάχει, ὁ δὲ ἄλλος ὄμιλος πόλεώς τε ἐν τῷ ἴσῳ οὐ στερισκόμενοι καὶ κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφιέμενοι.
- 2 ὥστε τῶν πρᾶσσόντων τῷ Βρασίδᾳ ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ διαδικαιούντων αὐτά, ἐπειδὴ καὶ τὸ πλῆθος ἐύρων τετραμμένον καὶ τοῦ παρόντος Ἀθηναίων στρατηγού οὐκέτι ἀκρόωμενον, 15
- 3 ἐγένετο ἡ ὁμολογία καὶ προσεδέξαντο ἐφ' οἷς ἐκήρυξεν. καὶ οἱ μὲν τὴν πόλιν τοιούτῳ τρόπῳ παρέδοσαν, ὁ δὲ Θουκυδίδης καὶ αἱ νῆες ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὄψε κατέπλεον ἐς τὴν Ἱόναν.
- 4 καὶ τὴν μὲν Ἀμφίπολιν Βρασίδης ἄρτι εἶχε, τὴν δὲ Ἱόναν παρὰ νύκτα ἐγένετο λαβεῖν· εἰ γὰρ μὴ ἐβοήθησαν αἱ νῆες 20 διὰ τάχους, ἅμα ἔφ' ἂν εἶχετο.
- 107 Μετὰ δὲ τοῦτο ὁ μὲν τὰ ἐν τῇ Ἱόνῃ καθίστατο, ὅπως καὶ τὸ αὐτίκα, ἦν ἐπὶ ὁ Βρασίδης, καὶ τὸ ἔπειτα ἀσφαλῶς ἔξει, δεξάμενος τοὺς ἐθελήσαντας ἐπιχωρήσαι ἄνωθεν κατὰ 2 τὰς σπονδὰς· ὁ δὲ πρὸς μὲν τὴν Ἱόναν κατὰ τε τὸν ποταμὸν 25 πολλοῖς πλοίοις ἄφνω καταπλεύσας, εἴ πως τὴν προύχουσαν ἄκραν ἀπὸ τοῦ τείχους λαβὼν κρατοίῃ τοῦ ἔσπλου, καὶ κατὰ γῆν ἀποπειράσας ἅμα, ἀμφοτέρωθεν ἀπεκρούσθη, τὰ δὲ περὶ 3 τὴν Ἀμφίπολιν ἐξηρτύετο. καὶ Μύρκινός τε αὐτῷ προσ- ἐχώρησεν Ἡδωνικὴ πόλις, Πιττακοῦ τοῦ Ἡδῶνων βασιλέως 30 ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν Γοάζιος παίδων καὶ Βραυροῦς τῆς

6 Ἀθηναῖον Dobree
 βανον G M : ἐλάμβανον cett.

7 συχνοῖς E : συχνοὶ cett.

8 ὑπελάμ-

10 σφίσι μὲν εἶναι τὰ δεινὰ A B E F M

γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ Γαληψὸς οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ Οἰσύμη·
εἰσὶ δὲ αὐταὶ Θασίων ἀποικίαι. παρῶν δὲ καὶ Περδίκκας
εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν ξυγκαθίστη ταῦτα.

Ἐχομένης δὲ τῆς Ἀμφιπόλεως οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μέγα δέος 108
5 κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ὅτι ἡ πόλις αὐτοῖς ἦν ὠφέλιμος
ξύλων τε ναυπηγησίμων πομπῇ καὶ χρημάτων προσόδῳ, καὶ
ὅτι μέχρι μὲν τοῦ Στρυμόνος ἦν πάροδος Θεσσαλῶν διαγόντων
ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τῆς δὲ γε-
φύρας μὴ κρατούντων, ἄνωθεν μὲν μεγάλης οὔσης ἐπὶ πολὺ
10 λίμνης τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ πρὸς Ἡϊόνα τριήρεσι τηρουμένων,
οὐκ ἂν δύνασθαι προελθεῖν· τότε δὲ ῥάδια ἤδη [ἐνόμιζεν]
γεγενῆσθαι. καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐφοβοῦντο μὴ ἀποστῶσω.
ὁ γὰρ Βρασίδης ἔν τε τοῖς ἄλλοις μέτριον ἑαυτὸν παρέιχε, 2
καὶ ἐν τοῖς λόγοις πανταχοῦ ἐδήλου ὡς ἐλευθερώσων τὴν
15 Ἑλλάδα ἐκπεμφθεῖη. καὶ αἱ πόλεις πυνθανόμεναι αἱ τῶν 3
Ἀθηναίων ὑπήκοοι τῆς τε Ἀμφιπόλεως τὴν ἄλωσιν καὶ ἂ
παρέχεται, τὴν τε ἐκείνου πραότητα, μάλιστα δὴ ἐπήρθησαν
ἐς τὸ νεωτερίζειν, καὶ ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς αὐτὸν κρύφα,
ἐπιπαριένας τε κελεύοντες καὶ βουλόμενοι αὐτοὶ ἕκαστοι
20 πρῶτοι ἀποστῆναι. καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς, 4
ἐψευσμένοι μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον ὄση
ὕστερον διεφάνη, τὸ δὲ πλεόν βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ ἢ
προνοία ἀσφαλεῖ, εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι οὐ μὲν ἐπιθυμοῦσιν
ἐλπιδὶ ἀπερίσκεπτῳ διδόναι, ὃ δὲ μὴ προσίενται λογισμῶ
25 αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι. ἅμα δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν τοῖς 5
Βοιωτοῖς νεωστὶ πεπληγμένων καὶ τοῦ Βρασίδου ἐφολκὰ
καὶ οὐ τὰ ὄντα λέγοντος, ὡς αὐτῷ ἐπὶ Νίσαιαν τῇ ἑαυτοῦ
μόνη στρατιᾷ οὐκ ἠθέλησαν οἱ Ἀθηναῖοι ξυμβαλεῖν, ἐθάρ-
σουν καὶ ἐπίστευον μηδένα ἂν ἐπὶ σφῶν βοηθήσαι. τὸ 6

1 Γαληψὸς Steph. Byz.: Γαψηλδς codd. 10 τηρουμένων Hude
11 προελθεῖν Stephanus: προσελθεῖν codd. ῥάδια vulgo: ῥαδία
codd. ἐνόμιζεν secl. Kistemaker: ἐνόμιζον recc. 13 αὐ-
τὸν C G 21 ἐψευσμένοι E: ἐψευσμένης A B 28 post στρατιᾷ
add. βοηθήσαντι Linwood

δὲ μέγιστον, διὰ τὸ ἡδονὴν ἔχον ἐν τῷ αὐτίκα καὶ ὅτι
 τὸ πρῶτον Λακεδαιμονίων ὀργάντων ἔμελλον πειράσεσθαι,
 κινδυνεύειν παντὶ τρόπῳ ἐτοιμοὶ ἦσαν. ὦν αἰσθανόμενοι
 οἱ μὲν Ἀθηναῖοι φυλακάς, ὡς ἐξ ὀλίγου καὶ ἐν χειμῶνι,
 διέπεμπον εἰς τὰς πόλεις, ὃ δὲ εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἐφι- 5
 7 τῷ Στρυμόνι ναυπηγίαν τριήρων παρεσκευάζετο. οἱ δὲ
 Λακεδαιμόνιοι τὰ μὲν καὶ φθόνῳ ἀπὸ τῶν πρώτων ἀνδρῶν
 οὐχ ὑπηρετήσαν αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ βουλόμενοι μᾶλλον τοὺς
 τε ἀνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι καὶ τὸν πόλεμον 10
 καταλύσαι.

109 . Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Μεγαρῆς τε τὰ μακρὰ τεῖχη,
 ἃ σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον, κατέσκαψαν ἐλόντες εἰς ἔδαφος,
 καὶ Βρασιδάς μετὰ τὴν Ἀμφιπόλεως ἄλωσιν ἔχων τοὺς
 2 ξυμμάχους στρατεύει ἐπὶ τὴν Ἀκτὴν καλουμένην. ἔστι δὲ 15
 ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προύχουσα, καὶ ὁ Ἄθως
 3 αὐτῆς ὄρος ὑψηλὸν τελευτᾷ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. πόλεις
 δὲ ἔχει Σάνην μὲν Ἀνδρίων ἀποικίαν παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα,
 εἰς τὸ πρὸς Εὐβοίαν πέλαγος τετραμμένην, τὰς δὲ ἄλλας
 4 Θυσσὸν καὶ Κλεωνὰς καὶ Ἀκροθῶους καὶ Ὀλόφυξον καὶ 20
 Δίον· αἱ οἰκοῦνται ξυμμείκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλώσσων,
 καί τι καὶ Χαλκιδικὸν ἐν βραχύ, τὸ δὲ πλείστον Πελασγικόν,
 τῶν καὶ Λήμνόν ποτε καὶ Ἀθήνας Τυρσηνῶν οἰκησάντων,
 καὶ Βισαλτικὸν καὶ Κρηστωνικὸν καὶ Ἠδῶνες· κατὰ δὲ
 5 μικρὰ πολίσματα οἰκοῦσιν. καὶ οἱ μὲν πλείους προσ- 25
 ἐχώρησαν τῷ Βρασιδά, Σάνη δὲ καὶ Δίον ἀντέστη, καὶ αὐτῶν
 110 τὴν χώραν ἐμμείνας τῷ στρατῷ ἔδῃον. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον,
 εὐθὺς στρατεύει ἐπὶ Τορώνην τὴν Χαλκιδικὴν, κατεχομένην
 ὑπὸ Ἀθηναίων· καὶ αὐτὸν ἀνδρες ὀλίγοι ἐπήγοντο, ἐτοιμοὶ
 ὄντες τὴν πόλιν παραδοῦναι. καὶ ἀφικόμενος νυκτὸς ἔτι 30
 καὶ περὶ ὄρθρον τῷ στρατῷ ἐκαθέζετο πρὸς τὸ Διοσκόρειον,

3 αἰσθόμενοι B 12 τε τὰ Haacke : τὰ τε codd.
 Stephanus : Σάμη codd. [G]

ὁ ἀπέχει τῆς πόλεως τρεῖς μάλιστα σταδίου. τὴν μὲν 2
 οὖν ἄλλην πόλιν τῶν Τορωναίων καὶ τοὺς Ἀθηναίους τοὺς
 ἐμφρουροῦντας ἔλαθεν· οἱ δὲ πράσσοντες αὐτῷ εἰδότες ὅτι
 ἦξοι, καὶ προελθόντες τινὲς αὐτῶν λάθρα ὀλίγοι, ἐτήρουν τὴν
 5 πρόσδοον, καὶ ὡς ἦσθοντο παρόντα, ἐσκομίζουσι παρ' αὐτοῦς
 ἐγχειρίδια ἔχοντας ἄνδρας ψιλούς ἐπτά (τοσοῦτοι γὰρ μόνοι
 ἀνδρῶν εἴκοσι τὸ πρῶτον ταχθέντων οὐ κατέδεισαν ἐσελθεῖν·
 ἦρχε δὲ αὐτῶν Λυσίστρατος Ὀλύνθιος), οἱ διαδύντες διὰ τοῦ
 πρὸς τὸ πέλαγος τείχους καὶ λαθόντες τοὺς τε ἐπὶ τοῦ
 10 ἀνωτάτῳ φυλακτηρίου φρουρούς, οὔσης τῆς πόλεως πρὸς
 λόφον, ἀναβάντες διέφθειραν καὶ τὴν κατὰ Καναστραῖον
 πυλίδα διήρουν. ὁ δὲ Βρασίδης τῷ μὲν ἄλλῳ στρατῷ III
 ἡσύχαζεν ὀλίγον προελθών, ἑκατὸν δὲ πελταστὰς προπέμπει,
 ὅπως, ὅποτε πύλαι τινὲς ἀνοιχθεῖεν καὶ τὸ σημεῖον ἀρθείη ὃ
 15 ξυνέκειτο, πρῶτοι ἐσδράμοιεν. καὶ οἱ μὲν χρόνου ἐγγιγνο- 2
 μένου καὶ θαυμάζοντες κατὰ μικρὸν ἔτυχον ἐγγὺς τῆς πόλεως
 προσελθόντες· οἱ δὲ τῶν Τορωναίων ἐνδοθεν παρασκευ-
 ᾶζοντες μετὰ τῶν ἐσεληλυθότων, ὡς αὐτοῖς ἢ τε πυλὶς
 διήρητο καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν πύλαι τοῦ μοχλοῦ διακο-
 20 πέντος ἀνεῴγοντο, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν πυλίδα τινὰς περι-
 αγαγόντες ἐσεκόμισαν, ὅπως κατὰ νώτου καὶ ἀμφοτέρωθεν
 τοὺς ἐν τῇ πόλει αὐδὲν εἰδόμενος ἐξαπίνης φοβήσειαν, ἔπειτα
 τὸ σημεῖόν τε τοῦ πυρός, ὡς εἴρητο, ἀνέσχον, καὶ διὰ τῶν
 κατὰ τὴν ἀγορὰν πυλῶν τοὺς λοιποὺς ἤδη τῶν πελταστῶν
 25 ἐσεδέχοντο. καὶ ὁ Βρασίδης ἰδὼν τὸ ξύνθημα ἔθει δρόμῳ, III 2
 ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον καὶ ἐκπληξῆν
 πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει παρασχόντας. καὶ οἱ μὲν κατὰ 2
 τὰς πύλας εὐθὺς ἐσέπιπτον, οἱ δὲ κατὰ δοκοὺς τετραγώνους,
 αἱ ἔτυχον τῷ τείχει πεπτωκότες καὶ οἰκοδομουμένῳ πρὸς λίθων
 30 ἀνολκῆν προσκείμεναι. Βρασίδης μὲν οὖν καὶ τὸ πλῆθος 3

4 προσελθόντες CE F' G M 10 ἀνωτάτῳ M : ἀνωτάτου B suprascr.
 G : ἀνώτατα cett. 21 ἐσεκόμισαν recc. : ἐσεκομίσαντο E : ἐξεκό-
 μισαν cett. 26 ἐμβοήσαντά A B E F M suprascr. G 27 παρα-
 σχόντας c G : παρασχόντα cett.

εὐθὺς ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο, βουλό-
μενος κατ' ἄκρας καὶ βεβαίως ἐλεῖν αὐτήν· ὁ δὲ ἄλλος
ὄμιλος κατὰ πάντα ὁμοίως ἐσκεδάννυτο.

- 113 Τῶν δὲ Τορωναίων γιγνομένης τῆς ἀλώσεως τὸ μὲν πολλὸν
οὐδὲν εἰδὸς ἐθορυβεῖτο, οἱ δὲ πράσσοντες καὶ οἷς ταῦτα 5
2 ἤρεσκε μετὰ τῶν ἐσελθόντων εὐθὺς ἦσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
(ἔτυχον γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὀπλίται καθεύδοντες ὡς πεντήκοντα)
ἐπειδὴ ἦσθοντο, οἱ μὲν τινες ὀλίγοι διαφθείρονται ἐν χερσὶν
αὐτῶν, τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν πεζῆ, οἱ δὲ ἐς τὰς ναῦς, αἱ
ἐφρούρουν δύο, καταφυγόντες διασφύζονται ἐς τὴν Λήκυθον 10
τὸ φρούριον, ὃ εἶχον αὐτοὶ καταλαβόντες, ἄκρον τῆς πόλεως
3 ἐς τὴν θάλασσαν ἀπειλημένον ἐν στενῷ ἰσθμῷ. κατέ-
φυγον δὲ καὶ τῶν Τορωναίων ἐς αὐτοὺς ὅσοι ἦσαν σφίσιν
114 ἐπιτήδειοι. γεγενημένης δὲ ἡμέρας ἤδη καὶ βεβαίως τῆς
πόλεως ἐχομένης ὁ Βρασίδης τοῖς μὲν μετὰ τῶν Ἀθηναίων 15
Τορωναίοις καταπεφευγῶσι κήρυγμα ἐποίησατο τὸν βουλό-
μενον ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ ἐξελθόντα ἀδεῶς πολιτεύειν, τοῖς δὲ
Ἀθηναίοις κήρυκα προσπέμφας ἐξιναὶ ἐκέλευεν ἐκ τῆς
Ληκύθου ὑποσπόνδους καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας ὡς οὔσης
2 Χαλκιδέων. οἱ δὲ ἐκλείψειν μὲν οὐκ ἔφασαν, σπείσασθαι 20
δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἡμέραν τοὺς νεκροὺς ἀνελέσθαι. ὁ δὲ
ἐσπείσατο δύο. ἐν ταύταις δὲ αὐτὸς τε τὰς ἐγγὺς οἰκίας
3 ἐκρατύνατο καὶ Ἀθηναῖοι τὰ σφέτερα. καὶ ξύλλογον τῶν
Τορωναίων ποιήσας ἔλεξε τοῖς ἐν τῇ Ἀκάνθῳ παραπλήσια,
ὅτι οὐ δίκαιον εἶη οὔτε τοὺς πράξαντας πρὸς αὐτὸν τὴν 25
λῆψιν τῆς πόλεως χείρους οὐδὲ προδότας ἡγεῖσθαι (οὐ γὰρ
ἐπὶ δουλείᾳ οὐδὲ χρήμασι πεισθέντας δρᾶσαι τοῦτο, ἀλλ'
ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ ἐλευθερίᾳ τῆς πόλεως) οὔτε τοὺς μὴ μετα-
σχόντας οἶεσθαι μὴ τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι· ἀφίχθαι γὰρ οὐ
4 διαφθερῶν οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην οὐδένα. τὸ δὲ κήρυγμα 30
ποιήσασθαι τούτου ἕνεκα τοῖς παρ' Ἀθηναίους καταπεφευ-

5 ταῦτα Classen
λευσεν ABF

18 προσέμφας ABEFM et ex corr. G? ἐκέ-
26 οὐδὲ ABEFM

γόσι, ὡς ἡγούμενος οὐδὲν χείρους τῇ ἐκείνων φιλίᾳ· οὐδ'
 ἂν σφῶν πειρασαμένους αὐτοὺς [τῶν Λακεδαιμονίων] δοκεῖν
 ἦσσαν, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον, ὅσῳ δικαιοτέρα πράσσουσιν,
 εὖνους ἂν σφίσι γενέσθαι, ἀπειρία δὲ νῦν πεφοβῆσθαι. τοὺς 5
 5 τε πάντας παρασκευάζεσθαι ἐκέλευεν ὡς βεβαίους τε ἐσο-
 μένους ξυμμάχους καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε ἦδη ὅτι ἂν ἁμαρτάνωσιν
 αἰτίαν ἔξοντας· τὰ δὲ πρότερα οὐ σφείς ἀδικεῖσθαι, ἀλλ'
 ἐκείνους μᾶλλον ὑπ' ἄλλῳ κρεισσόνων, καὶ ξυγγνώμην
 εἶναι εἴ τι ἠναντιοῦντο. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα εἰπὼν καὶ παρα- 115
 10 θαρσύνας διελθουσῶν τῶν σπονδῶν τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο
 τῇ Δηκύθῳ· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἡμύνοντό τε ἐκ φαύλου τειχί-
 σματος καὶ ἀπ' οἰκίων ἐπάλξεις ἐχουσῶν, καὶ μίαν μὲν 2
 ἡμέραν ἀπεκρούσαντο· τῇ δ' ὑστεραία μηχανῆς μελλούσης
 προσάξεσθαι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀφ' ἧς πῦρ ἐνήσειν
 15 διεννοοῦντο ἐς τὰ ξύλινα παραφράγματα, καὶ προσιώντος ἦδη
 τοῦ στρατεύματος, ἧ ᾠοντο μάλιστα αὐτοὺς προσκομιεῖν τὴν
 μηχανὴν καὶ ἦν ἐπιμαχώτατον, πύργον ξύλινον ἐπ' οἴκημα
 ἀντέστησαν, καὶ ὕδατος ἀμφορέας πολλοὺς καὶ πίθους ἀνεφό-
 ρησαν καὶ λίθους μεγάλους, ἄνθρωποι τε πολλοὶ ἀνέβησαν.
 20 τὸ δὲ οἴκημα λαβὼν μείζον ἄχθος ἔξαπίνης κατερράγη καὶ 3
 ψόφου πολλοῦ γενομένου τοὺς μὲν ἐγγὺς καὶ ὀρώντας τῶν
 Ἀθηναίων ἐλύπησε μᾶλλον ἢ ἐφόβησεν, οἱ δὲ ἄπωθεν,
 καὶ μάλιστα οἱ διὰ πλείστου, νομίσαντες ταύτῃ ἐαλωκένας
 ἦδη τὸ χωρίον, φυγῇ ἐς τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ναῦς ὤρμησαν.
 25 καὶ ὁ Βρασίδας ὡς ἦσθετο αὐτοὺς ἀπολείποντάς τε τὰς 116
 ἐπάλξεις καὶ τὸ γιγνόμενον ὀρών, ἐπιφερόμενος τῷ στρατῷ
 εὐθὺς τὸ τείχισμα λαμβάνει, καὶ ὅσους ἐγκατέλαβε δι-
 ἐφθειρεν. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τοῖς τε πλοίοις καὶ ταῖς 2
 ναυσὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκλιπόντες τὸ χωρίον ἐς Παλλήνην
 30 διεκομίσθησαν· ὁ δὲ Βρασίδας (ἔστι γὰρ ἐν τῇ Δηκύθῳ
 Ἀθηναῖς ἱερόν, καὶ ἔτυχε κηρύξας, ὅτε ἔμελλε προσβαλεῖν,

2 τῶν Λακεδαιμονίων secl. Heilmann 5 ἐκέλευσεν ABF
 31 προσβαλεῖν E : προσβάλλειν CG : βάλλειν cett.

- τῷ ἐπιβάντι πρώτῳ τοῦ τείχους τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου
 δώσειν) νομίσας ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ ἢ ἀνθρωπεῖν τὴν ἄλωσιν
 γενέσθαι, τὰς τε τριάκοντα μνᾶς τῇ θεῷ ἀπέδωκεν ἐς τὸ
 ἱερόν καὶ τὴν Λήκυθον καθελὼν καὶ ἀνασκευάσας τέμενος
 3 ἀνῆκεν ἅπαν. καὶ ὁ μὲν τὸ λοιπὸν τοῦ χειμῶνος ἃ τε εἶχε 5
 τῶν χωρίων καθίστατο καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπεβούλευεν· καὶ
 τοῦ χειμῶνος διελθόντος ὄγδοον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ.
- 117 Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἀθηναῖοι ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου
 θέρουσ εὐθὺς ἐκεχειρίαν ἐποιήσαντο ἐνιαύσιον, νομίσαντες
 Ἀθηναῖοι μὲν οὐκ ἂν ἔτι τὸν Βρασίδαν σφῶν προσαπο- 10
 στήσαι οὐδὲν πρὶν παρασκευάσαιτο καθ' ἡσυχίαν, καὶ ἅμα,
 εἰ καλῶς σφίσιν ἔχοι, καὶ ξυμβῆναι τὰ πλείω, Λακεδαι-
 μόνιοι δὲ ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ἡγούμενοι ἅπερ ἐδέδισαν
 φοβεῖσθαι, καὶ γενομένης ἀνοκωχῆς κακῶν καὶ τάλαιπωρίας
 μᾶλλον ἐπιθυμήσειν αὐτοὺς πειρασαμένους ξυναλλαγήναί τε 15
 καὶ τοὺς ἄνδρας σφίσιν ἀποδόντας σπουδὰς ποιήσασθαι καὶ
 2 ἐς τὸν πλείω χρόνον. τοὺς γὰρ δὴ ἄνδρας περὶ πλέονος
 ἐποιοῦντο κομίσασθαι, ὡς ἔτι Βρασίδης ἠτύχει· καὶ ἔμελλον
 ἐπὶ μείζον χωρήσαντος αὐτοῦ καὶ ἀντίπαλα καταστήσαντος
 τῶν μὲν στέρεσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδύ- 20
 3 νεύσειν καὶ κρατήσειν. γίγνεται οὖν ἐκεχειρία αὐτοῖς τε καὶ
 τοῖς ξυμμάχοις ἦδε.
- 118 Ἐπερὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος
 τοῦ Πυθίου δοκεῖ ἡμῖν χρῆσθαι τὸν βουλούμενον ἀδόλως
 2 καὶ ἀδεῶς κατὰ τοὺς πατρίους νόμους. τοῖς μὲν Λακε- 25
 δαιμονίοις ταῦτα δοκεῖ καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς παροῦσιν·
 Βοιωτοὺς δὲ καὶ Φωκέας πείσειν φασὶν ἐς δύναμιν προσ-
 3 κηρυκευόμενοι. περὶ δὲ τῶν χρημάτων τῶν τοῦ θεοῦ ἐπι-
 μέλεσθαι ὅπως τοὺς ἀδικοῦντας ἐξευρήσομεν, ὀρθῶς καὶ

12 καὶ] κἂν Krüger 13 τε ABCF ἐδέδισαν (sic) fM:
 ἔδισαν cett. 18 ὡς ἔτι] ἕως δὲ δ (sic) Schol. Ar. Pac. 479 20 fort.
 στερ(ήσ)εσθαι scribendum κινδυνεύειν AB EF 25 καὶ ἀδεῶς
 F' GM: om. cett. 28 alterum τῶν om. AB EFM 29 ἐξευρή-
 σωμεν CFM

δικαίως τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς
καὶ τῶν ἄλλων οἱ βουλόμενοι, τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι
πάντες. περὶ μὲν οὖν τούτων ἔδοξε Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς 4
ἄλλοις ξυμμάχοις κατὰ ταῦτα· τάδε δὲ ἔδοξε Λακεδαιμονίοις
5 καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ἔαν σπονδὰς ποιῶνται οἱ Ἀθη-
ναῖοι, ἐπὶ τῆς αὐτῶν μένειν ἑκατέρους ἔχοντας ἄπερ νῦν
ἔχομεν, τοὺς μὲν ἐν τῷ Κορυφασίῳ ἐντὸς τῆς Βουφράδος καὶ
τοῦ Τομέως μένοντας, τοὺς δὲ ἐν Κυθήροις μὴ ἐπιμισγο-
μένους ἐς τὴν ξυμμαχίαν, μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς μήτε αὐτοὺς
10 πρὸς ἡμᾶς, τοὺς δ' ἐν Νισαίᾳ καὶ Μινῶᾳ μὴ ὑπερβαίνοντας
τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν παρὰ τοῦ Νίσου ἐπὶ τὸ
Ποσειδώνιον, ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδωνίου εὐθὺς ἐπὶ τὴν γέφυραν
τὴν ἐς Μινῶαν (μηδὲ Μεγαρέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ὑπερ-
βαίνειν τὴν ὁδὸν ταύτην) καὶ τὴν νῆσον, ἣν περ ἔλαβον οἱ
15 Ἀθηναῖοι, ἔχοντας, μηδὲ ἐπιμισγομένους μηδετέρους μηδε-
τέρωσε, καὶ τὰ ἐν Τροιζῆνι, ὅσα περ νῦν ἔχουσι, καθ' ἃ
ξυνέθεντο πρὸς Ἀθηναίους· καὶ τῇ θαλάσσῃ χρωμένους, ὅσα 5
ἂν κατὰ τὴν ἑαυτῶν καὶ κατὰ τὴν ξυμμαχίαν, Λακεδαιμονίους
καὶ τοὺς ξυμμάχους πλεῖν μὴ μακρᾶ νηί, ἄλλω δὲ κωπήρει
20 πλοίῳ, ἐς πεντακόσια τάλαντα ἄγοντι μέτρα. κήρυκι δὲ καὶ 6
πρεσβείᾳ καὶ ἀκολουθοῖς, ὅποσοις ἂν δοκῆ, περὶ καταλύσεως
τοῦ πολέμου καὶ δικῶν ἐς Πελοπόννησον καὶ Ἀθήναζε
σπονδὰς εἶναι ἰούσι καὶ ἀπιούσι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλασσαν. τοὺς δὲ αὐτομόλους μὴ δέχεσθαι ἐν τούτῳ τῷ 7
25 χρόνῳ, μήτε ἐλεύθερον μήτε δούλον, μήτε ὑμᾶς μήτε ἡμᾶς.
δίκας τε διδόναι ὑμᾶς τε ἡμῖν καὶ ἡμᾶς ὑμῖν κατὰ τὰ πάτρια, 8
τὰ ἀμφίλογα δίκη διαλύοντας ἄνευ πολέμου. τοῖς μὲν Λακε- 9
δαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις ταῦτα δοκεῖ· εἰ δέ τι ὑμῖν
εἶτε κάλλιον εἶτε δικαιότερον τούτων δοκεῖ εἶναι, ἰόντες ἐς
30 Λακεδαίμονα διδάσκετε· οὐδενὸς γὰρ ἀποστήσονται, ὅσα ἂν

4 ἄλλοις F¹ G M : om. cett. κατὰ ταῦτα . . . ξυμμάχοις F¹ (om.
ἄλλοις) M (om. δὲ) : om. cett. 11 ἀπὸ τοῦ Νισαίου f M τοῦ τὸ
Dobree 15 μηδὲ Porpo : μήτε codd. 16 καθ' & Kirchhoff :
καὶ οἷα codd. 21 ἂν recc. : ἔαν codd.

- δίκαια λέγῃτε, οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι οὔτε οἱ ξύμμαχοι.
 10 οἱ δὲ ἰόντες τέλος ἔχοντες ἰόντων, ἦπερ καὶ ὑμεῖς ἡμᾶς
 κελεύετε. αἱ δὲ σπονδαὶ ἐνιαυτὸν ἔσονται.
- 11 Ἐδοξεν τῷ δήμῳ. Ἀκαμαντὶς ἐπρυτάνευε, Φαίνιππος
 ἐγραμμάτευε, Νικιάδης ἐπεστάται. Λάχης εἶπε, τύχη ἀγαθῇ 5
 τῇ Ἀθηναίων, ποιείσθαι τὴν ἐκεχειρίαν καθ' ἃ ξυγχωροῦσι
 Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ ὠμολόγησαν ἐν
 12 τῷ δήμῳ τὴν <δ'> ἐκεχειρίαν εἶναι ἐνιαυτὸν, ἄρχῃ δὲ
 τῇδε τὴν ἡμέραν, τετράδα ἐπὶ δέκα τοῦ Ἐλαφηβολιώωνος
 13 μηνός. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰόντας ὡς ἀλλήλους πρέσβεις 10
 καὶ κήρυκας ποιείσθαι τοὺς λόγους, καθ' ὅτι ἔσται ἡ κατά-
 14 λυσις τοῦ πολέμου. ἐκκλησίαν δὲ ποιήσαντας τοὺς στρατη-
 γοὺς καὶ τοὺς πρυτάνεις πρῶτον περὶ τῆς εἰρήνης . . . βου-
 λεύσασθαι Ἀθηναίους καθ' ὅτι ἂν ἐσίῃ ἡ πρεσβεία περὶ
 τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου. σπείσασθαι δὲ αὐτίκα μάλα 15
 τὰς πρεσβείας ἐν τῷ δήμῳ τὰς παρούσας ἢ μὴν ἐμμενεῖν ἐν
 ταῖς σπονδαῖς τὸν ἐνιαυτὸν.
- 119 Ταῦτα ξυνέθεντο Λακεδαιμόνιοι [καὶ ὤμοσαν] καὶ οἱ
 ξύμμαχοι Ἀθηναίους καὶ τοῖς ξυμμάχοις μηνὸς ἐν Λακε-
 2 δαίμονι Γεραστίῳ δωδεκάτῃ. ξυνετίθεντο δὲ καὶ ἐσπένδοντο 20
 Λακεδαιμονίων μὲν οἷδε· Ταῦρος Ἐχετιμίδα, Ἀθήναιος
 Περικλείδα, Φιλοχαρίδας Ἐρυξιλαίδα· Κορινθίων δὲ Αἰνέας
 Ὠκύτου, Εὐφαιμίδας Ἀριστωνύμου· Σικωνίων δὲ Δαμότιμος
 Ναυκράτους, Ὀνάσιμος Μεγακλέους· Μεγαρέων δὲ Νίκασος
 Κεκάλου, Μενεκράτης Ἀμφιδώρου· Ἐπιδaurίων δὲ Ἀμφίας 25
 Εὐπαιίδα· Ἀθηναίων δὲ οἱ στρατηγοὶ Νικόστρατος Διειτρέ-
 φους, Νικίας Νικηράτου, Αὐτοκλῆς Τολμαίου.
- 3 Ἡ μὲν δὴ ἐκεχειρία αὕτη ἐγένετο, καὶ ξυνῆσαν ἐν αὐτῇ
 περὶ τῶν μεζόνων σπονδῶν διὰ παντὸς ἐς λόγους.

8 δ' add. Kirchhoff 13 lacunam statuit Kirchhoff 14 ἂν ἐσίῃ]
 εἶσιν Kirchhoff 18 καὶ ὤμοσαν secl. Kirchhoff ὤμοσαν] ὠμολό-
 γησαν (sic) E post ὤμοσαν add. Λακεδαιμόνιοι F¹ G M 22 Ἐρυξι-
 λαίδα Valckenaer : Ἐρυξίδαῖδα (vel similia) codd. Αἰνέας E : Ἐνέας
 vel Ἐννέας cett. [G]

Περὶ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας αἰς ἐπήρχοντο Σκιώνη ἐν 120
 τῇ Παλλήνῃ πόλις ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων πρὸς Βρασίδαν.
 φασὶ δὲ οἱ Σκιωναῖοι Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου,
 πλέοντας δ' ἀπὸ Τροίας σφῶν τοὺς πρώτους κατενεχθῆναι
 5 ἐς τὸ χωρίον τοῦτο τῷ χειμῶνι ᾧ ἐχρήσαντο Ἀχαιοί, καὶ
 αὐτοῦ οἰκῆσαι. ἀποστᾶσι δ' αὐτοῖς ὁ Βρασίδης διέπλευσε 2
 νυκτὸς ἐς τὴν Σκιώνην, τριήρει μὲν φιλία προπλευούσῃ, αὐτὸς
 δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως, εἰ μὲν τι τοῦ
 κέλητος μείζονι πλοίῳ περιτυχάνοι, ἢ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ,
 10 ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης οὐ πρὸς τὸ
 ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ
 αὐτὸν διασώσειν. περαιωθεὶς δὲ καὶ ξύλλογον ποιήσας τῶν 3
 Σκιωναίων ἔλεγεν ἃ τε ἐν τῇ Ἀκάνθῳ καὶ Τορώνῃ, καὶ
 προσέτι φάσκων ἀξιωτάτους αὐτοὺς εἶναι ἐπαίνου, οἷτινες
 15 τῆς Παλλήνης ἐν τῷ ἰσθμῷ ἀπειλημμένης ὑπὸ Ἀθηναίων
 Ποτειδαίαν ἔχόντων καὶ ὄντες οὐδὲν ἄλλο ἢ νησιῶται αὐτ-
 επαγγελτοὶ ἐχώρησαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ οὐκ ἀνέμευαν
 ἀτολμία ἀνάγκην σφίσι προσγενέσθαι περὶ τοῦ φανερώς
 οἰκείου ἀγαθοῦ· σημεῖόν τ' εἶναι τοῦ καὶ ἄλλο τι ἂν αὐτοὺς
 20 τῶν μεγίστων ἀνδρείως ὑπομείναι· εἴ τε θήσεται κατὰ νοῦν
 τὰ πράγματα, πιστοτάτους τε τῇ ἀληθείᾳ ἠγήσεσθαι αὐτοὺς
 Λακεδαιμονίων φίλους καὶ τὰλλα τιμήσειν. καὶ οἱ μὲν 121
 Σκιωναῖοι ἐπήρθησάν τε τοῖς λόγοις καὶ θαρσήσαντες πάντες
 ὁμοίως, καὶ οἷς πρότερον μὴ ἦρσκε τὰ πρασσόμενα, τὸν τε
 25 πόλεμον διεννοοῦντο προθύμως οἴσειν καὶ τὸν Βρασίδαν τὰ
 τ' ἄλλα καλῶς ἐδέξαντο καὶ δημοσίᾳ μὲν χρυσῷ στεφάνῳ
 ἀνέδησαν ὡς ἐλευθεροῦντα τὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ δὲ ἑταινίου
 τε καὶ προσήρχοντο ὥσπερ ἀθλητῆ. ὁ δὲ τό τε παραντίκα 2
 φυλακὴν τινα αὐτοῖς ἐγκαταλιπὼν διέβη πάλω καὶ ὕστερον
 30 οὐ πολλῷ στρατιᾶν πλείω ἐπεραίωσε, βουλόμενος μετ' αὐτῶν

2 Παλλήνη E: Πελλήνη cett. 9 ἀμύνη A B E F M αὐτῷ fg:
 αὐτῇ codd. 11 τρέψεσθαι g: τρέψασθαι codd. 12 αὐτὸν g:
 αὐτὸν codd. 15 Παλλήνης E: Πελλήνης cett. post ὑπὸ add.
 τῶν A B F 20 εἰ τεθῆσεται vulgo distinguitur

τῆς τε Μένδης καὶ τῆς Ποτειδαίας ἀποπειράσαι, ἡγούμενος καὶ τοὺς Ἀθηναίους βοηθῆσαι ἂν ὡς ἐς νῆσον καὶ βουλόμενος φθάσαι· καί τι αὐτῷ καὶ ἐπράσσετο ἐς τὰς πόλεις ταύτας προδοσίας πέρι.

- 122 Καὶ ὁ μὲν ἔμελλεν ἐγχειρήσειν ταῖς πόλεσι ταύταις, ἐν 5
 τούτῳ δὲ τριῆρι οἱ τὴν ἑκχειρίαν περιαγγέλλοντες ἀφι-
 κνοῦνται παρ' αὐτόν, Ἀθηναίων μὲν Ἀριστώνυμος, Λακε-
 2 δαιμονίων δὲ Ἀθήναιος. καὶ ἡ μὲν στρατιὰ πάλιν διέβη
 ἐς Τορώνην, οἱ δὲ τῷ Βρασίδᾳ ἀνήγγελλον τὴν ξυνήκην,
 καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ Θράκης ζύμμαχοι Λακεδαι- 10
 3 μονίων τὰ πεπραγμένα. Ἀριστώνυμος δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις
 κατήνει, Σκιωναίους δὲ αἰσθόμενος ἐκ λογισμοῦ τῶν ἡμερῶν
 ὅτι ὕστερον ἀφεστήκοιεν, οὐκ ἔφη ἐνσπόνδους ἔσεσθαι.
 Βρασίδης δὲ ἀντέλεγε πολλά, ὡς πρότερον, καὶ οὐκ ἀφίει
 4 τὴν πόλιν. ὡς δ' ἀπήγγελλεν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Ἀριστώ- 15
 νυμος περὶ αὐτῶν, οἱ Ἀθηναῖοι εὐθὺς ἐτοῖμοι ἦσαν στρατεύειν
 ἐπὶ τὴν Σκιώνην. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις πέμψαντες
 παραβήσεσθαι ἔφασαν αὐτοὺς τὰς σπονδάς, καὶ τῆς πόλεως
 ἀντεποιούντο Βρασίδᾳ πιστεύοντες, δίκη τε ἐτοῖμοι ἦσαν
 5 περὶ αὐτῆς κρίνεσθαι. οἱ δὲ δίκη μὲν οὐκ ἤθελον κινδύ- 20
 νεύειν, στρατεύειν δὲ ὡς τάχιστα, ὄργην ποιούμενοι εἰ καὶ
 οἱ ἐν ταῖς νήσοις ἤδη ὄντες ἀξιοῦσι σφῶν ἀφίστασθαι, τῇ
 6 κατὰ γῆν Λακεδαιμονίων ἰσχύϊ ἀνωφελεῖ πιστεύοντες. εἶχε
 δὲ καὶ ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς ἀποστάσεως μᾶλλον ἢ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐδικαίουν· δύο γὰρ ἡμέραις ὕστερον ἀπέστησαν οἱ 25
 Σκιωναῖοι. ψήφισμά τ' εὐθὺς ἐποίησαντο, Κλέωνος γνώμη
 πεισθέντες, Σκιωναίους ἐξελεῖν τε καὶ ἀποκτεῖναι. καὶ
 τᾶλλα ἡσυχάζοντες ἐς τοῦτο παρεσκευάζοντο.

- 123 Ἐν τούτῳ δὲ Μένδῃ ἀφίσταται αὐτῶν, πόλις ἐν τῇ Παλ-
 λήνῃ, Ἐρετριῶν ἀποικία. καὶ αὐτοὺς ἐδέξατο ὁ Βρασίδης, 30
 οὐ νομίζων ἀδικεῖν, ὅτι ἐν τῇ ἑκχειρίᾳ φανερώς προσ-

9 τῷ Βρασίδᾳ secl. Stahl
 recce.: ἡ vel ἦ codd.

15 ἀπήγγειλεν A B F M

24 ἦ

εχώρησαν· ἔστι γὰρ ἂ καὶ αὐτὸς ἐνεκάλει τοῖς Ἀθηναίοις
 παραβαίνειν τὰς σπονδάς. δι' ὃ καὶ οἱ Μενδαῖοι μᾶλλον 2
 ἐτόλμησαν, τὴν τε τοῦ Βρασίδου γνώμην ὀρώντες ἐτοίμην,
 τεκμαιρόμενοι καὶ ἀπὸ τῆς Σκιώνης ὅτι οὐ προυδίδου, καὶ
 5 ἅμα τῶν πρᾶσσόντων σφίσιν ὀλίγων τε ὄντων καὶ ὡς τότε
 ἐμέλλησαν οὐκέτι ἀνέντων, ἀλλὰ περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβου-
 μένων τὸ κατὰδηλον καὶ καταβιασαμένων παρὰ γνώμην τοῦς
 πολλούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εὐθύς πυθόμενοι, πολλῶ ἔτι 3
 μᾶλλον ὀργισθέντες παρεσκευάζοντο ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς
 10 πόλεις. καὶ Βρασίδας προσδεχόμενος τὸν ἐπίπλου αὐτῶν 4
 ὑπεκκομίζει ἐς Ὀλυμπον τὴν Χαλκιδικὴν παῖδας καὶ γυναῖκας
 τῶν Σκιωναίων καὶ Μενδαίων, καὶ τῶν Πελοποννησίων
 αὐτοῖς πεντακοσίους ὀπλίτας διέπεμψε καὶ πελταστὰς τρια-
 κοσίους Χαλκιδέων, ἄρχοντά τε τῶν ἀπάντων Πολυδαμίδα.
 15 καὶ οἱ μὲν τὰ περὶ σφᾶς αὐτοῦς, ὡς ἐν τάχει παρεσομένων
 τῶν Ἀθηναίων, κοινῇ ἠντρεπίζοντο.

Βρασίδας δὲ καὶ Περδίκκας ἐν τούτῳ στρατεύουσιν ἅμα 124
 ἐπὶ Ἀρραβαίου τὸ δεύτερον ἐς Λύγκον. καὶ ἦγον ὁ μὲν
 ὦν ἐκράτει Μακεδόνων τὴν δύναμιν καὶ τῶν ἐνοικούντων
 20 Ἑλλήνων ὀπλίτας, ὁ δὲ πρὸς τοῖς αὐτοῦ περιλοίποις τῶν
 Πελοποννησίων Χαλκιδέας καὶ Ἀκανθίους καὶ τῶν ἄλλων
 κατὰ δύναμιν ἐκάστων. ξύμπαν δὲ τὸ ὀπλιτικὸν τῶν
 Ἑλλήνων τρισχίλιοι μάλιστα, ἱππῆς δ' οἱ πάντες ἠκολού-
 θουν Μακεδόνων ξὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγου ἐς χιλίους, καὶ
 25 ἄλλος ὄμιλος τῶν βαρβάρων πολὺς. ἐσβαλόντες δὲ ἐς τὴν 2
 Ἀρραβαίου καὶ εὐρόντες ἀντεστρατοπεδευμένους αὐτοῖς τοῦς
 Λυγκηστὰς ἀντεκαθέζοντο καὶ αὐτοί. καὶ ἐχόντων τῶν μὲν 3
 πεζῶν λόφον ἐκατέρωθεν, πεδίου δὲ τοῦ μέσου ὄντος, οἱ
 ἱππῆς ἐς αὐτὸ καταδραμόντες ἱππομάχησαν πρῶτα ἀμφοτέρων,
 30 ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Βρασίδας καὶ ὁ Περδίκκας, προελθόντων
 προτέρων ἀπὸ τοῦ λόφου μετὰ τῶν ἱπέων τῶν Λυγκηστῶν

24 ὀλίγου Priscianus : ὀλίγῳ codd. 26 αὐτοῖς Bekker (tentavit Porpo) : αὐτοῖς codd. 31 πρότερον A B E F M

ὄπλιτων καὶ ἐτοίμων ὄντων μάχεσθαι, ἀντεπαγαγόντες καὶ
 αὐτοὶ ξυνέβαλον καὶ ἔτρεψαν τοὺς Λυγκηστάς, καὶ πολλοὺς
 μὲν διέφθειραν, οἱ δὲ λοιποὶ διαφυγόντες πρὸς τὰ μετέωρα
 4 ἠσύχαζον. μετὰ δὲ τοῦτο τροπαῖον στήσαντες δύο μὲν ἢ
 τρεῖς ἡμέρας ἐπέσχον, τοὺς Ἰλλυριοὺς μένοντες, οἱ ἔτυχον 5
 τῷ Περδίκκᾳ μισθοῦ μέλλοντες ἥξειν· ἔπειτα ὁ Περδίκκας
 ἐβούλετο προΐεναι ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀρραβαίου κώμας καὶ μὴ
 καθῆσθαι, Βρασίδας δὲ τῆς τε Μένδης περιορώμενος, μὴ τῶν
 Ἀθηναίων πρότερον ἐπιπλευσάντων τι πάθῃ, καὶ ἅμα τῶν
 Ἰλλυριῶν οὐ παρόντων, οὐ πρόθυμος ἦν, ἀλλὰ ἀναχωρεῖν 10
 125 μᾶλλον. καὶ ἐν τούτῳ διαφερομένων αὐτῶν ἠγγέλθη ὅτι οἱ
 Ἰλλυριοὶ μετ' Ἀρραβαίου προδόντες Περδίκκᾳ γεγένηται·
 ὥστε ἤδη ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν ἀναχωρεῖν διὰ τὸ δέος
 αὐτῶν ὄντων ἀνθρώπων μαχίμων, κυρωθὲν δὲ οὐδὲν ἐκ τῆς
 διαφορᾶς ὀπηνίκα χρὴ ὀρμᾶσθαι, νυκτός τε ἐπιγενομένης, οἱ 15
 μὲν Μακεδόνες καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων εὐθύς φοβη-
 θέντες, ὅπερ φιλεῖ μεγάλα στρατόπεδα ἀσαφῶς ἐκπλήγνυ-
 σθαι, καὶ νομίσαντες πολλαπλασίου μὲν ἢ ἦλθον ἐπιέναι,
 ὅσον δὲ οὐπω παρῆναι, καταστάντες ἐς αἰφνίδιον φυγῆν
 ἐχώρουν ἐπ' οἴκου, καὶ τὸν Περδίκκᾳ τὸ πρῶτον οὐκ αἰσθα- 20
 νόμενον, ὡς ἔγνω, ἠνάγκασαν πρὶν τὸν Βρασίδα ἰδεῖν (ἄπωθεν
 2 γὰρ πολὺ ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύοντο) προαπελθεῖν. Βρασίδας
 δὲ ἅμα τῇ ἔφ' ὡς εἶδε τοὺς Μακεδόνας προκεχωρηκότας τοὺς
 τε Ἰλλυριοὺς καὶ τὸν Ἀρραβαῖον μέλλοντας ἐπιέναι, ξυνα-
 γαγὼν καὶ αὐτὸς ἐς τετράγωνον τάξιν τοὺς ὀπλίτας καὶ τὸν 25
 3 ψιλὸν ὄμιλον ἐς μέσον λαβὼν διενοεῖτο ἀναχωρεῖν. ἐκδρό-
 μους δέ, εἴ πῃ προσβάλλοιεν αὐτοῖς, ἔταξε τοὺς νεωτάτους,
 καὶ αὐτὸς λογάδας ἔχων τριακοσίους τελευταῖος γνώμην εἶχεν
 ὑποχωρῶν τοῖς τῶν ἐναντίων πρώτοις προσκεισομένοις ἀνθ-
 4 ιστάμενος ἀμύνεσθαι. καὶ πρὶν τοὺς πολεμίους ἐγγὺς εἶναι, 30
 ὡς διὰ ταχέων παρεκελεύσατο τοῖς στρατιώταις τοιαύδε.

3 διαφυγόντες Meineke: διαφεύγοντες codd.
 σαφῶς cett.

17 ἀσαφῶς fg M:

Ἐὶ μὲν μὴ ὑπώπτεον, ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ὑμᾶς τῷ 126
 τε μεμονῶσθαι καὶ ὅτι βάρβαροι οἱ ἐπιόντες καὶ πολλοὶ
 ἔκπληξιν ἔχειν, οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει
 ἐποιούμην· νῦν δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόλειψιν τῶν ἡμετέρων
 5 καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων βραχεὶ ὑπομνήματι καὶ παραι-
 νέσει τὰ μέγιστα πειράσομαι πείθειν. ἀγαθοῖς γὰρ εἶναι 2
 ὑμῖν προσήκει τὰ πολέμια οὐ διὰ ξυμμάχων παρουσίαν
 ἐκάστοτε, ἀλλὰ δι' οἰκείαν ἀρετὴν, καὶ μηδὲν πλῆθος πεφο-
 βῆσθαι ἐτέρων, οἳ γε μηδὲ ἀπὸ πολιτειῶν τοιούτων ἦκετε,
 10 ἐν αἷς οὐ πολλοὶ ὀλίγων ἄρχουσιν, ἀλλὰ πλεόνων
 μᾶλλον ἐλάσσους, οὐκ ἄλλῳ τινὶ κτησάμενοι τὴν δυναστείαν
 ἢ τῷ μαχόμενοι κρατεῖν. βαρβάρους δὲ οὓς νῦν ἀπειρία 3
 δέδωκε μαθεῖν χρή, ἐξ ὧν τε προηγώνισθε τοῖς Μακεδόσιν
 αὐτῶν καὶ ἀφ' ὧν ἐγὼ εἰκάσω τε καὶ ἄλλων ἀκοῇ ἐπίσταμαι,
 15 οὐ δεινούς ἐσομένους. καὶ γὰρ ὅσα μὲν τῷ ὄντι ἀσθενῆ 4
 ὄντα τῶν πολεμίων δόκησιν ἔχει ἰσχύος, διδαχὴ ἀληθοῦς
 προσγενομένη περὶ αὐτῶν ἐθάρσυνε μᾶλλον τοὺς ἀμυνομέ-
 νους· οἷς δὲ βεβαίως τι πρόσεστιν ἀγαθόν, μὴ προειδώς
 τις ἂν αὐτοῖς τολμηρότερον προσφέροιο. οὗτοι δὲ τὴν 5
 20 μέλλησιν μὲν ἔχουσι τοῖς ἀπείροις φοβερὰν· καὶ γὰρ πλῆθει
 ὄψεως δεινοὶ καὶ βοῆς μεγέθει ἀφόρητοι, ἢ τε διὰ κενῆς
 ἐπανάσεις τῶν ὄπλων ἔχει τινὰ δῆλωσιν ἀπειλήs. προσ-
 μείξαι δὲ τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὰ οὐχ ὁμοῖοι· οὔτε γὰρ
 τάξιν ἔχοντες αἰσχυνθεῖεν ἂν λιπεῖν τινὰ χώραν βιαζόμενοι
 25 ἢ τε φυγὴ καὶ ἢ ἐφοδος αὐτῶν ἴσην ἔχουσα δόξαν τοῦ
 καλοῦ ἀνεξέλεγκτον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἔχει (αὐτοκράτωρ δὲ
 μάχη μάλιστ' ἂν καὶ πρόφασιν τοῦ σφίζεσθαι τινι πρε-
 πόντως πορίσειε), τοῦ τε ἐς χεῖρας ἐλθεῖν πιστότερον τὸ
 ἐκφοβῆσαι ὑμᾶς ἀκινδύνως ἡγούνται· ἐκείνῳ γὰρ ἂν πρὸ
 30 τούτου ἐχρῶντο. σαφῶς τε πᾶν τὸ προϋπάρχον δεινὸν ἀπ' 6
 αὐτῶν ὀράτε ἔργῳ μὲν βραχὺ ὄν, ὄψει δὲ καὶ ἀκοῇ κατα-

10 οὐ secl. Stephanus

14 εἰκάσω M : εἰκάσων cett.

29 ἐκφο-

βῆσαι Torstrik : ἐκφοβῆσειν codd.

σπέρχον. ὁ ὑπομείναντες ἐπιφερόμενον καί, ὅταν καιρὸς ἦ, κόσμῳ καὶ τάξει αὐθις ὑπαγαγόντες, ἔς τε τὸ ἀσφαλὲς θάσσον ἀφίξεσθε καὶ γνώσεσθε τὸ λοιπὸν ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις ἄπωθεν ἀπειλαῖς τὸ ἀνδρείον μελλήσῃ ἐπικομποῦσιν, οἱ δ' ἂν εἴξωσιν 5 αὐτοῖς, κατὰ πόδας τὸ εὐψυχον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὀξεῖς ἐνδείκνυνται.'

- 127 Τοιαῦτα ὁ Βρασίδης παρανώσας ὑπῆγε τὸ στράτευμα. οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες πολλῇ βοῇ καὶ θορύβῳ προσέκειντο, νομίσαντες φεύγειν τε αὐτὸν καὶ καταλαβόντες διαφθερεῖν. 10
2 καὶ ὡς αὐτοῖς αἶ τε ἐκδρομαὶ ὄπη προσπίπτοιεν ἀπήντων καὶ αὐτὸς ἔχων τοὺς λογάδας ἐπικειμένους ὑφίστατο, τῇ τε πρώτη ὀρμῇ παρὰ γνώμην ἀντέστησαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιφερομένους μὲν δεχόμενοι ἠμύνοντο, ἡσυχάζοντων δὲ αὐτοὶ ὑπεχώρουν, τότε δὴ τῶν μετὰ τοῦ Βρασίδου Ἑλλήνων ἐν τῇ 15 εὐρυχωρίᾳ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἀπέσχοντο, μέρος δέ τι καταλιπόντες αὐτοῖς ἐπακολουθοῦν προσβάλλειν, οἱ λοιποὶ χωρήσαντες δρόμῳ ἐπὶ τε τοὺς φεύγοντας τῶν Μακεδόνων οἷς ἐντύχοιεν ἔκτεινον καὶ τὴν ἐσβολήν, ἣ ἐστὶ μετὰξὺ δυοῖν λόφου στενὴ ἐς τὴν Ἀρραβαίου, φθάσαντες προκατέλαβον, 20 εἰδότες οὐκ οὔσαν ἄλλην τῷ Βρασίδᾳ ἀναχώρησιν. καὶ προσιόντος αὐτοῦ ἐς αὐτὸ ἤδη τὸ ἄπορον τῆς ὁδοῦ κυκλοῦνται
128 ὡς ἀποληψόμενοι. ὁ δὲ γνὸς προεῖπε τοῖς μεθ' αὐτοῦ τριακοσίοις, ὃν ᾤετο μᾶλλον ἂν ἐλεῖν τῶν λόφων, χωρήσαντας πρὸς αὐτὸν δρόμῳ, ὡς τάχιστα ἕκαστος δύναται, 25 ἄνευ τάξεως, πειρᾶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐκκρούσαι τοὺς ἤδη ἐπόντας βαρβάρους, πρὶν καὶ τὴν πλέονα κύκλωσιν σφῶν αὐτόσε
2 προσμείξαι. καὶ οἱ μὲν προσπεσόντες ἐκράτησάν τε τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, καὶ ἡ πλείων ἤδη στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων ῥᾶον πρὸς αὐτὸν ἐπορεύοντο· οἱ γὰρ βάρβαροι καὶ ἐφοβήθησαν, 30 τῆς τροπῆς αὐτοῖς ἐναυθῆα γενομένης σφῶν ἀπὸ τοῦ μετεώρου,

10 διαφθερεῖν Cobet : διαφθείρειν codd. 23 μετ' αὐτοῦ A B E F G¹ M
26 ἐπόντας Porpo : ἐπιόντας codd. ...

- καὶ ἐς τὸ πλεόν οὐκέτ' ἐπηκολούθουν, νομίζοντες καὶ ἐν με-
 θορίοις εἶναι αὐτοὺς ἤδη καὶ διαπεφευγένοι. Βρασίδης δὲ 3
 ὡς ἀντελάβετο τῶν μετεώρων, κατὰ ἀσφάλειαν μᾶλλον ἰὼν
 αὐθημερὸν ἀφικνεῖται ἐς Ἄρμισαν πρῶτον τῆς Περδίκκου
 5 ἀρχῆς. καὶ αὐτοὶ ὀργιζόμενοι οἱ στρατιῶται τῇ προανα- 4
 χωρήσει τῶν Μακεδόνων, ὅσοις ἐνέτυχον κατὰ τὴν ὁδὸν
 ζεύγεσιν αὐτῶν βοεικοῖς ἢ εἴ τιμι σκευεὶ ἐκπεπτωκότι, οἶα
 ἐν νυκτεριῶν καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει εἰκὸς ἦν συμβῆναι,
 τὰ μὲν ὑπολούοντες κατέκοπτον, τῶν δὲ οἰκείωσιν ἐποιοῦντο.
 10 ἀπὸ τούτου τε πρῶτον Περδίκκας Βρασίδαν τε πολέμιον 5
 ἐνόμισε καὶ ἐς τὸ λοιπὸν Πελοποννησίων τῇ μὲν γνώμῃ
 δι' Ἀθηναίους οὐ ζύνηθες μῖσος εἶχε, τῶν δὲ ἀναγκαίων
 ξυμφόρων διαναστὰς ἔπρασεν ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα τοῖς μὲν
 ζυμβήσεται, τῶν δὲ ἀπαλλάξεται.
- 15 Βρασίδης δὲ ἀναχωρήσας ἐκ Μακεδονίας ἐς Τορώνην 129
 καταλαμβάνει Ἀθηναίους Μένδην ἤδη ἔχοντας, καὶ αὐτοῦ
 ἡσυχάζων ἐς μὲν τὴν Παλλήνην ἀδύνατος ἤδη ἐνόμιζεν
 εἶναι διαβὰς τιμωρεῖν, τὴν δὲ Τορώνην ἐν φυλακῇ εἶχεν.
 ὑπὸ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῖς ἐν τῇ Λύγκῳ ἐξέπλευσαν 2
 20 ἐπὶ τε τὴν Μένδην καὶ τὴν Σκιώνην οἱ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ
 παρεσκευάζοντο, ναυσὶ μὲν πεντήκοντα, ὧν ἦσαν δέκα Χίαι,
 ὀπλίταις δὲ χιλίοις ἑαυτῶν καὶ τοξόταις ἑξακοσίοις καὶ
 Θραξὶ μισθωτοῖς χιλίοις καὶ ἄλλοις τῶν αὐτόθεν ζυμμάχων
 πελτασταῖς· ἐστρατήγει δὲ Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ Νικό-
 25 στρατος ὁ Διειτρέφους. ἄραυτες δὲ ἐκ Ποτειδαίας ταῖς 3
 ναυσὶ καὶ σχόντες κατὰ τὸ Ποσειδώνιον ἐχώρουν ἐς τοὺς
 Μενδαίους. οἱ δὲ αὐτοὶ τε καὶ Σκιωναίων τριακόσιοι
 βεβοηθηκότες Πελοποννησίων τε οἱ ἐπίκουροι, ζύμπαντες
 [δὲ] ἑπτακόσιοι ὀπλίται, καὶ Πολυδαμίδας ὁ ἀρχων αὐτῶν,
 30 ἔτυχον ἐξεστρατοπεδευμένοι ἕξω τῆς πόλεως ἐπὶ λόφου
 καρτεροῦ· καὶ αὐτοῖς Νικίας μὲν Μεθωναίους τε ἔχων 4

12 τῷ δὲ ἀναγκαίῳ ξυμφόρῳ διαστὰς Madvig
 cett. 29 δὲ secl. Krüger

18 δὲ c F¹ M : om.

εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ψιλούς καὶ λογάδας τῶν Ἀθηναίων
 ὀπλιτῶν ἐξήκοντα καὶ τοὺς τοξότας ἅπαντας κατὰ ἀτραπὸν
 τινα τοῦ λόφου πειρώμενος προσβῆναι καὶ τραυματιζόμενος
 ὑπ' αὐτῶν οὐκ ἐδυνήθη βιάσασθαι. Νικόστρατος δὲ ἄλλη
 ἐφόδῳ ἐκ πλέονος παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ ἐπιῶν τῷ 5
 λόφῳ ὄντι δυσπροσβάτῳ καὶ πάνυ ἐθορυβήθη, καὶ ἐς ὀλίγον
 5 ἀφίκετο πᾶν τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων νικηθῆναι. καὶ
 ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ὡς οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι, οἱ Ἀθηναῖοι ἀναχωρήσαντες ἐστρατοπεδεύσαντο,
 καὶ οἱ Μενδαῖοι νυκτὸς ἐπελθούσης ἐς τὴν πόλιν ἀπήλθον. 10
 130 τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν Ἀθηναῖοι περιπλεύσαντες ἐς τὸ πρὸς
 Σκιώνης τό τε προάστειον εἶλον καὶ τὴν ἡμέραν ἅπασαν
 ἐδήουν τὴν γῆν οὐδενὸς ἐπεξιόντος (ἦν γὰρ τι καὶ στα-
 σιασμοῦ ἐν τῇ πόλει), οἱ δὲ τριακόσιοι τῶν Σκιωναίων τῆς
 2 ἐπιούσης νυκτὸς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκου. καὶ τῇ ἐπιγιγνομένη 15
 ἡμέρᾳ Νικίας μὲν τῷ ἡμίσει τοῦ στρατοῦ προῖων ἅμα ἐς τὰ
 μεθόρια τῶν Σκιωναίων τὴν γῆν ἐδήου, Νικόστρατος δὲ τοῖς
 λοιποῖς κατὰ τὰς ἄνω πύλας, ἧ ἐπὶ Ποτειδαίας ἔρχονται,
 3 προσεκάθητο τῇ πόλει. ὁ δὲ Πολυδαμίδας (ἔτυχε γὰρ ταύτῃ
 τοῖς Μενδαίοις καὶ ἐπικούροις ἐντὸς τοῦ τείχους τὰ ὄπλα 20
 κείμενα) διατάσσει τε ὡς ἐς μάχην καὶ παρήνει τοῖς Μεν-
 4 δαίοις ἐπεξιέναι. καὶ τινος αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου
 ἀντειπόντος κατὰ τὸ στασιωτικὸν ὅτι οὐκ ἐπέξεισιν οὐδὲ
 δέοιτο πολεμεῖν, καὶ ὡς ἀντεῖπεν ἐπισπασθέντος τε τῇ χειρὶ
 ὑπ' αὐτοῦ καὶ θορυβηθέντος, ὁ δῆμος εὐθὺς ἀναλαβὼν τὰ 25
 ὄπλα περιοργῆς ἐχώρει ἐπὶ τε Πελοποννησίους καὶ τοὺς
 5 τὰ ἐναντία σφίσι μετ' αὐτῶν πράξαντας. καὶ προσπεσόντες
 τρέπουσιν ἅμα μὲν μάχῃ αἰφνιδίῳ, ἅμα δὲ τοῖς Ἀθηναίοις
 τῶν πυλῶν ἀνοιγομένων φοβηθέντων ᾤθησαν γὰρ ἀπὸ
 6 προειρημένου τινὸς αὐτοῖς τὴν ἐπιχείρησιν γενέσθαι. καὶ 30
 οἱ μὲν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ὅσοι μὴ αὐτίκα διεφθάρησαν,
 κατέφυγον, ἦνπερ καὶ τὸ πρότερον αὐτοὶ εἶχον· οἱ δὲ Ἀθη-

ναῖοι (ἤδη γὰρ καὶ ὁ Νικίας ἐπαναστρέψας πρὸς τῆ πόλει
 ἦν) ἐσπεύοντες ἐς τὴν Μένδην πόλιν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμ-
 βάσεως ἀνοιχθεῖσαν, ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ ὡς κατὰ κράτος
 ἐλόντες διήρπασαν, καὶ μόλις οἱ στρατηγοὶ κατέσχον ὥστε
 5 μὴ καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαφθείρεσθαι. καὶ τοὺς μὲν Μεν- 7
 δαίους μετὰ ταῦτα πολιτεύειν ἐκέλευον ὥσπερ εἴωθεσαν,
 αὐτοὺς κρίναντας ἐν σφίσιν αὐτοῖς εἴ τινας ἡγοῦνται αἰτίους
 εἶναι τῆς ἀποστάσεως· τοὺς δ' ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀπετείχισαν
 ἐκατέρωθεν τείχει ἐς θάλασσαν καὶ φυλακὴν ἐπικαθίσταντο.
 10 ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τὴν Μένδην κατέσχον, ἐπὶ τὴν Σκιώνην
 ἐχώρουν. οἱ δὲ ἀντεπεξεληθόντες αὐτοὶ καὶ Πελοποννήσιοι 131
 ἰδρῦθησαν ἐπὶ λόφου καρτεροῦ πρὸ τῆς πόλεως, ὃν εἰ μὴ
 ἔλοιεν οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἐγίγνετο σφῶν περιτείχισις. προσ- 2
 βαλόντες δ' αὐτῷ κατὰ κράτος οἱ Ἀθηναῖοι καὶ μάχῃ
 15 ἐκκρούσαντες τοὺς ἐπόντας ἐστρατοπεδεύσαντό τε καὶ ἐς
 τὸν περιτειχισμὸν τροπαῖον στήσαντες παρεσκευάζοντο. καὶ 3
 αὐτῶν οὐ πολὺ ὕστερον ἤδη ἐν ἔργῳ ὄντων οἱ ἐκ τῆς ἀκρο-
 πόλεως ἐν τῇ Μένδῃ πολιορκούμενοι ἐπίκουροι βιασάμενοι
 παρὰ θάλασσαν τὴν φυλακὴν νυκτὸς ἀφικνοῦνται, καὶ δια-
 20 φυγόντες οἱ πλείστοι τὸ ἐπὶ τῇ Σκιώνῃ στρατόπεδον ἐσήλθον
 ἐς αὐτήν.

Περιτειχιζομένης δὲ τῆς Σκιώνης Περδίκκας τοῖς τῶν 132
 Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπικηρυκευσάμενος ὁμολογίαν ποι-
 εῖται πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν τοῦ Βρασίδου ἔχθραν
 25 περὶ τῆς ἐκ τῆς Λύγκου ἀναχωρήσεως, εὐθὺς τότε ἀρξάμενος
 πρᾶσσειν. καὶ (ἐτύγχανε γὰρ τότε Ἰσχαγόρας ὁ Λακεδαι- 2
 μόνιος στρατιᾶν μέλλων πεζῇ πορεύσειν ὡς Βρασίδα) ὁ [δὲ]
 Περδίκκας, ἅμα μὲν κελεύοντος τοῦ Νικίου, ἐπειδὴ ξυνε-
 βεβήκει, ἐνδηλὸν τι ποιεῖν τοῖς Ἀθηναίοις βεβαιότητος πέρι,
 30 ἅμα δ' αὐτὸς οὐκέτι βουλόμενος Πελοποννησίου ἐς τὴν
 αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι, παρασκευάσας τοὺς ἐν Θεσσαλίᾳ ξένους,

2 Μένδην secl. Dobree 7 κρίναντας F¹ G: κρίναντες cett.
 9 ἐπικαθίσταντο Porpo: ἐπεκαθίσταντο codd. 15 ἐπόντας Dobree:
 ἐπόντας codd. 19 διαφεύγοντες A B E F M 27 δὲ secl. Dobree

- χρώμενος αἰεὶ τοῖς πρώτοις, διεκώλυσε τὸ στράτευμα καὶ τὴν
 3 παρασκευὴν, ὥστε μὴδὲ πειρᾶσθαι Θεσσαλῶν. Ἴσχαγόρας
 μέντοι καὶ Ἀμειβίας καὶ Ἀριστέως αὐτοὶ τε ὡς Βρασίδαν
 ἀφίκοντο, ἐπιδεῖν πεμφάντων Λακεδαιμονίων τὰ πράγματα,
 καὶ τῶν ἡβόντων αὐτῶν παρανόμως ἄνδρας ἐξήγον ἐκ 5
 Σπάρτης, ὥστε τῶν πόλεων ἄρχοντας καθιστάναι καὶ μὴ τοῖς
 ἐντυχοῦσιν ἐπιτρέπειν. καὶ Κλεαρίδαν μὲν τὸν Κλεωνύμου
 καθίστησιν ἐν Ἀμφιπόλει, Πασιτελίδαν δὲ τὸν Ἡγησάνδρου
 ἐν Τορώνῃ.
- 133 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει Θηβαῖοι Θεσπιῶν τείχος περιεῖλον 10
 ἐπικαλέσαντες ἀπτικισμόν, βουλόμενοι μὲν καὶ αἰεὶ, παρε-
 σχηκὸς δὲ ῥᾶον ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους μάχῃ ὅτι
 2 ἦν αὐτῶν ἄνθος ἀπωλώλει. καὶ ὁ νεὸς τῆς Ἡρας τοῦ
 αὐτοῦ θέρους ἐν Ἀργεὶ κατεκαύθη, Χρυσίδος τῆς ἱερείας
 λύχρον τινα θέισης ἡμμένον πρὸς τὰ στέμματα καὶ ἐπι- 15
 καταδαρθούσης, ὥστε ἔλαθεν ἀφθέντα πάντα καὶ κατα-
 3 φλεχθέντα. καὶ ἡ Χρυσὶς μὲν εὐθύς τῆς νυκτὸς δέισασα
 τοὺς Ἀργείους ἐς Φλειοῦντα φεύγει· οἱ δὲ ἄλλην ἰέριαν
 ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεστήσαντο Φαινίδα ὄνομα.
 ἔτη δὲ ἡ Χρυσὶς τοῦ πολέμου τοῦδε ἐπέλαβεν ὀκτῶ καὶ 20
 4 ἕνατον ἐκ μέσου, ὅτε ἐπεφεύγει. καὶ ἡ Σκιώνη τοῦ θέρους
 ἤδη τελευτῶντος περιετείχιστό τε παντελῶς, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐπ' αὐτῇ φυλακὴν καταλιπόντες ἀνεχώρησαν τῷ ἄλλῳ
 στρατῷ.
- 134 Ἐν δὲ τῷ ἐπιόντι χειμῶνι τὰ μὲν Ἀθηναίων καὶ Λακε- 25
 δαιμονίων ἡσύχαξε διὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Μαντινῆς δὲ καὶ
 Τεγεᾶται καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐκατέρων ξυνέβαλον ἐν Λαοδοκείῳ
 τῆς Ὀρεσθίδος, καὶ νίκη ἀμφιδήριτος ἐγένετο· κέρας γὰρ
 ἐκάτεροι τρέψαντες τὸ καθ' αὐτοὺς τροπαῖά τε ἀμφοτέροι
 2 ἔστησαν καὶ σκύλα ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν. διαφθαρέντων 30

5 αὐτῷ Stahl 8 Πασιτελίδαν Dobree: Ἐπιτελίδαν codd.
 11 παρεσχηκός Krüger: παρεστηκός codd. 13 ἀπωλώλει] διε-
 φθάρη M 20 ἡ Β: om. cett. 27 Λαοδοκείῳ Bursian: Λαοδικίῳ
 codd.

μέντοι πολλῶν ἐκατέροις καὶ ἀγχωμάλου τῆς μάχης γενο-
μένης καὶ ἀφελομένης νυκτὸς τὸ ἔργον οἱ Τεγεᾶται μὲν
ἐπηυλίσαντό τε καὶ εὐθὺς ἔστησαν τροπαῖον, Μαντινῆς δὲ
ἀπεχώρησάν τε ἐς Βουκολιῶνα καὶ ὕστερον ἀντέστησαν.

5 Ἀπεπείρασε δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ ὁ Βρασίδης 135
τελευτῶντος καὶ πρὸς ἕαρ ἤδη Ποτειδαίας. προσελθὼν
γὰρ νυκτὸς καὶ κλίμακα προσθεῖς μέχρι μὲν τούτου ἔλαθεν·
τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος οὕτως ἐς τὸ διάκενον, πρὶν
ἐπανελθεῖν τὸν παραδιδόντα αὐτόν, ἢ πρόσθεσις ἐγένετο·
10 ἔπειτα μέντοι εὐθὺς αἰσθομένων, πρὶν προσβῆναι, ἀπήγαγε
πάλιν κατὰ τάχος τὴν στρατιὰν καὶ οὐκ ἀνέμεινε ἡμέραν
γενέσθαι. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕνατον ἔτος τῷ 2
πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

In fine libri quarti τῶν ἐς ιγ τέλος τῆς ζ C

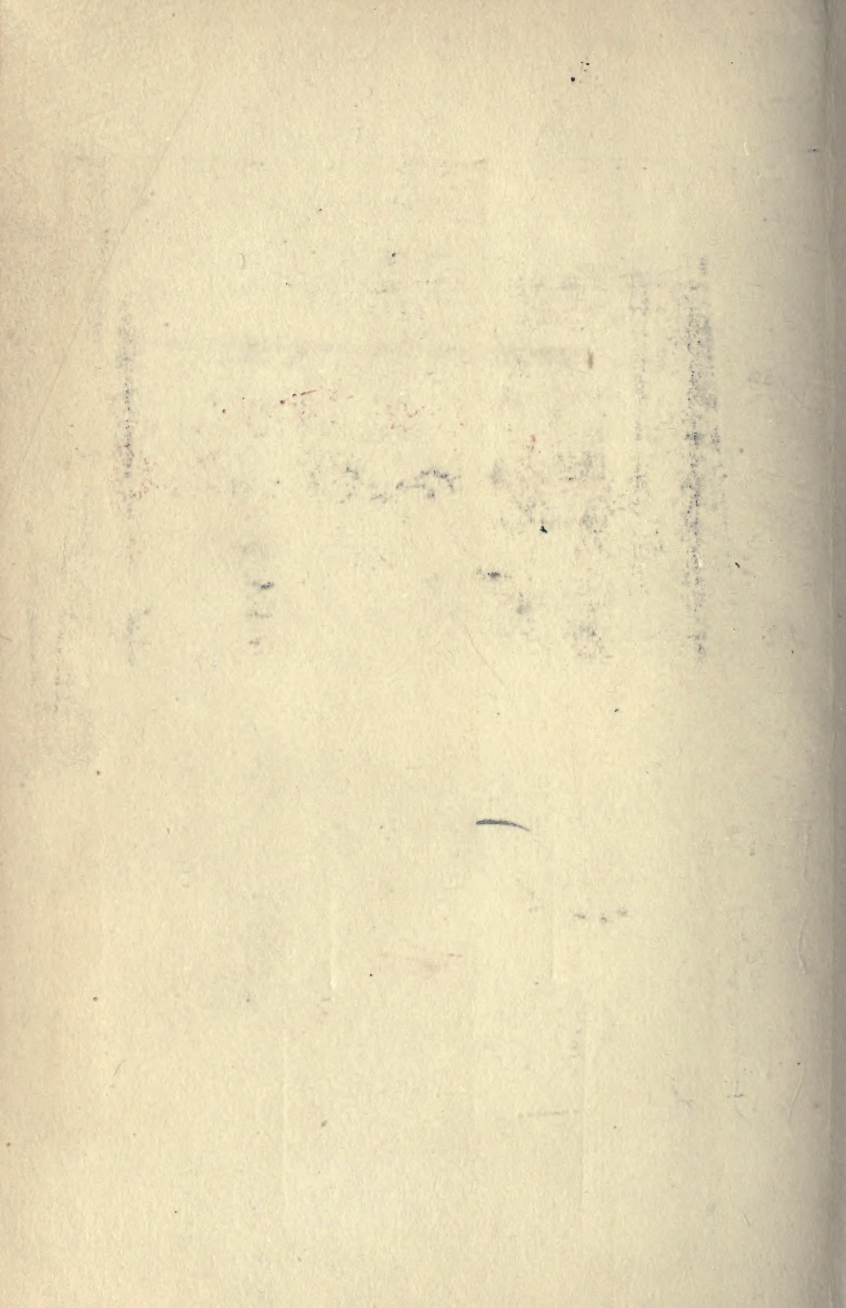
OXFORD CLASSICAL TEXTS

The prices given of copies on ordinary paper are for copies bound in limp cloth ; uncut copies may be had in paper covers at 6d. less per volume (1s. less for those priced from 6s. in cloth).

All volumes are also on sale interleaved with writing-paper and bound in stout cloth ; prices on application.

April 1910

HENRY FROWDE
OXFORD UNIVERSITY PRESS
LONDON, EDINBURGH, NEW YORK, TORONTO AND
MELBOURNE

PA
4452
A2
1910
t.1

Thucydides
Historiae

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
